ULUSLARARASI III. ADLİ HEMŞİRELİK II. ADLİ SOSYAL HİZMET I. ADLİ GERONTOLOJİ KONGRESİ 12-14 EKİM -YOZGAT

KONGRE BAŞKANLARI

Prof. Dr. İ. Hamit HANCI
Prof. Dr. Yurdagül ERDEM
Prof. Dr. Sevinç POLAT
Prof. Dr. Yasemin ÖZKAN
Prof. Dr. İlhan TOMANBAY

KONGRE ÖZET KİTABI

DÜZENLEME KURULU

KONGRE ONURSAL BAŞKANI

Prof. Dr. Salih KARACABEY (Bozok Üniversitesi Rektörü)

KONGRE BAŞKANLARI

Prof. Dr. İ. Hamit HANCI (Ankara Üniversitesi)

Prof. Dr. Yurdagül ERDEM (Kırıkkale Üniversitesi)

Prof. Dr. Sevinç POLAT (Bozok Üniversitesi)

Prof. Dr. Yasemin ÖZKAN (Hacettepe Üniversitesi)

Prof. Dr. İlhan TOMANBAY(İstinye Üniversitesi)

KONGRE SEKRETERLERİ

Doç. Dr. Zeynep TEZEL(Kırıkkale Üniversitesi SBF Sosyal Hizmet Bölümü)

Yrd.Doç.Dr.Hüsna ÖZVEREN(Kırıkkale Üniversitesi SBF Hemşirelik Bölümü)

Prof. Dr. İlhan TOMANBAY(İstinye Üniversitesi SBF Sosyal Hizmet Bölümü)

Arş. Gör. Betül KUŞ (Bozok Üniversitesi Sağlık Yüksek Okulu)

DÜZENLEYEN KURUMLAR

Yozgat Valiliği

Yozgat Belediyesi

Bozok Üniversitesi Sağlık Yüksek Okulu

Kırıkkale Üniversitesi Sağlık Bilimleri Fakültesi

Ankara Üniversitesi Tıp Fakültesi Adli Tıp Anabilim Dalı

Adli Bilimciler Derneği

DÜZENLEME KURULU

Dr. Kazım ARSLAN-Yozgat Belediye Başkanı

Prof. Dr. Hikmet Şelli AYBAR-Bozok Üniversitesi Rektör Yardımcısı

Prof. Dr. Şenol AKIN-Bozok Üniversitesi Rektör Yardımcısı

Prof. Dr. İ. Hamit HANCI- Ankara Üniv. Adli Tıp Anabilim Dalı, Adli Bilimciler Der. Baş.

Prof. Dr. Yurdagül ERDEM-Kırıkkale Üniv. Sağlık Bilimleri Fakültesi, Adli Hemşirelik Kom. Baş.

Prof. Dr. Yasemin ÖZKAN-Hacettepe Üniv. Adli Sosyal Hizmet Komisyonu Başkanı

Prof. Dr. İlhan TOMANBAY-İstinye Üniversitesi, Adli Gerontoloji Komisyonu Başkanı

Prof. Dr. Sevinç POLAT-Bozok Üniversitesi Sağlık Yüksekokulu Müdürü

Prof. Dr. M. Fevzi POLAT-Bozok Üniv. Tıp Fakültesi Temel Tıp Bilimleri Başkanı

Prof. Dr. Gürol CANTÜRK-Ankara Üniv. Tıp Fakültesi Adli Tıp Anabilim Dalı Başk.

Prof. Dr. Adalat HASANOV- Azerbaijan Medical Universty

Doç. Dr. Zeynep TEZEL-Kırıkkale Üniversitesi Sağlık Bilimleri Fakültesi

Doç. Dr. Ayşe GÜROL-Atatürk Üniv. Sağlık Hizmetleri Meslek Yüksekokulu

Assoc. Prof. Sarah CHURCH-London South Bank University, School of Health and Social Care London, UK

Assoc. Prof. Anna AXELİN-University Research Fellow, Department of Nursing Science University of Turku, Finland

Assoc. Prof. Ghaniye DAAR, Assoc. Prof. Ghaniya EDE DAAR-Turkish Hospital, Pediatry Department. Doha – Qatar

Yrd. Doç. Dr. Jamal MUSAYEV-Azerbaijan Medical Universty. Department of Pathology

Yrd. Doç. Dr. Güsamettin ERDOĞAN-Bozok Üniversitesi Genel Sekreteri

Yrd. Doç. Dr. Mahmut KILIÇ-Bozok Üniversitesi Sağlık Yüksekokulu

Yrd. Doç. Dr. Nazan KILIÇ AKÇA-Bozok Üniversitesi Sağlık Yüksekokulu

Yrd. Doç. Dr. Figen ALP YILMAZ-Bozok Üniversitesi Sağlık Yüksekokulu

Yrd. Doç. Dr. Selda YÜZER ALSAÇ-Bozok Üniversitesi Sağlık Yüksekokulu

Yrd. Doç. Dr. Hüsna ÖZVEREN- Kırıkkale Üniversitesi Sağlık Bilimleri Fakültesi

Yrd. Doç. Dr. Gülay YILMAZ- Bozok Üniversitesi Sağlık Yüksekokulu

Yrd. Doç. Dr. Dilek EFE ARSLAN- Bozok Üniversitesi Sağlık Yüksekokulu

Yrd. Doç. Dr. Rukiye HÖBEK AKARSU-Bozok Üniversitesi Sağlık Yüksekokulu

Yrd. Doç. Dr. Elif ULUDAĞ- Bozok Üniversitesi Sağlık Yüksekokulu

Öğr. Gör. Aydan DOĞAN-Bozok Üniversitesi Sağlık Yüksekokulu

Öğr. Gör. Eylem YALMAN-Bozok Üniversitesi Sağlık Yüksekokulu

Öğr. Gör. Veysel KAPLAN-Bozok Üniversitesi Sağlık Yüksekokulu

Öğr. Gör. Tülay HASHEMİ-Bozok Üniversitesi Sağlık Yüksekokulu

Öğr. Gör. Özlem ŞAHİN-Bozok Üniversitesi Sağlık Yüksekokulu

Arş. Gör. Dr. Funda TOSUN GÜLEROĞLU-Bozok Üniversitesi Sağlık Yüksekokulu

Arş. Gör. Birgül TUNCAY- Bozok Üniversitesi Sağlık Yüksekokulu

Arş. Gör. Esin CERİT- Bozok Üniversitesi Sağlık Yüksekokulu

Arş. Gör. Gökçen AYDIN AKBUĞA- Bozok Üniversitesi Sağlık Yüksekokulu

Arş. Gör. Ayşe ŞENER TAPLAK- Bozok Üniversitesi Sağlık Yüksekokulu

Arş. Gör. Betül KUŞ- Bozok Üniversitesi Sağlık Yüksekokulu

Arş. Gör. Sevim ÇİMKE- Bozok Üniversitesi Sağlık Yüksekokulu

Arş. Gör. Aybike BAHÇELİ- Bozok Üniversitesi Sağlık Yüksekokulu

Arş. Gör. Emel GÜLNAR-Kırıkkale Üniversitesi Sağlık Bilimleri Fakültesi

Arş. Gör. Aylin GÜNEŞ- Kırıkkale Üniversitesi Sağlık Bilimleri Fakültesi

Arş. Gör. Kamile KIRCA-Kırıkkale Üniversitesi Sağlık Bilimleri Fakültesi

Arş. Gör. Esra DOĞAN YILMAZ-Kırıkkale Üniversitesi Sağlık Bilimleri Fakültesi

Dr. Altay SUROY-Kosova Anayasa Mahkemesi Üyesi

Vet. Daryush SHAYEGAN-İran

Antropolog Leyla ŞAHVİRDİ-İran

Avk. Elham ŞAHVİRDİ-İran

Beyhan GÜRGÖZE-Doğu Akdeniz Üniversitesi- KKTC

Dr. Atafeh MARJAEİ-Tahran Üniv. Tıp Fakültesi Adli Tıp AD. İran

Dr. Sabir ASKEROV-Kırgızistan

Dr. Sulta AGAYEV- Ankara Üniversitesi

Dr. Agar AGAYEV-Ankara Üniversitesi

Stetan PANAİOTOV-Bulgaristan

BİLİMSEL KURUL

Prof. Dr. İ. Hamit HANCI- Ankara Üniversitesi Adli Tıp Anabilim Dalı

Prof. Dr. Yurdagül ERDEM-Kırıkkale Üniversitesi Sağlık Bilimleri Fakültesi

Prof. Dr. Yasemin ÖZKAN-Hacettepe Üniversitesi İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesi

Prof. Dr. İlhan TOMANBAY-Hacettepe Üniversitesi İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesi

Prof. Dr. Sevinç POLAT-Bozok Üniversitesi Sağlık Yüksekokulu Müdürü

Prof. Dr. M. Fevzi POLAT -*B*ozok Üniv. Tıp Fakültesi Temel Tıp Bilimleri Bölüm Başkanı

Prof. Dr. Gürol CANTÜRK-Ankara Üniv. Tıp Fakültesi Adli Tıp Anabilim Dalı Başkanı

Prof. Dr. Aliye MAVİLİ- Selçuk Üniversitesi Sağlık Bilimleri Fakültesi

Prof. Dr. Fatma YÜCEL BEYAZTAŞ-Cumhuriyet Üniversitesi Tıp Fakültesi Adli Tıp A.D.

Prof. Dr. Hülya UÇAR-Nuh Naci Yazgan Üniversitesi Sağlık Bilimleri Fakültesi

Prof. Dr. Nesrin ÇOBANOĞLU-Gazi Üniversitesi Tıp Fakültesi Tıp Etiği Anabilim Dalı

Prof. Dr. Adalat HASANOV- Azerbaijan Medical Univ. Mahkeme Tıbbi Expeztiziya ve Patoloji

Prof.Dr. Tayip DUMAN-Bozok Üni. Eğitim Fakültesi Dekanı

Prof. Dr. Recep AKDUR- Ankara Üniversitesi Tıp Fakültesi Halk Sağlığı Anabilim Dalı

Prof. Dr. Yıldırım Beyatlı DOĞAN-Ankara Üniversitesi Tıp Fakültesi Psikiyatri Anabilim Dalı

Prof. Dr. Fatma ÖZ-Hacettepe Üniversitesi Hemşirelik Fakültesi

Prof. Dr. Galip AKIN-Bozok Üni. Turizm Fakültesi *Dekanı*

Prof. Dr. Nevzat ARTIK-Ankara Üniversitesi Mühendislik Fakültesi

Prof. Dr. Nurten GÖKALP -Gazi Üniversitesi Felsefe Bölümü

Prof.Dr. Bülent ÇİFTÇİ-Bozok Üniv. Tıp Fakültesi Dekanı

Prof.Dr. Ferit ÇİÇEKCİOĞLU-Bozok Üni.Tıp Fakültesi

Prof.Dr. Hasan EKİM-Bozok Üniv. Tıp Fakültesi

Prof.Dr. Fatma İnci ARIKAN-Bozok Üniv. Tıp Fakültesi

Prof. Dr. Hicran ÇAVUŞOĞLU-Hacettepe Üniversitesi Hemşirelik Fakültesi

Prof. Dr. Suzan YILDIZ-İstanbul Üniv. Florence Nightingale Hemşirelik Fakültesi

Prof. Dr. Nimet KARATAŞ-Nevşehir Hacıbektaş Üniv. Semra ve Vefa Küçük Sağlık YO

Prof. Dr. Şebnem EREN GÖK-Bozok Üniv. Tıp Fakültesi

Prof. Dr. Ayşe ERBAY-*B*ozok Üniv. Tıp Fakültesi

Prof. Dr. Mustafa BÖYÜKATA-Bozok Üniv. Fen-Edebiyat Fakültesi Dekanı

Prof. Dr. Türkan PASİNLİOĞLU-Sanko Üniversitesi Sağlık Bilimleri Fakültesi

Prof. Dr. Behice ERCİ -Malatya İnönü Üniversitesi Sağlık Bilimleri Fakültesi

Prof. Dr. Mehtap TAN-Atatürk Üniversitesi Hemşirelik Fakültesi

Prof. Dr. Duygu ARIKAN- Atatürk Üniversitesi Hemşirelik Fakültesi

Prof. Dr. Ayda ÇELEBİOĞLU- Atatürk Üniversitesi Hemşirelik Fakültesi

Prof. Dr. Emel EGE- Necmettin Erbakan Üniversitesi Sağlık Bilimleri Fakültesi

Prof. Dr. Ayşe OKANLI-İstanbul Medeniyet Üniversitesi Sağlık Bilimleri Fakültesi

Prof. Dr. İlknur AYDIN AVCI-Ondokuz Mayıs Üniv. Sağlık Bilimleri Fakültesi

Prof. Dr. Nurcan ÖZYAZICIOĞLU-Uludağ Üniversitesi Sağlık Bilimleri Fakültesi

Prof. Dr. Gülbu TANRIVERDİ-Çanakkale Onsekiz Mart Üniv. Sağlık Yüksekokulu

Prof. Dr. Emine GEÇKİL-Necmettin Erbakan Üniv. Sağlık Bilimleri Fakültesi

Doç. Dr. Hatice DEMİRBAŞ-Gazi Üniversitesi, Edebiyat Fakültesi, Psikoloji Bölümü

Doç. Dr. Zeynep TEZEL-Kırıkkale Üniversitesi Sağlık Bilimleri Fakültesi

Doç. Dr. Ayşe GÜROL-Atatürk Üniversitesi Sağlık Hizmetleri Meslek Yüksekokulu

Doç. Dr. Naile BİLGİLİ-Gazi Üniversitesi Sağlık Bilimleri Fakültesi

Doç. Dr. Hande ŞAHİN-Kırıkkale Üniversitesi Sağlık Bilimleri Fakültesi

Doç. Dr. Ayşe CANATAN-Gazi Üniversitesi Fen-Edebiyat Fakültesi. Felsefe Bölümü

Doç.Dr. Semra KOCAÖZ-Niğde Üni. Zübeyde Hanım Sağlık Yüksekokulu

Doç.Dr. Funda BÜYÜKYILMAZ-İstanbul Üniv. Florence Nightingale Hemşirelik Fakültesi

Ass. Prof. Sarah CHURCH-London South Bank Univ, School of Health&Social Care London,UK

Assoc. Prof. Anna AXELİN-University Research Fellow, Department of Nursing
Science University of Turku, Finland

Doç. Dr. Evşen NAZİK-Çukurova Üniversitesi Sağlık Bilimleri Fakültesi

Doç. Dr. Sevban ARSLAN -Çukurova Üniversitesi Sağlık Bilimleri Fakültesi

Assoc. Prof. Ghaniya EDE-Turkish Hospital, Pediatry Department. Doha – Qatar

Doç. Dr. Meral BAYAT-Erciyes Üniversitesi Sağlık Bilimleri Fakültesi

Doç. Dr. Emine ERDEM-Erciyes Üniversitesi Sağlık Bilimleri Fakültesi

Doç. Dr. Hacer ÇETİN-Mersin Üniversitesi İçel Sağlık Yüksekokulu

Doç. Dr. Rabia HACIHASANOĞLU AŞILAR-Erzincan Üniv. Sağlık Bilimleri Fakültesi

Doç. Dr. Ayla ÜNSAL-Ahi Evran Üniversitesi Sağlık Yüksekokulu

Doç. Dr. Çiğdem KADER-Bozok Üniv. Tıp Fakültesi

Doç. Dr. Sibel KARACA SİVRİKAYA-Balıkesir Üniversitesi Sağlık Yüksekokulu

Doç. Dr. Funda ÖZDEMİR-Ankara Üniv. Sağlık Bilimleri Fakültesi

Doç. Dr. Yasemin TOKEM-İzmir Katip Çelebi Üniv. Sağlık Bilimleri Fakültesi

Doç. Dr. Hatice YILDIRIM SARI-İzmir Katip Çelebi Üniv. Sağlık Bilimleri Fakültesi

Doç. Dr. Nurgül BÖLÜKBAŞ-Ordu Üniversitesi Sağlık Bilimleri Fakültesi

Doç. Dr. Özgür ALPARSLAN-Gaziosmanpaşa Üniv. Sağlık Bilimleri Fakültesi

Yrd. Doç. Dr. Züleyha DOĞANYİĞİT-Bozok Üniv. Tıp Fakültesi Dekan Yardımcısı

Yrd. Doç. Dr. Hüsamettin ÇETİN-Kırıkkale Üniversitesi Sağlık Bilimleri Fakültesi

Yrd. Doç. Dr. Sevil ALBAYRAK-Kırıkkale Üniversitesi Sağlık Bilimleri Fakültesi

Yrd. Doç. Dr. Nihal İNANDIKLIOĞLU-Bozok Üniversitesi Sağlık Hizmetleri Yüksekokulu

Yrd. Doç. Dr. Hüsna ÖZVEREN-Kırıkkale Üniversitesi Sağlık Bilimleri Fakültesi

Yrd. Doç. Dr. Şule ERGÖL-Kırıkkale Üniversitesi Sağlık Bilimleri Fakültesi

Yrd. Doç. Dr. Serpil ÇELİK DURMUŞ-Kırıkkale Üniversitesi Sağlık Bilimleri Fakültesi

Yrd. Doç. Dr. Nuray ŞİMŞEK-Erciyes Üniversitesi Sağlık Bilimleri Fakültesi

Yrd. Doç. Dr. Aygül NALBANT-Bozok Üni. Eğitim Fakültesi

Yrd. Doç. Dr. Mahmut KILIÇ-Bozok Üniversitesi Sağlık Yüksekokulu

Yrd. Doç. Dr. Nazan KILIÇ AKÇA-Bozok Üniversitesi Sağlık Yüksekokulu

Yrd. Doç. Dr. Figen ALP YILMAZ-Bozok Üniversitesi Sağlık Yüksekokulu

Yrd. Doç. Dr. Selda YÜZER ALSAÇ-Bozok Üniversitesi Sağlık Yüksekokulu

Yrd. Doç. Dr. Meral EKİM-Bozok Üniversitesi Sağlık Yüksekokulu

Yrd. Doç. Dr. Dilek EFE ARSLAN-Bozok Üniversitesi Sağlık Yüksekokulu

Yrd. Doç. Dr. Tuğba UZUNÇAKMAK-Bozok Üniversitesi Sağlık Yüksekokulu

Yrd. Doç. Dr. Gülay YILMAZ-Bozok Üniversitesi Sağlık Yüksekokulu

Yrd. Doç. Dr. Rukiye HÖBEK AKARSU - Bozok Üniversitesi Sağlık Yüksekokulu

Yrd. Doç. Dr. Elif ULUDAĞ-Bozok Üniversitesi Sağlık Yüksekokulu

Yrd. Doç. Dr. Jamal MUSAYEV-Azerbaijan Medical Universty. Department of Pathology

Yrd. Doç. Dr. Seval MÜSÜROĞLU-Amasya Üniversitesi Sağlık Yüksekokulu

Yrd. Doç. Dr. Zehra IŞIK ÇALIŞKAN-Nevşehir Hacıbektaş Üniv. Semra ve Vefa Küçük SYO

Yrd. Doç. Dr. Kenan GÜMÜŞ-Amasya Üniversitesi Sağlık Yüksekokulu

Yrd. Doç. Dr. Funda ÇETİNKAYA-Aksaray Üniversitesi Sağlık Bilimleri Fakültesi

Yrd. Doç. Dr. Serap SELVER KİPAY-Muğla Sıtkı Koçman Üniv. Sağlık Bilimleri Fakültesi

Yrd. Doç. Dr. İlknur KAHRİMAN-Karadeniz Teknik Üniv. Sağlık Bilimleri Fakültesi

Yrd. Doç. Dr. Emine ALTUN YILMAZ-Cumhuriyet Üniversitesi Sağlık Bilimleri Fakültesi

Yrd. Doç. Dr. Dilek Küçük ALEMDAR-Giresun Üniversitesi Sağlık Bilimleri Fakültesi

Yrd. Doç. Dr. Sibel ŞENTÜRK-Mehmet Akif Ersoy Üniv. Bucak Sağlık Yüksekokulu

Yrd. Doç. Dr. Funda KARDAŞ ÖZDEMİR-Kafkas Üniversitesi Sağlık Bilimleri Fakültesi

Yrd. Doç. Dr. Selen ÖZAKAR AKÇA-Hitit Üniversitesi Sağlık Yüksekokulu

Yrd. Doç. Dr. Ulviye GÜNAY-Malatya İnönü Üniversitesi Sağlık Bilimleri Fakültesi

Yrd. Doç. Dr. Gamze YILMAZ-Ağrı İbrahim Çeçen Üniv. Sağlık Yüksekokulu

Yrd. Doç. Dr. Ümran ÇEVİK GÜNER-Gaziosmanpaşa Üniv. Sağlık Bilimleri Fakültesi

Yrd. Doç. Dr. Selma KAHRAMAN-Harran Üniversitesi Sağlık Bilimleri Fakültesi

Öğr. Gör. Dr. Sefer DARICI-Cumhuriyet Üniv. İmranlı Meslek Yüksekokulu

Dr. Sündüz ADIYAMAN BAYGUT-Ankara Üniversitesi

Dr. Atafeh MARJAEİ-Tahran Üniv. Tıp Fakültesi Adli Tıp AD. İran

Dr. Sabir ASKEROV-Kırgızistan

Dr. Sulta AGAYEV- Ankara Üniversitesi

Dr. Agar AGAYEV-Ankara Üniversitesi

Dr. Altay SUROY-Kosova Anayasa Mahkemesi Üyesi

Vet. Daryush SHAYEGAN-İran

Antropolog Leyla ŞAHVİRDİ-İran

Avk. Elham ŞAHVİRDİ-İran

Beyhan GÜRGÖZE-Doğu Akdeniz Üniversitesi- KKTC

Stetan PANAİOTOV-Bulgaristan

BİLİMSEL PROGRAM

12 EKİM 2017 PERŞEMBE (1. GÜN)(ORTAK OTURUM)

09:00 - 09: 30 ***AÇILIŞ KONUŞMALARI***

Prof. Dr. Sevinç POLAT- Bozok Üniversitesi Sağlık Yüksekokulu Müdürü

Prof. Dr. Yasemin ÖZKAN- Adli Bilimciler Derneği Adli Sosyal Hizmet Komisyonu Başkanı

Prof. Dr. İlhan TOMANBAY- Adli Bilimciler Derneği Adli Gerontoloji Komisyonu Başkanı

Prof. Dr. Yurdagül ERDEM-Kırıkkale Üniversitesi Sağlık Bilimleri Fakültesi Dekan V- Adli Bilimciler Derneği Adli Hemşirelik Komisyon Başkanı

Prof. Dr. Salih KARACABEY - Bozok Üniversitesi Rektörü-Kongre Onursal Başkanı

Protokol Konuşmaları

09:30 – 10:10 Ölüme Felsefi Bakış - *Prof. Dr. İ. Hamit HANCI (Ankara Üniversitesi Tıp Fakültesi Adli Tıp Anabilim Dalı-Adli Bilimciler Derneği Başkanı)*

10:10 – 10:20 ARA

10:20 – 10:50 ***ÖZEL OTURUM***

Uyuşturucu ile Mücadelede Yerel Yönetimlerin Rolü

Dr. Ayhan ÖZKAN (Kırıkkale Vali Yardımcısı)

10:50 – 11:00 ARA

11:00 – 11:30 ***ÖZEL OTURUM***

Davranışsal Otopsi

Sefer DARICI (Akademisyen-Yazar)

11:30 – 11: 40 ARA

11:40-12:40 I. OTURUM ***ŞİDDET ÖNLEME***

Oturum Başkanı: Prof.Dr. Ferit ÇİÇEKCİOĞLU (Bozok Üni.Tıp Fakültesi Dekan Yardımcısı)

-Sağlık Personeline Yönelik Şiddet ve Önleme

Prof. Dr. Recep AKDUR (Emekli Öğretim Üyesi)

-Kadına Yönelik Şiddet

Antropolog Leyla Şahvirdi-Elham Şahvirdi

-Hayvan Hakları

Vet. Daryush SHAREGH

12:40 – 14:00 AİLE FOTOĞRAFI ÇEKİMİ ve YEMEK ARASI

14:00-14:30 ÖZEL OTURUM

The Confidential Enquiry into Maternal Deaths in the UK: Lessons Learned, Saving Lives and Improving Care for Mothers

Assoc. Prof. Sarah CHURCH (London South Bank University, UK.)

14:30 – 15:30 II. OTURUM GÖÇ VE ADLİ SORUNLAR

Oturum Başkanı: Prof. Dr. M. Fevzi POLAT (Bozok Üniversitesi Tıp Fakültesi Biyokimya Anabilim Dalı),

Doç. Dr. Ayşe GÜROL (Atatürk Üniversitesi Sağlık Hizmetleri Meslek Yüksekokulu)

-Yasadışı Göçün Adli Bilimlerdeki Yeri

Prof. Dr. Fatma YÜCEL BEYAZTAŞ (Cumhuriyet Üniversitesi Tıp Fakültesi Adli Tıp AD)

- Göçün Elli Utancı: Adli Göç

Av. Alp ASLAN (Adli Bilimciler Derneği Adli Yöneylem Başkanı)

- İnsan Sağlığında Adli Göç

Yusuf AYSU (Samsun Afet İl Müdürü)

15:30 – 15:45 ARA

15:45 – 16:45 ADLİ ÇOCUK OTURUMU ***ÖZEL OTURUM***

Oturum Başkanı: Fatma Ela Nur POLAT (Yozgat Çözüm Fen Lisesi 7. Sınıf Öğrencisi)

-Suç ve Suçlunun Bulunmasında Hayvanların Kullanımı

Fatma Zehra Nur POLAT (Yozgat Özel Çözüm Koleji 10. Sınıf Öğrencisi)

-Bilgisayar Oyunlarının Çocuklar Üzerindeki 0lumsuz Etkileri

Gökberk Gecioğlu (Gazi Üniversitesi Vakfı Okulları 6. Sınıf Öğrencisi)

-Büyük-Küçük: Ben Küçüğüm

Sıtkı Eren Aslan (Arte Koleji 5. Sınıf Öğrencisi)

ADLİ HEMŞİRELİK 13EKİM 2017 CUMA(2.GÜN)

09:30 – 10:30 I. OTURUM ADLİ PSİKİYATRİ

Oturum Başkanı: Assoc. Prof. Ghaniye EDE (Turkish Hospital, Pediatry Department. Doha – Qatar),

Yrd. Doç. Dr. Selda Yüzer ALSAÇ (Bozok Üniversitesi Sağlık Yüksekokulu)

- Adli Psikiyatri Hemşireliği

Yrd. Doç. Dr. Gülay YILMAZ (Bozok Üniversitesi Sağlık Yüksekokulu Hemşirelik Bölümü)

- Yüksek Güvenlikli Hastaneler

Hemşire Dilek TEKTAŞ (Ankara Üniversitesi Tıp Fakültesi Hastanesi, Ruh ve Sinir Hastalıkları Anabilim Dalı)

- Akran Zorbalığı

Yrd. Doç. Dr. Sevil ALBAYRAK (Kırıkkale Üniversitesi Sağlık Bilimleri Fakültesi Hemşirelik Bölümü)

10:30 – 11:00 ARA

11:00 – 12:00 II. OTURUM MALPRAKTİS

Oturum Başkanı: Prof. Dr. Türkan PASİNLİOĞLU (Sanko Üniversitesi Sağlık Bilimleri Fakültesi)

Yrd. Doç. Dr. Figen ALP YILMAZ(Bozok Üniversitesi Sağlık Yüksekokulu)

- İlaç Uygulamalarında Hemşirenin Sorumlulukları

Prof. Dr. Hülya UÇAR (Nuh Naci Yazgan Üniversitesi Sağlık Bilimleri Fakültesi Hemşirelik ve Sağlık Hizmetleri Bölümü Bölüm Başkanı)

- Çocuk Acillerde Hasta Güvenliği

Prof. Dr. Yurdagül ERDEM (Kırıkkale Üniversitesi Sağlık Bilimleri Fakültesi- Adli Bilimciler Derneği Adli Hemşirelik Komisyon Başkanı

- Yaşlılarda Akılcı İlaç kullanımı

Yrd. Doç. Dr. Nazan KILIÇ AKÇA (Bozok Üniversitesi Sağlık Yüksekokulu Hemşirelik Bölümü)

12:00 – 13:00 ÖĞLE YEMEĞİ

13:00 – 14:00 III. OTURUM TOPLUMDA ŞİDDET

Oturum Başkanı: Prof. Dr. Fulya TEKŞEN (Ankara Üniversitesi Tıp Fakültesi Tıbbi Biyoloji AD)

- **İşyerinde Psikolojik Şiddet**

Prof. Dr. Dilek Özcengiz (Çukurova Üniversitesi Tıp Fakültesi Cerrahi Tıp Bilimleri-Anesteziyoloji ve Reanimasyon)

- **Kadına Yönelik Şiddet**

Yrd. Doç. Dr. Şule ERGÖL (Kırıkkale Üniversitesi Sağlık Bilimleri Fakültesi Hemşirelik Bölümü)

- **Özkıyım**

Doç.Dr. Hatice DEMİRBAŞ (Gazi Üniversitesi Psikoloji Bölüm Başkanı)

- **Pembe Kod-Bebek Kaçırma**

İnci Yağmur TEZBASAN (Adli Bilimciler Derneği Adli Ebelik Komisyon Başkanı/ Üsküdar Üniversitesi Bağımlılık Ve Adli Bilimler Enstitüsü)

14:00 – 14:30 ARA

14:30 – 15:30 SERBEST BİLDİRİ OTURUMU

Oturum Başkanı: Yrd. Doç. Dr. Hüsna ÖZVEREN (Kırıkkale Üniversitesi Sağlık Bilimleri Fakültesi Hemşirelik Bölümü)

ADLİ SOSYAL HİZMET 13EKİM 2017 CUMA(2.GÜN)

09:30 – 10:30 I. OTURUM ALKOL ve MADDE BAĞIMLILIĞI

Oturum Başkanı: Prof. Dr. Yıldırım Beyatlı DOĞAN (Ankara Üniversitesi Tıp Fakültesi Ruh Sağlığı ve Hastalıkları AD)

- **Ülkemizin "Arz ile Mücadele" Alanında Yaptığı Çalışmalar**

Burak AKSU (KİHBİ)

- **Alkol Bağımlılığı**

Doç. Dr. Hatice DEMİRBAŞ (Gazi Üniversitesi Psikoloji Bölüm Başkanı)

- **Madde Bağımlılarında Dövmelerin Bir Belirti Olarak Gözlenmesi**

Uzman Psikolog. Şeyma SİPAHİOĞLU (Muğla İl Jandarma Komutanlığı)

10:30 – 11:00 ARA

11:00 – 12:00 II. OTURUM MAĞDUR HAKLARI VE SOSYAL ADALET

Oturum Başkanı: Prof. Dr. İlhan TOMANBAY (İstinye Üniversitesi SBF Sosyal Hizmet Bölüm Başkanı-Adli Bilimciler Derneği Adli Gerontoloji Komisyonu Başkanı)

-Altay SUROY (Kosova Anayasa Mahkemesi Üyesi)

- Kadına Yönelik Şiddetle Ulusal Mücadele

Doç. Dr. Zeynep TEZEL (Kırıkkale Üniversitesi Sağlık Bilimleri Fakültesi Sosyal Hizmet Bölümü)

- Ceza Evlerinde Sağlık Hizmetleri ve Yaşam Koşulları

Yrd. Doç. Mahmut KILIÇ (Bozok Üniversitesi Sağlık Yüksekokulu)

- Adli Psikolojik Görüşme Teknikleri

Yrd. Doç. Dr. Aygül NALBANT (Bozok Üniversitesi Eğitim Fakültesi Eğitim Bilimleri Bölümü)

12:00 – 13:00 ÖĞLE YEMEĞİ

13:00 – 14:00 III. OTURUM SUÇ ve SUÇLULUK: SUÇA SÜRÜKLENEN ÇOCUK-KADIN VE ERKEKLER

Oturum Başkanı: Prof. Dr. Yasemin ÖZKAN (Hacettepe Üniversitesi İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesi Sosyal Hizmet Bölümü)

-Şiddet Suçunun Genetik Bir Kökeni Olabilir mi?

Yrd. Doç. Dr. Sertaç AK (Hacettepe Üniversitesi Tıp Fakültesi Psikiyatri)

- Öfke Yönetimi

Uzman Psikolog Sevgi GÜNEY (Ankara Üniversitesi Tıp Bilimleri)

-Çocuk Suçluluğunu Etkileyen Etmenler: "Koruyucu Önleyici Çalışmalar"

Sosyal Hizmet Uzmanı Sedat TÜRKERİ (Başkent Üniversitesi SBF Sosyal Hizmet Bölümü Yarı Zamanlı Öğr. Gör.)

14:00 – 14:30 ARA

14:30 – 15:30 SERBEST BİLDİRİ OTURUMU

Oturum Başkanı: Yrd. Doç. Dr. Hüsamettin ÇETİN (Kırıkkale Üniversitesi Sağlık Bilimleri Fakültesi)

ADLİ GERONTOLOJİ 13 EKİM 2017 CUMA (2. GÜN)

09:30 – 10:30 II. OTURUM YAŞLILIK VE SOSYAL BOYUTU

Oturum Başkanı: Prof. Dr. Galip AKIN (Bozok Üniversitesi Turizm Fakültesi Dekanı)

- Adli Geriatri Nedir?

Prof. Dr. İlhan TOMANBAY (İstinye Üniversitesi Sosyal Hizmet Bölüm Başkanı- Adli Bilimciler Derneği Adli Gerontoloji Komisyon Başkanı)

- Felsefe ve Yaşlılık Sımone De Beauvoır'ın Yaşlılık Kitabı Üzerine

Prof. Dr. Nurten GÖKALP (Gazi Üniversitesi Felsefe Bölümü)

- Yaşlılık ve Sosyal İlişkiler

Doç. Dr. Ayşe CANATAN (Gazi Üniversitesi Felsefe Bölümü)

10:30 – 11:00 ARA

11:00 – 12:00 II. OTURUM YAŞLILIĞA BAĞLI SORUNLAR

Oturum Başkanı: Doç.Dr. Nilgün KÜÇÜKKARACA (Hacettepe Üniversitesi İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesi Sosyal Hizmet Bölümü)

- Yaşlılarda Ortopedik Sorunlar

Dr.Hüseyin BEKİR

- Geriatrik Hastalarda Diş Sağlığı

Dt.Dr. Meliha KAYA RMOUCH

- Geriatride Güvenli Geleneksel, Tamamlayıcı ve Alternatif Tıp Uygulamaları

Dr.Bilge GECİOĞLU- Dr. Ersel Geçioğlu

12:00 – 13:00 ÖĞLE YEMEĞİ

13:00 – 14:00 III. OTURUM YAŞLI İSTİSMARI

Oturum Başkanı: Doç. Dr. Hande ŞAHİN (Kırıkkale Üniversitesi Sağlık Bilimleri Fakültesi Sosyal Hizmet Bölümü)

Yrd.Doç.Dr.Rukiye HÖBEK AKARSU (Bozok Üniversitesi Sağlık Yüksekokulu Ebelik Bölüm Başkanı)

Yaşlı Kadın İstismarı ve İhmali

Doç. Dr. Naile BİLGİLİ (Gazi Üniversitesi Sağlık Bilimleri Fakültesi Hemşirelik Bölümü)

- Yaşlılıkta Kadın

Yrd. Doç. Dr. GÜNİNDİ ERSÖZ (Gazi Üniversitesi Sosyoloji Bölümü)

- Yaşlı İstismarının Hukuki Boyutu

Av. Mustafa Remzi TOPRAK

- Yaşamın Sonbaharında Sessiz Çığlık, Yaşlı İhmali ve İstismarı

Yrd.Doç.Dr. Serap SELVER KİPAY (Muğla Sıtkı Koçman Üniversitesi Fethiye Sağlık Bilimleri Fakültesi Hemşirelik Bölümü)

14:00 – 14:30 ARA

14:30 – 15:30 SERBEST BİLDİRİ OTURUMU

Oturum Başkanı: Prof. Dr. Tayip DUMAN (Bozok Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dekanı**)**
Yrd.Doç.Dr.Tuğba UZUNÇAKMAK(Bozok Üniversitesi Sağlık Yüksekokulu Müdür Yardımcısı)

KONUŞMA METNİ ÖZETLERİ

UYUŞTURUCU İLE MÜCADELEDE YEREL YÖNETİMLERİN ROLÜ

Dr. Ayhan ÖZKAN*

Kırıkkale Vali Yardımcısı

Türkiye'nin yönetim yapısının genel ilkesi 1982 Anayasasının 123. Maddesinde belirtilmiştir. Buna göre idare, kuruluş ve görevleriyle bir bütündür ve kanunla düzenlenir. İdarenin kuruluş ve görevleri "merkezden yönetim" ve "yerinden yönetim" esaslarına dayanır. Merkezi yönetim başkent ve taşra olmak üzere iki bölümden oluşur. Merkezi yönetimin başkent veya devlet yönetiminin merkez teşkilatının tepesinde cumhurbaşkanı, bakanlar kurulu, başbakan ve bakanlıklar bulunmaktadır.Merkezi yönetimin başkent hiyerarşisine bağlı olarak tüm ülkeye yayılmış olan il, ilçe, bucak, köy şeklindeki örgütlenmesine de "taşra teşkilatı" denir. Taşra teşkilatı merkezi yönetiminin taşradaki uzantısı olup; Vali, Kaymakam, Bucak Müdürü ve Muhtar yönetiminde görev ifa eden yönetişim birimleridir. Yerel Yönetimler ise; " İl, belediye ve köy halkının mahalli müşterek ihtiyaçlarını karşılamak üzere, kuruluş esasları kanunla belirtilen ve karar organları; yine kanunla gösterilen seçmenler tarafından seçilerek oluşturulan kamu tüzel kişileridir." (Anayasa, Mad.127) Yerel Yönetim hizmetleri de Vali, Belediye Başkanı ve Muhtar gözetiminde yürütülür. Merkezi yönetimin yerine getirmekle yükümlü olduğu kamu hizmetleri devlet kamu tüzel kişiliği tarafından planlanır ve yürütülür. Merkezi idare tarafından planlanan ve yürütülmesi karara bağlanan kamu hizmetlerinin ülke genelinde uygulanması ve yaşama geçirilmesi merkezi yönetimin taşra teşkilatı ve yerel yönetimler marifetiyle mümkün olur. Yerel yönetişim birimlerinin kendilerine görev olarak yüklenen binlerce kamu hizmetleri arasında hangilerini önceleyecekleri, ağırlıklı olarak yerel koşullara bağlı olmakla birlikte; yereldeki yöneticilerin olgu üzerindeki bilgi-bilinç ve farkındalık düzeyleri ile sergileyecekleri liderlik vasıfları daha büyük önem arz etmektedir. Günümüz toplumlarının hem bugününü hem de geleceğini tehdit eden, beden ve ruh sağlığını bozan, yaşam kaybına yol açan, neden olduğu suç ve kazaların, adli, sosyal ve hukuki yansımalarıyla toplumsal yapıyı bozan, uyuşturucu kullanımı küresel bir halk sağlığı sorunu haline gelmiştir.Jeopolitik konumu itibarıyla uyuşturucu açısından riskli bir bölgede bulunan ülkemizde de terör örgütlerinin en büyük finans kaynağı olan uyuşturucunun kullanımının giderek yaygınlaştığı görülmektedir.Toplumsal yozlaşma ve bozulmanın çığ gibi büyüdüğü bir dünyada, giderek yaygınlaşan bu insanlık suçuyla mücadele topyekûn bir seferberlik halinde yürütülmektedir.

Merkezi yönetim (hükümet) tarafından gerekli tedbirler fazlasıyla alınmakta, mevzuat değişiklikleri yapılmakta, ulusal strateji planı oluşturulmaktadır.Ne var ki, bunların yerelde uygulanması, yaşama geçirilmesi, sürdürülebilir kılınması yerel yönetişim birimlerinin ilgisine; daha da ötesinde yerel yöneticilerin bilinç düzeyi ile bu konuda alacakları inisiyatife, liderlik becerilerine bağlıdır.Özellikle Merkezi yönetim tarafından yönlendirilen talimatların, yasama organı tarafından oluşturulan mevzuatın, Bakanlar Kurulu kararlarının yerelde neşredilmesi, uygulanması, yürütülmesi ile sorumlu ve bu konuda yerel yönetişim birimleri üzerinde organizasyon, koordinasyon ve denetim görevi bulunan Valilikler ve Kaymakamlıkların uyuşturucu konusuna gösterdikleri ilgi olgunun seyrini belirleyici temel etken olacaktır.

Anahtar Sözcükler: Uyuşturucu, Yerel Yönetimler, Yerel Yöneticiler, Vali, Kaymakam

THE ROLE OF LOCAL ADMINISTRATIONS IN THE STRUGGLE AGAINST DRUG

Ayhan ÖZKAN*

**Deputy Governor of Kırıkkale*

The general principle of Turkish administrative structure is specified in the 123rd article in theconstitution of 1982. According tothis, administration is integral with its foundation and duties and it is arranged with laws. The foundation and duties of the administration are based on fundamentals of "centralized management" and "decentralized management". Centralized management is divided into two units as capital and province. President, Council of Ministers, Prime minister and ministries are the top authorities of centralized management's capital or central structure of the state administration. The organization of the centralized management under the hierarchy of capital as province, county, district and villages preadall over the country is called provincial organization. Provincial or ganization is the extension of the centralized management in the province and it is them ulti-level governance units function ingunder the administration of governor, districtgovernor, district director and head of the village. Decentralized managements are publicc or poratebo dieswhose foundation basis are determined with law and whose desicion making organsare elected by the voters described in the law; and they are arranged for meeting the local common needs of people living in province, municipality and village. (Constitution, Article 127). The services of decentralized management are runundER the supervision of Governor, Head of the Municipality and Head of the village. Public services which have to be done by the centralized management are planned and run by the publicentity. The task of implementing and realizing the public services allover the country which are planned and decided to be run by the centralized management is conducted by the provincial organization of the centralized management and decentralized managements. Although which public services are decided to be prior among the thousands by the local multi-level governanceunits is primarily dependent on the local conditions, knowledge and awareness level of the administrators on the subject and their qualification of leader ship are more important.

Druguse has become a global publichealth problem threatening both to day and future of today's people, deteriorating their physical and mental health, leading to loss of life, deteriorating the social structure by judicial, socialand legal reflections of drug connected crimes and accidents. It can be seen that drug use which is them ostimportant finance source of the terroris to rganizations is getting more and more widespread in our country jeopolitically established on a riskyregion incontext with drug trafficing. In a worldw here social degeneration and corruption is growing like an avalanche, the struggle agains tthis guilty of humanity is being done in the mood of total mobilization.

All the necessary precutions are taken, legislative changes are made and national strategic plan is formed by the centralized management. However, practising, realizing and making them sustainable in the local is dependent on the interest of the local multi-level governance units; further more it is dependent on leader ship abilites, the initiative to be taken with a consienceness level on the subject of the local administratives. Especially, the interest of the Governors and Local Governors who are responsible for publishing, practising and conducting the instructions given by the centralized management, legislation formed by the legislative organs and the decisions taken by the Council of Ministers and have a duty of organizing, coordinating and inspecting the local multigovernanceunits on the subject will be the main factor determining the process of the fact.

Keywords: Drug, localmanagements, localmanagers, governor

SUÇ VE SUÇ İLE İLİŞKİLİ VAKALARIN ANALİZİNDE YENİ BİR YÖNTEM ÖNERİSİ: DAVRANIŞSAL OTOPSİ

Sefer DARICI*

**Akademisyen Yazar*

Suç ve suça ilişkin davranışların altında yatan nedenlerin iyi analiz edilmesi bu eylemlerin önlenebilmesi açısından son derece önemlidir. Suçla etkili bir mücadele için, güvenlik güçlerinin suça ilişkin her türlü istihbaratı ve şüphe yaratan ipuçlarını etkili bir şekilde değerlendirmesi gerekmektedir. Burada dikkat edilmesi gereken nokta güvenlik kuvvetlerinin şüpheye dair ellerindeki verinin miktarı ve doğruluğudur. Bazen dakikaların ve hatta saniyelerin dahi çok büyük öneminin olduğu suçlarda örneğin terörist saldırılarda "her türlü davranışsal verinin" hızlı bir şekilde analiz edilmesi gerekmektedir. Araştırmada Türkiye'de farklı devlet birimlerinde terörle mücadele eden 34'ü emekli ve 17'si hali hazırda görevde olan toplam 51 istihbarat, polis ve jandarma personeli ile derinlemesine mülakat gerçekleştirilmiştir. Ardından Türkiye kamuoyunda geniş yankı uyandıran intihar eylemleri amaçlı örneklem yöntemi ile seçilmiş ve bunlara ait medyaya yansıyan haberler içerik bilimsel analiz edilmiştir. Sahada bilfiil çalışanlardan ve içerik bilimsel analizden elde edilen bu veriler yorumlanmış, suçun önlenebilmesi ve failin hızlı bir şekilde yakalanabilmesi için güvenlik kuvvetlerine yardımcı olabilecek yeni bir yöntem arayışı içerisine girilmiştir. Bu makalede, "Davranışsal Otopsi" olarak adlandırılan bu modelin ana hatları/çerçevesi oluşturulmaya çalışılmıştır. Davranışsal otopsi; canlıların doğrudan veya dolaylı olarak dışarıya yansıyan her türlü davranışının geçmiş, şimdiki zaman ve geleceğe yönelik sonuçlar alınması maksadıyla multidisipliner bir yaklaşımla parçalara ayrılmasını, incelenmesi ve elde edilen bulguların holistik bir bakış açısıyla raporlanıp, yordanmasıdır. Davranışsal otopsi yöntemi güvenlik kuvvetlerinin hızlı değerlendirme yapabilmesi için oluşturulmuştur. Yöntem özellikle intihar bombacılarının yakalanabilmesinde güvenlik kuvvetlerinin ipuçlarını fark edip, hızlı bir şekilde analiz ederek, anlık karar alabilme becerisinin arttırılmasına yöneliktir. Dört ana başlık altında yapılacak olan otopsi, hızlı otopsi ve derinlemesine otopsi olarak da ikiye ayrılmaktadır.

1- Beden dili
2- Yüz analizi
3- Hareket analizi
4- Konuşma analizi
5- Çevre/Ortam analizi

İstanbul Maçka Parkı'nda meydana gelen bombalı intihar saldırısı bu model çerçevesinde incelenmiştir. Modelin birçok araştırmacı tarafından geliştirileceği ve suç ve suça ilişkin vakalarda ve hatta farklı disiplinlerde de kullanılabileceği düşünülmektedir.

KADINA YÖNELİK ŞİDDET

Leila SHAHVIRDI*, Elham SHAHVIRDI**

*Ankara Üniversitesi Doktora Öğrencisi

**Tasuj Azad Üniversitesi Kriminoloji Bölümü Yüksek Lisans Öğrencisi

Şiddet olgusu en basit anlatımı "bir kişiye güç veya baskı uygulayarak istenen bir şeyi yapmaya zorlama" şeklinde vurgulanmaktadır. İnsanlık tarihi boyunca bireysel ve toplumsal düzeyde farklı boyutlarda gözlenen şiddet olgusu, ne yazık ki yaşamın bir parçası olarak görülmektedir. Şiddet kimi zaman fiziksel kimi zaman da psikolojik açıdan kendisini göstermektedir. Ayrıca bireylerin yaşam kalitelerine büyük ölçüde zarar vermektedir. Dünya genelinde ve her toplumda mücadele edilen sosyal sorunların başında gelen şiddetin en yoğun uygulandığı maalesef kadınlar gelmektedir. Kadınlar çoğu zaman, şiddetin yaratmış olduğu fiziksel, psikolojik, sosyal ve ekonomik negatif neticeler ile karşı karşıya kalmaktadırlar.

Bu çalışmada, toplumların geleceğini şekillendirmede önemli role sahip olan kadınların uğradığı şiddet ve toplumlar açısından önlenebilir bir toplumsal soruna dikkat çekmek amaçlanmaktadır.

Anahtar Sözcükler: Kadına Yönelik Şiddet, Şiddet Boyutları

VİOLENCE AGAINST WOMEN

Leila SHAHVIRDI*, Elham SHAHVIRDI**

*Ankara Üniversitesi Doktora Öğrencisi

**TasujAzad Üniversitesi Kriminoloji Bölümü Yüksek Lisans Öğrencisi

The simpliest definition of violence is '' to force someone to do something by putting pressure on''. Throughout history ,violence phenomenon observed differently in the indvidual's and social level is unfortunately is considered a part of life. Violence appears both physiologically and psychologically. It causes damages to life quality of individual. Unfortunately , Females is victim of violence that is the one of the most important problem that must be struggled . females are generally facing the physiological,social,economic and psychological problem that violence has produced.

In this study , what is aimed is to draw attention to violence against women who are shaping the future and preventible social problem.

Dünya genelinde ve her toplumda mücadele edilen sosyal sorunların başında gelen şiddetin en yoğun uygulandığı maalesef kadınlar gelmektedir.

Keywords:Violence against women, violence extent

SAĞLIK PERSONELİNE YÖNELİK ŞİDDET VE ÖNLEME

Prof. Dr. Recep AKDUR*

**Halk Sağlığı Uzmanı /Emekli Öğretim Üyesi*

Türkiye'de sağlık çalışanlarının görevleri sırasında ya da görevleri ile ilintili olarak uğradıkları şiddet gün geçtikçe artıyor adeta bir salgın boyutuna ulaştı. Bu nedenle de görevlerini büyük bir tehlike, endişe ve korku içinde yürütüyorlar. Olayların sansasyonel yansıması ve kamuoyuna düşünce bildirimler bir yana, şiddetin yaygınlığı ve nedenleri konusunda temsil yeteneği yüksek araştırmaların sayısı yok denecek düzeyde.

Pınar'ın yürüttüğü ve tüm Türkiye temsil eden araştırmaya göre; sağlık çalışanlarının %68,3'ü işyerinde şiddete maruz kalma endişesi duyuyor. Türkiye'deki sağlık çalışanlarında son 12 ayda herhangi bir şiddete maruz kalma sıklığı %44,7, meslek yaşamı boyunca şiddete maruz kalma sıklığı ise %52,3'dir, Bu sıklıklar Meclis Araştırma Raporu'nda, dünyadaki sağlıkta şiddetin en yüksek olduğu ülkelere örnek olarak bildiren ülkelerden bile bir hayli yüksektir.

Sorunun kökünde toplumum eğitimsizliği, egemen olan şiddet kültürü yanında izlenen hipokratian politikalar yatıyor**.** Hasta hakları yanında sağlık çalışanlarının da hakları korunmaz ise özelde de hastalar genelde de halk sağlığı zarar görür. Salt cezaların veya hastanelerde güvenlik önlemlerinin arttırılması gibi güvenlikçi yaklaşımlar şiddeti daha da körükleyebilir.

Kamunun örgütlü gücü olan devlet, önce kendi hak ve görevlerini iyi özümsemeli ve kendi hakları için de görevleri için bahane üretmeyecek bir tutum içinde olmalıdır. Konuya çare ararken "Nasrettin Hoca Tutumu" doğru değildir şiddeti daha da körüklemektedir.

Hipokratian anlayış terk edilerek, sağlık alanındaki haklar bir an önce yeniden tanımlamalıdır. Tarafların hakları tamamen evrensel ilkelere dayandırılmalı, günümüzdeki olumsuz ve tek yanlı ortam/toplum esenlendirilmelidir. Hasta hakları birimleri "hak birimlerine" dönüştürülmeli. Hasta şikâyetleri daha da kötüsü müşteri memnuniyeti üzerine sorgulama yapan birimler olmaktan kurtarılmalıdır. Şikâyet hatları kaldırılmalı, malpraktis sigortalarının hasta şikayeti üzerine kurulu olan yapısı sonlandırılmalıdır. Sağlık çalışanına şiddetin yeşerdiği toplumsal ve çevresel etmenlere karşı köklü esenlendirme programları yürütülmelidir. Hastaların, hasta yakınları ile sağlık çalışanları arasında karşılıklı saygıya dayalı ilişki geliştirecek sağlık hizmeti ortamları yaratılmalı bu bağlamda sağlık hizmetlerinin basit bir ticari ilişki gibi algılatan politikalardan hızla uzaklaşılmalıdır. Sağlık çalışanına şiddetin önlenmesi için gereken her türlü hukuki ve idari önlemler gün geçirmeden yaşama geçirilmelidir.

Anahtar Sözcükler: Şiddet, Sağlık Personeli, Önleme, Sağlık Personeline Yönelik Şiddet

VIOLENCE AGAINST HEALTH PERSONNEL AND PREVENTION

Prof . Dr. Recep AKDUR*

**Publich health specialist / Retired Instructor*

In Turkey, the violence that health workers are subjected to during their duties or in relation to their duties is increasing day by day. For this reason they are carrying out their duties in great danger, worry and fear.

Except for sensational repercussions of events and public notices, the number of studies with high ability to represent the extent and reasons of violence is not very high.

According to research carried out by Pınar and representing all of Turkey, The frequency of exposure to violence in Turkey in the last 12 months is 44.7%. The rate of exposure to violence during the professional life was 52.3%. These ratios are higher than the countries with the highest rate of violence reported in the Parliamentary Research Report.

At the root of the problem is the lack of social education and the culture of violence. Hippocratian policies are raising the problem. Patients' rights as well as the rights of health workers are not protected. Security quart approaches such as extensive punishment or increased security measures in hospitals may further fuel violence.

The state, which is the organized power of the public, must be in a position to assimilate its rights and duties well and not to make excuses for its duties for its own rights. "Nasrettin Hoca Attitude" is not true when searching for a solution to the problem.

By abandoning the Hippocratic understanding, rights in health care must be redefined as soon as possible. The rights of the parties must be based entirely on universal principles, and the present negative and one-sided environment / community should be shared. Patient rights units must be converted into "right units". Patient complaints must be rescued from the units that question the worse customer satisfaction. The lines of complaint must be removed and the structure of malpractice insurance based on patient complaints should be concluded.

Health care workers should be protected with well organized programs which based on social and environmental factors of violence. Healthcare environments should be created to develop mutual respect-based relationships between patients, relatives and healthcare workers. In this context, health services should be rapidly removed from policies that perceive them as a simple business relationship. Any legal and administrative measures necessary to prevent violence against the health worker should be carried out without a day.

Keywords: Violence, Health Personnel, Prevention, Violence Against Health Personnel

YASADIŞI GÖÇÜN ADLİ BİLİMLERDEKİ YERİ

Prof. Dr. Fatma YÜCEL BEYAZTAŞ*

**Cumhuriyet Üniversitesi Tıp Fakültesi Adli Tıp Anabilim Dalı*

Ulusal sınırlar içinde veya sınır ötesi bir yerden başka bir yere uzun süreli (kalıcı) ya da kısa süreli bir yer değiştirme eylemi olarak tanımlanabilecek göç, insanlık tarihi kadar eski bir kavramdır. Göç eylemi, kaynak ülke ile hedef ülke arasındaki kaynaklar, iş, demografik büyüme, güvenlik, insan hakları ve sosyo-politik farklılıkların sonucunda oluşmaktadır.

Bu konuda resmi tanımlamalar ilk olarak BM Genel Kurulunda 2000 yılında kabul edilen ve Viyana Protokolü olarak bilinen uluslararası belgede ortaya konulmuştur. Bu belgeye göre göçmen kaçakçılığı; kar sağlama amacıyla yasal olmayan yollarla eylemde bulunmayı içermektedir.

Mülteci; bir başka yere ya da ülkeye sığınan kimsedir. Sığınmacı ise bir ülke sınırlarına giren ancak yasal bir başvuruda bulunmayan ya da başvuruda bulunmuşsa hakkında henüz yasal bir karar verilmemiş olan kimsedir.

Türk Ceza Kanununda "göçmen kaçakçılığı ve insan ticareti" suçlarının tanımı ve unsurlarına yer verilmiştir. Buna göre; 79. madde uyarınca göçmen kaçakçılığı; doğrudan veya dolaylı olarak maddi menfaat elde etmek maksadıyla, yasal olmayan yollardan bir yabancıyı ülkeye sokmak veya ülkede kalmasına ve Türk vatandaşı veya yabancının yurt dışına çıkmasına imkan sağlamak durumunda ortaya çıkmaktadır.

Adli bilimler olarak adli göç ve ona bağlı olan temel sorunlar; şiddet, yoğun toplumsal baskı, ekonomik sıkıntılar, hijyenik olmayan halk sağlığına aykırı koşullarda barınma, kötü beslenme, eğitimin sekteye uğraması, ihtiyaç anında tıbbi yardım alamama, geçiş bölgesinde psikolojik sorunlar olması, insan ticaretine maruz kalma, bilgi eksikliği ve dil bilememeden dolayı sorunları çözmek için mercilere ulaşamama şeklinde tanımlanır.

Sonuç olarak; yasadışı göçle mücadele edilirken insani boyutun yani göçmen güvenliği konusunun göz ardı edilmemesi gerekmektedir. Bununla birlikte göç yollarının kapatılmasının adli göçü önlemek yerine daha da tetiklediğinin farkında olunmalıdır. Yasadışı göçü engellemenin en kesin yöntemi göçü oluşturan nedenleri yok etmek yani küresel anlamda ekonomik istikrarı sağlamak ve küresel barışı tesis etmektir.

Anahtar Sözcükler: Yasadışı göç, mülteci, sığınmacı, göçmen kaçakçılığı, adli bilimler.

THE PLACE OF ILLEGAL MIGRATION IN FORENSIC SCIENCES

Prof. Dr. Fatma YÜCEL BEYAZTAŞ*

**Cumhuriyet UniversityMedical School Department of ForensicMedicine*

The term of migration, which can be defined as a long-term (permanent) or short-term displacement within a nationalor a cross-border place else where, is as old as human history. Migration comesoutbecause of the differences, such as employment opportunities, demographic growth, security, human rights and socio-political, between the sourcecountry and the target country.

Official definitions in this regard were first introduced by the UN General Assembly in 2000, known as theVienna Protocol, an international documentary. According to this document, smuggling of migrants; is an illegitimateact which is intented to profit making.

Refugee; is defined as a person who has entered to another country. Defector is known as a person who has not yet made a legal decision about his/her application.

The Turkish Penal Code includes the definition and elements of "smuggling of migrants and human trafficking" crimes. According toArticle 79 of theTurkish Penal Code, smuggling of migrants occurs when one wants to obtain a director indirect financial interest, to introduce an illegal immigrantin to the country, to help him/her with remaining in the country, or to provide opportunity to a citizen or foreigner to leave from the country.

In forensic science, forensic immigration and its major problems include violence, intense social pressure, economic distress, nonhygienic health and nutrition conditions, educational disruptions, psychological problems while transit, exposuring to human trafficking, lack of knowledge, and language differences.

As a result; while fighting illegal migration, the human dimension of migration, that is, thesecurity of migrants, should not be ignored. However, one should be aware that the closure of migration route striggers more of the forensic migration than to prevent it. The most precise method of preventing illegal migration is to eliminate the causes of migration, that is, to provide economicst ability globally and to establish global peace.

***Keywords**:* Illegal migration, refugee, defector, smuggling of migrants, forensicsciences.

GÖÇÜN ELLİ UTANCI: ADLİ GÖÇ

Av. Alp ASLAN*

**Adli Bilimciler Derneği Adli Yöneylem Başkanı*

Göç, uluslararası bir sınırı geçerek veya bir Devlet içinde yer değiştirmek suretiyle süresi, yapısı ve nedeni ne olursa olsun insanların yer değiştirdiği nüfus hareketleridir. Buna, mülteciler, yerinden edilmiş kişiler, yerinden çıkarılmış kişiler ve ekonomik göçmenler dâhildir. Göç hareketleri insanlık tarihi ile özdeşleşmiş toplumsal, ekonomik, siyasal, kültürel nedenlere dayanan bir olgudur. Göç, bireylerin ya da grupların fiziki ve siyasal sınırların ötesine, yeni yerleşim alanlarına varmak ve yeni toplumlara katılmak amaçlı yolculuk hareketlerini içerir. Göç hareketleri göç etme biçimlerine göre iç göç - dış göç, zorunlu göç - isteğe bağlı göç vb. şekillerde incelenmektedir.

Göçü tetikleyen etkenlerin başında güvenlik tehdidi oluşturan durumlar gelmektedir. Bunun yanı sıra daha iyi sağlık, eğitim, iş gibi imkanlara kavuşma ve daha iyi şartlarda yaşama kaygısı göç eylemine yönelten nedenlerdir. Göç eylemi başlı başına ülkeler arasında ve/veya bir ülkenin kendi içindeki dengeleri sarsabilen, çözümü kendi içinde taşımayan ve gittikçe zorlaşan büyük problemler ortaya çıkarmakta ve ülkelerin birbirleri ile ve kendi içinde siyasi, sosyal, ekonomik, kültürel dengelerini bozmaktadır.

Özellikle ülkeler arası göçte devletlerin yoğun problemler yaşamasına neden olan göç çeşidi düzensiz göçtür. Bir ülkeye yasadışı yollarlar giriş yapmak, bir ülkede yasadışı şekilde konaklamak ya da bir ülkeye yasal olarak giriş yapıp, yasal süre içerisinde ülkeyi terk etmemek durumları düzensiz göç eylemini oluşturur. Düzensiz göçün süjesi konumunda bulunan Göçmen, Mülteci ve Sığınmacı gibi adlar ile anılan insanlar, göç eylemi boyunca ve göç süreci içerisinde bu eylem ve sürecin doğasında bulunan korunmasızlık ve savunmasızlık durumunda kalmaktadırlar. Tebliğ başlığında yer alan "Göçün Elli Utancı: Adli Göç" kavramı ilk defa ortaya atılmak suretiyle Göç Eylemi ve Göç Süreci kapsamında Göçmenlerin maruz kaldığı en az elli adet ve bununla sınırlı olmayan türde başta can ve mal güvenliğine karşı olmak üzere göç merkezli hukuk ihlallerine ve göç faaliyeti etrafında dönen suç ekonomisine adli bilimler yönü ile yaklaşılmaya ve örnekler verilmeye çalışılmıştır.

Anahtar Sözcükler: İç Göç, Dış Göç, Güvenlik, Adli Göç

FIFTY SHAMES OF IMMIGRATION: IMMIGRATION FORENSICS

Av. Alp ASLAN*

** Forensic Scientists Association Judicial Operations Manager*

Immigration is the population movements in which people change places, regardless of their duration, structure and cause, by crossing an international border or changing place within a State. This includes refugees, displaced persons, dislocated persons and economic immigrants. Immigration movements are a phenomenon based on social, economic, political and cultural reasons identified with human history. Immigration involves the travelling movements of individuals or groups beyond the physical and political boundaries, to reach new settlements and to join new societies. Immigration movements are studied as domestic migration - external migration, forced migration - optional migration etc. are studied, pursuant to immigration patterns.

Among the factors that trigger immigration are situations creating security threats. In addition to this, achieving opportunities such as better health, education and work, and the concerns for living in better conditions are the reasons directing to immigration action. The act of immigration independently creates ever-challenging huge problems which can unsettle the balance between countries and/or within a country and which do not carry the solution in itself; it upsets the political, social, economic and cultural balances of the countries with each other and within themselves.

The type of immigration which causes States to face intensive problems particularly in the immigration between countries is the irregular immigration. Situations such as illegal entry into a country, illegal accommodation in a country, or not to leave a country within the legal period despite the illegal entry into that country create irregular immigration. People who are the subject of the irregular immigration and called as Immigrant, Refugee and Asylum Seeker are often exposed to defenselessness and vulnerability inherent in this action and process throughout the immigration activity and within the immigration process. Introducing for the first time the concept of "Fifty Shames of Immigration: Immigration Forensics" which is included in the title of the Communiqué, attempts have been made, in terms of forensic sciences, so as to give examples and to approach to the economy of crimes revolving around the immigration activity and to the infringments of law, consisting of at least 50 violations that the Immigrants are exposed to within the scope of the Immigration Activity and Immigration Process, including but not limited to, immigration-based violations notably against life and property security.

Keywords: Internal Migration, External Migration, Security, Forensic Migration

İNSAN SAĞLIĞINDA ADLİ GÖÇ

Yusuf AYSU*

**Samsun Afet İl Müdürü*

Bilindiği üzere göç olgusu insan hayatının bir parçasıdır. İnsanlar siyasi, dini, ekonomik, iklimsel sebepler ve savaş gibi başka birçok nedenlerden dolayı yaşadıkları coğrafyadan başka coğrafyalara taşınmışlardır. Göç edenler eski yaşam yerlerine dönebilir, göç ettikleri yerde temelli yerleşebilir ya da daha güvenli yerler arayışına girerek göç hareketini devam ettirebilirler.

Ülkemiz sahip olduğu jeopolitik konum ve dinamikler sebebiyle tarih boyunca göç duraklarından biri olmuştur. Başta çevre ülkeler olmak üzere, çeşitli ülkelerde yaşanan iç karışıklıklar, göç edenleri mesafe, yakınlık, dini, sosyal ve ekonomik sebeplerle ülkemize yönlendirmiştir. Türkiye transit ülke ya da nihai yerleşim yeri konumuna gelmiştir.

Birinci Körfez Savaşı'yla başlayan ve günümüze kadar devam eden savaş ve çatışmalar sebebiyle Ortadoğu Bölgesinden ülkemize yoğun bir göç hareketi başlamıştır. Yalnızca Irak ve Suriye'deki iç karışıklıklar sebebiyle yurdumuza sığınanların sayısı üç milyonun üzerindedir.

Sığınmacıların yurdumuzda ikamet etmeye başlamasıyla birlikte halk sağlığı, güvenlik, istihbarat, ekonomi, sosyal, eğitim ve kültürel alanlarda ciddi tedbirler alınması gereği ortaya çıkmıştır. Bu nedenle misafirlerin ruhsal ve bedensel sağlığının yanı sıra sosyal ihtiyaçlarını karşılayacak geçici yaşam alanları oluşturulmaya başlanmıştır. Bu kapsamda yürütülen faaliyetlerin koordine edilmesinde Başbakanlık Afet ve Acil Durum Yönetimi Başkanlığı çatı kurum olarak görev yapmıştır.

AFAD Kayıtlarına göre 08.08.2017 tarihine kadar Türkiye'de kayıtlı tüm Suriyelilere sağlık hizmetleri ve ilaçlar Sağlık Bakanlığı işbirliği ile ücretsiz olarak sunulmuştur. Sığınmacıların tedavileri kapsamında 953.466 ameliyat gerçekleştirilmiştir. 1.143.393 yatan hasta ve 25.919.750 poliklinik hizmeti verilmiştir. 224.757 Yenidoğan Suriyeli bebek gözlerini Türk Topraklarında açtı. AFAD Barınma Merkezlerinde 80.742 çocuk eğitime kazandırıldı. Milli eğitim bakanlığı işbirliği ile atılan adımlar neticesinde anaokulundan lise son sınıfa kadar toplam 508.846 çocuk sokaklardan alınarak okula devam etmeleri sağlandı.

Yabancılar ve Uluslararası Koruma Kanununun kabul edilmesiyle İç İşleri Bakanlığı'na bağlı Göç İdaresi Genel Müdürlüğü kurulmuş, göç ve uluslararası koruma ile ilgili konularda yetkili kurum haline gelmiştir. Böylece Türkiye ilk defa esas işi göç alanında çalışma yapmak ve göç politikalarına katkı vermek olan kamu kurumuna sahip olmuştur.

İnsanoğlu dünya üzerinde yaşadıkça dünyayı etkileyecek ve dünyadan etkilenecek ve göç hiç bitmeyecek bir olgu olarak hayatımızda yer almaya devam edecektir. Toplu nüfus hareketleri yalnızca göç eden insan topluluklarını değil, beraberinde onlara ev sahipliği yapan ülke vatandaşlarını etkilemeyi sürdürecektir. Unutmamak gerekir ki göç beraberinde yasadışı organize suç örgütlerinin ülke içerisinde faaliyetlerinin artmasına neden olmaktadır. Gerekli tedbirler alınmazsa insan ve organ kaçakçılığı, çocuk istismarı ve benzeri alanlardaki suç örgütleri için yeni faaliyet alanlarının oluşmasına, uygun ortamları oluşabilmektedir.

Bu nedenle üniversitelerimizde görevli akademik personelin göç olgusu üzerine yapacağı bilimsel çalışmalar ülke yönetiminde söz sahibi tüm paydaşlara ve karar vericilere yol gösterici kılavuz özelliğinde olacaktır. Göç uygulamalarında insana yaklaşım ve yaptırımın etik boyutunun olması ve bunun değerlendirilmesi önemlidir. Sosyal yaşamla mutlak ilgisi nedeniyle dinamik ve dışarıya açık bilimsel çalışma alanına sahip adli bilim hizmetlerinin süreç yönetimde söz sahibi olacağı sistemlerin daha başarılı olabileceği görülmektedir.

***Anahtar Sözcükler*:** Göç, Afet ve Acil Durum, İnsan Sağlığı

FORENSIC IMMIGRATION IN HUMAN HEALTH

Yusuf AYSU*

**Samsun Disaster Provincial Director*

As known the immigration phenomenon is a part of a human life. People has moved from their homelands to other lands because of the political, religional, economical, climatic, war and many other reasons. The immigrants may return to their homes, stay permanently in the region or they can be in search of safer places.

Our country has been a point of immigration troughout history because of its geopolitical position and dynamics. Especially the conflicts that occur in our environmental countries and other countries lead the immigrants to move toward our country because of its distance, relation, religious affiliation, social and economical aspects.

Because of the war and conflicts which has begun with the First Gulf War a massive move of immigration has begun to our country. Only the number of the immigrants came from Syria and Iraq due to conflicts is over three million.

Due to the number of immigrants who has started to live in our country there were a need to take precautions in community health, security, intelligence, economy, social, educational and cultural areas. For these reasons temporary refugee centers has been established which meets our guests needs in social, psychological and physical health areas. In this context Republic of Turkey Prime Ministry Disaster and Emergency Management Presidency has act as a main actor to coordinate the operations in this area.

According to AFAD records all health and medicine costs of immigrants who registered in Turkey paid in collaboration with Health Ministry. 953.446 of surgeries has been conducted. 1.143.393 hospital patients and 25.919.750 ambulatory care services are provided. 224.757 new borns opened their eyes to the world in Turkey. In AFAD temporary refugee centers 80.742 children got to the school. In collaboration with Education Ministry 508.846 children whose ages changes between kindergarden to high school taken from the streets and provided to go to school.

By acceptance of the Foreigners and International Protection Law the General Directorate of Immigration which is affiliated to the Ministry of Internal Affairs became the authority in migration and internatiol protection areas in Turkey. So for the first time Turkey has an public authority which its main core business are to work in the migration field and to contribute in migration policy.

As human being lives on earth will ifluence the world and will be affected by the world and the migration will be an endless phenomenon in our lives.

Collective population movements will affect not only the people who migrate but also the people of the host country.

We should not forget that migration can causes to increase of the illegal criminal organizations. If necessary measures are not taken the formation of new areas of activity be created in human trafficking, organ trafficking, child abuse and other areas.

Because of this scientific resarches in migration area that will conducted by the academic staff in our universities will be a guide for all those who are stakeholders and decision makers.

The ethical dimension in approaches and sanctions of the applications of the migration field and their assesment are focal. It is seen that the systems of the forensic health services which have a dynamic and outward oriented scientific field will be more succesful because its absolute relation with life.

Keywords: Migration, Disaster and Emergency, Human Health

SUÇUN VE SUÇLUNUN BULUNMASINDA HAYVANLARIN KULLANIMI

Fatma Zehra Nur POLAT*

Yozgat Çözüm Koleji Fen Lisesi 10.Sınıf Öğrencisi

Hayvanlar çoğu kez insanlar tarafından doğanın ve yaşamın bir parçası oldukları unutulan, yok sayılan, istismar edilen ve acımasızca katledilen canlılardır. Bu nedenle doğanın yalnızca kendileri için yaratıldığını düşünen insanlar; vahşi hayvanları doğal yaşamlarından kopararak, evlerde kafesler içerisinde besleme, türlü işkencelerle sirklerde gösteri yapmaya zorlama, deney hayvanı olarak kullanma, kürkünden para kazanma için bilinçsizce katletme ya da av yasağına uymamaları ve erken avlanmaları sonucu pek çok hayvan türünün tükenmesine neden olmaktadır. «Hayvanları Koruma Kanununa» rağmen bu sorun halen devam etmektedir.

Oysa hayvanlar uygun şekillerde eğitildiklerinde insanoğlunun yararına adli bilimler alanında suç ve suçlunun bulunmasında kullanılabilmektedirler. Bu amaçla kullanılan bazı hayvanlar; Arılar, Kediler, Köpekler, Atlar Böcek Larvaları, Yunus Balıkları, Katırlar, Kargalar ve Saksağanlar, Akbabalar, Fareler, Sinekler, Kartallar ve Atmacalardır.

Sonuç Olarak**;** her gün suç ve suçlunun niteliğinin arttığı günümüzde adli bilimler alanında yararlanmak üzere hayvanların kullanımı giderek yaygınlaşmaktadır.
Bu konu ile ilgili Güney Koreli teknoloji devi Samsung Tayland'ın başkenti Bangkok'ta sokak köpeklerini bekçiye dönüştürme projesini yürütmektedir.

Valilikle işbirliği yapan şirket, sokak köpeklerine kameralı ve ses sensörlü yelekler giydirecek. Aşırı havlama durumunda sensörün devreye girmesi ile polisler uyarılacaktır.

Bu noktadan hareketle, ülkemizde de adli bilimler alanında suçun ve suçlunun tespitinde hayvanların kullanımının yararlı olacağı düşünülmektedir.

BILGISAYAR OYUNLARININ ÇOCUKLAR ÜZERİNDEKİ OLUMSUZ ETKILERI

Gökberk GEÇİOGLU*

**Gazi Üniversitesi Vakfı Okulları 6. Sınıf öğrencisi*

Günümüzde yaşanılan teknolojik gelişmeler sonucu insanların hayatı kolaylaşmıştır, fakat bu gelişmenin yanında bazı sorunları da getirmiştir. Bunların başında özellikle çocuk ve ergenleri etkileyen aşırı düzey de bilgi sayar oyunu oynamaktır. Bu durum başlangıçta masum bir alışkanlık gibi görünse de zamanla "bağımlılık" olarak adlandırılmaya başlanmıştır.Bu yazıdaki amacım Bilgisayar oyunlarının çocuklar üzerindeki olumsuz etkilerine dikkat çekmektir.

Bilgisayar oyunlarının olumsuz etkileri nelerdir?Birçok bağımlılıkta olduğu gibi bilgisayar oyunu bağımlılığı da ailelerinin yaşamlarını olumsuz etkilemektedir. Çocuklar bilgisayar oyunu karşısında çok uzun süre kaldıklarında okul yaşamları dersleri sosyal yaşamları ve ruh salıkları etkilenmektedir. Aileler ise duruma öfkelenmekte ve üzülmekte hatta kendilerini çaresiz hissetmektedirler.

İngiltere de yirmi yaşında bir genç on iki saat oyun konsolunun başından kalkmayınca hayatını kaybetti.Fransa da bir genç oyuna kendisini fazla kaptırıp 'Counter-Strike' adlı oyundaki rakibini gerçek hayatta buldu ve göğsünden bıçakladı.Kanada'da on beş yaşında bir genç bilgisayar oyunu yüzünden ailesiyle kavga edip evden kaçtı ve ölü bulundu.

Renkli ve hareketli sanal âleme alışan çocuklar bir süre sonra ders dinlemek, ödev yapmak, kitap okumak gibi ona göre sıkıcı ya da renksiz olan faaliyetlere alışmaktan zorlanmaktadır.Temelinde dürtü kontrolü problemi yaşayan bu çocuklar çevre veya aileden gelen kısıtlama ya da engellemelere kızgınlık ve öfkeli tepki vermektedirler. Bu nedenle okul ve okul dışı sosyal yaşantılarını ve geleceğini olumsuz etkilemektedir.

Okul Sorunları Okul başarısının düşmesi,devamsızlık sorunları,Derslerden sıkılmak,Uykusuz kalmaktır.Sosyal Sorunlar Arkadaşlık ilişkilerinin bozulması,Oyun guruplarında uyumsuzluk,Kendini ifade etme bozukluk,Aile ilişkilerinin bozulması,Şiddete eğilimi artmasıdır.Sağlık Sorunları Beslenme bozukluğu ve obeziteye neden olur.Donuk bakışlı olur. Algı ve becerisi azalır.Büyüme ve kas-kemik gelişimi bozulur.Renkli ve parlak ışıklar nöbet geçirmesine neden olabilir.

Bilgisayar Oyunlarının Zararlarından Korunmak İçin Ne Yapmalıyız?Bilinçli internet kullanımı hem çocuk hem de anne ve babalara öğretilmelidir.Aileler çocuklarıyla sağlıklı iletişim kurmalı çocuk koruma ve güvenli internet uygulamaları kullanmalıdır.İnternet kafelerde yetişkin ve çocukla için ayrı bölümler oluşturmalıdır.İnternet üst kurulu ve internet güvenli başkanı ve diğer kamu kuruluşları internet suçları ile ilgili takip ve denetim yapmalıdır.

BÜYÜK – KÜÇÜK: BEN KÜÇÜĞÜM

Sıtkı Eren ASLAN*

**Arte koleji 5. Sınıf öğrencisi*

Ben bir çocuğum. Ben küçüğüm. Bu dünyaya beni Siz getirdiniz.

Önce bebektim. Annemin kucağında, evimin sıcağındaydım. Minik ellerim vardı, minik gözlerim, minik burnum, minik ayaklarım, mini minnacıktım. Mama ve sevgi dışında bir ihtiyacım yoktu. Bazen etrafı kirlettim, bazen çok ağladım, annemi babamı kızdırdım. Ama onlar beni seviyordu, bundan emindim. Çünkü ben onların minik yavrusuydum. Beni görenler çok sevimli olduğumu söylerdi, bebekçe sesler çıkarıp beni öpüp koklamak isterlerdi. Bazen onlardan mikrop kapar ateşlenir, bazen de mıncıklamalarından ağlardım. Ama annem babam vardı beni korurlardı. Sonra bir gün konuşulanları anlamaya, “Gel”, “Ye”, “Uyu”, “YAPMA”, “CIS” ve konuşmaya “Mama”, “Su”, “Anne” başladım. Biraz büyümüştüm, yürüdüm, etrafımdaki dünya, sanki devler ülkesiydi. Parkta oynamaya başladım. Kocaman oyuncaklardan bazen düştüm başımı yaralandım, komşu çocuklardan kötü sözler öğrendim, kavga ettim. Parkta oynarken istemeden bisikletimle araba çizdim, azar işittim. Anaokulunda öğretmenle tanıştım. Annem ve babam dışında benimle ilgilenen birisi daha vardı. Birçok arkadaşım oldu, kavga ettim, barıştım. Daha çok şey öğrendim. Daha çok hastalandım, iyileştim. Tabletim oldu, annemi babamı daha az rahatsız ettim. Bilmediğim oyunları çözdüm, bilmediğim dilde dünyalar kurdum. Kandırılmayı ve kandırmayı burada öğrendim. Bu sanal dünya, annemin ve babamın beni gezdirdiği yerler, AVM’ler gibi değildi, çok büyüktü. Resim yapmayı azalttım, kitap okumayı da. “Scam” etmeyi (yağmayı) öğrendim. Kendime havalı bir isim buldum. Ben küçüktüm ama burada büyüktüm. Büyükçe işler yapabiliyordum. Etrafıma baktığımda daha küçüktüm, annemin babamın yarısı kadardım ama kendimce büyük işler de yapabiliyordum. Ta ki o güne kadar. Büyük büyük dünyalarda hem küçük hem de büyüktüm. Küçük başıma büyük işlere kalkmıştım.

HAYVAN HAKLARI

Vet. Daryoush SHAREGHI

Hayvanlara uygulanılan şiddet veya hayvan istismarına sebep olan veya hayvanlara zarar veren davranışlardır. Örneğin kürk avcılığını, tıbbi bilimsel veya kozmetik sanayide yapılan testleri bu istismarın içerisine almaktadır. Hayvanlara karşı uygulanan şiddet türlerini özetlemek istersek, tıbbi amaç dışında organ veya dokuların alınması, tedavi gerektirmeyen kulak ve kuyruk kesimi, ses tellerinin alınması, tırnak ve dişlerin sökülmesi, hatta bilimsel çalışmalarda deney hayvanı olarak kullanmak, hayvanın acı, stresli ortamda bulundurmak, üstelik işkence ve zarar görecek şekilde film çekimi, gösteri, reklam ve benzeri işler için hayvanları kullanmak, hayvanları başka bir hayvanla dövüştürmek ve benzeri durumlar, hayvan haklarının istismarı olarak tanınmaktadır.

Hayvan Hakları Evrensel Beyannamesi, 15 Ekim 1978 tarihinde Paris'teki Birleşmiş Milletler Eğitim, Bilim ve Kültür Örgütü (UNESCO) Merkezi'nde düzenlenen bir tören ile ilan edildi. Bu metin, 1989 yılında Hayvan Hakları Birliği tarafından tekrar düzenlenerek 1990 yılında UNESCO Genel Direktörü'ne sunulmuş ve aynı yıl halka açıklanmıştır.

Bu çalışmada; hayvanların, hukuk açısında insanlar gibi haklarını kullanma iradesi olmasa da, hayvanları korumak için konmuş kurallar halk arasında hayvan hakları olarak algılanır.

Anahtar Sözcükler: Hayvan Hakları, Hayvan İstismarı, Hayvanların korunması

ANIMAL RIGHTS

Vet. Daryoush SHAREGHI

Violence against animal is the behaviour that causes abuses and damage to animal. For instance , tests that are done in the fur farming , medical scientific and cosmetic industry is in the animal abuse category. We can summarize the variety of violence against the animal as fallows: extirpation of any organ and tissue without medical purpose , ear and tail cutting with no required treatment , cordectomy , removing toenail and teeth , using animal in scientific studies , hosting animal in place with pain and stres , filming animal in a manner that hurt animal, using animal for the purpose of show and advertisement , using animal for the purpose of fighting.

Universal Declaration of Animal Rights was announced with a ceremony taken place in UNESCO's centre in Paris in fifteenth of October in 1978. This text was redesigned by the Animal Rights Asociation in 1990 and then was presented to UNESCO general director and was made public in the same year.

In this study ; even though animals don't have a will in terms of law , the principles that is put forward is perceived as animal rights among poeple.

Keywords: Animal Rights, Animal Abuses , Animal Protection

ADLİ PSİKİYATRİ HEMŞİRELİĞİ

Yrd. Doç. Dr. Gülay YILMAZ*

** Bozok Üniversitesi, Sağlık Yüksekokulu, Yozgat*

Adli psikiyatri hemşireliği, psikiyatri hemşireliğinin alt uzmanlık dallarından biridir. Suç işleyen ve psikiyatrik tanısı olan kişilerin ve suça maruz kalan bireylerin bakımıyla ilgilenen, yasal konularda danışmanlık yapabilen özel bir hemşirelik alanıdır. Adli psikiyatri hemşireleri bilirkişi ya da konsültan olarak her türlü sağlık biriminde, mahkemelerde, polis merkezlerinde çalışabilmektedir. Adli psikiyatri hemşiresi genel psikiyatri hemşiresinin bilgi, beceri ve sorumluluklarının yanında güven oluşturma ve güvenliği sağlama, tehlikeli davranışları/riskleri tanılama ve yönetme, öfke yönetimi, kriminoloji, yasalar, yönetmelikler ve politikalar, etik ve adli raporlama gibi konularda özel bilgi ve becerilere sahip olmalıdır. Ayrıca adli psikiyatri hemşiresi güvenilir, önyargısız, tarafsız, olgun, kararlı, empatik ve sabırlı olmalıdır. Yapılan çalışmalarda da hemşirelerin yasalar, yasal süreç ve ileri iletişim becerilerine sahip olunması gerektiği özellikle vurgulanmıştır. Ülkemizde ruh sağlığı yasasının olmaması; adli hemşireliğin ve dolayısıyla adli psikiyatri hemşireliğinin henüz gelişmekte olması; görev, yetki ve sorumluluklarının kesin olarak Hemşirelik Kanunu ve eklerinde yer almaması, belirsizliklere ve mesleki sınırların aşılmasına neden olabilmektedir.

Ülkemizde adli psikiyatri hizmetleri bölge ruh sağlığı ve hastalıkları hastanelerinde ve orada çalışan hemşireler aracılığıyla yürütülmektedir. Ayrıca Adli Tıp Kurumu'nda çalışan hemşirelerin konuyla ilgili özel eğitimi olmadığı ve deneyim kazandıkça bakım hizmetlerini daha iyi hale getirdikleri bildirilmiştir. Bu yüzden adli hemşirelik ve adli psikiyatri hemşireliği eğitiminin yapılandırılması gerekliliği vurgulanmaktadır.

Sonuç olarak; adli psikiyatri hemşiresi adli psikiyatri hastasını ya da suça maruz kalan kişilerin bakımını yürütebilmesi için genel hemşirelik bilgisinin yanında suç davranışı ve yasalar hakkında özelleşmiş bilgiye sahip olmalıdır. Bunun içinde lisansüstü eğitim ya da sertifika programları ile alandaki eğitim eksikliğinin giderilmesi; mesleki yasaların gözden geçirilmesi ve ruh sağlığı yasasının hayata geçirilmesi önemli ve gereklidir.

Anahtar Sözcükler: Adli Psikiyatri, Hemşirelik, Ruh Sağlığı

FORENSIC PSYCHIATRY NURSING

Assist. Prof. Gülay YILMAZ*

**Bozok University,Health College, Yozgat*

Forensic psychiatric nursing is one of the subspecialties of psychiatric nursing. It is a special nursing area which is able to advise on legal issues and care for persons who have committed crime and psychiatric diagnosis and succulent individuals. Forensic psychiatric nurses can work in all kinds of health units, courts, police centers as experts or consultants. In addition to the knowledge, skills and responsibilities of the general psychiatric nurse, forensic psychiatric nurses should have special knowledge and skills in matters such as building confidence and security, diagnosing and managing dangerous behaviors / risks, anger management, criminology, laws, regulations and policies, ethics and judicial reporting. In addition, forensic psychiatry nurses should be reliable, unbiased, unbiased, mature, determined, empathic and patient. It is emphasized that nurses should have legislations, legal process and advanced communication skills in the studies. The absence of mental health law in our country; forensic nursing and consequently forensic psychiatric nursing is still developing; their duties, powers and responsibilities are not precisely included in the Nursing Law and its annexes, can cause ambiguities and professional boundaries to be overcome.

In our country, forensic psychiatric services are carried out through regional mental health and illnesses in hospitals and nurses working there. It has also been reported that nurses working in the Forensic Medicine Institution do not have special training on the subject and improve their care services as they gain experience. Therefore, it is emphasized that forensic nursing and forensic psychiatric nursing education should be structured.

As a result; forensic psychiatric nursing should have specialized knowledge of criminal behavior and laws as well as general nursing knowledge for the treatment of forensic psychiatric patients. It is important and necessary that the professional laws be watched and the mental health law is passed on, eliminating the lack of training in the area of graduate education or certificate programs.

Keywords: Forensic Psychiatry, Nursing, Mental Health

YÜKSEK GÜVENLİKLİ HASTANELER

Dilek Tektaş*

**Ankara Üniversitesi Tıp Fakültesi Hastanesi Ruh Sağlığı ve Hastalıkları A.D.,Ankara*

Adli psikiyatrik tedavideki amaç, hastalığın gerilemesini ve iyileşmesini sağlamaya çalışarak, potansiyel şiddet davranışlarını azaltmak ya da ortadan kaldırmaktır. Ayrıca oluşabilecek suçları azaltıp toplumu korumak ve bu bireylerin sağlıklı gelişimlerine ve günlük yaşantılarında sorumluluk almalarına yardımcı olmaktır. Bu bağlamda Yüksek Güvenlikli Hastaneler bu amacı yerine getiren sağlık kuruluşları olarak hizmet vermektedir. Bu özellikli hastanelerin, tedavi ve rehabilite etme, topluma kazandırma ve izole etme gibi görevleri bulunmaktadır. Bu çalışmayla, Yüksek Güvenlikli Hastanelerin açıklanması hedeflenmiştir. Ulusal ve uluslararası literatür taraması yapılarak Yüksek Güvenlikli Hastanelerin tanımı yapıldı. Dünyadaki ve Türkiye'deki durumları açıklanarak, bu hastanelerde yer alan hemşirelerin çalışma alanları değerlendirildi. Dünyanın çeşitli yerlerinde bulunan ve gerek hastaların durumlarına göre gerekse hizmet verdikleri programlara göre bölümlere ayrılan Yüksek Güvenlikli Hastaneler, yasalarda yer almasına rağmen ülkemizde sadece Ruh ve Sinir Hastalıkları Hastanelerinde kısıtlı sayıda sadece adli psikiyatri yatağı şeklinde bulunmaktadır. Bu özellikli hastanelerde, bulunduğu ülkeye bağlı olarak değişiklik gösterse de genel anlamda hemşirelerin uzmanlık rolleri belirlenmiş ve buna uygun servisler oluşturulmuştur. Dünya Psikiyatri Birliği Genel Kurulu tarafından 1989'da kabul edilen Atina Bildirgesi'nde *"Akıl hastası bireyler profesyonellerce verilen insani ve erdemli bir tedavi hakkına sahip olmalıdır. Sömürü, kötüye kullanılma ve aşağılanmadan korunmaları gerekir" denilmektedir. Bu bildirgede yer alan prensip akıl hastası suçlulara da uygulanmalıdır.* Bunun için de her ülkenin Yüksek Güvenlikli Hastaneleri oluşturması gerekmektedir. Bu özellikli hastanelerin hem adli sistemin hem de sağlık sisteminin en önemli parçalarından biri olduğu unutulmamalıdır.

Anahtar Sözcükler: Adli Psikiyatri, Yüksek Güvenlikli Hastaneler, Adli Psikiyatri Hemşireliği

HIGH SECURITY HOSPITALS

Dilek Tektaş*

**Ankara University Medical Faculty Hospital Department of Psychiatry*

The purpose of forensic psychiatric treatment is to try providing to regression and healing of the disease and to reduce potentially violent behaviours or eliminate it. Also, other purpose is to protect society reducing crimes that may occure and to help their healthy development and responsibilities in their daily life. In these sense, High Security Hospitals serve health care organizations that fullfill this purpose. These featured hospitals have missions. These missions are such as treatment, rehabilitaton, isolations and reintegration. In this study, the explain of High Security Hospitals is aimed. The description of High Security Hospitals was made with national and international literature review. It was explained the situtaion in Turkey and in the world of it and it was assessed the study area of nurses. High Security Hospitals that are located in various parts of the world and are departmentalized according to both status of patient and providing the programs are limited in only Mental and Neurological Diseases Hospitals as forensic psychiarty department. Although,it is in the legislation in Turkey. These featured hospitals differ from country to country. But, generally it have been established the specialties of the nurses and it have been formed approtiate services for it. It is said that “Individuals who have mental diseases should have the right of human and virtous treatment which is given by professionals. They sould be protected from exploitation, abuse and humiliation.” in Declaration of Athens which was adopted by the General Assembly of The World Psychiatric Association in 1989. The principle in this declaration should also be applied to offenders with mental illness. So, every country must build High Security Hospitals. It shouldn’t be forget that these featured hospitals are one of the most important part of the forensic and health systems.

***Keywords*:** Forensic Psychiatry, High Security Hospitals, Forensic Psychiatry Nurses

AKRAN ZORBALIĞI

Yrd. Doç. Dr. Sevil ALBAYRAK*

**Kırıkkale Üniversitesi Sağlık Bilimleri Fakültesi Hemşirelik Bölümü*

Okullarda yaşanan, sağlığı etkileyen, birçok sorundan birisi, akranların birbirlerine yaptığı zorbalıktır. Zorbalık şiddetin bir türüdür ve kötülük yapma niyetiyle olan, güç dengesizliğinin olduğu, defalarca tekrar eden saldırgan davranışlardır. Zorbalık doğrudan ve dolaylı olabilir. Davranışa bağlı olarak ta sözel, fiziksel, ilişkisel ve bireyin mal ve eşyalarına zarar verme olabildiği gibi son zamanlarda e-posta ile aşağılayıcı mesaj göndererek siber zorbalık yapılabildiği ortaya konmuştur. Zorbalık çocukların yaklaşık üçte birini etkiler ve zorbalığa uğrayan çocuklar da zorbalık yapabilirler.

Çocuklar arasındaki zorbalığın tek bir nedeni yoktur. Çoğunlukla bireysel, ailesel, okul ve arkadaş çevresi ile ilgili toplumsal faktörler akran zorbalığı için çocuk veya ergeni risk altına alabilir. Zorbalık, sıklıkla okullarda bildirilmesine rağmen, mahallede, okula gidip gelirken, okul aracında, spor sahalarında ve diğer alanlarda da ortaya çıkabilmektedir.

Zorba ya da kurban olmak sağlığı çeşitli yönlerden etkiler. zorbalık çeşitli hastalıklara zemin hazırlayabilir, zorbalığın uzun sürmesi durumunda kurban depresyona girebilir, benlik saygısı düşebilir, asosyal olabilir ve intihar edebilir. Zorbalar daha fazla sigara, alkol almaktadır, okul başarıları daha düşüktür. Zorbalar diğer çocuklar için risk oluşturan silahı daha fazla okula getirmektedirler, suç oluşturan davranışlar daha sonraki yaşamlarında görülebilmektedir ve dört zorbadan biri 30 yaşına geldiğinde suç işlemektedir. Zorbalık, yaralanmaları da artıran bir faktördür.

Okullarda meydana gelen zorbalığı önlemede çeşitli modeller önerilmektedir. Bu modellerde temelde aile, okul yönetimi, öğretmenler ve öğrencilerin birlikte ele alınması gerektiği belirtilmektedir. Ayrıca okul çevresi güvenliğinin de sağlanması gerektiği üzerinde de durulmaktadır. Okul sağlığı hemşireleri öğretmen ve ailelerin bu konuda dikkatini çekmek için eğitim verebilir ve danışmanlık yapabilir. Öğrencilere yönelik çeşitli uygulamalar yaparak okul ikliminin iyi hale getirilmesinde rol oynayabilir.

Anahtar Sözcükler: Çocuk, Zorbalık, Suç, Okul Sağlığı

PEER BULLYING

Assist Prof. Sevil ALBAYRAK*

*Kırıkkale University- Faculty of Health Science, Department of Nursing

Peer bullying is one of the many problems, experienced at schools that affect health. Bullying is some kind of violence and it can described as the behaviours which are intended to do evil, repeated for many times and that include strength imbalance. Bullying may appear directly or indirectly. Just as it can be oral, physical, and relational and damage to the goods and properties of the individual based on the behaviour, recently it has been revealed out that it may take the form of cyber bullying thereby sending insulting messages via e-mail. Bullying affects approximately one third of the children and those, who are exposed to bullying are likely to bully others.

There isn't only one single reason of bullying among the children. Mostly social factors regarding the individual, domestic, school and social circle may put the child or teenager under risk for peer bullying. Bullying may take place in the quarter, while going to and coming from the school, in the school bus, sport fields and other areas, although it is frequently reported at schools.

Being a bully or victim affects health from various aspects. Bullying may lead to several diseases; the victim may get into depression, self respect of the victim may decrease, the victim may be anti-social and commit suicide if bullying takes a long time. Bullying tyrants smoke and drink alcohol more, and their school success is less. Bullies bring the gun, which poses a thread for other children, to the school more frequently, punishable behaviours can be experienced in their later lifetime and one out of four bullies commit suicide when they are 30. Bullying is also a factor to increase injuries.

Several models are suggested to prevent bullying that takes place at schools. In such models, it is stated that basically family, school management, teachers and students should be handled together. It is further elaborated that the security of the school environment must also be ensured. Training and consultancy could be given in this respect to the families, nurses and teachers in charge of school health. Performing several applications for the students, a role can be played for the improvement of school environment.

Keywords: Child, Bullying, Crime, School Health

ÇOCUK ACİLLERDE HASTA GÜVENLİĞİ

Prof. Dr. Yurdagül ERDEM*

**Kırıkkale Üniversitesi Sağlık Bilimleri Fakültesi Hemşirelik Bölümü*

Ülkemizde Sağlık Bakanlığı verilerine göre hastaların %30'u acil servislerden giriş yapmaktadır. Acile gelen vakaların 1/3'ünü (yaklaşık %30) çocuk vakalarından oluşmaktadır. ABD Acil Tıp Hekimleri Birliğinin (ACEP) 2004 raporunda, 4500 acil servisin çoğu her yaşta hasta kabul etmektedir. 115 milyon acil başvurusunun %27'sini çocuk vakalar oluşturmaktadır. Acillerde 1993 yılından itibaren çocuk hastaların gereksinimlerine uygun ekipman sağlama eforu harcadıkları ancak bugün yalnız %6'sında uygun donanım olduğunu belirtmiştir.

Ülkemizde Acil Sağlık Hizmetleri Yönetmeliği gereği, her hastanın sosyal güvencesi olup olmadığına bakmaksızın özel ve kamuya ait bütün hastanelerin acil birimleri, bütün acil başvurularını kabul etme, her hasta için acil tıbbi değerlendirme, müdahale ve gerektiğinde stabilizasyonu sağlamakla yükümlüdür. Bütün acil başvurularını kabul etmek, acillerin hastaneye giriş kapısı olarak kullanılmasına ve kalabalığa neden olarak hasta güvenliğini etkilemektedir.

Türk Tabipler Birliği Türkiye ve Dünya'da hasta güvenliği raporu (2011)'nda hasta güvenliğini tehdit eden durumlar, aşırı iş yükü (%93,7), hastaya ayrılan sürenin yetersizliği (%92,8), sağlık çalışanlarının eğitim eksikliği (%84) olarak sıralanmıştır. Çocuk acillerde çocukların büyük kısmı çok ciddi vakalar olmamakla beraber çocuğun gelişimsel özelliklerine bağlı yaşamsal bulgularının çok çabuk değişmesi ve gelişmelerin önceden tahmin edilememesi, çoğunun 24 saat gözlem altında tutulma ihtiyacında olmalarına bağlı daha ciddi vakalara ayrılan zamanın yetersizliği, uzun yorucu vardiyalarda çalışan sağlık çalışanlarının yorgun ve tükenmişliği, az veri ile hızlı karar verme ihtiyacı, tıbbi hataların ortaya çıkma riskini artırabilmektedir. Çocuk acil servislerinde hasta güvenliğine ilişkin sınırlı çalışma bulunmaktadır. Çocuklar yaşına bağlı olarak şikâyetlerini sözel anlatmada yetersizlik gösterirler. Sıklıkla çocuğa bakan birden fazla kişi vardır ve onların ilettikleri tıbbi ve ilaç öyküleri birbirini tutmayabilmektedir. Çocukla beraber ebeveynlerinin kaygı düzeyiyle de sağlık çalışanı ilgilenmek durumundadır. Genç çocuk ağrı ve acı çekmekten çok korku duyabilir ve kooperasyonu güç olabilir. Basit işlemlere bile direnç gösterebilir. Çocuk hastalarda zaman kısıtlılığı da önemli bir sorundur. Tanı ve tedavide gecikmeler uygun triyaj sistemi kurularak organize edilmelidir. Çocuk acillerde personel eksikliği ve bilgi eksikliği hasta güvenliğini riskli hale getiren en önemli nedenlerdir. Acil durumlarda sözel istem alınması çok sık yapılmaktadır. Hataların birçoğu da istem alma sırasında yaşanmaktadır. Bu nedenle hastanelerin istem alma ve verme prosedürleri oluşturması önerilmektedir.

Anahtar Sözcükler: Çocuk, Acil, Hasta, Acillerde Hasta Güvenliği

PATIENT SAFETY IN PEDIATRIC EMERGENCY

Prof. Yurdagül ERDEM*

***Kırıkkale University Faculty of Health Sciences,** Department of Nursing

In our country, according to the Ministry of Health, 30% of the patients are entering emergency services. 1/3 of the cases (about 30%) are composed from child cases. In the 2004 report of the US Emergency Medical Association (ACEP), most of the 4500 emergency services accept patients of all ages. Twenty-seven percent of the 115 million emergency applications are child cases. Since 1993, emergencies have spent effort to provide equipment suitable for the needs of children, but today only 6% of them have suitable equipment.

Emergency departments of all private and state hospitals are obliged to accept all emergency applications, provide emergency medical evaluation, intervention and, if necessary, stabilization for each patient, regardless of each patient has social security, in accordance with the Emergency Health Services Regulation in our country. Accepting all urgent applications affects patient safety by using the emergency as an entrance gate to the hospital and causing the crowd.

In the Turkish National Health and Safety Report (2011), cases of threatening patient safety, excessive workload (93,7%), inadequate patient disability (92,8%), lack of training of health workers (84%). Although most of the children are not very serious cases in pediatrics emergency, the vital signs change very quickly because of the child's developmental characteristics and the development cannot be predicted. There is the inadequacy of time to more serious cases due to the need to be kept under observation 24 hours a day and fatigue and burnout are related to long working hours in health workers. The need for quick decision making with little data can increase the risk of medical errors.

There is limited study of patient safety in pediatric emergency services. Children are inadequate in verbal explanation of their complaints, depending on their age. There are often more than one person looking after the child, and the medical and drug stories they communicate with cannot match each other. The health worker must deal with the child with his / her anxiety level. The young child may be very afraid of pain and suffering, and co-operation may be difficult. Even simple operations can show resistance. Time constraints are also an important question in childhood. Delays in diagnosis and treatment should be organized by establishing an appropriate triage system. Lack of personnel and lack of information are the most important reasons that make patient safety at risk for children. Verbal requests are often made in emergency situations. Many of the mistakes are experienced during the request. For this reason, it is recommended that hospitals should establish procedures for making and receiving requests.

Keywords: Child, Emergency, Patient, Patient Safety in Emergency

YAŞLILARDA AKILCI İLAÇ KULLANIMI

Yrd.Doç. Dr. Nazan KILIÇ AKÇA*

**Bozok Üniversitesi Sağlık Yüksekokulu Hemşirelik Bölümü*

Yaşlanma, organizmaların, türe özel bir zaman süresinde, iç ve dış çevredeki değişikliklere uyum sağlayabilme yeteneğinin azalmasına bağlı olarak homeostazisi sürdüremedikleri yaşam dönemi olarak tanımlanmaktadır. Türkiye'de hayatta kalma beklentisi 2005 yılında 70.8 yıl iken, 2015'de 72.3 yıl, 2023'de ise 74.1 yıl'dır. Türkiye'nin yaşlı nüfus açısından yakın gelecekte Avrupa'nın en kalabalık ülkesi olacağı ifade edilmektedir. Nüfus projeksiyonlarına göre Türkiye'nin yaşlı nüfus oranının 2023 yılında %10.2'ye yükseleceği ve "çok yaşlı" nüfuslu ülkeler arasında yer alacağı tahmin edilmektedir. Yaşlanma sürecinde vücut fonksiyonlarda gerileme, organ rezervlerinde, stresörlere yanıtta ve çevreye uyum sağlama yeteneğinde azalmayla yaşlılar hastalıklara ve yaralanmalara karşı daha yatkın hale gelmektedir. Yaşlanmayla birlikte ortaya çıkan akut ve kronik hastalıkların yönetiminde çoklu ilaç tedavisi kullanılmaktadır. İlaçlar yaşlı hastalarda önemli yararlar sağlamakla birlikte yaş arttıkça gereksiz ilaç kullanımı ve buna bağlı yan etki görülme oranları da artmaktadır. Yaşlanma sürecinde organ ve bilişsel fonksiyonlarda gerileme, unutkanlık, görme keskinliğinde azalma, diğer bedensel yetersizlikler bu durumu daha karmaşık hale getirmekte ve birçok yan etkinin görülmesine neden olmaktadır. Yaşlılarda çoklu ve uygunsuz ilaç kullanımında ilaç yan etkisi, azalmış tedavi uyumu, maliyet artışı, düşme, fonksiyonel durum ve kognisyonda azalma, hastaneye yatışta artış, bakımevine yerleştirilme ve ölüme kadar uzanan çok boyutlu sorunları ortaya çıkarmaktadır. Özellikle yaşla birlikte artan kronik hastalıkların tedavisinde çoklu ilaç kullanımından kaçınılması önemlidir. Yaşlılara ilaç kullanımında etkililik, güvenilirlik, uygunluk ve maliyet gibi akılcı ilaç kullanımının temel kriterlerine uyularak planlama yapılmalıdır. Çeşitli seçeneklerin etkinliği ve güvenilirliği kaliteli, bilimsel araştırma ve yayınlarla kanıtlanmış olan ilaç seçilmeli ve yaşlıya özgü bir tedavi rejimi hazırlanmalıdır. Akılcı ilaç kullanımı olarak tanımlanan bu süreç; hasta ve yakınının tedavi karar sürecine ortak edilmesi, ilaçların düzenli kullanımı ve dozu, gereksiz ilaç geleneksel ve tamamlayıcı tıp uygulamalarının sağlık personeline danışılmadan kullanılmaması ve ters reaksiyonları konusunda bilgilendirilmesi ve tedavi sürecinde hastanın düzenli olarak izlenmesini kapsamalıdır. Yaşlıların tedavisi düzenlenirken akılcı ilaç kullanımı doğrultusunda yaşam kalitesi odaklı bakım hizmeti planlanmalıdır.

Anahtar Sözcükler: Yaşlılık, İlaç Kullanımı, İlaç Güvenliği

RATIONAL DRUG USAGE IN ELDERLY

Assist. Prof. Nazan KILIÇ AKÇA*

** Bozok University,Health College, Nursing Department*

Aging is defined as one of the life periods in which organisms are unable to maintain homeostasis due to inability to adapt to internal and external environmental changes in a certain period of time specific to a species. In Turkiye, life expectancy was 70.8 years in 2005, 72.3 years in 2015 and will be74.1 years in 2023. It is proposed that Turkiye will be the most crowded country in terms of elderly population in the near future. According to population projections, it is estimated that population of the elderly in Turkiye will rise to 10.2% in 2023 and will be one of the most elderly countries. During the aging process; with a decline in physical functions, in organ reserves, stressor response and ability to adapt to environment; the elderly become more vulnerable to diseases and injuries. Multiple drug treatments are used in the management of acute and chronic diseases occurring with aging. Despite significant benefits of drugs among the elderly patients; as age increases so does unnecessary drug use and rate of related side effects. During the aging process; a decline in organ and cognitive functions, forgetfulness, a decrease visual acuity and other physical inabilities occur; which makes aging more complicated with more side effects. As a result of multiple and inappropriate drug use among the elderly; many multidimensional problems occur such as drug side effects, poor treatment adaptation, increased cost, falling, reduced functional status and cognition, increased hospitalization, accommodation in an aged care home and even deaths. It is important to abstain from multiple drug use in the treatment of chronic diseases that increase -particularly- with aging. Plannings should be implemented depending on basic criteria of rational drug use such as efficacy, reliability, suitability and cost. Drugs efficacy and reliability of which are proved with scientific researches and publications should be chosen and a treatment regime customized for the elderly should be designed. In the process named as rational drug use; patients and their significant others should be included in treatment decision processes, should be trained about regular drug use and doses, unnecessary drug use, not using of traditional and complementary medicine practices without consulting health care personnel and adverse effects and patients should regularly be watched during the treatment process. In the arrangement of the medical treatments of the elderly; a care service that focuses on quality of life should be planned in line with rational drug use.

Keywords: Aging, Drug Use, Drug Safety

İŞYERİNDE PSİKOLOJİK ŞİDDET

Prof.Dr.Dilek Özcengiz*

**Uzman Psikolojik Danışman, Yoğun Bakım Uzmanı, Çukurova Üniversitesi Tıp Fakültesi Anesteziyoloji ve Reanimasyon A.D. Adana*

İşyerinde psikolojik şiddet veya yaygın adı ile mobbing dilimize "bezdirmek" olarak yerleşti. Bir kişi veya bir gruba yönelik olarak diğer bir kişi veya grup tarafından uygulanan psikolojik tacizdir. Mobbing sistematik, uzun süreli olarak saldırganca ve düşmanca davranışlar yöneltilen ve zarar verici, yıkıcı bir süreç olarak tanımlanır. Mobbing kurbanın kendisine olan özgüvenini sarsmaya yönelik bir psikolojik terördür. Dışlama, aşağılama, uygun olmayan işlerin verilmesi, yersiz eleştiriler, karalama ve itibarsızlaştırma davranışlarını içerir. Mobbing sürecinde bir mobbing yapan taraf, mağdur olan taraf ve izleyiciler vardır. Mobbing mağdurları genel olarak işe sadık, yüksek görev bilinci olan, sessiz, girişimci, çalışkan kişilerden seçilir. Mağdur, mobbingci tarafından tehdit olarak algılanır. Mobbingci ise genel olarak saldırgan, narsisist, hayal kırıklığına uğramış, kendi hataları için başkalarını suçlayan, yetersiz kişilik profiline sahiptir. Mobbing, iş stresine veya yüküne bağlı olarak ortaya çıkan çatışmalardan ayrılmalıdır. Mobbing sürecinde en büyük sorun seyircilerdedir. Ya kendilerine zarar gelmesin diye ya da taraf olmaktan çekinmek veya başka gerekçelerle ses çıkarmazlar ve izlerler. Oysa saldırgana bu davranışın hatalı olduğunu söylemeleri şiddeti engelleyebilir. Mobbing nedenleri arasında rekabet ve kurumda görev tanımlarının yapılmamış olması, üst yönetim boşluğu gibi nedenler de rol oynar. Mobbingci, şiddet içeren davranışlarının farkında olmayabilir.

Mağdur bir süre sonra psikolojik ve fiziksel rahatsızlıklarla karşılaşır. İşten atılma, görevde başarısızlık veya kendi isteği ile ayrılma genel olarak karşılaşılan sonuçlardır. Mağdur önce işyerinde daha sonra da özel hayatında sorunlar yaşamaya ve tüm olup bitenler sonucunda kendisini suçlamaya başlar. Mağdura mutlaka psikolojik destek verilmeli ve sorunun çözümü için kurumsal girişimler yapılmalıdır. İşyerinde Psikolojik şiddet sonuçları bakımından çok ağır bir tabloya yol açar. Yetenekli insanların işten uzaklaşması, travmaya uğramaları, iş gücü kaybı ve kurumsal çöküntüler önemli toplumsal sonuçlarıdır. Devlet ve kurumlar tarafından atılacak adımlar bu sorunun yaşanmasını önlemeye yardımcı olabilir. Mağdurların hem kurumsal hem de psikolojik olarak desteklenmesi önemli bir toplumsal görevdir. Bilinçlendirme, şiddetin önlenmesinde önemli yer tutar. Ancak yaptırımların uygulanması ve yasal yolun kolay uygulanabilirliği önemlidir.

Anahtar Sözcükler: İşyeri, Mobing, Mağdur, Psikolojik Şiddet

PSYCHOLOGICAL VIOLENCE AT WORK

Prof. Dr. Dilek Ozcengiz MA,MD,PhD*

***Psychological Counselor , Intensive Care Expert, Cukurova University Faculty of Medicine Anesthesiology and Reanimation A.D-Adana*

Psychological abuse or commonly referred as psychological violence at work has been established as "mobbing" in our languages in time. Mobbing is psychological abuse towards one person or a group at workplace. It is a harmful and destructive process of systematic, long-termed hostile and aggressive behavior. It's a psychological terror towards the victims in order to make them lose their self-confidence. It includes exclusion, humiliation, undue criticism, delegation of underqualified/ inappropriate work, defamation and discredit. There are three parties at mobbing; one is the mobbing victim, the other is the one(s) executing mobbing and the last one is the observers of the mobbing. Mobbing victims are mostly those that are loyal to their job, quiet, entrepreneur and hardworking people with high sense of mission. The victim is considered as a threat for the one that executing the mobbing. The one executing the mobbing on the other hand is commonly aggressive, narcissist, disappointed, blaming others for their own mistakes and has inadequate personality.

Mobbing should be distinguished from conflicts arising from work stress and work load. In mobbing, the biggest problem is the audience, the observers of the mobbing. They do not object or say anything because either they are afraid of being treated unjustly afterwards or they hesitate choosing a side or for some other various reasons. However, they could stop the violence If they confront the attacker. Competition among peers, vague job descriptions or managerial holes might cause mobbing. The executers of mobbing might not even be aware of their aggressive actions would fall under the category of mobbing. After a while, victims suffer from psychological and physical disorders. Dismission, failure at job or voluntarily resignation are the consequences. Victims start having difficulties first at their job and then at their personal lives and they start to blame themselves for the going-on. Victims absolutely should get psychological support and there must be corporate actions taken in order to solve the problem. Psychological violence at work leads to terrible consequences. Dismission of talented workforce, their trauma and corporate collapses are some of the very important social consequences. The actions taken by governments and/or corporations might help avoiding and solving the problem. It's a societal responsibility to support mobbing victims psychologically and institutionally. Awareness-raising always takes an important place to stop the violence. But practicable and applicable economic, legal and administrative sanctions is extremely important for the matter.

Keywords: Workplace, Mobbing, Victim, Psychological Violence

KADINA YÖNELİK ŞİDDET

Yrd. Doç. Dr. Şule Ergöl*

Kırıkkale Üniversitesi Sağlık Bilimleri Fakültesi, Hemşirelik Bölümü

Kadına yönelik şiddet, "Bir insan hakları ihlali ve kadınlara yönelik ayrımcılığın bir biçimi olarak anlaşılmaktadır ve ister kamusal ister özel alanda meydana gelsin, kadınlara fiziksel, cinsel, psikolojik veya ekonomik zarar veya ıstırap veren veya verebilecek olan toplumsal cinsiyete dayalı her türlü eylem ve bu eylemlerle tehdit etme, zorlama veya keyfi olarak özgürlükten yoksun bırakma anlamına gelir." biçiminde tanımlanmıştır. Kadına yönelik şiddet, toplumsal cinsiyet eşitsizliğinin bir göstergesi ve bir tahakküm aracıdır. Kadına yönelik şiddet fiziksel, cinsel, psikolojik ve ekonomik şiddet davranışlarını içerir. Erken ve zorla evlendirme, "namus" cinayetleri, intihara zorlama ve kadın ticareti de kadına yönelik şiddetin en ağır formlarıdır. DSÖ (2013) raporu kadına yönelik şiddetin dünya çapında yaygın toplumsal bir sorun ve insan hakları ihlallerinden biri olduğunu göstermektedir. Türkiye'de Kadına Yönelik Aile İçi Şiddet Araştırması (2014) sonucu da ülkemizde her yaştan, her eğitim grubundan, her bölge ve refah düzeyinden kadın için kadına yönelik şiddettin bir tehdit olduğunu ancak erken yaşlarda evlenen kadınlar ile boşanmış/ayrı yaşayan kadınlar daha fazla şiddet riski altında bulunduğunu göstermiştir.

Türkiye'de kadına yönelik şiddetin gündeme gelmesi, uluslararası alandaki gelişmelere de paralel olarak 1980'lerin ortalarına denk düşmektedir. Kadına yönelik şiddetle mücadele çalışmaları yapılmasına rağmen araştırma sonuçları şiddetin önlenmesi için çalışmaların devam etmesi gerekliliğini ortaya koymaktadır. Kadına yönelik şiddet çeşitli açılardan ele alınan çok geniş bir alanın konusudur. Bu nedenle önlemeye yönelik önlemlerde çok disiplinli olmalıdır. Toplumsal cinsiyet temelli şiddetin önlenmesinde temel strateji kadının güçlendirilmesidir. Kadına yönelik şiddetin ölümcül ve ölümcül olmayan sağlık sonuçları vardır. Şiddetle karşılaşan kadının ilk temas ettiği meslek gruplarından biri sağlık personelidir. Sağlık çalışanları aile içi şiddet mağduruyla karşılaştığında ya da böyle bir durumdan şüphelendiğinde 6284 sayılı Kanun hükümleri uyarınca ihbarda bulunma yükümlülüğü altındadır. Ayrıca, şiddet gören kadını sonradan karşılaşacağı şiddetten korumada, güvenlik planı oluşturarak veya gerekiyorsa sığınma evine yönlendirerek desteklemede önemli rol oynar.

Anahtar Sözcükler: Kadın, şiddet, şiddetin önlenmesi, şiddetin tanılanması

VIOLENCE AGAINST WOMEN

Assist. Prof. Şule Ergöl*

***Kırıkkale University Faculty of Health Sciences,* Nursing Department

Violence against women is officially defined as follows: "Violence against women" is understood as a violation of human rights and a form of discrimination against women and shall mean all acts of gender based violence that result in, or are likely to result in, physical, sexual, psychological or economic harm or suffering to women, including threats of such acts, coercion or arbitrary deprivation of liberty, whether occurring in public or in private life." Violence against women is an indicator of gender inequality and a means of domination. Violence against women involves such behavioral forms as physical, sexual, psychological and economic violence. Under-age and forced marriage, "honor" killings, forced suicide and trafficking of women are also among the heaviest forms of violence against women. A report by WHO (2013) demonstrates that violence against women is a global social problem and human rights violation. The results of the Research on Domestic Violence against Women in Turkey (2014) revealed that violence against women is a threat to women from all ages, educational backgrounds, regions and levels of welfare; that the women with early marriage backgrounds or women that are divorced or that live apart are under higher risk of violence. Violence against women gained currency in Turkey parallel to the international developments, during the mid 1980s. Despite the efforts in struggling with violence against women, the results of the research put forth that the efforts need to be sustained for the prevention of violence. Violence against women is the subject of a broad area that requires handing from various aspects. Therefore, the measures to be taken for its prevention also require multi-disciplinary approach. The core strategy in the prevention of gender-based violence is the empowerment of women. Violence against women may bring along fatal or non-fatal consequences to the health of those exposed. The staff working in health care is among the first professional groups that the women exposed to violence encounter with. When health care workers face women subjected to domestic violence or when they suspect such situations, they are liable to report these situations under the provisions of the Law numbered 6284. Moreover, reporting at that phase has a significant role in protecting the women from further violence and supporting them through the offering of a safety plan or guidance towards women's shelters.

***Keywords**:* Women, violence, prevention of violence, intervention of violence

ÖZKIYIM

Doç. Dr. Hatice DEMİRBAŞ*

Gazi Üniversitesi Edebiyat Fakültesi Psikoloji Bölümü

Özkıyım, kişinin bilerek ve isteyerek yaşamına son vermesidir. Bireyin sadece kendisini öldürmesi olmayıp öldürme olayından uzun zaman önce başlayan bir süreç olduğudur. Kişiyi, yakınlarını ve toplumu birçok açıdan etkileyen bir ruhsal sorundur. Çok boyutlu olarak ele almak doğru bir yaklaşımdır: psikolojik, toplumsal, mesleksel, felsefi. Özkıyım davranışı; özkıyım düşünceleri, girişimleri, tamamlanmış özkıyımlar olarak sınıflandırılmaktadır. Özkıyımlardaki ortak uyaran dayanılmaz bir ruh acısıdır. Özkıyımlar bireyin yaşam boyu başetme çabalarıyla büyük bir tutarlılık gösterir. Özkıyım, dünyadaki ölümlerin % 0.4-0.9'unu oluşturur. Son 50 yılda dünya genelinde %60 artmıştır. 15-34 yaş arası en önemli 3. ölüm nedenidir. Girişimler, tamamlanmış özkıyımlardan en az 10-30 kat daha fazladır. Tamamlanmış özkıyımlar erkeklerde kadınlardan 2-3 kat fazladır. Türkiye İstatistik Kurumunun 2015 verilerine göre Türkiye'de ölümle sonuçlanan özkıyım sayısı 3211'dir. O yıl içinde özkıyımların %72.7'sini erkekler, % 27.3'ünü kadınlar oluşturmaktadır. Türkiye'de özkıyım hızı 2015 yılında 100 binde 4,11'dir. Özkıyım için risk faktörleri; sosyodemografik, klinik, durumsal ve ailesel risk faktörleri olarak ele alınabilir. Risk faktörlerini bilmek, koruyucu ve önleyici çalışmalar yapmak açısından önemlidir.

Anahtar Sözcükler: Ruh Sağlığı, Özkıyım, Koruyucu Önlemler

SUICIDE

Assoc. Prof. Hatice DEMİRBAŞ*

** Gazi University Faculty of Literature of Psychology*

Suicide is the end of one's life intentionally and deliberately. It's a process that began a long time ago when the individual was not just killing himself, but killing him. It is a spiritual question that affects the person, his relatives and society in many ways. Taking it as a multidimensional is the right approach: psychological, social, occupational, philosophical. Suicide behavior is classified as suicidal thoughts, suicide attempt and completed suicides. The common stimulus in suicide is an irresistible soul. Suicide is largely consistent with the individual's efforts to cope with life. Suicide accounts for 0.4-0.9% of deaths in the world. Over the past 50 years the world has increased by 60%. The most important cause of death between the ages of 15-34. Attempts are at least 10-30 times more than completed suicides. Completed suicides are 2-3 times more women than men. According to Turkish Statistical Institute's 2015 data, the number of suicides resulting in death in Turkey is 3211. In that year, 72.7% of the suicides accounted for men and 27.3% women. The rate of suicide in Turkey is 4,11 at 100 thousand in 2015. Risk factors for suicide; sociodemographic, clinical, situational and familial risk factors. Knowing the risk factors is important for preventive studies.

Keywords*:* Mental Health, Suicide, Protective Measures

PEMBE KOD-BEBEK KAÇIRMA

İnci Yağmur TEZBASAN*

***Adli Bilimciler Derneği Adli Ebelik Komisyon Başkanı, Üsküdar Üniversitesi Bağımlılık ve Adli Bilimler Enstitüsü Adli Hemşirelik/Ebelik Bölümü*

Bebek dostu hastane kavramında bebeğin, mümkün olduğunca anne yanında kalmasına özen gösterilir. Amaç anne-bebek ilişkisini güçlendirmenin dışında bebek için güvenli bir ortam oluşturmayı hedefler. Hastaneler içerisinde yaşanan bebek kaçırma olayları sıklıkla yeni doğan yoğun bakım veya bebek odasından bebeği annenin odasının bulunduğu servis veya kliniğe transfer ederken gerçekleşir. Bu gibi olaylara karşı hem hastanenin yeterince güvenli olması gerekir hem de hastane içerisinde o servis ve bölümlerde çalışan hemşire/ebelerin yaşanan bu duruma karşı eğitimli olmaları önemlidir.

Hastaneler içerisinde gerçekleşen bebek kaçırılma olaylarında devreye girmek üzere Pembe Kod ekibi oluşturulmuştur. Pembe kod ekibi anonsu duyar duymaz olay yerine gelir ve durumu kontrol altına almaktadır.Pembe Kod anonsu yapıldıktan sonra hastane içerisindeki pembe kod ekibi tarafından öncelikle ilgili kliniğin, servisin ya da katın daha sonra hastane binasının tüm giriş ve çıkış kapıları kapatılır ve pembe kod bitene kadar giriş ve çıkışlar dışarıdan gelenlere ve içeriden dışarıya çıkmak isteyenler için engellenir.Ayrıca sadece ilgili bölümün değil tüm hastane çalışanları da pembe kod anonsunu duydukları andan itibaren kendilerine en yakın çıkış kapılarını kontrol etmek ve giriş çıkışları engellemekle yükümlüdürler.Pembe kod anonsu verildikten sonra kaçırılan veya kayıp olan bebek ile ilgili eşkal bilgileri hastanenin pembe kod ekibince tespit edilir ve bu bilgiler ışığında hızlıca kaçırılan veya kayıp bebeğin bulunabilmesi için hastanenin pembe kod ekibince çalışmalar başlatılır.

Hastanenin Pembe Kod ekibinde bulunan personelinin bebek kaçırılma olayları öncesi alınacak önemler ve kaçırılma sonrasında yapılması gerekenler konusunda yeterli bilgi ve deneyim sahibi olması önemlidir.

Anahtar Sözcükler: Bebek Kaçırma, Güvenlik, Anne, Bebek

PINK CODE-INFANT ABDUCTION

İnci Yağmur TEZBASAN*

***** *Forensic Scientists Association Advisory Committee on Forensic Midwifery, Üsküdar University Institute of Addiction and Forensic Sciences Forensic Nursing / Midwifery Department*

In the concept of baby-friendly hospital, the baby is careful to stay with the mother as much as possible. The goal is not only to strengthen the mother-infant relationship but also to create a safe environment for the baby. Hospice habits occurring within hospitals often occur when transferring from a newborn intensive care unit or baby room to a service or clinic where the baby's mother's room is located. It is important that the patient is safe enough to deal with such incidents and that the nurses working on those services and departments in the hospital should be educated against this situation. A pink code team was established to take part in the baby abduction incidents in the hospitals. The pink code team gets to the scene as soon as the announcement is heard and controls the situation. After the Pink Code announcement is made, all the entrance and exit doors of the clinic, service or hospital and then the hospital building will be closed first by the pink code staff in the hospital and the entrance and exit will be blocked for those who want to go outside and from inside. Also, not only the relevant department but all the hospital staff are also obliged to check the exit doors closest to them and to block the entrance and exit as soon as they hear the pink code announcement. After the pink code announcement is made, the pink code of the hospital is identified with the information about the kidnapped or missing baby, and the pink code of the hospital is initiated so that the patient can quickly find the missing or lost baby. It is important that the personnel of the hospital's Pink Code team have sufficient knowledge and experience about the importance to be taken before the baby abduction incidents and what to do after the abduction.

Keywords: Baby Abduction, Security, Mother, Baby

ÜLKEMİZİN "ARZ İLE MÜCADELE" ALANINDA YAPTIĞI ÇALIŞMALAR

Burak AKSU*

******İçişleri Bakanlığı / Kaçakçılık İstihbarat, Harekat ve Bilgi Toplama Dairesi Başkanlığı*

- İçişleri Bakanlığı ana hizmet birimlerinden müstakil bir daire başkanlığı olan Kaçakçılık İstihbarat, Harekat ve Bilgi Toplama (KİHBİ) Dairesi Başkanlığı "3152 sayılı İçişleri Bakanlığı Teşkilat ve Görevleri Hakkında Kanunu" nun 13'ncü maddesi uyarınca, bünyesinde bulunan kurullar aracılığıyla görevlerini ifa etmektedir.
- Uyuşturucu ile mücadele alanında Sağlık Bakanlığı sekretaryasında çalışmalarını sürdüren; "Uyuşturucu ile Mücadele Yüksek Kurulu (UMYK)" ve "Uyuşturucu ile Mücadele Kurulu (UMK)'nun" İçişleri Bakanlığını ilgilendiren kararlarının uygulanması ve Bakanlık içerisindeki icrası KİHBİ Dairesi Başkanlığı tarafından takip edilmektedir.

Ayrıca;Her türlü kaçakçılıkla ilgili en üst kurul olan "Kaçakçılık İstihbarat Koordinasyon Kurulu (KİK)", İçişleri Bakanlığı bünyesinde bulunan birimlerin uyuşturucu ile mücadele alanındaki koordinasyonun sağlandığı "Uyuşturucu Kaçakçılığı ile Mücadele Koordinasyon Kurulu", Uyuşturucunun arzı ile mücadele alanında yapılan çalışmaları değerlendirmek ve yapılacak çalışmalara bilimsel yönden destek vermek amacı ile kurulan "Arz ile Mücadele Bilim Kurulu"KİHBİ Dairesi Başkanlığı koordinesinde yürütülmektedir.

Ülkemizin 2015-2016 yılları içeri ile mücadele alanında yaptığı çalışmalar kapsamında;

1-Ülkemizde madde kullanımı ve talep azaltımı konusunda yaşanılan son gelişmeler (Özet olarak)

- Uyuşturucu madde kullanım yayınlığı,
- Madde bağımlılığı tedavisi,
- Önleme konusunda yapılan çalışmalar,

2-Uyuşturucunun arzı ile mücadele kapsamında;

- Arz ile mücadelede yeni koordinasyon yapısı ve Arz ile Mücadele Bilim Kurulu

- Uyuşturucu ile Mücadele Ulusal Eylem Planı kapsamında "Arz ile Mücadele" alanında yapılan çalışmalar,
- Uyuşturucu madde suçlarında; olay ve şüpheli sayıları, suç türlerine göre (ticaret, kullanım vs) dağılımı,
- Uyuşturucu madde türlerine göre yakalanan uyuşturucu madde miktarlarının dağılımı,
- Son dönemlerde tüm dünyada olduğu gibi uyuşturucu ile mücadelede ülkemiz içinde önemli bir sorun olan yeni nesil uyuşturucu maddeler ve bu konuda yaşanan son gelişmeler,
- Uyuşturucu madde kullanımını yer bakımından kolaylaştırdığı düşünülen metruk binalarla ilgili yapılan çalışmalar,
- Terör örgütlerinin finansman kaynakları arasında yer alan narko-terör,

3-Ülkemizin Arz ile Mücadele alanında yaptığı çalışmaları Uluslararası Raporlardaki

ALKOL BAĞIMLILIĞI

Doç. Dr. Hatice DEMİRBAŞ*

Gazi Üniversitesi Edebiyat Fakültesi Psikoloji Bölümü

Alkol, pek çok kültürde kullanılan psikoaktif bir maddedir. Alkol bağımlılığının en önemli özelliği içme üzerindeki öz denetimin yitirilmesidir. Alkol bağımlılığı bir sendromdur. Bağımlılık, biyopsikososyal bir öğrenme sürecidir. Alkol bağımlılığının oluş nedenleri-kesin değildir. Biyolojik, psikolojik ve toplumsal etkenlerin yer aldığı çok etkenli bir bozukluktur. Alkol bağımlılığı gelişmiş ülkelerde en başta gelen sağlık sorunlarından biridir. İsveç, Norveç, ABD, Fransa gibi ülkelerde; yetişkin nüfusta %10-15 arasındadır. 2013 Dünya Sağlık Taraması çalışmasında Türkiye'de 18 yaş üstü nüfusta yaşam boyu alkol kullanım oranı %18.9, alkol kullanım bozukluğu ise %1.1'dir. Ülkemizde gençlerde yapılan çalışmalar alkol kullanımının bir sorun oluşturduğu yönündedir. Alkol kullananlar arasında en yüksek oranı 25-34 yaş grubu oluşturmakta ve erkekler kadınlara göre daha fazla alkol tüketmektedir. Alkol bağımlılığı ile ruhsal hastalıklar birbirlerinin ortaya çıkışlarını karşılıklı olarak etkileyebilirler. Tüm psikiyatrik hastalık tanısı olan hastaların en az yarısında eş zamanlı diğer bir ruhsal hastalık bulunmakta, bu oran bağımlılık hastalarında %75'e kadar yükselmektedir. Tedavide alkol bağımlılığının gelişme süreci ele alınırken biyo-psiko-sosyal etmenlerin bir arada düşünüldüğü ve her birinin ortak tümleşik etkisinin olduğu bütüncül bir yaklaşım izlenir. Alkol bağımlılığı sağaltımının ilk adımı arındırma tedavisidir. Arındırma, sağaltımın sadece başlangıcıdır. Ayaktan/ hastaneye yatırılarak tedavi edilmektedir. Ayrıca kendine yardım anlayışına dayanan Adsız Alkolikler diğer bir yöntemdir. Relaps, bağımlılık sürecinin önemli bir parçasıdır. Bu nedenle genelde alkol kullananların birden fazla tedavi girişimleri vardır. Alkolü bıraktıktan sonraki ilk aylarda tekrar kullanmaya başlama riski daha yüksektir. Tedavide izlem yapılması önemlidir.

Anahtar Sözcükler: Alkol, Bağımlılık, Bağımlılık Tedavisi, Önleme

ALCOHOL ADDICTION

Assoc. Prof. Hatice DEMİRBAŞ*

** Gazi University Faculty of Literature of Psychology*

Alcohol is a psychoactive substance used in many cultures. The most important feature of alcohol dependence is the loss of self-control on drinking. Alcohol dependence is a syndrome. Addiction is a biopsychosocial learning process. The causes of alcohol dependence are not definite. It is a disorder in which biological, psychological and social factors are involved. Alcohol dependence is one of the leading health problems in developed countries. In adult population is 10-15%. In Sweden, Norway, USA, France. In the 2013 World Health Survey study, the lifetime alcohol use rate was 18.9% and the alcohol use disorder was 1.1% in the population over 18 years in Turkey. Studies conducted in youth in our country suggest that alcohol use is a problem. The highest proportion among alcohol users is the 25-34 age group and men consume more alcohol than women. Alcohol addiction and mental illness can interfere with each other's emergence. At least half of all psychiatric patients have another psychiatric disorder concurrently, up to 75% in addicted patients. When the process of development of alcohol dependence in treatment is taken into consideration, a holistic approach is observed, in which bio-psycho-social factors are considered together and each has a common integrated effect. The first step in the treatment of alcohol dependence is the treatment of detoxification. Detoxification is just the beginning of treatment. It is being treated as outpatient and inpatient. Alcoholic Anonymous are another method based on self-help understanding. Relapse is an important part of the addiction process. For this reason, alcohol users generally have multiple treatment interventions. The risky period is first months after treatment. It is important to follow-up after the treatment.

Keywords: Alcohol, Addiction, Addiction Treatment, Prevention

KADINA YÖNELİK ŞİDDETLE ULUSAL MÜCADELE

Doç.Dr.Zeynep TEZEL*

Kırıkkale Üniversitesi, Sağlık Bilimleri Fakültesi, Sosyal Hizmet Bölümü.

6284 sayılı Ailenin Korunması ve Kadına Karşı Şiddetin Önlenmesine Dair Kanun'da şiddet; kişinin fiziksel, cinsel, psikolojik veya ekonomik açıdan zarar görmesiyle veya acı çekmesiyle sonuçlanan veya sonuçlanması muhtemel hareketleri, buna yönelik tehdit ve baskıyı ya da özgürlüğün keyfî engellenmesini içeren, toplumsal, kamusal veya özel alanda meydana gelen fiziksel, cinsel, psikolojik, sözlü veya ekonomik her türlü tutum ve davranışlar olarak tanımlanmaktadır (Madde.2).

Ülkemizde yapılan araştırmaların bulgularına göre kadınlar evliliklerinde ve evlilik öncesinde en yakınlarındaki erkekler (eş, nişanlı, arkadaş, baba, ağabey ve erkek akrabalar) tarafından şiddete maruz bırakılmaktadırlar. Duygusal istismar kadınların maruz kaldıkları istismar ve şiddet biçimleri arasında başta gelmektedir. Erken evliliklerin %50'sinde kadınlar fiziksel ve cinsel şiddete maruz kalırken, 18 yaş sonrası evlenen kadınlarda bu oran üçte bire düşmektedir. Fiziksel şiddet, her 10 kadının 1'inde gebelik sırasında da devam etmektedir. Şiddet mağduru kadınların %50sinde yaralanmalar tedavi gerektirecek düzeyde olup fiziksel sağlıklarına yönelik ciddi tehdit oluşturmaktadır. Fiziksel veya cinsel şiddete maruz kalan kadınların üçte biri yaşamlarının herhangi bir döneminde intihar etmeyi düşünmektedirler.

T.C Anayasası'nda herkesin dil, ırk, renk, cinsiyet, siyasi düşünce, felsefi inanç, din, mezhep ve benzeri sebeplerle ayırım gözetilmeksizin kanun önünde eşit olduğu (madde.10) ailenin Türk toplumunun temeli olduğu ve eşler arasında eşitliğe dayandığı ifadesi yer almaktadır (madde.41).

Ülkemizde, aile içi şiddete ve kadına yönelik şiddete karşı mücadele amacını taşıyan ilk kanun 4320 sayılı " Ailenin Korunmasına Dair Kanun' dur. 2011 yılında Kadına Yönelik Şiddetin ve Aile İçi Şiddetin Önlenmesi ve Bunlarla Mücadeleye Dair Avrupa Konseyi Sözleşmesi'nin imzalanmasını takiben 6284 sayılı Ailenin Korunması ve Kadına Karşı Şiddetin Önlenmesine Dair Kanun yürürlüğe girmiştir. 4721 sayılı Türk Medeni Kanunu ve 4787 sayılı Aile Mahkemeleri Kuruluş, Görev ve Yargılama Usullerine Dair Kanun ile aile mahkemelerine ihtisas mahkemesi olarak karar verme yetkisinin tanınmış olması ve 2005 yılında Türk Ceza Kanunu'nda cinsel suçların kişiye karşı suç olarak kabul edilmesi önemli ulusal gelişmelerdir.

Toplumsal ihtiyaç ve gelişmeler göz önünde bulundurularak, kamu kurum ve kuruluşları, STKlar ve üniversitelerin Kadın Araştırmaları Merkezleri'nin katkı ve katılımları ile Kadının Statüsü Genel Müdürlüğü koordinasyonunda Kadına Yönelik Şiddetle Mücadele Ulusal Eylem Planı II (2016-2020) hazırlanmış ve yürürlüğe girmiştir.

Anahtar Sözcükler: kadına yönelik şiddet, şiddetle mücadele, Aile ve Sosyal Politikalar Bakanlığı, Kadına Yönelik Şiddetle Mücadele Ulusal Eylem Planı.

COMBATING VIOLENCE AGAINST WOMEN

Assoc.Prof.Dr. Zeynep Tezel*
** Kırıkkale University, Faculty of Health Sciences, Department of Social Services*

The violence is defined as the acts which results or will probably result in person's having physical, sexual, psychological and financial sufferings or pain and any physical, sexual, psychological, verbal or economical attitude and behavior which include the treat, pressure and arbitrary violation of person's freedom as well and conducted in social, public and private space in the Law No. 6284 on the Protect Family and Prevent Violence Against against Women (Article 2).

Research conducted into the violence against women in Turkey showed that women are exposed to violence by men closest to them (such as spouse, fiancé, boyfriend, father, brother and male relatives) during and before the marriage. Emotional abuse is the most common type of abuse and violence that women are exposed. In early marriages, 50% of the women are exposed to physical and sexual violence whereas this rate decreases to one third of the women who are married after 18 years old. Physical violence continues during pregnancy in one-tenth of the women. In 50% of female victims of violence, treatment is required for their injuries, and this situation brings about a serious threat to women's physical health. A third of women exposed to physical or sexual violence think of suicide at any period of their life.

Article 10 of the Constitution of Republic of Turkey highlights, it is stated that everyone is equal before the law without distinction as to language, race, colour, sex, political opinion, philosophical belief, religion and sect, or any such grounds. Also family is stated as the foundation of the Turkish society and based on the equality between the spouses in the article 41.

The first law on the combating domestic violence and violence against women in Turkey was the Family Protection Law No. 4320. The Law No. 6284 to Protect Family and Prevent Violence Against Women has entered into force in Turkey by following the signature of Council of Europe Convention on Preventing and Combating Violence Against Women and Domestic Violence in 2011. Family courts were given the authority to decide as a specialized court with the Turkish Civil Code No. 4721 and the Law No. 4787 on Establishment, Duty and Rules of Procedure of the Family Courts, and sexual crimes were accepted as crimes against individuals in the Turkish Criminal Code in 2005. These laws are significant national developments.

Considering the social needs and developments, the National Action Plan to Combat Violence Against Women II (2016-2020) was prepared and entered into force under the coordination of the General Directorate on the Status of Women together with the contribution and participation of public institutions and organizations, NGOs and Women Research Centers of the universities.

Keywords: violence against women, combating violence, the Ministry of Family and Social Policies, National Action Plan to Combat Violence Against Women

CEZAEVLERİNDE SAĞLIK HİZMETLERİ VE YAŞAM KOŞULLARI

Yrd.Doç.Dr.Mahmut KILIÇ

Bozok Üniversitesi Sağlık Yüksekokulu

Cezaevi, suça bulaşmış ya da bulaştığından şüphe edilen kişilerin özgürlüğünden yoksun bırakıldığı yerlerdir. Suçlu olduğu bağımsız mahkemelerce onaylanan kişilere hükümlü, yargı kararı kesinleşmemiş olanlara ise tutuklu denir. Ülkemiz genelinde 197.297 (%96.3'ü erkek) kişi cezaevlerinde yaşamaktadır. Hükümlü ve tutukluların beden ve ruh sağlığının korunması, hastalıklarının tanısı için gereken ilk muayene ve tedavi hizmetleri öncelikli olarak bulunduğu ceza infaz kurumunda verilmektedir. İleri tetkik, tedavi ve rehabilitasyon gereken hallerde hükümlü ve tutuklular devlet hastanelerine, daha ileri sağlık hizmetleri gerekmesi halinde ise üniversite hastanelerine sevk edilmektedirler. Aile Hekimliği Uygulama Yönetmeliğine göre, cezaevlerinde sağlık hizmetleri "yerinde hizmet" biçiminde aile hekimlerince, ağız diş sağlığı hizmetleri diş hekimleri tarafından verilmektedir. Tedavi ve ilaç giderleri, kişinin varsa soyal güvenlik kurumundan, yoksa cezaevi bütçesinden karşılanır. İlaçlar, hastaların kendisine teslim edilmez, reçetede yazılan saatlerde ve belirtilen dozlarda verilir. Ayrıca cezaevinde bulunan sağlık, sosyal ve eğitim servislerinde kadrolu hemşire, psikolog, sosyolog ve öğretmenler görev yapmaktadır.

E tipi cezaevlerinde, koğuş sistemi olup üst katta yatak yerleri, alt katta ise sosyal alanlar bulunmaktadır. Her koğuşta bir tuvalet ve bir banyo bulunmaktadır. Disiplin cezası alanların kaldığı hücreler bulunmaktadır. Ayrıca, müşahede amaçlı tek kişilik hücre benzeri ancak daha büyük odalar bulunmaktadır. Tutuklu ve hükümlüler, suç türlerine göre sınıflanan koğuşlarda kalırlar. Odada bulundurabilecekleri malzemeler ve giyim eşyaları belli sayıda ve türdedir. Denetimli serbestlik müdürlükleri tarafından 31 Aralık 2016 tarihi itibarıyla 402.772 şüpheli, sanık ve hükümlünün denetimli serbestlik infazına devam edilmektedir. Yemekler, cezaevinde yapılmakta ve dağıtılmaktadır. Kantinden önceden talep edilen ürünler alınabilmektedir. Meslek kursları açılmakta, iş yurtlarında hükümlüler çalışmaktadır. Berber ve terzi hizmetleri verilmektedir. Aileleriyle açık ve kapalı görüş yapabilirler, telefonla görüşebilir, evliler özel odada eşleriyle görüşebilirler.

Ülkemiz cezaevlerinde sağlık hizmetleri orta düzeydedir. Koğuşlar kalabalık olup yetersizdir. Cezaevi yaşam koşulları ve sağlık hizmetleri daha da iyileştirilebilir.

Anahtar Sözcükler: Cezaevi, sağlık hizmetleri, yaşam koşulları

HEALTH SERVICES AND LIVING CONDITIONS IN PRISONS

Assist. Prof. Mahmut KILIÇ

Bozok University School of Health

Prisons are places where people who have been a crime or suspected of being crime have been deprived of their liberty. Convicted have been indicted in independent courts, and detainees those who are not finalized for judgment are called prisoners. In our country, 197.297 (96.3% male) convicted and detainees people live in prisons. Protection of physical and mental health of prisoners and detainees, initial examination and treatment services for diagnosis of diseases are given priority in the prisons. In cases where further examination, treatment and rehabilitation are required, prisoners are referred to state hospitals and, if further medical services are required, to university hospitals.

According to the Family Medical Practice Regulation, health services in prisons are provided by family physicians in the form of "on-site service", oral and dental health services are provided by dentists. Treatment and medication costs are paid from the social security institution, if any, from the prison budget. Medicines are not delivered to the patients themselves, they are given at prescribed times and at the indicated doses. In addition, permanent nurses, psychologists, sociologists and teachers work in the health, social and education services in prison.

In the E type prisons, there is a ward system, with beds on the upper floor and social areas on the lower floor. There is a toilet and a bathroom in every corner. There are cells where disciplinary action areas remain. There are also larger rooms, similar to single cells for observation of prisoners. Prisoners and detainees remain in wards classified according to the types of offenses. The materials and clothing items that they can have in the room are a certain number and kind. In 2016, by the Probation Directorate, the enforcement of 402.772 defendants and convicts is ongoing. Meals are made and distributed in prison. Pre-requested products can be purchased from canteen. Vocational courses are being opened and work in the dormitories. Barber and tailor services are provided. Prisoners can have open and closed interviews with their relatives, can talk over the phone, and they can meet with their spouses in private rooms.

In Turkey, the quality of health services is moderate level in prisons. The dormitories are crowded and inadequate. Prison life conditions and health services can be further improved.

Keywords: Prison, health service, living condition

ADLİ PSİKOLOJİK GÖRÜŞME TEKNİKLERİ

Yrd.Doç.Dr. Aygül NALBANT*

**Bozok Üniversitesi Eğitim Fakültesi*

Çocuğun doğası gereği korunması ve gelişiminin desteklenmesi gerekmektedir. Günümüzde risklere maruz kalan ve bir şekilde adalet sistemi içine giren çocuk sayısı ciddi boyutlara ulaşmıştır. Hukuk ile psikolojinin ortak çalışma alanlarından birisi de özellikle çocuklarla ilgili adli işlemlerde çocuğun ikincil mağduriyetini önlemektir. Çocuğun korunması, psikososyal gelişiminin sekteye uğratılmaması, çocuğun haklarının korunması ve çocukla ilgili süreçlerin uzmanlaşmış kişiler tarafından yapılması açısından hukuk ile psikolojinin işbirliği çok önemlidir. Adli süreçlerde çocukların yaşadıklarının öğrenilebilmesi ve işlemlerin çocuğa zarar vermeden sürdürülebilmesi için çocuklarla yapılan görüşmelerin uzmanlaşmış kişiler tarafından yürütülmesi önem kazanmaktadır.

Çocuklarla adli psikolojik görüşmenin amacı; suça sürüklendiği iddiasıyla veya mağdur ya da tanık sıfatıyla dâhil olmuş çocuğun, dinlenmesi ve alınan bilgilerin kayda alınarak tutanağa geçirilmesi, rapor düzenlenmesidir. Adli psikolojik görüşmenin genel amacı ise çocuklara özgü usul ve kurumlar oluşturarak adalet sistemini çocuk dostu hale getirmektir. Amaç yaşanan olayla ilgili bilgi almak, tanık ya da sanık olarak çocuğun ifadesini almak, çocuğun kötü muameleye uğrayıp uğramadığını öğrenmek, çocuğun haklarının korunması ve çocukların adalet sisteminde ikincil mağduriyetinin önlenmesine engel olmaktır. Adli psikolojik görüşme psikolojinin görüşme tekniklerinin ayrıntılı olarak kullanıldığı bir durum olmakla birlikte psikolojik danışma, tedavi ya da terapiye yönelik tekniklerden farklıdır.

Adli psikolojik görüşme hem ceza mahkemelerinde hem de hukuk mahkemelerinde gerçekleştirilebilmektedir. Ceza mahkemelerinde sanık, tanık ya da suç mağduru olarak çocuklarla görüşmeler yapılmaktadır. Aile mahkemesi gibi hukuk mahkemelerinde ise boşanma, velayet, kişisel ilişki kurulması ya da şiddet ile ilgili durumlarda da görüşmeler gerçekleştirilmektedir. Bu panelde ceza ve hukuk mahkemelerin süreci ve adil psikolojik görüşme teknikleri hakkında kısa bir bilgi verilmesi amaçlanmaktadır.

Anahtar Sözcükler: Adli Görüşme, Görüşme Teknikleri, Suç, Çocukla Görüşme Tekniği

FORENSIC PICIOLOGICAL INTERVIEW TECHNIQUES

Aygül NALBANT*

**Bozok University Faculty of Education*

The child's nature needs to be protected and promoted. Today, the number of children exposed to risks and entering the justice system has reached serious dimensions. One of the common areas of work of law and psychology is to prevent secondary victimization of thechild, especially in judicial proceeding sinvolving children. Cooperation between law and psychology is very important in terms of protection of the child, the psychosocial development of thechild, the protection of the child's rights, and the specialization of child-related processes. Injudicial processes it is important that the interviews with children are carried out by specialists so that children can survive and that proceedings can continue without harming the child.

Purpose of forensic psychological interview with children; the child who has been involved as a victimor as a witness in the case of succulenttrafficking is kept listening and receiving the information and recording the report. The general aim of the forensic psychological interview is to make the justice system child-friendly by creating procedures and institutions specific to children. The aim is to get information about the incident, to get the statement of the child as a witness or defendant, find out that the child has been ill treated, toprotect the child'sright, and to prevent these condary victimization of children in the justice system. Forensic psychological interview is different from techniques for psychological counseling, treatment, ortherapy, as well as a detaileduse of interview techniques of psychology.

Forensic psychological interviews can be conducted both in criminal courtsand in civil courts. Criminal court shold interviews with the children as accused, witnesses or criminal offenders. Incivil courtssuch as family courts, interview sareal soheld in situations related to divorce, custody, personal relationship or violence. This panel aims to give brief information about the process and fair psychological interview techniques of criminal and civil courts.

Keywords: Forensic Interview, Interview Techniques, Crime, Interview Technique with Children

ŞİDDET SUÇUNUN GENETİK BİR KÖKENİ OLABİLİR Mİ?

Yrd. Doç. Dr. Sertaç AK*

**Hacettepe Üniversitesi Tıp Fakültesi Psikiyatri Anabilim Dalı*

İnsan diye adlandırdığımız varlık şimdiki bilgilerimize göre 10-12 bin yıldır tarım yapıp yerleşik yaşıyor. Daha öncesindeki avcı-toplayıcı dönemde, şimdilerde "suç" olarak tanımladığımız şiddet, yaşamın devamı için en gerekli davranış biçimlerindendi. Yalnızca av sırasında uygulanan şiddet değil; bunun yanında av bölgesinin paylaşımı, üreme davranışı ve kaynakların kullanımı ile ilgili olarak da şiddet olmazsa olmaz davranış biçimlerindendi. Geçmiş dönemdeki yordayıcılık katsayısı kaç olduğu bilinemiyor ancak günümüzde bir gen grubunu taşıyanların, o gen grubunu taşımayanlara göre şiddet suçunu işlemelerinin yaklaşık 700 kat fazla olduğu bulunmuş. Bu gen grubu Y kromozomudur. Erkek olmak en başta ve en güçlü şiddet suçunun yordayıcısıdır. "Y kromozomundaki genler dışında başka gen bölgelerinin şiddet suçunu belirleyici gücü var mıdır" sorusunun yanıtı ise uzun yıllardır araştırılan bir konudur.

Yapılan çalışmalarda şiddet suçu ile ilişkili çok sayıda gen bölgesi ve bunların işlevleri belirlenmiştir. Bunlar serotonin taşıyıcı ve reseptörleri, triptofan hidroksilaz, MAO-A, catechol-O-methyltransferase, dopamine reseptörleri, androjen reseptörü, CRH reseptörü gen bölgeleridir. Bu sunumda sizlere en sık, tekrarlayıcı biçimde şiddet suçu ile ilişkili bulunan MAO-A enziminin işlevini kontrol eden bölgeden ve son dönemde ileri sürülen CDH13 gen bölgesinden bahsetmeye çalışacağım.

MAO-A tam eksikliğinin; reaktif saldırganlığı, düşük aktivitesinin de; suç içeren ve antisosyal davranışları artırdığı gösterilmiştir(1). 55 şiddet suçlusunda gösterilen ve çocukluk çağı ile ilişkilendirilen MAO-A yavaş tipi ise, 500 kişinin üzerindeki bir suçlu toplulukta tekrar gösterilmiştir (2). Bu çalışmayla, MAO-A'nın düşük aktivite gösterdiği genotipi ile şiddet suçu arasında güçlü bir ilişkisinin olduğu (OR= 1.71) ($p< 10^{-4}$) saptanmış; yine bu çalışma örnekleminde çocukluk çağı kötü muamele modele eklendiğinde anlamlı değişimin olmadığı (OR=1.62); kadın-erkek farkının bulunmadığı saptanmıştır. CDH13 geninin özel bir formunun ise son dönemde yapılan bir çalışmada (3) tekrarlayan, aşırı şiddet suçu işleyen bireylerde ortak olarak saptanmıştır. Bu sunumda bu genlerin suç davranışına etkileri anlatılacaktır.

***Anahtar Sözcükler*:** Suç, Şiddet Suçu, Suçun Genetiği

CAN VIOLENCE CRIMES BE A GENETIC ROOT?

Assist. Prof. Sertaç AK*

**Hacettepe University Medical Faculty Department of Psychiatric*

According to our present knowledge, what we call man is agriculture for 10-12 thousand years. In the hunter-gatherer period, the violence we now describe as "crime" is the most necessary behavior for the continuation of life. It was not just violence during hunting; it was also for the sharing of the hunting area, the reproductive behavior and the use of resources. It is not known what the prevalence coefficient is in the past, but it is found that those carrying a gene group are about 700 times more violent crime than those carrying that gene group. This gene group is Y chromosome. Being male is the first and most powerful predictor of violent crime. The answer to the question "Is there a decisive force in the violence crime of other gene regions other than those in the Y chromosome" is a subject that has been explored for many years.

In the studies conducted, a large number of gene regions and their functions related to violent crime have been identified. These are serotonin transporters and receptors, tryptophan hydroxylase, MAO-A, catechol-O-methyltransferase, dopamine receptors, androgen receptor, and CRH receptor gene regions. In this presentation I will most often try to talk about the region that controls the function of the MAO-A enzyme, which is associated with repetitive violent crime, and the recently proposed CDH13 gene region.

The complete lack of MAO-A is associated with reactive aggressiveness, low activity of MAO-A; crime and increased antisocial behavior (1). 55 cases of violent crime, and the childhood-associated MAO-A slow type, were repeated in a criminal group of over 500 persons (2). In this study, there was a strong association between the genotype of low activity of MAO-A and the violent crime (OR = 1.71) ($p < 10-4$); again in this study sample, there was no significant change (OR = 1.62) when child maltreatment model was added; it is determined that there is no difference between men and women. A specific form of the CDH13 gene has been identified in a recent study (3) in individuals with recurrent, extreme violence. In this presentation, the effects of these genes on criminal behavior will be explained.

Keywords: Crime, Violence, Criminal Genesis

ÖFKE YÖNETİMİ

Uzm. Psk. Sevgi GÜNEY, Maps*

**Ankara Üniversitesi*

İnsan davranışları, yaşanılan toplumsal sistemden gelen bilgilerin bilgi işleme sürecinde işlenmesiyle ortaya çıkan sonuçlarla doğrudan ilişkilidir. İçinde yaşanan sosyal sistemden gelen bilgiler bilgi işleme süreciyle kavramsallaştırılır ve anlamlandırılır. Bu kavramsallaştırmalar bireysel deneyimlerimizin de temellerini oluşturur. Nitekim düşünceler duyguları, her ikisi de davranışların oluşumuna zemin hazırlamaktadır. Öfke yaşam olaylarına karşı verilen son derece doğal bir duygu durumudur. Bu çerçeve de öfke sonucunda bazı davranışlarda açığa çıkabilmektedir. Bu davranışlar öfkenin sağlıklı yönetilemediği durumlarda ağır ruh sağlığı problemlerine, sosyal sorunlara yol açabilir. Bu çalışma da öfkenin sağlıklı yollardan ifade edilmesinin yolları tartışılmıştır.

Anahtar Sözcükler: Bilgi işleme süreçleri, Davranışları, Öfke yönetimi

ANGER MANAGEMENT

Sevgi GÜNEY, MSc in Clin. Psych, Maps*

**Ankara University*

Human behavior is directly related to the consequences of processing information from the living social system via the information processing process in Central Nervous Sistem. Information from the living social system is conceptualized and maked sense through information processing. These conceptualizations also form the basis of our individual experiences. Anger is a very natural feeling against life events. This framework can also be turned on in some behaviors as a result of anger. These behaviors can lead to severe mental health problems and social problems when the anger can not be managed ina healthy way. In this article, the ways of expressing the anger in healthy ways are discussed.

Keywords: Information processing, Behaviours, Anger management

ÇOCUK SUÇLULUĞUNU ETKİLEYEN ETMENLER
"KORUYUCU ÖNLEYİCİ ÇALIŞMALAR"

S. Sedat TÜRKERİ*

**Sosyal Hizmet ve Eğitim Uzmanı, ANKARA – TÜR*KİYE

Günümüzde çocukların suça yönelmesi bir sosyal sorun olarak gündemdeki yerini korumaktadır. Çocuk suçluluğu sorunu çok katmanlı bir sorundur. Çocukların suça yönelmelerini etkileyen biyo-psiko-sosyal etmenlerin açıklanması ve iyi analiz edilmesi zorunludur. Çocuklara ilişkin suç olgularının önceden belirlenmesi, önlenmesi, yeniden toplumsallaşmalarının sağlanması başta kamu kurumları olmak üzere tüm toplumun ortak sorumluluğundadır. Sorunun çözümlenmesinde her bir profesyonelin mesleki bilgi, beceri ve yetkinliği ile kurumsallaşma belirleyicidir. Çocukların suça yönelmelerinin önlenmesi/azaltılması ve yeniden toplumsallaşmalarının sağlanmasında sosyal hizmet uygulamaları etkin bir role sahiptir.

Anahtar Sözcükler: Suç, Çocuk Suçluluğunun Nedenleri, Sosyal Hizmet, Yeniden Toplumsallaşma

FACTORS AFFECTING JUVENILE DELINQUINCY
"PROTECTIVE AND PREVENTIVE STUDIES"

S. Sedat TÜRKERİ*

**Social Worker and Education Expert, ANKARA – TURKEY*

Today, crime tendency among children still remains as a current social issue. Juvenile delinquency problem is a multi-layered question. The bio-psycho-social factors that affect children's tendency to crime are necessary to be clarified and analyzed well. The pre-determination and prevention of crime related to children and re-socialization of the affected children are the responsibility of the whole society, especially the public institutions. For solution of the problem, institutionalization of each professional by the professional knowledge, skills and competence is highly decisive. To prevent or reduce children's tendency to crime and ensure their re-socialization, social work practices play an active role.

Keywords: Crime, Causes of Juvenile Delinquency, Social Work, Re-socialization

ADLİ GERONTOLOJİ NEDİR?

Prof. Dr. İlhan TOMANBAY*
**İstinye Üniversitesi Sosyal Hizmet Bölümü*

Gerontoloji yaşlılık bilgisi demektir. Gerontolojik çalışmalarda yaşlılık her disiplinin kendi boyutuyla incelenir, her türlü bilgi üretilir, irdelenir, değerlendirilir. Adli adliyeyle ilgili demektir. Yargı kapsamına giren olaylar bu kapsamda ele alınır. Adli gerontoloji yaşlılarla ilgili olarak yargıya intikal eden olayla ilgilenen bilim alt dalıdır. Hedefi adliye boyutunda yaşlı ile ilgili her türlü sorunu bilimsel olarak aydınlatmaktır.

Yaşlılık özel bir yaş konumudur. Kendine özgü ekonomik, fiziksel, sosyal, psikolojik özellikleri vardır. Bu özelliklerin yargı karşısında belirtilmesi, değerlendirmeye alınması, yerine göre ölçülmesi, kanıtlanması gerekir. Hukuk eşitliktir, ancak eşitsizlikler arasında aranan eşitliktir. Bunun için özel gereksinim gruplarının özellikleri dikkate alınmak zorundadır. Adli gerontoloji bunu sağlar. Hukuka saygılı, hukukta yaşlının yanındadır. Yaşlının hakları, kayıpları, mağdurlukları çerçevesinde çalışır. Yaşlının suçluluk durumlarında hukuk çerçevesinde yaşlının lehine özel çözümler arar. Sadece bu değil. Suç ve suçluluk durumunda doğru sonuca sosyal delillerle ulaşmaya çalışır.

Adli gerontoloji yaşlı ile ilgili – tartışılabilir -sosyal eşitliksizlerin önlenmesinde hukuk çerçevesinde ancak hukukla tartışarak çözümler üretir. Bazen sosyal ipuçları maddi ipuçları kadar aydınlatıcıdır. Bunlar sosyal ilişkilerdeki farklılıklar, sosyal travmalar, sosyal ilişkilerle ilgili itirafların biçimi, sosyal uyum güçlükleri olabilir.

Adli gerontoloji adli ve idari soruşturmalarda yaşlılarla ilgili suçun ve suçlunun ortaya çıkarılmasında elde edilen maddi delillerin yanı sıra sosyal delilleri bilimsel yöntemlerle inceleyerek ve değerlendirerek suçu ve suçluyu ortaya çıkarmaya çalışır.

Diğer adli çalışmalar suçun aydınlatılması ve suçluların saptanmasıyla ilgili soruşturmalarda daha çok maddi ve sosyal olmayan delilleri ortaya çıkarmaya çalışırken adli gerontoloji olguyla ilgili olarak sosyal ilişkilerden doğan sosyal delilleri ortaya çıkarmaya çalışır; yargıya sunar.

Anahtar Sözcükler: Adli Gerontoloji, Yaşlılık, Yaşlı Hakları, Suç

WAS IST FORENSISCHE GERONTOLOGIE?

Prof. İlhan TOMANBAY*

**Universität İstinye, Fachgebiet Soziale Arbeit*

Gerontologie ist die Lehre bzw. Wissenschaft vom Altern der Menschen. Bei den gerontologischen Studien wird das Alter auf der eigenen Dimension der verschiedenen Disziplinen recherchiert, verschiedene Kenntnisse werden erlangt, geprüft und bewertet. Forensisch heißt gerichtsbezogen und gerichtsbezogene Ereignisse werden unter diesem Aspekt unter die Lupe genommen.

Die Forensische Gerontologie ist eine Unterdisziplin, die sich mit gerichtlichen Ereignissen der Älteren befasst und ihr Ziel ist es, sämtliche forensische Probleme bezüglich der Älteren auf einer wissenschaftlichen Basis zu durchleuchten.

Das Altern ist ein besonderer Zeitabschnitt der Menschen und es hat eine sehr spezifische wirtschaftliche, physische, soziale bzw. psychologische Eigenschaft. Diese Eigenschaften müssen vor Gericht angegeben, zur Bewertung übernommen, je nach Situation bemessen und bewiesen werden. Die Justiz ist eine Gleichberechtigung, jedoch ist sie die unter den Ungleichheiten gesuchte Gleichberechtigung. Hierbei sind vor allem die Besonderheiten der Gruppen mit spezifischen Bedürfnissen zu berücksichtigen. Genau das wird durch die forensische Gerontologie gewährt. Sie ist gesetzeskonform und schützt den Älteren vor dem Gesetz und sie berücksichtigt im Rahmen ihrer Arbeiten die Rechte, Verluste und Defizite des älteren Menschen. Außerdem sucht sie bei Straftaten älterer Menschen im Rahmen der gesetzlichen Möglichkeiten spezielle Lösungen im Interesse der Älteren. Das ist nicht alles. Bei Straftaten versucht sie auch, das richtige Ergebnis an Hand von sozialen Beweisen zu erlangen.

Im Rahmen der gesetzlichen Möglichkeiten trägt die Forensische Gerontologie zu Lösungen bei bezüglich diskutabler, zur Prävention sozialer Ungleichheiten unter den älteren Menschen. Manchmal sind die sozialen Hinweise (Indizien) so erleuchtend, wie materielle Hinweise. Diese können aus den Unterschieden der sozialen Beziehungen, aus sozialen Traumen, aus der Form des Geständnisses im Zusammenhang mit sozialen Beziehungen und aus sozialen Anpassungsschwierigkeiten bestehen.

Zur Aufdeckung der Schuld bzw. des Schuldigen bezüglich der älteren Menschen versucht die Forensische Gerontologie während der forensischen und administrativen Ermittlungen, neben der Sozialanamnese festgelegten materiellen Beweise mit wissenschaftlichen Methoden zu analysieren, zu bewerten und somit die Schuld bzw. den Schuldigen aufzudecken.

Während andere gerichtliche Disziplinen zur Aufklärung der Straftaten bzw. zur Feststellung der Schuldigen bei den Ermittlungen überwiegend versuchen, materielle und nicht-soziale Ansätze zum Vorschein zu bringen, versucht die Forensische Gerontologie im Rahmen der Ermittlungen, die aus den sozialen Beziehungen entstehenden sozialen Beweise zum Vorschein zu bringen und diese dann der Justiz zu übergeben.

Schlüsselwörter: Forensische Gerontologie, Alter, ältere Rechte, Verbrechen

FELSEFE VE YAŞLILIK
SIMONE DE BEAUVOIR'IN YAŞILIK KİTABI ÜZERİNE

Prof.Dr. Nurten GÖKALP*

**Gazi Üniversitesi Edebiyat Fakültesi Felsefe Bölümü*

Yaşlılık düşünce tarihinin ilk dönemlerinden itibaren düşünürlere konu olmuştur. Bu bağlamda özellikle yaşlıların toplumdaki yeri ve değerine yönelik görüşler ve tutumlar dikkat çekmektedir. Bu konudaki görüşlerin bir kısmı yaşlılıkta görülen fiziksel değişimlere ve olumsuzluklara vurgu yapan görüşlerken bir kısmı ise yaşlılıkla kazanılan olumlu niteliklere vurgu yapıp ayrıcalıklarına işaret eden görüşlerdir.

Yaşlılıkla ilgili kitap yazmış felsefecilerden biri de yirminci yüzyılda oldukça etkili bir akımı olan varoluş felsefesinin önemli isimlerden biri olan Simon De Beauvoir'dır. Yaşlılık konusunda yazma ihtiyacını çeşitli sebeplerle açıklayan filozofun işaret ettiği ilk şey kendisinin yaşlılığa girdiğini düşünmesi ve bunu bir sorun olarak algılamasıdır.

Mevcut haliyle ihtiyarlara uygulanan durumu ve bu durum içinde onların yaşayış tarzlarını tasvir edeceğini ifade eden Beauvoir, ihtiyarlara saygı göstermede toplumun tutumunun, ikiyüzlü olduğunu ihtiyarlığa ileri yaştakilerin kurduğu bir sınıf olarak bakmadığını vurgulamaktadır. Ona göre, ihtiyarlığın başlangıç zamanı iyi tarif edilmemiştir, yerlere ve çağlara göre değişmektedir.

Ona göre yaşlılık, bireyin zamanla olan ilişkisini; yani, dünyayla ve kendi öz tarihiyle olan ilişkisini değişikliğe uğratır. İnsan asla tabiî durumda yaşamamaktadır. Her çağında olduğu gibi ihtiyarlığında da insanın konumu, bağlı olduğu toplum tarafından insana zorla kabul ettirilir ki sorunu karmaşık kılan da budur.

Bu durumda insan varoluşunun zorunlu bir sonucu olan yaşlılığa karşı tek bir çıkar yol hayatımıza bir anlam veren hedefleri kovalamaya devam etmek yani varoluşu gerçekleştirmektir

YAŞLILIK VE SOSYAL İLİŞKİLER

Doç.Dr. Ayşe CANATAN*

**Gazi Üniversitesi Felsefe bölümü*

İnsan toplum içinde var olan sosyal bir varlıktır. Toplum olmayı sağlayan insanlar arasındaki sosyal ilişkilerin temeli insanlar arası karşılıklı etkileşime dayanır. İnsan doğduğu günden itibaren sosyal bir çevrenin içinde yaşar. Büyüme ve gelişme ile çevrelerimiz de gelişir. Her yaş döneminde farklı çevrelerle ilişkiler yaşanır. Bu bağlamda yaşlılık döneminde de sosyal ilişkiler bireyin gündelik yaşamında oldukça önemli bir yer tutar. Gençlik dönemine göre daha az hareketli bir yaşam biçimi yaşlıların sosyal ilişkilerini kısıtlayan bir nitelik taşır. Yaşlılık döneminde sosyal ilişkiler çoğunlukla ve yoğunlukla aile üyeleri ve bakım verenlerle sürdürülür. Sosyal ilişkileri sürdürmede yaşlının sağlığı, hareketliliği, ekonomik durumu oldukça önemli olsa da içinde bulunduğu sosyo-kültürel faktörlerin etkisi de çok önemlidir.

Yaşlıların güvenli bir çevre içinde olup olmadıkları onların risklere karşı ne kadar dayanıklı ya da savunmasız olduğunu göstermektedir. Bu nedenle sosyal ilişkileri sosyal destek ve sosyal ağ olarak iki kanaldan değerlendirmek gerekir. Yetişkin evlatlardan alınan sosyal destek yaşlının bireysel güvenlik algısını etkilerken sosyal ilişki ağının varlığı ise depresyon ve yalnızlık açısından önemlidir. Medeni durum sosyal ilişkiler açısından hem olumlu hem de olumsuz özelliklere sahiptir. Sosyal ilişkiler cinsiyete göre farklılıklar gösterir. Kimi durumlarda kadınlar erkeklere göre daha başarılı sosyallik gösterirken, kimi durumlarda da erkekler öne çıkmaktadır. Risklere açık olma yönünden kadınlar daha kırılgan görünse de erkekleri bekleyen riskler de vardır.

Anahtar Sözcükler: yaşlı, sosyal ilişkiler, sosyal ağlar, yaşlılıkta riskler

AGEING AND SOCIAL RELATIONSHIPS

Assoc. Prof. Ayşe CANATAN*

**Gazi University Department of Philosophy*

Human being is a social entity existing in society. The social relations, between the people create the society depend on the mutual interaction between the people. Human beings live in a social environment from their birth. Environment also develops with growth and development. Relations with different environments are experienced at every age period. In this context, social relations also play an important role in the daily life of the individual in old age. A sedentery lifestyle is restricting the social relations of the elderly. In the old age period, social relations are mostly and consistently maintained with family members and caregivers. Although the health, mobility and economic status of the elderly are very important in maintaining social relations, the influence of the socio-cultural factors is very important.

Whether or not the elderly are in a safe environment shows how vulnerable to some risks. For this reason, it is necessary to evaluate social relations from two channels as social support and social network. Social support taken from adult children affects the elderly's sense of security, while the existence of social network is important in terms of depression and loneliness. The marital status has both positive and negative characteristics in terms of social relations. Social relations differ according to gender. Sometimes, women show more sociability than men, and in some cases men are more prominent. Women seem to be more fragile because of being open to the risks, but there are risks waiting for men.

Keywords: ageing, elderly, social relations, social networks, risks in old age

YAŞLILARDA OSTEOPOROZ

Dr. Hüseyin BEKİR

Kemik dansitesinin azalması olarak da adlandırılabilecek bu hastalık, son yıllardaki yayınlarda ** Çağın Sinsi Hastalığı** olarak tanımlanmaktadır. Bazen vücudun sadece bir bölgesinde - lokalize- , bazen de tüm vücutta -generalize- olabilir. Generalize olan genellikle 55-60 yaşı üstü bayanlarda sık görülür.Teşhis için bir çok yöntem vardır. Son yıllarda en popüler olan kemik kütle endeksini ölçen DEXA yöntemidir. Sonuç, normal, osteopeni veya osteoporoz olarak çıkar.Osteopeni durumunda kalsiyum, D vitamini ve güneş önerilir.Ama sonuç osteoporoz çıkınca yukarıdakilere ilave olarak mutlaka kemik yıkımını durduran, hatta kemik yapımına yardımcı olan ilaçlar vermek gerekir.Hastalığa sinsi denmesinin sebebi çok kolay kırılabilen, ama çok zor kaynayan kemikler oluşması.Ve bunların tedavisi için hastalar yaşlı olmasına rağmen ameliyat gerekmesidir.Son yıllarda bütün gayret ve çabalar osteoporoz çok miktarda yerleşmeden erken teşhis ve erken tedavi içindir.Buna toplumu bilinçlendirme ve de yaşlı osteoporotik hastaların ev içinde veya dışında düşmelerini engelleyici tedbirleri de almak dahildir.

Anahtar Sözcükler: Yaşlanma, Osteoporoz, Osteopeni

OSTEOPOROSIS IN AGE

Dr. Hüseyin BEKİR

This disease, also called reduction of bone density, has been described in recent publications as ** Sneaky Sickness **. Sometimes, it can be one part of body as localized or it can be in whole body as generalized. The generalized one is common in women over 55-60 years old. There are several ways to diagnoze. The most popular method is a DEXA method which measures bone mass index. The result can be as normal, osteopenia or osteoporosis. In the case of osteopenia, calcium, vitamin D and sun are recommended. As a result of osteoporosis, in addition to the above, it is necessary to give medicines that stop the destruction and even help to recreate the bone. It is called sneaky because it is easy to break and it is hard to stick the bone and it is necessary to have surgery even though the patients are elderly for their treatment. All efforts in recent years have made osteoporosis diagnosis and early treatment. It also includes community awareness and measures to prevent falls in and out of the home of elderly osteoporotic patients.

Keywords: Aging, Osteoporosis, Osteopenia

GERİATRİK HASTALARDA AĞIZ VE DİŞ SAĞLIĞI

Dr.Dt.Meliha KAYA RMOUCH*

**Ağız, Diş, Çene Hastalıkları ve Cerrahi Uzmanı*

Sağlık Bakanlığı Ankara Gölbaşı Ağız ve Diş Sağlığı Merkezi

Yaşlılık, 60 yaşın başlangıç olarak kabul edildiği kronolojik bir kavramdır. Dünya sağlık Örgütü (WHO)'ne göre yaşlılık, başkalarına bağımlı hale gelme şeklinde tanımlanır. Yaşın artması ile tansiyon hastalıkları, kalp hastalıkları, romatizmal hastalıklar, diyabet ve osteoporöz gibi sağlık problemleri ortaya çıkmaktadır. Yaşlanma ile ağız boşluğu ve çevreleyen dokularda da değişiklikler meydana gelmektedir. Yaşlılıkta ağız sağlığının bozulması yaşlanma ile ortaya çıkan sistemik hastalıklar, ilaç kullanımı, uygun olmayan beslenme veya yetersiz oral hijyene bağlı olarak ortaya çıkmaktadır. Yaş ilerledikçe; dişler, periodontal dokular, ağız mukozası, tükrük bezleri, nöromüsküler sistem, çene kemikleri ve temporomandibuler eklem üzerinde etkiler göstermektedir. Mine tabakası üzerinde meydana gelen fizyolojik aşınmalara atrisyon denir. Dişeti çekilmesi ile periodontal doku kayıpları meydana gelir. Dişeti ve periodontal ligamanda hücre sayısı ve mitotik aktivite azalır. Kök çürükleri artar. Dişlerde koyu kahverengi ve siyah renklenmeler olur. Aşınmış dentin yüzeyleri, bölümlü protez kroşeleri, kron-köprü restorasyonları, periodontal hastalıklarda artışa sebep olur. Dişeti çekilmesi ile dişlerin klinik kron boyu uzar. Yaşlılık ile diş kayıpları artar. Kalan dişler fizyolojik yükü karşılayamaz çene kemiklerinde rezorbsiyon meydana gelir. Diş çürükleri, sistemik hastalıklar, enfeksiyonlar, ilaç kullanımı halitozise neden olur. Protez kullanımı alveolar kemik kaybını artırır. Oral mukozada kuruluk meydana gelir. Ağızda yanma hissi, tat değişikliği, yutma ve konuşma güçlüğü oluşur. Epulis fissuratum görülür. Protez stomatitleri ve kandida enfeksiyonları oluşur.

Sonuç olarak; yaşlılık ile meydana gelen sistemik hastalıklar, ilaç kullanımı, uygun olmayan beslenme ile beraber yetersiz ağız hijyeni, ağız ve çevre dokular üzerinde olumsuz etkiler oluşturmaktadır.Ancak; oral hijyeni iyi olan bireylerde bu olumsuz etkilerin insidansının azaldığı gözlenmiştir.

Anahtar Sözcükler: Yaşlılık, Ağız-Diş Sağlığı, Ağız Hijyeni

MOUTH AND DENTAL HEALTH IN GERIATRIC PATIENTS

Dr.Dt.Meliha KAYA RMOUCH*

***** *Oral, Dental, Chin Diseases and Surgical Specialist*

Ministry of Health Ankara Gölbaşı Oral and Dental Health Center

Old age is literarily accepted as the beginning of an ageing chronological process when a person is 60 years old or over. According to the World Health Organization (WHO), old age is defined as a stage of old age when a person becomes dependent on others. With age, health problems such as blood pressure disorders, heart diseases, rheumatic diseases, diabetes and osteoporosis, start to emerge. Aging also causes symthom changes in the oral cavity and its surrounding tissues. Deterioration of oral health in old age comes out due to a series of systemic diseases caused by aging, use of medications, malnutrition or inadequate oral hygiene. With ageing; teeth, periodontal tissues, oral mucosa, salivary glands, neuromuscular system, jaw bones and temporomandibular joints appear to have serious effects on the oral cavity. The erosion happening on the enamel layer is called physiological erosional atrision. Periodontal tissue loss occurs with the gingival extraction. Gingival and periodontal ligament cell numbers as well as mitotic activity decrease and root bruises increase. Teeth become dark brown and seem to have dark colorings. Worn-out dentin surfaces, partial prosthesis patches and crown-bridge restorations, intensify periodontal disease. With the gingival extraction, the teeth extend clinically. The remaining teeth become unable to afford the physiological burden, and a state of resorption appears in the jaw bones. Tooth decays, systemic diseases, infections, drug use can cause halitosis. Prosthetic use increases alveolar bone loss. A dryness of oral mucosa emerges. A burning sensation, a taste change, swallowing and speaking difficulty are also observed in the mouth. Epulis fissuratum can be seen and prostate stomatitis and candida infections occur.

As a result, systemic diseases, drug use, inadequate oral hygiene, inadequate nutrition, caused by ageing seem to have adverse effects on the oral and surrounding tissues However it is observed that incidence of these adverse effects are reduced in individuals with good oral hygiene.

Keywords: Aging, Oral-Teeth Health, Oral Hygiene

GERİATRİDE GÜVENLİ GELENEKSEL, TAMAMLAYICI VE ALTERNATİF TIP UYGULAMALARI

Dr.Bilge GEÇIOĞLU,* Phd.Dr. Ersel GEÇIOĞLU**

** Ankara Üniversitesi Adli Bilimler Enstitüsü*

*** Gazi üniversitesi Akupunktur ve Tamamlayıcı Tıp Uygulama ve Araştırma Merkezi*

Yaşı 65 ve üzerinde olan bireylerin sosyal ve fonksiyonel yaşamları, sağlık sorunları hastalıkları, koruyucu hekimlik uygulamaları ve toplum yaşlanmasıyla ilgilenen bilim dalı Geriatridir. Geriatrinin asıl hedefi yaşlılarda mevcut sağlıklılık halinin ve fonksiyonel durumun korunması ve iyileştirilmesidir. Uygun ve kaliteli sağlık hizmetinin sunulabilmesi için hastalık ve yaşlanmanın bireylerin sosyal fiziksel biyolojik ve ruhsal olarak nasıl etkilendiğinin bilinmesi gereklidir.

Yaşlı nüfusta da her yaş grubunda olduğu gibi Geleneksel tamamlayıcı ve alternatif tıp (GETAT) uygulamaları oldukça yaygın olarak kullanılmakta, dünya yaşlı nüfusunun yarısından daha fazlası GETAT uygulamalarından birini kullanmaktadır. GETAT uygulamalarına en sık başvuru nedenleri Osteoartrit gibi kas iskelet sistemi hastalıkları, inme ve benzeri serebrovasküler olaylar sonrası bakım, hipertansiyon ve kalp damar hastalıkları, Alzheimer gibi bilişsel bozukluklar, depresyon ve uyku bozuklukları, ağrı yönetimi, beslenme bozuklukları ve kemik kaybı sayılabilir.

Yapılan yasal düzenlemeler sonucunda GETAT uygulamaları hem kullananlar hem de uygulayıcılar tarafından daha rahat ifade edilmesini ve kayıt altına alınmasını sağlamış ve GETAT ilişkili yayınlar tüm dünyada artmaya başlamıştır. Mevcut literatür yaşlı nüfus sağlık hizmetlerine GETAT uygulamalarının eklenmesi tedavi seçeneklerini arttırabilir, hastanın sağlık hizmet sunucularıyla iletişimini güçlendirebilir ve bakım kalitesinin artmasını sağlayabilir. Farmakolojik tedavilerdeki cevapsızlık veya istenmeyen etkiler açısından seçenek oluşturabilir ve yaşam kalitesini arttırabilir. Ortalama yaşam süresinin uzamasıyla birlikte yaşlı veya engelli bireylerde, uzun süreli bakım gerektiren kronik hastalıklarda bakım kalitesini arttırmaya yönelik veya koruyucu hekimliğe yönelik geleneksel ve tamamlayıcı tıp uygulamaları tüm dünyada gittikçe önem kazanmaktadır.

Anahtar Sözcükler: geriatri, yaşlı, geleneksel tıp, tamamlayıcı tıp, alternatif tıp

SAFE TRADITIONAL, COMPLEMENTARY AND ALTERNATIVE MEDICAL PRACTICES IN GERIATRICS

Bilge GEÇIOĞLU, MD* Ersel GEÇIOĞLU, MD. Phd. **

** Institute of Forensic Sciences, Ankara University*

*** Research and Application Center of Acupuncture and Complementary Medicine, Gazi University*

Science which interested in social and functional life, health problems diseases and preventive medicine applications of people aged 65 and over, and social aging is geriatrics. The main goal of geriatrics is; to protect and improve the health status and functional status of the elderly people. In order to be able to provide appropriate and high quality health care, it is necessary to know how diseases and aging are affected by social, physical, biological and psychological.

Among elderly population, like all age groups, traditional complementary and alternative medicine (GETAT) practices are widely used, and more than half of the world elderly population uses one of the GETAT applications. The most frequent reasons for referral to GETAT applications include musculoskeletal disorders such as osteoarthritis, post-stroke care such as stroke and similar cerebrovascular events, hypertension and cardiovascular diseases, cognitive disorders such as Alzheimer's, depression and sleep disorders, pain management, nutritional disorders and loss of bone.

As a result of the legal regulations made, GETAT applications have become more easily expressed and recorded by both users and practitioners, and GETAT related publications have started to increase all over the world. Current literature suggests that adding GETAT applications to elderly population health services may increase treatment options, strengthen patient communication with health care providers, and improve quality of care. It may be an option for non-responsed pharmacological treatments or undesirable effects and may improve the quality of life. With the prolongation of the life span, in elderly or disabled people, Traditional and complementary medicine applications to improve the quality of care in chronic diseases requiring long-term care, or for preventive medicine are gaining importance all over the World

Keywords: geriatrics, elderly, traditional medicine, complementary medicine, alternative medicine

YAŞLI KADIN İSTİSMARI VE İHMALİ

Doç. Dr. Naile Bilgili*

**Gazi Üniversitesi Sağlık Bilimleri Fakültesi, Halk Sağlığı Hemşireliği Anabilim Dalı*

Yaşlı istismar ve ihmali, yaşlı bireylerin sağlığını ve yaşam kalitesini etkileyen önemli sorunlardan biridir. Yaşlılara kötü muamele ve şiddet eylemlerini içeren, eş istismarı ve aile içi şiddet olayları ile ilgili bir durumdur. Her yaşta olduğu gibi yaşlılıkta da kadınlar daha fazla istismar ve ihmale uğramaktadırlar. Bu nedenle yaşlı istismarı tipik olarak yaşlı kadın istismarıdır. Şiddet cinsiyetler arasındaki eşitsiz ve baskıcı güç ilişkilerinin bir yansıması olarak kabul edilmektedir. Bu durum sadece gelenek ve kültürel değerler meselesi değil, aynı zamanda toplumun eşit olmayan sosyal yapısının ayrılmaz bir parçasıdır. Kadının sosyal, politik ve ekonomik alanda bastırılması, kontrol altında tutulması sıklıkla kadına karşı uygulanan erkek şiddetinde görülür. Toplumsal cinsiyet bağlamında ele alınması gereken bu kontrolcü ilişki yaşlı istismarında ve özellikle yaşlı kadın istismarında da incelenmesi gereken önemli bir konudur. Sorunun çözümünde bireysel ya da olgusal girişimlerden öte temel sosyal haklar ve eşitlik kavramlarını esas alan, kalıcı ve uzun vadeli çözümlere odaklanılmalıdır.

Anahtar Sözcükler: Yaşlı istismar ve ihmali, Yaşlı kadın, Toplumsal cinsiyet

OLDER WOMAN ABUSE AND NEGLECT

Assoc. Prof. Naile Bilgili*

**Gazi University Faculty of Health Sciences Department of Public Health Nursing*

Elder abuse and neglect is one of the important problems that affect the health and life quality of the older people. It is a situation including the maltreatment and violence actions against the elders and related with the spouse abuse and family violence events. As in all age groups, the women are more exposed to abuse and neglect in also older ages. Therefore, elder abuse is typically older women abuse. Violence is accepted as a reflection of the unequal and oppressive power relations between the genders. This situation is not only an issue of tradition and cultural values; it is also an integral part of unequal social structure of the society. Suppressing the women in social, political and economical areas and keeping them in check are frequently seen in the violence made to the women by the men. This checker relation, who should be discussed within the context of gender, is an important subject that should also be investigated within the elder abuse, especially the older women abuse. For the solution of the problem, permanent and long-term solutions basing on the basic social rights and equality concepts should be focused beyond individual and factual attempts.

Keywords: Elder abuse and neglect, Older women, Gender,

YAŞLILIKTA KADIN

Yrd. Doç. Dr. Aysel GÜNİNDİ ERSÖZ*

**Gazi Üniversitesi, Edebiyat Fakültesi, Sosyoloji Bölümü*

Türkiye'nin nüfus yapısına bakıldığında hızla yaşlandığı gerçeği ile karşılaşılmaktadır. Yapılan nüfus projeksiyonlarına göre Türkiye'de 2040 yılına kadar yaşlı nüfus sayısında yaklaşık % 200 bir artış olacaktır. Konuya toplumsal cinsiyet değişkeni üzerinden bakarsak; kadınlar erkeklerden daha uzun yaşadığı görülmektedir. TUİK'in 2015 yılı sonuçlarına göre, doğuşta beklenen yaşam süresi, Türkiye geneli için 78 yıl iken bu oran erkeklerde 75,3 yıl, kadınlarda ise 80,7 yıldır. Bu kadınların erkeklerden daha uzun süre yaşadığı, doğuşta beklenen yaşam süresinin farkının iki cinsiyet arasında 5,4 yıl olduğu görülmektedir. Bu gerçek hem feminist hem de gerontoloji bilimine "yaşlılığın kadınlaşması" kavramının yerleşmesine neden olmuştur. Bunun sonucu olarak yaşlılık çalışmalarının "kadın bakış açısı" ile yapılmasının önemi dile getirilmeye başlanmıştır.

Yaş, sınıf, etnik köken ve toplumsal cinsiyet ile birlikte ele alındığında kadınların hem biyolojik cinsiyetlerinden hem de yaşlarından dolayı çifte ayrımcılığa maruz kaldıkları görülmektedir. Yaş ilerledikçe hastalıklar artmakta, sosyal statüde değişiklikler yaşanmakta ve birey daha önce olmadığı kadar başkalarına bağımlı hale gelmektedirler. Yaşlılıkta kadınlar ekonomik sorunlar, sosyo-kültürel sorunlar, psikolojik sorunlar, sağlık sorunları vb. birçok sorunla karşılaşmaktadır. Yaşanan ekonomik sorunlar arasında kadının ekonomik özgürlüğünün olmaması bulunmaktadır. Özellikle, geleneksel toplumlarda kadının ev işleri ve çocuk bakım görevi verilmekte, erkek ise eve ekmek getiren olarak alınmaktadır. Erkeğin ölümü veya boşanma durumunda yalnız kalan yaşlı kadınlar ekonomik zorlukları daha fazla yaşamaktadırlar. Bu da kadınların çocuklarına olan ekonomik bağımlılığı artırmaktadır.

Yalnız kalma korkusu yaşanan psikolojik sorunların başında gelmektedir. Diğer yandan yaşın artması ile birlikte kadınların hem fiziksel aktiviteleri azalmakta veya yavaşlamaktadır. Ayrıca, "yaşlılara" yönelik Sosyo-kültürel sorunlar arasında yer alan olumsuz değer yargıları da yaşlının yaşamını zorlaştırmaktadır.

Bu bildiride Yaşlılıkta kadının durumuna yönelik sosyolojik bir tartışma yapılmaktadır.

Anahtar Sözcükler: Yaşlılık, yaşlılık sorunları, yaşlılığın kadınsılaşması.

WOMEN IN OLD AGE

Assist. Prof. Aysel GÜNİNDİ ERSÖZ

**Gazi University Faculty of Literature, Department of Sociology*

Turkey is faced with the fact that it ages rapidly when considering the population structure. According to population projections, the number of elderly population in Turkey will increase by about 200% by 2040. If we look at the subject through the gender changer; women are seen to live longer than men. According to TUİK'S 2015 results, life expectancy at birth is 78 years, for men is75.7 and 80.7 years for women. It is seen that the difference in the life expectancy at birth between these two women is 5.4 years. This fact has led to the establishment of the concept of "feminization of old age" in feminist and gerontological science. As a result, the importance of the "women's point of view" of old age studies has begun to be emphasized.

When considered together with age, class, ethnicity and gender, it is seen that women are subject to double discrimination due to their biological sex and their age. As the age increases, diseases increase, social status changes, and individuals become more dependent on others than before. Women in old age have economic problems, socio-cultural problems, psychological problems, health problems and so on. many problems are encountered. Among the economic problems that exist, there is no economic freedom of women. In particular, in traditional societies, women are given housework and childcare, while men earn Money. Elderly women who are alone in the event of the death or divorce of the elderly live more economically challenged. This increases the economic dependence on women's children.

ear of being alone is the leading psychological problem. On the other hand, with age increases, physical activities of women decrease or slow down. In addition, the negative value judgments among the socio-cultural problems for "old people" also make the life of the elderly difficult. In this report, there is a sociological discussion about the situation of women in old age.

***Keywords**:* Old age, old age problems, feminization of old age.

YAŞLI İSTİSMARININ HUKUKİ BOYUTU

Avukat Mustafa Remzi TOPRAK

Türk Hukuk Sistemi içinde "yaşlı ihmal ve istismarı" özel kanunun maddeleri ile (Türk Ceza Kanunu Madde 97,98) ele alınmış, ayrıca genel suçlarda "beden veya ruh bakımından kendisini savunamayacak durumda bulunan kişiye karşı" suç işlenmesi hali cezanın artırım nedeni olarak sayılmıştır. (Türk Ceza Kanunu Madde 82/e, 86/b) Ayrıca Türk Medeni Kanunu'nun 364 ve 366. Maddelerinde, yaşlılar nafaka yükümlülüğü kapsamında sayılmıştır. Türkiye Cumhuriyeti Aile ve Sosyal Politikalar Bakanlığı bünyesinde kurulan Engelli ve Yaşlı Hizmetleri Genel Müdürlüğü yaşlılar ile ilgili her türlü hizmet ve hukuki durumu takiple görevlidir. Yaşlı istismarı ve ihmali, Türk Ceza Kanunu açısından suçtur, ihmal ve istismarı tespit eden her kim olursa olsun kolluk güçlerine ihbar etmesi zorunludur. Yaşlı istismarı kapsamına girebilecek her türlü eylem, yasadaki özel düzenlemelerin kapsamına girmese bile Türk Ceza Kanununun genel maddeleri doğrultusunda kovuşturmaya tabi tutulur ve cezalandırılır. Yaşlı ihmal ve istismarında, aşılması en zor olan sorunlar, bu kapsama giren yaşlı bireyin uğradığı saldırıyı anlamaması, anlasa bile unutması, unutmasa bile şikâyetçi olabileceği mercilere ulaşamaması veya ulaşsa bile şikâyetçi olmaktan korkmasıdır. Bu kaçınılmaz durum, işlenen suçların ortaya çıkmasını engellemektedir. Hatta yaşlıların, ihmal ve istismar sonucu ölümü halinde bile, ölenin yaşı itibarıyla ölümü doğal karşılanarak olası ihmal ve istismar gözden kaçabilmektedir. Kamu kurumlarının; yaşlıları, psikolojik ve fizyolojik sağlıkları, yaşam şartları ve himayesinde bulunduğu kişilerin sağlık ve sosyal durumları yönünden sürekli takip etmesi, muntazam bir raporlama sistemi içinde ihtiyaç olduğu her anda en acil müdahalenin yapılabileceği bir sistemi oluşturması gerekir.

Anahtar Sözcükler: Yaşlı ihmali; Yaşlı istismarı; İhmal ve istismar; Yaşlı insanlar

LEGAL DIMENSION OF ELDER ABUSE

Lawyer Mustafa Remzi TOPRAK

"Elder neglect and abuse" is considered in special law articles (Turkish Penal Code, Articles 97, 98) in the Turkish Law System; furthermore, in general crimes, it is regarded that committing a crime "against a person who cannot protect himself/herself due to corporal or spiritual disability" is a reason to increase the punishment (Turkish Penal Code, Articles 82/e, 86/b). In addition, in the 364th and 366th articles of the Turkish Civil Code, aged persons are regarded in the scope of statutory duties to furnish maintenance. Directorate General of Services for Persons with Disabilities and the Elderly established within the scope of Republic of Turkey Ministry of Family and Social Policies is entrusted with the task of tracking all kinds of services and legal status related to aged persons. Elder neglect and abuse is a crime in terms of Turkish Penal Code, whosoever identifies the neglect and abuse is obliged to report to law enforcers. Even if all kinds of actions which might be included in the scope of elder abuse are not included in the scope of special arrangements in the law, they are subjected to prosecution and are punished in line with the general provisions of the Turkish Penal Code. The biggest issues on elder neglect and abuse to overcome are that aged person in this scope does not understand to have been attacked, that s/he forgets even if understanding, that s/he cannot reach out to authorities whom s/he can complain even if not forgetting, or that s/he is afraid of making a complaint even if reaching out. This inevitable case hinders committed crimes from coming in sight. Even in the case of death of the aged persons due to neglect and abuse, reacting the death in a usual way because of the age of deceased, potential neglect and abuse can escape the attention. Public utilities are obliged to regularly monitor aged persons with regard to their psychological and physiological health, living conditions, the health and social status of their protective persons, and to create a system in which immediate medical response can be performed when necessary in a regular reporting system.

Keywords: Elder neglect; Elder abuse; Neglect and abuse; Aged persons

YAŞAMIN SONBAHARINDA SESSİZ ÇIĞLIK, YAŞLI İHMALİ VE İSTİSMARI

Yrd. Doç. Dr. Serap SELVER KİPAY*

**Muğla Sıtkı Koçman Üniversitesi Fethiye Sağlık Bilimleri Fakültesi Hemşirelik Bölümü*

Günümüzde ileri teknolojik gelişmeler yaşamın her alanına yansıyarak değişimleri beraberinde getirmiştir. Doğal olarak bu değişim ve dönüşüm sağlık alanında da izlenmektedir. Teknolojik tıbbi gelişme, kronik hastalıkların tedavi sürecinde yenilikler, enfeksiyon hastalıklarının tanı, tedavi ve eradikasyonunda elde edilen ciddi başarılar, bireylerin farkındalıklarının artışı ve sağlık hizmetlerinin kolay ulaşılabilir oluşu nedeniyle erken tanılanan hastalıklar hızla tedavi edilerek ölüm oranlarını düşürmüş, doğuştan beklenen yaşama süresini uzatmış ve dünyada ve ülkemizde 65 yaş ve üzeri bireylerin sayıca artışına neden olmuştur. Ayrıca bu artışa doğurganlık oranlarının azalması da katkı sağlamıştır. Böylece yaşlanan nüfus bireylerin sağlık ve bakım ihtiyaçlarını bu doğrultuda değiştirmiştir.

Yaşlanan bireyin geri dönüşsüz fiziksel değişimler ve hastalıkla baş etmek durumunda kalmasının yanında ruhsal güç kaybı yaşaması, sosyal güvenlik ve destek sistemlerinin istendik düzeyde olmaması ve kötüleşen ekonomik süreçlere bağlı olarak yaşlının istismarı ve ihmali sıklıkla görülmektedir.

Yaşlanmak birey için başlı başına ciddi sorundur. Sağlık sorunlarını tetikleyecek yaşlının sağlık ve iyilik halini tehdit eden ya da zarar vermeye yönelik herhangi bir davranışa maruz kalması (istismar edilmesi) ya da yaşlının sosyal, fiziksel ve duygusal ihtiyaçlarının bilerek ya da bilmeden karşılanmaması veya yetersiz karşılanması (ihmal edilmesi), yaşlı bireyi ruhsal ve fiziksel olarak derinden yaralayan bir sorundur. Ayrıca istismar ve ihmal yaşlının yaşam kalitesini olumsuz etkileyen ciddi ve karmaşık bir konudur. Bu doğrultuda ihmal ve istismarın önlenmesi, ortaya çıkarılması, sürecin yönetilmesi aşamalarında sağlık çalışanları önemli bir konumdadır. Bu nedenle sağlık çalışanları İhmal ve istismarın nedenleri, risk faktörleri, bulgularını bilmeli ve tanı/tedavi ve bakım sürecini yönetebilecek yeterlilikte olmalıdır.

Anahtar Kelimeler: Yaşlılık, yaşlanma, yaşlı bakımı, yaşlı ihmali, yaşlı istismarı.

SİLENT SCREAM ON SUNSET YEARS OF LİFE; ELDER ABUSE AND NEGLECT

Serap Selver KİPAY

Assistant Prof. Dr. Muğla Sıtkı Koçman University, Faculty of Health Sciences Fethiye

Today's advanced technology brought change into every aspect of life. Naturally, this change and conversion are also being watched in the field of health. Due to technological development, innovations in the treatment of chronic diseases, the significant success of diagnosis, treatment and eradication of infectious diseases, increasing awareness and easy accessibility of health services, speedy treatment of early diagnosed diseases; mortality rates are decreased and length of life is prolonged, so It causes increasing the number of people who aged 65 and over in our country and in the world. Also, decrease of fertility rates has contributed increasing elderly population. Thus, the aging population shifted the health and care needs of individuals.

The elderly cope with their diseases and irreversible physical changes in their life, as well as the loss of mental power and low social security and support system levels and deterioration in economic processes which are causing to elder abuse and neglect.

Aging is a serious problem for individuals. Exposing to an act that endangers health and wellness of an elderly person (elder abuse) or less fulfilling or no fulfilling their physical, social or emotional necessities knowingly or unknowingly (neglect) will trigger off their health problems and it is a deeply wounding problem. Besides, abuse and neglect is a serious and complex issue that negatively affects the quality of life of the elderly. In this sense, health professionals are in an important position to preventing, revealing and managing the neglect and abuse process. For this reason, health professionals should know the causes of abuse and neglect, risk factors, signs, and they must be able to manage the diagnosis/treatment and care process.

Key Words: Old age, aging, geriatric care, elder neglect, elder abuse.

ADLİ HEMŞİRELİK SÖZEL BİLDİRİLER

Sözel 1

ENGELLİ ÇOCUKLARA VE AİLELERİNE YÖNELİK UYGULAMALARIN HEMŞİRELİK ÖĞRENCİLERİNİN ENGELLİ BİREYLERİN CİNSELLİĞİ VE İSTİSMARINA YÖNELİK TUTUMLARINA ETKİSİ

The Effect of Activities Held For the Disabled Children and Their Families upon Nursing Students' Attitudes of Sexuality and Abuse Against the Disabled Children

Filiz ÖZKAN*

** Erciyes Üniversitesi Sağlık Bilimleri Fakültesi*

Problem Tanımı ve Amaç: Şiddet ve engellilik arasındaki bağlantı iki yönlü etkili olmaktadır. Engelli çocuklar sadece daha fazla şiddete maruz kalmamakta, şiddet ayrıca zihinsel ve diğer engelliliklerin önemli bir sebebi de olmaktadır. Şiddetin önlenebilmesi için ise öncelikle bireyin engelliliğe yönelik kendi düşüncelerini değiştirmesi gerekmektedir. Bu nedenle bu çalışma hemşirelik öğrencilerinin engelli çocuklara ve ailelerine yönelik uygulamalarının engelli bireylerin cinselliği ve istismarına yönelik tutumlarına etkisini belirlemek amacıyla yapılmıştır.

Gereç ve Yöntem: Araştırma deneysel yöntem kullanılarak yapılmıştır. Çalışma için Erciyes Üniversitesi Sosyal Bilimler Etik kurulundan izin alınmıştır. Araştırmanın örneklemini (0.05 yanılma payı ve %90 güçle) 35 deney, 35 kontrol grubu olmak üzere 70 hemşirelik üçüncü sınıf öğrencisi oluşturmuştur. Araştırmada öğrenci tanıtım formu, cinsellik ve istismara yönelik araştırmacı tarafından oluşturulan 14 soruluk anket formu kullanılmıştır. Anketler uygulama önce ve sonrası doldurulmuştur. Uygulamada; deney grubundaki öğrencilerin üç hafta boyunca engelliler için engelli ve ailelerinde dâhil edildiği etkinlikler yapmaları ve cinsellikle ilgili ailelerin eğitimini içeren tiyatro gösterileri düzenlemeleri sağlanmıştır. Kontrol grubu için engellilerle ilgili herhangi bir uygulama planlanmamıştır.

Bulgular: Uygulama öncesi deney ve kontrol grubunda yer alan öğrencilerin engellilerin cinsellik ve istismarına yönelik görüşleri genel anlamda olumlu bulunmuştur. Öğrencilerin sorulara verdikleri 14 cevap içinde hem deney hem de kontrol grubunda uygulama öncesi ve sonrası ölçümlerde arasındaki farkın anlamlı olmadığı bulunmuştur ($p>0.05$). Ancak deney grubu öncesi ve sonrası puan farklarında pozitif değişimlerin olduğu saptanmıştır. Deney ve kontrol grubu puan farkları arasındaki farkın anlamlı olmadığı bulunmuştur ($p>0.05$).

Sonuç: Çalışmada küçükte olsa deney grubunda bir değişimin olduğu ancak aralarındaki farkın anlamlı olmadığı bulunmuştur. Bunun nedeni olarak çalışılan grubun uygulama öncesi durumla ilgili düşüncelerinin pozitif olmasından kaynaklandığı düşünülmektedir. Bu nedenle engelli bireylerin cinselliği ve istismarına yönelik tutumları negatif olan gruplarla, bu uygulamanın yapılması önerilmektedir.

Anahtar Sözcükler: engelli çocuk, cinsellik, istismar

Definition Of The Problem and Aim: The correlation between violence and disability may dually be effective. The disabled children are not only exposed to higher level of violence but also violence becomes one of the important causes for them to be mentally and physically disabled. In order to prevent violence, one has to change his own thoughts about disability. Therefore; the current study focused on exploring the effect of activities held for the disabled children and their families upon nursing students' attitudes of sexuality and abuse against the disabled children.

Tools And Method: In the study, experimental design was used. Official permissions from the Ethical Committee of Social Sciences of Erciyes University were obtained. The sample of the study was composed of 70 nursing students, 35 nursing students being assigned to the experimental group while another 35 nursing students being assigned to the control group (margin of error:0.05 and power:90%). In the study, a personal information form and 14-question survey form that were designed by the researcher and addressed sexuality and abuse were used. Survey forms were administered before and after the activities were held. In the activities; the students in the experimental group were asked to do activities and events that included the disabled children and their families and to organize theatral plays in which families were included. As for the control group, they did not plan anything for the disabled children and their families.

Findings: Before activities were held, views of the students in the experimental group and the control group about sexuality and abuse of the disabled children were generally positive. For all the 14 questions, it was seen that there was no statistically significant difference in answers given by the students in the control group and the experimental group before and after the measurements ($p>0.05$). However, it was noted that there was positive changes in the scores of the experimental students before and after activities. It was found that score differences between the experimental and control groups were not significant ($p>0.05$).

Results: In the study, it was identified that there was a small change in the experimental group though insignificant but the difference between was not important; the reason of which may be that the participants already had positive views about the study topic before the activities were done. Therefore, it is recommended that these activities should be done with the groups with negative views about sexuality and abuse of the disabled children.

Keywords: Disabled children, abuse, sexuality

Sözel 2

BİR ÜNİVERSİTE HASTANESİNİN BEYİN VE SİNİR CERRAHİSİ SERVİSİNE YATIRILAN ÇOCUK ADLİ OLGULARIN RETROSPEKTİF İNCELENMESİ

A Retrospective Study of Forensic Juvenile Cases Admitted to Brain and Neurosurgery Department of a University Hospital

Volkan DÜZGÜN*, Yurdagül ERDEM**

**Erciyes Üniversitesi Tıp Fakültesi Hastanesi, Beyin ve Sinir Cerrahisi Servisi, Hemşire*
***Kırıkkale Üniversitesi Sağlık Bilimleri Fakültesi, Öğretim Üyesi*

Amaç: Çalışma, bir üniversite hastanesinin Beyin ve Sinir Cerrahisi Servisine Yatırılan 0-18 yaş arası Çocuk Adli Olguların demografik özelliklerinin belirlenmesi amacıyla 3 yıllık retrospektif yapılmıştır.

Yöntem: 2014-2017 yılları arasında beyin ve sinir cerrahisi kliniğine yatırılan olgular dosya üzerinden geriye dönük incelenmiştir. Beyin ve Sinir Cerrahisi Servisinde, 49'u klinik ve 13 yoğun bakım olmak üzere 62 yataklı, İç Anadolu bölgesine hizmet veren, yüksek teknolojiyle donanık 2 ameliyat odası, invaziv ve noninvaziv monitorizasyon yapılan 13 yataklı yoğun bakım ünitesi bulunmaktadır.

Bulgular: Yapılan incelemede çocukların yaş ortalaması 5.78 ± 5.00 olup, çocukların çoğu (%61,5) 0-5 yaşlar arasında, (%60,8) erkek çocuklardan oluşmuştur. Çocukların %42,4'ü yaz aylarında olayla karşılaşmıştır. Çocukların %89.8'i kafa travması (n=254) tanısı ile servise yatırılmıştır. Kafa travması vakalarının %62.2'si (n=158) kafada linear kırık, %10,6'sı (n=27) yüz kemiğinde kırık, %24,8'i epidural, subdural, subaracnoid kanama (n=63) ve diğer nedenlerden (epilepsi vb) oluştuğu görülmüştür. Yapılan incelemede yaş ile alınan tanı arasında anlamlı ilişki olduğu, farkın 0-5 yaş ile 13-18 yaş arasındaki çocuklardan kaynaklandığı ($p<0.001$), cinsiyet ile tanı arasında ilişki bulunmamıştır ($p>0.05$). Ateşli silahla yaralanma ve yabancı cisim aspirasyonları, servikal yaralanmalar erkek çocuklarda daha fazla görülmektedir. Düşme, kafa travması ve yabancı cisim aspirasyonları 5 yaş altı çocuklarda görülürken, ateşli silah yaralanmaları 6 yaştan sonra görülmekte, omurga kırıkları ise % 84,6 oranında 13 yaştan büyük çocuklarda görülmektedir.

Tartışma: Bu bulgular çocukların gelişimsel özellikleri ile ilişkili düşünülebilir. 0-2 yaş arasında tat merakları nedeniyle yabancı cisim aspirasyonlarına sık rastlanmaktadır. Bir yaşın altındaki olgularda %94,4 oranında kafa travması olduğu görülmüştür. Bu olgular daha çok yüksekten düşme tanılı ve kafada linear (basit) kırık vakalarından oluşmaktadır. Bu durum, Ailelerin bilgi eksikliğine bağlı çocuğun gelişimsel özelliğini bilmemesi, yatakta dönmeye başlayan çocuğun yüksekte yalnız bırakılmalarının sonucu çocuk ihmali olabileceği gibi, öfke kontrolü olmayan ebeveynlere bağlı çocuk istismarı vakaları da olabilir. Demir ve diğ. yapılan (2013) bir acil servise yatırılan olguların incelendiği çalışmada da adli olguların çoğu erkek çocuk, yaz ayları ve trafik kazalarını yüksekten düşme vakalarının izlediği biçimindedir. Acil vakalarının %9.2'si yatırılarak izlenmektedir. Bizim çalışmamızın bulguları Demir ve ark. Çalışmasını destekler niteliktedir.

Sonuçlar: Çocukluk çağındaki adli olguların büyük çoğunluğu önlenebilir sağlık sorunlarıdır. Çocukların gelişimsel özellikleri konusunda ailelere gerekli eğitimlerin verilmesi, ev içinde ve araç içinde koruyucu önlemlerin alınması ve adli olguların tanınmasında sağlık çalışanlarına eğitim verilmesi önemlidir.

Anahtar Sözcükler: Çocuk, Adli Vaka, Beyin Cerrahisi, Travma

Purpose: A 3-year retrospective study was conducted to determine demographics of Forensic Juvenile Cases between0-18 years old, who were admitted to the Brain and Nerve Surgery Department of a university hospital.

Method: The cases that were admitted to the brain and nerve surgery clinic between 2014-2017 were studied retrospectively. The Brain and Nerve Surgery Service has 62 beds for 49 clinic and 13 intensive care patients, 2 operation rooms equipped with advanced technology, and 13-bed intensive care unit for invasive and non-invasive monitoring and it offers service for the Central Anatolia Region.

Findings: In this study, average age of children was 5.78 ± 5.00, being mostly male children (60.8%) between the ages of 0-5 (61.5%). 42.4% of the children encountered the case in the summer. 89.8% of the children were hospitalized with the diagnosis of head trauma (n=254). It was found that 62.2% (n=158) of head trauma cases occurred due to linear fracture, 10.6% (n=27) due to facial fracture, 24.8% (n=63) due to epidural, subdural and subarachnoid hemorrhage, and for other reasons (epilepsy, etc.). In this study, it was found that there is a significant relationship between age and diagnosis received, the difference arises out of children between the ages of 0-5 years old and 13-18 years old ($p<0.001$), and no relationship was found between gender and diagnosis ($p>0.05$). Firearm injuries, foreign body aspirations and cervical injuries are more common in male children. Fall, head trauma and foreign body aspirations occur in children under 5 years of age, firearm injuries occur after 6 years of age, and vertebral fractures occur in children older than 13 years (84.6%).

Discussion: These findings may be related to the developmental characteristics of children. Foreign body aspirations are frequently seen between 0-2 years of age due to curiosity for taste. Head trauma was found to be at a rate of 94.4% in cases under one year of age. These cases mostly consists of linear (simple) fracture cases diagnosed with falling down from height. This may be due to the fact that the parents do not know the developmental characteristics of the child because of lack of knowledge, child neglect may be the result of leaving the child in bed at a height, or child abuse related to parents who do not have anger management. In the study conducted by Demir et al. (2013) on cases admitted to emergency service, it was found that most of forensic cases are male children, occur in summer months and due to traffic accidents followed by falling cases. 9.2% of the emergency cases are followed by admission. Findings of our study support the study conducted by Demir et al.

Conclusion: The great majority of forensic juvenile cases are preventable health problems. It is important to train families about developmental characteristics of children, take protective measures in houses and cars, and train healthcare professionals about the diagnosis of forensic cases.

Keywords: Child, Forensic Case, Brain Surgery, Trauma

Sözel 3

ÇOCUK İHMAL VE İSTİSMARINA YÖNELİK YAPILAN LİSANSÜSTÜ TEZLERİN İNCELENMESİ

Investigation Postgraduate Thesis Related To Child Abuse And Neglect

Bahriye KAPLAN* Zehra ÇALIŞKAN Derya EVGİN****

**Nevşehir Hacı Bektaş Veli Üniversitesi/Semra ve Vefa Küçük Sağlık Yüksek Okulu/ Çocuk Sağlığı ve Hastalıkları Hemşireliği AD, Nevşehir,*
***Nevşehir Hacı Bektaş Veli Üniversitesi/Semra ve Vefa Küçük Sağlık Yüksek Okulu/ Çocuk Sağlığı ve Hastalıkları Hemşireliği AD, Nevşehir*

Amaç: Bu çalışma çocuk ihmal ve istismarına yönelik yapılan lisasüstü tezlerin gözden geçirilmesi amacıyla yapılmıştır.

Materyal ve Metot: Tarama modelinin kullanıldığı araştırmada, Yükseköğretim Kurulu Ulusal Tez Merkezi Veri Tabanı'na 2010-2017 tarihleri arasında yapılan tezler içerisinde "çocuk ihmali", "çocuk istismarı", "istismar", "ihmal", "ihmal ve istismar" kelimeleri yazılarak toplam 446 teze ulaşılmıştır. Bu tezlerin 15'i Hemşirelik Anabilim Dalı'nda yapılmış olup diğerleri ise Sosyal Hizmetler, Adli Tıp, Psikoloji, Hukuk, Eğitim-Öğretim, Tıpta Uzmanlık vb alanlarda yapılmıştır. Araştırma kapsamına Hemşirelik Anabilim Dalında yapılan lisansüstü tezler alınmıştır.

Bulgular: Ulaşılan lisanüstü tezlerin 11'i bilim uzmanlığı 4'ü doktora çalışmasıdır. Çalışmaların 12' si tanımlayıcı (biri retrospektif), 3'ü yarı deneysel (eğitim öncesi-sonrası) çalışma desenindedir. Tanımlayıcı tezlerin 6'sı meslek çalışanlarının (hemşire, öğretmen, sağlık çalışanı vb.) ihmal ve istismara ilişkin farkındalıkları ya da belirti ve risklerini tanılayabilmelerine ilişkin iken 6'sı ise çocuklarda ihmal ve istismara maruz kalma durumlarını belirlemek ya da ihmal ve istismarın fizyolojik ve psikolojik etkilerini tanımlamak amacıyla yapılmıştır. Tanımlayıcı çalışmalar göstermiştir ki çocuk ihmal ve istismar durumlarında çocukla muhatap olan meslek çalışanlarının konuya ilişkin eğitim alma durumu arttıkça tanılama ve farkındalıkları artmıştır. Diğer yandan çalışma grubu çocuklar olan tanımlayıcı çalışmalarda baba eğitim durumu, aile tipi ve gelir durumunun ihmal ve istismar üzerinde etkili olduğu, ihmal ve istismara maruz kalan çocuklarda daha yüksek oranda psikolojik belirti gözlendiği sonucu bulunmuş olup, panik bozukluğu bulunan hasta grubuyla yapılan bir diğer çalışmada ise çocukluk çağında karşılaşılan ihmal ve istismar yaşantısının yaygın olduğu görülmüştür.

Yarı deneysel çalışmalara bakıldığında ise; yapılan müdahalelerin sonucunda çocukların istismardan korunma bilgi puanlarının ve farkındalıklarının istendik yönde arttığı belirlenmiştir. Cinsel istismar olgularının retrospektif incelendiği çalışmada mağdurların en fazla 15 yaşında olması ve eylemin çoğunlukla evde ve tanıdık kişiler tarafından gerçekleştirilmesi dikkat çekicidir.

Sonuç: Sonuç olarak ihmal ve istismar olgularında çocuk ve aile ile ilk temasa geçen meslek üyeleri olarak hemşirelerin, bu alanda tanımlayıcı ya da deneysel türde daha fazla araştırma yapmalarına ihtiyaç olduğu söylenebilir.

Anahtar Sözcükler: çocuk, hemşirelik, ihmal, istismar

Aim: This study was conducted to investigate postgraduate thesis related to child abuse and neglect.

Material and Method: In this screening model study, some key words were used as !child abuse', 'child neglect', 'abuse', 'neglect', 'abuse and neglect' and 446 thesis were reached that were studies between 2010-2017 at High Education Institute National Thesis Center. Of these thesis; 15 were in Nursing Department and others were in Social Services, Forensic Science, Psychology, Law, Education, Medicine etc. Nursing thesis was recruited for the study.

Results: Of these thesis; 11 were master, 4 were doctorate study, 12 were descriptive, (one of them was retrospective) and 3 were semi experimental (pre-post education). Again, 6 descriptive studies investigated the awareness of professionals (nurse, teacher, health Professional etc.) about abuse and neglect or knowledge of them about signals and risks; other 6 descriptive studies were conducted to determine exposing to child abuse and neglect or physiologic and physiological effects of this situation. Descriptive studies showed that identification and awareness of professionals increased with taking education about this subject. Also, it was determined that father education status, family type and income was found as effective on abuse and neglect, children who exposed to abuse or neglect had more psychological symptoms. Again in another study that was conducted with patients with panic attack, it was seen that abuse and neglect were more in their childhood period.

When semi experimental studies were investigated, it was determined that after interventions, scores about protection from abuse and awareness of children increased. In a retrospective study that sexual abuse cases were investigated, it is remarkable that victims were fifteen at

Conclusion: As a result, it could be stated that nurses who meet child and family in abuse and neglect cases, firstly should conduct more descriptive and experimental study in this area.

Keywords: child, nursing, abuse, neglect

Sözel 4

SORGUN DEVLET HASTANESİ'NE BAŞVURAN ADLİ OLGULAR: OCAK-ARALIK 2016

Forensic Cases Applied To Sorgun Public Hospital: January- December 2016

Serpil ÇELİK DURMUŞ*, Fatma ŞAHBAZ**

**Kırıkkale Üniversitesi Sağlık Bilimleri Fakültesi Hemşirelik Anabilim Dalı, Kırıkkale*

*** Sorgun Devlet Hastanesi Acil Servisi, Yozgat*

Problem Tanımı ve Amaç: Sorgun Devlet Hastanesi'ne 2016 yılında toplam 377.555 olgu başvurup bunların içerisinde 2127 tanesi adli olguları içermektedir. Toplam olguların yaklaşık % 1.8'ini oluşturmaktadır. Adli olgular içerisinde tutuklu ve hükümlüler, intokslar (ilaç, gıda, kimyasal, karbonmonoksit), iş kazaları, darp-cebirler, elektrik çarpması ve yanıklar, kesici-delici alet yaralanmaları, cezaevi giriş-çıkış kontrolleri, kati raporlar, madde kullanımları, düşmeler, trafik kazaları, ateşli-silahlı yaralanmalar, 18 yaş altı gebelikler, şüpheli ölümler, hayvan ısırması ve sokmaları ve cinsel istismarlar yer almaktadır. Acil ve polikliniklere başvuran tüm bu adli olgular, başvurulan birimin hekimi tarafından değerlendirilmektedir.

Yöntem: Bu çalışma, Sorgun Devlet Hastanesi'ne Ocak-Aralık 2016'da başvuran tüm adli olguları içermektedir. Adli olgular toplam 2127 veriden oluşmuştur. Adli raporlar ve bilgisayar kayıtları retrospektif olarak incelenmiştir. Olgular; yaş, cinsiyet, vaka türü, mevsim, saat ve sonuç (taburcu-sevk-yatış-ölüm) olarak değerlendirilmiştir. Hastanenin başhekimliğinden gerekli yazılı izin alınmıştır. Hasta mahremiyetine dikkat edilmiştir.

Bulgular: Çalışmada toplam 2127 adli olgu incelenmiştir. Vakaların %75,7'si erkek %24,3'ü kadındır. Adli olguların yaş ortalaması 31.58±16.83 olup, en sık görülen yaş aralığı ise 18-34'dür. 2127 vakanın %41.2(n=877) darp-cebir, %15.2(n=323) cezaevi giriş-çıkış kontrolleri, %6.6(n=140) düşmeler, %5.7(n=121) gıda intoksu , %4.4(n=94) tutuklu ve hükümlüler, %4.3(n=92) ilaç intoks, %3.4(n=72) madde kullanımı, %3.2(n=68) kati rapor, %3.1(n=65) karbonmonoksit intoks, %2.5(n=53) trafik kazası, %2.5(n=53) kesici-delici alet yaralanması, %2.3(n=48) hayvan ısırması-sokması, %1.6(n=35) kimyasal madde intoksu, %1.1(n=24) ateşli silah yaralanmaları, %1.0(n=21) iş kazası, %0.7(n=14) elektrik çarpması-yanık, %0.7(n=14) 18 yaş altı gebelik, %0.3(n=7) şüpheli ölüm, %0.3(n=6) cinsel istismardır. Vakaların %90.8'i taburcu edilmiş, %5.3'üne klinik yatışı verilmiş, %3.5 'i kurumun yetersizliği ve uzman olmayışı nedeniyle sevk edilmiş ve %0.4'ü ölüm ile sonuçlanmıştır. %35.6'sı saat 12:00-18:00 arasında, %31.0(n=659)'i yaz aylarında başvurmuştur.

Sonuç ve Öneriler: 2016 yılında en fazla yapılan adli başvuru sıralamasında darp-cebir(%41,2), cezaevi giriş-çıkış(%15,2) ve düşme(%6,6) yer almaktadır. Olguların %75,7'si erkek olup, en sık görülen yaş aralığı 18-34'dür. Tüm sağlık çalışanlarına adli vakalar ile ilgili bilgilendirme yapılmalıdır.

Anahtar Sözcükler: Adli olgular, Travma, Adli rapor

Problem Definition and Aim: The cases applied to Sorgun Public Hospital at 2016 total of 377.555 and of these, 2127 include forensic cases. Forensic patients constitute %1.8 of all cases in the hospital. Forensic cases are prisoner-convicts, poisoning (drug, food, chemical, carbon monoxide), work accidents, maturity, electric shock and scald, penetrating injuries, prison entrance-exit, solid reports, substance use, falls, traffic accident, firearm injury, under 18 years of age of pregnancies, suspicious death, animal bite-sting, sexual abuse. All of the cases applied to emergency and outpatient clinic evaluated by unit physician.

Method: This study, include to Sorgun Public Hospital from January-Desember 2016 months applied all of cases. All of the cases were 2127 data. The Forencis reports and computer data were analyzed retrospectively. The cases were reviewed to identify age, gender, type of the case, season, the hour, result (discharged-transport- admission- death). Written permission has been taken from the head of the hospital. Attention to patient privacy

Results : A total of 2127 cases were analyzed in the study. %75,7 were male and %24,3 female to the cases. The average age of the cases is age 31.58±16.83, the most common type of age 18-34. 2127 cases, %41.2(n=877) maturity, %15.2(n=323) prison entrance-exit, %6.6(n=140) falls, %5.7(n=121) food poisoning, %4.4(n=94) prisoner-convict, %4.3(n=92) drug poisoning, %3.4(n=72) substance use, %3.2(n=68) solid report, %3.1(n=65)

carbon monoxide poisoning, %2.5(n=53) traffic accident, %2.5(n=53) penetrating injuries, %2.3(n=48) animal bite-sting, %1.6(n=35) chemical matter poisoning, %1.1(n=24) firearm injury, %1.0(n=21) work accident, %0.7(n=14) electric shock-scald, %0.7(n=14) under 18 years of age of pregnancies, %0.3(n=7) suspicious death, %0.3(n=6) sexual abuse. %90,8 of cases were discharged, %5,3 made admissions service, %3,5 due to institutional inadequacy and lack of consultant was transport, while %0,4 were death. Forensic events were reported to occur mostly during(%35.6) daytime, in the 12.00-18.00 hour period and in summer.

Conclusion : The most common type of forensic event were darp-cebir(%41,2), prison entrance-exit (%15,2) and falls (%6,6). The majority of cases were male %75,7 and the most common type of age 18-34. All medical staff should be informed about forensic cases.

Keywords: Forensic cases, Trauma, Legal rapor.

Sözel 5

EVLİLİK ÖNCESİ İŞLEMLERDE SAĞLIK İDARESİNİN ROLÜ ve HUKUKİ SORUNLAR

The Role of Health Administration and Legal Problems ın Premarital Procedures

Umut OTLU*

**Yozgat Halk Sağlığı Müdürlüğü*

Problem Tanımı-Amaç: Evlilik bir takım hukuki sonuçlar doğurmakla birlikte öncesinde bir hukuki zemin sağlanması gereken işlemlerdendir. Bu hukuki zeminin hazırlanması esnasında kanun koyucu tarafından sağlık idaresine ve sağlık çalışanlarına bir takım görevler verilmiştir. Bu çalışma evlilik öncesi işlemlerde (EÖİ) sağlık idaresinin rolünü ve hukuki sorunları ortaya koymak amacıyla yapılmıştır.

Gereç ve Yöntem: Çalışmamız tanımlayıcı tiptedir. 01.04.2017 itibariyle yürürlükte olan mevzuat ve uygulamalar incelenerek yapılmıştır.

Bulgular: 1930 yılında çıkarılan Umumi Hıfzıssıhha Kanununda (UHK) 122 ve 123. maddelerde evlilik öncesi tıbbi muayenelerden bahsedilmiştir. UHK'ya dayanarak 1931'de yayınlanan Evlenme Muayenesi Hakkında Nizamname'de evlenecek adaylara yapılması gereken ücretsiz muayene ve işlemler anlatılmıştır [1].

2001'de çıkarılan Türk Medeni Kanununda 133. madde akıl hastalarının evlenmesini sağlık raporu şartına bağlarken 136. maddede diğer bazı hastalıkları da içerecek şekilde evlenecek kişilerin evlenmeye engel hastalığının olmadığını belgelemeleri gerektiğini belirtmektedir [2]. 1985'te çıkarılan Evlendirme Yönetmeliği'nin 15 ve 20. maddeleri sağlık raporunun evlenme dosyasında olmamasını evlenmenin engeli olarak saymıştır [3].

1993'te çıkarılan Kalıtsal Hastalıklarla Mücadele Kanunu, Hemoglobinopati Kontrol Programına dayanak olmuştur [4]. Ayrıca 2013 yılında Evlilik Öncesi Muayene ve Danışmanlık (EÖDM) Rehberi yayınlanmıştır [5].

Tüm bu mevzuatın yanında farklı belediyelerin ve hıfzıssıhha kurullarının, hatta sağlık kuruluşlarının farklı uygulamaları görülmektedir [6].

Sonuç: EÖİ ile ilgili mevzuatın tıbba ayak uydurmakta güçlük çektiği izlenimi doğmaktadır. Ayrıca EÖİ bulaşıcı hastalık kontrolüne indirgenmiş olup akıl sağlığı, genetik hastalıklar vb. geri planda kalmıştır. Farklı uygulamaların ortadan kaldırılması için kanuni dayanağı olan yönetmelik seviyesinde düzenlemeler gereklidir.

Sağlık Bakanlığının yanında Aile ve Sosyal Politikalar Bakanlığının ve diğer ilgili kurumların daha etkin olması yerinde olacaktır. Sağlığın tanımından da hareketle EÖİ'de bütüncül yaklaşım bir zorunluluktur.

***Anahtar Sözcükler*:** Evlilik, muayene, sağlık

Problem Definition and Aim: Marriage needs a legal ground before it has some legal consequences. During the preparation of this legal ground, a number of duties were assigned by the legislator to the health administration and health workers. This study was carried out in order to reveal the role of health administrators and legal problems in premarital procedures (PP).

Materıal – Method: Our study is in descriptive type . It was done by examining the legislation and applications in force until 01 April 2017.

Result: Pre-marriage medical examinations were mentioned in Articles 122 and 123 of the General Hygiene Law (GHL), published in 1930. Regulation for Marriage Examination published in 1931, based on the GHL, described the free examinations and procedures to be carried out for the candidates to be married [3].

Article 133 of the Turkish Civil Code, published in 2001, links the marriage of mentally ill patients to the condition of health report. Article 136 states that persons who are to be married should be able to document that they do not have an incapacity to marry, including some other diseases [2]. Articles 15 and 20 of Marriage Regulation issued in 1985 counted the marriage as legally invalid if the health report was not in the marriage file [4].

The 1993 Prevention of Inherited Diseases Law was the basis for the Hemoglobinopathic Control Program [5]. Pre-Marriage Examination and Counseling Guide has been also published in 2013 [6].

In addition to all these legislation, different municipalities and sanitary bodies, as well as health institutions, have different applications [7].

Conclusıon: There is the impression that the legislation related to the PP has difficulties in keeping up with the medicine. It is also reduced to the control of infectious disease and the mental health, genetic diseases etc. have been ignored. Legislation at the level of regulation, which is law-based, are required to remove different applications.

It will be more appropriate for the Ministry of Health and the Ministry of Family and Social Policies and other related institutions to be more effective. the holistic approach is a necessity in the PP, moving from the definition of health.

***Keywords**:* Marriage, premarital, health, examination

Sözel 6

ANİ BEBEK ÖLÜM SENDROMU VE ADLİ HEMŞİRELİK YAKLAŞIMLARI

Sudden Infant Death Syndrome And Forensic Nursing Approaches

İlknur YILDIZ *

**Cumhuriyet Üniversitesi Sağlık Bilimleri Fakültesi Hemşirelik Bölümü*

Ani Bebek Ölüm Sendromu (ABÖS), hiçbir sağlık sorunu olmayan bir yaşın altındaki bebeklerin beklenmedik bir biçimde ve nedeni otopsi ile açıklanamayan ölümüdür. Dünyada ABÖS görülme sıklığı toplumlara göre değişmektedir. Yaşamın ilk ayında daha az sıklıkta görülmekle beraber 2-4 ay arasındaki bebeklerde daha yaygındır. ABD Bebek Ölüm İstatistikleri (2010) Raporu'na göre ABÖS, bebek ölüm nedenleri arasında üçüncü sırada yer almaktadır. Ülkemizde ABÖS'e ilişkin yeterince veri bulunmamakla birlikte yapılan bir çalışmada otopsi bulgularına göre yenidoğan dönemdeki ölümlerin %33'ünün, postneonatal dönemdeki ölümlerin %31'inin ABÖS olduğu saptanmıştır. ABÖS gelişimsel, çevresel ve biyolojik risk faktörlerine bağlı gelişebilir. Bebeğin prematüre doğması, annenin sigara kullanması, bebeğin ebeveynle aynı yatakta uyuması ve yüz üstü pozisyonda yatması ABÖS riskini arttıran bazı faktörlerdendir. ABÖS adli vaka kapsamına girer. ABÖS vakalarında ölümün araştırılmasında ve açıklanmasında adli hemşirenin önemli rolleri bulunmaktadır. Ani beklenmedik bebek ölümlerinde ölüm nedenini belirlemek adli tıp açısından zor bir süreçtir. Adli tıp konularında eğitimli adli hemşireler, adli ekip içinde birçok adli olayın çözümüne katkı sağlayabilir. Gelişmiş ülkelerde hekim ve hemşireler adli araştırma ve otopsinin önemi nedeniyle ABÖS eğitimini birlikte almaktadır. Ebeveynler ani gerçekleşen ölümü kabul etmede güçlükler yaşayabilir. Stres, öfke ve suçluluk en sık görülen tepkilerdir. Adli hemşireler, aileye ölüme yol açan olası mekanizmaları belirlemek amacıyla yapılan araştırmanın rutin bir araştırma olduğunu açıklamalıdır. Aile ile yapılan görüşmelerde sorulan soruların, risk faktörlerini belirlemek ve bilgi toplamak amacıyla sorulduğu, suçlama amacı taşımadığı belirtilmelidir. Toplanan bilgilerin adli tıp ekibi tarafından kullanılacağı vurgulanmalıdır. Ani ölüme yol açan mekanizmaları ve etiyolojiyi belirlemek için yapılan otopsinin tıbbi ve yasal açıdan gerekli olduğu açıklanmalıdır. ABÖS vakalarında adli hemşire ebeveynlere ölümün kendi hataları sonucu olmadığını açıklamalı ve ailenin suçluluk duygularını azaltmalıdır. Ailelerin duygularını ifade etmesine izin verilmeli ve yaşadığı travmayla başetmelerini kolaylaştırmak için gerekli destek ve danışmanlık sağlanmalıdır.

Anahtar Sözcükler: Ani Bebek Ölüm Sendromu, Adli Hemşirelik, Ebeveyn.

Sudden infant death syndrome (SIDS), is a sudden death of infants under one year of age with no health problems and unexplained autopsy. The frequency of SIDS in the world varies according to societies. It is less common in the first month of life, but more common in infants 2-4 months of age. According to the US Infant Mortality Statistics Report (2010), SIDS is the third leading cause of infant mortality. No adequate data on SIDS in Turkey but it has been determined that 33% of deaths in the newborn period and 31% of deaths in the postneonatal period have been SIDS according to autopsy findings in a study. SIDS may develop due to developmental, environmental and biological risk factors. Preterm birth of infant, mother's tobacco use, bed-sharing and prone sleeping position are some of the factors that increase the SIDS risk the risk of. SIDS is considered forensic case. Forensic nurses play an important role in investigating and explaining deaths in SIDS cases. Determination of the cause of death in sudden unexpected infant deaths is a difficult process for forensic medicine. Forensic nurses who trained in forensic medicine can contribute to the solution of many forensic events within the team. In developing countries, nurses and physicians have received SIDS training regarding, the importance and the need for a forensic investigation and autopsy. Parents have difficulty in accepting the sudden death of their baby. Stress, anger and guilt are the most common reactions in parents. Forensic nurses should explain that the investigation conducted to determine possible mechanisms leading to death is a routine part of the death investigation. The forensic nurse should explain to the parents that the questions in the interviewing are designed to gather information and determine risk factors, not accuse the parents. It should be emphasized that the gathered information is going to be used by a forensic team. It should be explained that autopsy performed to determine the etiology and mechanisms leading to sudden death is necessary medically and legally. Forensic nurses should reduce their guilt feelings in SIDS cases by helping parents understand that death is not the result of their own faults. They should be allowed to express their feelings and provided the necessary support and counseling to facilitate their coping with the trauma.

Keywords: Sudden infant death syndrome, Forensic nursing, Parent.

Sözel 7

SAĞLIK HİZMETLERİ MESLEK YÜKSEKOKULUNDAKİ ÖĞRENCİLERİN ÇİFTLER ARASI ŞİDDETİ KABUL DÜZEYİNİN DEĞERLENDİRİLMESİ

Assessment of Acceptance Level of Couple Violence by Students Who Studied at Vocational School of Health Services

Dilek YILDIRIM GÜRKAN*, Sevim ÇİMKE, Ebru SÖNMEZ***

*Bozok Üniversitesi Sağlık Hizmetleri Meslek Yüksekokulu, Halk Sağlığı Hemşireliği AD

**Bozok Üniversitesi Sağlık Yüksekokulu, Çocuk Sağlığı ve Hastalıkları Hemşireliği AD

Amaç: Bozok Üniversitesi Sağlık Hizmetleri Meslek Yüksekokulundaki öğrencilerin çiftler arası şiddeti kabul durumunu değerlendirmek amacı ile yapılmıştır.

Yöntem: Tanımlayıcı tipte tasarlanan araştırma, Sağlık Hizmetleri Meslek Yüksekokulundaki farklı bölümlerindeki öğrencilerden araştırmaya katılmayı kabul eden 296 öğrenci ile yapılmıştır. Araştırmada, flörtte şiddeti kabul durumunu belirlemek için Çiftler Arası Şiddeti Kabul Ölçeği (ÇAŞKÖ) kullanılmıştır. Araştırmada kullanılan değişkenler ise araştırmacı tarafından hazırlanan katılımcıların kişisel niteliklerini kapsayan "Kişisel Bilgi Formu" kullanılarak elde edilmiştir.

Bulgular: Araştırmadan elde edilen bulgulara göre, öğrencilerin yaş ortalamasının *20.06±2.08*, %76.0'sının kadın, %43.6'sının şimdiye kadar bir il merkezinde yaşadığı, %26.7'sinin ailesinin aylık gelirinin 500 TL'nin altında olduğu belirlenmiştir. Öğrencilerin annelerinin %53.7'si, babalarının %38.5'i ise ortaokul mezunudur. Öğrencilerin %52'sinin evinde aile içi şiddet yaşandığını belirtirken, %7.1'i de anne babasından şiddet görmekte olduğunu ifade etmiştir. Öğrencilerin %52'sinin aile içerisinde tartışmaların olduğunu ifade etmesine rağmen, %10.8'i aile içi şiddet olaylarının yaşandığını belirtmiştir. Araştırma sonuçlarına göre, erkek ve köyde yaşayan öğrencilerin Çiftler Arası Şiddet Kabul Ölçeği puan ortalamasının kadınlardan ve ilde yaşayan öğrencilerden daha yüksek olduğu saptanmıştır ($p<0.05$). Araştırmamız da anne baba eğitim düzeyi, aile içerisinde şiddetin olması, karşı cinsten partnere sahip olma durumu ile Çiftler Arası Şiddeti Kabul Ölçeği puan ortalaması arsında istatistiksel olarak anlamlı bir ilişki bulunmamıştır ($p>0.05$).

Sonuç ve Öneriler: Araştırma bulgularında erkek öğrencilerin kız öğrencilere göre çiftler arası şiddeti daha fazla kabul ettiği göz önünde bulundurularak şiddet ve cinsiyet rolü davranışlarını değiştirmeye yönelik çalışmalar yapılabilir. Flörtte şiddeti önlemeye yönelik flört şiddeti hakkında bilgi verilerek ve iletişim becerileri geliştirilerek deneysel çalışmalar yapılması önerilebilir.

Anahtar Sözcükler: Öğrenci, şiddet, çift

Aim: The study was done in order to assess acceptance level of couple violence by students who studied at vocational school of health services of Bozok University.

Method: The descriptive study was conducted with 296 students who agreed to participate in the research from students from different departments in the Health Services Vocational School**.** In the study, Acceptance of Couple Violence Scale (ACVS) was employed in order to explore acceptance of dating violence. The variables used in the study were collected using "Personal Information Form" that were designed by the researcher and addressed participants' personal characteristics.

Fidings: According to the findings; average age of the students was *20.06±2.08* years, 76.0% of them were female, 43.6% of them lived in city centers and families of 26.7% of the students had an income lower than 500 TL. It is 53.7% of mothers and 38.5 of fathers had secondary school degrees. 52% of the students expressed that there was domestic violence in their families while 7.1% of them were subjected to violence. Although 52% of the students told that there were domestic quarrels, 10.8% of them told that there was domestic violence in their families. According to family results; students who were males and lived in villages had higher average scores in ACVS than those students who were females and lived in city centers ($p<0.05$). The study did not find any statistically significant correlation between parental educational level, presence of domestic violence, having partner of the opposite sex and average ACVS score ($p>0.05$).

Result and Recommendations: Considering the study findings indicating that male students accepted couple violence more than female students, studies on violence and changing gender role behaviors can be done. It is recommended that information on dating violence and information to prevent it can be given and experimental studies that will improve communication skills can be done.

Keywords: Students, Violence, Couple.

Sözel 8

HEMŞİRELİK ÖĞRENCİLERİNİN ÇOCUK HAKLARINA İLİŞKİN TUTUMLARI

Attitudes Of Nursing Students Towards Children's Rights

İlknur YILDIZ [*], Fatma Tok YILDIZ [*], Emine Altun YILMAZ [*], Şenay Aras DOĞAN[*]

**Cumhuriyet Üniversitesi Sağlık Bilimleri Fakültesi Hemşirelik Bölümü*

Giriş: Çocuk hakları, çocuğun bedensel, zihinsel, duygusal, sosyal ve ahlaki ve ekonomik bakımlardan özgürlük ve saygınlık içinde sağlıklı ve normal biçimde gelişebilmesi için hukuk kuralları ile korunan yararlarıdır. Çocuk haklarının yaşama geçirilebilmesi için çocuklarla birlikte ve çocuklar için çalışan profesyonellerineğitilmesi önemlidir.

Amaç: Bu araştırma hemşirelik öğrencilerinin çocuk haklarına ilişkin tutumlarını belirlemek amacıylayapılmıştır.

Yöntem: Tanımlayıcı ve kesitsel tipteki araştırmanın evrenini ve örnekleminiCÜ Sağlık Bilimleri Fakültesi Hemşirelik Bölümü'nde okuyan ve araştırmaya katılmayı kabul eden 1.,2.,3. ve 4. sınıf öğrencileri oluşturmuştur. Etik kurul ve kurum izni alındıktan sonra araştırmanınverileri, "Tanıtıcı Bilgi Formu" ve "Çocuk Haklarına İlişkin Tutum Ölçeği" ile toplanmıştır. Karaman Kepenekçi (2006) tarafından geliştirilen beşli likert tipteki ölçekte çocukların yaşamsal, gelişimsel, korunma ve katılım haklarına ilişkin 22 madde bulunmaktadır. Ölçekten alınacak en düşük puan 22 ve en yüksek puan ise 110 olup, puanın yüksek olması olumsuz tutumu göstermektedir. Elde edilen veriler, SPSS 22.0 paket programında,aritmetik ortalama, standart sapma, frekans, yüzdelik dağılım, t testi ve varyans analizi kullanılarak değerlendirilmiştir.

Bulgular: Öğrencilerin yaş ortalamasının 20.90±1.70, %83.2'sinin kız, % 29.3'ünün 3. sınıf olduğu belirlenmiştir. Öğrencilerin %79.7'si çocuk hakları sözleşmesini okumadığını, %58.7'si hemşirelik eğitimi süresince çocuk haklarına yönelik bilgi almadığını belirtmiştir. Öğrencilerin %91.4'ü çocuk haklarına yönelik bilgi alınması gerektiğini düşünmektedir. Çocuk haklarına yönelik tutum ölçeği puan ortalamaları 29.85±8.10'dur. Kız öğrencilerde ve hemşirelik öğrencilerinin çocuk haklarına yönelik bilgi alması gerektiğini düşünenlerde tutumların daha olumluve aradaki farkın istatistiksel olarak anlamlı olduğu belirlenmiştir ($p<0.05$). Sınıf, anne-baba eğitim düzeyi, çocuk hakları sözleşmesini okuma ve hemşirelik eğitimi süresince çocuk haklarına yönelik bilgi almanın ölçek puan ortalamalarını istatistiksel olarak anlamlı düzeyde etkilemediği belirlenmiştir ($p>0.05$).

Sonuç:Çalışmada hemşirelik öğrencilerinde çocuk haklarına yönelik tutumların genel olarak olumlu olduğu belirlenmiştir. Hemşirelik eğitimindeçocuk haklarına yönelik verilen bilginin arttırılması ve zenginleştirilmesi önerilebilir.

Anahtar Sözcükler: Hemşirelik öğrencileri, Çocuk Hakları, Tutum.

Introduction: Children's rights are the benefits protected by the rules of law so that the child can grow in a healthy and normal manner in freedom and dignity in terms of physical, mental, emotional, social, moral and economic maintenance. It is important to educate professionals working with and for children in order to accomplish children's rights.

Objective: This research was conducted to determine the attitudes of nursing students towards children's rights.

Method: The sample and population of this descriptive and cross-sectional study consist of first, second, third and fourth grade students studying at the Department of Nursing at Cumhuriyet University, Faculty of Health Sciences and accepting to participate in the research. After the approval from the ethics committee and the institution, the data of the research were gathered with "Introductory Information Form" and "Attitude Scale for Children's Rights". In the five-point Likert-type scale developed by KaramanKepenekçi (2006), there are 22 items concerning the vital, developmental, protection and participation rights of children. The lowest score to be taken from the scale is 22 and the highest score is 110, and the high score indicates a negative attitude. The data obtained were evaluated in SPSS 22.0 package program using arithmetic mean, standard deviation, frequency, percentage distribution, t test and analysis of variance.

Findings: The mean age of the students was determined as 20.90±1.70, 83.2% of them were girls and 29.3% were at 3rd grade. 79.7% of the students reported that they did not read the convention on the rights of the child, and 58.7% stated that they did not receive any information about children's rights during nursing education. 91.4% of the students think that information about children's rights needs to be obtained. The average score of attitude scale for children's rights is 29.85±8.10. It was found out that the attitudes were more positive in female students and those who think that nursing students should be informed about the rights of the children, and the difference was statistically significant ($p<0.05$). It was determined that students' class, parental education level, reading the convention on the rights of the child and receiving information about children's rights during nursing education did not statistically significantly influence the scale point averages ($p>0.05$).

Results: Attitudes towards children's rights in nursing students were found to be generally positive in the study. In nursing education, it is suggested to increase and enrich information given to children's rights.

Keywords: Nursing Students, Children's Rights, Attitude.

Sözel 9

HEMŞİRELİK ÖĞRENCİLERİNİN SANAL ZORBALIKLA BAŞ ETME DÜZEYLERİNİN BELİRLENMESİ

Determination of Nursing Students' Coping With Cyberbullying

Hüsna ÖZVEREN*, Esra DOĞAN YILMAZ*, Emel GÜLNAR*, Yurdagül ERDEM*

**Kırıkkale Üniversitesi Sağlık Bilimleri Fakültesi Hemşirelik Bölümü*

Amaç: Bu araştırma hemşirelik öğrencilerinin sanal zorbalıkla baş etme düzeylerinin belirlenmesi amacıyla yapılmıştır.

Yöntem: Tanımlayıcı tipteki araştırmanın örneklemini bir üniversitenin Sağlık Bilimleri Fakültesi Hemşirelik Bölümü 1, 2, 3 ve 4. sınıflarında öğrenim gören ve araştırmaya gönüllü olarak katılan 364 öğrenci oluşturmuştur. Araştırma verileri; Tanıtıcı özellikler formu ve Sanal Zorbalıkla Baş Etme Ölçeği (SZBEÖ) kullanılarak toplamıştır. SZBEÖ Koç ve arkadaşları (2016) tarafından geliştirilmiştir. Ölçek 5'li likert tipte olup, 19 maddeden ve 4 alt boyuttan oluşmaktadır. Ölçekten alınabilecek en düşük puan 19, en yüksek puan ise 95'dir. Ölçekten alınan puanın yüksekliği bireyin sanal zorbalıkla baş etme düzeylerinin yüksek olduğuna işaret etmektedir. Verilerin değerlendirilmesinde; sayı, yüzde hesapları, ortalama ölçütleri, One-Way ANOVA, Kruskal Wallis Testi, Mann Whitney U testi kullanılmıştır.

Bulgular: Araştırma sonucunda öğrencilerin %85,4'ünün kız öğrenci olduğu, %27,2'sinin 4. sınıfta öğrenim gördüğü, %74,2'sinin sosyo-ekonomik durumunun orta olduğu belirlenmiştir. Öğrencilerin SZBEÖ'den aldığı toplam puan ortalaması 59,70±10,35 olarak saptanmıştır. Öğrencilerin alt boyutlardan aldığı toplam puan ortalaması ise; bilişsel güvenlik ve gizliliği artırma 23,51±4,52, yardım arama 16,17±3,60, kaçınma ve görmezden gelme 14,19±3,31, bilgi arama 5,8±1,8 olarak belirlenmiştir. Öğrencilerin sanal zorbalıkla baş etme düzeylerini, babanın çalışma durumu, sosyo-ekonomik durum, aile tutumu, iletişim durumları, sanal zorbalığa maruz kalanların duygu durumları ve sanal zorbalık yapmış olma durumları gibi değişkenlerin etkilediği saptanmıştır ($p<0.05$).

Sonuç: Araştırma sonucunda, öğrencilerin sanal zorbalıkla baş etme düzeylerinin orta seviyede olduğu belirlenmiştir. Öğrencilerin sanal zorbalığa ilişkin farkındalıklarının artırılması ve uygun baş etme becerilerinin kazandırılması önerilebilir.

Anahtar Sözcükler: hemşirelik öğrencileri, sanal zorbalık

Aim: This research was conducted to determine the levels of nursing students' coping with cyberbullying.

Material: The sample of the descriptive study consisted of 364 volunteer students who participated in the research in the first, second, third, and fourth grades of the Nursing Department of Health Sciences Faculty of a university. Research data were collected using the characteristics form and Coping With Cyberbullying Scale. The scale was developed by Koç et al. (2016). The scale is of the likert type of 5 and consists of 19 items and 4 sub-dimensions. The lowest score that can be taken from the scale is 19 and the highest score is 95. The high score on the scale indicates that the level of coping with cyberbullying is high. Number, percentage calculations, mean measures, Kruskal Wallis Test, Mann-Whitney U test and One-Way ANOVA were used in the evaluation of the data.

Findings: As a result of the research, it was determined that 85.4% of the students were female, 27.2% of them were in the 4th grade students and 74.2% of them were in the middle of the socio-economic situation. The total score of the students was found as 59,70±10,35. The total score averaged by the students from the sub-dimensions is; cognitive security and privacy enhancement were 23.51 ± 4.52, help seeking 16.17 ± 3.60, avoidance and ignoring 14.19 ± 3.31, and information seeking 5.8 ± 1.8. It has been determined that the variables such as the father's working status, the socio-economic situation, the family attitude, the communication situations, the emotional states of those exposed to cyberbullying and the cyberbullying situations affect the level of students' coping with cyberbullying ($p <0.05$).

Conclusion: As a result of the research, it was determined that the levels of students' coping with cyberbullying are in the middle level. It may be suggested that raise awareness of students about cyberbullying and to gain appropriate coping skills.

***Keywords*:** Nursing students, cyberbullying

Sözel 10

HEMŞİRELİK ÖĞRENCİLERİNİN ADLİ VAKALAR İLE KARŞILAŞMA DURUMLARI VE ADLİ VAKALARIN BİLDİRİMİNE İLİŞKİN GÖRÜŞLERİ

State of Nursing Students to Encounter With Forensic Cases and Their Views on Reporting of Forensic Cases

Funda KARDAŞ ÖZDEMİR*, Dilek KÜÇÜK ALEMDAR**

**Kafkas Üniversitesi, Sağlık Bilimleri Fakültesi, Kars*

***Giresun Üniversitesi, Sağlık Bilimleri Fakültesi, Giresun*

Amaç: Bu araştırma, hemşirelik öğrencilerinin uygulamalarda adli vakalar ile karşılaşma durumları ve adli vakaların bildirimine ilişkin görüşlerini belirlemek amacıyla yapıldı.

Gereç ve Yöntem: Tanımlayıcı tipte tasarlanan araştırma, Nisan-Haziran 2017 tarihleri arasında yapıldı. Araştırmanın evrenini Kafkas Üniversitesi Sağlık Bilimleri Fakültesi Hemşirelik bölümünde lisans eğitimini sürdüren öğrenciler oluşturdu. Araştırma için gerekli izinler alındıktan sonra araştırmanın uygulandığı tarihlerde okulda olan ve araştırmaya katılmayı kabul eden 270 öğrenci ile çalışma tamamlandı. Veriler, araştırmacılar tarafından hazırlan soru formu ile toplandı, sayı ve yüzde olarak değerlendirildi.

Bulgular: Araştırmaya katılan öğrencilerin %78.8'inin 21-22 yaş aralığında olduğu ve %66.6'sının kız olduğu belirlendi. Öğrencilerin %63.3'ünün lisans eğitimleri sırasında adli hemşirelikle ilgili ders almadığı saptandı. Öğrencilerin %41.8'inin daha önce adli vaka ile karşılaştığı tespit edildi. Adli vaka ile karşılaşan öğrencilerin (n=113) %49.5'i trafik kazası, %44.2'si zehirlenme (ilaç, gıda, madde), %33.6'si darp, %30.0'ı ateşli silah ve kesici delici alet yaralanmaları, %17.7'si yanık gibi adli vakalar ile karşılaştıklarını belirtmişlerdir. Öğrencilerin %35.1'i adli vaka bildirimini doktorun, %30.0'ı. sekreterin, %14.8'i polisin, %12.2'si hemşirenin, %7.9'unun ise adli vaka bildirimini kimlerin yapması gerektiğini bilmediği belirlendi. Çalışma kapsamına alınan öğrencilerin %36.6'sının adli vaka bildirimini nereye yapacağını bilmediği ve %64.8'inin adli vaka süreci hakkında bilgi sahibi olmadıkları görüldü.

Sonuç: Hemşirelik öğrencilerinin adli vakalar ile karşılaşma durumlarının hiçte az olmadığı ancak adli vakalarda yapılması gereken girişimleri tam olarak bilmedikleri saptandı. Adli vaka sürecinin yönetimine ilişkin eğitimi sırasında bilgilendirilmiş hemşireler, yasal süreçlere ve sağlık sistemine büyük katkı sağlayabilir.

Anahtar Sözcükler: adli vaka, adli hemşirelik, öğrenci, görüş

Aim: This study was conducted in order to determine the state of nursing students to encounter with forensic cases during their practices, as well as their views on reporting of forensic cases.

Material and Method: This descriptive study was conducted between April and June 2017. The population of the study consisted of the students continuing undergraduate education in the Nursing Department of Faculty of Health Sciences in Kafkas University. After receiving necessary permissions for the study, the study was completed with 270 students, who were present at school on the day of study, and agreed to participate in the study. The data were collected through a questionnaire prepared by researchers and were assessed through numbers and percentages.

Results: It was determined that 78.8% of the students participating in the study were in the age range of 21-22 years, and 66.6% were female. It was found that 63.3% of the students did not receive any course concerning forensic nursing during their undergraduate education. 41.8% of the students previously encountered with a forensic case. Out of the students encountering with forensic case (n=113), 49.5% reported that they encountered with forensic cases like traffic accident, 44.2% poisoning (medicine, food, substance), 33.6% battery, 30.0% firearm and sharp object injuries, and 17.7% burn. It was founs that 35.1% of the students stated that the person to report the forensic case was doctor, 30.0% stated that this person was the secretary, 14.8% stated that this person was the police, 12.2% stated that this person was the nurse, and the 7.9% stated that they did not know who had to report the forensic cases. It was observed that 36.6% of the students included in the study did not know to where they were to report forensic case, and 64.8% did not have knowledge about the process of forensic case.

Conclusion: It was found that the state of nursing students to encounter with forensic cases was not at a low rate at all, but they did not exactly know the interventions required to be carried out in forensic cases. Nurses informed during the training on management of forensic case process may contribute significantly to the legal processes and health system.

Keywords: Forensic case, forensic nursing, student, view

Sözel 11

SUBLİMİNAL UYARANLARIN ÇOCUKLAR ÜZERİNDEKİ ETKİSİ VE SAĞLIK ALANINDA KULLANIMI: PEDİATRİ HEMŞİRELİĞİNE MULTİDİSİPLİNER BİR YAKLAŞIM

The İmpact on Children of Subliminal Stimuli And The Use of in The Field of Health: A Multidisciplinary Approach To Pediatric Nursing

Sefer DARICI*

**Akademisyen-Yazar*

İletişim teknolojilerinde son yıllarda yaşanan değişime ve gelişime paralel olarak insanoğlu bu araçların ilettikleri mesajlara çok daha fazla maruz kalmaya ve etkilenmeye başlamıştır. Gün içerisinde değişik iletişim araçlarıyla istemsiz dahi olsa maruz kaldığımız subliminal uyaranların insan beyni ve davranışları üzerindeki etkilerine yönelik olarak yapılan araştırmalarda literatürde son yıllarda ciddi bir artış göze çarpmaktadır.

Subliminal süreçlerin özellikle iletişim, pazarlama, reklamcılık gibi alanlarda uygulanması sağlık alanında yapılan çalışmalarda da (öğrenme, hatırlama, anksiyete, Parkinson hastalığı, fobik korkular, fobik davranışlar, anoreksiya nervoza, seksüel uyarılma, genital yanıtlar, el yıkama alışkanlığı, madde bağımlılığı, psikolojik travmalar, hasta tutumu ve algısı, sağlık reklamcılığı, nörohormonal aktive artışı/azalışı, yeme davranışı, zayıflama, elektiriksel beyin yanıtları, acı duygusunun azaltılması, uyku süresi vb.) artışa neden olmuştur.

Yapılan psikofizyolojik ölçümlerde beynin amygdala, hippocampus, anterior cingulate, primary visual cortex, ventral prefrontal cortex vb. alanlarında etkisi olduğu gözlenen subliminal uyaranların, özellikle televizyon ve internet gibi iletişim araçlarına kontrolsüz bir şekilde maruz kalan çocukların fiziksel, psikolojik, sosyal ve bilişsel gelişimi üzerinde olumsuz etkileri olacağı öngörülmektedir.

Ağırlıklı olarak medya aracılığı ile ve beş duyu organına yönelik olarak verilen bu uyaranlar çocukları ve gençleri dış dünyaya karşı savunmasız kılmaktadır. Hemşirelik ve özellikle pediatri hemşireliği gibi birçok disiplini ilgilendiren bir meslek dalının mensupları ve adaylarının bu uyaranların insan sağlığı üzerindeki fiziksel, bilişsel, davranışsal, sosyal vb. etkilerini bilmesi, sağlık alanındaki mevcut kullanımlarını öğrenmesi birey ve toplum sağlımız açısından son derece önemlidir.

Çalışmamızda subliminal uyaranlar özellikle sağlık ve değişik disiplinlerdeki araştırma ve uygulamalar açısından irdelenmiş, eleştirel bir medya duruşuyla pediatri hemşireliğinin gelecekteki eğitim ve uygulamalarına farklı bir bakış açısı getirilmeye çalışılmıştır.

Anahtar Sözcükler: Subliminal Uyaran, Çocuk, Pediatri Hemşireliği

In parallel with the changes and developments in communication technologies in recent years, people have become more exposed and affected by the messages they communicate. There has been a significant increase in recent years in research into the effects of subliminal stimuli, involuntarily exposed by communication tools during the day, on human brain and behavior.

Subliminal processes have also led to an increase in work carried out in the field of health after using them in fields such as communication, marketing and advertising (learning, recall, anxiety, Parkinson's disease, phobic fear, phobic behavior, anorexia nervosa, sexual arousal, genital responses, handwashing habit, substance abuse, psychological trauma, patient attitude and perception, health advertising, increase / decrease of neurohormonal activity, eating behavior, attenuation, electrical brain responses, reduction of pain sensation,

In the psychophysiological measurements of the subliminal stimuli, it has been observed that the human brain is affected in areas such as amygdala, hippocampus, anterior cingulate, primary visual cortex and ventral prefrontal cortex. In particular, it is foreseen that children exposed to uncontrolled communication tools such as television and the internet will have negative effects on physical, psychological, social and cognitive development.

These stimuli, predominantly directed through the media and directed towards the five sensory organs, make children and youth vulnerable to the outside world. A multidisciplinary profession, nursing and especially pediatric nursing members and candidates, is responsible for the physical, cognitive, behavioral, social, etc. knowing their effects and learning about their current use in the health field are of great importance in terms of individual and community health.

In our study, subliminal stimuli were examined especially in terms of health and research and applications in various disciplines, and a critical media standpoint was sought to bring a different perspective to the future education and practice of pediatric nursing.

Anahtar Kelimeler: Subliminal stimuli, pediatric nursing, brain, adversting

Sözel 12

İSTENMEYEN ERGEN GEBELİKLERDE ADLİ HEMŞİRELİK YAKLAŞIMI

Forensic Nursing Approach in Adolescent Unintended Pregnancies

Selda YÜZER ALSAÇ*, Birgül TUNCAY**

**Bozok Üniversitesi Sağlık Yüksekokulu, Ebelik A.D. Yozgat*

***Bozok Üniversitesi Sağlık Yüksekokulu, Çocuk Sağlığı ve Hastalıkları Hemşireliği A.D. Yozgat*

Dünyada sayıları iki milyara yaklaşan ergen grubunda, korunmasız cinsel ilişki ve erken yaşta evlilik sonucu ortaya çıkan istenmeyen gebelikler önemli sağlık sorunları arasındadır. Ergen gebeliklerin ve ergen ebeveynliğin gençlerin sağlığı üzerinde olumsuz etkileri bulunmaktadır. Bu olumsuz etkiler arasında en başta gelenler gebeliğin getirdiği sorunlar ve yasadışı/güvenli olmayan düşüklerin neden olduğu ölümlerdir. Farklı yaş grubunda bulunan adölesanlar karşılaştırıldığında, gebelik ve doğum komplikasyonlarından ölüm riskinin 15-19 yaş grubundaki kadınlarda iki kat, 15 yaşın altındaki kadınlarda 25 kat daha fazla olduğu ifade edilmektedir.

Evlilik dışı olan ergen gebeliklerinde bu sonuçlara aile ve toplumun değer yargılarıyla ilgili çatışmalar da eklenmektedir. Özellikle evlilik dışı cinsel ilişki nedeniyle adölesana yönelik bekâret kontrolü, gençlerin evliliğe zorlanması ya da genç kadına yönelik cinayet işleme gibi şiddet olayları gerçekleşmektedir. Genellikle bu tür vakalarla ilk karşılaşan, iletişime giren, muayene, tedavi ve bakım sırasında mağdurun eşyalarına temas eden ilk kişi hemşire olmaktadır. Hemşireler genellikle birinci basamak sağlık hizmetlerinde bulunsalar da, çalıştıkları her kurumda istenmeyen ergen gebelik vakaları ile karşılaşabilmektedir.

Hemşireler istenmeyen ergen gebelikler ile karşılaştığında ilk olarak öykü almalı, adli değerlendirme yapmalı ve adli süreci başlatmalıdır. Hemşirenin önceliği mağdurun bakım ve tedavisi olsa da, bireyin yaşadığı ruhsal durumun da farkında olmalıdır. Bu konuda hemşirelerin bilgili ve duyarlı davranması tedavi ve bakımın etkinliğini arttırmakla birlikte kanıtların gözden kaçırılmasını engelleyebilir.

Bilimsel araştırmaların sonuçlarına göre tasarlanmış, etkinliği bilinen üreme sağlığı programları ile gençlere bilgi, destek ve hizmet sağlayarak gençlerin cinsel sağlıkları ile ilgili sağlıklı tercihler yapmasını sağlamak sağlık politikaları içinde önemli bir yer tutmalıdır. Hemşirelerin ergenlerin cinsel eğitimde aktif rol oynaması, istenmeyen bir gebeliği yaşayan ergenin bakımı ve adli vakayı yönetebilmesi konusunda da bilinçli olması gerekmektedir. Bu derlemede istenmeyen ergen gebeliklerde, hemşirenin mağdura nasıl yaklaşması gerektiği ve adli olarak vakayı nasıl yönetmesi gerektiği tartışılacaktır.

Anahtar Sözcükler: Ergen gebelik, adli vaka, adli hemşirelik, hemşirelik yaklaşımı

Unintended pregnancies that occur in marriages at an early age or after unprotected sexual intercourses are among the important health problems in the adolescent group, whose number is approaching two billion in the world. Adolescent pregnancies and adolescent parenting have adverse effects on the health of young people. Among these adverse effects, the leading ones are the problems caused by pregnancy and the deaths caused by illegal/unsafe abortions. The comparison of adolescents from different age groups has revealed that the risk of death due to pregnancy and childbirth complications is two times higher in women aged 15-19 years and 25 times higher in women under 15 years of age.

In addition to these problems, in extramarital adolescent pregnancies, there occur conflicts related to family and community value judgments. Due to extramarital sexual intercourses, adolescents are subjected to violence such as forced virginity tests, forced marriages or murder of young women. It is usually the nurse who first encounters such cases, communicates with the victim, or touches the victim's belongings during examination, treatment and care. Although nurses are usually employed in primary health care, they may encounter adolescent unintended pregnancy cases in institutions they work in. When a nurse encounters an adolescent with an unintended pregnancy, he/she should first take a story, make a forensic evaluation and initiate the judicial process. Although the priority of a nurse is to provide care and treatment for the victim, he/she must also be aware of the psychological state of the person.

Nurses' being knowledgeable about and displaying sensitive behavior towards the issue not only can increase the efficiency of treatment and care but also can prevent the evidences from being overlooked. Enabling young people to make healthy choices regarding their sexual health by providing them with information, support and services through well-known reproductive health programs based on the results of scientific researches should have an important place in health policies.

Nurses should also have an active role in the sexual education of adolescents, should be able to be conscious about the care of the adolescent with an unintended pregnancy and should be able to manage judicial cases. In this review, how a nurse should approach an adolescent with an unintended pregnancy and how he/she should handle with the forensic case will be discussed.

Keywords: Adolescent pregnancy, forensic case, forensic nursing, nursing approach

Sözel 13

BİR ÜNİVERSİTE HASTANESİ ORTOPEDİ VE TRAVMATOLOJİ POLİKLİNİĞİNE BAŞVURAN ADLİ OLGULARIN İNCELENMESİ

The Evaluation of Forensic Cases Applied to the Orthopedics and Traumatology Outpatient Unit in a University Hospital

Dilek YILDIRIM GÜRKAN*, Ebru SÖNMEZ*, Murat KORKMAZ**

**Bozok Üniversitesi SHMYO*

*** Bozok Üniversitesi Tıp Fakültesi*

Problem Tanımı: Doğal olmayan dış etkenlerle oluşan ve bu etkenin cezai ve hukuki sorumluluk açısından adli boyutta incelenmesini gerektiren fiziksel ve emosyonel hasarların değerlendirildiği adli olguların çoğuna hastanelerin acil servislerinde karşılaşmaktayız. Literatür incelendiğinde yapılan çalışmaların çoğunlukla acil serviste yapıldığı görülmektedir. Bu nedenle çalışmamız adli olguların ortopedi ve travmatoloji polikliniğine başvuru durumunu belirlemek amacıyla planlanmıştır.

Gereç Ve Yöntem: Çalışmada bir üniversite hastanesi ortopedi ve travmatoloji polikliniğine 1 Ocak 2016-31 Aralık 2016 tarihleri arasında başvuran 115 olgunun dosyaları retrospektif olarak incelenmiştir. Elde edilen veriler ortalama, standart sapma, frekans dağılımı yüzde olarak sunulmuştur.

Bulgular: Çalışmaya dahil edilen 115 olgunun 90 (%78.3) 'ının erkek olduğu, yaş ortalamasının 35.71 (±17.75) olduğu, en fazla 19-64 yaş aralığında (89,%77.4) olduğu, 71 (%61.7) 'inin evli olduğu belirlenmiştir. Polikliniğe başvurular da en fazla trafik kazası (40,%34.8), darp (32,%27.8) ve düşmenin (21,%18.3) görüldüğü ve 74 vakanın da (%64.3) olay sonrası cerrahi operasyon geçirmediği tespit edilmiştir. Yaralanan bölge açısından bakıldığında alt ekstremite (36,%31.3) ve üst ekstremite (28,%24.3) en fazla etkilenen bölgeler olarak bulunmuştur.

Sonuç: Adli olgu özelliklerinin belirlenmesi adli olayları azaltma ve önlemede, eğitim çalışmalarında yol gösterici olacaktır.Adli vakaların daha çok genç-orta yaş grubunda ve erkek olması, bu grubunun iş ve sosyal hayatta daha fazla yer alması ve Türkiye'nin genç bir nüfusa sahip olması ile açıklanabilir. Adli olguların olay türlerine bakıldığında en fazla trafik kazasının görülmesi, araç sayılarının artması, sürücülerin dikkatsiz ve kurallara uymaması, yolların kötü olması ve alkollü araç kullanılması trafik kazalarını artıran nedenler olarak düşünülebilir. Ayrıca hastanenin şehirlerarası bir yol üzerinde bulunması sebebiyle trafik kazalarının daha fazla görüldüğü söylenebilir. Sonuç olarak, yozgat ili adli olgu özellikleri ve nedenlerinin ortaya konması için daha fazla çalışma yapılması gerekmektedir.

Anahtar Sözcükler: Adli tıp, poliklinik, hastane

Introductıon: Most of forensic cases, developed by non-natural way with external physical factors, were handled in emergency rooms and they should be evaluated medicolegally in respect to criminal aspect and juridicial responsibilities. Most of the regarding studies have been carried out in emergecy setting in the literature. Thus, in our study, we aimed to determine the applications of the forensic cases to orthopedics and traumatology outpatient unit.

Materıal And Methods: One-hundred and fifteen subjects applied to orthopedics and traumatology outpatient unit of a university hospital were retrospectively included in the study between 1 January 2016 to 31 December 2016. The data obtained were shown as mean±standart deviation and frequency (%) accordingly.

Results: Of the study population (n=115), 90 cases (78.3%) were male. Average age of the subjects was 35.71±17.75 years. 77.4% of the subjects (n=89) were distributed between 19 to 64 years old. 71 cases (61.7%) were married at the time of the event. Most common reason for application to outpatient unit was traffic accident (n=40; 34.8%), followed by assault (n=32; 27.8%), fall (n=21, 18.3%) respectively. 74 cases (64.3%) were not undergone any surgical operation following the index event. In respect to the part of the body involved, lower extremities (n=36, 31.3%) and upper extremities (n=28, 24.3%) were the most commonly involved parts respectively.

Conclusıon: It is very beneficial to obtain knowledge about properties of forensic cases to reduce and prevent forensic events and also it provides guidence for educational purposes. The reason of male gender and young-middle age dominances in forensic cases can be explained by demographic and socioeconomical structures of Turkey where has significant young population with male dominance in workforce and social life. Traffic accidents consisted of substantial number of the events. Increase in vehicle numbers, careless drivers who may not follow the rules and regulations, unproper conditions of the roads, alcohol usage during driving can be assumed as some reasons for high ratio of traffic accidents among forensic cases. Additionally, our institution is on international highway, thus it can be also a factor for this outcome. In conclusion, it is necessary to carry out further studies to detect the reasons and aspects of forensic cases.

Keywords: Forensic medicine, outpatient clinic, hospital

Sözel 14

HEMŞİRELİK ÖĞRENCİLERİNİN HEMŞİRELİK MESLEĞİNİN YASAL YÜKÜMLÜLÜKLERİNE İLİŞKİN FARKINDALIKLARI

Awareness of Nursing professionof Legal Responsibilities Among Nurses Students

Sevim ÇİMKE* **Dilek YILDIRIM GÜRKAN*** **Gökçen AYDIN AKBUĞA**

*Araştırma Görevlisi, Bozok Üniversitesi Sağlık Yüksekokulu, Çocuk Sağlığı ve Hastalıkları Hemşireliği AD

**Öğretim görevlisi, Bozok Üniversitesi Sağlık Hizmetleri Meslek Yüksekokulu, Halk Sağlığı Hemşireliği AD

***Araştırma Görevlisi, Bozok Üniversitesi Sağlık Yüksekokulu, Cerrahi Hastalıkları Hemşireliği AD

Giriş: Hemşirelik eğitiminin amacı öğrenciyi eğitim sonunda alacağı göreve tam olarak hazırlamaktır. Bu nedenle hemşirelik öğrencileri eğitim süreçleri sonunda hemşirelerin sahip olduğu yasal, etik sorumlukların bilincinde olarak mezun olması oldukça önem taşımaktadır.

Amaç: Bu araştırma hemşirelik öğrencilerinin hemşirelik mesleğinin yasal yükümlülüklerine ilişkin farkındalıklarını belirlemek amacı ile tanımlayıcı olarak planlanmıştır.

Yöntem: Araştırma, Bozok Üniversitesi Sağlık Yüksekokulunda eğitim gören öğrencilerden çalışmaya katılmayı kabul eden 335 öğrenci ile tamamlanmıştır.Veriler araştırmacılar tarafından oluşturulan katılımcıların yaş, cinsiyet, sınıf gibi kişisel özelliklerin bulunduğu tanıtıcı özellikler formu ve hemşirelik mesleğinin yasal sorumluluklarına ilişkin 20 sorudan oluşan anket formu kullanılarak elde edilmiştir.Veriler bilgisayar ortamında Khi-kare ve yüzde olarak değerledirilmiştir.

Bulgular: Araştırma sonucuna göre, öğrencilerin % 72.2'sinin kadın, % 23.0'ünün 4. sınıf, %50.4'ünün ise anadolu lisesinden mezun olduğu belirlenmiştir. Araştırmada, öğrencilerin %51.0'ının hemşirelik mesleğinin yasal sorumluluklarına ilişkin bilgi almadığı, %85.7'sinin ise bu konuyla ilgili bilgilendirilmek istediği saptanmıştır. Öğrencilerin %36.4'ü hemşirenin, hatalı bir ilaç uygulaması sonrası hekim isteğini uyguladığı için suçlu bulunmayacağını belirtmiştir. Hemşirelik 4.sınıf öğrencilerinin % 23.6 sı sözel istemlerin ilaç uygulamak için yeterli olduğunu belirtirken % 28.7'si bu konuyla ilgili bir fikri olmadığını ifade etmiştir. Çalışmada öğrencilerin % 52.5'i kanun maddelerini bilmemenin suçu hafifletici bir sebep olmadığını ifade etmiştir.

Sonuç ve öneriler: Sonuç olarak öğrencilerin hemşirelik mesleğinin yasal ve etik sorumluluklarına ilişkin bilgi düzeylerinin yetersiz olduğu yada yanlış bilgiye sahip oldukları saptanmıştır. Bu doğrultuda birinci sınıftan itibaren ders müfredatına ilgili derslerin eklenmesi, sağlık hukuku ile ilgili alanında uzman kişilerin katılımı ile konferans ve seminerlerin düzenlenmesi önerilebilir.

Anahtar Sözcükler: Hemşire, Yasal yükümlülük,Öğrenci

Introduction: The aim of the nursing education is to prepare the student to complete the take a misison at the end of the training. For this reason, it is very important for nursing students to graduate in the knowledge of legal and ethical responsibilities that nurses have at the end of the training process.

Objective: This study was planned as a descriptive study aiming to determine the Awareness of Nursing Students' Legal Responsibilities of Nursing Profession.

Methot: The research was completed with 335 students who were accepted to participate in the study from Bozok University Health School. The data were obtained using a questionnaire consisting of 20 questionnaires about the legal responsibilities of the nursing profession and personal information form.The data were evaluated in computerized chi-square and percentages.

Findings: According to the results of the research, it was determined that 72.2% of them were male, 23.0% of them were 4th grade and 50.4% of them were the anatolian high school.In the survey, it was determined that 51.0% of the students did not get information about the legal responsibilities of the nursing profession and 85.7% of them wanted to be informed about this subject.İt is 36.4% of the students stated that the nurse would not be guilty after a wrong drug application because ofshe practiced the request of a physician.While 28.6% of nursing 4th grade students stated that enough to apply oral medication23.6% of them werestated that this is not an interesting idea.In the study 52.5% of the students stated that it was not a guilt-reducing reason not to know the law.

Conclusion and suggestions: As a result, it has been determined that the level of knowledge about the legal and ethical responsibilities of the nursing profession is inadequate or they have wrong knowledge. In this direction, it is suggested to add the related courses to the course curriculum from the first year, organize conferences and seminars with the participation of experts in the field of health law.

Keywords: Nurse, legal responsibility, student

Sözel 15

BİR ADLİ HEMŞİRELİK UYGULAMASI: CİNSEL SALDIRI MUAYENESİ

A Forensic Nursing Application: Sexual Assault Examination

Rabiye ERENOĞLU*, **Nevin USLU****

Mustafa Kemal Üniversitesi, Hatay, Türkiye

***Mehmet Akif Ersoy Üniversitesi, Burdur, Türkiye*

Problem Tanımı ve Amaç: Bu çalışmada amaç; cinsel saldırı muayenesi ile ilgili güncel bilgileri okuyucuya sunmaktır.

Gereç ve Yöntem: Çalışmada konu ilgili literatür taranmış, veriler toplanmıştır.

Bulgular: Cinsel şiddet; bireyin baskı kullanarak, rızası olmadan ya da rızasının aranmayacağı durumlarda herhangi bir cinsel hareket, girişim, cinsel içerikli sözler ile fiziksel, ruhsal, sosyal olarak zarar görmesi şeklinde tanımlanmaktadır. Dünyada yaygın olarak yaşanan cinsel şiddetin her üç kadından birinin yaşamını etkilediği bildirilmektedir. Hemşireler her alanda şiddeti tanılama, değerlendirme, danışmanlık yapma açısından anahtar pozisyondadır. Özellikle acil servislerde karşılaşılan cinsel saldırıya uğramış bireylerin tanınmasına duyulan gereksinim nedeniyle, adli hemşireliğin çalışma alanlarından biri olan "cinsel saldırı muayenesinde adli hemşirelik" geliştirilmiştir. Cinsel saldırıya uğramış bireylere özel bakım, tedavi alanında özelleşmiş olan bu hemşireler cinsel saldırıya uğrayanların ihtiyaç duyduğu; fiziksel değerlendirme, adli muayene, kanıtların toplanması, adli rapor yazımı, mahkemede tanıklığı içeren acil bakımı sağlamak için gerekli bilgilere sahip olmalıdır. "Ceza Muhakemesinde Beden Muayenesi, Genetik İncelemeler ve Fizik Kimliğin Tespiti" hakkında yönetmelik gereğince bir suça ilişkin delil elde etmek için şüpheli ve sanık üzerinde iç beden ve dış beden muayenesi tabip tarafından yapılabilmektedir. Aynı yönetmelikte birey kadın ise muayeneyi kadın hekimin yapmasını isteyebileceği, eğer bu sağlanamıyorsa muayene sırasında bir kadın sağlık personelinin bulunmasına özen gösterilmesi gerektiği belirtilmiştir. Cinsel saldırı muayenesine bireyin rızası-onamı alınmadan başlanılmamalıdır. Anamnezi alınan bireyin cinsel saldırı muayenesi kapsamında; "fiziksel muayenesi", anüs, hymen muayenesini de içeren "genital organ muayenesi" ve "oral muayenesi"nin yapılarak sürüntü örneklerinin de beraberinde toplanması gerekmektedir. Travmatize bölgelerdeki ekimoz, sıyrık, laserasyon, ısırık vb. durumların yeri, niteliği, kapsamı belirlenerek kayıt altına alınmalıdır. Ağız, dudaklar, meme çevresi, genital bölgeler dikkatlice muayene edilerek cinsel yolla bulaşan hastalık tayini için de kültür alınması gereklidir. Ayrıca tüm bunlar değerlendirilirken ruhsal durum değerlendirilmesi mutlaka yapılmalı ve kaydedilmelidir.

Sonuç: Bu bağlamda ülkemizde adli hemşirelik kapsamında "cinsel saldırı muayene hemşireliği"nin gerek bilimsel içeriği gerekse kanun ve yönetmelikler boyutuyla geliştirilmesi son derece önemlidir.

Anahtar Sözcükler: adli hemşirelik, cinsel muayene, hemşire

Problem Definition and Aim: The aim of this study is to present the current information about the sexual assault examination.

Materials and Methods: In the study, the literature regarding this issue was searched and data were collected.

Results: Sexual violence is defined as being harmed by any sexual act, attempt, sexually explicit expressions physically, psychologically and socially in opposition to the individual's desire and without the individual's consent or in the conditions which the patient's consent is not required. Sexual violence is widespread in the world and it is reported that it affects one in three women. Nurses have the key role in terms of the diagnosis and evaluation of violence and the consultancy for violence in every field. Sexual assault examination nursing which is one of the fields of forensic nursing, has been developed in the field of forensic nursing especially because of the need to determine the individuals who have been sexually assaulted in emergency services. These nurses who are specialized in the field of the special care and treatment for the sexually assaulted individuals, must have needed knowledge to provide emergency care including physical assessment, forensic examination, collection of evidences, forensic report writing, being a witness in court. In accordance with the regulation on " Physical Examination, Genetic Investigations and Physical Identification in Criminal Procedure", internal and external examinations of the suspect and the accused can be carried out by a physician. In the same regulation, it has been stated that when the individual is a woman, she may want a female physician to perform the examination. If this is not possible, a special care must be taken to ensure that a woman's healthcare staff is available at the place where the examination is being performed. The sexual assault examination should not be started until the receiving of the individual's consent. Within the scope of the sexual assault examination of the individual whose anamnesis is taken, "physical examination", "genital organ examination" including anus, hymen examinations and "oral examination" must be made, it is also necessary to collect the swab samples of the individual. The location, nature and scope of the cases as ecchymosis in traumatized areas, abrasion, laseration, bite, etc. must be determined and recorded. The mouth, lips, circumference of the breast, genital areas must be examined carefully, a culture must be taken for sexually transmitted disease. In addition, mental state assessment must be made and recorded.

Conclusion: In this regard, it is very important to improve "sexual assault examination nursing" within the context of forensic nursing in our country in terms of both scientific and laws and regulations aspects.

Keywords: forensic nursing, sexual inspection, nurse

Sözel 16

PSİKİYATRİ HASTASININ HAKLARI VE PSİKİYATRİ HEMŞİRESİNİN SAVUNUCULUK ROLÜ

The Rights Of Psychiatry Disease And The Role Of Defense Of Psychiatry Nurses

Gülay YILMAZ*

**Bozok Üniversitesi Sağlık Yüksekokulu, YOZGAT*

Günümüzde yaşam kalitesinin artması için sağlıklı ve hasta bireylere özgürlüklerini kısıtlamadan bakım ve tedavi alma olanağı sunulmaktadır. Çeşitli bildirgeler, yönetmelik ve kanunlar ile hasta hakları belirlenmiştir. Hasta Hakları Yönetmeliği (1998) herkesin insan onuruna yakışır eşit bakım ve tedavi almayı ve gerektiğinde hukuki koruma sağlamaktadır. Özellikle bu yönetmeliğin beşinci maddesi sağlık hizmetlerinin sunulmasındaki ilkeleri belirtmektedir ve ruh sağlığı bozulmuş olan bireyleri de kapsamaktadır. Bu yönetmelik tüm hastaların aynı haklara sahip olduğunu belirtmektedir (1). Her ne kadar psikiyatri hastası diğer hastalar ile aynı ve eşit haklara sahip olsa da psikiyatri hastaları karar verme, yargılama, hafıza vb alanlarda sorun yaşayabilmektedir. Yönetmelikte açıkça belirtilse de psikiyatri hastasının tedaviyi reddetme, zorla yatış, ziyaret-refakat, mahremiyet gibi hakları bireysel görüşe göre şekillendirilmektedir ve belirsizdir. Bu hakların ne kadar karşılanacağına çoğu zaman bakım ve tedavi vericiler karar verdiği için bu kısıtlamalar; şikayet, kast, taksir unsuru olarak hukuki sorunlara neden olabilmektedir. Bununla birlikte ülkemizde henüz bir ruh sağlığı yasası mevcut değildir ve psikiyatri hastasına yönelik girişimlerin hukuki boyutu, yaşanan durumlara göre, bilirkişi değerlendirmesi ve hukuk/ceza kanunu kapsamında yapılmaktadır (2). Hastalık, hastalığın düzeyi, belirtilerin yoğunluğu, tedavi ve bakım verenlerin tutumları/yaklaşımları, yetersiz/eksik yasal düzenlemeler vb nedenler hastanın kendini yeterince ifade etme ve savunma hakkını engelleyebilmektedir. İşte bu noktada hemşire durumun farkında olmalı ve hasta savunuculuğu rolünü kullanmalıdır (3). Hastayı bağımsızlaştırmak ve hastanın haklarını koruyarak hastayı bulunduğu duruma yönelik bilgilendirmek psikiyatri hastasına hizmet veren hemşirenin bakım amaçları arasındadır. Psikiyatri hemşiresi hastanın klinik ve biyopsikososyal durumunu değerlendirip bakım planı oluştururken hastanın savunulması gereken ihtiyaçlarını anlayabilmeli; hastanın karşılaşabileceği yasal ve etik sorunları belirleyebilmeli; yasal düzenlemeler, hasta hakları konusunda hastayı, ailesini ve ekibi bilgilendirebilmeli; hastanın karar vermesini tarafsız destekleyebilmelidir (4).

Özetle, psikiyatri tanısı almış bireyler, diğer hastalarla eşit haklara sahiptir ancak bazen hak mahrumiyeti yaşayabilmektedir. Bunun önlenmesi için psikiyatri hemşiresinin hasta hakları konusunda bilgi sahibi olması ve hasta savunuculuk rolünü etkin kullanması gerekmektedir.

Anahtar Sözcükler: Psikiyatri hastası, hasta hakları, psikiyatri hemşiresi, savunuculuk.

Today, it is possible to receive care and treatment for healthy and sick individuals without increasing their freedom to increase their quality of life. Patient rights have been defined by various notices, regulations and laws. The Patients' Rights Regulation (1998) provides everyone with equal care and treatment for human dignity and, where necessary, legal protection. In particular, the fifth item of this directive sets out principles for the provision of health services and includes individuals whose mental health has been impaired. This regulation states that all patients have the same rights (1). Although psychiatric patients have the same and equal rights as other patients, psychiatric patients may experience problems in decision-making, judgment, memory, etc. Although clearly stated in the regulation, the rights of the psychiatric patient to refuse treatment, compulsory admission, visit-escort, confidentiality are shaped and uncertain by individual opinion. The extent to which these rights can be met is often limited by the care and treatment decision-makers; as a complaint, caste, culpability component can cause legal problems. However, there is not yet a law on mental health in our country, and the legal dimension of psychiatric patients' initiatives is based on expert judgment and legal / penal law according to the living conditions (2). Illness, level of illness, intensity of symptoms, attitudes / approaches of treatment and caregivers, inadequate / incomplete legal regulations etc. can prevent the patient's right to express their adequately. At this point, the nurse should be aware of the situation and use the role of patient advocacy (3). It is among the nursing care goals of the nurse who serves the psychiatric patient to inform the patient about the patient's independence and protecting the patient's rights. Psychiatry should be able to understand the needs of the patient when assessing the clinical and biopsychosocial status of the nursing patient and creating a care plan; identify legal and ethical issues that the patient may encounter; inform the patient, the family and the team about legal regulations, patient rights; support the decision of the patient objectively (4).

In summary, individuals who have been diagnosed with psychiatry have equal rights with other patients, but sometimes they can experience deprivation. In order to prevent this, the psychiatric nurse needs to know about patient rights and to use patient advocacy role effectively.

Keywords: Psychiatric patient, patient rights, psychiatric nurse, advocacy.

Sözel 17

TÜRKİYE'DE ADLİ HEMŞİRELİK ÇALIŞMA ALANLARINA ÖZGÜ BİR LİTERATÜR İNCELEMESİ

A Literature Review Specific to the Study Fields Forensic Nursing in Turkey

Kenan GÜMÜŞ*, Nurhan DOĞAN*

** Amasya Üniversitesi Sağlık Bilimleri Fakültesi, Amasya*

Giriş ve Amaç: Son yıllarda sağlık profesyonellerinin adli olaylarla karşılaşma sıklığındaki artışla birlikte, adli hemşirelik kavramı ortaya çıkmış ve adli hemşirenin çalışma alanları belirlenmiştir. Bu araştırmada amaç, Türkiye'de adli hemşirelik alanlarında yapılan çalışmaları incelemek, vurgulanmak istenen noktayı ortaya koymak ve literatür özeti sunmaktır.

Gereç ve Yöntem: Literatür incelemesi formatında gerçekleştirilen bu çalışmada, amaca uygun olarak mevcut literatür "adli hemşirelik", "acilde adli hemşirelik", "yaşlı istismarı", "çocuk istismarı" ve "kadın istismarı" anahtar kelimelerini içeren, tam ve özet metin elektronik dergileri de kapsayan süreli yayınlar üzerinden toplanmıştır. Herhangi bir tarih aralığı kısıtlamasında bulunulmadan, on-line ulaşılabilen Türkiye adresli 59 çalışma incelenmiş olup, tarama sonucunda son 20 yıl içinde basılmış olan 35 derleme ve 24 araştırma makalesine ulaşılmıştır. Adli hemşirelik çalışma alanlarına özgü yayınlarda inceleme noktası adli hemşirelik kavramı, adli hemşirelik uygulamalarının adli sürecin yönetilmesindeki önemi ve gerekliliği, klinik aktivitelerde adli hemşirelerin sahip olması gereken rol-fonksiyonlar, bu alanlarda görülen yetersizlikler ve ilgili araştırma bulguları olmuştur.

Bulgular: Ulusal literatür incelendiğinde adli hemşirelik çalışma alanlarına özgü derleme makaleler çoğunlukta olmak üzere çok sayıda çalışma olduğu görülmüştür. 33 tanesi 2010 yılı ve sonrasına ait olan çalışmaların odak noktasını geriatrik ve pediatrik popülasyonda ihmal ve istismar, aile içi şiddet, cinsel istismar, acil olgulara yaklaşım gibi konuların oluşturduğu tespit edilmiştir. Çalışmalarda sağlık çalışanlarının adli olguların değerlendirilmesine yönelik beceri, tutum ve davranış eksikliğinin olduğu, mevcut delillerin saklanması, korunması, kanıtların toplanması ve kayıt edilmesinde bilgilerinin yeterli düzeyde olmadığı belirlenmiştir. Buna ek olarak hemşireler tarafından karşılaşılan adli olguların bildirimindeki eksikliğin kayıtların sağlıklı tutulmasının önüne geçtiği vurgulanmıştır. Adli hemşirelik uygulamalarında fiziksel bakıma ek olarak psikolojik desteğinde önemli olduğu ifade edilmiştir. Ayrıca lisans eğitiminde adli hemşirelik ile ilgili yeterli eğitimin verilmemesine vurgu yapılmış, adli olguların **azaltılması, önlenmesi, korunması ve erken müdahalesini içeren önlemlerin alınmasında sağlık çalışanlarının rolüne değinilmiştir.**

Sonuç ve Öneriler: İhmal/istismar olayları tanılanmamış ise kronik istismara, artmış ölüm ve hastalık oranlarına neden olmaktadır. Adli hemşirelik uygulamalarının ülkemizde hayata geçirilebilmesi için Türkiye genelinde hemşirelik lisans programlarında müfredata adli hemşirelik dersinin eklenmesi, gereksinimlerini karşılamak için adli hemşirelikte lisansüstü programların açılması, hastanede çalışan hemşirelerin hizmet içi programlarına adli hemşirelik başlığının eklenmesi ve sertifikasyon programlarının sağlanması gerekmektedir. Ayrıca sağlık kuruluşlarında "Adli Hemşirelik Birim'lerinin oluşturulması, klinisyen ve özel dal hemşirelerinin adli hemşirelik uygulamaları konusunda bilgi ve becerilerinin artırılması amacıyla özellikle ulusal literatürde daha çok çalışma yapılması gerektiği düşünülmektedir.

***Anahtar Sözcükler*:** Adli hemşirelik, adli olaylar, adli hemşirelik çalışma alanları

Introduction and Purpose: In recent years, with the increase in the frequency with which health professionals have encountered judicial events, the concept of forensic nursing has emerged and the working areas of the judicial nurse have been identified. The purpose of this research is to examine the studies carried out in the forensic nursing fields in Turkey, to present the points to be emphasized and to present the literature summary.

Materials and Methods: This study was carried out in the literature review format, according to available literature for purpose "forensic nursing", " forensic nursing in emergency ", "elder abuse, nursing", "child abuse, nursing" and "abuse of women, nursing" that contains the keyword, full and summary text is collected through periodicals, including electronic journals. At any time without a date range restrictions, which can be accessed on-line Turkey is addressing, the 59 studies examined, the scan results that were achieved,35 review and 24 research papers published in the last 20 years. In publications specific to forensic nursing workspace views from forensic nursing concepts, the importance of managing the judicial process of forensic nursing practice and requirements, clinical activity in forensic nurses be required role-functions of the owner, are deficits in these areas and has been about research findings.

Results: When the national literature is examined, it has been seen that there are a number of studies, most of which are specific to the forensic nursing workspaces. 33 studies from 2010 and onwards focus on issues such as neglect and abuse of the geriatric and pediatric population, domestic violence, sexual harassment, and approach to emergencies.. It has been determined that health workers lack skills, attitudes and behaviors to assess forensic cases and that information on the storage, protection, collection and recording of existing evidence is not adequate. In addition, it was emphasized that the lack of notification of the forensic cases encountered by the nurses prevented keeping the records healthy. It has been stated that forensic nursing practices are important in physical support as well as psychological support. In addition, undergraduate education emphasizes the lack of adequate training in forensic nursing and the role of health workers in taking measures including reduction, prevention, protection and early intervention of forensic cases is mentioned.

Conclusion and Recommendations: If neglect/abuse incidents are not diagnosed, chronic abuse causes increased rates of death and illness. In order for the forensic nursing applications to be passed on to our country, it is necessary to add curriculum-related nursing courses in nursing undergraduate programs in Turkey, to open postgraduate programs in forensic nursing to meet the requirements, to add the title of forensic nursing to the in-service programs of hospital nurses working in hospitals and to provide certification programs. It is also thought that more studies should be done especially in the national literature in order to increase the knowledge and skills in the establishment of "Forensic Nursing Units", clinicians and special branch nurses in forensic nursing applications in health institutions.

Keywords: Forensic nursing, forensic events, forensic nursing study areas

Sözel 18

TELE-TIP UYGULAMALARI VE HASTA HAKLARI

Tele-Medical Practices And Patients' Rights

Kübra YILMAZ ŞENYÜZ*, Emine Tuğba TOPÇU**

**Ankara Yıldırım Beyazıt Üniversitesi Sağlık Bilimleri Fakültesi, Cerrahi Hastalıkları Hemşireliği A.B.D.*

***Ankara Yıldırım Beyazıt Üniversitesi Sağlık Bilimleri Fakültesi, Hemşirelik Esaslar A.B.D.*

Tele-tıp, NASA tarafından gönderilen astronotların fizyolojik bulgularını takip etmek için ortaya çıkmış, daha sonra bilgi ve uydu teknolojilerindeki gelişmeler ile yaygınlaşmaya başlamıştır (1). Tele-tıp günümüzde konsültasyon, eğitim, hasta takip, tanı ve tedaviyi sağlamak amacıyla aynı fiziksel konumda bulunmayanlar arasında bilgi, iletişim ve klinik karar destek sağlamak amacıyla kullanılan uygulamalardır (2).

Tele-tıp uygulamalarının, hastayı sürekli takip etmeye olanak sağlaması, diğer sağlık profesyonelleri ve hemşirelerle iş birliği sağlanmasının bilişim teknolojileri ile kolaylaştırılması gibi avantajları bulunmaktadır (3). Bunun yanı sıra, hemşireler hastaya ait vital bulgulara, laboratuvar/diğer tetkik sonuçlarına ve hasta bilgilerine kolay erişim sağlayabilmektedir (4). Eğer tele-tıp sistemleri uygun şekilde yapılandırılmazsa hasta bakım kalitesi azalabilir, hasta güvenliğini tehdit edebilir, tekrarlanması gereken tetkikler ortaya çıktığında maliyet ve iş gücü artabilmektedir (5,6).

Tele-tıp ve tele-tıp uygulamaları hukuk çerçevesinde ele alınırsa; Avrupa hukuku kapsamında teletıp aynı anda bir sağlık hizmeti ve bir bilgi hizmeti olduğundan, her iki yönetmelik de geçerlidir. Avrupa Birliği tarafından tele-tıp alanında hastalara verilen haklarda, alınan tedavi ile ilgili bilgileri alma, başka bir üye devletten sağlık hizmeti alma, kalite ve güvenlik konusundaki rehberler hakkında bilgi sahibi olma, hizmetin kullanılabilirliği, kalitesi ve güvenliği ile ilgili sağlayıcının ruhsatı veya tescil durumuna ilişkin bilgi, herhangi bir zarar görürse, hastalar için çözüm aramak için şeffaf şikayet prosedürleri uygulanması hakkı yer almaktadır. Ülkemizde ise tele-tıp alanında olmasa da hasta hakları kapsamında, kayıt inceleme, bilgilendirilme, bilgilerin gizli tutulması gibi haklar yönünden benzerlikler olduğu görülmektedir. Bunun yanı sıra elektronik ortamlarda aktarılacak olan veriler iç hukumuzda ve uluslar arası düzenlemelerde kişisel veri kavramı içinde yer almaktadır (7,8,9,10).

Anahtar Sözcükler: Teletıp, Hasta hakları, Hasta

Tele-medicine has emerged to follow the physiological findings of astronauts sent by NASA, and has since become widespread with advances in information and satellite technology (1). Tele-medicine is currently used to provide information, communication and clinical decision support among those who are not in the same physical location in order to provide consultation, education, follow-up, diagnosis and treatment (2).

Tele-medicinepracdtices have the advantages of enabling the patient to follow up continuously, facilitating the cooperation with other health professionals and nurses through information technologies (3). In addition, nurses can provide easy access to patient vital findings, laboratory / other examination results, and patient information (4). If telemedicine systems are not appropriately structured, patient care quality may be reduced, patient safety may be threatened, and costs and workload may increase when tests to be repeated occur (5,6).

If tele-medicine and tele-medicine applications are dealt with within the framework of law; Both regulations are applicable since European telemedicine is a health service and an information service at the same time. The right to receive information about the treatment received by the European Union in the field of tele-medicine, to obtain health care from another Member State, to have information about the guidelines on quality and safety, the availability of the service, the quality and safety of the provider, If information is found to be harmful, there is a right to apply transparent complaints procedures to seek solutions for patients. Although it is not in the field of tele-medicine in our country, it seems that there are similarities in the scope of patient rights in terms of rights such as registration examination, information, confidentiality of information. In addition, the data to be transferred in the electronic environment are included in the concept of personal data in domestic and international regulations (7,8,9,10).

Keywords: Tele-medical, Patient’s rihts, Patient

Sözel 19

PEDİATRİ HEMŞİRELERİNİN ÇOCUK HAKLARINA YÖNELİK TUTUMLARININ BELİRLENMESİ

Determining The Attitudes Of Pediatric Nurses Towards Children's Rights

Dilek KÜÇÜK ALEMDAR*, Gamze YILMAZ**

**Giresun Üniversitesi Sağlık Bilimleri Fakültesi Ebelik Bölümü*

*** Ağrı İbrahim Çeçen Üniversitesi Sağlık Yüksek Okulu Hemşirelik Bölümü*

Amaç: Çocuk haklarına saygıyı öngören bir kültür yaratılmasında çocuklarla birlikte ve çocuklar için çalışan profesyonellerin bu alanda bilgilendirilmesi önemli bir konudur. Bu çalışma, pediatri hemşirelerinin çocuk hakları konusundaki tutumlarını belirlemek amacıyla tanımlayıcı olarak gerçekleştirilmiştir.

Yöntem: Araştırmanın evrenini, 10 Ağustos-25 Ağustos 2017 tarihleri arasında Ağrı ilinde çalışan 82 pediatri hemşiresi oluşturmuştur. Çalışmada örneklem seçimi yöntemine gidilmemiş olup, bu tarihler arasında ulaşılan ve araştırmaya katılmayı gönüllü kabul eden 68 hemşire araştırmanın örneklemine alınmıştır. Araştırmada veri toplama aracı olarak; hemşirelerin sosyo-demografik bilgilerinin değerlendirildiği "Tanıtıcı Bilgi Formu" ve "Çocuk Haklarına Yönelik Tutum Ölçeği" (ÇHYTÖ) kullanılmıştır. Ölçek 5'li likert formda olup, çocukların yaşamsal, gelişimsel, korunma ve katılım haklarına ilişkin 22 madde içermektedir. Ölçekten alınan en düşük puan 22, en yüksek puan 110 'dur. Ölçekten alınan düşük puan çocuk haklarına yönelik olumlu tutumu göstermektedir.

Bulgular: Araştırma kapsamına alınan pediatri hemşirelerinin %83.8'i kadın, %48.5'i lisans mezunu, %50.0'si bekar ve %83.8'si çocuk sahibi değildir. Hemşirelerin, yaş ortalamasının 26.88±4.87 yıl, mesleki deneyim süresi ortalamasının 6.01±4.04 yıl ve çocuk servisinde çalışma süresinin 4.25±2.73 yıl olduğu belirlenmiştir. Hemşirelerin çocuk hakları hakkındaki görüşleri incelendiğinde %79.4'ünün konu ile ilgili bilgi sahibi olmadığı, %76.5'inin ise çocuk haklarının ihlal edildiğini düşündüğü bulunmuştur. Hemşireler Çocuk Haklarına Yönelik Tutum Ölçeği'nden ortalama 36.19±10.19 puan almışlardır. Hemşirelerin cinsiyeti, medeni durumu, çocuk sahibi olması ve eğitim düzeyi ile ÇHYTÖ puan ortalamaları arasında anlamlı ilişki yoktur. Hemşirelerin konuyla ilgili bilgi sahibi olması ile ÇHYTÖ puan ortalaması arasında anlamlı ilişki olup, bilgi sahibi olanların daha düşük puan aldıkları görülmüştür.

Sonuç: Çalışmamızın sonucunda pediatri hemşirelerinin çocuk haklarına yönelik bilgi sahibi olmadıkları saptanmıştır. Bu sonuçlar doğrultusunda, çocuk servislerinde çalışan hemşirelerinin çocuk hakları konusunda bilgilendirilmesi ve farkındalığın arttırılması için gerekli eğitimlerin verilmesi önerilebilir. Ayrıca hemşirelik eğitimi müfredatında da çocuk hakları ile ilgili konulara kapsamlı şekilde yer verilmesi önerilebilir.

Anahtar Sözcükler: Çocuk hakları, pediatri, hemşire

Purpose: In creating a culture that foresees respect towards children's rights, informing professionals that work for children as well as the children themselves is an important topic. This study is conducted as descriptive in order to determine the attitudes of the pediatric nurses towards the subject of children's rights.

Method: The population of the study included 72 pediatric nurses that work in the city of Ağrı between the dates 10 August and 25 August 2017. The sampling selection method was not used in this study, but 68 nurses that were accessed between those dates and that accepted to participate in the study voluntarily were included in the sampling of the study. "Descriptive Information Form" and "Attitude Scale Towards Children's Rights" (ASTCR), in which the socio-demographic information of the nurses is assessed, were used as data collection tools in the study. The scale is in 5 point likert type and includes 22 items in regard to living, protection and participation rights of the children. The lowest score received from this scale was 22 while the highest score was 110. The low score received from the scale shows the positive attitude towards the children's rights

Findings: 83.8% of the nurses included within the scope of the study are women, 48.5% are graduates with bachelor's degrees, 50.0% are single and 83.8% are without a child. It was determined that age average of the nurses were 26.88±4.87 years, professional experience period averages were 6.01±4.04 years and the period for working at the child service was 4.25±2.73 years. When the views of the nurses in the study in regard to the children's rights were analyzed, 79.4% stated that they were not knowledgeable about the topic while 76.5% thought that children's rights are violated. They received an average score of 36.19±10.19 from the Nurses' Attitude Scale towards Children's Rights. There was no significant relationship between the gender and marital status of the nurses, having children and education levels and the score averages of ASTCR. There was a significant relationship between nurses being knowledgeable and ASTCR score averages, and it was seen that the ones that were knowledgeable received lower scores.

Conclusion: As a result of our study, it was determined that pediatric nurses had no knowledge in regard to children's rights. In accordance with these results, it can be recommended to inform the nurses working in the child services on children's rights and to provide necessary training in order to increase awareness. Also, it can be recommended to cover the subjects in regard to the children's rights comprehensively in nursing education curriculum.

Keywords: Children, Rights, Pediatric, Nurses

Sözel 20

HASTA GÜVENLİĞİNİ TEHDİT EDEN RAPOR EDİLMİŞ HATALI UYGULAMALARIN RETROSPEKTİF OLARAK İNCELENMESİ

Retrospective Review Of Reported Malpractices That Threatened Patient Safety

Gökçen AYDIN AKBUĞA*, Sevim ÇİMKE, Mehmet YALVAÇ***, Aybike BAHÇELİ*, Selda YÜZER ALSAÇ******

**Bozok Üniversitesi Sağlık Yüksekokulu, Cerrahi Hastalıkları HemşireliğiAD.*
*** Bozok Üniversitesi Sağlık Yüksekokulu, Çocuk Sağlığı ve Hastalıkları Hemşireliği AD.*
****Bozok Üniversitesi Tıp Fakültesi, Anestezi ve Reaminasyon AD.*
*****Bozok Üniversitesi Sağlık Yüksekokulu, Çocuk Sağlığı ve Hastalıkları Hemşireliği AD.*

Giriş: Hasta güvenliğini tehdit edebilecek tıbbı hataların tanımlanması, rapor edilmesi, önlenmesine yönelik girişimlerin uygulanması sağlık bakımının kalitesini artırmakta, bakım maliyetini düşürmekte aynı zamanda hastaların zarar görmesini engellemektedir.

Gereç ve yöntem: Bu çalışma, bir üniversite hastanesinde son altı ay içinde rapor edilen, hasta güvenliğini tehdit eden uygulamaları incelemek amacıyla retrospektif olarak yapılmıştır. Araştırmada bir üniversite hastanesinde 01.01.2017-01.07.2017 tarihleri arasında rapor edilen tüm hatalı uygulamalar oluşturmaktadır. Raporların analizi için bir kontrol listesi oluşturulmuştur ve tutulan raporlar bu liste rehberliğinde incelenmiştir. Raporlarda yer alan veriler, hasta güvenliği açısından, cerrahi prosedür, tedavi ve takip hataları, çalışan güvenliği başlıkları altında incelenmiştir. Verilerin kullanılması için etik kurul onayı ve hastane idaresinden kurum izni alınmıştır. Veriler sayı ve yüzdelik olarak değerlendirilmiştir.

Bulgular: Araştırmanın sonucunda tıbbı hataya ilişkin 25 rapor incelenmiştir. Rapor edilen tıbbi hataların %64'ünün cerrahi prosedüre uymamaya (ameliyata takma diş veya takı ile hasta gönderme, sterilizasyon hataları, kimlik doğrulamama, hatalı bileklik, ameliyat öncesi vital bulgu almama, cerrahi hasta güvenliği kontrol formunu doldurmama vb.), %28' inin tedavi ve takip hatalarına (yanlış kan örneği, yanlış set kullanımını, pıhtılı kan örneği, arterden açılan damar yolu, tedavi saatlerinde uygunsuzluk, vital bulgu almama yada alınmış gibi kaydetme, alerji öyküsü sorgulamama vb), %8'inin ise çalışan güvenliğini tehdit etmeye (tıbbı atık ve evsel atıkların karıştırılmasına ilişkin olduğu saptanmıştır.Kurumda kaydedilen raporların %16'sı hemşire,% 9'u ise hekim tarafından tutulduğu, % 68'inin hemşireye,%32'sinin ise sağlık teknikerine tutulduğu belirlenmiştir .Raporların %44'üünün cerrahi servisinde, %36'sının ameliyathanede, %20'sinin ise dahiliye servisinde tutulduğu saptanmıştır.

Sonuç: Tıbbi hata raporlama, bir sağlık kuruluşu içinde hasta güvenliği çerçevesinin önemli bir parçasıdır. Tıbbi hata bildirim sistemleri, düzenlemeler yapmak için sistemdeki riskleri ve güvenlik açıklarını belirlemeye yardımcı olur. Bu kapsamda hastane genelinde etkili raporlama sistemlerinin oluşturulması, raporlanan bildirimlerin değerlendirilmesi ve gerekli düzenlemelerin yapılması önerilmektedir.

Anahtar Sözcükler: hasta güvenliği, tıbbi hata, retrospektif çalışma

Introduction: Detecting and reporting medical errors that would threaten patient safety and implementing the due interventions to prevent these errors enhance quality of care, reduce cost of care as well as prevent patients from damages.

Tools And Method: This study was retrospectively undertaken at a university hospital in order to review malpractices that threatened patient safety and were reported in the last six months. The study included all the malpractices that threatened patient safety and were reported in the last six months between the 1st of January, 2017 and the 1st of July, 2017 at a university hospital. A check list was designed in order to analyze the reports and these reports were investigated through this check list. The data in these reports were examined in relation to patient safety under the titles of errors of surgical procedures, errors of treatment and follow-up and errors that threatened personnel safety. Approvals of ethical committee and hospital administration were obtained in order to use the data. The data were evaluated in numbers and percentages.

Findings: As a result of the study, 25 reports were examined in relation to medical errors. It was identified that 64% of the reported medical errors included violating surgical procedures (admitting patients to operation room with dentures or jewelry, sterilization errors, false verification of patient identity, wrong wristbands, not checking vital signs before surgery, not filling in surgical patient safety form, etc. vb.), 28% of them included errors of treatment and follow-up (wrong blood samples, use of wrong sets, clotted blood samples, arterial vascular access, inconvenient treatment hours, not taking vital signs or recording vital signs as if they were taken, not questioning allergy history, etc.) and 8% of them included errors that threatened personnel safety (disposal of medical waste and domestic waste together). 16% of the reports were kept by nurses while 9% of them by physicians. 68% of these reports were kept against nurses while 32% of them against health technicians. 44% of the reports were kept at operation services, 36% of them at operation rooms and 20% of them at internal diseases service.

Result: Reporting medical errors constitutes a crucial part of patient safety at a health facility. Systems of reporting medical errors help detect risks and safety gaps in the system to make arrangements. In this sense, it is recommended that effective reporting systems should be designed at hospitals, reports kept should be assessed and necessary regulations and arrangements should be made.

Keywords: patient safety, medical error, retrospective study

Sözel 21

HEMŞİRELİK ÖĞRENCİLERİNİN DUYGULARI YÖNETME BECERİLERİNİN BELİRLENMESİ

Determination of Nursing Students' Emotion Management Skills

Hüsna ÖZVEREN*, Emel GÜLNAR*, Hande ŞAHİN, Esra DOĞAN YILMAZ***

**Kırıkkale Üniversitesi Sağlık Bilimleri Fakültesi, Hemşirelik Bölümü*

*** Kırıkkale Üniversitesi Sağlık Bilimleri Fakültesi, Sosyal Hizmet Bölümü*

Amaç: Bu araştırma hemşirelik öğrencilerinin duyguları yönetme becerilerinin belirlenmesi amacıyla yapılmıştır.

Yöntem: Tanımlayıcı tipteki araştırmanın örneklemini bir üniversitenin Sağlık Bilimleri Fakültesi Hemşirelik Bölümü 1, 2, 3, ve 4. sınıflarında öğrenim gören ve araştırmaya gönüllü olarak katılan 364 öğrenci oluşturmuştur. Araştırma verileri; Tanıtıcı özellikler formu ve Duyguları Yönetme Becerileri Ölçeği (DYBÖ) kullanılarak toplamıştır. DYBÖ Çeçen (2006) tarafından geliştirilmiştir. Ölçek 5'li likert tipte olup, 28 maddeden 5 alt boyuttan oluşmaktadır. Ölçekten alınabilecek en düşük puan 28, en yüksek puan ise 140'dır. Ölçekten alınan puanın yüksekliği bireyin duygularını yönetme becerilerinde yetkin olduğunu işaret etmektedir. Verilerin değerlendirilmesinde; sayı, yüzde hesapları, ortalama ölçütleri, Kruskal Wallis Test ve Mann-Whitney U testi kullanılmıştır.

Bulgular: Araştırma sonucunda öğrencilerin %85,4'nün kız öğrenci olduğu, %27,2'sinin 4. sınıfta öğrenim gördüğü belirlenmiştir. Öğrencilerin DYBÖ'den aldığı toplam puan ortalaması 90,71±10,48 olarak saptanmıştır. Öğrencilerin alt boyutlardan aldığı puan ortalamaları ise; Sözel olarak ifade edebilme 23,10±4,96, Duyguları olduğu gibi gösterebilme 19,72±4,04, Olumsuz bedensel tepkileri kontrol edebilme 11,85±3,02, Başa çıkma 12,98±2,81 ve Öfke yönetimi 9,60±2,33 olarak belirlenmiştir. Öğrencilerin sınıf durumu, kişilik özelliği, yalnız hissetme durumu, internet kullanma süresi, iletişim şekli, fiziksel sağlık durumu, psikolojik sağlık durumu ve çevresindeki insanlarla iletişim şekline göre ölçek toplam puan arasında istatistiksel olarak anlamlı fark saptanmıştır ($p<0.05$).

Sonuç: Araştırma sonucunda öğrencilerin duyguları yönetme beceri düzeyinin iyi düzeyde olduğu belirlenmiştir. Doğrudan insanla ilgilenen hemşirelerin, öğrenci iken kendilerini tanımaları, iş ortamında diğer çalışma arkadaşları, yöneticileri ve hastaları ile daha kaliteli ilişkiler geliştirebilmeleri açısından duygularını yönetebilme becerilerinin geliştirilmesine yönelik öz denetim ve öz değerlendirme yeteneklerinin güçlendirilmesi önerilebilir.

Anahtar Sözcükler: hemşirelik, öğrenci, duygu, duygu yönetimi

Aim: This research was conducted to determine the nursing students' emotions management skills

Material: The sample of the descriptive study consisted of 364 volunteer students who participated in the research in the first, second, third, and fourth grades of the Nursing Department of Health Sciences Faculty of a university. Research data were collected using the characteristics form and Emotions Management Skills Scale (EMSS). The scale was developed by Çeçen (2016). The scale is of the likert type with 5 and consists of 28 dimensions and 5 sub-dimensions. The lowest score that can be taken from the scale is 28 and the highest score is 140. The high score on the scale indicates that the individual is competent in managing their emotions. Number, percentage calculations, mean measures, Kruskal Wallis Test and Mann-Whitney U test were used in the evaluation of the data.

Findings: As a result of the research, it was determined that 85.4% of the students were female and 27.2% of them were in the 4th grade students. The total score of the students was found as 90,71±10,48. The average scores of the students taken from the sub-dimensions are; "Expression of emotions as a verbal" 23,10 ± 4,96, "Expression of emotions as spontaneously" 19,72 ± 4,04, "Control of negative body response" 11,85 ± 3,02, "Coping" 12,98 ± 2,81 and "Management of anger" 9,60 ± 2.33, respectively. A statistically significant difference was found between the students' class status, personality trait, feelings of loneliness, internet using time, physical health status, psychological health status and communication with people around her/him ($p<0.05$).

Conclusion: As a result of the research, it was determined that the level of the students' skills to manage emotions was at a good level. It may be suggested that nurses who are directly interested in human beings strengthen their self-control and self-assessment skills to develop their ability to manage their emotions in order to recognize themselves while they are students and to develop better relationships with other colleagues, administrators and patients in the workplace.

Keywords: Nurse, nursing students, emotion, emotion management skills

Sözel 22

CERRAHİ KLİNİK HEMŞİRELERİNİN TIBBİ HATAYA EĞİLİMLERİNİN BELİRLENMESİ

Sevde AKSU*

**Balıkesir Üniversitesi Balıkesir Sağlık Yüksekokulu*

Amaç: Bu çalışma, cerrahi klinik hemşirelerin tıbbi hatalara eğilim düzeylerini ve bunu etkileyebilecek faktörleri belirlemek amacıyla yapılmıştır.

Gereç ve Yöntem: Tanımlayıcı tipte planlanan araştırma 15 Ağustos-30 Ağustos 2017 tarihleri arasında Balıkesir Tıp Fakültesi Hastanesi cerrahi kliniklerinde çalışan 60 hemşire ile yapılmıştır. Çalışmanın verileri, 'Hemşire Tanıtım Formu' ve "Hemşirelikte Tıbbi Hataya Eğilim Ölçeği" ile toplanmıştır. Bu araştırmada ölçeğin iç tutarlılık güvenirlilik katsayısı (Cronbach Alpha) 0.82 olarak bulunmuştur. Verilerin değerlendirilmesinde, ortalama ve yüzdelik hesaplamalar ile Kruskal Wallis Testi ile Mann-Whitney U Testi kullanıldı.

Bulgular: Hemşirelikte Tıbbi Hataya Eğilim Ölçeğinden alınan toplam puan ortalamasının 4.02±0.46 olduğu ve hemşirelerin tıbbi hata yapma eğilimlerinin düşük olduğu belirlenmiştir. Hemşirelerin alt boyutlara ilişkin aldıkları en yüksek puan ortalamasının iletişim (x =4.06±0.39), en düşük puan ortalamalarının ise hasta izlemi ve malzeme cihaz güvenliği (x =3.13±0.59) ile düşmelerin önlenmesi (x =3.03±0.57) olduğu saptanmıştır. Ayrıca meslekten memnuniyet durumunun iletişim ve ilaç-transfüzyon uygulamaları arasında istatistiksel olarak anlamlılık tespit edilmiştir.

Sonuç: Bu çalışma sonucunda, hemşirelerin tıbbi hatalara eğilim düzeyinin düşük olduğu ancak mesleki çalışma deneyimi az olan cerrahi klinik hemşirelerin tıbbi hataya eğiliminin anlamlı olarak yüksek olduğu saptandı.

Anahtar Sözcükler: Tıbbi hata, tıbbi hata eğilimi, hemşire.

Objective: This study aims to determine the level the factors that affect medical error proneness among nurses.

Method: A descriptive study was conducted with 60 nurses working in the surgical clinics of Balikesir Medical Faculty Hospital between August 2017. The data were collected by using "Malpractice Trend Scale in Nursing" and "Nurse Identification Form". In this study, internal consistency reliability coefficient (Cronbach Alpha) was found as 0.82. Descriptive data of the study was analyzed for percentages and averages and Kruskal Wallis and Mann-Whitney U tests were utilized in data analysis.

Results: The proneness to malpractice among nurses was low. The mean score for Malpractice Trend Scale was found as x =4.02±0.46 of all subscales, the highest score came from communication (x =4.06±0.39), while the lowest scores came from the patient monitoring and the safety of medical equipment (x = 3.13±0.59), and the prevention of falls (x=3.03±0.57). In addition, statistically significance was determined between 'Communication' and 'Medicine and Transfusion Practices' of occupational satisfaction.

Conclusion: As a result of this study, it was found that the tendency of the medical nurse to medical malpractice was found to be significantly higher than that of the surgical nurses with low level of medical malpractice tendency but with low professional working experience.

Keywords: Medical errors; medical error tendency; nurse

Sözel 23

TÜRKİYE'DE ACİL SERVİS HEMŞİRELERİNİN ADLİ VAKALARA YAKLAŞIMI: LİTERATÜR İNCELEMESİ

Judicial Case Approach of Emergency Nurses in Turkey: A Literature Review

Berna KURT*, **Sevgisun KAPUCU***

Hacettepe Üniversitesi, İç Hastalıkları Hemşireliği AD, Ankara

Dünyada artan şiddet ve kaza olayları yaralanan ve ölen kişilerin sayısını hızla artırmaktadır. Bu tür çeşitli travma,şiddet ve kaza olgularının ilk getirildiği yer acil servislerdir. Acil servisler; sağlığı bozulmuş bireylere sağlık durumlarının daha da kötüleşmesini engelleyecek önlemlerin alınmasından hastanın uygun sağlık kuruluşuna ya da bölümüne gönderilmesine kadar olan süreçleri kapsayan birimlerdir. Acil servislere getirilen bu tür adli olgularla ilk karşılaşan kişiler hemşirelerdir. Acil servis hemşireleri bu tür adli olguların hem bakım gereksinimlerini karşılarken hem de hukuk kurallarının gereği olan yasal sorumluluklarını eksiksiz yerine getirmelidirler.

Acil servis hemşirelerinin adli vakalara yaklaşımını saptamak amacıyla yapılan bu literatür çalışması 3 anahtar kelime ile ulusal tez merkezi kullanılarak yapılmıştır. Taramada ' adli olgu', 'hemşirelik' ve 'acil servis' anahtar kelimeleri kullanılmıştır. Araştırmaya dahil edilme kriterleri, 2008-2017 yılları arasında adli hemşirelik ve adli olgu içeren yüksek lisans ve doktora tez çalışmalarından oluşmaktadır. Tarama sonucunda ulaşılan 111 makaleden kriterlere uygun 5 yüksek lisans tezi çalışma araştırma kapsamına alınmıştır. Bu çalışmalardaki veri toplama araçları, yöntem,bulgular ve sonuçlar yönünen incelenmiş vedaha sonraki araştırmalara problem olabilecek noktaların ortaya konulmasını amaçlamaktadır.

Çalışmaların çoğunda veriler araştırmacılar tarafından literatür taranarak elde edilen; Kişisel Bilgi Formu(KBF) ve Adli Olguya İlişkin Yaklaşım Anketi ile toplanmıştır. Çalışmanın örneklemini 1012 hemşire oluşturmuştur. Çalışmalarda hemşirelerin yarıdan fazlasının lisans mezunu olduğu, lisans ve üzeri eğitim almış hemşirelerin delil saklanmasında daha etkili olduğu, %97.1'sinin acil servislerde çalışmaya başlamadan önce adli tıp eğitimi almamış olduğu, acil serviste çalışmaya başlamadan önce adli olgu konusunda eğitim almanın delil koruma konusunda etkili olduğu,yaklaşık %60'ının adli olguları değerlendirmeyi ve sorumluluklarını bilmedikleri ortaya çıkmıştır.

Sonuç olarak; adli delillerin toplanmasında, muhafaza edilmesi ve ilgili mercilere ulaştırılmasında hemşirelerin eksikliklerinin olduğu,konuyla ilgili standart prosedürlerin ve caydırırcı yaptırımların olmadığı ortaya çıkmaktadır. Acil servislerde adli olguların önemine dikkat çekilerek hizmet içi ve lisans düzeyinde eğitimlerin yaygınlaştırılması önerilmektedir.

Anahtar Sözcükler: Acil servis, adli hemşirelik, adli olgu

The increase in violence and accidents in the world leads to rapidly increase in the number of injured and deceased people. These cases of trauma, violence and accidents are admitted to emergency service at first. Emergency departments are units that cover processes including from the prevention of worsening health conditions of patients to the dispatch of them to appropriate health institution or department. Nurses are the first health professionals encountering these types of forensic cases in emergency departments. Emergency nurses should fulfill their legal responsibilities as well as meet the care needs of such judicial cases.

This literature review was conducted using the national thesis center with 3 keywords to determine the judicial case approach of emergency nurses.Keywords of 'forensic case', 'nursing' and 'emergency service' were used in the search. The inclusion criteria for the study consist of masters and doctoral thesis studies involving forensic nursing and forensic cases between 2008 and 2017. Five graduate thesis studies that meet the research criteria,out of 111 articles were included in the study. The data collection tools in these studies have been investigated in terms of methods, findings and results, with the aim of revealing points that may be problematic in later researches.

Data in the majority of these studies were collected by the researchers using the Personal Information Form (PIF) and the Approach Survey for Forensic Cases which were obtained by reviewing the literature. 1012 nurses formed the study sample. It was found that more than half of the nurses were undergraduates, the nurses who had undergraduate or upper education were more effective in holding and storing evidence, 97.1% of them did not receive forensic medicine training before starting to work in emergency department, training on the forensic case before working in an emergency department was effective on evidence protection, and approximately 60% of them did not know how to evaluate judicial cases and their responsibilities.

As a result; it was observed that nurses had deficiencies in collection, preservation and delivery of forensic evidence. In addition, there are no standard procedures and deterrent sanctions in this regard. The importance of forensic cases should be emphasized in emergency departments. It is also suggested to extend forensic case training activities and courses at in-service and undergraduate level, respectively.

Keywords: Emergency service, forensic nursing, forensic case

Sözel 24

HEMŞİRELİK ÖĞRENCİLERİNİN SOSYAL AĞ SİTELERİNİ KULLANIM AMAÇLARI İLE İLETİŞİM BECERİLERİ ARASINDAKİ İLİŞKİ

The Relationship Between the Purpose of Using Social Network Sites and Communication Skills of Nursing Students

Nurgül BÖLÜKBAŞ*, Hatice Nur NEFES*

** Ordu Üniversitesi Sağlık Bilimleri Fakültesi Hemşirelik Bölümü, ORDU*

Amaç: Araştırma, hemşirelik öğrencilerinin sosyal ağ sitelerini kullanım amaçları ile iletişim becerileri arasındaki ilişkiyi incelemek amacıyla yapıldı.

Yöntem: Araştırmanın evrenini, 2016-2017 Eğitim-Öğretim yılında Sağlık Bilimleri Fakültesi Hemşirelik Bölümünde öğrenim gören 421 öğrenci oluşturdu ancak araştırmaya katılmayı kabul eden 230 öğrenci ile çalışma tamamlandı. Araştırma verileri anket formu, Karal ve Kokoç tarafından (2010) geliştirilen Sosyal Ağ Sitelerini Kullanım Amacı Ölçeği (SASKAÖ) ve Balcı tarafından (1996) geliştirilen, daha sonra Ersanlı ve Balcı tarafından (1998) yeniden düzenlenen İletişim Becerileri Ölçeği (İBÖ) kullanılarak toplandı. Sosyal Ağ Sitelerini Kullanım Amacı Ölçeği 14 maddeden oluşan 5'li likert tipli bir ölçektir. Ölçeğin; Sosyal Etkileşim Ve İletişim, Tanıma ve Tanınma ve Eğitim olmak üzere üç alt boyutu vardır. Ölçeğin Cronbach Alfa iç tutarlılık katsayısı 83 olarak hesaplanmıştır. İletişim Becerileri Ölçeği 45 maddeden oluşan 5'li likert tipli bir ölçektir; Zihinsel, Duygusal ve Davranışsal olmak üzere üç boyutu vardır. Ölçeğin genelinden alınabilecek en yüksek puan 225, en düşük puan ise 45'tir. Ölçeğin her bir alt boyutundan alınabilecek en yüksek puan 75, en düşük puan ise 15'tir. Ölçeğin Cronbach Alfa iç tutarlılık katsayısı .92 olarak belirtilmiştir.
Verilerin analizinde SPSS 23.0 paket programı kullanıldı. Araştırma verileri değerlendirilirken tanımlayıcı istatistiksel yöntemler, tek yönlü varyans analizi (ANOVA) ve korelasyon kullanıldı.

Bulgular: Araştırma kapsamına alınan öğrencilerin % 47.8'nin 20-22 yaş arasında, % 77'si kadın, % 31.3'ü 4. sınıf ve % 26.1'i 3. sınıftadır. Öğrencilerin SASKAÖ'nden aldıkları toplam puan ortalaması 44.26±10.40, İBÖ'den aldıkları puan ortalaması 117.31±17.77 olarak saptandı. Öğrencilerin İBÖ duygusal iletişim alt boyut puanı ile SASKAÖ sosyal etkileşim-iletişim alt boyut puanı arasında pozitif yönde çok zayıf ilişki olduğu saptandı (r=,146*).
Sonuç: Öğrencilerin iletişim becerileri orta düzeyde, sosyal ağ kullanım durumları ise orta düzeyin üzerinde bulundu. Ancak İBÖ ve SASKAÖ arasında anlamlı bir ilişki saptanmadı.

Anahtar Sözcükler: Sosyal ağ siteleri, İletişim becerileri, Hemşirelik öğrencileri, İnternet kullanımı

Aim: The study was aimed to determine relationship between purpose using of social network sites and communication skills of nursing students.

Method: The universe of the research was composed of 421 students studying in the Department of Nursing of Health Sciences Faculty in 2016-2017 academic year. But the study was completed with 230 students who agreed to participate in the survey. The research data was collected through the Communication Skills Scale (CSS) devoleped by Karal and Kokoç (2010) and the Scale of Aims of Use of Social Network Site devoleped by Balcı (1996) and then reorganized by Ersanlı and Balcı (1998). The Cronbach Alpha internal consistency coefficient of the scale was .83. The Cronbach Alpha internal consistency coefficient of the scale was .92.

The analysis of the data used the SPSS 23.0 package program. One-way ANOVA, Pearson correlation coefficient and descriptive statistical methods were used in the evaluation of the data.

Results: 47.8% of the students were between the ages of 20-22, 77% were women, 31.3% were in the 4th class and 26.1% were in the 3rd class. It is seen that average total score of students in the Scale of Aims of Use of Social Network Sites and in the CSS was 44.26 ± 10.40, and 117.31 ± 17.77. It was found that there was a very weak correlation emotional communication subscale score of Communication Skills Scale and social interaction-communication score of Scale of Aims of Use of Social Network Sites subscale between students' (r =, 146 *).

Conclusion: The communication skills of nursing students were moderate and social networking usage was above medium level. However, there was no significant relationship between Communication Skills and Scale of Aims of Use of Social Network Sites.

Keywords: Social network sites, Communication skills, Nursing students, Using Internet

Sözel 25

ADLİ HEMŞİRELİKTE BİYOKİMYASAL TETKİKLERİN ÖNEMİ

The Importance Of Biochemical Tests In Forensic Nursing

Meral EKİM*, Hasan EKİM**

**Bozok Üniversitesi Sağlık Yüksek Okulu*
*** Bozok Üniversitesi Tıp Fakültesi*

Problem tanımı ve amaç: Adli hemşirelik, tıbbın ve hukukun kesiştiği bir bilim alanıdır. Kişiler arası şiddet olguları, halk sağlığı ve güvenliği, acil ve travma hemşireliği ve İnsan hakları ihlalleri adli hemşireliğin başlıca görev alanlarıdır. Amerikan hemşireler derneği adli hemşireliğin şiddet çemberini kırmaya yardımcı olabilecek en önemli on faktörden biri olduğunu bildirmiştir. Çalışmamızın amacı adli hemşireliğin önemini belirtmektir.

Adli olaylarda kanıtların uygun şekilde toplanması ve tanımlanması önemlidir. Özellikle iş yoğunluğu fazla olan acil servislerde, adli delillerin atlanmaması, farkına varılması, kayıt ve kontrol altına alınması gereklidir. Biyokimyasal inceleme yapılacak numunelerin vaktinde laboratuara ulaştırılması hem tedavi bakımından hem de kişilerin yasal haklarının korunması bakımından gereklidir. Uygun olarak alınmayan veya korunmayan biyolojik ve biyokimyasal numuneler bozulacağından dolayı delil niteliğini kaybedecektir. Bundan dolayı her acil serviste biyolojik ve biyokimyasal numunelerin alınması ve korunması için gerekli olabilecek alet ve donanım bulundurulmalı ve bu görev adli hemşirenin sorumluluğunda olmalıdır. Suç işlediği için gözaltına alınan bir insanda da diyabet, hipertansiyon, koroner arter hastalığı, astım gibi sürekli hatta acil bakım gerektiren bir hastalık olabilir. Bu olgularda glisemi seviyesinin ve bazı hayati biyokimyasal parametrelerin değerlendirilmesi gereklidir. Klinik adli hemşirelik hizmetleri özellikle başta hastanelerin acil servislerinde olmak üzere çok önemlidir. Ayrıca, cinsel saldırı muayenesinde, adli psikiyatride, adli geriatride, adli pediatride ve adli olay yeri incelemesinde de adli hemşirelik hizmetleri gereklidir.

Sonuç: Biyokimyasal inceleme, tanı ve tedavideki önemine ek olarak adli olayların aydınlatılmasında da çok yararlıdır. Bu nedenle, ülkemizde bu alanda yetişmiş uzman adli hemşirelere bir ihtiyaç vardır.

Anahtar Sözcükler: Adli Hemşirelik, Biyokimyasal Analiz, Adli Tıp

Problem definition and purpose: Forensic nursing is a field of science where medicine and law intersect. Violence events between individuals, public health and safety, emergency and trauma nursing and human rights violations are the main areas of forensic nursing. The American Nurses Association stated that forensic nursing is one of the top ten factors that can help break the violence circle. The aim of our study is to indicate the importance of forensic nursing.

Appropriate collection and identification of evidences are important in forensic events. Especially, in emergency services with a lot of workloads; forensic evidences should not be omitted, be recognized, recorded and controlled. The delivery of biochemical samples to the laboratory in time is required both for the treatment and for the protection of the legal rights of the individuals. If biological and biochemical samples that are not appropriately taken or protected, they may deteriorate and lose to be evidence. Therefore, every emergency service must have the tools and equipment that may be necessary for the collection and preservation of biological and biochemical samples. This duty must be under the responsibility of the forensic nurse. A person taken into custody for a forensic event can also have a disease, such as diabetes, hypertension, coronary artery disease, asthma, requiring constant or even urgent care. In these individuals, it is also necessary to assess the level of glycemia and some vital biochemical parameters. Clinical forensic nursing services are important in hospitals, especially in emergency departments. In addition, forensic nursing services are also required in cases of forensic sexual assault examination, forensic psychiatry, forensic geriatrics, and forensic pediatrics.

Conclusion: Biochemical examination is very useful in elucidating forensic events in addition to its diagnostic and therapeutic importance. Therefore, there is a requirement in our country for specialized forensic nurses in this field.

Keywords: Forensic Nursing, Biochemical Analysis, Forensic Medicine

Sözel 26

HEMŞİRELİK ÖĞRENCİLERİNİN FLÖRT ŞİDDETİNE İLİŞKİN TUTUMLARI
Dating Violence In Nursing Students

Bahtışen KARTAL*, Mustafa KAYA**

** Gaziosmanpaşa Üniversitesi, Sağlık Bilimleri Fakültesi, Hemşirelik Bölümü*

*** Gaziosmanpaşa Üniversitesi, Beden Eğitimi ve Spor Yüksekokulu*

Amaç: Çalışma hemşirelik öğrencilerinin flört şiddeti hakkındaki tutumlarını belirlemek amacıyla yapılmıştır.

Gereç ve Yöntem: Çalışmanın örneklemini 301 hemşirelik öğrencisi oluşturmuştur. Çalışmada Price, Byers ve Flört Şiddeti Araştırma Ekibi tarafından geliştirilmiş olan "Flörtte Şiddete Yönelik Tutum Ölçekleri" kullanılmıştır. Ölçeklerin Türkçe geçerlik güvenirlik çalışması Yumuşak ve Şahin tarafından yapılmıştır.

Veriler SPSS programıyla değerlendirilmiş olup, verilerin değerlendirilmesin de sayı, yüzde, ortalama kullanılmıştır. Ayrıca istatistiksel analizde Tek Örneklem Kolmogorov smirnov Testi, Pearson coorrelation, t-testi, One-way anova kullanılmıştır. Çalışma da ölçeklerin Cronbach's Alpha 0,822'dir.(sırasıyla, 0,802, 0,739, 0,764, 0,795)

Bulgular: Öğrencilerin yaş ortalamasının 20,71 ± 1,75 olduğu, % 78,1'ü kadın, % 49,8'inin İl'de doğduğu, % 51,2'sinin en uzun yaşadığı yerin il, % 49,8'inin en uzun yaşadığı bölge Karadeniz olduğu belirlenmiştir. Öğrencilerin % 38,2'sinin babası işçi, % 88,7'sinin annesi ev hanımıdır. Ayrıca % 87,7'si orta düzeyde gelire sahip, % 81,4'ü çekirdek ailede yaşamakta, % 38,2'si 4 ve üzerinde kardeşe sahiptir. Erkeğin Flörtte Uyguladığı Psikolojik (31,61 ± 9,25), Fiziksel (22,40 ± 9,28), Kadının Flörtte Uyguladığı Psikolojik (24,93 ± 8,44) ve Fiziksel(25,22 ± 9,01) Şiddete Yönelik Tutum puan ortalamaları belirtilen şekildedir. Erkekler öğrencilerin flörtte uygulanan şiddete yönelik tüm ölçek puanlarının yüksek olduğu belirlenmiştir ($p<0.05$). Erkeğin flörtte uyguladığı psikolojik şiddete yönelik tutum puanı yüksek gelir durumuna sahip olanlarda daha yüksek iken, kadının flörtte uyguladığı fiziksel şiddete yönelik tutum puanı düşük gelir durumuna sahip olanlarda daha yüksektir. Fakat gruplar arasındaki fark istatistiksel açıdan önemli değildir. Parçalanmış aileye sahip olduğunu belirten öğrencilerde flörtte uygulanan şiddete yönelik tutum puanı daha yüksektir, fakat istatistiksel açıdan anlamlı değildir. Yaş, yoğum yeri, en uzun yaşanan yer, en uzun yaşanan bölge, babanın ve annenin mesleğiyle ölçek puanları arasında bir ilişki olmadığı belirlenmiştir.

Sonuç: Flört şiddetine ilişkin tutum puanları erkek öğrencilerde yüksektir.

Anahtar Sözcükler: Şiddet, Hemşirelik, Öğrenci, Flört Şiddeti

Aim: The study was conducted to determine the attitudes of nursing students towards darting violence.

Materials and Methods: 301 nursing students constituted the sample of the study. The study used the "Attitude Scales for Flight Violence" developed by Price, Byers and Flirting Severity Research Team. The Turkish validity reliability study of the scales was done by Yumuşak and Şahin. Data were evaluated by SPSS program and number, percentage and average were used to evaluate the data. One-sample Kolmogorov Smirnov Test, Pearson Coorrelation, t-Test and One-way Anowa were used for statistical analysis. The study also showed that Cronbach's alpha of the scales was 0.822 (respectively; 0.802, 0.739, 0.764, 0.795)

Results: The average age of the students was 20,71 ± 1,75, 78,1% were female, 49,8% were born in province, 51,2% had the longest living area, 49,8% Long-lived region of the Black Sea. The father of 38.2% of the students is the worker and the mother of 88.7% is the housewife. Besides, 87.7% have middle-aged people, 81.4% live in the core family, 38.2% have 4 or more siblings. Psychological (31.61 ± 9.25), Physical (22.4 ± 9.28), Psychological (24.93 ± 8.44) and Physical (25.22 ± 9.01) women practiced in the flirt, Orientation Attitude score averages are indicated. It was determined that male students had high scores for all severity of violence applied to flirting ($p<0.05$). Her attitude score for psychological violence, which she applies in a flirt, is higher in those with high incomes, whereas the attitude score for physical abuse that women apply in the late 1980s is higher than those with low incomes. However, the difference between the groups is not statistically significant. Students who indicate that they have a broken family have a higher attitude score for flirting, but not statistically significant. It has been determined that there is no relation between age, place of kneading, longest living place, longest living region, scale of father and mother occupation and scale scores.

Conclusion: The attitude scores related to darting violence are higher in male students.

Keywords: Violence, Nursing, Student, Flirting Severity

Sözel 27

HASTANE ENFEKSİYONLARI MALPRAKTİS Mİ KOMPLİKASYON MU?

Nosocomial Infections Malpractice or Complication?

Kamile KIRCA*, Elif Sözeri ÖZTÜRK, Esra DOĞAN YILMAZ***

**Kırıkkale Üniversitesi Sağlık Bilimleri Fakültesi, Hemşirelik Bölümü*

***Gazi Üniversitesi Sağlık Bilimleri Fakültesi, Hemşirelik Bölümü*

Hastane enfeksiyonları ciddi sağlık sorunlarına yol açarak, bakım yükü, morbidite ve mortalite, hastanede kalış süresi ile maliyet oranlarında artışı da beraberinde getiren sağlık hizmeti ilişkili enfeksiyonlardır. Centers for Disease Prevention and Control" (CDC) raporuna göre sadece Amerika Birleşik Devletlerinde (ABD) her yıl 1.7 milyon sağlık hizmeti ilişkili enfeksiyon geliştiği tahmin edilmektedir.

Özellikle dirençli mikroorganizmaların neden olduğu, ölümle sonuçlanabilen ciddi hastane enfeksiyonları tüm dünyada hem klinik uygulamalarda hem de yasal boyutta önemli sorunlara neden olmaktadır. Sağlık hukukunda son yıllarda meydana gelen gelişmelere paralel olarak; hastane enfeksiyonlarından zarar görenler yargıya başvurarak mağduriyetlerini gidermeye çalışmaktadırlar.

Hastane enfeksiyonlarının gelişmesinde pek çok faktör rol oynamaktadır. Bununla birlikte; hasta bakımı sırasında bakım standartlarını uygulamada ve izlemde yetersizlik, iletişimde yetersizlik, değerlendirme ve kontrol etme becerisinde ihmal ya da yetersizlik, mevcut protokollere uymama, hasta güvenliği ve koruyuculuğu ile ilgili girişimlerin yetersizliği bu faktörlerden bazılarıdır. Bu faktörlerin kontrol altına alınması bu enfeksiyonların önlenmesi için gereklidir. ABD'de çok geniş bir katılımla oluşturulan "National Quality Forum" tarafından açıklanan Hasta Güvenliği Uzlaşı Raporu'na göre, sağlık kurumlarında hasta güvenliği konusunun yönetimin öncelikleri arasında yer alması, hasta güvenliği kültürünün geliştirilmesi ve eğitimlerin arttırılması, güvenli uygulamaların yerleştirilmesi ve yaygınlaştırılması, mesleki yanlış davranışların saptanması ve düzeltilmesi önemli stratejilerdir.

Sonuç olarak; sağlık profesyoneli hizmet sunarken hata yaparak zarara neden olmamak için bilgi ve becerisini yetkinleştirmek ve yeterli özeni göstermek durumundadır. Bunun için sağlık eğitim sisteminde düzenlemeler, hizmet içi eğitimler, yeterli sayıda personel, uygun mesai saatleri sağlanmalıdır.

Anahtar Sözcükler: hastane enfeksiyonları, malpraktis, komplikasyon

Nosocomial infections are health care-related infections, leading to serious health problems, including care burden, morbidity and mortality, duration of hospital stay and cost ratios. According to the Centers for Disease Prevention and Control (CDC) report, it is estimated that only 1.7 million healthcare-related infections develop annually in the United States (USA).

Serious nosocomial infections, especially those caused by resistant microorganisms, can lead to fatal diseases worldwide, both in clinical practice and at the legal level. Parallel to the developments that have taken place in health law in recent years; those who suffer from hospital infections are trying to eliminate victimization by resorting to the judiciary.

Many factors play a role in the development of nosocomial infections. However, inadequacy in monitoring, inadequacy in communication, negligence or inability to evaluate and control, failure to comply with existing protocols, patient safety and protection of inadequacies in the implementation of standards of care during patient care are some of these factors. Control of these factors is necessary to prevent these infections. According to the Patient Safety Consensus Report released by the National Quality Forum, which has been formed with a wide participation in the USA, it has been pointed out that health care institutions are among the priorities of patient safety management, Identification and correction of behaviors are important strategies.

As a result; it is necessary to refine knowledge and skill and to show sufficient self-sufficiency in order to avoid making mistakes while providing health professional services. For this, regulations in the health education system, in-service trainings, adequate number of staff, and appropriate working hours should be provided.

Keywords: nosocomial infections, malpractice, complication

Sözel 28

YOZGAT İLİNİN ORGAN BAĞIŞI PROFİLİ

Profile Organ Donation Of Yozgat Province

Özlem ŞAHİN*, **Yeliz SÜRME****, **Gökçen AYDIN AKBUĞA*** , **Mehmet DUMAN*****

Bozok Üniversitesi Sağlık Yüksek Okulu Cerrahi Hastalıklar Hemşireliği ABD

**Erciyes Üniversitesi Sağlık Bilimler Fakültesi Cerrahi Hastalıklar Hemşireliği ABD*

***Yozgat Şehir Hastanesi Organ Nakli Koordinatörü*

Amaç: Günümüzde cerrahi prosedür, tıbbi teknoloji ve immunosupresif tedavi rejimlerindekigelişmeler organ nakli yapılan hasta sayısı ve başarı oranını giderek artırmıştır. Organ naklinde, nakil yapılan hasta sayısı ve başarı oranının artmasına rağmen, organ bağışı yapanların sayısında gereken artış sağlanamamaktadır.Durum tespiti için yapılan bu çalışma Yozgat ilindeki organ bağışı sayı ve oranlarını belirlemeyi amaçlamıştır.

Yöntem: Bu çalışma Ocak 2012-Ağustos 2017tarihleri arasındaYozgat'ta organ bağışında bulunan kişi kayıtlarını değerlendirmek amacıyla retrospektif olarak yapılmıştır. Türkiye organ ve doku bağış sisteminde yer alan veriler organ bağışında bulunan kişi sayısı, organ sayısı, organ türü, donör sayısı bakımından incelenmiştir. Veriler sayı ve yüzdelik olarak değerlendirilmiştir.

Bulgular: İncelenen kayıtlarda toplam 1,288 kişinin organ bağışında bulunduğu,bağış yapan bireylerin %60'ının kadın, %40'nın erkek olduğu, bağışlanan organ sayısının ise 21,681 adet olduğu saptanmıştır. Bağışlanan organların %5,94' ünün (1,288) akciğer, böbrek, ince bağırsak, kalp, karaciğer ve kornea olduğu, %5,90' unun (1,280) pankreas,%3,36'sının (730) uterus ve %55,14'ünün (11,951) diğer organlar olduğu belirlenmiştir. Belirlenen süre zarfında 2 adet donör olduğu ve kalp hariç tüm organların nakil alındığı bulunmuştur.

Sonuç: Çalışmanın sonucunda nakil sayılarını artırmak için,organ bağışına engel olan durumlarının tespit edilmesi,toplumun organ nakli konusunda bilinçlendirilmesi, tanıtım ve kampanyaların düzenlenmesi önerilebilir.

Anahtar Sözcükler: Yozgat ili, organ bağışı, retrospektif çalışma

Aim: Today, surgical procedures, medical technology, and improvements in immunosuppressive treatment regimens have increased the number of patients transplanted and the success rate. Despite the increase in the number of transplant patients and the success rate in organ transplantation, there isn't required increase in the number of organ donors. To status/sitution determination done this study aimed to determine the number and rates of organ donation in Yozgat province.

Method: This study was carried out retrospectively in order to evaluate the records of persons who have donated organs in Yozgat between January 2012 and August 2017. The data in the organ and tissue donation system of Turkey have been examined in terms of number of organ donors, number of organs, organ type, number of donors. The data was evaluate as number and percentage.

Results: In there cords examined, it was determined that a total of 1,288 individuals were found to have organs donated, 60% of the donating individuals are women, 40% are men and the number of donated organs was 21,681. It was determined that 5,94% (1,288) of the donated organs were lung, kidney, small intestine, heart, liver and cornea, 5,90% (1,280) pancreas, 3,36% (730) uterus and 55,14% (11,951) other organs. During this period, there were 2 donors all the organs transplantion except the heart transplation.

Conclusion: In order to increase the number of transfers at the end of the study can be suggested identify the obstaclesto organ donation, to raise the awareness of the society about organ transplantation, organization of publicity and campaigns.

Keywords: Yozgat province, organ donation, retrospective study

Sözel 29

ADLİ HEMŞİRELİK DERSİ ALAN VE ALMAYAN SON SINIF HEMŞİRELİK ÖĞRENCİLERİNİN ADLİ HEMŞİRELİĞE İLİŞKİN GÖRÜŞLERİ

Forensic Nursing-Related Views of Fourth-Year Nursing Students Taking and Not Taking the Course of Forensic Nursing

Funda KARDAŞ ÖZDEMİR*, Zümrüt AKGÜN ŞAHİN*

**Kafkas Üniversitesi, Sağlık Bilimleri Fakültesi, Hemşirelik Bölümü, Kars*

Amaç: Bu araştırma, adli hemşirelik dersi alan ve almayan son sınıf hemşirelik öğrencilerinin **adli hemşireliğe ilişkin görüşlerini**belirlemek amacıyla yapıldı.

Gereç ve Yöntem: Tanımlayıcı tipte tasarlanan araştırmanın örneklemini bir üniversitenin Sağlık Bilimleri Fakültesi Hemşirelik Bölümü'nde 2016-2017 öğretim yılı bahar döneminde, son sınıfta okuyan ve çalışmaya katılmayı kabul eden 135 öğrenci oluşturdu. Veriler, araştırmacılar tarafından hazırlan soru formu ile toplandı, sayı ve yüzde olarak değerlendirildi.

Bulgular: Araştırmaya katılan öğrencilerin %61.4'ünün 21-22 yaş aralığında ve %59.2'sinin kız olduğu belirlendi. Öğrencilerin %57.7'sinin daha önce adli vaka ile karşılaştığı tespit edildi. Öğrencilerin %57.0'sinin(n=77) fakültede7. Yarıyılda seçmeli ders olarak yürütülen adli hemşirelik dersini aldıkları saptandı. Adli hemşirelik dersi alan öğrencilerin %94.8'i adli hemşirelik dersinin hemşirelik mesleği için gerekli olduğunu, %89.6'si hemşirelerin adli vakalarda hastaları tanımada önemli role sahip olduklarını, %87.4'ü adli hemşireliğin bir uzmanlık dalı olması gerektiğinive%68.1'i gelecekte adli hemşirelik alanında çalışabileceklerini belirtti. Adli hemşirelik dersini almayanların ise (n=58)%51.8'iadli hemşirelik dersinin hemşirelik mesleği için gerekli olduğunu %77.7'si hemşirelerin adli vakalarda hastaları tanımada önemli role sahip olduklarını, %59.2'sinin adli hemşireliğin bir uzmanlık dalı olması gerektiğini ve %37.7'si gelecekte adli hemşirelik alanında çalışabileceklerini ifade etti. Adli hemşirelik dersi alan öğrencilerin %55.5'i dersi almayanların ise%17.7'si TCK'nın 280. maddesini bildiği saptanmıştır.

Sonuç: Adli hemşirelik dersinin öğrencilerin adli hemşirelik ile ilgili bilgi ve görüşlerini olumlu yönde etkilediği söylenebilir. Hemşirelik lisans ve lisansüstü eğitim müfredatlarında adli hemşirelik dersine tüm öğrencileri kapsayacak şekilde yer verilmesi önerilir.

Anahtar Sözcükler: Adli hemşirelik,öğrenci, görüş

Aim: This study was conducted in order to determine the forensic nursing-related views of fourth-year nursing students taking and not taking the course of forensic nursing.

Material and Method: The sample of the research that was designed as a descriptively was formed by 135 students who were in the last year and who agreed to participate in the study in the department of Health Sciences Faculty Nursing Department of a university during the spring term of 2016-2017 academic year.The data were collected through a questionnaire prepared by researchers and were assessed through numbers and percentages.

Results: It was found that 61.4% of the students participating in the study were in the age range of 21 and 22 years, and 59.2% were female. 57.7% of the students had encountered with a forensic case before. It was reported that 57.0% of the students (n=77) took the forensic nursing course as an elective course in the faculty during the 7th semester. 94.8% of the students taking the forensic nursing course, considered the course of forensic nursing as necessary for the nursing profession, 89.6% believed that nurses played a significant role in diagnosing the patients in forensic cases, 87.4% thought that forensic nursing should be a speciality, and 68.1% reported that they might work in the field of forensic nursing in the future. On the other hand, 51.8% of those not taking the course of forensic nursing (n=58) stated that the course of forensic nursing was necessary for the nursing profession, 77.7% believed that nurses played a significant role in identifying patients in forensic cases, 59.2% thought that forensic nursing should be a speciality, and 37.7% reported that they might work in the field of forensic nursing in the future. It was found that 55.5% of the students taking the course of forensic nursing and 17.7% of those who did not take the course knew the Article 280 of the Turkish Penal Law.

Conclusion: It can be asserted that the course of forensic nursing affected the knowledge and views of students on forensic nursing positively. It is suggested to involve the course of forensic nursing in both undergraduate and graduate curricula in such a way to include all the students.

Keywords: Forensic nursing, student, view

Sözel 30

HEMŞİRELERİN İŞ KAZASI YAŞAMA DURUMLARI VE İŞ GÜVENLİĞİ ALGILARININ DEĞERLENDİRİLMESİ

Assessing The Situations Of Occupational Accident Experience Of Nurses And Their Perceptions Of Occupational Safety

Emine Ela KÜÇÜK*, Kürşad YAPAR**

**Giresun Üniversitesi, Sağlık Bilimleri Fakültesi, Halk Sağlığı Hemşireliği*

*** Giresun Üniversitesi, Tıp Fakültesi, Farmakoloji*

Giriş ve Amaç: Çalışanların sağlığının korunması ve geliştirilmesi iş sağlığı ve güvenliğinin ana amaçlarındandır. Ağır ve tehlikeli işler sınıfında yer alan hastanelerde çalışan sağlık personelleri enfeksiyonlar, ilaçlar, malzemelerin yarattığı tehlikeler, atıklar, ergonomik tasarım eksikliği, çalışma koşulları ve malzeme yetersizliği, iş yükü fazlalığı, çalışanların dikkatsiz davranışları vb. nedenlerle birçok tehlike, kaza ve hastalık riskleri ile karşı karşıya kalmaktadır. Bu çalışmada hemşirelerin iş kazası yaşama durumlarının ve iş güvenliği algılarının değerlendirilmesi amaçlanmıştır.

Materyal-Metod: Tanımlayıcı nitelikteki çalışma 28-03-20.04.2016 tarihleri arasında Giresunda bir kamu hastanesinde uygulanmıştır. Çalışma araştırmaya katılmayı kabul eden 105 hemşire ile gerçekleştirilmiştir. Verilerin toplanmasında sosyo-demografik özellikler, çalışma yaşamı ve iş sağlığı ve güvenliğine ilişkin sorulardan oluşan anket formu ile güvenlik iklimi ölçeği kullanılmıştır.Veirlerin değerlendirilmesinde sıklık, ki kare testi ve bağımsız gruplarda t testi kullanılmıştır.

Bulgular: Araştırmaya katılan hemşirelerin yaş ortalaması 37.3±8.0'dır. Katılımcıların %81.9'u kadındır. Araştırmaya katılan hemşirelerin % 51.4'ü lisans, %19.9'u önlisans mezunudur. Hemşirelerin %38.1'i sigara, %5.8'i alkol kullanmaktadır. % 15.1'i düzenli egzersiz yapmaktadır. Araştırmaya katılan hemşirelerin %67.0'si dahili birimlerde çalışmaktadır. Bulunduğu serviste çalışma süresi ortalaması 6.01±6.2'dir. Hemşirelerin %57.1'i gündüz+nöbet şeklinde çalışmaktadır. Hemşirelerin %55.3'ü işinin sağlığını olumsuz yönde etkilediğini, % 12.6'sı çok olumsuz etkilediğini belirtmiştir. Araştırmaya katılan hemşirelerin % 30.1'i iş kazası yaşadığını belirtmiştir. İş kazası yaşayanların %91.7'si kesici-delici alet yaralanması yaşamıştır. Katılımcıların %35.9'u iş yaşamında kendini güvende hissetmediğini belirtmiştir. Hemşirelerin %78.8'i mesleğini sevmektedir. İşini sevdiğini belirten hemşirelerin güvenlik iklimi puanı anlamlı olarak yüksek bulunmuştur ($p<0.05$). İş sağlığı ve güvenliği hakkında bilgi sahibi olduğunu belirten hemşirelerin anlamlı olarak daha az iş kazası yaşadıkları belirlenmiştir ($p<0.05$). İş kazası yaşayanların, iş kazası yaşamayanlara göre iş güvenliği algısının anlamlı olarak daha düşük olduğu belirlenmiştir ($p<0.05$).

Sonuç: Çalışma yaşamında kendini güvende hisseden hemşirelerin daha az iş kazası yaşadıkları belirlenmiştir. Ağır ve tehlikeli işler sınıfında yer alan hastanelerde çalışan hemşirelerin çalışma koşullarının değerlendirilmesi, iş sağlığı ve güvenliğini artırmaya yönelik çalışmaların yapılması önerilmektedir.

Anahtar Sözcükler: İş sağlığı, Hemşirelik, Güvenlik iklimi

Introduction and Objective: The protection and improvement of the health of the workers is one of the main objectives of occupational health and safety. Health staff who work at hospitals, which are within the class of hard and dangerous work, are confronted with several risks of danger, accidents and diseases due to reasons including infections, drugs, dangers created by materials, wastes, the lack of ergonomic design, working conditions and lack of materials, excess work load, careless behaviors of the workers, etc.This study aims to assess the situations of occupational accident experience of nurses and their perceptions of occupational safety.

Material and Method: This descriptive study has been conducted at a public hospital in Giresun (Turkey) between March, 28 and April, 20 in 2016. The study has been carried out with 105 nurses who have agreed to participate in the study. During the collection of data, a questionnaire form which includes questions regarding socio-demographic characteristics, working life, and occupational health and safety has been used, in addition to the safety climate scale. For the data analysis; frequency, Chi-square test and t-test in independent samples are used.

Findings: The average age of the nurses participating in the study is 37.3±8.0. 81.9% of the participants are female. Among the nurses participating in the study, 51.4% of them have Bachelor's degrees and 19.9% of them have associate's degrees. 38.1% of the nurses are smokers and 5.8% of the nurses take alcohol. 15.1% of them practice regular physical exercise. 67.0% of the nurses who participate in the study work at internal units. The average duration of working in the associated unit is 6.01±6.2. 57.1% of the nurses work in the form of days+watches. 55.3% of the nurses have indicated that their work affects their health negatively and 12.6% of them have stated that their work affects their health very negatively. 30.1% of the participating nurses have indicated that they have experienced occupational accidents. 91.7% of the ones experiencing accidents are injured by cutting-drilling tools. 35.9% of the participants have indicated that they do not feel safe in their working lives. 78.8% of the nurses love their profession. The safety clime scores of the nurses who have stated that they love their profession are found to be significantly higher ($p<0.05$). It is determined that the nurses who have stated that they have information about occupational health and safety experience significantly lesser occupational accidents ($p<0.05$). It is also found that the occupational safety perception of the nurses who have experienced occupational accidents is significantly lower than those who have not experienced accidents ($p<0.05$).

Conclusion: It is found that nurses who feel safe in the working life experience lesser occupational accidents. It is recommended that the working conditions of the nurses who work at hospitals, which are within the class of hard and dangerous work, should be assessed and studies should be conducted for the purposes of improving occupational health and safety.

Keywords: Occupational health, Nursing, Safety climate

Sözel 31

HEMŞİRELİK ÖĞRENCİLERİNİN EVDEN KAÇMA VE ÇOCUK YAŞTA EVLİLİK HAKKINDA GÖRÜŞLERİ

The Views of Nursing Students on Escaping From Home and Child Marriage

Ümran ÇEVİK GÜNER*, Emine GÜDEK SEFEROĞLU**

** Gaziosmanpaşa Üniversitesi Sağlık Bilimleri Fakültesi/Hemşirelik Bölümü*

*** Dumlupınar Üniversitesi Kütahya Sağlık Yüksekokulu/Hemşirelik Bölümü*

Problem ve Amaç: Ülkemizde kız ergenlerin evden kaçarak çocuk yaşta evlenmesi oldukça yaygın görülen ancak ihmal edilen bir konudur. Ailelerin yasal sonuçlarından dolayı çocuk yaşta evlilikleri, olabilecek gebelikleri, istismar ve şiddet durumlarını gizlemeleri nedeniyle, sorunu belirlemek oldukça zordur. Hemşirelerin, çocuk sağlığını olumsuz etkileyen bu sorunların önlenmesinde önemli sorumlulukları vardır. Bu çalışma, hemşirelik öğrencilerin evden kaçma ve çocuk yaşta evlilik hakkındaki görüşlerini belirlemek amacıyla planlandı.

Gereç ve Yöntem: Bu tanımlayıcı araştırmanın örneklemini bir üniversitenin hemşirelik bölümü 1.sınıf öğrencisi olup çalışmaya katılmaya gönüllü 72 öğrenci oluşturdu. Araştırma verileri, katılımcıların sosyodemografik özellikleri ve istismar şekillerinin tümünü içeren ve evlenmek amacıyla evden kaçan kız çocuğunun öyküsünün anlatıldığı vaka örneği hakkında sorular içeren form ile temmuz-ağustos 2017 tarihleri arasında online olarak toplandı.

Bulgular: Öğrencilerin yaş ortalamaları 19,94±1,61 olup, %66,7'si kız öğrenciydi. Öğrencilerin %38,9'u eğitimsizliğin, %23,6'sı ekonomik faktörlerin, %19,4'ü aile baskısının çocuk yaşta evlenmenin nedeni olduğunu, Çocuk yaşta evlenmenin çocuk hakları üzerine etkisi konusunda; öğrencilerin %33,3'ü çocuğun özgürlüğünü kısıtladığını, %31,9'u eğitim hakkını engellediğini belirtti. Öğrencilerin %69'u aile rızası olsa bile çocuk yaşta evliliğin yasal olmadığını ifade etti. Örnek vakayla ilgili olarak; öğrencilerin %84,7'si istismar varlığını saptadı, %90,3'ü duygusal istismar yaşandığını belirtti. Öğrencilerin %61,1'i evden kaçma nedeninin şiddet görme olduğunu, %44,4'ü evden kaçan kızın gelecekte stresle, %20,8'i şiddetle karşılaşabileceğini, %13.9'u ise gebe kalabileceğini, %50'si kardeşlerin ablasını örnek alabileceğini belirtti. Öğrencilerin %45,8'i şiddet yaşayan bir ailenin başvuracağı ilk birimi, %18,1'i çocuk istismarlarının bildirildiği telefon hattını doğru olarak bildirdi.

Sonuç: Çocuk yaşta evlilik, evden kaçma, istismar konularında hemşirelik 1.sınıf öğrencilerinin yeterli bilgiye sahip olmadıkları saptandı. Öğrencilerin kültürel özelliklerinden getirdikleri istismar, evden kaçma ve çocuk yaşta evliliklere yönelik yanlış tutumlarının değiştirilmesi, yaşanabilecek sorunları önleme ve azaltma, bireyi, aileyi ve topluma rehberlik edebilme yeterliliğini kazandırılmasını amaçlayan hemşirelik ders içeriklerinin oluşturulması önerilmektedir.

***Anahtar Sözcükler*:** Çocuk yaşta evlilik, evden kaçma, istismar, hemşirelik öğrencileri

Problem and Objective: In our country, the girl teenagers escaping from home and getting married at the age of child is a common but neglected issue. Due to the legal consequences, the families do not disclose the issues. Hence, it is difficult to identify the problems related to childhood marriages, related pregnancies, abuse and violence. Nurses have important responsibilities to prevent these cases that adversely affect child's health. This study was planned to determine the views of nursing students about escape from home and marriage in childhood.

Materials and Methods: This descriptive study sample consisted of 72 volunteer participating students studying in the first class of nursing faculty of a university. The survey data were collected online between July-August 2017 with a form containing questions related to the sample case story about a girl who had escaped from the home for marriage. The story included the participants' sociodemographic characteristics and all forms of abuse.

Results: The average age of the students was 19.94 ± 1.61, 66.7% of participants was girl. The students have claimed the reason for child marriage as 38.9% due to illiteracy, 23.6% due to economic factors, 19.4% due to family pressure. Regarding the effect of child marriage on children's rights; 33.3% of the students said that it restricted the child's freedom, and 31.9% said that it prevented the right to education. 69% of the students stated that marriage at the age of child is not legal even if consented by the family. With regard to the sample case; 84.7% of the students identified as an abuse case, and 90.3% stated that they had noticed emotional abuse. 61.1% of the students stated that the reason for escape from the house was violence. The women who escaped from the home would have; stress in future as claimed by 44.4% of participants, face with violence as claimed by 20.8%, have pregnancy as claimed by 13.9% and been a model for the sisters as claimed by 50%. 45.8% of the students reported correctly the first unit to which a violent family would apply, and 18.1% correctly reported the telephone line to report child abuse.

Conclusion: It was noted that first grade nursing students did not have sufficient knowledge about child marriage, escape from home and abuse. It is proposed to develop nursing course material to improve students' wrong cultural perception regarding escape from home and child marriage, prevent and reduce potential problems, and provide ability to guide individuals, family and public.

Keywords: Child marriage, escape from home, abuse, nursing students

Sözel 32

BİRİNCİ BASAMAK SAĞLIK HİZMETLERİNDE ÇALIŞAN HEMŞİRE VE EBELERİN ÇOCUK İHMAL VE İSTİSMARI KONUSUNDAKİ BİLGİ DÜZEYİNİN İNCELENMESİ

Examination Of Knowledge Level Of Nurses And Midwives Child Neglect And Abuse Employed In Primary Health Care Services

Meltem KÖKDENER*, Oya Sevcan ORAK, Kübra GÜLIRMAK****

Esma Ayşe ÖZTÜRK***

**Ondokuz Mayıs Üniversitesi Sağlık Bilimleri Fakültesi Sosyal Hizmet Bölümü*

***Ondokuz Mayıs Üniversitesi Sağlık Bilimleri Fakültesi Ruh Sağlığı ve Hastalıkları Anabilim Dalı*

****Ondokuz Mayıs Üniversitesi, Sağlık Bilimleri Enstitüsü, Acil Hemşireliği Anabilim Dalı*

Giriş ve amaç: 18 yaş altı olan herkesin çocuk olarak kabul edildiği ülkemizde çocuk istismarı, karmaşık nedenleri ve trajik sonuçları olan çok boyutlu halk sağlığı sorunudur. Bu anlamda birinci basamak sağlık hizmetlerinde çalışan sağlık personeli bu tip vakaları ilk kez gören ve tanımlayan kişiler olabilirler. Bu tip vakaları doğru tanımlayabilmek, ihmal ve istismara uğramış kişilere zamanında ve etkili müdahale yapılmasını sağlayabilmek açısından burada çalışan personelin bilgili ve farkındalığı yüksek olmalıdır. Sağlık personeli beraber çalıştıkları sağlık personelini ve toplumu eğiterek, duyarlı ve bilgili hale getirmek için çaba sarf etmelidir. Çocuk ihmal ve istismarının tanımlanma aşamasında sağlık ekibinin en önemli üyelerinden biri olarak ebe ve hemşirelerin bu konuda bilgi birikimi ve motivasyonu önemlidir. Bu araştırmada birinci basamak sağlık hizmetlerinde çalışan hemşire ve ebelerin çocuk ihmal ve istismarı konusundaki bilgi düzeyinin incelenmesi amaçlanmaktadır.

Yöntem: Araştırma Samsun Halk Sağlığı Müdürlüğü'ne bağlı iki merkez ilçede bulunan Aile Sağlığı Merkezlerinde çalışan ve araştırmaya katılmayı kabul eden ebe ve hemşirelerle (117 kişi) yapılmıştır. Araştırma verileri toplanırken "Tanıtıcı Bilgi Formu" ve ''Çocuk İstismarı ve İhmalinin Belirti ve Risklerinin Tanılanmasına Yönelik Ölçek" kullanılmıştır. Verilerin değerlendirilmesinde SPSS 21.00 programı kullanılmıştır. Tanımlayıcı istatistikler, independent t testi, ANOVA, pearson korelasyon analizi ile istatistiksel analiz yapılmıştır. Araştırmada anlamlılık düzeyi $p<0,05$ olarak alınmıştır.

Bulgular: Araştırmaya katılanların %84.6'sının kadın, yaş ortalamalarının 38.00±7.85 olduğu, %70.9'unun çocuğunun olduğu, %50.4'ünün hemşire, %49.6'sını ise ebeler oluşturmaktadır. Araştırmaya katılan sağlık personellerinden %32.5'inin çocuk ihmal ve istismarı durumu ile karşılaştıkları, Araştırmaya katılanların çocuk istismarı konusunda %41.9'unun eğitim aldığı, %22.2'sinin ise aldığı eğitimi yetersiz buldukları görülmüştür. Aynı zamanda %9.4'ünün sertifikalı bir eğitim aldığı, Toplam ölçek puanı ise, 228.64±19.65 olarak hesaplanmıştır. Araştırmaya katılan hemşire ve ebelere böyle bir durumla karşılaştığınızda resmi bildirim yapar mısınız diye sorulduğunda bu soruya %98.3'ünün evet cevabı verdiği görülmüştür. Çalıştığınız kurumda bu konuya yönelik ilgili prosedür var mı diye sorulduğunda %20.5'i evet var, %26.5'i bilmiyorum, %11.1'i var ama yeterli değil yanıtını vermiştir. Toplam ölçek puanı ile çocuk sahibi olma durumu, çocuk istismarı konusunda eğitim alma durumu, kurumda prosedür olup olmadığını bilme durumu arasında istatistiksel olarak anlamlı bir fark bulunamamıştır ($p>0.05$). Toplam ölçek puanı ve çocuk ihmal ve istismarı ile karşılaşma durumu arasında istatistiksel olarak anlamlı bir fark bulunmuştur ($p<0.05$).

Sonuç ve öneriler: Bu çalışmaya dahil edilen ebe ve hemşirelerin çocuk ihmali ve istismarı konusunda bilgi düzeylerinin yeterli olmadığı belirlenmiştir. Bu nedenle bu konuya gereken önem verilmeli ve personel bu konuda hizmet içi eğitimlerle desteklenmelidir.

***Anahtar Sözcükler*:** Hemşire, Ebe, Çocuk İhmal ve İstismarı

Introduction and purpose: In our country, where everyone under the age of 18 is considered a child, child abuse is a multi-dimensional public health problem with complex causes and tragic consequences. In this sense, health personnel working in primary health care services may be the first to see and identify such cases. In order to be able to correctly identify such cases, to provide timely and effective intervention to those who have been neglected and abused, the personnel working here should be knowledgeable and aware. Health personnel should make efforts to educate the health staff and the society they are working with to be sensitive and knowledgeable. The knowledge and motivation of midwives and nurses as one of the most important members of the health team in the process of defining child neglect and abuse is important. In this research, it is aimed to examine the level of knowledge about child neglect and abuse of nurses and midwives working in primary health care services.

Method: The study was conducted with midwives and nurses (117 persons) working in Family Health Centers located in two central districts affiliated to Samsun Public Health Directorate and accepting to participate in the research. When the research data were collected, "Introductory Information Form" and "Scale for Diagnosis of Symptoms and Risks of Child Abuse and Neglect" were used. The SPSS 21.00 program was used in the evaluation of the data. Descriptive statistics, independent t test, ANOVA, pearson correlation analysis were used for statistical analysis. The level of significance in the study was taken as $p<0,05$.

Findings: 84.6% of the participants were female, mean age was 38.00 ± 7.85, 70.9% were children, 50.4% were nurses, and 49.6% were female. 32.5% of the health personnel who participated in the survey had encountered child neglect and abuse situation, 41.9% of the participants in the survey had education about child abuse, and 22.2% of them found that the education they received was inadequate. At the same time, 9.4% received a certified education and the total scale score was calculated as 228.64 ± 19.65. When asked if you would like to make an official notification to the nurses participating in the research and if you have encountered such a situation, 98.3% of the question was answered yes. When asked if there is a related procedure for this issue in your institution, 20.5% answered yes, 26.5% did not know, 11.1% answered, but not enough. There was no statistically significant difference ($p>0.05$) between the total scale score and the status of having children, having education about child abuse, and knowing whether there was a procedure in the institution. A statistically significant difference was found between the total scale score and the state of encounter with child neglect and abuse ($p<0.05$).

Conclusions and recommendations: It has been determined that the knowledge levels of midwives and nurses involved in this study are not sufficient in terms of child neglect and abuse. For this reason, this issue should be given due importance and the staff should be supported with in-service training in this respect.

***Keywords*:** Nurse, Midwife, Child Neglect and Abus

Sözel 33

YAPILANDIRILMIŞ EĞİTİM PROGRAMININ HEMŞİRELERİN ADLİ VAKAYI TANILAMA ve DEĞERLENDİRMESİNE ETKİSİ

The Effect Of Structured Education Program Upon Nurses' Identifying And Assessing Forensic Cases

Funda TOSUN GÜLEROĞLU*, Gökçen AYDIN AKBUĞA, Dilek EFE ARSLAN***, Esin CERİT****, Aybike BAHÇELİ ****

** Bozok Üniversitesi Sağlık Yüksekokulu Kadın Sağlığı ve Hastalıkları Hemşireliği AD.*

*** Bozok Üniversitesi Sağlık Yüksekokulu Cerrahi Hastalıkları Hemşireliği AD.*

**** Bozok Üniversitesi Sağlık Yüksekokulu. İç Hastalıkları hemşireliği AD.*

***** Bozok Üniversitesi Sağlık Yüksekokulu Ruh Sağlığı ve Hastalıkları Hemşireliği AD.*

Giriş-Amaç: Bu araştırma yapılandırılmış eğitim programının hemşirelerin adli vakayı tanılama ve değerlendirmesine etkisini belirlemek amacıyla öntest sontest izleme testi desenli müdahale çalışması olarak yapılmıştır.

Gereç- yöntem: Araştırma, Bozok Üniversitesi Tıp Fakültesi Araştırma ve Uygulama hastanesinde görev yapan ve çalışmaya katılmayı kabul eden 42 hemşire ile yapılmıştır. Hemşireler 21 kişilik 2 gruba ayrılmıştır ve her gruba adli vakayı tanılama ve değerlendirmesine yönelik eğitim verilmiştir. Veriler araştırmacılar tarafından geliştirilen tanıtıcı bilgi formu ve adli vakayı tanılama ve değerlendirme bilgi formu ile toplanmıştır.

Eğitim 2 oturumda, aynı araştırmacı tarafından verilmiştir. Araştırmacı ilk oturumda adli vaka türleri, adli vakaya yaklaşım, kanıt toplama- saklama, hemşirenin rol ve sorumlukları anlatmış, 2. oturumda ise vaka çalışması yapmıştır. Her oturum yaklaşık 40 dakika sürmüştür.

Araştırmanın ilk ölçümü, eğitim tarihinden yaklaşık bir hafta önce, ikinci ölçümü eğitim sunumundan hemen sonra, üçüncü ölçüm ise eğitimden 1 ay sonra alınmıştır. Verilerin değerlendirilmesinde sayı, yüzdelik, varyans analizi, bağımsız gruplarda t testi kullanılmıştır.

Bulgular: Çalışmaya katılan hemşirelerin %59.5'inin lisans mezunu ve yaş ortalamasının 30.11±4.87 yıl olduğu belirlenmiştir. Hemşirelerin %40.5'inin yoğun bakımda çalıştığı, çalışma yılı ortalamasının 7.54±4.36 yıl olduğu, %84'ünün ise adli vakayı tanılama ve değerlendirme ile ilgili eğitim almadığı saptanmıştır. Hemşirelerin adli vakayı tanılama ve değerlendirme bilgi formundan alınan puan ortalamaları karşılaştırıldığında eğitim öncesi öntest puan ortalamasının 4.57±1.98, eğitim sonrası sontest puan ortalamasının 11.73±4.09, bir ay sonra değerlendirilen izlem puan ortalamasının 9.88±3.40 olduğu saptanmıştır. Hemşirelerin aldığı son test ve izlem puan ortalamalarında ön-teste göre anlamlı bir artış olduğu belirlenmiştir ($p<0.05$).

Sonuç: Eğitimin adli vakayı tanılama ve değerlendirmesi hakkındaki bilgi düzeyine olumlu etkisinin olduğu belirlenmiştir. Hemşirelere bu konuda hizmet içi eğitimlerin verilmesi önerilebilir.

Anahtar Sözcükler: Hemşire, adli vaka, yapılandırılmış eğitim

Introduction-Aim: The current study was an intervention study designed in pre-test, post-test and follow-up model in order to explore the effect of structured education program upon nurses' identifying and assessing forensic cases.

Tools -Method: The study was undertaken with 42 nurses who worked at Research and Application Hospital of Medicine Faculty of Bozok University and who accepted to join the study. The data were gathered using personal information form designed by researchers and form of identification and assessment of forensic cases. Nurses were divided into two groups of 21 and each group took training on identification and assessment of forensic cases.

The training was given by the same researcher in two sessions. In the first session, the researcher taught types of forensic cases, approach to forensic cases, evidence gathering and keeping evidence, responsibilities and roles of nurses while case studies were examined in the second session. Each session nearly lasted 40 minutes.

Pre-test was done one week earlier than the training, post-test was done just after the training and follow-up was done one month later after the training. For the assessment of the data; numbers, percentages, variance analyses, t-test in independent groups were used.

Findings: The participant nurses were 59.5% of them had undergraduate degree and average age was 30.11±4.87 years. 40.5% of the nurses worked at intensive care units, average work length was 7.54±4.36 years and 84% of them did not have any training on identification and assessment of forensic cases. When nurses' mean scores obtained from form of identification and assessment of forensic cases were compared, the mean score was 4.57±1.98 in pre-test, 11.73±4.09 in post-test and 9.88±3.40 in follow-up done three months later. It was determined that there was a significant increase in nurses' average of the post- test and follow-up points according to pre-test ($p<0.05$).

Result: It has been determined that education has a positive effect on the level of knowledge about the identification and assessment of judicial cases. It may be recommended that on-job trainings should be given to nurses.

Keywords: Nurse, forensic case, structured education

Sözel 34

OLAY YERİ ARAŞTIRMA HEMŞİRELERİNİN ROL VE SORUMLULUKLARI

Crime Scene Investigation Nurses Role And Responsibilities

Nasibe KIVRAK*, Tuğba DENGE**

*Ankara Üniversitesi Tıp Fakültesi, Kulak Burun Boğaz Anabilim Dalı, Ankara, Türkiye
** Ankara Üniversitesi Tıp Fakültesi, Faturalama Birimi, Ankara, Türkiye

Adli hemşireliğin alt gruplarından birisi de ingilizce 'Crime Scene Investigation Nursing (CSI NURSING) olarak adlandırılan olay yeri hemşireliğidir.

Adli olaylarda olay yerinde bulunan ve olayın çözümüne katkı sağlayacak ipuçlarının yakalanmasında ve değerlendirilmesinde farklı disiplinlerden katkının sağlanması önemlidir. Bu açıdan olay yeri hemşireleri; adli olayın yerini, şeklini, sebeplerini kendi disiplini çerçevesinde araştırarak çözümlenmesini hızlandırarak, adaletin sağlanmasına katkı sağlamaktadırlar.

Çalışmamızda olay yeri hemşireliği kavramı açıklanmış, yurt dışındaki uygulamalar ve Türkiye'deki mevcut durum karşılaştırmalı analiz edilerek değerlendirilmiştir.

Anahtar Sözcükler: Olay yeri, olay yeri araştırmaları, hemşire, suç, adli hemşirelik

One of the subgroups of forensic nursing is the crime scene nursing called 'Crime Scene Investigation Nursing' (CSI NURSING).

It is important that in the forensic events the involvement of different disciplines in capturing and evaluating the clues that are at the scene and contributing to the resolution of the event is important. In this respect, the scene nurses; They contribute to the provision of justice by accelerating the analysis of the place, form and reason of the judicial phenomenon by investigating its causes within its own discipline.

In our study, the concept of crime scene nursing was explained and the applications in Turkey and the current situation in Turkey were analyzed and compared.

Keywords: Crime scene, crime scene investigations, nurse, crime, forensic nursing

Sözel 35

ADLİ HEMŞİRELERİN VAKALARA YÖNELİK YAKLAŞIM VE DÜŞÜNCELERİ: KALİTATİF BİR ARAŞTIRMA

Nurses' Attitudes and Thoughts about Judicial Cases: A Qualitative Research

Ulviye GÜNAY [*], **Semiha DERTLİ** [**]

[*] *İnönü Üniversitesi, Hemşirelik Fakültesi, Malatya, TÜRKİYE*

[**] *Fırat Üniversitesi, Sağlık Bilimleri Fakültesi, Elazığ, TÜRKİYE*

Giriş ve Amaç: Hemşireler çalıştıkları kurumlarda adli vakayla ilk karşılaşan kişi olabilmektedir. Bu araştırma hemşirelerin adli olaylara yönelik yaklaşım ve düşüncelerini belirlemek amacı ile yapıldı.

Yöntem: Araştırma bir üniversite hastanesinin cerrahi kliniğinde çalışan 15 hemşire ile Eylül 2017 yılında, nitel fenomonojik yöntemle yapıldı. Veriler birebir derinlemesine görüşme yöntemi ile ses kaydı yapılarak toplandı. Görüşmelerde 8 açık uçlu soru soruldu. Ses kayıtları içerik analizi yöntemiyle değerlendirilerek sınıflandı ve tanımlandı.

Bulgular: Hemşirelerin yaş ortalaması 32,2, beşi erkek, biri lise mezunu, tümü adli vaka ile karşılaşmıştı.

Hemşirelerin çoğunluğu adli vakalarda mağdur olan hastalara bakım verirken daha dikkatli, özenli davrandıklarını, daha fazla empati kurduklarını ve koruyucu olduklarını belirtiyordu. Bir hemşirenin görüşü:

"Oğlu tarafından darp edilen bir yaşlı hastam vardı, sürekli ağlıyordu. Eşi de terk etmişti... Kimsesiz olması, bu şekilde mağdur olması… Üzülmüştüm… Bu teyzeye diğer hastalardan farklı olarak daha koruyucu davranmaya, bir yakını gibi ihtiyaçlarını gidermeye, her türlü yardımcı olmaya çalıştım." (hemşire 1, erkek)

Hemşirelerin çoğunluğu, fail durumdaki hastaya karşı olumlu duygular hissetmediklerini, bazen öfkelenebildiklerini ancak yine de eşit bakım verdiklerini belirtiyordu.

Bir hemşire:

"Cezaevinden bir hastamız vardı, diğer hastalar gibi isteyerek, içimizden gelerek davranamıyoruz, ancak profesyonel olarak aynı şekilde bakım ve tedavisini yapıyorum. Yani birinde severek yapıyorum, diğerinde mecburiyetten yapıyorum. Örneğin, bir faile psikolojik destek vermek mağdura vermekten daha zor bana göre . (hemşire 4,erkek)

Adli vaka yönetiminde, 3 hemşire dışında diğerleri kendini yeterli bulmadıklarını ve adli süreci iyi yönetemediklerini belirtiyordu.

"Bildiğim kadarıyla, burada gördüğüm kadarı ile yapmaya çalışıyorum. Eğitim almadığım için tam olarak nerde eksiğim olup olmadığını, davranışlarımız doğru olup olmadığını da bilmiyorum". (hemşire 5,erkek)

Hemşirelerin biri dışında diğerleri adli hemşireliğe yönelik özel eğitim alınması gerektiğini belirtiyordu.

" Özel bir eğitim gerekli, sosyal, psikolojik olarak ve tüm ekip olarak eğitim alınmalı."

Sonuç: Hemşirelerin tüm adli hastalarda eşit hemşirelik uygulamaları yaptıkları, adli vakalara yaklaşımda kendilerini yeterli bulmadıkları, eğitim gereksinimleri olduğu saptandı.

Anahtar Sözcükler: Adli hemşirelik, hemşire, uygulamalar, görüşler.

Introduction and Objective: Nurses usually are the first person to face with judicial cases in institutions where they work. This study was conducted to determine nurses' attitudes and thoughts towards judicial cases.

Method: The study was conducted with qualitative phenomenological methodology with 15 nurses working in a surgical clinic of a university hospital in September 2017. The data were collected by voice recording with the in-depth interview method. Eight open-ended questions were asked in the interviews. Voice recordings were evaluated, classified and identified by content analysis method.

Results: The average age of the nurses was 32.2, five of them were male, one was high school graduate, and all had encountered judicial cases.

The majority of the nurses indicated that they were more careful, attentive, more empathetic and protective while providing care to patients, who were victims of judicial cases. A nurse's opinion:

"I had an elderly patient who has been beaten up by her son, she was crying all the time. Her husband had left as well... Her loneliness, and being victimized... I was upset. Unlike the other patients, I tried to act more protective towards this elderly lady, to meet her needs as if I'm her a relative, and tried to help in every way." (nurse 1, male)

The majority of the nurses stated that they did not feel positive feelings towards the perpetrator patients; however, they also stated to provide equal care, despite being angry towards them.

A nurse stated that:

"We had a patient from the prison, we could not act willingly and voluntarily towards him, different from the other patients; however, I was providing similar care and treatment professionally. That is, although I provide care fondly to one group, I provide care this kind of patients out of necessity. For example, providing psychological support to a perpetrator is more difficult than providing to a victim in my opinion." (nurse 4, male)

In judicial case management, except for 3 nurses, others stated that they did not consider themselves adequate and that they could not manage the judicial process well.

"I try to provide care to the extent I knew and learned here. I do not know exactly what am I doing wrong, or what am I missing since I had no training." (nurse 5, male)

Except for one of the nurses, the others stated that a special training is needed for judicial nursing.

"A special training is necessary, and the entire team should receive training socially, psychologically."

Conclusion: It was determined that nurses provide equal nursing care to all judicial patients, did not consider themselves adequate in their approaches towards judicial cases, and had training needs in this regard.

Keywords: Forensic nursing, nurses, practices, opinions.

Sözel 36

HEMŞİRELERİN HATALI TIBBİ UYGULAMA İLE İLGİLİ BİLGİ, TUTUM VE DAVRANIŞLARI: ÇORUM ÖRNEĞİ

Nurses' Attitudes And Behaviours Toward And Knowledge Of Medical Malpractice: Çorum Sample

Selen ÖZAKAR AKÇA*, **Yeliz YELEN AKPINAR****

*Hitit Üniversitesi Sağlık Yüksekokulu, Çorum

**Kamu Hastaneler Birliği Genel Sekreterliği, Çorum

Problem Tanımı: Sağlık hizmetlerinin vazgeçilmez bir parçası olan hemşireler birey, aile ve toplumun sağlığını ve esenliğini koruma, geliştirme ve hastalık durumunda iyileştirmeye yönelik çaba gösterirken profesyonel bir tutum içinde olmalıdır. Son yıllarda önemli bir konu haline gelen tıbbi hatalar, hizmet alan birey, hizmet veren sağlık çalışanı, kurum ve ülke açısından birçok zarara neden olmaktadır. Hasta bakımında önemli görevler üstlenen hemşirelerin çeşitli nedenlerle yaptıkları tıbbi hatalar insan hayatını tehlikeye sokabilmektedir. Bu doğrultuda hastanede çalışan hemşirelerin mesleki profesyonellik düzeyinin tıbbi hata yapma ile ilgili bilgi, tutum ve davranışları üzerine etkisini belirlemenin önemi gündeme gelmektedir.

Amaç: Bu çalışma ile eğitim ve araştırma hastanesinde çalışan hemşirelerin hatalı tıbbi uygulamasına yönelik bilgi, tutum ve davranışlarını belirlemek amaçlanmıştır.

Gereç-Yöntem: Tanımlayıcı olarak yapılan bu araştırma, Temmuz-Eylül 2017 tarihleri arasında bir eğitim ve araştırma hastanesinde yapılmıştır. Araştırmada veriler, kişisel bilgi formu ve Hemşirelikte Tıbbi Hataya Eğilim Ölçeği (HTHEÖ) kullanılarak toplanmıştır. Araştırmada örneklem seçimine gidilmemiş olup, çalışmanın yapıldığı tarihlerde görev yapan, araştırmaya katılmayı kabul eden 242 hemşire araştırmanın örneklemini oluşturmuştur.

Bulgular: Hemşirelerin %32,6'sı tıbbi hata ile karşılaştıklarını, %21,1'i mesleki yaşamları boyunca tıbbi hatayı deneyimlediklerini belirtmişlerdir. Hemşirelerin %74'ü hatalı tıbbi uygulamalar ile ilgili eğitime katılmadıklarını ve %76,4'ü de bu konuda eğitime gereksinim duyduklarını bildirmişlerdir. Hemşirelerin hata eğilimlerinin sırasıyla; enfeksiyonların önlenmesi (4,80), hasta izlemi ve malzeme-cihaz güvenliği (4,81), ilaç ve transfüzyon uygulamaları (4,83), düşmelerin önlenmesi (4,87) ve iletişim (4,93) olduğu belirlenmiştir. Çalışmada bazı değişkenlere göre HTHEÖ puan ortalamaları karşılaştırıldığında; hemşirelerin konuyla ilgili eğitim alma ile HTHEÖ alt boyutlarından olan enfeksiyonların önlenmesi (p=0.012) ve düşme (p=0.043) alt boyutu arasındaki ilişkinin istatistiksel olarak anlamlı olduğu saptanmıştır (p<0,05).

Sonuç: Hemşirelerin tıbbi hata yapma eğilimlerinin düşük olduğu görülmekle birlikte hem tıbbi hataların azaltılmasına yönelik hem de ülkemizde hasta güvenliği kültürünün yerleşmesi için çalışmaların yapılması ve hastanelerde tıbbi hata rapor sisteminin kurulması önerilebilir.

Anahtar Sözcükler: hemşire, hasta güvenliği, tıbbi hata

Problem Statement: Playing an essential part in healthcare services, nurses should strike a professional attitude in protecting and promoting health and welfare of the public, family and individual, and in their efforts to treat a condition. Becoming a serious issue in recent years, medical malpractices cause many damages in terms of the individuals receiving services, the staff providing services, the institution and the country. The medical errors made for a variety of reasons by nurses, taking on important tasks in patient care, may put a human life in jeopardy. In this respect, the importance of determining the effects of the proficiency levels of the nurses on their attitudes and behaviors toward and knowledge of malpractice comes to the forefront.

Objective: This study aims to identify nurses' attitudes and behaviors toward and knowledge of medical malpractice who work for a training and research hospital.

Materials and Methods: This descriptive research was conducted in a training and research hospital between July and September 2017. The research data were collected via a Personal Information Form and Scale of Malpractice Tendency in Nursing. No sample selection was carried out and 242 nurses working at the time of the study constituted the study sample.

Results: 32.6% of the nurses stated they encountered medical errors and 21.1% stating they experienced medical errors during their professional lives. 74% of the nurses reported they did not attend trainings regarding medical malpractice and 76.4% stated they needed training. Malpractice tendencies of the nurses are as follows respectively; prevention of infections (4.80), patient monitoring and material-device safety (4.81), medication and transfusion practice (4.83), prevention of falls (4.87) and communication errors (4.93). When Scale of Malpractice Tendency in Nursing scores were compared to certain variables in the study; it was found that the relationship between the nurses' education about the topic and the two sub-dimensions of Scale of Malpractice Tendency in Nursing, prevention of infections (p=0.012) and falling (p=0.043), was statistically significant (p<0.05).

Conclusion: Tendencies of medical malpractices of the nurses seem to be low, however, in order to decrease the level of medical malpractice and establish patient safety culture in our country, it is advisable to conduct studies and set medical error reporting system in the hospitals.

Keywords: nurse, patient safety, medical error.

Sözel 37

HEMŞİRELİK ÖĞRENCİLERİNİN ADLİ HEMŞİRELİKLE İLGİLİ GÖRÜŞLERİ

The Opinions of Nursing Students Regarding Forensic Nursing

İlker YILMAZ* Gülseren MARAŞ*

**Erciyes Üniverssitesi Sağlık Bilimleri Fakültesi*

Giriş ve Amaç: Bu çalışmahemşirelik öğrencilerinin adli hemşirelikle ilgili görüşlerininbelirlenmesi amacıyla yürütülmüş, tanımlayıcı bir çalışmadır.

Gereç-Yöntem: Araştırmanın evrenini Erciyes Üniversitesi Sağlık Bilimleri Fakültesi hemşirelik bölümü 3. ve 4. sınıf öğrencisi olan 152 öğrenci oluşturmaktadır. Örneklem seçimine gidilmeyip tam küme örneklem olarak seçilmiştir. Çalışmanın 145 öğrenci ile tamamlanmıştır. araçlarını eksiksiz cevaplayan 2545 kişi ile tamamlanmıştır. Verilerin toplanmasında ilgili literatür taranması ve uzman görüşlerinin sonucunda oluşturulan anket formu kullanılmıştır. Verilerin istatistiksel analizinde; OneSample T testi, Chi-squaretesti kullanılmıştır.

Bulgular:Çalışmaya katılan öğrencilerin yaş ortalaması 21.42±1.32 ve %76.6'sı kadındır. Öğrencilerin %37.9'u şehir merkezinde yaşamakta, %33.8'i gelir düzeylerini iyi olarak nitelemekte, %85.5'i çekirdek ailede yaşamakta, %85.5'inin annesi ev hanımı, %40.0'ının babası emeklidir. Çevresinde adli tıpla ilgilenen birey neredeyse tamamında olmamakla birlikte %21.4'ü öğrencilik süreci boyunca hastanelerde adli bir vakayla karşılaştığını ve karşılaşanların %64.5'inin olayı hastanede çalışan personele ilettiğini ifade etmiştir. Öğrencilerin %59.3'ü adli vaka tanımını doğru bilmekte, %73.8'i ülkemizde adli hemşireliğe özel bir gereksinim olduğunu düşünmekte, %95.2'si ayrı bir disiplin olarak yürütülmesi gerektiğini düşünmektedir. Lisans eğitimleri boyunca adli hemşireliğe yönelik alınan eğitim %13.8'i yeterli bulmakta ve alınan bu bilginin %15.2'si meslek hayatları boyunca yeterli olacağını düşündüğünü ifade etmektedirler. Neredeyse öğrencilerin tümü adli hemşirelikle ilgili bilgiyi lisans eğitimlerindeki derslerinde aldıklarını ve %37.9'u lisans eğitimleri süresinde ayrı bir ders olarak tüm hemşirelik öğrencilerine verilmesi gerektiğini bildirmektedir.

Sonuç: Çalışmamızın sonuçlarına göre adli hemşireliğe yönelik lisans eğitiminde verilen bilgini yetersiz olduğu, müfredatta verilen bilgilerin ise bir yıl sonrasında azaldığı sonuçlarına ulaşılmıştır. Adli hemşireliğin; ayrı bir ders olarak müfredatta daha fazla yer almasının sağlanması, adli hemşireliğin ayrı bir alan olarak bağımsız çalışmasının gerektiği önerilebilir. Ayrıca öğrencilik sürecinde ve çalışma hayatında adli hemşireliğe yönelik eğitimlerin verilmesi gerektiği önerilebilir.

Anahtar Sözcükler: Adli hemşirelik, hemşirelik öğrencisi, görüş

Introduction and Objective: This research is a descriptive study conducted to determine the opinions of nursing students regarding forensic nursing

Material-Method: The research population of this study sonsist of 152 3rd and 4th year undergraduate students from the Nursing Department of the Faculty of Health Sciences at Erciyes University. In this study, not the selectın of sampling method but the cluster sampling method was used. To collect data, the questionnaire formed via the expert opinion and literature review was used and also one sample T test and chi-square test were used for the statistical analysis

Results: The mean age of the students participating in the study was 21.42 ± 1.32 and 76.6% were females. 37.9% of the students live in the city center, 33.8% describe the income levels as good, 85.5% live in the nuclear family, 59.3% of know correctly the definition of the forensic case, 73.8% think that it is a special requirement for forensic nursing in our country and 95.2% think that it should be carried out as a separate discipline. During the undergraduate training, 13.8% of the training received for forensic nursing is found adequate and 15.2% of the received information indicates that they think that it will be sufficient during their professional life. Almost all of the students report that they have received information on forensic nursing in their undergraduate courses and that 37.9% of them should be given to all nursing students as a separate course during undergraduate education.

Conclusion: Results of the study show that the knowledge given on forensic nursing during undergraduate study is insufficient and the knowledge and the knowledge obtained through the curriculum has diminished starting after a year. Forensic nursing should be supplied more space in the curriculum.

Keywords: Forensicnursing, nursingstudents, opinions

Sözel 38

İNTÖRN HEMŞİRELİK ÖĞRENCİLERİNDE MESLEKİ DEĞERLER VE ETİK DUYARLILIK

Professıonal Values And Ethical Sensitivity In Intern Nursing Students

Emine ERDEM*, Yağmur Sezer EFE*, Öznur BAŞDAŞ*, Nuray CANER*, Maksude YILDIRIM*, Meral BAYAT*

**Erciyes Üniversitesi, Sağlık Bilimleri Fakültesi, Hemşirelik Bölümü, Çocuk Sağlığı ve Hastalıkları Hemşireliği AD, Kayseri*

Problem Tanımı ve Amaç: Uygulamada, davranış ve tutumlarını savunmak, gerekçelerini açıklamak ve etik ikilemlerde karar vermek için profesyonel değerler ve etik ilkeler hemşirelereyol göstericidir. Bu tanımlayıcı çalışma, intörn hemşirelerin mesleki değerleri ve etik duyarlılıklarının belirlenmesi amacıyla yapılmıştır.

Gereç ve Yöntem: Bir üniversitenin Hemşirelik Bölümü lisans son sınıf/intörn öğrencileri (n=139) ile yapılan bu çalışma için, öğrencilerden yazılı ve sözlü onam, etik kurul ve kurum izni alınmıştır. Veriler; Mayıs-Haziran 2017 tarihleri arasında anket formu, BYRD'nin Hemşirelere Yönelik Etik Duyarlılık Testi (BHYEDT) ve Revize Edilen Hemşirelerin Mesleki Değerleri Ölçeği (HMDÖ-R) kullanılarak toplanmıştır. Her iki ölçekte puan arttıkça etik duyarlılık ve mesleki değerlere uyum artmaktadır. Veriler, tanımlayıcı istatistikler, Shapiro-Wilk, ANOVA, student t testleri ile değerlendirilmiştir.

Bulgular: Çalışmaya katılan öğrencilerin yaş ortalamaları 23.0±1.04 yıldır. Öğrencilerin %84.9'unun kız, %41.0'ının koruyucu aile tutumuna sahip olduğu, %62.6'sının annesinin ilkokul ve %35.3'ünün babasının lise mezunu olduğu belirlenmiştir. Hemşirelik öğrencilerinin %56.8'i hemşirelik mesleğine isteyerek geldiklerini, %77.7'si mesleği sevdiklerini, %62.6'sı mesleğini değiştirmek istemediklerini, %55.4'ü iş bulmanın kolay olacağını düşündükleri için hemşirelik mesleğini seçtiklerini ifade etmişlerdir. Öğrencilerin BHYEDT ve HMDÖ-R toplam puanlarının sırasıyla 19.87±3.21, 102.97±18.82 olduğu belirlenmiştir. Öğrencilerin %79.1'inin etik duyarlılıklarının orta düzeyde (17-23 puan) olduğu, cinsiyeti kız olan, mesleği seven, mesleğini değiştirmek istemeyen öğrencilerin BHYEDT ve HMDÖ-R puanlarının yüksek olduğu saptanmıştır ($p>0.05$). Etik duyarlılık puanları arttıkça öğrencilerin mesleki değerlere uyumu artmaktadır ($p>0.05$).

Sonuç: Sonuç olarak intörn hemşirelik öğrencilerinin etik duyarlılıkları orta ve mesleki değerlere uyumu yüksek bulunmuştur. Etik duyarlılığın ve mesleki değerlerin gelişmesi için lisans eğitimi süresince etik ve mesleki değerleri içeren eğitim programlarının düzenlenmesi önerilmektedir.

Anahtar Sözcükler: Etik duyarlılık, hemşirelik öğrencileri, mesleki değerler

Problem Definition and Purpose: Inpractice; Professional values and ethical principles for nurses lead to decide in ethical dilemmas, defend their behavior and attitudes, explain justifications. This descriptive study was conducted to determine the Professional values and ethical sensitivities of intern nursing students.

Material and Method: The study was conductedwithstudents (n=139) in nursingdepartment of a university. A written and oral consent from the students, ethics committee and institutional permission were obtained. Data were collected with the questionnaire form, the BYRD's Ethical Sensitivity Test for Nurses (BESTN) and the Revised Nurses' Professional Values Questionnaire (NPVQ-R) between May-June 2017. As scores increase on both scales, ethical sensitivity and compliance with Professional values increase. Descriptive statistics, Shapiro-Wilk, ANOVA, student t test were used for data analysis.

Findings: In the study; the average age of the students is 23.0±1.04 years. Of the students; 84.9% were girls, 41.0% had helicopter parents attitude, 62.6% of them others were primary school and 35.3% of the fathers were high school graduates. Of intern students; 56.8% voluntarily chose nursing profession, 77.7% liked their profession, 62.6% didn't want to change their profession and 55.4% preferred nursing profession due to be easier to find a job were stated. BESTN and NPVQ-R scores of the students were determined 19.87±3.21, 102.97±18.82, respectively. It was determined that 79.1% of students had moderate level of ethical sensitivity (17-23 points) and students who are girls, liked their profession, did not want to change their profession were higher BESTN and NPVQ-R scores ($p>0.05$). As ethical sensitivity scores increase, compliance with Professional values of students increases ($p>0.05$).

Conclusion: The ethical sensitivities were middle and Professional values were high in the intern nursing students. Forthe development of ethical sensitivity and Professional values, organizing education programs included ethical and Professional values during undergraduate education were recommended.

***Keywords*:** Ethical sensitivity, nursing students, Professional values

Sözel 39

BİR DEVLET HASTANESİNİN ACİL SERVİSİNE BAŞVURAN ADLİ PEDİATRİK OLGULARIN DEĞERLENDİRİLMESİ

Evaluation Of The Forensic Pediatric Phenomena Presented To The Emergency Service Of A State Hospital

Gamze YILMAZ*, Dilek KÜÇÜK ALEMDAR**

**Ağrı İbrahim Çeçen Üniversitesi Sağlık Yüksek Okulu Hemşirelik Bölümü*

*** Giresun Üniversitesi Sağlık Bilimleri Fakültesi Ebelik Bölümü*

Amaç: Her yaşta meydana gelebilecek adli olguların ilk başvuru yeri sıklıkla acil servislerdir. Bu çalışmada, acil servise başvuran 0-18 yaş grubu adli nitelikli olguların geriye dönük olarak demografik özelliklerini saptamak ve adli olguların ilimizdeki profilini belirleyerek koruyucu sağlık hizmetleri kapsamında gerekli önlemlerin alınmasını sağlamak amaçlandı.

Yöntem: Çalışmada, Ağrı Devlet Hastanesi ve bu hastaneye bağlı Kadın Doğum ve Çocuk Hastalıkları Hastanesi acil servislerine 03.08.2016-03.08.2017 tarihleri arasında başvuran 0-18 yaş arası 14352 adli olgu başvuru tarihi, yaş, cinsiyet ve olgu türüne göre retrospektif olarak incelendi. Araştırmanın verileri, ilgili kurumdan resmi izinler alındıktan sonra Hasta Bilgi Yönetim Sistem (HBYS) programından elde edildi. Verilerin analizinde Microsoft Excell programı ve dağılımların tanımlanmasında yüzde (%) kullanıldı.

Bulgular: Çocuk adli olguların %53.4'ünün erkek olduğu (n=7670) ve olguların %22.7'sinin 5-9 yaş grubunda görüldüğü (n=3254) saptandı. En sık başvuru nedeninin düşme olduğu (n=8025, %56), bunu da sırasıyla yanık (n=2720, %19), zehirlenme (n=1231, %8,5), hayvan ısırığı (n=1068, %7,4), trafik kazası (n=762, %5,3), darp (n=489, %3,4) ve diğer olguların (n=57, %0,4) izlediği görüldü. Olguların yaş ve cinsiyete göre dağılımları incelendiğinde; düşmelerin 15-18 yaş (n=1315, %16,4) ve 10-14 yaş (n=1280, %16) grubundaki erkek çocuklarda, yanıkların 13-48 ay grubundaki erkek (n=700, %25,7) ve kız çocuklarda (n=447, %17,5), zehirlenmelerin 0-12 ay grubundaki kız çocuklarda (n=344, %28), hayvan ısırığının 5-9 yaş grubundaki erkek çocuklarda (n=266, %25), kazaların 15-18 yaş grubundaki erkek çocuklarda (n=178, %23,4), darpların 15-18 yaş grubundaki erkek çocuklarda (n=205, %42) sıklıkla görüldüğü bulundu. Tüm adli olguların mevsimlere göre dağılımına bakıldığında olguların en sık yaz aylarında (n=4041, %28,2) başvurduğu saptandı.

Sonuç: Çalışmamızda da en sık görülen düşme, yanık ve zehirlenme gibi adli olguların çoğu önlenebilir sağlık sorunlarıdır. Çocukların yaşam alanlarında gerekli koruyucu önlemlerin alınarak onlara güvenli bir çevre oluşturulması ve hemşirelerin çocuk, aile ve topluma eğitim ve danışmanlık hizmetleri vererek farkındalığı arttırması adli olguların sayısının azalmasında oldukça önemli katkılar sağlayacaktır.

***Anahtar Sözcükler*:** Adli olgu, acil servis, hemşirelik

Purpose: The first place for the forensic phenomena to present themselves is often the emergency services. In this study it was aimed to determine the demographic characteristics of the 0-18 age group with forensic phenomena that present themselves to the emergency service retrospectively and to ensure necessary precautions are taken within the scope of preventive health services by determining the profile of the forensic phenomena in our city.

Method: In this study, 14352 forensic phenomena aged 0-18 that represented to the emergency service of Ağrı State Hospital Gynecology and Pediatrics Hospital between the dates 03.08.2016 and 03.08.2017 were analyzed retrospectively in accordance with their date of application, age, gender and type of phenomenon. The data of the study are acquired via Patient Information Management System (PIMS) after having received official permissions from the related institution. In the analysis of the data Microsoft Excel program was used and for the description of the distributions, percentage (%) was used.

Findings: It was determined that 53.4% of the children forensic phenomena were boys (n=7670) and 22.7% of these phenomena were observed in the age group of 5-9 (n=3254). It was observed that the most common reason for representing to the hospital was falling (n=8025, 56%), which was followed by burns (n=2720, 19%), poisoning (n=1231, 8.5%), animal bite (n=1068, 7.4%), traffic accident (n=762, 5.3%), battery (n=489, 3.4%) and other phenomena (n=57, 0.4%) respectively. When the distribution of the phenomena based on age and gender was analyzed; it was seen that falling was observed in boys in the age group of 15-18 (n=1315, 16.4%) and 10-14 (n=1280, 16%), burns in boys in the age group of 13-48 months (n=700, 25.7%) and girls (n=447, 17.5%), poisoning in girls in the age group of 0-12 months (n=344, 28%), bites in boys in the age group of 5-9 (n=266, 25%), accidents in boys in the age group of 15-18 (n=178, 23.4%), battery in boys in the age group of 15-18 (n=205, 42%). Looking at the distribution of all the forensic phenomena based on the seasons, it was determined that the phenomena mostly represented themselves in summer (n=4041, 28.2%).

Result: Majority of the forensic phenomena such as falling, burn and poisoning that were most prevalent in our study are health problems that can be prevented. Creating a safe environment for children by taking necessary precautions in their living areas and for nurses to increase awareness by providing training and consultancy services to children, families and society will have great contributions in decreasing the number of forensic phenomena.

Keywords: Forensic case, emergency department, nursing

Sözel 40

BİR İLÇE DEVLET HASTANESİ ACİL SERVİSİNE BAŞVURAN ADLİ OLGULARIN PROFİLİ: YEDİ AYLIK İNCELEME

The Profile of The Forensic Case Attended to a County State Hospital Emergency Department: Seven Months Review

Nurgül BÖLÜKBAŞ*, Nurfidan VARLIK*, Hatice Nur NEFES*, Özgül BOSTAN*

** Ordu Üniversitesi Sağlık Bilimleri Fakültesi, Hemşirelik Bölümü*

Problemin Tanımı ve Amaç: Adli olgu; harici etkenler sonucu oluşan, kişilerin beden ve ruh sağlığının bozulmasına ya da ölüme sebebiyet veren durumdur. Her türlü darp, yaralanma, kaza (trafik/ev/iş), zehirlenme, intihar ve intihar girişimleri, ani kuşkulu ölümler adli nitelik taşırlar. Hemşireler karşılaştıkları adli vakalarda bireyi ilk gören, muayene sırasında eşyalarına dokunan ve bireyden alınan laboratuvar örnekleri ile ilk temas eden kişidir. Hemşireler hastanın bakım ve tedavisini gerçekleştirirken kanıta zarar verebilir ve kanıtın incelenmesini istemeyerek engelleyebilir. Ayrıca Türk Ceza Kanunu 280. Maddesine göre görevini yaptığı sırada bir suçun işlendiği yönde bir belirti ile karşılaşmasına rağmen, durumu yetkili makamlara bildirmeyen veya bu hususta gecikme gösteren sağlık mesleği mensubu, bir yıla kadar hapis cezası ile cezalandırılır. Bu nedenle adli kanıtların tanımlanması, toplanması, saklanması ve kayıt edilmesinde hemşireye önemli görevler düşmektedir.

Gereç ve Yöntem: Bu çalışma, bir ilçe devlet hastanesi acil servisine 01.01.2017- 31.07.2017 tarihleri arasında başvuran 218 olgunun adli rapor kartlarının Kamu Hastaneleri Sekreterliği'nden gerekli izinler alınarak retrospektif olarak incelenmesiyle yapıldı. Adli rapor kartında istenen verilerin çoğu olmadığı için 49 olgu araştırma dışı bırakıldı ve 168 adli rapor kartı incelendi. Olguların yaş, cinsiyet, olay tarihi, olay türü, yaralanan bölge, alkol durumu, olguların acil servis ve diğer servislere yatırılış durumu değerlendirildi. Elde edilen bulgular SPSS 23.0 istatistik programında ortalama ve yüzdelik olarak değerlendirildi.

Bulgular: Olguların ortalama yaşı 35.99 ± 18.36, % 58.9'u erkektir. Acile başvuran adli vakalarda en fazla darp (% 36.9), trafik kazası (% 25.0) ve yüksekten düşme (%12.5) yer almaktadır. Herhangi bir konsültasyon durumun belirtilmediği kart oranı %91.7'dir. % 51.8 vaka başka bir hastaneye sevk edilirken, % 47.0'ının acilden taburcu edildiği saptandı. Yaralanan bölge % 18.5 ekstremiteler, 17.9 çoklu sistem yaralanması olarak belirlendi.

Sonuç: Adli vakalarda doktor, hemşire ve hasta haklarını korumak için çok dikkatli çalışmak gerekir. Çalışılan kurumlarda en fazla görülen adli vakaları bilmek, bu vakalarda doğru yaklaşım adına oldukça önemlidir.

Anahtar Sözcükler: Adli olgu, Acil servis, Hasta profili, Adli hemşirelik

The Definition of Problem and Purpose: The forensic case; as a result of external factors, resulting in death of the person or the case of the deterioration of the physical and mental health. Any assault, injury, accident (traffic/home/business), poisoning, suicide and suicide attempt, suspicious deaths, sudden attribute should note that is named. Nurses face legal cases to see the individual in the first and individuals touching their belongings during the examination laboratory samples received from first contact with the person. The care and treatment of the patient by performing nurses may damage evidence, and a review of the evidence may prevent inadvertently. Also 280 of The Turkish Penal Code. According to the article, a tinge while doing his duty in the direction where a crime was committed, despite the encounter with the state authorities, which can delay or who do not report to a member of a health profession in this matter, shall be punished with imprisonment of one year. For this reason, forensic evidence, identification, collection, preservation and recording of the nurse in an important mission.

Materials and Methods: This study was conducted retrospectively and included forensic case report which could reached of the patients who admitted to the emergency room between the dates 01.01.2017- 31.07.2017. Forensic research case report 49 most of the data on the card have been left out because it is not requested. 168 forensic report examined the card. The data in the SPSS 23.0 package program was assessed as the average and percentage.

Results: The average age was 35.99 ± 18.36 and 58.9% male. The most common causes application to the emergency room were assault (36.9%), traffic accident (25.0%) and falls from height (12.5%). It has determined that 91.7% of the forensic cases in the emergency department hadn't consulted to any clinics. The cases were revealed discharged from the emergency room of 47.0% while is shipped to another hospital 51.8% of cases. Injuries were most frequent at extremities (18.5 %), multiple system injury (17.9%).

Conclusion: As a conclusin; forensic cases need to work more carefully for the protect physcian, nursing and patients' rights. It is important know most common forensic case in studied institutions, in these cases to be able to move correctly.

Keywords: Forensic case, Emergency department, Patients profile, Forensic nursing

Sözel 41

ERKEK HEMŞİRELİK ÖĞRENCİLERİNİN ŞİDDET EĞİLİM DÜZEYLERİ

Violence Tendency Levels of Male Nursing Students

Funda KARDAŞ ÖZDEMİR*, Zümrüt AKGÜN ŞAHİN*

*Kafkas Üniversitesi, Sağlık Bilimleri Fakültesi, Hemşirelik Bölümü, Kars

Amaç: Bu araştırma, erkek hemşirelik öğrencilerinin şiddet eğilim düzeylerini belirlemek amacıyla yapıldı.

Gereç ve Yöntem: Tanımlayıcı olarak tasarlanan araştırmanın evrenini,Kafkas Üniversitesi Sağlık Bilimleri Fakültesi Hemşirelik bölümünde 2014-2015 öğretim yılı bahar yarıyılında lisans eğitimini sürdüren tüm erkek öğrenciler oluşturdu ve çalışma evren üzerinden yapıldı. Araştırmanın yapılabilmesi için kurumdan yazılı, öğrencilerden sözlü izin alındı. Öğrencilere çalışma hakkında bilgi verildi ve çalışmaya katılmayı kabul eden 248 öğrenciye veri toplama araçları uygulandı. Verilerin toplanmasında, öğrencilere ait tanıtıcı özellikler formu ve Şiddet Eğilim Ölçeği kullanıldı. Verilerin değerlendirilmesinde SPSS 20.0 istatistik paket programı da sayı, yüzde,ortalama, Mann Whitney U testi, Kruskall Wallis analizi ve IndependentSample t testikullanıldı.

Bulgular: Öğrencilerin yaşortalaması20.21 olup,%34.6'sının 3. sınıf, olduğu saptandı. Öğrencilerin büyük çoğunluğunun (%81.4) çekirdek aileye sahip olduğu, %52.8'inin evde kaldığı, %70.9'unun annesinin ilkokul mezunu ve%56.4'ünün babasının lise mezunuolduğu ve %76.9'unun gelirlerinin giderlerine denk olduğu tespit edildi. Öğrencilerin yarıdan fazlasının (%60.4) herhangi birine şiddet uyguladığını, çoğunluğunun (%69.4) ebeveynlerinden şiddet görmediği ve %69.7'sinin ebeveynler arasında şiddete tanık olmadığıbulundu. Öğrencilerin şiddet eğilimi puan ortalaması36.22±7.80 olarak saptandı. Öğrencilerin, yaş, cinsiyet, sınıf, gelir durumu, anne ve babanın eğitim durumu gibi tanıtıcıözelliklerine göre şiddet eğilim puan ortalamalarıarasındaki fark istatistiksel olarak anlamlıbulunmadı (p>0.05).

Sonuç: Öğrencilerin şiddet eğilimlerinin düşük seviyede olduğu ve ebeveynleri tarafından az oranda şiddete maruz kaldıklarıbelirlendi. Öğrencilerin şiddet eğilim puan ortalamasınıyaş, cinsiyet, sınıf, gelir durumu, doğduğu bölge, aile tipi, anne ve babanın eğitim durumu ve mesleği, herhangi birini şiddet uygulama, şiddete maruz kalma ve tanık olma durumu gibi değişkenlerin etkilemediği bulundu.

Anahtar Sözcükler: Şiddet, şiddet eğilimi, erkek, hemşirelik öğrencisi.

Aims: The purpose of this study is to determine the violence tendency levels of male nursing students.

Material and Method: The population of this descriptive study consisted of all male students continuing their undergraduate education in the spring term of the academic year of 2014-2015, at the Nursing Department of, Faculty of Health Sciences, Kafkas University, and the study was conducted on the population. In order to conduct the study, written permission from the institution and verbal consent from the students were taken. The students were informed about the study and 248 students agreeing to participate in the study were applied with the data collection tools. Descriptive characteristics form for the students and Violence Tendency Scale were used to collect the data. SPSS 20.0 statistical software package, number, percentage, mean, Mann Whitney U test, Kruskall Wallis analysis, and Independent Samples t test were used to assess the data.

Results: It was found that the average age of the students was 20.21 and 34.6% of them were the third-year students. A great majority of the students (81.4%) had nuclear family, 52.8% stayed at home, 70.9% had primary school graduate mothers, 56.4% had high school graduate fathers, and 76.9% had an income equal to expenses. It was reported that more than half of the students (60.4%) committed a type of violence, most of them (69.4%) were not exposed to violence by the parents, and 69.7% of them did not witness violence between the parents. The violence tendency mean score for the students was 36.22±7.80. There was no statistical significant difference between the violence tendency mean scores of the students based on descriptive characters such as age, gender, class, income level, and educational level of the father and the mother (p>0.05).

Conclusion: It was determined that the students had a low level of violence tendency and they were exposed to violence by their parents at a low rate. It was found that the violence tendency mean scores of the students were not affected by the variables such as age, gender, class, income rate, region of birth, type of family, educational level and profession of the mother and the father, status of committing any sort of violence, and being exposed to violence and witnessing it.

Keywords: Violence, violence tendency, male, nursing student.

Sözel 42

EBELİK VE HEMŞİRELİK ÖĞRENCİLERİNİN KADINA YÖNELİK ŞİDDETE BAKIŞLARININ DEĞERLENDİRİLMESİ

Evaluation of Midwifery and Nursing Students' Views on Violence Against Women

Tuğba UZUNÇAKMAK*, Sevinç POLAT*

**Bozok Üniversitesi Sağlık Yüksekokulu*

PROBLEM TANIMI VE AMAÇ: Ülkemizde kadına yönelik şiddet her gün artarak devam etmektedir. Ebelik ve hemşirelik öğrencileri, uygulama esnasında ve mezun olduktan sonra kadınlara en kolay ulaşan ve birebir hizmet veren grubu oluşturmaktadır. Bu araştırma, ebelik ve hemşirelik öğrencilerinin kadına yönelik şiddete bakışlarının değerlendirilmesi amacıyla yapılmıştır.

GEREÇ YÖNTEM: Araştırma, İç Anadolu'da bir Sağlık Yüksekokulu'nun Ebelik ve Hemşirelik Bölümü birinci sınıfına kayıtlı ve araştırmaya katılmaya gönüllü 57 öğrenci ile yürütüldü.Veriler, araştırmacı tarafından hazırlanan öğrencilerin sosyo-demografik özelliklerini ve kadına yönelik şiddete bakışlarını içeren bir form kullanılarak toplanmıştır. Verilerin analizinde tanımlayıcı istatistikler kullanılmıştır.

BULGULAR: Öğrencilerin %61.4'ünün annesi ilkokul mezunu olup,%86.0'ının annesi çalışmamaktadır. Öğrencilerin %36.8'inin babası ilkokul mezunu olup,%70.2'sinin babası çalışmaktadır. Öğrencilerin %42.1'i çevresinde şiddet gören kadın olduğunu ve kadınların %79.1'inin sözel, %54.1'inin fiziksel şiddet gördüğünü belirtmiştir. Öğrencilerin tamamı şiddet gören kadının bu durumu biri ile paylaşması gerektiğini, %86.0'ı kadının bu durumu ailesi ile paylaşması gerektiğini ifade etmiştir. Öğrencilerin %98.2'si kadına şiddeti en fazla eşlerin uyguladığını düşünmektedir. Öğrencilerin %61.4'ü şiddet gören kadının kendi ayakları üzerinde durmak için çalışması gerektiğini, %47.4'ü kadının devletten yardım istemesi gerektiğini ifade etmiştir. Kadına yönelik şiddetin nedenlerini; öğrencilerin %71.9'u iletişim sorunları, %66.7'si eğitim eksikliği, %61.4'ü kötü alışkanlıklar olarak belirtmiştir. Kadına yönelik şiddetin önlenmesi için öğrencilerin %73.7'si şiddet uygulayanlara verilecek cezaların artırılmasını, %63.2'si kadın ve erkeklere toplumsal cinsiyet ve iletişim eğitimlerinin verilmesi gerektiğini, %47.4'ü sağlık personelinin şiddet gören kadına destek olması gerektiğini belirtmiştir.

SONUÇ VE ÖNERİLER: Araştırma sonucunda öğrencilerin çevresinde şiddet gören kadınların olduğu, kadınların en çok sözel ve fiziksel şiddete maruz kaldıkları tespit edilmiştir. Öğrencilerin kadına yönelik şiddetin kaynağı olarak iletişim sorunları ve eğitim eksikliğini belirttikleri görülmüştür. Bu nedenle kadınlara ve erkeklere toplumsal cinsiyet kavramı ve iletişim eğitimlerinin küçük yaşlardan itibaren verilmeye başlanması önerilmektedir.

Anahtar Sözcükler: Ebelik Öğrencileri, Hemşirelik Öğrencileri, Kadına Yönelik Şiddet

Introduction and purpose: In our country violence against women increases every day. Midwifery and nursing students reach women easiest during education and after graduation. This research was conducted to evaluate of midwifery and nursing students' views on violence against women.

Materyal and method: The research was conducted at a health school in the Central Anatolia region. The study was completed with 57 midwifery and nursing students' who were informed and wanted to participate. The data were collected with a questionnaire which was prepared by the researcher including the socio-demographic characteristics of the students and their views on violence against women. The questionnaire consisted of 23 questions. Descriptive statistics were used to data analysis.

Results: 61.4% of the students mothers' graduated primary school and 86.0% of them were not working. 36.8% of the students fathers' graduated primary school and 70.2% of them were working. 42.1% of the students stated that there was a woman who was exposed to violence around them, 79.1% of whom exposed to verbal and 54.1% of them exposed to physical violence. All of the students indicated that woman must share this violence situation with someone. 86.0% of the students stated that women should share this situation with their family. 98.2% of the students stated that women exposed to violence from their husband. 61.4% of the students stated that woman should work to stand on their own, 47.4% stated that the woman should ask the state for help. Students stated that communication problems (71.9%), lack of education (66.7%), bad habits (61.4%) as reasons for violence against women. Students stated that for preventing violence against women; increase the punishment (73.7%), gender concepts and communication education should be given to men and women (63.2%), health workers support the woman who was exposed to violence (47.4%).

Conclusions: As a result of the research, the students encounter women who are exposed to violence. Women were exposed to verbal and physical violence the most. According to the students lack of education and communication problems are source of violence against women. For this reason, it is suggested that women and men should be given gender concepts and communication education from early ages.

Keywords: Midwifery Students, Nursing Students, Women Violence

Sözel 43

HASTANE ÖNCESİ ACİL ÇALIŞANLARININ ÇOCUK İSTİSMARI VE İHMALİ KONUSUNDAKİ BİLGİ DÜZEYLERİNİN İNCELENMESİ

Examination Of Knowledge Levels Of Child Abuse And Neglect Of Prehospital Emergency Workers

Oya Sevcan ORAK*, Esma Ayşe ÖZTÜRK, Kübra GÜLIRMAK***

**Ondokuz Mayıs Üniversitesi, Sağlık Bilimleri Fakültesi, Hemşirelik Bölümü, Ruh Sağlığı ve Hastalıkları Hemşireliği Anabilim Dalı*

***Ondokuz Mayıs Üniversitesi, Sağlık Bilimleri Enstitüsü, Acil Hemşireliği Anabilim Dalı*

Giriş ve Amaç: Çocuk istismarı, çocuğun gelişimini engelleyen, acı verici yaşam deneyimlerini içerir. Literatürde bir istismar türü olarak geçen ihmal ise, çocuğa bakım vermekle yükümlü bireylerin çocuğun temel gereksinimlerini karşılamamaları ve bu konuda üzerlerine düşen görevleri yapmamaları olarak açıklanmaktadır. Ayrıca istismar çeşitleri birbiri ile ilişkili olabilmektedir. Örneğin, cinsel istismara maruz kalan bir çocuk aynı zamanda duygusal veya ekonomik istismara da maruz kalabilmektedir. Çocuk ihmal ve istismarı çocuğun bedensel, ruhsal, büyüme ve gelişimine olumsuz etkileri olan bir durumdur. Dünyada ve ülkemizde bu konuda birçok çalışma yapılmasına rağmen ortaya çıkarılan sonuçlar buzdağının görünen kısmıdır. Bu nedenle çocuk ihmali ve istismarının gerçek oranlarıyla ortaya çıkarılmasında, özellikle çocuklarla çalışan ve bildirimde önemli sorumlulukları olan meslek gruplarının çocuk istismarı ve ihmalinin belirti ve risklerini tanılama düzeylerinin yükseltilmesini önemli hale getirmektedir. Literatürde öğretmenlerin, hastane içinde çalışan sağlık personelinin çocuk ihmali ve istismarı konusundaki bilgi düzeyini ölçen çok sayıda çalışmalar mevcuttur. Ancak hastane öncesi acil çalışanlarının (hemşire, doktor, ATT, sağlık memurları ve paramedikler) bu konudaki bilgi düzeylerini ölçen çalışmalar yetersizdir. Bu gruptaki sağlık çalışanları birçok vaka için evin içine kadar girebilmekte ve ihmal ve/veya istismar mağduru çocuklarla karşılaşabilmektedir. Bu nedenle çocuk ihmali ve istismarı konusundaki bilgi düzeylerinin değerlendirilmesi, bu konudaki eğitim ihtiyaçlarının ortaya çıkarılması açısından önemlidir. Bu çalışma hastane öncesi acil çalışanlarının çocuk istismarı ve ihmali konusundaki bilgi düzeylerinin incelenmesi amacıyla yapılmıştır.

Yöntem: Tanımlayıcı tipte olan araştırmanın evrenini Karadeniz Bölgesindeki bir il merkezinde ve merkeze bağlı ilçelerinde bulunan 300 hastane öncesi acil çalışanı oluşturmaktadır. Bu sağlık personellerinden araştırmaya dahil edilme kriterlerine uyan 172 kişi ise örneklem grubunu oluşturmaktadır. Veriler 01.11.2016-01.04.2017 tarihleri arasında toplanmıştır. Araştırmada veri toplama aracı olarak araştırmacılar tarafından geliştirilmiş "Veri Tarama Formu" ve Uysal (1998) tarafından çocuk istismarı ve ihmalinin belirti ve risklerinin tanılanmasına yönelik geliştirilen "Çocuk İstismarı ve İhmalinin Belirti ve Risklerinin Tanılanmasına Yönelik Ölçek" kullanılmıştır. Kullanılan ölçek "İstismarın çocuk üzerindeki fiziksel belirtileri (19 madde)", "Çocuk istismarına ilişkin çocuktaki davranışsal belirtiler (15 madde)", "İhmalin çocuk üzerindeki belirtileri (7 madde)", "İstismar ve ihmale yatkın ebeveyn özellikleri (13 madde)", " İstismar ve ihmale yatkın çocukların özellikleri (5 madde)", ve "Çocuk istismarı ve ihmalinde ailesel özellikler (8 madde)" başlıklı 6 alt ölçek ve toplam 67 maddeden oluşmaktadır. Verilerin değerlendirilmesi SPSS programı ile yapılmıştır. Verilerin değerlendirilmesinde tanımlayıcı istatistikler, t testi, ANOVA ve korelasyon testleri kullanılmıştır. Araştırmada anlamlılık düzeyi $p<0.05$ olarak alınmıştır.

Bulgular: Araştırmaya katılanların %54.7'sinin kadın, yaş ortalamalarının 28.10±5.7 olduğu, %80.8'inin ilçede çalıştığı, %59.9'unun çocuk sahibi olmadığı bulunmuştur. Araştırmaya katılanların %61.6'sı ATT, %27.3'ü paramedik, %7.6'sı hemşirelerden oluşmaktadır. Araştırmaya katılanların %82.0'ı mezuniyet sonrası eğitim almadıklarını, %56.4'ı ise öğrenim sırasında eğitim almadıklarını ifade etmişlerdir. Araştırmaya katılan hastane öncesi çalışanların %30.8'i çocuk ihmal ve istismarı durumu ile karşılaştıklarını bildirmişlerdir. Araştırmaya katılan hastane öncesi çalışanların cinsel istismarla karşılaşma durumunda %62.2'sinin uygulanacak prosedürü bilmedikleri görülmüştür. Toplam ölçek puanı 237.13±21.89 olarak hesaplanmıştır. Toplam ölçek puanı ile acilde cinsel istismar vakası ile karşılaşma durumu, cinsiyet farklılığı, öğrenim durumu, çocuk sahibi olma durumu ve öğrenim sırasında veya sonrasında bu konuya yönelik eğitim alma durumu ile arasında istatistiksel olarak anlamlı bir fark bulunamamıştır ($p>0.05$). Toplam ölçek puanı ile uygulanacak prosedürü bilme durumu arasında istatistiksel olarak anlamlı bir fark bulunmuştur ($p<0.05$).

Sonuç ve öneriler: Araştırmaya dahil edilen hastane öncesi acil çalışanlarının çocuk ihmali ve istismarı konusunda bilgi düzeylerinin yeterli olmadığı sonucuna ulaşılmıştır. Bu nedenle bu konuya gereken önem verilmeli ve personel bu konuda hizmet içi eğitimlerle veya bilgi ve farkındalık arttırmaya yönelik projelerle desteklenmelidir.

Anahtar Sözcükler: Çocuk ihmali, Çocuk istismarı, Hastane öncesi çalışanlar

Introduction and Purpose: Child abuse involves painful life experiences that hinder the child's development. The negligence in the literature as an abuse type is explained as the failure of the children who are obliged to care for the child to meet the basic needs of the child and not to carry out the duties that fall on them. In addition, the types of abuse can be related to each other. For example, a child exposed to sexual abuse can also be exposed to emotional or economic abuse. Child neglect and abuse is a condition that has negative effects on the child's physical, mental, growth and development. Despite the fact that there are many studies on this subject in the world and our country, the results that are revealed are the visible part of the iceberg. This makes it important to raise child abuse and exploitation with real rates, especially to raise awareness of the symptoms and risks of child abuse and neglect of occupational groups with significant responsibilities in working with children and in reporting. There are a number of studies in the literature that measure the level of knowledge of teachers about child neglect and abuse by in-hospital health care personnel. However, studies that measure the knowledge levels of pre-hospital emergency workers (nurses, doctors, ATT, health officers and paramedics) are insufficient. Health workers in this group can get into the house for many cases and encounter with children who are neglected and / or abused. For this reason, the assessment of the level of knowledge on child neglect and abuse is important in terms of identifying the educational needs in this area. This study was conducted to examine the knowledge levels of child abuse and neglect of prehospital emergency workers.

Method: The descriptive type of the study's universe constitutes a pre-hospital emergency worker in a province center and its districts in the Black Sea Region. Of these health personnel, 172 individuals who meet the inclusion criteria constitute the sample group. The data were collected between 01.11.2016 - 04.04.2017. "Data Screening Form" developed by researchers as a data collection tool and "Scale for Identification of Symptoms and Risks of Child Abuse and Neglect" developed by Uysal (1998) to diagnose signs and risks of child abuse and neglect were used. The scale used is the "Physical statement of child abuse on child" (19 items), Child behavioral symptoms on child abuse (15 items), Negative claim on child (7 items), Abuse and neglect of parental characteristics (13 items) , "Characteristics of children who are susceptible to abuse and neglect" (5 items), and 6 subscales titled "Family characteristics in child abuse and neglect (8 items)" and 67 items in total. Evaluation of the data was done by SPSS program. Descriptive statistics, t test, ANOVA and correlation tests were used in the evaluation of the data. Significance level in the study was taken as $p <0.05$.

Findings: It was found that 54.7% of the participants were female, mean age was 28.10 ± 5.7, 80.8% worked in the province and 59.9% were not children. 61.6% of the participants were ATT, 27.3% were paramedics and 7.6% were nurses. 82.0% of the participants stated that they did not receive postgraduate education and 56.4% stated that they did not receive education during their education. It was observed that 30.8% of the prehospital workers participating in the research met with child neglect and abuse status. It was observed that 62.2% of the prehospital employees who participated in the survey did not know the procedure to be applied in case of encountering sexual abuse. The total scale score was calculated as 237.13 ± 21.89. There was no statistically significant difference between the total scale score and the encountered sexual abuse cases, gender difference, education status, child ownership status and education status during or after education ($p> 0.05$). A statistically significant difference was found between the total scale score and the knowledge of the procedure to be performed ($p<0.05$).

Conclusions and recommendations: It has been reached that the pre-hospital emergency workers included in the survey are not adequately informed about child neglect and abuse. For this reason, this issue should be given due importance and the staff should be supported with in-service training or projects to increase knowledge and awareness.

Keywords: Child neglect, Child abuse, Pre-hospital workers

Sözel 44

HEMŞİRELERİN ÇOCUK İSTİSMARI VE İHMALİNİN BELİRTİ VE RİSKLERİNİ TANILAMA DURUMLARININ BELİRLENMESİ

Determination of Nurses' Diagnosis of Child Abuse and Neglect Symptoms and Risks

Öznur BAŞDAŞ*, Fatma BOZDAĞ**

**Erciyes Üniversitesi Sağlık Bilimleri Fakültesi Çocuk Sağlığı ve Hastalıkları Hemşireliği AD,*

***Dr. Siyami Ersek Göğüs Kalp ve Damar Cerrahisi Eğitim ve Araştırma Hastanesi*

Amaç: Çocukları ve tüm toplumu ilgilendiren önemli bir sağlık sorunu olan çocuk ihmal ve istismarı hemşirenin geleneksel ve çağdaş rolleri açısından hemşirelerin sorumlulukları arasındadır. Bu çalışma, hemşirelerin çocuk istismarı ve ihmalinin belirti ve risklerini tanılama durumlarını belirlemek amaçlanmıştır.

Gereç-Yöntem: Araştırma Sağlık Bilimleri Üniversitesine bağlı bir hastanede görev yapan hemşireler (n=116) ile yapılmıştır. Çalışma için hemşirelerden yazılı ve sözlü onam, etik kurul ve kurum izni alınmıştır. Veriler Ağustos-Eylül 2017 tarihlerinde hemşirelerin tanıtıcı özelliklerini içeren anket formu ve "Tanıtıcı Bilgi Formu" ve "Çocuk İstismarı ve İhmalinin Belirti ve Risklerinin Tanılanmasına Yönelik Ölçek Formu" ile toplanmıştır. Ölçekten alınan puan ortalamasının 5'e yaklaşması, çocuk istismarı ve ihmalinin belirti ve risklerinin tanılanmasına yönelik soruları doğru yanıtladıklarını göstermektedir. Verilerin istatistiksel analizinde Mann-Whitney U ve Kruskal-Wallis testleri kullanılmıştır.

Bulgular: Çalışmaya katılan hemşirelerin yaş ortalamalarının 28.44±6.14 yıl, %84.5'inin kadın, %19.0'ı çocuk sahibi olduğu, %71.6'sının bulunduğu hastanede 5 yıldan az süredir görev yaptığı, %92.2'sinin çocuk hastalarda istismar ve ihmali göz önünde bulundurduğu, %19.8'inin mesleki uygulamalar sırasında çocuk istismar ve ihmali ile karşılaştığı, %69.0'ının öğrenimi sırasında %19.0'ının ise mezuniyet sonrasında çocuk istismarı ve ihmaline ilişkin eğitim aldığı belirlenmiştir. Hemşireler çocuk istismarı ve ihmali olgularının sağlık personeli tarafından yeterince bildirilmemesinin nedeninin; bildirim konusundaki bilgilendirmelerin yetersiz olması (%26.1), istismar ve ihmal belirtilerinin tam olarak anlaşılamaması (%25.5), çocuğun bildirim sonrasında hayatının olumsuz etkileneceğinin düşünülmesi, istismar ve ihmal konusu ile uğraşmanın sıkıntılı bir süreç olduğunun düşünülmesi (%16.5) ve sosyal servislerin konuya ilgisiz kalacağının düşünülmesi (%12.8) olduğunu belirtmişlerdir. Hemşirelerin Çocuk İstismarı ve İhmalinin Belirti ve Risklerinin Tanılanmasına Yönelik Ölçek Formu puan ortalamalarının 2.36±0.50 olduğu, çocuk sahibi olan ve çalışma yılı 10 yıl üzeri olan hemşirelerin puan ortalamalarının daha yüksek olduğu ve cinsiyetin puan ortalamalarını etkilemediği saptanmıştır (sırasıyla; p=0.005, p=0.003, p=0.615).

Sonuç: Hemşirelerin çocuk istismarı ve ihmalinin belirti ve risklerini tanılama durumlarının iyileştirilmesine ilişkin eğitim programlarının düzenlenmesi önerilebilir.

Anahtar Sözcükler: Çocuk, İhmal, İstismar, Hemşire.

Aim: Child neglect and abuse, an important health problem involving children and the whole community, are among the responsibilities of nurses in terms of their traditional and contemporary roles. The aim of this study was to determine the nurses' symptoms and risks of child abuse and neglect.

Material- Methods: The study was conducted with nurses(n = 116) working in a hospital affiliated to Health Sciences University. For the study, written and oral approvals from the nurses, ethics committee and institutional permission were obtained. The data were collected from August-September 2017 with the questionnaire containing the descriptive characteristics of the nurses and the "Introductory Information Form" and the "Scale Form for Diagnosis of Symptoms and Risks of Child Abuse and Neglect". Approximately the average score of 5 on the scale indicates that they respond correctly to questions about diagnosing signs and risks of child abuse and neglect. Mann-Whitney U and Kruskal-Wallis tests were used for statistical analysis of the data.

Results: It was found that the average age of the nurses participating in the study was 28.44±6.14 years, 84.5% of them were women, 19.0% had children, 71.6% had less than 5 years in the hospital, 92.2% 19.8% of them compared with child abuse and neglect during their professional practice, 69.0% of them learned during their education and 19.0% received education about child abuse and neglect after graduation. Nurses was stated that cause of child abuse and neglect cases are not reported sufficiently by health personnel; (25.5%), thinking that the child would be affected negatively after the notification, considering that it was a troublesome process to deal with abuse and neglect (16.5%), and that the social services were not interested in the topic (12.8%) were thought to stay. It was determined that The mean scores of the Scale Form for Diagnosis of Symptoms and Risks of Child Abuse and Neglect of Nurses are 2.36±0.50, nurses who have children and whose working years are over 10 years have higher average scores and gender did not affect the average of points.

Conclusion: It may be suggested that training programs for improving nurses' diagnosis of symptoms and risks of child abuse and neglect.

Keywords: Abuse, Child, Neglect, Nurse.

Sözel 45

EBELİK İLE BEDEN EĞİTİMİ SPOR YÜKSEKOKULU ÖĞRENCİLERİNİN TOPLUMSAL CİNSİYET, SALDIRGANLIK VE ÇİFTLER ARASI ŞİDDETİ KABUL ETME DURUMLARI VE ARALARINDAKİ İLİŞKİNİN BELİRLENMESİ

Midwifery and the School of Physical Education and Sports students' Attitudes Toward Gender, Aggression, and Acceptance of Violence Among Couples and Determination of their Relationship

Özgür ALPARSLAN*, **Ebru KILINÇ****, **Ayşe METE** *

Doç.Dr., Gaziosmanpaşa Üniversitesi, Ebelik Bölümü, Tokat
Hemşire, Gaziosmanpaşa Üniversitesi, Ebelik Bölümü, Tokat

Amaç: Bu araştırma, Ebelik ve Beden Eğitimi Spor Yüksekokulu (BESYO) öğrencilerinin toplumsal cinsiyet, saldırganlık ve çiftler arası şiddeti kabul etme durumları ve arasındaki ilişkiyi ölçmek amacı ile yapılmıştır.

Gereç ve Yöntem: Tanımlayıcı ve kesitsel (01.11/30.12.2017) olan araştırmanın evrenini Sağlık Bilimleri Fakültesi Ebelik Bölümü'nden 305, BESYO'dan 320 öğrenci oluşturmuştur. Örneklemi ise Ebelik Bölümü (n=246), Antrenörlük (n=139) ve Beden Eğitimi Öğretmenliği (n=56; BESYO=195) olmak üzere toplam 441 öğrenci oluşturmuştur. Veriler "Kişisel Bilgi Formu, Toplumsal Cinsiyet Algısı Ölçeği (TCAÖ), Toplumsal Cinsiyet Rolleri Tutum Ölçeği(TCRTÖ), Saldırganlık Ölçeği (SÖ) ve Çiftler Arası Şiddeti Kabul Ölçeği (ÇAŞKÖ)" kullanılarak toplanmıştır. Uygulamaya başlamadan önce etik kurul ve kurumlardan izin alınmıştır. Verilerin değerlendirmesi bilgisayarda sayı, yüzde, ortalama, t testi, ANOVA ve korelasyon analizi kullanılarak yapılmıştır.

Bulgular: Çalışmaya katılan öğrencilerin %29,3'ü erkek, %70,7'si kadındır. Kadınların toplumsal cinsiyet algılarının (X= 93.03±9.43) erkeklere oranla daha düşük olduğu (X=93.03±13.46) ve farkın anlamlı olduğu saptanmıştır ($p<0.05$). Cinsiyetlere göre erkek öğrencilerin şiddet ortalamasının daha yüksek olduğu (X=100.17±27.11), aralarındaki farkın önemli ve her iki cinsiyetin normal saldırganlık düzeyine sahip olduğu belirlenmiştir. Yine çiftler arası şiddeti kabul etme oranının erkeklere oranla kadınlarda düşük ve aralarındaki farkın anlamlı olduğu belirlenmiştir ($p<0.05$). Ebelik öğrencilerinin çiftler arası şiddet algısının, saldırganlık düzeyinin düşük ve toplumsal cinsiyet algısının daha geleneksel olduğu; BESYO öğrencilerinde ise toplumsal cinsiyet algısının daha eşitlikçi olmasına rağmen çiftler arası şiddeti kabul edilirliklerinin daha yüksek ve şiddete daha eğilimli oldukları belirlenmiştir. Aileleri tarafından şiddete uğrayan kişilerin, kadının erkeğe uyguladığı şiddeti kabul etme ortalamalarının daha düşük ve istatistiksel olarak anlamlı olduğu belirlenmiştir ($p<0,005$). Ayrıca üniversitede şiddet ile ilgili eğitim alan öğrencilerin saldırganlık ve öfke alt boyutlarında anlamlı fark bulunmuştur. TCAÖ'nin alt boyutları ile SÖ'nin alt boyutlarında ilişkinin anlamlı olduğu belirlenmiştir ($p<0.05$).

Sonuç: Çalışmanın sonucunda erkek öğrencilerin şiddeti daha fazla kabul ettiği ve eğitimde yer alan şiddet derslerinin az da olsa etkisinin olduğu olumlu söylenebilir. Kadınların cinsiyet algısı daha geleneksel bulunmuştur.

Anahtar Sözcükler: Ebelik Öğrencileri, BESYO Öğrencileri, Toplumsal Cinsiyet, Saldırganlık, Çiftler Arası Şiddeti Kabul Etme

Objective: The purpose of this study was to determine the relationship between gender, aggression and the acceptance of violence among couples in the midwifery and physical education and sports college (PESC) students.

Material and Method: The population of this descriptive and cross-sectional (01.11 / 30.12.2017) study was composed of 305 students from the midwifery department of Health Sciences Faculty and 320 students from PESC. The sample consisted of 441 students including Midwifery Department (n= 246), Coaching (n= 139) and Physical Education Training Teacher (n= 56; PESC= 195). The data were collected using the "Personal Information Form, Population Gender Perception Scale (GCEQ), Population Gender Roles Attitude Scale (TCRSS), Aggression Scale (SQ) and Interpersonal Severity Acceptance Scale (ISAS)". Permission was obtained from the ethics committee and institutions before the application started. Evaluation of the data was done by using number, percentage, mean, t test, ANOVA and correlation analysis.

Findings: Of the students who participated in the study, 29.3% were male and 70.7% were female. It was found that gender perceptions of women (X = 93.03 ± 9.43) were lower than men (X = 93.03 ± 13.46) and the difference was significant ($p <0.05$). According to gender, it was determined that male students had higher mean severity (X = 100.17 ± 27.11), the difference between them was significant and both genders had normal aggression level. It was also determined that the rate of accepting violence among couples was lower in women than in men and the difference between them was significant ($p <0.05$). Midwifery students' perception of violence among couples is low, and gender perception is more traditional; Among PESC students, although the gender perception is more egalitarian, it has been determined that the acceptability of violence among couples is higher and they are more prone to violence. It was determined that the percentage of individuals, who are subjected to violence by their family members, accepting woman's violence on man was lower and statistically significant ($p <0.005$). In addition, there was a significant difference in aggression and anger subscales of students who were educated about violence in university. It was determined that the relationship between the subscales of TCAS and subscales of PD were significant ($p <0.05$).

Conclusion: The results of the study can show that the percent of male students' accepting the violence is higher than the female students, and it can also be said that the courses on violence in higher education are found to be barely effective. Lastly, Women's gender perception is found to be more traditional.

Keywords: Midwifery students, PESC students, Gender, Aggression, Accepting violence among couples.

Sözel 46

EBELİK ÖĞRENCİLERİNİN ÇOCUK İHMAL VE İSTİSMARINA YÖNELİK BİLGİ DÜZEYLERİNİN İNCELENMESİ

The Knowledge Level of Midwifery Students on Child Neglect and Abuse

Tuğba UZUNÇAKMAK*, Sevinç POLAT*

**Bozok Üniversitesi Sağlık Yüksekokulu*

PROBLEMİN TANIMI VE AMAÇ: Çocuk istismarı, karmaşık nedenleri ve trajik sonuçları olan tıbbi, hukuki, gelişimsel ve psiko-sosyal kapsamlı ciddi bir sorundur. İhmal ise çocuğun anne, baba ve bakımını üstlenen diğer yetişkinler tarafından beslenme, giyinme, barınma, eğitim ve sevgi gibi temel gereksinimlerinin ihmal edilmesi sonucu bedensel, zihinsel, duygusal ve toplumsal gelişmelerinin engellenmesidir. Ne yazık ki günümüzde çocuk ihmal ve istismarında ciddi bir artış olmuştur. Bu araştırma, ebelik öğrencilerinin çocuk ihmal ve istismarına yönelik bilgi düzeylerinin incelenmesi amacıyla yapılmıştır.

GEREÇ YÖNTEM: Araştırma, 2017-2018 öğretim yılı güz döneminde İç Anadolu'da bir Sağlık Yüksekokulu'nun Ebelik Bölümü birinci sınıfına kayıtlı ve araştırmaya katılmaya gönüllü 35 öğrenci ile yürütülmüştür. Öğrencilerden 5'i devamsızlık ve araştırmaya katılmayı kabul etmeme nedeni ile çalışmaya alınmamıştır. Veriler, araştırmacı tarafından hazırlanan ve 22 sorudan oluşan bir anket formu kullanılarak toplanmıştır. Verilerin analizinde tanımlayıcı istatistikler kullanılmıştır.

BULGULAR: Öğrencilerin %77.1'inin çekirdek aileye sahip olduğu, %80.0'ının gelirinin giderine denk olduğu belirlendi. Öğrencilerin %62.9'unun annesinin ilkokul mezunu olduğu ve %88.6'sının annesinin çalışmadığı saptandı. Öğrencilerin %31.4'ünün babasının ilkokul mezunu olduğu ve %74.3'ünün babasının çalışmadığı belirlendi. Öğrencilerin %88.6'sının çocuk ihmal belirtilerini bilmediği, %42.9'unun ihmale uğrayan, %40.0'ının istismara uğrayan çocuk ile karşılaştıkları saptandı. Öğrenciler çocuk ihmali nedenleri olarak ailelerdeki stres düzeyini (%57.1), eğitim eksikliğini (%54.3) ve aile içi şiddeti (%51.4) belirtmişlerdir. Öğrencilerin %71.4'ünün fiziksel ve duygusal, %91.4'ünün cinsel istismar belirtilerini bilmedikleri saptandı. Öğrencilerden %54.3'ü çocukların ihmal ve istismardan korunmasında ailelere eğitim verilmesi gerektiğini ifade etti.

SONUÇ VE ÖNERİLER: Araştırmada, öğrencilerin çocuk ihmal ve istismarı belirtilerini yeterli düzeyde bilmedikleri saptandı. Ebelerin, çocuk izlem ve takipleri içerisinde çocuk ihmal ve istismarı belirtilerini de gözlemlemeleri gerekmektedir. Bu doğrultuda öğrencilere üniversite eğitimi esnasında çocuk ihmal ve istismarı hakkında yeterli bilgi ve farkındalığın kazandırılması önerilmektedir.

Anahtar Sözcükler: Ebelik Öğrencisi, Çocuk İstiamarı, Çocuk İhmali, Bilgi Düzeyi

Introduction and purpose: Child abuse is a serious problem which consists medical, legal, developmental and psychosocial consequences. Child neglect is neglecting the basic needs of child's nutrition, dressing, accommodation, education and love by mother, father and other adults who take care of. Child neglect affects child's physical, mental, emotional and social development. Unfortunately, there has been a serious increase in child neglect and abuse nowadays.This research was conducted to examine the knowledge level of midwifery students on child neglect and abuse.

Materyal and method: The research was conducted in the fall semester of 2017-2018 education year at health school in the Central Anatolia region. The study was completed with 35 students who were informed and wanted to participate. Five of the students were absent and did not want to participate the study. The data were collected with a questionnaire which was prepared by the researcher including 22 questions about the socio-demographic characteristics of the students and level of knowledge for child neglect and abuse. Descriptive statistics were used to data analysis.

Results: It was determined that 77.1% of the students had core family type, 80% of them expressed the income situation as equal to income. 62.9% of the students mothers' graduated primary school and 88.6% of them were not working. 31.4% of the students fathers' graduated primary school and 74.3% of them were working. It was determined that 88.6% of the students did not know the child neglect symptoms, 42.9% of the students met neglected child and 40% of the students met abused child. Students indicated that family stress level (57.1%), lack of education (54.3%) and domestic violence (51.4%) as reasons for child neglect. It was determined that 71.4% of the students did not know physical and emotional abuse symptoms, 91.4% of them did not know about sexual abuse symptoms. 54.3% of the students stated that parents should be trained in these issues for protecting children from child neglect and abuse. 94.3% of the students stated that they should have a lesson about child neglect and abuse during university education and they would like to take it if there is a lesson.

Conclusions: As a result of the research, it has been determined that students do not know enough about child neglect and abuse symptoms. Midwives should also observe child neglect and abuse symptoms during their children follow-ups. For this, it is suggested that students gain enough knowledge and awareness about child neglect and abuse during university education.

Keywords: Midwifery Students, Child Abuse, Child Neglect, Knowledge Level

Sözel 47

ADLİ TIP ALANINDA HEMŞİRELİK İLE İLGİLİ LİSANSÜSTÜ TEZLERİN İNCELENMESİ

Examination of Postgraduate Thesis Including Nursing in the Field of Forensic Medicine

Sibel ŞENTÜRK*, Berna KARAHAN**

**Mehmet Akif Ersoy Üniversitesi Bucak Sağlık Yüksekokulu*

***Mehmet Akif Ersoy Üniversitesi Bucak Sağlık Yüksekokulu Hemşirelik II. Sınıf Öğrencisi*

Giriş ve Amaç: Adli Tıp, hukuk ile tıbbı birleştiren; tıp bilimleri içerisinde hukukun tıpla ilgili konularını araştıran bir bilimdir. Adli hemşirelik ise adli bilimler içinde özel bir daldır. Bu çalışmanın amacı, adli tıp alanında hemşirelik ile ilgili lisansüstü tezlerin incelenmesidir.

Gereç ve Yöntem: Araştırma çerçevesinde YÖK Ulusal Tez Merkezi veri tabanı taranmış; farklı enstitü ve fakülteler bünyesindeki anabilim dallarında yapılan adli tıp alanında hemşirelik ile ilgili 1997 ve 2017 arasındaki 10 yüksek lisans ve 7 doktora tezi olmak üzere 17 tez incelenmiştir. Araştırmada, tarama modeli çerçevesinde döküman incelemesi tekniği kullanılmıştır. İncelenen tezlerin, araştırma konuları, kullandıkları modeller, ölçme araçları, örneklem türleri ve tezlerde yapılan istatistiksel teknikler betimsel istatistik tekniklerinden frekans ve yüzdelerle analiz edilmiş ve genel bir değerlendirmesi yapılmıştır.

Bulgular: Yıllara nazaran sayısal dağılıma bakıldığında konuya dair ilk lisansüstü tezin 1997'de yapıldığı, en fazla tez çalışılan yılların ise 2012-2015 (%47.05) olduğu tespit edilmiş olup çoğunlukla yüksek lisans düzeyinde (%58.82) çalışıldığı ve nicel araştırma deseni kullanılarak hazırlandığı belirlenmiştir. Tezlerin %52.94'ü İstanbul Üniversitesi'nde, Adli Tıp Enstitüsü'nde ve Sosyal Bilimler Anabilim dalında gerçekleştirilmiştir. Tezleri yürüten danışmanların yarıdan fazlası (%76.47) profesör unvanında olup, tezlerin %82.35'inin tam metnine YÖK veri tabanından ulaşılabilmektedir. Tezlerde çoğunlukla, hemşirenin rolü (11,76), mevzuat (%11,76), kadına yönelik şiddet (11,76) ile çocuk ihmal ve istismar (17,64) konularının işlendiği saptanmıştır.

Sonuç: Sonuç olarak, adli tıp alanında hemşirelik ile ilgili sınırlı sayıda tez yapıldığı tespit edilmiştir. Bu araştırmada, incelenen tezlerde çalışılan alanlar, değişkenler, örneklemler ve yöntemler belirtilerek, adli tıp ve hemşirelik alanında ileride yapılacak olan çalışma konularını belirleyebilmek açısından hem lisansüstü öğrencilere hem de akademisyenlere yol göstereceği düşünülmektedir.

***Anahtar Sözcükler*:** Adli Tıp, Hemşirelik, Lisansüstü, Tez.

Aim: Forensic medicine is a science; combines medicine with law and researching the subject of law-related in the medical sciences. Forensic nursing is a special branch in forensic sciences. In this study, we aim to examine of postgraduate thesis including nursing in the field of forensic medicine.

Tool and Method: It was scanned the data base of the National Council of Higher Education Thesis Center in the framework of research; 10 master's and 7 doctoral thesis, including a total of 17 theses were examined. While analyze masters and doctoral thesis carried out at different institutes and faculties, related to including nursing terminology in the field of forensic medicine between 1997 and 2017 have been analyzed. In this study, document review technique has been used in the framework of scanning model. The thesis have been analyzed with the frequency and percentage techniques by making a general evaluation in terms of research subjects, models and measurement tools they use, sample types and statistical techniques.

Findings: The quantitative results indicate that the first graduate article on ethics was prepared in 1997, and the highest number of graduate papers on ethics belongs to the years between 2012-2015 (47.05%) and the majority of these were master's theses (58.82%). Most were also specified to use the descriptive survey design and quantitative model. 52.94% of the dissertations were written in İstanbul University, in Institute of Forensic Medicine and in the department of Social Sciences. More than half of the supervisors of the dissertations (76.47%) were Professor, and 82.35% of them had full text on the database. In the thesis, it was determined that nurses' roles (11.76%), legislation (11.76%), violence against women (11,76%) and neglect and abuse of children (17.64%).

Results: As a result, the theses have been found a limited number of nursing in the field of forensic medicine. It is believed that this research show the way to both graduate students and academics to determine future topics of the thesis to be done in the field of forensic medicine and nursing area by specifying the fields, variables, samples and methods.

Keywords: Forensic Medicine, Nursing, Postgraduate, Thesis

Sözel 48

FETÜS HAKLARINA İLİŞKİN HEMŞİRELERİN BİLGİ DÜZEYLERİ
Nurses' Knowledge Levels About Fetal Rights

Figen ALP YILMAZ*, Ayşe ŞENER TAPLAK*, Sevinç POLAT*, Tuğba TAHTA**
** Bozok Üniversitesi Sağlık Yüksekokulu*
***Hemşire Ankara Polatlı Devlet Hastanesi*

Problem Tanımı ve Amaç: Günümüzde bilim ve teknoloji alanındaki son gelişmeler fetüs, yenidoğan ve defektli bebeklerin hakları ile ilgili çeşitli tartışmaları beraberinde getirmiştir. Ülkemizde bu konu ile ilgili bazı yasal düzenlemeler yapılmıştır. Sağlık bakım hizmeti sunan kişilerin, fetüsun yaşam hakkını koruması ve bu konuda ebeveynleri doğru yönlendirebilmeleri için yeterli bilgiye sahip olmaları beklenmektedir. Bu çalışma, hemşirelerin fetüs haklarına ilişkin bilgi düzeylerini belirlemek amacıyla yapıldı.

Gereç ve Yöntem: Tanımlayıcı nitelikteki bu çalışma Ağustos-Ekim 2017 tarihleri arasında bir ilde bulunan devlet hastanesinde gerçekleştirildi. Çalışmaya başlamadan önce kurumdan ve katılımcılardan yazılı izin alındı. Çalışmanın örneklemini belirtilen tarihlerde kurumda görev yapan ve çalışmaya katılmayı kabul eden 100 hemşire oluşturtu. Verilerin toplanmasında araştırmacılar tarafından literatür doğrultusunda hazırlanan, katılımcıların sosyodemografik özellikleri ile fetüs haklarına ilişkin bilgi düzeylerini sorgulayan sorulardan oluşan anket formu kullanıldı.. Elde edilen veriler bilgisayar ortamında tanımlayıcı istatistiksel analizler kullanılarak değerlendirildi.

Bulgular: Hemşirelerin yaş ortalamasının 32.71±6.37 olduğu, %83.0'ının kadın, %69.0'ının lisans mezunu olduğu ve %35.0'ının 1-5 yıldır çalıştığı belirlendi. Hemşirelerin % 99.0'ının fetüsun döllenmeyle başlayan ve doğum ile sonuçlanan potansiyel bir insan olduğunu düşündüğü ve %96.0'ının fetüsun yaşamının korunması gerektiğine inandığı bulundu. Hemşirelerin % 45.0'ının fetüsun geleceğine ilişkin karar verme hakkının sadece gebeye ait olduğunu düşündüğü belirlendi. Hemşirelerin %81.0'ının onuncu gebelik haftasından sonra yapılan küretaj ve isteyerek yaptırılan düşüklerin cezai yaptırımı olduğunu, %84.0'ının fetüs ana rahmine düştüğü andan itibaren medeni haklardan istifade etmesi, %81.0'ının sağ olarak dünyaya gelme koşulu ile doğmadan mirasçı sayılabileceği hakkında bilgi sahibi olduğu belirlendi.

Sonuç: Hemşirelerin savunucu rolleri doğrultusunda; fetüsun haklarının korunması, fetüs ve toplumun sağlığının geliştirilmesi bakımından bu konu ile ilgili bilgilendirilmeleri önerilmektedir.

Anahtar Sözcükler: Fetüs, Hak, Hemşire, Bilgi.

Problem Definition and Objective: Today, recent advances in science and technology have brought about various debates about the rights of fetuses, newborns, and defective infants.

In Turkey, some legal regulations related to this issue have been made. Health care providers are expected to have sufficient knowledge to protect the fetus's right to life and to guide the parents in this regard. This study was conducted to determine the knowledge levels of nurses about fetal rights.

Materials and Methods: This descriptive study was conducted in a state hospital in a province between August 2017 and October 2017. Before the study was conducted, necessary permission was obtained from the hospital where the study was to be conducted and written consent was obtained from the participants The study sample comprised 100 nurses who worked at the hospital between August 2017 and October 2017and agreed to participate in the study . In the collection of the data, a questionnaire prepared by the researchers in the light of the literature was used. The questionnaire consisted of items questioning the participants' socio-demographic characteristics and knowledge levels about fetal rights.

The data obtained were analyzed using the descriptive statistical analysis on the computer.

Results: The mean age of the participating nurses was 32.71 ± 6.37. Of them, 83.0% were female, 69.0% had a bachelor's degree, and 35.0% had a service length of 1-5 years, 99.0% believed that the fetus is a potential human being starting with fertilization and resulting in labor, 96.0% believed that fetal life should be protected, 45.0% thought that only the pregnant woman has the right to decide on the future of the fetus, 81.0% knew that curettage and willful abortions after the tenth gestational week are subject to criminal sanctions, 84.0% believed them the fetus should benefit from civil rights from the moment of conception, and 81.0% knew that the fetus is a legal inheritor as long as it is born alive.

Conclusion: Considering that not all the participating nurses were knowledgeable about fetal rights, and due to their advocacy roles, it is recommended that nurses should be informed about the issue, in order for the protection of fetal rights, and the improvement of the health of the fetus and the public.

Keywords: Fetus, Right, Nurse, Knowledge

Sözel 49

OLGULARDA ENSEST GERÇEĞİ ve ADLİ YAKLAŞIM
The Reality Of Incest And Judicial Approach In Patients

Sevinç POLAT*, Ayşe ŞENER TAPLAK*, Ayşe PARLAK GÜROL, M. Fevzi POLAT*****

** Bozok Üniversitesi Sağlık Yüksekokulu*
***Atatürk Üniversitesi Sağlık Hizmetleri Meslek Yüksekokulu*
****Prof. Dr. Bozok Üniversitesi Tıp Fakültesi*

Problem Tanımı ve Amaç: Cinsel istismarın farklı bir boyutu olan ensest, cinsel ilişki açısından din, sosyal ve kültürel olarak yasak sayılan ve aralarında resmi/gayri resmi kan bağı olan kişilere yönelik yapılan cinsel eylemdir. Çocuk cinsel istismarı olgularının %20-25'ini ensest olgular oluşturmakla birlikte açığa çıkarılmış olgu sayısı oldukça azdır. Bu çalışma, literatür ışığında ensest gerçeği, sonuçları ve olgulara adli yaklaşımı değerlendirmek amacıyla yapılmıştır.

Gereç ve Yöntem: Bu çalışma nitel araştırma yöntemlerinden döküman incelemesi yöntemine göre gerçekleştirilmiştir. Taramalar Google scholar ve Pubmed'den "Ensest" anahtar kelimesi kullanılarak yapılmış ve olgu sunumu niteliğindeki makaleler çalışmaya dâhil edilmiştir. Çalışmada olgular, nitelik, ensestin etkileri, sonuçları ve adli yaklaşım açısından ele alınmıştır. Verilerin değerlendirilmesi içerik analizi yöntemine göre yapılmıştır.

Bulgular: Yapılan literatür taraması sonucunda çalışma kriterlerine uyan son on yılda ensest ile ilgili yayınlanan 14 olgu makale çalışmaya dahil edilmiştir. Bu makalelerde yer alan 16 ensest olgu incelendiğinde; mağdurların yaşlarının 4.5 ay- 17 yaş arasında olduğu, çoğunluğunun kız çocuk olduğu ve istismarcının ağabey ya da baba olduğu belirlenmiştir. Olguların üçü gebelikle sonuçlanmıştır. Bu olgular tıbbi olarak cinsel istismar bulguları ile ruhsal ve bedensel sağlığın bütünlüğü açısından değerlendirilmiştir. Olguların adli olarak değerlendirilmesinde, yasal sürecin uzun sürdüğü, cezaların caydırıcı nitelikte olmadığı, bu süreçte çocukların yıpratıldığı ve çoğunun devlet koruması altına alındığı belirlenmiştir.

Sonuç: Ensest, ailenin karanlık yüzünü oluşturan sıklıkla gizli tutulan, çocuğun fiziksel ve ruhsal sağlığının dolayısıyla tüm yaşantısının olumsuz olarak etkilendiği bir durumdur. Toplumda ensest olaylarının önlenmesi için riskli ailelerin belirlenmesi, ebeveynlerin bu doğrultuda eğitilmesi, cezaların caydırıcılığının arttırılması ve mağdurların multidisipliner bir ekip yaklaşımı ile ele alınarak topluma kazandırılması önerilmektedir.

Anahtar Sözcükler: Ensest, Çocuk, Adli Olgu, Yaklaşım.

Problem Definition and Aim: As a different aspect of sexual abuse, incest is a sexual act committed to individuals who are religionally, socially and culturally prohibited in terms of sexual intercourse and who have a formal/informal blood tie. Although 20-25% of the cases of children sexual abuse was cases of incest, the number cases revealed is quite small. This study was conducted to evaluate the reality of incest, consequences and judicial approach towards the patients in the light of literature.

Material and Methods: Among the qualitative research methods, the method of document analysis was used to conduct this study. The searches were made using the keyword "Incest" in Google scholar and Pubmed, and the case studies were included in the study. In the study, the cases were discussed in terms of quality, impacts and consequences of incest, and judicial approach. In the evaluation of the data, content analysis method was used.

Results: As a result of the literature review, 14 case studies conducted in the last decade related to incest were included in the study. When the 16 incest cases in these articles were examined, it was determined that the ages of the victims were between 4.5 months and 17 years, the majority was female, and the abuser was the older brother or father. Three of the cases have resulted in pregnancy. These cases were evaluated medically in terms of the findings of sexual abuse and the integrity of mental and physical health. In the judicial evaluation of the cases, it was determined that the legal process takes so long, the sentences were not deterrent, the children have been worn in this process and the majority of them was under state protection.

Conclusion: Incest is a condition in which the physical and mental health as well as the whole life of the child is adversely affected, which is often kept secret as a dark side of the family. In order to prevent the incest incidents, it is recommended to identify the families at risk, to educate families in this regard, to increase deterrence of sentences, and to address victims with a multidisciplinary team approach in order to integrate them into society.

Keywords: Incest, Child, Judicial Case, Approach

Sözel 50

HEKİM HEMŞİRE MESLEKİ İLİŞKİDE YAŞANAN ANLAŞMAZLIKLAR NEDENLERİ, SONUÇLARI VE ÇÖZÜM ÖNERİLERİ

Results and Solution Proposals in Dispute, Dispute in Doctor-Nursing Professional Relationship

Emine Tuğçe AŞIKDOĞAN*, Ertuğrul KARTOP*

TOBB Ekonomi Ve Teknoloji Üniversitesinde Tıp Fakültesi 2. Sınıf Öğrencisi

Hekim hemşire arasındaki mesleki ilişki sağlık örgütümüzün temel yapısını oluşturur. Hekim-hemşire arasındaki işbirliği tedavi sürecini, başarısını ve maliyetini, ayrıca hekim ve hemşirenin psikolojik durumunu da etkilemektedir. Biz bu çalışmamızda hekim ve hemşireler arasında meydana gelen anlaşmazlıkları, bunların nedenlerini, sonuçlarını ve çözüm önerilerini derleme bir metin şeklinde ele aldık.

Hekim ve hemşireler arasındaki anlaşmazlıklara bakıldığı zaman,problemlerinstres, yoğun iş yükü, hiyerarşi farkı, eğitim eksikliği, kültürel farklar ve hekim- hemşire arası iletişim eksiklikleri gibi nedenlerden kaynaklandığı görülmektedir. Bu nedenler hekim ve hemşire üzerinde dolayısıyla hasta üzerinde de çok ciddi sorunlara yol açmaktadır.

Hekimler ve hemşireler arasındaki kırıcı davranışlara bakıldığında bu davranışların sözsel ve fiziksel olabildiği görülmektedir. Kırıcı davranış biçimleri yaşa, eğitime, mesleki tecrübeye, branşlara, ülkelere dolayısıyla kültürel farklılıklara göre değişebilmektedir.

Hekim hemşire arası yaşanan anlaşmazlıkların sonucu olarak da hastaya uygulanan tedavide uygulama hatalarının görülmesi, iş ortamındaki stresin artması, hemşirelerin moralinin, iş memnuniyetinin, kuruma bağlılığının azalması görülmektedir. Anlaşmazlıklardan doğan ciddi sonuçlar düzeltilmeli ve bunun üzerine çalışmalar yapılmalıdır. Bu konunun çözümü için ekip çalışması eğitim yıllarında benimsetilmeli, görevler ve sorumluluklar belirlenmeli, hemşireler problemlerin çözümü için şikâyetlerini özgürce dile getirebilmelidir.

Anahtar Sözcükler: Hekim, hemşire, ilişki

The relationship between physicians and nurses is essential in health organization. Co-operation between physicians and nurses affects process, success and cost of treatment also psychologic situations of them. Disagreements between doctors and nurses, reasons and results of these disagreements and solution suggestions for these disagreements were examined as a review article.

When the disagreements between physicians and nurses are examined, the problems are caused by reasons such as stress, intensive workload, hierarchy difference, lack of education, cultural differences and lack of communication between doctors and nurses. These reasons lead to serious problems on physicians, nurses also on patients indirectly.

It is seen that offending behaviour of physicians to nurses could be verbal and physical. The offending behaviour pattern could change according to age, education, professional experience, branches and cultural differences due to countries.

As a result of disagreement between physicians and nurses, it is recognized that there are mistakes in treatment applied to the patients, increase in stress at the business environment, decrease in morale, job satisfaction andinstitutional commitment of nurses. Serious consequences of disagreements should be corrected and worked on it. For the solution of these problems, the team work should be adopted during the training years, the tasks and responsibilities should be determined and the nurses should express their complaints about the solution of the problems freely.

Keywords: Physician, nurse, relationship

Sözel 51

HEMŞİRELERİN GÖZÜNDEN FETUS ve YENİDOĞAN HAKLARINDA YAŞANAN ETİK İKİLEMLERE BAKIŞ

Opinions Of Nurses On The Ethical Dilemmas ın Fetus and Newborn Rights

Ayşe ŞENER TAPLAK*, Figen ALP YILMAZ*, Sevinç POLAT*, Tuğba TAHTA**

**Bozok Üniversitesi Sağlık Yüksekokulu*

***Hemşire Ankara Polatlı Devlet Hastanesi*

Problem Tanımı ve Amaç: Günümüzde çok düşük doğum ağırlıklı, ileri derecede preterm/ konjenital anomalili yenidoğanların yaşatılıyor olması, bu yenidoğanların doğumu, bakımı ve yaşam kalitesi gibi çeşitli alanlarda etik tartışmaları beraberinde getirmiştir. Bu çalışma fetüs ve yenidoğan haklarında yaşanan etik ikilemlere ilişkin hemşirelerin görüşlerini belirlemek amacıyla yapılmıştır.

Gereç ve Yöntem: Çalışma, 18-21 Eylül 2017 tarihleri arasında bir ilde bulunan devlet hastanesinin kadın doğum ve çocuk sağlığı kliniklerinde çalışan ve araştırmaya katılmayı kabul eden 25 hemşire ile niteliksel olarak gerçekleştirildi. Çalışmaya başlamadan önce kurumdan ve katılımcılardan yazılı izinler alındı. Verilerin toplanmasında, katılımcıların sosyodemografik özelliklerini içeren anket formuyla, fetüs/yenidoğan haklarında yaşanan etik ikilemlere ilişkin hemşirelerin görüşlerini sorgulayan yarı yapılandırılmış soru formu kullanıldı. Görüşmeler ortalama 30 dakika sürdü. Değerlendirmede, içerik analizi yöntemi kullanıldı.

Bulgular: Hemşirelerin çoğunun 25-35 yaş grubunda olduğu, üçte ikisinin lisans mezunu ve tamamının kadın olduğu belirlendi. Hemşirelere çok küçük pretermlerde ağır beyin kanaması varsa, gözde körlük saptanmışsa ve yaşamı sürekli cihazla sağlanıyorsa, cihaz kapatılabilir mi? diye soruldu; hemşirelerden 18'u kapatılamaz, 2'si doktor, 4'ü aile kararı ile kapatılabilir şeklinde görüş bildirdi. Hemşirelerden birinin görüşü oldukça çarpıcıydı, "Herkesin yaşama hakkı var, ötenaziye biz karar veremeyiz, kendi çocuğumda olsa bu alanda uzun yıllardır çalışıyor olmama rağmen ne yapardım bilmiyorum". Gebeliğin sonlandırılması kararının sadece anneye ait olup olamayacağı soruldu; hemşirelerin çoğunluğu ailenin birlikte karar vermesi gerektiğini belirtti. Sakat ya da anomalili doğacağı bilinen bebeği aile istemediğinde ne yapılmalıdır? sorusuna, 6 hemşire gebelik sonlandırılmalıdır dedi. Fetüs/yenidoğanın hakkını kimler korumalı sorusunu; sadece 5 kişi hemşire olarak cevapladı.

Sonuç: Bulgular doğrultusunda hemşirelerin, fetüs hakları ve etik ikimler konusunda bilgilendirilmesi önerilmektedir.

Anahtar Sözcükler: Fetüs, Hak, Hemşire, Etik.

Problem Definition and Aim: Today, keeping newborns with very low birth weight and advanced preterm/congenital anomalies alive brought ethical debate in various areas such as the delivery, care and quality of life of these newborns. This study was conducted to determine the opinions of nurses on ethical dilemmas experienced in fetus and newborn rights.

Material and Methods: The study was qualitatively carried out with 25 nurses, who agreed to participate in the research, working in the obstetrics and gynecology clinics of a state hospital in a province between September 18 and 21, 2017. Before starting the study, written consent of the participants and permission of the study institution were obtained. In the collection of data, a questionnaire on the socio-demographic characteristics of the participants and a semi-structured questionnaire to question the opinions of nurses on ethical dilemmas experienced in fetus/newborn rights was used. The interviews lasted 30 minutes on average. In the assessments, content analysis method was used.

Results: It was determined that the majority of the nurses was in the 25-35 age group, the two thirds had a bachelor's degree and all were female. Nurses were asked: "If severe brain hemorrhage is present, eye blindness is detected in very small preterms, which kept alive by a device constantly, can the device be turned off?" Of the nurses, 18 stated that it cannot be turned off, 2 and 4 nurses stated that it can be turned off upon doctor's and family's decision, respectively. One of the nurse's opinion was quite striking: "Everyone has the right to live, we cannot decide euthanasia; even though I have been working in this area for many years, I still don't know what to do if it was my own baby." It was asked whether the decision to terminate the pregnancy could only belong to the mother, and the majority of the nurses stated that the family must decide together. "What should be done if the family does not want the baby known to be born with disabilities and malformations?" question was responded by 6 nurses with an opinion to terminate pregnancy. The question, "Who should protect fetus/newborn rights?" was responded with 'nurses' answer only by 5 of the participants.

Conclusion: In accordance with the results, it is recommended to inform nurses about the rights of fetus and ethical dilemmas.

Keywords: Fetus, Right, Nurse, Ethics

Sözel 52

PREMATÜRE BEBEĞİ OLAN ANNELERİN SARSILMIŞ BEBEK SENDROMU'NA İLİŞKİN BİLGİLERİ VE SARSMAYA İTEN NEDENLER VE YAKLAŞIMLARI

Premature Baby Mother's Knowledge About Shaken Baby Syndrome And Their Reasons And Approaches

Nebahat Bora Güneş*, Yurdagül Erdem**

**Hacettepe Üniversitesi Hemşirelik Fakültesi*
***Kırıkkale Üniversitesi Sağlık Bilimleri Fakültesi*

Amaç: Ciddi beyin travmalarından ölüme kadar uzanabilen sonuçları olan sarsılmış bebek sendromu (SBS), bebeğin şiddetle sarsılmasıyla meydana gelir. SBS, beyin kanaması, beyinde ödem, kafatası kırığı, gözde kanama ve ölüm gibi ciddi sonuçlara sebep olabilir. Bu araştırma, prematüre bebeği olan annelerin SBS'nailişkin bilgileri ve annelerin bebeklerini sarsmaya iten temel durumlar ve yaklaşımlarını ve sarsma davranışlarını belirlemek amacıyla yapılmıştır.

Yöntem

Tanımlayıcı tipteki araştırma kapsamına bir üniversite hastanesinde doğum yapıphastanenin bulunduğu il sınırlarında yaşayan prematüre bebek anneleri dahil edilmiştir.Araştırma kapsamına ilgili hastanede 37. gestasyonel haftadan önce doğan bebeği 6 ay ile 1 yaş arası olan 40 anne dahil edilmiştir.

Veriler, literatür doğrultusunda hazırlanan anne ve bebeğe ilişkin demografik özelliklere yönelik soruların yer aldığı "sosyodemografik veri toplama formu" ve literatür doğrultusunda hazırlanan bebeklerin ağlama nedenleri ve SBS.na ilişkin bilgi ve yaklaşımlarını sorgulanan "SBS'na ilişkin bilgiler ve annelerin bebeklerini sarsmaya iten nedenler ve yaklaşımlar soru formu" aracılığıyla annelerin ikametlerinde yüz yüze görüşme tekniği kullanılarak toplanmıştır

Bulgular

Araştırmaya katılan annelerin yaş ortalaması 29,32 ±3,94, %52,5'i ilköğretim mezunu (n=21) ve %65,0'i (n=26) ev hanımıdır. Bebeklerin doğum ağırlıkları ortalaması 1680±436,22 gr, doğum haftası ortalaması ise 32,9 haftadır. Bebeklerin %55,0'i kız (n=22) ve yoğun bakımda yatış süresi ortalaması 13,2±2,67 gündür. Ailelerin %90,0'ı gelir durumlarını yeterli bulmaktadır (n=36). Annelerin SBS'na ilişkin bilgi ve bebeklerini sarsmaya iten temel nedenler ve yaklaşımlar soru formuna verdikleri yanıtlar incelendiğinde annelerin büyük çoğunluğu çocuğuna tahammülünün azaldığını hissettiği (n=34) ve buna en çok bebekleri zamanında uyumadığı (n=26) ve sürekli ağladığını (n=28) düşündükleri zamanlarda olduğunu bildirmişlerdir. Tahammülsüzlük hissini yaşayan annelerin hemen hemen her gün bu duyguyu yaşadıkları belirlenmiştir. Bu durumla karşılaştıklarında en sık varsa başka bir yetişkinden yardım istedikleri, fizyolojik bir ihtiyacı varsa onu karşıladıkları ve kucaklayarak sakinleştirmeye çalıştıklarını bildirmişlerdir. Annelerin tamamına yakınının bebeği sarsmanın zararı olacağını düşünmediği (n=36) ve önemli sayıda annenin ise bebeğini hafifçe sarstığını ve bunun bir zararı olacağını düşünmediği (n=18) belirlenmiştir.

Sonuç

Anneler, bebeklerinin bakımındaki süreklilik, Türk aile yapısının ataerkil formu ve prematüre bebeğin özel bakım gereksinimleri nedeniyle tahammül sınırı zorlanarak, bebeğini sarsıp zarar verebilmektedir. Bu nedenle SBS konusunda özellikle birinci basamakta hizmet veren hekim, hemşire ve ebelere önemli rol düşmektedir. Bu konuya ilişkin yaygınlık çalışmalarının yapılması, riskli grupların belirlenmesi ve önleyici programların geliştirilmesi önerilebilir.

Anahtar Sözcükler: sarsılmış bebek sendromu, prematüre bebek, anne, bilgi, yaklaşım

Aim: The shaken baby syndrome (SBS), which can range from severe brain trauma to death, occurs when the baby is shaken violently. SBS can cause serious consequences such as brain hemorrhage, edema in the brain, skull fracture, bleeding in the eye and death. This study was conducted to determine the premature infant mothers' knowledge about SBS and the conditions and approaches that cause mothers to shake their infants.

Method

Within the scope of this descriptive study, premature infant mothers who were born in a university hospital and living in the provincial borders of hospital's municipality were included.

The study included 40 mothers who gave birth to their babies who were between 6 months and 1 year of age before the 37th gestational week in a university hospital.

Datas were collected through "socio-demografic features form" , prepared by the researchers according to the literature, contains questions about the demographic characteristics of parents and baby and mothers' knowledge about the SBS and the conditions and approaches that cause mothers to shake their infants form prepared by the researchers according to the literature, the causes of crying and beliefs and approaches of SBS with a face-to-face interview technique in the residence of the mothers

Results

The average age of the participating mothers was 29,32 ±3,94, 52,5% were primary school graduates (n=21) and 65,0% (n=26) were housewives. The average birth weight of babies was 1680±436,22 gr, the average birth week was 32,9. 55,0% of the infants were female (n=22), and the average hospitalization time was 13,2±2,67 days. 90,0% of the families found their financial situation sufficient. The majority of the mothers felt that they were less tolerant of the child (n=34) and they thought that the reason was due to the condition of the baby did not sleep (n=26) and constantly cried (n=28). Mothers who had a feeling of intolerance were found to have experienced this feeling almost every day. In this case, they reported that they were most often encountered if they were to seek help from another adult, and to try to calm them down if they had a physiological need. It was found that almost all of the mothers did not think it would be harmful tos hake the baby (n=36), significant number of mothers had lightly shaked their baby and did not think it would be harmful (n=18).

Conclusion

Because of the persistence of the babies' care, the paternalistic form of the Turkish family structure and the special care needs of the premature baby the limits of tolerance of the mother can be compromised and injure their babies by shaking. For this reason, there is an important role for the physicians, nurses and midwives It may be advisable to conduct prevalence studies on this topic, identify risky groups and develop preventive programs.

Keywords: shaken baby syndrome, prematüre beby, mother, knowledge, approach

Sözel 53

ANNELERİN SARSILMIŞ BEBEK SENDROMUNA İLİŞKİN BİLGİLERİ ve RİSKLİ DAVRANIŞLARININ BELİRLENMESİ

Determination Of Knowledge Of Mother's On The Shaken Baby Syndrome And Their Risky Behaviors

Ayşe ŞENER TAPLAK*, Sevinç POLAT*, Filiz TUBAŞ**

**Bozok Üniversitesi Sağlık Yüksekokulu*
***Yrd. Doç. Dr. Bozok Üniversitesi Tıp Fakültesi*

Problem Tanımı ve Amaç: Sarsılmış bebek sendromu (SBS), bebeğin ilk aylarda sık olan ağlama krizlerinin ebeveynde oluşturduğu kızgınlık ve hayal kırıklığı sonucu bebeği sarsmasıyla oluşan ve bebekte kafa içi kanama, göz dibi kanaması ve beyin hasarı gibi ciddi sağlık sorunları yaratabilen bazen de ölümle sonuçlanabilen bir durumdur. Bu riskli davranışların bir kısmı zarar verme amacı olmaksızın bebeği rahatlatmak ve oyun amacıyla gerçekleştirilmektedir. Bu çalışma annelerin sarsılmış bebek sendromuna ilişkin bilgi ve riskli davranışlarını belirlemek amacıyla yapılmıştır.

Gereç ve Yöntem: Tanımlayıcı nitelikteki çalışma Ağustos-Ekim 2017 tarihleri arasında bir ilde bulunan Aile Sağlığı Merkezleri'ne başvuran 0-1 yaş grubu çocuğu olan 161 anne ile gerçekleştirilmiştir. Çalışmaya başlamadan önce kurumdan ve katılımcılardan yazılı izin alınmıştır. Verilerin toplanmasında araştırmacılar tarafından hazırlanan, tanıtıcı bilgi formu ile annelerin sarsılmış bebek sendromuna ilişkin bilgi ve riskli davranışlarını sorgulayan bir anket formu kullanılmıştır. Veriler bilgisayar ortamında tanımlayıcı istatistiksel analizler kullanılarak değerlendirilmiştir.

Bulgular: Çalışmaya katılan annelerin yaş ortalamasının 31.21±5.92 olduğu, %40.7'sinin lise mezunu olduğu, %58.6'sının çalışmadığı ve %42.6'sının iki çocuğunun olduğu belirlenmiştir. Annelerin %81.5'inin SBS'ye ilişkin bilgisinin olmadığı tespit edilmiştir. Annelerin %39.8'inin, bebeklerini sakinleştirmek için zaman zaman öfke ile sarstığı belirlenmiştir. Annelerin %38.9'unun baş kontrolü olmayan bebeği sevmek amacıyla kucakta sarsmak, hoplatmak ve zıplatmanın bebeğe zarar vermeyeceğini düşündüğü, %29.0'ının ise bebeği ayağında ya da battaniye içinde hızlıca sallamanın, uyumasına yardımcı olacağı için sakıncalı olmadığını düşündüğü bulunmuştur.

Sonuç: Çalışmada annelerin sarsılmış bebek sendromuna ilişkin bilgi düzeylerinin yetersiz olduğu belirlenmiştir. Bulgular doğrultusunda, hemşirelerin savunucu rolleri kapsamında bebek ve çocuk sağlığının korunması ve geliştirilmesi bakımından eğitimlerle ebeveynlerin bu konuda bilgilendirilmesi önerilmektedir.

Anahtar Sözcükler: Sarsılmış Bebek Sendromu, Farkındalık, Hemşire

Problem Definition and Aim: Shaken baby syndrome (SBS) is a condition that can cause sometimes death and serious health problems such as intracranial hemorrhage, eyelid hemorrhage, and brain damage in the infant, caused by a shake given by the parents as a result of anger and frustration due to crying crises seen during the first few months of newborns. Some of these risky behaviors are performed in order to relieve the baby and play purposes, without any intention of making harm. This study was conducted to determine the knowledge and risky behaviors of mothers about shaken baby syndrome.

Material and Methods: The descriptive study was carried out with 161 mothers of 0-1 year old babies who admitted to Family Health Centers located in a province in Turkey between August and October 2017. Before starting the study, written permissions of the participants and institution were obtained. An introductory information form prepared by the researchers and a questionnaire to question the knowledge and risky behaviors of mothers about shaken baby syndrome were used for data collection. The data were evaluated using descriptive statistical analysis in the computer environment.

Results: It was determined that the average age of the mothers included in the study was 31.21±5.92, 40.7% was high school graduate, 58.6% was unemployed and 42.6% had two children. Of the mothers, 81.5% was found to have no knowledge of SBS. It was found that 39.8% of the mothers shake their babies with anger sometimes to calm their babies. It was found that 38.9% of the mothers was not thinking that shaking and dandling a baby, who has no head control, would not harm the baby; and 29.0% of the mothers was not thinking that rapidly swinging a baby on foot or in a blanket is harmful since it would help the baby sleep.

Conclusion: In the study, it was determined that knowledge levels of mothers on shaken baby syndrome were inadequate. In accordance with the findings, it is recommended that parents should be informed about this issue with training provided by nurses, within the scope of their protective role, to protect and develop infant and child health.

Keywords: Shaken Baby Syndrome, Awareness, Nurse.

Sözel 54

ÇOCUK İSTİSMARI VE PEDİATRİ HEMŞİRESİNİN ROLÜ
Child Abuse and Role of Pediatric Nurses

Semra SÖNGÜT *, Selen ÖZAKAR AKÇA **

* *Öğr. Gör., Gaziosmanpaşa Üniversitesi Erbaa Sağlık Hizmetleri MYO*

** *Yrd. Doç. Dr., Hitit Üniversitesi Sağlık Yüksekokulu*

Problemin Tanımı: Dünya Sağlık Örgütü (DSÖ) çocuk istismarını; "Çocuğun sağlık, büyüme ve gelişmesini olumsuz olarak etkilenmesine sebep olan her türlü fiziksel ve/ veya duygusal, cinsel, ihmal veya ihmale neden olacak ticari reklam amaçlı ya da diğer bütün etkileme şekilleri de dahil olmak üzere her türlü tutum ve davranışlara maruz kalması" olarak tanımlamaktadır. Çocuk istismarı, önemli bir halk sağlığı sorunu olan küresel bir olgudur. 0-18 yaş grubundaki çocuğun bakımından sorumlu olan kişi veya kişiler tarafından zarar verici, kaza-dışı ve önlenebilir bir davranışa maruz kalması çocuk istismarı kapsamında değerlendirilmektedir. Yetişkinlerin 1/4'inin çocukken fiziksel istismara uğradığı, erişkin kadınların 1/5'inin, erkeklerin ise 1/13'inin çocuk çağlarında cinsel istismara maruz kaldıkları bildirilmektedir. Türkiye'de 7-18 yaş grubu çocukların %25'inin ihmale, %43'ünün fiziksel, %51'inin duygusal ve %3'ünün cinsel istismara uğradığı belirtilmektedir. Çocuk istismarını tetikleyen bazı etkenler olmasına rağmen, günümüzde istismarın bütün etnik grupların ve sosyo-ekonomik sınıfların ortak bir sorunu olarak görülmektedir. İstismarı artıran önemli faktörler arasında maddi durumun yetersizliği görülmekte ve bunun sonucunda eşler arasında çatışma, çocukların uygun olmayan iş koşullarında çalıştırılması, kötü beslenme ve barınma ya da sağlık bakım gereksinimlerine erişememe gibi durumlar ortaya çıkmaktadır.

Amaç: Bu çalışma ile çocuk istismarında pediatri hemşirelerinin rolünü belirlemek ve farkındalıklarını arttırmak amaçlanmıştır.

Yöntem: Tanımlayıcı tipte yapılan bu çalışmada, çocuk istismarının tanımı, epidemiyolojisi ve etiyolojisi geriye dönük olarak değerlendirilmiştir.

Sonuç: Çocuk istismarı, etiyolojisi, tanı ve tedavisini içeren tüm boyutları ile karmaşık olaylar olarak değerlendirilmekte, çocukların istismardan korunması, erken tanı ve tedavi süreçlerinde multidisipliner ekibin görev alması gerekmektedir. Ekip içerisinde görev alan pediatri hemşireleri, istismar belirleyicilerini bilmesi, kötü muameleye maruz kaldığından şüphelenilen çocukları erken dönemde tespit etmesi, onları doğru merkezlere yönlendirmesi ve tedavi/rehabilitasyonlarını sağlamasıyla ekipte önemli bir rol taşımaktadır.

Anahtar Sözcükler: Çocuk, istismar, hemşire

Problem Statement: World Health Organization (WHO) describes child abuse; "Exposure to all kinds of attitudes and behaviors including commercial advertising or any other form of influence that may cause any physical and / or emotional, sexual, negligence or neglect to cause adverse effects on health, growth and development of children". Child abuse is an important and global public health phenomenon. That children aged 0-18 years are exposed to harmful, and preventable behavior deliberately by the person or persons responsible for the care of the child is considered within the scope of child abuse. It was reported that ¼ of adults were reported to be abused during childhood, and that 1/5 of the women and 1/13 of the men were sexually abused during childhood. It was noted that 25 % of the children aged 7-18 were neglected, physical abuse was seen 43 %, emotional abuse was 51% and sexual abuse was 3%. There seems to be certain factors that trigger child abuse; however, it is the common problem of all ethnic groups and socio-economic classes. One of the factors giving rise to the abuse is the poor financial situation, which leads to conflict between spouses, children's working under unsuitable conditions, malnutrition or lack of accessibility to accommodation and basic healthcare needs.

Objective: This study aims to determine the role of pediatric nurses in child abuse and to increase their awareness.

Method: In this descriptive study, the definition of child abuse, epidemiology and etiology were retrospectively evaluated.

Conclusion: Child abuse is considered a complex event with its all dimensions including the etiology, diagnosis and treatment; protecting the children from abuse is essential and a multidisciplinary team of professionals during early diagnosis and treatment is needed. Pediatric nurses in the team play a significant role in; recognizing the signs for abuse, early-identification of the children likely to be exposed to maltreatment, directing them to the appropriate centers and providing them with the treatment/rehabilitation.

Keywords: Child, abuse, nurse

Sözel 55

BOZOK ÜNİVERSİTESİ TIP FAKÜLTESİ ACİLSERVİSİNE BAŞVURAN VAKALARIN DEĞERLENDİRİLMESİ

The Evaluation of the Cases Admitted To Emergency Department Of Bozok UniversityMedical Faculty

Eylem YALMAN * Gökçen AYDIN AKBUĞA**

**Bozok Üniversitesi Sağlık Yüksekokulu*
***Bozok Üniversitesi Sağlık Yüksekokulu*

Giriş: Acil servisler hastaların en fazla 48 saatgözlemde tutularak tedavi edildikleri veya uygunservislere yatırıldıkları hizmet alanlarıdır. Acil servisler, kaynakların kritik hastaların ve yaralıların bakımında kullanılması için amaçlanmıştır, hasta yoğunluğunun ve acil servislere yapılan başvuruların fazlalığı kaynakların aslında acil bakıma ihtiyacı olmayanlara da ayrılmasına neden olmaktadır.Üniversite acil servisleri sağlık sistemibasamaklarının sonuncusu olarak seçilmiş uygunhastalara özgün hizmet veren ortamlar olmalıdır.Bu çalışma Bozok Üniversitesi Acil Servisi'ne başvuran hastaları incelemek amacıyla tanımlayıcı olarak yapılmıştır.

Gereç-Yöntem: Araştırmanın örneklemini 1 Mart – 1Haziran 2017 tarihleri arasında acil servise başvuran vakalar oluşturmuştur. Toplamda 184 vakaya ulaşılmıştır. Veriler acil serviste stajlarını yapan Bozok Üniversitesi Sağlık Yüksek Okulu Hemşirelik bölümü öğrencileri tarafından gözlem yoluyla ve hasta dosyaları değerlendirilerek toplanmıştır. Çalışmaya alınan vakalar cinsiyet, başvuru nedeni, uygulanan ilaçlar, uygulana tedavi yöntemi,vaka türü (adli, normal) yönünden incelenmiştir.Veriler sayı ve yüzdelik olarak analiz edilmiştir.Raporlarda adı geçen kişiler ve kimlik bilgileri saklı tutulmuştur.

Bulgular: Araştırmaya alınan bireylerin%50.5'i kadın olduğu, %25'inin solunum sıkıntısı %'21.7' sinin kardiyovasküler sıkıntılar, %12.5'inin travma nedeniyle acil servise başvurduğu saptanmıştır. Bireylerin %84.8'inemedical, %12.5'ine cerrahitedavi %2.2'sine ise resüstasyonuygulandığı bulunmuştur.Medical tedavi kapsamında bireylerin %42.9'una analjezik, %27.2'sine bronkodilatör, %21.2'sine steroid,%13.6'sına antibiyotik uygulandığı belirlenmiştir. Vakaların %13'ünün adli vaka grubunda olduğu saptanmıştır.

Sonuç: Acil servislere başvuran hasta özelliklerinin iyi bilinmesi verilecek hizmet kalitesi açısından son derece önemlidir. Uygunsuz başvuruların azaltılması için hastaların tıbbi durumların aciliyeti konusunda eğitilmesi ve bilinçlendirilmesinin, birinci basamak sağlık hizmetlerinin etkin bir şekilde kullanılabilir olmasının önemli olduğu düşünülmektedir.

Anahtar Sözcükler: Bozok Üniversitesi, acil servis, adli vaka

Introduction: Emergency Departments are the services where the patients are treated by being observed fo rmaximum 48 hours or hospitalized to suitable services. The aim of the Emergency Departments is to use the sources to treat critically ill patients and injuries, yet theredundancy of the patient applications causes the sources to be used for the ones who really don't need urgent treatment. Universty Emergency Departments haveto be the last places of Health Systeme specially providing services for the suitable patients. This study has been done as a descriptive research with the aim of examining the patients admitted to Bozok University Emergency Department.

Material-Method: The samples of this study compose of events admitted to Emergency Department between the dates 1st March-1st June,2017.Totally 184 events are figuredout. The datum have been collected by the students of Bozok University Health College Nursing Department who have observed and evaluated the patients' files. The studied events are investigated in terms of gender, reason of application, given medicine, method of treatment and type of event (legal, normal).Datum are analyzed as figures and percentage. The people mentioned in thesere ports and their credentials (identities) have been concealed.

Results: It has been noted that the investigate dindividuals %50.5 of whom are women, %25 have respiratory problems, %21.7 have cardiovascular problems and %12.5 have trauma have gone to Emergency Departments. It has been foud out that %84.8 of these individual shave been treated medically, %12.5 of them surgically and %2.2 of them have been treated by using resustication. During the medical treatment, İt has been noted that %42.9 of the individuals are given analgesic, %27.2 bronchodilator, %21.2 steroid and %13.6 antibiotic treatment.%13 of the events are seen as the legal case group.

Conclusıon: Interms of the service quality, it is really important to know the specialities of the patients admitted to Emergency Departments. To decrease the number of unsuitable applications, patients have to be educated about the urgency of their situations and have to be given awareness and the effective usage of the first Health services is thought to be important.

Keywords: Bozok University, emergency service, forensic case

Sözel 56

EBELİK VE HEMŞİRELİK ÖĞRENCİLERİNİN MOBBİNGE İLİŞKİN ALGILARI VE BENLİK SAYGISINA ETKİSİ

The Perceptions of Midwifery and Nursing Students Regarding Mobbing And Its Effect on Self-Esteem

Emine Ela KÜÇÜK*, Dilek KÜÇÜK ALEMDAR**

** Giresun Üniversitesi Sağlık Bilimleri Fakültesi Hemşirelik Bölümü*

***Giresun Üniversitesi Sağlık Bilimleri Fakültesi Ebelik Bölümü*

Giriş: Mobbing bireyler üzerinde çeşitli olumsuz sonuçlar doğurmaktadır. Ruhsal ve fiziksel sağlık yitirilmekte, ekonomik kayıplar yaşanmaktadır. İş ortamında dışlanmış, yabancılaşmış ve kariyer kimliğini kaybetmiş birey, artık sosyal çevre ve aile çevresindeki yerini de kaybetmektedir.

Yöntem: Bu çalışma Ebelik ve Hemşirelik bölümü öğrencilerinin klinik uygulamada yaşadıkları mobbing algısı ile benlik saygısı arasındaki ilişkiyi belirlemek amacıyla tanımlayıcı olarak yapılmıştır. Araştırmanın evrenini Giresun Üniversitesi Sağlık Bilimleri Fakültesi'nde 2016-2017 eğitim öğretim döneminde ebelik ve hemşirelik bölümü 2,3,4. sınıfında eğitim öğretim gören 520 öğrenci oluşturmuştur. Örneklem seçimine gidilmemiş olup çalışmaya katılmayı kabul eden 501 öğrenci ile çalışma gerçekleştirilmiştir. Çalışma eğitim öğretimin bittiği (klinik uygulamanın bittiği) son hafta gerçekleştirilmiştir. Verilerinin toplanmasında sosyo-demografik özellikler ve mobbing algısına ilişkin sorulardan oluşan anket formu ve Rosenberg Benlik Saygısı Ölçeği kısa formu kullanılmıştır. Verilerin değerlendirilmesinde sıklık, ki kare testi ve bağımsız gruplarda t testi kullanılmıştır.

Bulgular: Çalışmaya katılan öğrencilerin yaş ortalaması 20.8±1.9'dur ve % 83.8'i kız öğrencilerden oluşmaktadır. % 64.9'u hemşirelik bölümündedir. % 30.9'u 2. sınıf ve % 25'i 4. sınıftır. Öğrencilerin %42.5'i mizacını neşeli olarak belirtirken, %10.4'ü karamsar olduğunu belirtmiştir. Öğrencilerin %47.7'si mesleği isteyerek seçtiğini belirtirken, % 19.0'u istemeden seçtiğini, % 14'ü gelecek kaygısından dolayı mesleğini seçtiğini belirtmiştir. mesleki uygulamalarda öğrencilerin %29.6'sı sözlü olarak tehdit edildiğini, %21.4'ü sürekli eleştirildiğini, %13.6'sı kişiliğine yönelik hakaret eden yorumlarda bulunulduğunu, %9.6'sı fiziksel zarar verildiğini belirtmiştir. Araştırmaya katılan öğrencilerin %66.3'ünün benlik saygısı puanı orta düzeyde, %32.3'ünün yüksek düzeydedir. Erkek öğrencilerin benlik saygısı puanı kız öğrencilere göre anlamlı olarak yüksek bulunmuştur ($p<0.05$). Sınıflara göre öğrencilerin benlik saygısı puanları arasında anlamlı farklılık belirlenmemiştir ($p>0.05$). Meslek seçiminde boşta kalmamak için bu mesleği seçtiğini belirtenlerin benlik saygısı puanı anlamlı olarak yüksek bulunmuştur ($p<0.05$). Mesleği istemeyerek seçenler anlamlı olarak daha fazla jestler ve mimiklerle tehdit edildiklerini belirtmişlerdir ($p<0.05$).

Sonuç: Çalışma sonucunda sağlık bilimleri fakültelerinde öğrenim gören öğrenciler için öğretim elemanları ve klinikteki hemşireler öğrencilere güven vermeli ve güven verici ortamlar sağlamalıdırlar.

Anahtar Sözcükler: Ebelik, Hemşirelik, Öğrenci, Mobbing, Benlik Saygısı

Introduction: Mobbing leads to various negative outcomes on individuals. It leads to the loss of psychological and physical health and economical losses as well. The individual who is isolated, alienated and has lost the carrier identity also loses their status within their social and familial environments thereafter.

Method: This study has been conducted as a descriptive study which aims to identify the relationship between the mobbing perceptions of midwifery and nursing students during the clinical practice and their self-esteem. The universe of the study comprises 520 students who attend the Faculty of Health Sciences of Giresun University during the academic year of 2016-2017 as second, third and fourth-year students. No sample selection is performed and the study is carried out on 501 students who have agreed to participate in the study. The study is conducted at the last week during which the academic education (the clinical practice) ends. During data collection, a questionnaire form which includes questions on socio-demographic characteristics and on mobbing perception is used, in addition to the short form of the Rosenberg Self Esteem Scale. During the analysis of the data; frequency, Chi-square test, and t-test in independent groups are utilized.

Findings: The average age of the participating students is 20.8±1.9 and 83.8% of them are females. 64.9% of the students are nursing students. 30.9% of them are second-year and 25% of them are fourth-year students. 42.5% of the students have indicated that they have a cheerful nature while 10.4% of them have indicated that they are pessimistic. 47.7% of them have indicated that they have chosen their profession willingly while 19% of them have indicated that they have chosen it unwillingly and 14% of them have stated that they have chosen their profession because of their concerns about their future. During the clinical practices, 29.6% of the students have stated that they are verbally threatened, 21.4% of them have said that they are continuously criticised, 13.6% of them have said that they have experienced comments which insults their personalities, and 9.6% of them have indicated that they have been physically hurt. The self-esteem scores of 66.3% of the participating students are at the medium level and the scores of 32.3% of them are at high level. The self-esteem scores of male students are significantly higher than that of the female students ($p<0.05$). No significant difference in the self-esteem scores of the students is observed with respect to their years at the faculty ($p>0.05$). The self-esteem scores of those students who have chosen their profession in order not to remain idle are found to be significantly higher ($p<0.05$). The students who have chosen their profession unwillingly have been found to be threatened with gestures and mimics significantly more than others ($p<0.05$).

Conclusion: For those students attending the faculties of health sciences, both the academic staff and the nurses at the clinics should improve the self-esteem of the students and provide environments which boost self-esteem.

Keywords: Midwifery, Nursing, Students, Mobbing, Self-Esteem

Sözel 57

ÇOCUK HAKLARI ÜZERİNE YAPILMIŞ LİSANSÜSTÜ TEZLERİN İNCELENMESİ
Reviewing Post-Graduate Dissertations on Child Rights

Dilek YILDIRIM GÜRKAN*, **Sevinç POLAT****, **Sevim ÇİMKE****

**Bozok Üniversitesi Sağlık Hizmetleri Meslek Yüksekokulu, Halk Sağlığı Hemşireliği AD*

***Bozok Üniversitesi Sağlık Yüksekokulu Çocuk Sağlığı ve Hastalıkları Hemşireliği AD*

Amaç: Bu çalışma çocuk hakları konusunda yapılan lisansüstü tezlerin incelenmesi amacıyla yapılmıştır.

Yöntem: Tanımlayıcı tipteki araştırmada incelemeye alınan tezlere, internet üzerinden T.C. Yüksek Öğretim Kurulu "Ulusal Tez Merkezi" sitesinden "çocuk hakkı" kelimesi taranarak ulaşılmıştır. Araştırmada, 1998-2016 yılları arasında çocuk hakları konusunda yapılmış olan 51 lisansüstü teze ulaşılmıştır. Verilerin analizinde sayı ve yüzdelik kullanılmıştır.

Bulgular: Araştırmada çocuk hakları konusunda 1998-2016 yılları arasında yapılan ve araştırma kapsamında değerlendirmeye alınan 51 tezden %80.4'ünün yüksek lisans, %19.6'sının doktora tezi olduğu belirlendi. Tezlerin %33.4'ünün 1998-2010 yılları arasında, %66.6'sının 2010-2016 yılları arasında yapıldığı belirlendi. Tezlerden %51'inin Sosyal Bilimler Enstitüsü, %39.2'sinin Eğitim Bilimleri Enstitüsü, %5.8'inin Sağlık Bilimleri Enstitüsü, %2'sinin Adli Tıp Enstitüsü, %2'sinin de Güvenlik Bilimleri Enstitüsü'nde yapıldığı saptandı.Yapılan tezlerin %41.1'i literatür derlemesi, % 39.2'si anket çalışması, %7.9'u miks tip, %5.8 'i yarı deneysel çalışma, % 4'ü kalitatif çalışma, biri metodolojik araştırma idi. Tezlerin %31.3'ü öğrencilerin, öğretmenlerin, ebeveynlerin ve sağlık çalışanlarının çocuk hakları konusundaki bilgi düzeylerini belirlemek, % 9.8'i eğitim programlarını çocuk hakları açısından değerlendirilmek, %7.9'u ise çocuk hakları konusunda verilen eğitimin etkinliğini belirlemek amacı ile gerçekleştirilmişti. Tezlerin %4'ünde islami açıdan yine %4'ünde masal ve çizgi filmler açısından çocuk hakları ele alınmış, %11.7'sinde ise devletin çocuk haklarını korumaya yönelik görev yetki ve sorumlulukları değerlendirilmişti..

Sonuç ve öneriler : Tezlerde 2010 yılı ve öncesinde anket ve değerlendirme yöntemi, 2010 yılı sonrasında ise yarı deneysel ve nitel araştırma yöntemlerinin kullanıldığı saptandı. Çalışmada incelenen tezlerin daha çok mevcut durumu değerlendirmeye yönelik olduğu dikkate alınarak, çocuk hakları konusunda toplumda farkındalık ve sorumluluk bilinci oluşturacak ve bu konuda çözüm yolları üretecek tezlerin yapılması önerilmektedir. Çocuk hakları ihlali vakaları ile karşılaşma ihtimali yüksek olan sağlık personelinin çocuk haklarına yönelik duyarlılık ve farkındalığının artmasını sağlayacak tezlerin yapılması önerilmektedir.

Anahtar Sözcükler: Çocuk Hakları, Tez, Lisansüstü

Aim: The study focused on reviewing post-graduate dissertations on child rights.

Method: This descriptive study collected the post-graduate dissertations by searching the term "child rights" through National Thesis Center" of Turkish Higher Education Council on the internet. In the study; 51 post-graduate dissertations that dealt with child rights and were presented between 1998 and 2016 were achieved. For the analyzes of the data, numbers and percentages were used.

Fındıngs: 80.4% of the 51 post-graduate dissertations that dealt with child rights and were investigated were master dissertations while 19.6% of them were doctorate dissertations. It is 33.4% of the dissertations were presented between 1998 and 2010 while 66.6% of them were presented between 2010 and 2016. 51% of the dissertations were written at social sciences institutes, 39.2% of them were written at education sciences institutes, 5.8% of them were written at health sciences institutes, 2% of them were written forensic medicine institutes and 2% of them written at security sciences institutes. It is 41.1% of these dissertations were literature collections, 39.2% of them were survey-studies, 7.9% of them were mixed studies, 5.8% of them were semi-experimental studies, 4% of them were qualitative studies and one was methodological study. It is 31.3% of the dissertations were done to determine knowledge levels of students, teachers, parents and health care workers about child rights, 9.8% of them were done to review educational programs in terms of child rights, 7.9% of them were done to determine efficacy of training programs held for child rights. It is 4% of the dissertations investigated child rights in terms of Islam, 4% of them examined child rights in terms of fairy tales and cartoons while 11.7% of them dealt with tasks, powers and responsibilities of the state in terms of protecting child rights.

Result and Recomendatıons: It was identified that dissertations done before 2010 used surveys and assessment methods while those done after 2010 used semi-experimental and qualitative methods. Most of the dissertations examined the existing conditions and therefore, it is recommended that studies that will create an awareness and sense of responsibility about child rights in society and will offer solutions to the relevant problems should be undertaken. It is recommended that dissertations that will create an awareness and consciousness among health care workers with a high possibility to see cases of child rights violation should be written.

Keywords: child rights, dissertation, post graduate

Sözel 58

TECAVÜZ SONRASI OLUŞAN GEBELİKLER: KADININ SAĞLIĞINA ETKİLERİ VE HEMŞİRELİK YAKLAŞIMI

Pregnancies after Rape: Effects on Women Health and Nursing Approach

Elif ULUDAĞ*, Arzu KUL UÇTU*, Rukiye HÖBEK AKARSU*

** Bozok Üniversitesi Sağlık Yüksekokulu*

Kadının fiziksel ve psikolojik olarak en fazla etkilendiği olayların başında tecavüze maruz kalmaları gelmektedir. Tecavüz mağdurlarında psikiyatrik bozuklukların yaygın olduğu belirtilmektedir. Eğer tecavüz sonrasında gebe kalınmışsa bu durum kadın için daha ağır olmaktadır.

Tecavüz sonucu oluşan gebelikler genellikle istenmemekte ve isteyerek düşüklerle sonuçlanmaktadır. Tecavüz sonrası gebe kalan kadınlar, kendilerini anlatamayacağı, damgalanacağı, namus cinayetlerine kurban gideceği düşüncesiyle gebeliklerini uzun süre gizlemektedirler. Bu durum gebeliğin sonlandırılması için yasal süre olan 20. gebelik haftasının geçmesine neden olmaktadır. Bu nedenlerle kadınlar uygun olmayan koşullarda gebeliklerini sonlandırmaya çalışmaktadır. Yasal sınırlamalar nedeni ile güvenli olmayan koşullarda gerçekleşen düşükler, kadın hastalıklarına, sakatlanmalara hatta ölümlere neden olmaktadır. Diğer yandan tecavüz sonucu gebe kalan kadını doğuma zorlamak 40 hafta boyunca travmatik olayı hatırlamasına neden olacak bedensel değişime maruz bırakmaktadır. Bunun sonucunda kadının ruh sağlığı giderek bozulmaktadır. Bu durum yalnızca kadını değil doğacak çocuğu da psikolojik olarak etkilemektedir.

Tecavüz sonucu gebe kalan kadınların hassas bir tedaviye ihtiyacı olmaktadır. Hemşireler çalıştıkları kurumlarda tecavüz mağduru kadınlarla karşılaşmakta ve genellikle ilk iletişime giren kişiler olabilmektedirler. Tecavüz mağduru kadınlara güvenli bir iletişim ortamı oluşturarak bakım gereksinimlerinin karşılanması sağlanmalıdır. Tecavüz mağduru kadınlara acil kontrasepsiyon yöntemleri uygulanmalı ve kadınlara duygusal destek verilmelidir. Eğer tecavüz mağduru kadınla gebelik oluştuktan sonra karşılaşılıyorsa kadının rızası ve istekleri göz önüne alınarak güvenli ve sağlıklı koşullarda gebeliklerini sonlandırmaları için gerekli girişimler yapılmalıdır. Sonrasında kadınların izlemi ve rehabilitasyonu sağlanmalıdır.

Görüldüğü üzere tecavüz sonrası oluşan gebeliklerde kadın ve çocuk olumsuz etkilenmektedir. Bu yüzden tüm hemşirelerin bu tür adli vakaları fark edebilmesi ve gerekli bakımı sağlayabilmesi kadın/çocuk sağlığı açısından son derece önemli olmaktadır. Bu nedenle hemşirelerin bu konuda hizmetiçi eğitimlere ve kurslara katılmaları sağlanmalıdır. Hatta bu tür vakalarla karşılaşması muhtemel olan hemşirelerin adli hemşireliğin alt dalı olan cinsel saldırı muayene hemşireliği eğitimleri almaları konusunda desteklenmeleri önerilmektedir.

Anahtar Sözcükler: Tecavüz, gebelik, hemşirelik yaklaşımı

Being subjected to rape is one of the cases in which women are physically and psychologically affected most. It is stated that psychiatric disorders are wide among rape victims. If pregnancy from rape occurs, it is a much heavier case for women.

Pregnancies after rape are generally unwanted and end up with voluntary abortion. Women who become pregnant after rape hide pregnancy for a long time with the idea that they cannot explain themselves, will be stigmatized and will be a victim of shame killing; which exceeds the legal time -20th week- for termination of pregnancy. Therefore, these women attempt to end pregnancy under improper conditions. Abortions that take place under unsafe conditions due to legal restrictions may result in women diseases, mutilation and even deaths. On the other hand, forcing women who become pregnant from rape to give birth will cause them to remember the traumatic event for 40 weeks and lead to physical changes. As a result, psychological health of these women worsens more; which will psychologically affect both women and their children to be born.

Women who become pregnant after rape need a sensitive treatment. Nurses can meet these women at work and may become the ones who first contact with them. It is necessary to create a safe place for women who are the victims of rape and to meet their needs. Emergency contraception methods should be given to women who are the victims of rape and they should psychologically be backed. If women who are the victims of rape are met after pregnancy, necessary interventions should be done to terminate pregnancy under healthy conditions by taking their consents and wishes into consideration. After, their follow-up and rehabilitation should be begun.

As is seen, woman and child are negatively affected by pregnancy from rape. Therefore, it is highly critical for nurses to identify these forensic cases and to provide the necessary care in terms of women and children health and it is recommended that nurses should be encouraged to participate in on-job trainings and courses about the issue and nurses with possibility to see these cases should get the training of sexual assault nursing, a sub-branch of forensic nursing.

Keywords: Rape, Pregnancy, Nursing Approach

Sözel 59

GAZETELERDE YER ALAN TIBBİ HATALARA GENEL BİR BAKIŞ: RETROSPEKTİF ÇALIŞMA

An Overview of the Malpractices in the Newspapers: A Retrospective Study

Betül KUS*, Birgül TUNCAY*

**Bozok Üniversitesi Sağlık Yüksekokulu*

Giriş-Amaç: Son yıllarda basın-yayın organlarında, gündeme gelen tıbbi uygulama hataları (malpraktis) toplumun ilgisini giderek artan oranlarda çekmektedir. Basın-yayın organlarında konu alınan tıbbi uygulama hataları, toplumun konuya olan davranışlarını belirlemede önemli etkiye sahiptir. Toplumsal hassasiyetin artmasıyla birlikte, hastalar genel olarak sağlık sisteminden ve bireysel olarak sağlık çalışanlarından beklentilerini artırmışlardır. Mevcut olan bu durum, hatalı uygulamaya maruz kalan bireyi, hasta hakları çerçevesinde hakkını aramak için çeşitli girişimlerde bulunmak için cesaretlendirmiştir.Bu çalışma toplumun bütününde görülebilen, ulusal günlük gazetelere konu edilen tıbbi hataların yıllara göre nasıl dağıldığını, hangi konuları içerdiğini, nasıl sonuçlandığı ve yasal süreçlerinin nasıl işlediğini belirlemek amacıyla planlandı.

Yöntem: Çalışmanın evrenini, Temmuz-Eylül tarihleri arasında Türkiye'de yayınlanan ve internet üzerinden taranan gazeteler oluşturdu. İncelemeye, son on yılda yayınlanmış, arşivine internet aracılığı ile ulaşılabilen 41 gazete dahil edildi. Tanımlayıcı olarak planlanan bu çalışmada tarama için "hatalı tıbbi uygulama, hatalı ilaç uygulaması, yanlış tedavi, hatalı cerrahi, doktor hatası, hemşire hatası" anahtar kelimeleri kullanıldı. Tarama sonucunda hatalı tıbbi uygulamalarla ilgili gazetelerde yer alan 203 haber örneklemi oluşturdu.

Bulgular: Gazetelerde, hatalı tıbbi uygulamalarla ilgili haberlerin haber kaynağının %96.1'inin ajans olduğu,%96.8'inin güncel haberler şeklinde yer aldığı, tıbbi hataları yapan kişilerin %59.2'sini hekimlerin, %13.2'sini ise hemşirelerin oluşturduğu belirlenmiştir. Hatanın %49.8'lik bir oranla cerrahi operasyonlar esnasında uygulandığı, %18.2'sinin tedbirsizlik, %15.1'inin yanlış tedavi, %11.6'sının dikkatsizlik, %10.7'sinin yanlış ilaç uygulamaları %8.7'sinin yanlış tanı şeklinde olduğu saptanmıştır. Mevcut hataların %69.1'inin uygulanan işlemler hakkında bilgi eksikliğinden kaynaklandığı, tıbbi hataların %40.8'inin ölümle sonuçlandığı tespit edilmiştir. Tıbbi hataların %78'lik kısmının yargıya intikal ettiği, tıbbi hatanın yapıldığı kurumların %28.4'ünün özel hastaneler olduğu, hataya maruz kalan hastaların %68'inin hastanede kalma surelerinin uzamış olduğu ortaya konulmuştur.

Sonuç: Tıbbi hataların nedenlerini tek bir kişi veya kuruma bağlamak yerine,sistemin kusurlarını göz önünde bulundurarak önlem ve çözüm önlemleri alınmalıdır.

Anahtar Sözcükler: medya, hatalı tıbbi uygulama, hemşire

Introduction-Aim: In recent years, incorrect medical practices (malpractice) in the press and media have been increasingly attracting society's attention. Incorrect medical practices that are addressed in media have a significant impact in determining the public behavior on the corresponding topics. With increased social sensitivity, patients generally have increased their expectations from the health care system and from individual health care workers. The present situation has encouraged individuals, who have been subjected to malpractice, to take various steps to look for the rights in the context of patient rights.This study was planned to determine how the medical malpractices observed in throughout the society and issued in national daily newspapers distributed over the years, which topics are covered, how they are finalized, and how legal processes work.

Method: The samples of the study were formed by newspapers published in Turkey and, the ones scanned on the internet between July and September. The review included 41 newspapers which were published in the last decade, and the archives of which were accessible via the internet. In this study, which was planned as a descriptive study, the keywords "Incorrect medical practice, incorrect drug application, incorrect treatment, incorrect surgery, doctor mistake, nurse mistake" were used for screening. As a result of the screening, 203 reports in the newspapers related to incorrect medical practices were sampled.

Results: In the newspapers, it was determined that 96.1% of the sources of the medical malpractice news were agencies, 96.8% of them were in the form of daily news, 59.2% of the medical malpractices were performed by physicians and 13.2% by nurses. It was determined that 49.8% of the malpractices were applied during surgical operations, 18.2% of them were as a result of imprudence, 15.1% were of incorrect treatment, 11.6% were of lack of attention, 10.7% were of incorrect drug administrations, and 8.7% were of misdiagnoses. It was determined that 69.1% of the existing malpractices were caused by lack of information about the applied procedures, and 40.8% of the malpractices resulted to death. It was revealed that 78% of the malpractices resulted in the justice court, 28.4% of the institutions where the malpractices were performed were private hospitals, and 68% of the patients have to had prolonged hospitalization.

Conclusion: Rather than linking the causes of malpractices to a single person or an institution, precautions and remedial measures should be taken by taking the imperfections of the system into account.

Keywords: media, malpractice, nurse

Sözel 60

PEDİATRİ HEMŞİRELERİNİN YAŞAM KALİTESİ İLE TIBBİ HATA EĞİLİMLERİ ARASINDAKİ İLİŞKİNİN DEĞERLENDİRİLMESİ

Evaluation of the Relationship between the Quality of Life and Medical Error Tendencies of the Pediatric Nurses

Gamze YILMAZ*, Dilek KÜÇÜK ALEMDAR**

** Ağrı İbrahim Çeçen Üniversitesi Sağlık Yüksek Okulu Hemşirelik Bölümü*

*** Giresun Üniversitesi Sağlık Bilimleri Fakültesi Ebelik Bölümü*

Amaç: Yaşam kalitesi bireyin fiziksel işlevlerini, ruhsal durumunu, aile içindeki ve dışındaki toplumsal ilişkilerini, çevreden etkilenme düzeylerini kapsar ve bu durumun bireyin işlevselliğinin ne derece etkilediğini gösterir. İş ve meslek yaşamı bireylerin yaşam kalitesini etkileyebilir. Yoğun stres altında çalışma sağlık çalışanlarını ruhsal olarak etkileyebilmekte, bu durum da yaşam kalitelerine ve motivasyonlarına yansıyabilmektedir Bu çalışma, hemşirelerinin yaşam kalitesi ile tıbbi hata eğilimleri arasındaki ilişkiyi belirlemek amacıyla tanımlayıcı olarak gerçekleştirilmiştir..
Yöntem: Araştırmanın evrenini, 10 Ağustos-25 Ağustos 2017 tarihleri arasında Ağrı ilinde çalışan 82 pediatri hemşiresi oluşturmuştur. Çalışmada örneklem seçim yöntemine gidilmemiş, bu tarihler arasında ulaşılan ve araştırmaya katılmayı gönüllü kabul eden 68 hemşire araştırma kapsamına alınmıştır. Araştırmada veri toplama aracı olarak; hemşirelerin sosyo-demografik özelliklerini belirlemek amacı ile oluşturulan "Tanıtıcı Bilgi Formu", "Çalışanlar İçin Yaşam Kalitesi Ölçeği" (ÇİYKÖ) ve "Tıbbi Hata Eğilimi Ölçeği" (THEÖ) kullanılmıştır.
Bulgular: Araştırma yer alan hemşirelerin %83.8'i kadın, %48.5'i lisans mezunu, %50.0'si bekar ve %83.8'si çocuk sahibi değildir. Hemşirelerin, yaş ortalamasının 26.88±4.87, mesleki deneyim süresinin 6.01±4.04 yıl ve çocuk servisinde çalışma süresinin 4.25±2.73 yıl olduğu belirlenmiştir. Hemşirelerin günde ortalama 21.00±17.42 hasta baktığı ve haftada 53.10±15.59 saat çalıştığı saptanmıştır. Hemşirelerin %36.8'inin tıbbi hata ile karşılaştığı ve bu hataların %76'sının hemşire tarafından gerçekleştirildiğini belirtmiştirler. Hemşireler THEÖ'nden ortalama 4.48±0.60 puan, ÇİYKÖ'nin Tükenme alt boyutundan ortalama 26.19± 7.23 puan, Mesleki Tatmin alt boyutundan 31.04±9.47 puan ve Eşduyum Yorgunluğu alt boyutundan 19.64 ± 9.63 puan almışlardır. Hemşirelerin medeni durumu ve eğitim düzeyi ile THEÖ puan ortalamaları arasında anlamlı ilişki varken; çalışma şekli ile de ÇİYKÖ puan ortalamaları arasında anlamlı ilişki vardır ($p<0.05$). Hemşirelerin ÇİYKÖ puan ortalaması ile THEÖ puanları arasında anlamlı bir korelasyon saptanmıştır. Hemşirelerin yaşam kalitesi düştükçe tıbbi hataya eğilimleri artmaktadır.
Sonuç: Hemşirelerin tıbbi hataya eğilimlerine ve yaşam kalitelerine etki eden mesleki faktörlerin göz önünde bulundurulması (çalışma şekli, süresi, mesleğini sevme durumu ve çalışılan servisten memnun olma) ve hemşirelere uygun bir çalışma ortamının sağlanarak, moral ve motivasyonlarının artırılması önerilebilir.

Anahtar Sözcükler: Yaşam kalitesi, Tıbbi hata eğilimi, Pediatri, Hemşire

Purpose: Quality of life includes the physical functions, mental condition, societal relations in and outside of family, and level of environmental impact of the individual and shows how much this condition affects the functionality of the individual. Business and work life can affect the quality of life of the individuals. Working under intense stress can affect the healthcare workers mentally, and this condition can be reflected on their quality of life and motivation.
Method: This study was conducted descriptively so as to determine the relationship between the quality of life and medical error attitudes of the nurses. The population of the study included 72 pediatric nurses that work in the city of Ağrı between the dates 10 August and 25 August 2017. The sampling selection method was not used in this study, but 68 nurses that were accessed between those dates and that accepted to participate in the study voluntarily were included in the sampling of the study. "Descriptive Information Form", "Quality of Life Scale for Healthcare Workers" (QLSHW) and "Medical Error Attitude Scale" (MEAS), in which the socio-demographic information of the nurses are assessed, were used as data collection tools in the study.
Findings: 83.8% of the nurses included within the scope of the study are women, 48.5% are graduates with bachelor's degrees, 50.0% are single and 83.8% are without a child. It was determined that age average of the nurses were 26.88±4.87 years, professional experience period averages were 6.01±4.04 years and the period for working at the child service was 4.25±2.73 years. It was determined that nurses took care of 21.00±17.42 patients in average and worked 53.10±15.59 a week. 36.8% of the nurses stated that they encountered medical error and that 76% of those errors were made by the nurses. Nurses received an average score of 4.48±0.60 from MEAS, an average score of 26.19± 7.23 from QLSHW's exhaustion sub-dimension, an average score of 31.04±9.47 from job satisfaction sub-dimension and an average score of 19.64 ± 9.63 from Compassion fatigue sub-dimension. While there is a significant relationship between the marital status and education status of the nurses and their MEAS score averages; there is also a significant relationship between their way of working and QLSHW score averages ($p<0.05$). A significant correlation was determined between the QLSHW score averages of the nurses and their MEAS scores. As the nurses' quality of life decreased, their tendency towards medical error increased as well.
Conclusıon: It can be recommended to consider the professional factors that impact the medical error tendencies and quality of life of the nurses (way of working, period of working, affection towards job and being satisfied with the service currently worked at) and to increase the morale and motivations of the nurses by providing them with appropriate work environment.

Keywords: Quality of Life, Medical Error Tendencies, Pediatric, Nurses

Sözel 61

TÜRKİYE'DE HEMŞİRELİK LİSANS EĞİTİM MÜFREDATINDA ADLİ HEMŞİRELİK DERSİ

Forensic Nursing Course in Nursing Undergraduate Education Curriculum

Dijle AYAR*, Elif ULUDAĞ**

**Dokuz Eylül Üniversitesi Hemşirelik Fakültesi*

***Bozok Üniversitesi Sağlık Yüksekokulu*

Amaç: Hemşireler adli olaylarda kişi ile ilk karşılaşan, tedavi ve bakım sırasında kişinin eşyalarına temas eden ilk kişi olabilmektedir. Bu nedenle hemşirelerin adli olaylara doğru yaklaşımları önemli olmaktadır. Literatürde Türkiye'de lisans eğitiminde adli hemşirelik dersini inceleyen çalışmalara rastlanmamıştır. Bu nedenle çalışmanın amacı Türkiye'de hemşirelik lisans eğitim müfredatında "adli hemşirelik" dersinin yer alma durumunu ve işleniş biçimini incelemektir.

Yöntem: Bu araştırma tanımlayıcı türde bir çalışmadır. Bu çalışmada Yükseköğretim Kurulu veri tabanından Türkiye'de hemşirelikte lisans eğitimi veren devlet ve vakıf üniversitelerinin ders içeriklerinde "adli hemşirelik" dersinin yer alıp almadığı ve dersin türü (seçmeli/zorunlu ders) incelenmiştir.

Bulgular: Yükseköğretim Kurulu veri tabanından Türkiye'de lisans eğitimi veren 112 devlet ve 65 vakıf üniversitesi taranmıştır. Türkiye'de lisans eğitimi veren devlet üniversitelerinin %73.21'i (n=82), vakıf üniversitelerinin ise %47.69'u (n=31) hemşirelikte lisans eğitimi vermektedir. Hemşirelikte lisans eğitimi veren devlet üniversitelerinin %71.95'inin (n=59), vakıf üniversitelerinin ise %87.09'unun (n=27) web üzerinden ayrıntılı ders içeriklerine ulaşılmıştır. Ders içeriklerine ulaşılan devlet üniversitelerinin %38.98'i (n=23) hemşirelik lisans müfredatında "adli hemşirelik" konusuna yer verirken, ders içeriklerine ulaşılabilen vakıf üniversitelerinin sadece %.33.33'ünün (n=9) adli hemşirelik dersine yer verdiği saptanmıştır. Vakıf üniversitelerinde adli hemşirelik ismi ile verilen ders, devlet üniversitelerinde adli hemşirelik, adli tıp, adli tıpta temel kavramlar, adli olgularda sağlık personellerinin sorumlulukları, adli durumları tanıma ve adli olaylara yaklaşım isimleri ile verilmiştir. Adli hemşirelik dersi devlet ve vakıf üniversitelerinin iki tanesinde zorunlu ders olup diğerlerinde seçmeli ders olarak verildiği belirlenmiştir.

Sonuç ve öneriler: Sağlık profesyonelleri içerisinde hem sağlıklı hem de hasta bireyle yakın teması olan ve doğrudan ilgilenen, adli vakaların yönetiminde kilit rol alan hemşirelerin mutlaka adli hemşirelik konusuna yönelik yeterli donanımının olması gerekmektedir. Bu bağlamda hemşirelik lisans eğitim müfredatında "adli hemşirelik" dersinin tüm üniversitelerde zorunlu ders olarak işlenmesi önerilmektedir.

Anahtar Sözcükler: **A**dli hemşirelik, lisans eğitimi, müfredat

Aim: Nurses may be the ones who first meet the parties in forensic cases and contact their belongings while giving treatment and care. Therefore, it is crucial for nurses to deal with forensic cases properly. In literature, there are no studies on forensic nursing course in nursing undergraduate education. Therefore, the study focused on forensic nursing course in nursing undergraduate education curriculum and how it was taught.

Method: This was a descriptive study and investigated whether or not there were "forensic nursing courses" at state universities and private universities and what type they were (whether or not these were optional subjects or compulsory subjects) if any through searching database of higher education council.

Findings: 112 state universities and 65 private universities that provided undergraduate education in Turkiye were searched through database of higher education council. In Turkiye, 73.21% (n=82) of the state universities and 47.69% (n=31) of the private universities provide nursing undergraduate education. Detailed course contents of 71.95% (n=59) of state universities and 87.09% (n=27) of private universities that provided nursing undergraduate education were obtained through web. It was found that 38.98% of state universities (n=23) taught "forensic nursing" as a part of course contents during nursing undergraduate education while only 33.33% of private universities (n=9) taught forensic nursing course. The course which was taught at private universities under the name of forensic nursing was given at state universities under the names of forensic medicine, basic terms in forensic medicine, responsibilities of health care personnel in forensic cases, identifying and dealing with forensic cases. Forensic nursing course was compulsory at two state and private universities whereas it was optional at other universities.

Conclusion and Recomendation: Nurses, who are closely in contact and directly deals with both healthy and sick individuals and play critical roles in the management of forensic cases, should definitely have sufficient knowledge. In this sense, it is recommended that "forensic nursing" course should be taught as a compulsory course during nursing undergraduate education at all universities.

Keywords: Forensic Nursing, Undergraduate Education, Curriculum

Sözel 62

PEDİATRİ HEMŞİRELERİNİN HASTA GÜVENLİĞİ KÜLTÜRÜ VE TIBBİ HATA TUTUMLARI ARASINDAKİ İLİŞKİNİN DEĞERLENDİRİLMESİ

Evaluation of the Relationship between the Patient Safety Culture and Medical Error Attitudes of the Pediatric Nurses

Dilek KÜÇÜK ALEMDAR*, Gamze YILMAZ**

**Giresun Üniversitesi Sağlık Bilimleri Fakültesi Ebelik Bölümü*

*** Ağrı İbrahim Çeçen Üniversitesi Sağlık Yüksek Okulu Hemşirelik Bölümü*

Amaç: Hasta güvenliği kültürü, bir kurumun sağlık ve güvenlik yönetimindeki tarzını, yetkinliğini ve verdiği sözleri belirleyen, bireylere ya da gruba ait değerler, algılar, tutumlar, beceriler ve davranış biçimlerinin ürünüdür. Hasta güvenliğinde amaç, hasta veya hasta yakınlarını, hastane çalışanlarını fiziksel ve ruhsal olarak olumlu etkileyecek ortam yaratarak güvenliği sağlamaktır. Sağlık bakımında güvenlik kültürünün geliştirilmesi tıbbi hataların önlenmesi ya da azaltılmasının önemli bir bileşenidir. Bu çalışma, hemşirelerinin hasta güvenliği kültürü ve tıbbi hata tutumları arasındaki ilişkiyi belirlemek amacıyla tanımlayıcı olarak gerçekleştirilmiştir.
Yöntem: Araştırmanın evrenini, 10 Ağustos-25 Ağustos 2017 tarihleri arasında Ağrı ilinde çalışan 82 pediatri hemşiresi oluşturmuştur. Çalışmada örneklem seçim yöntemine gidilmemiş olup, bu tarihler arasında ulaşılan ve araştırmaya katılmayı gönüllü kabul eden 68 hemşire araştırma kapsamına alınmıştır. Araştırmada veri toplama aracı olarak; hemşirelerin sosyo-demografik özelliklerini belirlemek amacı ile oluşturulan "Tanıtıcı Bilgi Formu","Hasta Güvenliği Kültürü Ölçeği" (HGKÖ)ve "Tıbbi Hata Tutumu Ölçeği" (THTÖ) kullanılmıştır.

Bulgular: Araştırma kapsamına alınan hemşirelerin %83.8'i kadın, %48.5'i lisans mezunu, %50.0'si bekar ve %83.8'si çocuk sahibi değildir. Hemşirelerin, yaş ortalamasının 26.88±4.87, mesleki deneyim süresi ortalamasının 6.01±4.04 yıl ve çocuk servisinde çalışma yılı 4.25±2.73 olduğu belirlenmiştir. Hemşirelerin günde ortalama 21.00±17.42 hasta baktığı ve haftada 53.10±15.59 saat çalıştığı belirlenmiştir. Hemşirelerin %17.6'sı hasta güvenliğini tehlikeye sokacak davranışta bulunduğunu ve %27.9'u hasta güvenliği ile ilgili eğitim almadığı belirtmiştir. HemşirelerinHGKÖ'nden ortalama 3.71±0.27 puan, THTÖ'den ortalama 3.02±0.44 puanalmışlardır.Hemşirelerin eğitim durumu ile HGKÖ toplam puanları arasında anlamlı birilişki saptanmıştır ($p<0.05$). Yapılan korelasyon analizi sonucunda hemşirelerin HGKÖ puanları ile THTÖ puanları arasında pozitif yönde anlamlı bir ilişki olduğu, HGKÖ puanları arttıkça THTÖ puanlarının da arttığı belirlenmiştir.
Sonuç: Kurumlarda hasta güvenliği kültürüne ilişkin düzenli ölçümlerin yapılarak mevcut durumun değerlendirilmesi ve iyileştirmelerin bu yönde gerçekleşmesi,Hasta güvenliği uygulamalarına yönelik sürekli eğitim programlarının uygulamaya yansıtılacak şekilde ele alınması

Anahtar Sözcükler: Hasta güvenliği kültürü, Tıbbi hata tutumu, Pediatri, Hemşire

Purpose: Patient safety culture is the product of values, perceptions, attitudes, abilities and behaviors of individuals or groups that determine the style and authority of the health and security management of an institution and its promises. The purpose in patient safety is to ensure safety by creating an environment that will positively effect the patient and patient's relatives and hospital worker sphysically and emotionally. Development of security culture in health sector is an important factor in preventing or decreasing medical errors. This study was conducted descriptively so as todetermine the relation ship between the patient security culture and medical error attitudes of thenurses.

Method: The population of the study included 72 pediatric nurses that work in the city of Ağrı between the dates 10 Augustand 25 August 2017. The sampling selection method was not used in this study, but 68 nurses that were accessed between those dates and that accepted to participate in the study voluntarily were included in the sampling of the study. "Descriptive Information Form", "Patient Security Culture Scale" (PSCS) and "Medical Error Attitude Scale" (MEAS), in which the socio-demographic information of the nurses is assessed, were used as data collection tools in the study.
Findings: 83.8% of the nurses included with in the scope of the study are women, 48.5% are graduates with bachelor's degrees, 50.0% are single and 83.8% are without a child. It was determined that ageaverage of the nurses were 26.88±4.87 years, Professional experienceperiodaver ages were 6.01±4.04 years and the period for working at the child service was 4.25±2.73 years. It was determined that nurses took care of 21.00±17.42 patients in average and worked 53.10±15.59 a week. 17.6% of the nurses stated that they were acting in a way to end anger patient safety and 27.9% of them stated that they did not receive training in regard to patient safety. Nurses received an average score of 3.71±0.27 from PSCS, and an average score of 3.02±0.44 from MEAS. A significant relation ship was determined between the education status of the nurses and their PSCS total score ($p<0.05$). As a result of the correlation analysis it was determined that there was a positively significant relationship between the PSCS scoreand MEAS scores of the nurses, and as their PSCS scores increased, their MEAS score dincreased as well.
Conclusıon: Evaluation of the current status by conducting regular measurements in regard to patient security in institutions and making improvements accordingly, Handling continuous training programs on patient security applications in a way to actualize them in practice

Keywords: PatientSafetyCulture, MedicalErrorAttitudes, Pediatric,Nurses

Sözel 63

PALYATİF BAKIM VE ADLİ BOYUTU
Palliative Care and Forensic Dimensions

Birgül TUNCAY*, Betül KUS*

** Bozok Üniversitesi Sağlık Yüksekokulu, Yozgat*

Sağlık bakım teknolojisindeki ilerlemelere bağlı tanı ve tedavi sürecindeki gelişmeler yaşamdan beklenen sürede artışa neden olmuştur. Artan yaşam süresi beraberinde kronik hastalıkları ve buna bağlı sağlık sorunlarını ortaya çıkarmıştır.

Hastaların, hastalığın ilerlemesi ile birlikte ortaya çıkan ağrı, fiziksel kısıtlanma, emosyonel ve psikolojik sorunlar, sosyal ve profesyonel aktivitelerindeki zorluklar gibi sorunlarını azaltmaya yönelik sosyal, ruhsal ve fiziksel desteği içeren palyatif bakıma ihtiyaç duymaktadırlar.

Ülkemizde palyatif bakım ihtiyacı ve gerekliliği sonucunda, sağlık çalışanlarının eğitimi, hizmet yapılanması konusunda adımlar atılırken, hasta ve yakınlarına yönelik manevi, sosyal ve ekonomik destek olanakları maalesef aynı hızda gelişememektedir. Palyatif bakıma olan ihtiyaç bu kadar fazla iken, bu ihtiyacı giderebilecek yapı ve olanakların aynı hızda yapılandırılmaması çeşitli hukuksal sorunlara da yol açmaktadır.

Palyatif bakım merkezi çalışanlarının, artan ve kapasiteyi aşan bakım taleplerine yanıt verirken mutlaka bilimsel ve objektif ölçütlere dayalı bir öncelik sırası belirlemesi gereklidir. Palyatif bakım ihtiyacı olan hastaların, klinik ortamda bakım alması gerekirken, olanaklar uygun olmadığı için kabul edilemeyen hastaların durumları iyi dokümante edilmeli, aynı dönemde palyatif bakım altında olan hastaların durumlarının öncelikli olduğu veya yer açılması için çıkarılmalarının uygun olmadığı mutlaka belgelenmelidir. Palyatif bakım ihtiyacı olan hastaların yatışı gerekli olduğu halde kiliniğe kabul edilememeleri halinde bu durumun bakım merkezinin kapasitesi ve yatan hastaların daha öncelikli olması nedeniyle mi?, yönetici/sorumlu personelin takdiri nedeniyle mi? olduğu açık ve anlaşılır şekilde belgelenmelidir.

Palyatif bakım gereksinimi acil/yaşamsal olan hastanın, palyatif bakım merkezinde boş yer bulunması veya durumu daha iyi ve evde bakım ile karşılanabilecek hastalar nedeniyle kabul edilmemesinin sorumluluk getireceği unutulmamalıdır. Bu nedenle bakım verecek olan sağlık personelinin hasta hakları ve etik ilkelere uygun bakım vermesi gerekmektedir.

Anahtar Sözcükler: Palyatif bakım, hasta hakları, etik

Improvements in diagnosis and treatment due to advances in health care technology have led to an increase in life expectancy. Increased life span brings about chronic diseases and associated health problems.

Patients need palliative care that includes social, psychological, and physical support to reduce problems such as pain, physical restraint, emotional and psychological problems, and difficulties in social and professional activities associated with the progress of the disease.

As a result of the need and necessity of palliative care in our country, while the steps of health worker education and structuring services are being taken; mental, social and economic support opportunities for patients and their relatives are not able to develop at the same rate. While the need for palliative care is so great, the fact that slow and gradual development of the structures and facilities that may resolve the needs, lead to various legal problems.

When palliative care center staff responds to increased and exceeded care needs, it is absolutely necessary to specify a priority-order based on scientific and objective criteria. If patients in need of palliative care who should be treated in the clinical setting, are not accepted due to inappropriate facilities, the conditions of these patients should be well documented, and it should be absolutely documented that the situations of patients under palliative care in the same period are of top priority or are not appropriate to remove in order to create space for others. Whether the patients who are not accepted to the clinic even though they are in need of palliative care and their admission is necessary, is due to the capacity of the center and the priority of the hospitalized patients or due to the authorisation of the manager/responsible staff should be clearly documented.

It should not be forgotten that the urgent/vital patient in need of palliative care who is not being accepted to the clinic due to no vacancy in the palliative care center is present or the patients in better conditions and the patients who can be covered by home care are occupied in the clinic, will bring responsibilities. Therefore, the health care staff should provide care in accordance with patient rights and ethical principles.

Keywords: Palliative care, patient rights, ethics

Sözel 64

HEMŞİRELİK ÖĞRENCİLERİNİN ALGILANAN DUYGUSAL İSTİSMAR DÜZEYİ VE FLÖRT ŞİDDETİ İLİŞKİSİNİN İNCELENMESİ

The Investigation of The Relationship Between Emotional Abuse Perceived Levels and Dating Violence in Nursing Students

Şule ERGÖL*, Aylin GÜNEŞ*, Serap ALKAŞ*

**Kırıkkale Ünivesitesi Sağlık Bilimleri Fakültesi, Hemşirelik Bölümü*

Flört şiddeti "bir flört ilişkisi kapsamındaki herhangi bir cinsel saldırı, fiziksel şiddet, sözel ve duygusal kötü muamele" olarak tanımlamıştır. Flört şiddetinin maruz kalma; fiziksel sağlık problemlerine, ölüme, yaralanmayaneden olabilmektedir. Özgüvende azalma, ciddi mental bozulmalar; öfke patlamaları, travma sonrası stres bozukluğu, depresyon, intihar girişimleri, madde kullanımı, alkol ve sigara kullanımı, sağlıksız kilo kontrolü, yeme bozuklukları, kronik gastrointestinal ve kardivasküler hastalıklar, riskli cinsel davranışlar, cinsel yolla bulaşan hastalıklar, istenmeyen gebelik ve düşükler, erken cinsel ilişkiye girme, kontraseptif yöntem kullanmama, çok eşlilik, cinsel ilişkiye girmeden önce madde alımı gibi riskli sağlık davranışlarına maruz kalma flört şiddetinin uzun vadeli sonuçlarıdır.

Gençlerin ilişkilerinde algıladıkları duygusal istismar ile flört şiddeti arasında ilişkinin tanımlanması, maruz kalınan istismar ve oluşturduğu anksiyetenin azaltılarak flört şiddetinin önlenmesi konusunda yapılacaklar bakımından önemli role sahiptir.

Amaç: Araştırma bir üniversitenin Sağlık Bilimleri Fakültesinde okuyan hemşirelik bölümü öğrencilerinin algılan duygusal istismar düzeyi ve flört şiddeti yaşamaları arasındaki ilişkinin incelenmesi amacıyla yapılmıştır.

Gereç-Yöntem: Araştırma tanımlayıcı türde yapılmıştır. Araştırmanın evrenini bir üniversitenin hemşirelik bölümü öğrencileri oluşturmuştur. Araştırmanın örneklemini hayatının herhangi bir döneminde partneri olan ve araştırmaya katılmayı kabul eden 200 öğrenci oluşturmuştur. Veri toplama formu olarak ilgili literatür doğrultusunda araştırmacılar tarafından hazırlanan soru formu ve Yetişkinler için Algılanan Psikolojik İstismar Ölçeği kullanılmıştır. Verilerin değerlendirilmesinde, sayı ve yüzdelik hesaplamaları, ki kare testi, , Mann Whitney U testi ve Kruskal Wallis test istatistiklerinden yararlanılmıştır.

Bulgular: Araştırmaya katılan öğrencilerin %79,9'i kadındır. Öğrencilerin %85'i ailelerinin sosyoekonomik düzeyini orta düzeydedir. Öğrencilerin %51,5'i atılgan kişilik yapısına sahip olduğunu ifade etmiştir. Öğrencilerin %20,4'nün flört süresi 6 ay 1 yıl arasında olduğunu belirtmiştir. Öğrencilerin yetişkinlerde algılanan duygusal istismar ölçeğinden aldıkları toplam puan ortalaması 103,5 ± 42,2 olarak saptanmıştır. Öğrencilerin kişilik yapısı ile ölçek toplam puanı arasında istatistiksel olarak anlamlı fark belirlenmiştir.

Öğrencilerin partnerinin istemediği yere gitmesinden rahatsız olması, aynı cins arkadaşlarıyla vakit geçirmesinden rahatsız olması, gün içinde yaptıklarından haberdar olmak istemesi, kendisini partnerinin önemsememesi ve ilgisiz davranması, partnerinin nerede olduğunu sürekli bilmek istemesi, karşı cinsle konuşmasından rahatsız olması, kıyafetlerine karışması ve sosyal medya hesaplarına kullanmasına karışması ile yetişkinleri için algılanan duygusal istismar ölçeğinden toplam puanı arasında istatistiksel olarak anlamlı bir fark belirlenmiştir($p<0,05$).

Sonuç: Öğrencilerin algılanan duygusal istismar düzeyinin orta düzeyde olduğu sonucuna ulaşılmıştır. Öğrencilerin partnerleriyle ilişkisinde maruz kaldığı flört şiddeti ile bireylerin algıladığı duygusal istismar durumları arasında bir ilişki olduğu sonucuna varılmıştır.

Anahtar Sözcükler:duygusal istismar, flört şiddeti,hemşirelik öğrencisi

Problem Statement: Dating violence is defined as "any sexual assault, physical violence, verbal and emotional maltreatment within a dating relationship". Exposure to dating violence cause physical health problems, death, injured. Decreased self-esteem, severe mental impairment; unhealthy weight control, eating disorders, chronic gastrointestinal and cardiovascular diseases, risky sexual behaviors, sexually transmitted diseases, unwanted pregnancies and abortions, premature sexual intercourse, depression, anxiety disorders, depression, suicide attempts, substance abuse, alcohol and cigarette use, are long-term consequences of dating violence.

Objective: The aim of this study was to investigate the relationship between perceived levels of emotional abuse and flirting experiences of nursing students studying at a university health science faculty.

Material-Method: The study was conducted in descriptive type. The universe of the research was formed by the students of the nursing department of a university. The sample of the research was composed of 200 students who have partners in any period of their life and who agreed to participate in the research. Questionnaires were prepared by the researchers in accordance with the related literature and the Perceived Psychological Abuse Scale for Adults were used as data collection. Number and percentage calculations, chi square test, Mann Whitney U test and Kruskal Wallis test statistics were used to evaluate of the data.

Findings: 79.9% of the students who participated in the study are females. 85% of the students socioeconomic level of their families is moderate. 51.5% of the students stated that they had an aggressive personality structure. 20.4% of the students stated that the duration of flirting is between 6 months and 1 year. The total score avarage of the students from adults emotional abuse perceived scale was 103.5 ± 42.2. A statistically significant difference was found between the personality structure of the students and the scale total score of the students.

Students may be disturbed by their partner's unwillingness to go where they want, being disturbed by their time with friends of the same sex, having to be informed about what they do during the day, unwilling to act with their partner and being uninterested, constantly having to know where their partner is, being disturbed by their opposite sex, a statistically significant difference was found between total score of perceived emotional abuse scale for adults ($p<0.05$).

Conclusion: The level of perceived emotional abuse of students is moderate. It was concluded that there was a relationship between dating violence that the students were exposed to in their partners and the emotional abuse cases perceived by the individual.

***Keywords*:** emotional abuse, dating violence, nursing students

Sözel 65

ADLİ BİLİMLERDE miRNA'LARIN ÖNEMİ
The Importance Of miRNAs In Forensic Sciences

Nihal İNANDIKLIOĞLU*

**Bozok Üniversitesi, Tıp Fakültesi, Tıbbi Biyoloji A.B.D. YOZGAT/ TÜRKİYE*

Adli bilimlerin genetik yaklaşımlara ilgisi gün geçtikçe artmaktadır. Bunlardan biri de miRNA'lardır. miRNA'lar uzunluğu 18 ila 22 nükleotid arasında değişen kodlamayan RNA molekülleridir ve post-transkripsiyonel düzeyde gen ekspresyonunu düzenler. Hücrelerde, dokularda, organlarda ve vücut sıvılarında tespit edilmiş ve çeşitli patolojik durumların teşhisi için moleküler biyolojik belirteç olarak araştırılmıştır. miRNA'larhücre proliferasyonu, hücre farklılaşması, nöronal gelişim, apoptoz, immün regülasyon ve yaşlanmanın düzenlenmesi gibi bazı temel biyolojik süreçlerde rol oynamaktadır. Bu süreçlerle ilişkili miRNA düzensizliklerininkardiyovasküler hastalıklar, bazı kanser türleri, otoimmün hastalıklar ve nörodejeneratif bozukluklar gibi çeşitli hastalıklarda ve patojen olaylarda rol oynadığı gösterilmiştir. Adli araştırmalarda vücut sıvılarının doğru tanımlanması önemli bir yer tutmaktadır.Adli vücut sıvısı tayini için duyarlı ve spesifik olarak bir takım mRNA işaretleyicileri önerilmiştir. Ancak bir olay mahallinde biyolojik kanıtlar birçok olumsuz çevre faktörüne maruz kalabilir ve nem ve sıcaklık gibi çevre koşulları mRNAstabilitesini etkileyebilmektedir. Bu nedenle, son zamanlarda adli vücut sıvısı tanımlamasında alternatif olarak miRNAmarkırlarıkeşfedilmeye başlandı. Küçük boyutlu miRNA'lar, çevresel faktörler tarafından bozunmaya daha az meyilli olduğundan vücut sıvısı tanımlamasında yararlı bir biyogösterge olarak önemli bir avantaj sağlamaktadır. miRNA'ların idrar, kan, semen, tükürük ve vajinal sekresyon gibi vücut sıvılarının tanımlanmasında kanıt olarak kullanılabilirliğini yapılan araştırmalar göstermektedir. Dahası, miRNA'ların ölüm zamanını ve ölüm nedenini tanımlamak içinde faydalı bilgiler verebileceğini rapor eden çalışmalarda literatürde yer almaktadır. Adli vakalarda miRNA profillemesini etkileyen yöntemler, çevresel faktörler, fizyolojik koşullar ve örneklerin depolanması gibi çok sayıda faktör değerlendirilmelidir. miRNA profillemesi vücut sıvılarının tanımlanması için adli biyolojik belirteç olarak kullanılabilir mi? Ölüm zamanı ve ölüm nedeni tespitinde fayda sağlayabilir mi? Bu çalışmada miRNA'lar ile ilgili bu soruların cevaplarının tartışılması amaçlanmıştır.

Anahtar Sözcükler: Adli bilimler, Genetik, miRNA

The interest of forensic science in genetic approaches is increasing day by day. One of them is miRNA.miRNAs are non-coding RNA molecules of 18 to 22 nucleotides in length, and regulate gene expression at the post-transcriptional level. They have been identified in cells, tissues, organs and body fluids and have been investigated as a molecular biomarker for the detection of various pathological conditions.miRNAs play the key role in several essential biological processes like regulation of cell proliferation,cell differentiation, neuronal development,apoptosis, immune regulation and ageing. The irregularitiesof miRNAs associated with these processes has been shown to be involved in several related diseases and pathogenic events, such as cardiovascular diseases, different kinds of cancer, autoimmune diseasesandneurodegenerative disorders. In forensic investigation, body fluids represent an important to correctly identify. A number of mRNA markers have been proposed as sensitive and specific methods for forensic body fluid determination. However, in a crime scene, biological evidences might be exposed to several unfavourable environmental factors and environmental conditions such as humidity and temperature can affect mRNA stability. Therefore, recently, miRNA markers have started to be explored as an alternative tool for forensic body fluid identification. Because small-sized miRNAs are less prone to degradation by environmental factors, they provide a significant advantage as a useful biomarker for body fluid identification.Recent studies have shown that miRNA profiling can be used as evidencein identification of body fluids like urine, blood, semen, saliva and vaginal secretions. Moreover, in the literature, some studies reporting that miRNAs can provide useful information to describe the time of death and cause of death.Many factors such as methods, environmental factors, physiological conditions and samples storage affecting miRNA profiling must be evaluated in forensic cases.Can miRNA profiling be used as a forensic biomarker for body fluids identification? Can it help to determine the time of death and the cause of death? In this review, it is aimed to discuss the answers of these questions about miRNAs.

***Keywords*:** Forensic science, Genetics, miRNA

Sözel 66

HEMŞİRELERİN TIBBİ HATA YAPMA EĞİLİMLERİNİN İNCELENMESİ
Examination The Level Of Tendency İn To Make Medical Error Among Nurses

Sibel KARACA SİVRİKAYA*, Hemşire Ayşe ŞİMŞEK KARA**
** Balıkesir Üniversitesi Balıkesir Sağlık Yüksekokulu Hemşirelik Bölümü*
*** Dursunbey Devlet Hastanesi*

Giriş: Tıbbi hatalar, sağlık alanında her geçen gün büyüyen bir problemdir ve yapılan çalışmalarher yıl birçok kişinin, sağlık kuruluşlarında aldıkları bakım sırasında tıbbi hatalar ile karşılaştıklarını ve buna bağlı ölüm, yaralanma veya ömür boyu sakat kalma gibi sonuçların meydana geldiğini göstermektedir[1,2].Çalışma hemşirelerin tıbbi hata yapma eğilimlerinin incelenmesi amacıyla yapılmıştır.

Gereç Ve Yöntem: Araştırma kesitsel ve tanımlayıcı tipte olup evrenini Ekim2016-Nisan 2017 tarihleri arasında aynı ilde bulunan üniversite hastanesi ve bir devlet hastanesinde çalışan tüm hemşireler(594) oluşturmuş örneklemini ise belirlenen tarihler arasında izinli, görevli, raporlu olmayan ve araştırmaya katılmayı kabul eden 434 hemşire(%73)oluşturmuştur. Veriler, araştırmacı tarafından oluşturulan bilgi formu ve Özata ve Altunkan tarafından geliştirilen Tıbbi Hataya Eğilim Ölçeği[3] kullanılarak toplanmıştır.Ölçek 49madde ve 5alt boyuttan oluşmuştur. Veriler SPSS 22.0 programında değerlendirilmiş;sayı, yüzde, anova ve LSD-Tukey testitesti kullanılmıştır.

Bulgular: Araştırma grubunun %52.8'i 35 yaş üzeri,%93.5'i kadın,%42.6'sı önlisans mezunu,%79.7'si evli,%47.7'si 16 yıl ve üstü çalışma yılına sahiptir. Hemşireler haftada ortalama 45 saat çalışmakta olup%76.9'u mesleğini sevmekte,%5.8'i çalıştığı ortamda tıbbi hataya yol açtığını bununda %1.2'sininyanlış ilaç uygulaması olduğunu belirtmiştir. Hemşirelerin %89.4'ü tıbbi hataları azaltmak için hizmet içi eğitim verilmesini istemekte, %48.8'i tıbbi hatalarda kurumun izlediği politika hakkında fikri olmadığını belirtmiştir.Ölçek puanı 230.30±15.59 olup ölçekten alınabilecek puan aralığı 49-245 olduğu için hemşirelerin tıbbi hata yapmaya eğilimlerinin düşük düzeyde olduğu söylenebilir. Alt boyutlarına ilişkin aldıkları en yüksek puan ortalamasının 86.42±4.84 ile "İlaç ve Transfüzyon Uygulamaları" olduğu ve en düşük puan ortalamasının ise 22,89±2.57 ile "Düşmeler" alt boyutu olduğu belirlenmiştir. Katılımcıların çalışma şekli, çalışma yılı ve mesleği sevme ile ilaç ve transfüzyon uygulamaları, hasta izlem,düşmeler ve iletişim alt boyutları,ve ölçek toplam puanı arasında istatistiksel olarak anlamlı bir ilişki bulunmuştur($p<0.05$).

Sonuç: Bu çalışma sonucunda, hemşirelerin tıbbi hatalara eğilim düzeyinin düşük olduğu, çalışma şekilleri nöbet usulü olanlarda, mesleki çalışma deneyimi az olan ve mesleğini sevmeyen hemşirelerin tıbbi hataya eğiliminin anlamlı olarak yüksek olduğu saptanmıştır.

Anahtar Sözcükler: Tıbbi hata, tıbbi hata eğilimi, hemşire, malpraktis

Aım: Medical errors are a growing problem in the health field, and studies show that every year many people experience medical errors during care they receive at health facilities, resulting in consequences such as death, injury or life time disability. The study was conducted to examine the nurses' tendency to make medical errors.

Materıal And Method: The study consisted of a cross-sectional and descriptive type of university nurse (594) working in a university hospital and a public hospital on the same flor between October 2016 and April 2017 and 434 nurses (73%) who agreed to participate in the study. The data were collected using the data form created by the researcher and the Medical Incrimination Tendency Scale developed by Özata and Altunkan. The scale consists of 49 items and 5 sub-dimensions. The data were evaluated in the SPSS 22.0 program; Number, percentage, ANOVA and LSD-Tukey test were used.

Results: 52.8% of the research group is over 35 years of age, 93.5% of them are women, 42.6% are associate degree graduates, 79.7% are married and 47.7% have 16 years and more working years. Nurses work 45 hours per week on average,76.9% of them love their occupation, 5.8% of them work in a medical facility and 1.2% of them say that it is wrong medicine .89.4% of the nurses wanted in-service training to reduce medical malpractice, and 48.8% stated that they did not have any idea about the policy that the institution followed in medical malpractice. The scales core is 230.30±15.59, and the range of points that can be taken from the scale is 49-245, so the tendency of nurses to make a medical mistake is low. It was determined that the highest score of the subscale was 86.42±4.84 with "Drug and Transfusion Practices" and the lowest score was 22.89±2.57 with the "Falling" subscale. A statistically significant relationship was found between participants' working style, working years and occupational liking, drug and transfusion practices, patient monitoring, falls andcommunication subscales, and scale total score ($p <0.05$).

Conclusion: As a result of this study, it was determined that nurses' tendency to medical malpractice was low, nurses who had low vocational working experience and those who did not like vocational training had a significantly higher tendency to ward smedical malpractice.

Keywords: Medical errors, medical error tendency, nurse, malpractice

Sözel 67

DOĞUM ÖNCESİ BAKIM HİZMETLERİNDE ŞİDDETİN TANILANMASINDA HEMŞİRENİN SORUMLULUKLARI

Responsibilities of Nursing ın Identification of Violence ın Antenatal Care Services

Şule ERGÖL*, Serap ALKAŞ*,Aylin GÜNEŞ*

*****Kırıkkale Üniversitesi Sağlık Bilimleri Fakültesi Hemşirelik Bölümü

Gebelikte şiddet hem anne hem de fetüs sağlığını olumsuz yönde etkilemektedir. Dünya genelinde yapılan çalışmalarda gebelikte şiddet sıklığının %0.9 ile %49 arasında değiştiği görülmektedir. Türkiye'de Kadına Yönelik Aile İçi Şiddet Araştırması 2014 sonuçlarına göre kadınların %8'i gebelik sırasında şiddete uğradıklarını belirtmiştir. Gebelikte şiddet tüm kültürlerdeki kadınları etkilemekle birlikte, özellikle genç, eğitimsiz, sosyo-ekonomik düzeyi düşük, kendi ailesinde şiddet öyküsü olan, istenmeyen gebelik yaşayan kadınlar ile doğum öncesi bakımı yetersiz alan kadınlar şiddete daha fazla maruz kalmaktadır.

Gebelikte şiddet sonucu oluşan yüksek düzeyde stres ve fiziksel travmanın hem anne hem de fetüs sağlığına önemli etkileri vardır. Şiddet gören gebede; kronik anksiyete, depresyon, intihar girişimi görülebilir. Fiziksel ve seksüel şiddet sonucu spontan abortus, birinci ve ikinci trimestır kanamaları, preterm eylem, prenatal bakımda yetersizlik, beslenme bozuklukları, maternal anemi, doğum sonu emzirme sorunları, enfeksiyon ve postpartum depresyona sebep olurken fetüste; prematür doğum, düşük doğum ağırlığı, intrauterin gelişme geriliği, ölü doğuma yol açmaktadır.

Hemşirelerin şiddeti tanılamada görevleri ; şiddetin belirtilerini bilerek tanılamak, etkisini ortadan kaldırmak ve gelecekte şiddet uygulanmasını önlemektir.Bu nedenle gebelik dönemi boyunca da hemşirenin anne ve bebek sağlığı için şiddeti tanılaması önemlidir.

Aile içi şiddet gören ve herhangi bir nedenle sağlık kuruluşuna başvuran kadınların saptanamaması bir "kaçırılmış fırsat"tır. Gebelik dönemi kadınların yaşamları boyunca sağlık hizmetlerinden daha fazla faydalandıkları bir dönem olduğundan şiddetin tanılanma şansı daha fazla olacaktır. Ancak prenatal dönemde şiddeti tanılamaya yönelik bir tarama programı bulunmamaktadır.

İlk izlemde gebenin obstetrik öyküsünün alınırken fizik muayenesinin yapılması ve psikososyal faktörleri ile değerlendirilmesi gerekir. Tüm antepartum ve postpartum süreçlerde de hemşire kadının şiddet yönünden değerlendirmesini yapmaya devam etmeli ve uygun girişimleri planlamalıdır.

Fiziksel şiddet sonucu baş, memeler, karın ve genital bölgelerde lezyonlara rastlanır. Tekrar eden morluklar, kesi, yanık ve diş izlerinin olması, kadında sürekli mutsuzluk, sigara-alkol kullanmaya başlama, prenatal izleme gelmeme, panik hali, göz teması kuramama, uyku bozuklukları gibi belirtiler olabilir. Şiddet gördüğünden şüphelenilen kadınlar kendilerini güvende ve rahat hissedecekleri, yalnız görüşme sağlanabileceği bir odaya alınmalıdır. Şiddet öyküsü alındıktan sonra hemşire gelecekteki şiddeti önlemek için bilgilendirme ve danışmanlık yapabilmeli, uygun kaynaklara yönlendirebilmelidir. Şiddetin kaydı eksiksiz tutulmalı ve gerektiğinde diğer disiplinlerle işbirliği sağlamalıdır. Değerlendirme sonucu şiddet riski bulunan kadınlar daha sık izlenmeli ve gerekli ise kadının uygun kaynaklardan yardım alması sağlanabilir. Doğum öncesi bakım ve izlemde şiddetinin taranması, belirlenmesi ve uygun girişimlerin planlanması ana-çocuk sağlığını dolayısıyla da halk sağlığının yükseltilmesi açısından oldukça önemlidir.Hemşireler bu noktada kilit sağlık personellerinden biridir.

Anahtar Sözcükler: Gebelikte Şiddet, Doğum Öncesi Bakım, Hemşire

Violence in pregnancy affects both maternal and fetal health negatively. Worldwide studies have shown that the prevalence of violence in pregnancy varies between 0.9% and 49%. According to the results of the Domestic Violence Survey for Women in Turkey in 2014, 8% of women stated that they were exposed to violence during pregnancy. Violence in pregnancy affects women in all cultures, but also especially women who is young, uneducated, low socioeconomic level, abuse in their family, unwanted pregnancy and insufficient prenatal care is more exposed to violence. High levels of stress and physical trauma resulting from violence in pregnancy have significant effects on both maternal and fetal health. Chronic anxiety, depression, suicide attempt may be seen to pregnant women who is exposed to violence . Physical and sexual violence resulting in spontaneous abortion, first and second trimester bleeding, preterm labor, insufficient prenatal care, nutritional disorders, maternal anemia, postpartum breast-feeding problems, infection and postpartum depression for women. Physical and sexual violence resulting in premature birth, low birth weight, intrauterine growth retardation, stillbirth for fetus.

Nurses' duty to diagnose violence is to know the manifestations of violence,recognize to violence, remove the influence from it and prevent future violence. So it is important to recognize to violence during pregnancy for maternal and fetal health.

It is a "missed opportunity" that can not be detected by women who have been exposed to domestic violence who visit the health care services for any reason. Pregnancy is a period when women are more likely to benefit from health services throughout their lives, so there is a chance to be diagnosed violence in this period. However, there is no screening program to diagnose violence in the prenatal period.

In the first antenatal care, when obstetric story is taken, nurse should be evaluated physical psychosocialexamination. Each antepartum and postpartum period nurses should continue to recognize to violence and plan appropriate attempts. Victim of physical violence are lesions in the head of the, breast, abdomen and genital areas. There may be symptoms such as recurring lividity, incisions, burns and tooth marks, continuous unhappiness in women, use of cigarette-alcohol, no prenatal follow-up, panic, no eye contact, sleep disorders. Women who are suspected of violence should be taken to a room where they can feel confident and comfortable and where only interviews can be held.After the story of the violence nurses should be able to inform and consult to victims and direct to appropriate resources . The record of violence must be kept strictly and cooperate with other disciplines when necessary.

After assessment, pregnant women who is exposed to violence or high risk of violence should be follow-ups more frequently and if it is necessary pregnant women should direct to appropriate resources. It is important to screening and identification of violence to pregnant women to maternal, fetal and public health. Nurses are one of the key health professionals at this point

Keywords: Violence in Pregnancy, Prenatal Care, Nurse

ADLİ HEMŞİRELİK POSTER BİLDİRİLER

Poster1

PEDİATRİK CİNSEL SALDIRI MUAYENESİNDE BİR UYGULAMA ÖRNEĞİ: PEDİATRİK CİNSEL SALDIRI MUAYENE HEMŞİRELİĞİ

A Sample of Application in Pediatric Sexual Assault Examination: Pediatric Sexual Assault Nurse Examiner

Nevin USLU*, Rabiye ERENOĞLU, Filiz ÖZKAN*****

** Mehmet Akif Ersoy Üniversitesi, Burdur, Türkiye*
*** Mustafa Kemal Üniversitesi, Hatay, Türkiye*
**** Erciyes Üniversitesi, Kayseri, Türkiye*

Problem Tanımı ve Amaç: Çocuklukta cinsel istismar/saldırı uzun süreli olumsuz sonuçları olan yaygın bir sosyal sorundur(1-4). Cinsel istismar/saldırının akut bakımı, çocukların korunması ve sağlığı için çok önemlidir(5). Bu derlemenin amacı, cinsel istismar mağduru olan çocukların bakımında önemli destek sağlayan Pediatrik Cinsel Saldırı Muayene Hemşireliği' ne dikkat çekmektir.

Gereç ve Yöntem: Çalışmada konu ilgili literatür taranmış, 2007-2017 yılları arasındaki çalışmalar dahil edilmiştir.

Bulgular: Literatürde cinsel saldırı/istismara maruz kalan çocuğun bakımında adli hemşirelerin görev yaptıkları görülmektedir. Bunlara Cinsel Saldırı Muayene Hemşireleri (CSMH) denilmektedir(5-8). CSMH, cinsel saldırı/istismara maruz kalan hastanın tıbbi adli bakımında uzmanlaşmış, eğitim ve uygulamaları tamamlamış kayıtlı hemşirelerdir. İlk olarak Amerika Birleşik Devletleri'nde, cinsel saldırıya uğrayan kişilere, hastaneler tarafından yeterli hizmetlerin verilememesi nedeniyle daha iyi hizmet verebilmek için oluşturulmuş bir programdır(5-8). Programın ana hedefi; Uluslararası Adli Hemşirelik Derneği'nin oluşturduğu standartlar doğrultusunda mağdurların sosyokültürel yapıları dikkate alınarak vakaların tek bir uzman tarafından legal medikal muayenelerinin yapılabilmesini sağlamaktır. CSMH olmak için öncelikle acil, yoğun bakım ya da anne çocuk sağlığı gibi ileri fiziksel değerlendirme becerisi gerektiren uygulama alanlarında en az iki yıllık deneyime sahip olmak gereklidir (5-8). CSMH, genital/genital olmayan yaralanmalara ilişkin delillerin toplanmasında, adli kanıtların korunmasında, mağdur ve aileye duygusal destek sağlamada, cinsel yolla bulaşan hastalıklar, gebelik testi, uygun danışmanlık kaynaklarına yönlendirmede görev almaktadırlar. Savcılara, kolluk kuvvetlerine ve sosyal hizmet kuruluşlarına yardımcı olmaktadırlar(7-10). Literatürde, CSMH'lerin katıldığı cinsel saldırı muayenelerinde cinsel saldırı bulgularının daha fazla tespit edildiği bildirilmektedir. Ayrıca hemşirenin katılmadığı muayenelerdeki çocukların psikolojik ve psikiyatrik yardım ihtiyaçlarının hemşirenin katıldığı gruba göre daha fazla olduğu belirtilmektedir(7-10). Ülkemizde özellikle adli hemşirelik ile ilgili ilk birim 2004 yılında Ankara Üniversitesi Tıp Fakültesi'nde kurulmuştur. Ancak ülkemizde görev tanımı yapılmış, yasal olarak tanımlanmış adli hemşireler ve CSMH bulunmamaktadır. Mağdur çocukların bakımı özel eğitim almamış hemşireler tarafından yapılmaktadır(11-13).

Sonuç: Pediatrik cinsel saldırı muayene hemşireliği Türkiye'de uygulanabilir ve uzman hemşireler görev yapabilirler. Mağdur çocukların bütüncül bir bakım almaları sağlanabilir.

Anahtar Sözcükler: çocuk, cinsel saldırı/istismar, hemşire, cinsel saldırı muayenesi

Problem Definition-Objective: Sexual assault in childhood is a common social problem has long-term negative consequences (1-4). Acute care of sexual assault is very important protection,health children(5). Objective of this compilation is attract attention Pediatric Sexual Assault Nurse Examiner, provides important support care sexually abused.

Material-Method: In study, relevant literature was reviewed, researches had been conducted between 2007-2017 were included.

Findings: In literature, it is seen forensic nurses take charge care sexually assaulted children. They are called Sexual Assault Nurse Examiner (SANE)(5-8). SANEs are registered nurses who have specialized medical forensic care of sexually assaulted patients, completed both trainings-applications. It is program was created for first time USA to provide a better service sexually assaulted hospitals(5-8). Primary goal is have legal medical examinations cases by one expert based sociocultural structure of victims according standards International Forensic Nursing Association. In order to be SANE, it is primarily required have experience least two years fields application require advanced skill of physical evaluation, such as emergency/intensive care/maternal-infant health(5-8). SANEs take charge collecting evidences regarding genital/non-genital injuries, protecting forensic evidences, providing emotional support victims-their families, helping with sexually transmitted diseases, pregnancy tests, guiding appropriate counseling sources. They help district attorneys, law-enforcement officers, social service organizations(7-10). Literature, it is reported there are more sexual assault findings sexual assault examinations accompanied by SANEs. It is also indicated children examinations not accompanied by nurses have greater need for psychological-psychiatric help than group accompanied by nurses(7-10). Our country, first unit especially regarding forensic nursing was established Ankara University Medical Faculty 2004. However, there are neither forensic nurses nor SANEs have job definition, are legally declared our country. Care of victimized is provided by nurses who aren't specifically trained(11-13).

Conclusion: Pediatric SANE could be applied Turkey, conducted by expert nurses. By this way, victimized children could receive holistic care.

Keywords: Child, sexual assault/abuse, nurse, sexual assault examination.

Poster 2

KADINLARIN ALGILADIKLARI DUYGUSAL İSTİSMAR VE ETKİLEYEN FAKTÖRLERİN İNCELENMESİ

Examination of The Perceived Emotional Abuse of Women And Influencing Factors

Betül AKTAŞ*, Türkan PASİNLİOĞLU*, Nihan DEMİRDÜZEN**

**SANKO Üniversitesi, Sağlık Bilimleri Fakültesi, Hemşirelik Bölümü, Gaziantep*

***Cengiz Gökçek Kadın Doğum ve Çocuk Hastalıkları Hastanesi, Gaziantep*

Amaç: Bu araştırma kadınların algıladıkları duygusal istismarı ve etkileyen faktörleri belirlemek amacıyla yapılmıştır.

Gereç ve yöntem: Tanımlayıcı türde olan araştırma Gaziantep ilinde bulunan Cengiz Gökçek Kadın Doğum Hastanesi kadın doğum polikliniğinde Haziran - Ağustos 2017 tarihleri arasında yürütülmüştür. Araştırmanın evrenini Cengiz Gökçek Kadın Doğum Hastanesi Kadın Doğum Polikliniğine başvuran kadınlar, örneklemi ise gelişigüzel örneklem yöntemiyle seçilen 197 evli kadın oluşturmuştur. Çalışmada veri toplama aracı olarak "Kişisel Bilgi Formu" ve "Algılanan Duygusal İstismar Ölçeği" kullanılmıştır.

Bulgular: Araştırmaya katılan kadınların %21.3'ü 25-29 yaş grubunda, %28.9'u ilkokul mezunu, %68'i herhangi bir işte çalışmamakta, %21.3'ünün eşi ortaokul mezunu, %76.1'nin eşi çalışmakta, %51.8'nin geliri giderinden az, %72.1'i çekirdek ailede yaşamakta ve %49.7'sinin en uzun süreli yaşadığı yer il merkezidir. Kadınların %25.4'ü üç çocuğa sahip, %31.5'nin evlilik süresi 6-10 yıl arasında, %48.2'si görücü usulü ile isteyerek evlenmiş ve %53.3'ünün ailesinde kararları eşi ve kendisi birlikte vermektedir. Kadınların Algılanan Duygusal İstismar Ölçeği Puan Ortalaması 151.79 ± 37.28 olarak belirlenmiştir. Kadınların sosyo demografik özelliklerine göre, Algılanan Duygusal İstismar Ölçeği puan ortalamaları karşılaştırıldığında; kadının yaşının, kadının kendisinin ve eşinin eğitim durumunun ve çalışma durumunun, aile tipinin, uzun süre yaşadığı yerleşim yerinin, evlenme biçiminin ve ailede kararları veren kişilerin Algılanan Duygusal İstismar Ölçeği puan ortalamasını etkilediği ($p<0.05$), çocuk sayısının ve evlilik süresinin etkilemediği belirlenmiştir ($p>0.05$).

Sonuç: Algılanan Duygusal İstismar Ölçeği değerlendirmesi ve ölçekten alınabilecek en yüksek puan göz önüne alındığında; kadınların duygusal istismar algısı orta düzeydedir. Ayrıca aileye ve kadına yönelik birçok sosyo-demografik özellik kadınların duygusal istismar algısını etkilemektedir.

Anahtar Sözcükler: Kadın, duygusal istismar, algılamak

Aim: This research was conducted to determine the factors that influence and the perceived emotional abuse of women

Material and Method: The descriptive study was carried out in the Cengiz Gökçek Obstetrics and Gynecology Hospital gynecology clinic in Gaziantep between June and August 2017. The universe of the study was the women who applied to Cengiz Gökçek Obstetrics and Gynecology Policlinic, and the sampling was 197 randomly selected sample of married women. In the study, "Personal Information Form" and "Emotıonal Abuse Perceıved Scale" were used as data collection tools

Result: Of the women who participated in the survey, 21.3% is in the age group of 25-29, 28.9% of them are primary school graduates, 68% is not working any kind of jobs, 21.3% of their husbands are middle school graduates, 76.1% of their husbands are working, 51.8% is less than the income expense, 72.1% is living in the core family and 49.7% is the longest living area in the province center. 25.4% of the women have three children, 31.5% of them married for 6-10 years, 48.2% are arranged married willingly and 53.3% are making decisions in the family together with their husbands. The Emotıonal Abuse Perceıved Scale for Women was rated as 151.79 ± 37.28. When the mean scores of the Perceived Emotional Abuse Scale were compared according to the socio demographic characteristics of the women, Emotıonal Abuse Perceıved Scale averages are affected by the age of the woman, the educational status of the woman and her husband, the working status, the family type, the place of residence where she lived for a long time, the way of getting married and who is decision makers in the family ($p<0.05$), not affected by number of children and duration of marriage ($p>0.05$).

Conclusion: Comparing to the highest score that can be taken from scale and the assessment of Emotıonal Abuse Perceıved Scale; women's perception of emotional abuse is moderate. In addition, many socio-demographic features for the family and for women influence women's perception of emotional abuse.

Keywords: Woman, emotional abuse, perceive

Poster 3

HEMŞİRELER VE MOBBİNG

Mobbing and Nurses

Serpil ÇELİK DURMUŞ*

**Kırıkkale Üniversitesi Sağlık Bilimleri Fakültesi Hemşirelik AD, Kırıkkale*

Latince "kararsız kalabalık" anlamına gelen Mobbing kelimesini ilk kez 1980'lerde kullanan İsveçli psikolog Heinz Leyman'dır. Leymann'a göre mobbing, işyerinde çalışan kişi ya da kişiler üzerinde planlı ve sistematik bir şekilde baskı oluşturarak bunaltma, korkutma, şantaj, aşağılama, tehdit etme gibi taktiklerle başlayıp, çalışanların işten ayrılmasına kadar varabilen bir süreci ifade etmektedir.

Mobbing uygulayan kişinin kişilik özellikleri; gücü seven, aşırı kontrolcü, ben merkezci, empati yoksunu, farklılıklara tahammüllü olamayan, anti-demokrat, vicdan yoksunu olarak belirtilmektedir. Mobbing kurbanı kurumun üst yönetiminden, kendi yöneticisinden, aynı pozisyonunda çalışan iş arkadaşından ya da astlarından bu davranışlarla mağdur edilebilir. Bireyin mobbinge maruz kaldığını ifade edebilmemiz için işyerinde bu olumsuz davranışlara uzun bir süreden beri (en az 6 ay) ve sık sık (en az hafta da bir) maruz kalıyor olması önemlidir. Bu nedenle, kurumlarda yaşanan her anlaşmazlık veya çatışmayı mobbing olarak değerlendirmek uygun değildir.

Mağdurlar, Mobbing ile başa çıkma ve mücadele yollarını sınırlı gördüklerini belirtmektedirler. Genellikle sonuç, mağdurun durumu kabullenmesi ve "etkisiz" konumda işine devam etmesi, işten kendi isteği ya da kurum kararı ile gönderilmesi veya "en iyi" ihtimalle kişinin aynı yapıda başka bir bölüme gönderilmesi ile sonuçlanmaktadır.

Konu, sağlık çalışanlarının önemli bir kısmını oluşturan hemşireler çerçevesinden bakıldığında, hemşireler işleri gereği fiziksel, sözel ve emosyonel şiddete maruz kalmaktadırlar. Bununla birlikte hemşireler, birlikte çalıştıkları çalışma arkadaşları, hekimler, hastalar ve hasta yakınları tarafından mobbinge maruz kalma açısından oldukça yüksek risk altındadırlar. Yapılan çalışmalarda sağlık profesyonellerinin %18 ile 37 oranında kasten mobbinge maruz kaldığını, %74 ile 91'inin bir veya birden fazla mobbing davranışıyla karşılaştığını ve çalışanların çoğunun işyerinde çalışma arkadaşlarının bu tür davranışlara maruz kaldıklarına tanık olduklarını göstermektedir.

Sonuç olarak, Mobbinge uğrayan bir hemşirenin, performansının veya motivasyonun azalması, doğrudan hasta/sağlıklı bireylerin bakım kalitesinin azalmasına neden olmaktadır. Bu durum, hasta/sağlıklı bireyin sağlığını olumsuz olarak etkileyerek hastanede kalış süresinin uzaması gibi pek çok risk faktörünün artmasına neden olabilecektir. Kurumlarda mobbing davranışları tanımlanmalı ve buna yönelik uygun politikalar geliştirilmelidir. Yöneticiler liderlik davranışlarını geliştirmeli ve çalışanlarını destekleyici motive edici stratejiler geliştirmelidir.

Anahtar Sözcükler: Hemşire, Mobbing, Psikolojik şiddet

Mobbing that means "unstable crowd" in Latin used for the first time in 1980's by Swedish psychologist Heinz Leyman. According to Leyman, mobbing refers to a process that starts with tactics such as overwhelming, intimidation, blackmail, humiliation, threatening and separating employees from the work by creating a systematic pressure on the person or persons working in the workplace. Personality traits of the person that applying mobbing; power-loving, overcontroller, self-centered, lacking empathy, unable to tolerate differences, anti-democratic, lack of conscience.

Mobbing victims can be victimized by the superintendent of the institution, their manager, co-workers or subordinates who work in the same position. It is important that the individual is exposed to mobbing since they are exposed to these negative behaviors in the workplace for a long time (at least 6 months) and frequently (at least weekly). Therefore, it is not appropriate to consider every dispute or conflict that exists in institutions as mobbing.

Victims state that dealing with mobbing and fighting ways are limited. It usually results with the victim accepts the situation and continues to work in an "ineffective" position, to quit his/her job on its own will or be fired by institutional decision or "at best" the person is sent another partition in the same structure. When the subject is viewed from the nurses' frame, which constitutes a significant part of the health care workers, nurses are exposed to physical, verbal, and emotional violence in their jobs. Along with that, nurses are at significantly higher risk of exposure to mobbing by their co-workers, physicians, patients and their relatives. Studies show that health professionals are exposed to mobbing intentionally by 18 to 37%, 74 to 91% are exposed to one or more mobbing behaviors, and most of the employees are witnessing workers in the workplace being exposed to such behavior.

Consequently, The reduction in performance or motivation of a nurse who is suffering from mobbing leads directly to a reduction in the quality of care for the patient / healthy individual. This may lead to an increase in many risk factors, such as the prolongation of the hospital stay, which will adversely affect the health of the patient / healthy individual. Institutional mobbing behaviors should be defined and appropriate policies should be developed. Managers should develop leadership behaviors and develop motivating strategies to support their employees.

Keywords: Nurse, Mobbing, Psychological violence

Poster4

ENGELLİLİĞİN GÖRÜLMEYEN YÜZÜ; ŞİDDET, İSTİSMAR, KÖTÜ MUAMELE

The Unseen Part Of Disability: Violence, Abuse, Maltreatment

Filiz ÖZKAN*

** Erciyes Üniversitesi Sağlık Bilimleri Fakültesi*

Problem Tanımı ve Amaç: Tüm insanlar için olduğu gibi engelliler için de güvenli ve korunmalı bir çocukluk, sağlıklı ve uyumlu bir yetişkinlik çok önemlidir. Çocukluktan yetişkinliğe ve yaşlılığa yaşamlarının herhangi bir döneminde engellilerin yaşadıkları şiddete neden olan faktörlerin bilinmesi, bu kişilerin şiddet mağduru olmalarının önlenmesi, sağlık ve yaşam kalitelerinin yükseltilmesi için önem arz etmektedir. Bu nedenle, bu çalışmada engellilerde şiddet, istismar ve kötü muamele ile ilgili Türkiye'de yapılmış olan çalışmalar incelenmiştir.

Gereç ve Yöntem: Engelli, özürlü, şiddet, istismar, kötü muamele anahtar kelimeleri Google Akademik veri tabanlarından Türkçe olarak taranmış, ulaşılan kaynaklardan konuyla ilgili olanlar araştırma kapsamına alınmıştır. Taramalarda Türkiye'de yapılan çalışmaların bireysel, küçük çaplı ve 2000 yılı öncesine ait olduğu bulunmuştur. Toplumsal Haklar ve Araştırma Derneği 'Engelli Bireylere Yönelik Fiziksel-Cinsel Şiddet, İstismar ve Kötü Muamele Olayları İzleme Raporu 2016' hukuki ve medya boyutuyla bir rapor sunmuştur ve sadece bu rapor kriterlere uyduğu için çalışmaya dâhil edilebilmiştir.

Bulgular: Cinsel saldırı, istismar, tacizle ilgili incelenen mahkeme kararı dosyalarının %18.6'sının engellilikle ilgili dosyalar olduğu belirlenmiştir. Engellilerle ilgili mecralarda ise yıllara göre bir artışın olduğu 2012-2016 yılları arasında 2.242 olayın yayınlandığı belirlenmiştir. Engellilerin en fazla cinsel istismar (%36.06), fiziksel şiddete (%21.99) ve ihmale (%19.44) maruz kaldıkları gözlenmiştir. Mağdurların her yaş grubunda bu muamelelere maruz kaldıkları, her iki cinsiyetinde bu mağduriyete eşit ölçüde uğradığı bulunmuştur. En fazla mağduriyet yaşayan engel grubu ise zihinsel engellilerdir (%62.50). Acı olan bir diğer bulgu ise vakaların %15.6'sının kendi evinde ve %31.2'sinin sistematik bir şekilde bu mağduriyete maruz kalmalarıdır. Maalesef yaşanan olayların %23.79'unun ise hukuki olarak bildirilmediği belirlenmiştir.

Sonuç: İstatistiklerden de görüldüğü üzere zihinsel engelliler hangi yaş grubu ve cinsiyette olursa olsun daha fazla mağduriyete açık durumdadırlar. Maalesef zihinsel engelleri bu durumun belirlenmesini de zorlaştırmaktadır. Sadece zihinsel engel grubu için değil tüm engel grupları için bu tehlikeler mevcut olup, bireylerin mağduriyetinin en aza indirilmesi için tüm risk faktörleri değerlendirilmelidir.

Anahtar Sözcükler: Engelli, şiddet, istismar, kötü muamele

Definition Of The Problem and Aim: It is important for all people as well as the disabled people to have a safe and protected childhood and a healthy and agreeable adulthood. It is important to know the factors that cause violence among the disabled people and to prevent them being victims of violence in any period of their lives-from childhood and adulthood to old age-in order to enhance their health and quality of life. Therefore, the study reviewed Turkish studies that focused on violence, abuse and maltreatment among the disabled people.

Tools and Method: The key words of the disabled, handicapped, violence, abuse, maltreatment were searched in Turkish language through Google Academic database and studies that were found were included in this review paper. It was seen that these Turkish studies were individual, small and were done before 2000. Social Rights and Research Association presented a report that investigated physical-sexual-violence and maltreatment cases against the disabled children 2016 in terms of legal and media dimensions and only this report was included in the study because it met the criteria.

Findings: 18.6% of the court files that were investigated in terms of sexual assault, abuse, harassment were related to files that included the disabled people. There was an increase in court files about the disabled people from 2012 to 2016 with 2.242 cases. The disabled people were most exposed to sexual abuse (36.06%), physical violence (21.99%) and negligence (19.44%). It was found that victims from both sexes and every age group were equally subjected to these maltreatments. Mentally disabled people were most exposed to these maltreatments (62.50%). Another bitter finding was that 15.6% of these cases happed at their own homes and 31.2% of them were systematically maltreated. Unfortunately, 23.79% of these cases were not reported to legal authorities.

Result: As seen in statistics, mentally disabled people from both sexes and every age group are more vulnerable to maltreatments. Unfortunately mental disability makes it difficult to explore these maltreatments. These dangers are true not only for mentally disabled people but also people with other disabilities and all the risk factors should be considered in order to minimize sufferings of these individuals.

Keywords: Disabled/handicapped, violence, abuse, maltreatment

Poster 5

GÖRÜNMEYEN KAYIPLAR: YAZILABİLMİŞ ENGELLİ ÇOCUKLAR

Nonvisible Losts: Writeable Disabled Children

Özlem AVCI*, Zehra ÇALIŞKAN**

**Medipol Üniversitesi Sağlık Bilimleri Fakültesi, Hemşirelik Bölümü, Çocuk Sağlığı ve Hastalıkları Hemşireliği Anabilim Dalı*

***Nevşehir Hacı Bektaş Veli Üniversitesi, Semra ve Vefa Küçük Sağlık Yüksek Okulu, Hemşirelik Bölümü, Çocuk Sağlığı ve Hastalıkları Hemşireliği Anabilim Dalı,*

Giriş ve Amaç: Engelli çocuğu olan ailelerde, sosyal ve aile yaşantılarına dönük taşıdıkları riskler pek çok çalışmada belirlenirken, engelli çocukların kendisini konu alan çalışmaların kısıtlı olduğu görülmektedir. Bu derlemede, engelli çocukların kendisini konu alan çalışmaları incelenmek ve bu alandaki gereksinim ve araştırma önceliklerine dikkat çekmek amaçlanmıştır.

Yöntem: Çalışmada, Google Akademik ve Pubmed arama motorlarında yer alan, 2010-2017 yılları arasında yayımlanmış çocukların kendisini konu alan çalışmalar, 'engelli çocuk', 'engelli çocuk istismarı' ve 'engelli çocukların problemleri' anahtar kelimeleri yazılarak incelenmiştir.

Bulgular: Çalışmada, makaleler, engelli çocukların eğitimi, sağlık durumu, istismarı ve istismardan korumaya yönelik yapılan girişimsel çalışmalar şeklinde gruplandırılmıştır. Yapılan çalışmalarda, otizmi olan çocukların beslenmelerinde ciddi sorunlarla karşılaşıldığı, 2-5 yaş arasındaki engeli olan çocuklarda fazla kilolu olma ve obezitenin yüksek olduğu, engelli çocukların ağız hijyeninin bozuk, sağlıklı çocuklara göre daha yüksek çürük prevalansı gösterdiği, oyun aktivitelerinin çocukları ruhsal açıdan olumlu etkilediği sonucuna ulaşılmıştır. Özellikle zihinsel engelli davranış problemleri ve öğrenme güçlüğü olan çocukların daha fazla istismara maruz kaldığı tanımlanmakla birlikte, engelli çocuk annelerinin, çocuklarına fiziksel istismarda bulunabildiği, çocuğunu ihmal edebildiği ve bu ihmalin de farkında olmadığı da yapılan bir çalışmada ortaya çıkmıştır. Bununla birlikte, çocukların yaşadıkları problemlere yönelik çalışmaların az olduğu görülmüştür. Yapılan yarı deneysel ve vaka kontrol çalışmalarında engelli çocuklar için sağlanan ağız-diş sağlığı hizmetlerinin olumlu etkilerinin olduğu, engelli çocuk ve ailelerine eğitim desteği yapılan bir çalışmada da sosyal ve duygusal geribildirimlerin de pozitif yönde arttığı belirlenmiştir.

Sonuç: Engelli çocuklar ve ailelerinin sağlık, eğitim ve istismar açısından dezavantajlı oldukları yapılan tanımlayıcı çalışmalarda ele alınmakla birlikte, bu problemlerin azaltılmasına ilişkin yapılan girişimsel çalışmaların yetersiz olduğu görülmektedir. Bu çalışmaların özellikle kapsamlı bir sağlık ekibi çerçevesinde ele alınması ve hemşirenin de bu ekip içerisinde aktif bir rol aldığı çalışmaların yürütülmesinin yararlı olacağı düşünülmektedir.

Anahtar Sözcükler: engelli çocuk, engelli çocuk istismarı, engelli çocukların problemleri

Background and Aim: While the social and familial risks of disabled children and families were conducted in most studies, there are limited studies about self of disabled children. In this review, it is aimed to investigate studies about disabled children and determine needs and priorities related to this subject.

Method: Studies about disabled children between 2010-2017 in Google Academic and Pubmed were screened by writing key words as 'disabled child', 'abuse of disabled child' and 'problems of disabled child'.

Results: Articles were grouped as education of disabled child, health status of them, abuse and interventional studies about protection. It is seen that nutrition of child with autism was a serious problem, disabled child who between 2-5 years old had got high risk for obesity, oral hygiene of them was bad and had got more caries, and play activities affect their emotional development, positively. Also, especially children with intellectual disabilities and learning difficulties exposed to abuse, mostly; mothers of disabled children did more physical abuse, could neglect and didn't recognize this neglect. However, it is seen that the studies about problems of them were less. In some quasi-experimental and case-control studies, it is determined that oral health services for them had positive effects and in a study that was conducted an education support program for disabled children and their families, their social and emotional feed- back increased positively.

Conclusions: Although there are descriptive studies about disadvantages of disabled children and families for health, education and abuse, interventional studies related to decrease these problems are not enough. It is thought that these studies should be designed by a comprehensive health team and nurse should take an active role within this team.

Keywords: disabled child, abuse of disabled child, problems of disabled children

Poster 6

BABALIK TESTİ

Paternity Test

Fulya TEKŞEN*, Yurdagül ERDEM **

**Ankara Üniversitesi Tıp Fakültesi Tıbbi Biyoloji AD, Profesör*

***Kırıkkale Üniversitesi Sağlık Bilimleri Fakültesi Hemşirelik Bölümü, Profesör*

Babalık testi soybağı tespitinde kullanılan bir testtir. 1900'lü yılların ikinci yarısından itibaren, DNA testleri soybağının tespitinde en güvenilir yöntem olarak uygulanmaktadır. Biyolojik olarak çocuğa ait genetik bilginin yarısı babadan diğer yarısı anneden gelmektedir.

Babalık testinde, baba ve çocuk arasında belirli bölgelerin uyumlu olup olmamasına bakılarak 'biyolojik baba 'belirlenebilmektedir.Bir bireye ait genetik materyal tüm hücrelerde aynıdır. Tüm dokulardan DNA testi çalışılabilir. Ancak, kolay alınabilir olması nedeniyle kan, ağız içi mukoza (swab) örneklerinden çalışılmaktadır. Özellikle küçük çocuklardan örnek alımını kolaylaştırmak için ağız içi mukoza örneği tercih edilebilir. Test sonuçları alınan tüm materyallerden aynı olarak elde edilmektedir.Babalık testi, Adli tıp kurumu dışında Sağlık Bakanlığı tarafından ruhsatlandırılan genetik tanı laboratuvarlarında yapılmalıdır. Özel genetik laboratuvarlarında yapılan testlerin sonuçları T.C mahkemelerinde kullanılamamaktadır.

Analiz edilecek örneklerin, testi yaptıran kişilere ait olduğu yerinde görülmesi amacıyla yetkili personel tarafından numuneler alınmalıdır. Ayrıca kimlik kontrolü eşliğinde kişilerin kendi rızaları ile testi yaptırdığını ve 18 yaşından küçük çocuklarda test yaptırılmasına yasal veli tarafından onay verildiğini gösteren onam formunun eksiksiz doldurulup imzalatılması gereklidir. Kişilerin rızası olmadan test yapılamamaktadır. Babalık testi için annenin örnek vermesi zorunlu değildir. Anneden örnek alınmadan test doğru ve güvenilir bir şekilde sonuçlandırılabilir. Ancak anneden alınan örneğin de analiz edilmesi elde edilen verilerin değerlendirilmesinde ek bilgi sağlayacaktır.Babalık testi teşhis ve tedavi edici test kapsamına girmediği için SGK kapsamına girmemektedir.Fetüse ait örneklerin alımı ile teknik olarak test çalışılabilir. Ancak, etik nedenlerden dolayı fetüsten babalık testi çalışması kabul edilmemektedir.Testler 7-10 iş günü içerisinde sonuçlanmaktadır.

Anahtar Sözcükler: Babalık testi, Soybağı, Adli Tıp.

The paternity test is a test used in the determination of the papaya. Since the second half of the 1900's, DNA testing has been applied as the most reliable method for detecting strains. Biologically, half of the child's genetic information comes from the father and the other half from the mother.

In the paternity test, the 'biological father' can be determined by looking at whether the father and the child are compatible with each other. An individual's genetic material is the same in all cells. DNA testing can be done from all tissues.However, blood and intraoral mucosa (swab) specimens are studied because of their ease of availability. An oral mucosa may be preferred to facilitate sampling, especially in young children. The test results are the same as all the materials taken. The paternity test should be conducted in genetic diagnostic laboratories licensed by the Ministry of Health except for the Forensic Medicine Institute. The results of tests performed in special genetic laboratories cannot be used in Turkey courts.

Samples to be analyzed should be sampled by authorized personnel to be seen where the test taker belongs. It is also necessary to complete and sign a letter of affirmation indicating that the person under the ID check has had his / her test with his / her own consent and has been approved by the legal guardian to be tested in children under 18 years of age.People cannot be tested without their consent. It is not mandatory for your mother to give an example for the paternity test. The test can be concluded accurately and reliably without taking samples from the mother. However, analyzing the sample taken from the mother will provide additional information in evaluating the obtained data.The paternity test is not included in the Social Security System (SGK) because it is not covered by the diagnostic and therapeutic tests. Technically testing can be done with the intake of fetal samples. However, due to ethical reasons, paternity test is not accepted from fetus. The tests result in 7-10 working days.

Keywords: Paternity test, Colloquial, Forensic Medicine.

Poster 7

BİRİNCİ BASAMAK SAĞLIK HİZMETLERİNDE KADINA YÖNELİK ŞİDDETİ TANILAMA VE HEMŞİRELİK YAKLAŞIMI

Diagnosis of Violence Against Women And Nursing Approach Towards It in Primary Health Care Services

Rukiye HÖBEK AKARSU*, Elif ULUDAĞ*, Arzu KUL UÇTU*

** Bozok Üniversitesi Sağlık Yüksekokulu, Ebelik A.D. Yozgat*

Kadınlar çeşitli nedenlerden dolayı fiziksel, cinsel, psikolojik ve ekonomik şiddetle karşı karşıya kalmaktadır. Dünyada ve ülkemizde gün geçtikçe kadına yönelik şiddet sıklığı artmaktadır. Şiddete maruz kalan kadınlar şiddete uğradıklarını bildirmek için ya da çeşitli nedenlerden dolayı aile sağlığı merkezlerine başvurmaktadır. Ancak kadınlar, sağlık personelinden utanmaları, şiddet uygulayan kişiden korkmaları ve kendilerini suçlu hissetmeleri gibi çeşitli nedenlerle sorunlarını dile getirememektedirler. Şiddetle karşılaşan kadının ilk temas ettiği meslek gruplarından biri ebe/hemşirelerdir. Ebe/hemşireler şiddet gören kadını tanılamada, adli vaka bildirimi yapmada, kadını sonradan karşılaşacağı şiddetten korumada, güvenlik planı oluşturarak veya gerekiyorsa sığınma evine yönlendirerek desteklemede önemli rol oynar. Ancak ülkemizde yapılan bir çalışmada sağlık personelinin kadına yönelik şiddete yönelik yeterli bilgilerinin olduğu ancak şiddete yaklaşımlarında toplumsal önyargılarla paralellik olduğu saptanmış ve sağlık personelinin konu hakkında eğitim almak istediği belirlenmiştir. Ülkemizde ebe/hemşirelerin şiddet mağduru kadının nasıl tanılanacağı, adli bildirimin nasıl yapılacağı ve bakımının nasıl sürdürüleceğine ilişkin bilgi düzeylerini belirleyen yeterli çalışma yoktur.

Bu nedenlerle bu derlemede ebe/hemşirelerin şiddete uğrayan kadını nasıl tanımlayacağı, bildirimini nasıl yapacağı ve şiddete uğrayan kadının bakımında nasıl rol oynayacağı tartışılacaktır.

Ebe/hemşireler şiddete uğrayan ya da uğradığı düşünülen kadın ile etkin iletişim için 5 D prensibini kullanmalıdır. Şiddete uğradığını ifade eden kadınların şiddet bulgularını tanılamalı, öykü almalı, muayene, tedavi ve bakımını yapmalı, adli vaka olarak kayıtlarını yapıp bildirimde bulunmalı, gerekiyorsa sevkini sağlamalı, risk değerlendirmesi yapıp güvenlik planı oluşturmalı ve diğer disiplinlerle iş birliğinde bulunmalıdırlar. Ayrıca herhangi bir nedenle başvuran kadınlara fizik muayene yaparken uyanık olup şiddet bulgularını taramalıdır.

Sonuç olarak şiddetin tanılanması önlenmesi kadar önemlidir. Kadınlarla özellikle aile sağlığı merkezlerinde birebir iletişimde olan ebe/hemşireler şiddeti tanılama, kadınları bilgilendirme, şiddet bildirimi yapma, psikososyal yönden destekleme konusunda anahtar rol oynamaktadırlar. Bu nedenle ebe/hemşirelerin bu konularda bilgilendirilmesi önemlidir.

Anahtar Sözcükler: Hemşire, şiddet, adli vaka

For a variety of reasons, women are exposed to physical, sexual, psychological and economic violence. The incidence of violence against women is increasing day by day both in Turkey and in other countries of the world.Women exposed to violence present to family health centers for various reasons or to report that they have been subjected to violence. However, some women cannot tell their problems for various reasons; they might feel embarrassed to talk to health care providers, they might be afraid of the perpetrator of the violence, or they might feel guilty. Of the professional groups, the one that women exposed to violence encounters first is midwives / nurses.

Midwives / nurses play an important role in supporting the woman having been exposed to violence by diagnosing the violence, reporting the violence as a criminal case, protecting the woman from violence she is likely to be subjected to in the future, establishing a security plan for her or referring her to a women's shelter if necessary.

However, in a study conducted in Turkey, it was determined that health personnel had adequate knowledge about the violence against women, but that their approaches towards the violence were parallel to the social prejudices and that they wanted to receive education on the issue. Unfortunately, in Turkey, there are not enough studies conducted to determine midwives' / nurses' knowledge levels on how to diagnose a woman having been exposed to violence, how to make judicial notification and how to perform her healthcare.

Therefore, in this review, it will be discussed how midwives / nurses should diagnose the woman having been subjected to violence, how to make the judicial notification, and how to carry out the care of the woman having been subjected to violence. Midwives / nurses should use the 5 D principle to establish an effective communication with the woman who has been exposed to violence or is believed to have been exposed to violence. They should diagnose the signs of the violence on women who state they have been exposed to violence, take the history, examine and treat them, provide care for them, register them as judicial cases and report them. If necessary, they should refer them to secondary/tertiary care services, prepare a security plan by making a risk assessment and cooperate with other disciplines.

In addition, when they examine a woman who present for any reason, they should be prepared to detect if she has any signs of violence. In conclusion, diagnosis of violence is as important as prevention of it. Midwives / nurses who communicate with women, especially in family health centers, play a key role in diagnosing violence, informing women about violence, reporting violence, and providing psychosocial support for them. It is therefore important that midwives / nurses should be knowledgeable of these issues.

Keywords: Nursing, violence, judicial case

Poster 8

BAKIM ODAKLI İNTERN HEMŞİRE VE HASTA ETKİLEŞİMİ

Intern Nursing and Patient Interaction with Care-Oriented

Maksude YILDIRIM*, **Öznur BAŞDAŞ***, **Emine ERDEM***, **Yağmur Sezer EFE***, **Nuray CANER***, **Meral BAYAT***

**Erciyes Üniversitesi Sağlık Bilimleri Fakültesi*

Amaç: Hemşire-hasta etkileşimi, hemşirelik bakımının niteliğini ve niceliğini etkileyen önemli bir etkendir. Hemşirelik eğitiminde öğrencilerin hemşire-hasta etkileşimine ilişkin bilgi-beceri kazanması ve bunu hemşirelik bakımına yansıtması beklenmektedir. Bu çalışma, bakım odaklı intern hemşire ve hasta etkileşimini incelemek amacı ile planlanmıştır.

Gereç-Yöntem: Bir üniversitenin Hemşirelik Bölümü lisans son sınıf/intern hemşirelik öğrencileri (n=130) ile yapılan çalışma için öğrencilerden yazılı ve sözlü onam, etik kurul ve kurum izni alınmıştır. Veriler Mayıs-Haziran 2017 tarihleri arasında öğrencilerin tanıtıcı özelliklerini içeren anket formu ve "Bakım Odaklı Hemşire-Hasta Etkileşimi Ölçeği (BOHHEÖ)" ile toplanmıştır. Ölçekten alınan puan arttıkça, bakım odaklı hemşire-hasta etkileşimine ilişkin tutum ve davranışların daha olumlu olduğu kabul edilmektedir. Verilerin istatistiksel analizinde iki ortalama arasındaki farkın önemlilik testi, independent t testi, Kruskal-Wallis ve varyans analizi kullanılmıştır.

Bulgular: Çalışmaya katılan öğrencilerin yaş ortalamalarının 22.96±0.88 yıl, %86.9'unun kız, %42.3'ünün aile yapısının aşırı hoşgörülü, %61.5'inin annelerinin eğitim durumunun ilkokul mezunu, %35.4'ünün babalarının eğitim durumunun lise mezunu olduğu belirlenmiştir. Öğrencilerin %55.4'ünün hemşirelik mesleğini isteyerek seçtiği, %56.9'unun iş imkanının fazla olduğunu düşündüğü ve %33.8'inin mezuniyet sonrası klinik hemşiresi olarak çalışmak istediği bulunmuştur. Öğrencilerin BOHHEÖ'nin önemlilik, yeterlilik ve uygulanabilirlik alt boyutlarında aldıkları puan ortalamaları sırasıyla; 305.46±35.84, 259.83±38.75, 220.93±40.66'dır. Hemşirelik mesleğini isteyerek seçen ve mezuniyet sonrası yönetici hemşire olarak çalışmak isteyen öğrencilerin ölçeğin önemlilik, yeterlilik ve uygulanabilirlik alt boyutlarında aldıkları puan ortalamalarının daha yüksek olduğu saptanmıştır ($p>0.05$). Ölçeğin önemlilik ve yeterlilik alt boyutunda kız öğrencilerin, uygulanabilirlik alt boyutunda ise erkek öğrencilerin aldıkları puan ortalamalarının daha yüksek olduğu saptanmıştır (sırasıyla; $p=0.013$, $p=0.989$, $p=0.606$).

Sonuç: İntern hemşirelik öğrencilerinin bakım odaklı hemşire-hasta etkileşimlerine yönelik tutum ve davranışlarının olumlu yönde olduğu, mesleğini isteyerek seçen ve mezuniyet sonrası yönetici hemşire olarak çalışmak isteyen öğrencilerin bakım odaklı hemşire-hasta etkileşimi tutum ve davranışlarının daha olumlu olduğu söylenebilir.

Anahtar Sözcükler: Bakım, Etkileşim, Hasta, İntern Hemşire.

Aim: Nurse-patient interaction, is an important factor that affects the quality and quantity of nursing care. In nursing education, students are expected to acquire knowledge-skills related to nursing-patient interaction and reflect this in nursing care. This study was planned with the aim of examining care-oriented intern nursing and patient interaction.

Material-Method: A written and verbal affirmation from the students, ethics committee and institutional permission were obtained for the study with a university nursing department undergraduate senior year/intern nursing students (n=130). Data were collected from May to June 2017 with a questionnaire containing the descriptive characteristics of the students and the " Caring Nurse-Patient Interaction Scale (CNPI)". As the score on the scale increases, it is considered that attitudes and behaviors related to care-focused nurse-patient interaction are more positive. In the statistical analysis of the data, significance test of the difference between two means, independent t test, Kruskal-Wallis and variance analysis were used.

Results: It was determined that the average age of the participating students was 22.96±0.88 years, 86.9% of them were girls, 42.3% were extremely tolerant of the family structure, 61.5% of the mothers of education were primary school graduates and 35.4% of their parents were high school graduates. It was found that 55.4% of the students voluntarily opted for the nursing profession, 56.9% thought it was more job opportunities and 33.8% wanted to work as a clinical nurse after graduation. The mean scores of the students in importance, adequacy and applicability the subscales of CNPI are respectively; 305.46±35.84, 259.83±38.75, 220.93±40.66. Students who voluntarily selected nursing profession and wanted to work post-graduate as manager nurses were found to have higher mean scores in the subscales of importance, adequacy and applicability of the scale ($p>0.05$). It was found out that the average scores of female students in the subscale of importance and sufficiency of the scale and the scores of the male students in the applicability subscale were higher.

Conlusion: It can say that the attitude and behavior of intern nursing students towards care-oriented nursing-patient interactions is positive, the nursing-patient interaction attitudes and behaviors of the nursing-focused nursing students who want to work as post-graduate manager nurses are more positive.

Keywords: Care, Interaction, Intern Nurse, Patient.

Poster 9

SAĞLIK ÇALIŞANLARINA YÖNELİK ŞİDDETİN ÖNLENMESİ: BEYAZ KOD

Preventing Violence For Health Workers: White Code

Dilek KÜÇÜK ALEMDAR*, Gamze YILMAZ**

**Giresun Üniversitesi Sağlık Bilimleri Fakültesi Ebelik Bölümü*

*** Ağrı İbrahim Çeçen Üniversitesi Sağlık Yüksek Okulu Hemşirelik Bölümü*

Şiddet, birçok sektörde olduğu gibi sağlık kurumları ve hastanelerde de toplum huzurunu tehdit eden kabul edilemez önemli bir sorundur. Yaşanan şiddet olayları sağlık çalışanlarını fiziksel ve psikolojik olarak etkilediği gibi aynı zamanda çalışanların iş motivasyonunu da olumsuz yönde etkilemektedir. Son yıllarda diğer iş yerlerine göre hastanelerde sağlık çalışanlarına yönelik şiddet olayları artmaktadır ve sağlık kurumlarında çalışmanın diğer iş yerlerine göre daha riskli olduğu görülmektedir.

Sağlık çalışanlarına yönelik şiddeti önlemek amacıyla oluşturulan, acil uyarı kodu dünyada ve ülkemizde "Beyaz Kod" uygulaması olarak adlandırılır. Bu uygulama ile çalışan güvenliğine en kısa sürede, en az risk ile müdahale edilir.

Beyaz kod çağrısı; sağlık çalışanlarına hasta, hasta yakınları, çalışma arkadaşları veya dışarıdan herhangi birileri tarafından yapılan sözel ve fiziksel saldırıları da kapsayabilir. Sağlık kurumlarındaki şiddet ise "hasta, hasta yakınları ya da diğer herhangi bir bireyden gelen, sağlık çalışanı için risk oluşturan; tehdit davranışı, sözel tehdit, ekonomik istismar, fiziksel saldırı ve cinsel saldırıdan oluşan durum" olarak tanımlanmıştır

Bu doğrultuda 28/04/2012 tarihli ve 28277 sayılı Resmi Gazete'de hukuki yardım ve beyaz kod uygulaması ile ilgili genelge yayımlanmıştır. Bu genelgede "Sağlık çalışanın güvenli yüksek motivasyonla çalışmasının sağlanması amacıyla sağlık çalışanlarının güvenliğine yönelik olarak alınması gereken tedbirler açıklanmış ve Sağlık hizmeti sunumu sırasında veya bu görevlerden dolayı personele karşı işlenen suçlar sebebiyle yapılacak vaka bildirimlerinde yer bakımından hiçbir ayrıma gidilmeyecek ve kamu veya özel bütün sağlık kuruluşlarında gerçekleşen vakaların tamamı, "http://www.beyazkod. saglik.gov.tr adresine, 113 numaralı telefona veya Çalışan Hakları ve Güvenliği Birimine bildirilecektir." ibaresi kullanılmıştır. Sağlık Bakanlığı bünyesinde Kalite ve Akreditasyon Daire Başkanlığına bağlı çalışmakta olan birimde sosyal hizmet uzmanları ve psikologlar 7/24 saat çalışarak özel- kamu- üniversite hastanelerinden, aile sağlık merkezlerinden, toplum sağlık merkezlerinden, 112 komuta merkezlerinden gelen şikayetleri dinleyerek psikolojik destekte bulunmaktadırlar. Mağdurların ifadelerinin raporlaştırılarak hukuki yardım sürecinden faydalanması sağlanmaktadır. Hastane ve toplum sağlığı merkezlerinde bulunan birimlerle koordineli bir şekilde çalışarak 6 aylık raporlar sonucunda şiddet olgusu istatistikleri ile uygulanabilecek önleme programları hakkında detaylı bilgi oluşturulmuştur.

Anahtar Sözcükler: Sağlık Çalışanı, şiddet, beyaz kod

Violence, as in many sectors, is an unquestionably important problem that threatens the peace of the society in health care institutions and hospitals. Violent incidents affect health workers physically and psychologically as well as affecting the work motivation of employees at the same time. In recent years, violence against health workers has increased in hospitals compared to other workplaces, and it seems that working in health institutions is more risky than other workplaces.

Emergency alert code, created to prevent violence against health workers, is called "White Code" application in our country and in the world. With this application, the safety of the workers is provided with the least risk and as soon as possible.

White code call may also include verbal and physical attacks to health workers by patients, relatives, colleagues, or others from outside. Violence in health institutions is defined as "the threatening behavior, verbal threat, economic abuse, physical assault and sexual assault by from a patient, patient relatives or any other individual to a health worker".

In this respect, a circular on the legal aid and white code application were published in the Official Gazette dated 28/04/2012 and numbered 28277. In the circular, the following is stated: "The measures to be taken for the safety of the health workers in order to ensure that the health professional works with the high motivation are explained, and, no matter the healthcare service is private or public, all of the cases of crimes committed during the health service presentation to health professional shall be reported to "http: //www.beyazkod. saglik.gov.tr, the telephone number 113, or the Employee Rights and Security Unit." Social work specialists and psychologists in the Department of Quality and Accreditation under the Ministry of Health psychologically support the issues that come from private, public and university hospitals, family health centers, community health centers, and 112 command centers. The statements of the victims are reported so that they can benefit from the legal aid process. As a result of the 6 months of reports as well as of working in coordination with the units in the hospital and community health centers, detailed information from violence statistics that can implement preventive programs are created.

Keywords: Health Worker, violence, white code

Poster 10

SUÇA SÜRÜKLENEN ÇOCUKLAR VE PEDİATRİ HEMŞİRESİNİN ROLÜ
Juvenile Delinquency and Role of Pediatric Nurses

Ahu Pınar TURAN *, **Selen ÖZAKAR AKÇA****

** Hitit Üniversitesi Sağlık Bilimleri Enstitüsü, Yüksek Lisans Öğrencisi, Çorum*

*** Hitit Üniversitesi Sağlık Yüksekokulu, Çorum*

Problemin tanımı: Fiziksel, ruhsal, sosyal olarak gelişen, ailesiyle, çevresiyle etkileşim halinde olan, toplumsal anlamda birey olmaya hazırlanan, 18 yaşından küçüklere çocuk denilmektedir. Çocuk neyin iyi neyin kötü olduğunu etkileşim kurduğu insanlardan, içerisinde yetiştiği çevreden ve toplumdan öğrenir. Suç ile ilişkili en önemli davranışsal teorinin sosyal öğrenme olduğu gözönüne alınırsa; suç, toplumun ciddi bir sorunudur ve çocuk suçluluğu da bu sorunun bir parçasıdır.

Çocuk suçluluğu hukuk sistemi içerisinde on sekiz yaşını doldurmamış kişilerin bir hukuki normu ihlal etmesi olarak tanımlanmaktadır. Çocukların doğası gereği güçsüz olmaları, hukuk ve yargı kurallarına uyum sağlamada yaşadıkları zorluklar sebebi ile güvensiz, sağlıksız ortamlara yönelip suça sürüklenmektedirler. Ayrıca henüz gelişim döneminde olmaları sebebiyle bir fiilin kanunlarla belirlenmiş bir suç sayılıp sayılamayacağını kavrama yetenekleri yetişkinlerden beklenildiği gibi değildir. Dünya'da ve Türkiye'de suça sürüklenen çocuk sayısının giderek artmakta olduğu, özellikle ülkemizde 1997-2016 yılları arasında güvenlik birimine gelen/getirilen suça sürüklenen çocukların sayısında ciddi bir artış olduğu bildirilmektedir. Çocuğun suça sürüklenmesindeki etkenler; bireysel ve çevresel faktörlerdir fakat bireysel faktörlerin, içinde yetiştiği aile ve topluma göre daha az etkili olduğu bildirilmektedir.

Amaç: Bu çalışma ile suça sürüklenen çocuklarda pediatri hemşirelerinin rolünü belirlemek ve farkındalıklarını arttırmak amaçlanmıştır.

Yöntem: Tanımlayıcı tipte yapılan bu çalışmada, çocuk suçluluğunun tanımı, epidemiyolojisi ve etiyolojisi geriye dönük olarak değerlendirilmiştir.

Sonuç: Suça sürüklenen çocukların topluma kazandırılması için mahkemelerin kurulması, cezaların uygulanması ve hapishane sürecinin olması yeterli değildir. Çünkü bu problem çocuklar için yalnızca hukuki değil aynı zamanda sosyo-psikolojiktir. Bu nedenle çocuk suçluluğu değerlendirilirken; hakim, savcı ve polislerin yanında sosyal hizmet ve adli psikiyatri uzmanları, pedagoglar, pediatri ve adli hemşirelerin yer aldığı multidisipliner çalışma ile gerçekleştirilmelidir.

Anahtar Sözcükler: Çocuk, Çocuk Suçluluğu, Hemşire

Problem Statement: A child is defined as any person below the age of 18 that is in the phase of physical, mental and social development and that interacts with their environment and families, prepared to be an individual in a social sense. A child learns what is right or wrong from the individuals they interact with and from the environment or the society they grew up in. Considering that the most notable behavioral theory related with crime is social learning, crime is a serious issue in the society and juvenile delinquency is a part of the problem.

Juvenile delinquency, by law, refers to the violation of any legal norm by those below 18. Since a child, by definition, is vulnerable and may find it difficult to adapt to the law, they are pushed into insecure, unreliable environment and finally dragged into crime. Besides, contrary to what is expected from an adult, a child, still through developmental stages, should not be expected to understand if a particular action is considered crime or not. It was reported that the number of juveniles pushed to crime across the world and in Turkey was gradually increasing and the number of those children brought in the security units in our country dramatically increased especially in 1997-2016. The factors leading children into crime are individual and environmental, and it was reported that individual factors play a lesser role in juvenile delinquency than that of the family and the society they grew up in.

Objective: This paper aims to establish the roles of pediatric nurses dealing with the children pushed into crime and raise their awareness among pediatric nurses.

Method: In this descriptive study, definition, epidemiology and etiology of juvenile delinquency were retrospectively evaluated.

Conclusion: For the reintegration of the children pushed to crime; courts, punishment and serving sentence are not sufficient since this is not only a judicial but also a socio-psychological issue. Therefore, in dealing with juvenile delinquency, judge, prosecutor and the police should work in coordination with a multidisciplinary team of social services, forensic psychiatry specialists, pedagogues, child himself and forensic nurses. In this respect, pediatric nurses are to provide the necessary support and care during the diagnosis, treatment and rehabilitation of the children pushed into crime in order to reintegrate them into the society and should know how to assess and evaluate the problems encountered in treatment and interviews, and should teach the children how to deal with these problems.

Keywords: Child, Juvenile Delinquency, Nurse

Poster 11

ÇOCUK İSTİSMARI VE İHMALİNİN KURAMSAL BOYUTU

Theoretical Dimension Of Child Abuse And Neglect

Selda YÜZER ALSAÇ*, Birgül TUNCAY*, Sevim ÇİMKE*

**Bozok Üniversitesi Sağlık Yüksekokulu, Çocuk Sağlığı ve Hastalıkları Hemşireliği A.D, Yozgat*

Çocuk istismarı, ana baba ya da başka bir erişkin tarafından çocuğa yöneltilen, çocuğun fiziksel, duygusal, sosyal ve bilişsel gelişimine zarar verebilecek eylemlerin gerçekleştirilmesidir.

Çocuk istismarının gelişimin tüm alanlarında etkili olduğunu söylemek mümkündür. İstismarın gelişim üzerindeki etkisini değerlendiren çalışmalarda bilişsel, sosyal, duygusal işlevlerde ve davranışsal gelişimde problemler ortaya çıktığı; sosyal ilişkilerde ve kendine bakım becerileri konusunda düşük benlik saygısı vedepresyon görüldüğü; problem çözme sırasında öfke ve engellenme yaşandığı belirtmektedir. Ayrıca bedensel yakınmalar sergileme, akademik problemler, intihar girişimi, ruhsalproblemler ve sigara ve alkol kullanımı davranışlarının da istismara uğrayan çocuklarda görüldüğü saptanmıştır. İstismara uğrayan ve etkilerini uzun süre yaşayan bireylerin de gelecekte istismar ve ihmal olgularına neden oldukları yapılan çalışmalarca kanıtlanmıştır. İstismarın nedenlerinin ve gelişim üzerindeki etkilerinin anlaşılması istismar, kapsamı ve etkileri konusundaki bilgilerin kapsamı açısından önemlidir.

Tüm dünyada görülen çocuk istismar ve ihmalinin etiyolojisini ve risk faktörlerini anlamak için pek çok araştırma yapılmış ve teorik modeller geliştirilmiştir. Çocuk istismarı ve ihmali konusundaki modeller istismar tiplerine özgü olmayıp, tüm istismar ve ihmal tiplerini bir bütün olarak ele almakta ve açıklamaya çalışmaktadır.Farklı bilim dallarında yapılan araştırmalar, istismara neden olan etkenleri, kendi iç disiplinleri çerçevesinde açıklamaya çalışmıştır. Çocuklara uygulanan istismar ve ihmalin açıklanmasına yönelik yapılan her araştırma, elde edilen verilerin farklı yönlerden açıklanmasına neden olmaktadır.

Literatürde çocuk istismarı ve ihmalini açıklamaya çalışan kuramlar psikolojik, sosyolojik, sosyal durumsal ve sosyal öğrenme olmak üzere dört grupta ele alınmaktadır.Çocuk istismarı ve ihmali alanında tüm olguların oluşum ve nedenlerinin kuramlarla açıklanması risk faktörlerinin, etkileşim sürecinin, sonuçlarının belirlenmesine ve müdahale programlarının geliştirilmesine çok yönlü katkıda bulunacaktır.

Anahtar Sözcükler: Çocuk istismarı, çocuk ihmali, kuram

Child abuse is the perpetration of actions that could be harmful to the child's physical, emotional, social and cognitive development by parents or other adults.

It is possible to say that child abuse can affect all the areas of the child's development. Several studies investigating the effect of abuse on development have reported that problems emerge in cognitive, social, emotional functions and behavioral development, that victims have low self-esteem and suffer depression in social relationships and self-care skills, and that they experience anger and frustration during problem solving. In addition, abused children have also been reported to have somatic complaints, academic problems and psychological problems, attempt to commit suicide, smoke and drink alcohol. In several studies, it has also been proved that individuals who have been subjected to abuse and have suffered from its effects for a long time become the perpetrators of abuse and neglect in the future.Understanding the causes of abuse and its effects on development is of importance in terms of the information regarding abuse and its coverage and effectiveness.

To understand the etiology and risk factors of child abuse and neglect, a lot of research has been conducted and theoretical models have been developed all over the world. Models on child abuse and neglect are not specific to certain types of abuse but try to deal with all types of abuse and neglect as a whole and explain them.Research conducted in different branches of science has tried to explain the causes of abuse within their own internal disciplines.Every research aimed at explaining the abuse and neglect perpetrated against children explains the data obtained from a different aspect.

In the literature, theories trying to explain child abuse and neglect are categorized into four groups: psychological, sociological, social situational and social learning. Explanation of the occurrence and causes of all the cases of child abuse and neglect with theories will multidimensionally contribute to the identification of the risk factors, determination of the outcomes of the interaction period and the development of intervention programs.

Keywords: Child abuse, childneglect, theory

Poster 12

HEMŞİRELİK MÜFREDATINDA ÇOCUK İSTİSMAR VE İHMALİNE İLİŞKİN EĞİTİMİN ÖNEMİ

The Importance of Education on Child Abuse and Neglect in Nursing Curriculum in Turkey

Emine Tuğba TOPÇU*, Büşra ALPASLAN, Yasemin MURAT****

**Ankara Yıldırım Beyazıt Üniversitesi Sağlık Bilimleri Fakültesi Hemşirelik Bölümü, Hemşirelik Esasları Anabilim Dalı*

***Ankara Yıldırım Beyazıt Üniversitesi Sağlık Bilimleri Fakültesi Hemşirelik Bölümü, Lisans öğrencisi*

Çocuk istismarı, erişkin biri tarafından yapılan bedensel ve psikolojik olarak sağlıklarına zarar veren, fiziksel, duygusal, cinsel ya da zihinsel gelişimlerini engelleyen tutum ve davranışlardır. Ancak yapılan bu davranışın, mutlaka çocuk tarafından algılanması veya erişkin tarafından bilinçli olarak yapılması gerekli değildir. Çocuk ihmali ise; çocuğun sağlığı, fiziksel veya psikolojik gelişimi için ihtiyaç duyduğu gereksinimlerinin yerine getirilmemesi durumudur. Tüm sağlık profesyonellerinin istismar ve ihmalin erken tanısı, tedavisi, önlenmesinde, aile ve toplumun bu konuda bilinçlendirilmesinde aktif rol almaları gerekir. Bu rolü uygun şekilde gerçekleştirebilmeleri için çocuk istismarı ve ihmali konusunda eğitim almış olmaları gerekmektedir. Bu nedenle sağlık çalışanları çocuk istismarı ve ihmalinin belirti ve risklerini henüz öğrenim hayatlarında bilmeleri, çocuk istismar ve ihmalinin erken tanı ve tedavisinde büyük rol oynayacaktır.

Hemşirelik bölümü öğrencilerinin çocuk istismarı ve ihmali ile ilgili yeterli eğitim alması farkındalığın arttırılması ve ihmal/istismarın önlenmesi açısından önemlidir. Yapılan müfredat taramasına göre Türkiye'deki hemşirelik lisans eğitiminde 4 üniversitenin hemşirelik bölümünde Çocuk İstismar ve İhmali dersi verildiği, 2 üniversitede Çocuk Sağlığı ve Hemşireliği dersi içinde konu olarak işlendiği, başka 2 üniversitede ise Adli Hemşirelik dersi içinde konu olarak işlendiği görülmüştür.

Türkiye'de hemşireler ile yapılan çalışmalarda sağlık çalışanlarının çocuk istismarı ve ihmali ile ilgili yeterince bilgisinin bulunmadığı görülmüştür. Öğrencilerle yapılan çalışmalarda da benzer şekilde bilgi düzeyleri yetersiz bulunmuştur. Yapılan çalışmalara göre öğrencilerin istismar ve ihmal konusundaki farkındalıklarının arttırılması için eğitim programlarının düzenlenmesi, müfredat programlarında istismar ve ihmal konusuna daha fazla yer verilmesi, mevcut derslerin içerik ve etkinliğinin değerlendirilmesi için yeni çalışmalar yapılması, multidisipliner yaklaşım benimsenerek çözüm yoluna gidilmesi önerilmektedir. Düzenlenecek eğitim programlarında öğrencilerin bölüm, sınıf, cinsiyet ve kültürel özelliklerinin de dikkate alınmasının verilen eğitim kadar önemli olduğu unutulmamalıdır.

Anahtar Sözcükler: Çocuk istismarı, adli hemşirelik, hemşirelik öğrencileri.

Child abuse is an attitude and behaviors made by an adult person that physically and psychologically damage childrens' health and prevent their physical, emotional, sexual or mental development. However, it is not compulsory that this behavior should be perceived by the child or consciously done by the adult. Child neglect is not fulfilling the needs for health, physical or psychological development of the child. All health professionals should take an active role in early recognition, treatment, prevention and should raise awareness among families and community about abuse and neglect. In order to be able to carry out this role appropriately, they must be trained in child abuse and neglect. Therefore, health workers will play a major role in the early diagnosis and treatment of child abuse and neglect if they learn the signs and risks of child abuse and neglect in their education life.

It is important for nursing students to receive adequate training in child abuse and neglect, to raise awareness and to prevent neglect / abuse. However, when the curricula of universities offering nursing undergraduate education in our country are examined, it was seen that "Child Abuse and Neglect" was taught in four universities in the nursing department; it was covered in the Child Health and Nursing course in two universities and it was handled as a subject in the Forensic Nursing course in two other universities.

In studies conducted with nurses in Turkey, it has been found that the knowledge of health professionals about child abuse and neglect is inadequate. Similarly, knowledge levels were found to be inadequate in studies conducted by students. It is suggested that education programs should be organized in order to increase the awareness of students about abuse and neglect, to give more attention to abuse and neglect in curriculum programs, to make new studies for evaluating the content and effectiveness of existing courses and to produce solutions by adopting multidisciplinary approach. It should not be forgotten that considering the part, class, gender and cultural characteristics of the students in the educational programs to be organized is as important as the education given.

Keywords: Child abuse, forensic nursing, nursing students.

Poster 13

ADLİ OLGULARIN OLUŞMA SÜRECİNE FARKLI BİR YAKLAŞIM

A Different Approach to the Formation of Forensic Cases

Seval Keloğlan MÜSÜROĞLU *, **Kenan GÜMÜŞ** *, **Nurhan DOĞAN** *

**Amasya Üniversitesi Sağlık Bilimleri Fakültesi, Amasya*

Amaç: Ceza ile ilişkili beyin yapılarının ve nörobiyolojik mekanizmaların aydınlatılması suç, ceza ve adli olay sarmalının çözümlenmesinde farklı yollar üretilmesine yardımcı olacaktır. Sunulan bu özette korku, öfke, kaçma, cezalanma gibi adli olaylar ile neden sonuç ilişkisi ile yakından ilişkili amigdalaya dikkat çekilmesi amaçlanmıştır.

Metot: Derlemenin oluşturulmasında pubmed, science direct, google scholar gibi uluslararası literatürü barındıran veri tabanları taranarak elde edilen tam ve özet metin süreli yayınlar ve konu ile ilgili kitap bölümlerinden yararlanılmıştır.

Bulgular: Beyinde uyku-uyanıklık döngüsü, motivasyon, öğrenme ve hafıza, haz ve cezalanma duygularının motivasyonal kontrolü limbik sistem tarafından yürütülür. Limbik sistemde ödül ve ceza merkezleri bulunmaktadır. Ödül ve ceza merkezleri, fiziksel aktivitelerimizin, dürtülerimizin, nefretimizin ve motivasyonlarımızın kontrolünde önemlidir. Beyinde ceza merkezleri, silvius kanalının çevresi, talamus ve hipotalamusun periventriküler alanı ve daha az oranda amigdala ve hipokampusun bazı alanlarında bulunmaktadır. Beyinde ödül merkezlerinin uyarılması sakinleşme ve uysallaşmaya neden olur iken ceza merkezlerinin uyarılması öfke olgusuna neden olmaktadır. Amigdala ödül ve cezanın yanında insanların yüz ifadelerini ve bakışlarını tanıma ile de ilişkilidir. Amigdala hasarının sosyal etkileşimleri bozduğu da bilinmektedir. Bununla birlikte bozulan bu etkileşimin birtakım adli durumların meydana gelmesine katkı sağlayıp sağlamadığı araştırılması gereken bir noktadır. Ayrıca cezaya karşı duyarlılık ile amigdala hacmi arasında pozitif korelasyon bulunmaktadır.

Sonuç: Amigdalanın, bulgular bölümünde belirtilen özelliklerinin ileri klinik ve laboratuvar çalışmalarla ortaya konulması adli olgu ve olayların meydana gelme sürecinde bir takım organik faktörlerin etkili olabileceği varsayımını açıklamaya yardımcı olabilir. Bu faktörlerin ortaya konulması adli olayların oluşma sürecine müdahale ve dahası önleme girişimini kolaylaştırması muhtemel bir sonuç olabilir.

Anahtar Sözcükler: Ceza, Amigdala, Beyin

Aim: The elucidation of the criminal-related brain structures and neurobiological mechanisms will help to produce different ways of resolving the helix of crime, punishment and judicial cases. Drawing attention to the forensic events such as fear, anger, escape, punishment and to the amygdala, which is closely related to the cause-effect relationship, is aimed in this research.

Method: In the creation of the review, full and summary textual publications obtained by scanning data bases containing international literature such as PubMed, Science direct, Google scholar and book sections related to the subject were utilized.

Results: The motivational control of sleep-wake cycle, motivation, learning and memory, pleasure and punishment is carried out by the limbic system in the brain. The limbic system has reward and punishment centres. Rewards and punishment centres are important to control our physical activities, impulses, detestation, and our motivations. The punishment centres in the brain are located around the silvius channel, the periventricular area of the thalamus and the hypothalamus, and less frequently in some areas of the amygdala and hippocampus. The stimulation of the reward centres causes calming and mentalization while the stimulation of punishment centres causes anger to occur in the brain. Amygdala is also associated with recognizing people's facial expressions and glances as well as reward and punishment. Damage of amygdala is known to cause impairments in social interactions. However, it is a point to investigate whether this interrupted interaction contributes to the formation of some judicial situations. There is also a positive correlation between susceptibility to punishment and amygdala volume.

Conclusion: Further clinical and laboratory studies of the characteristics of the amygdala mentioned in the findings part may help explain the hypothesis that a number of organic factors may be involved in the process of forensic cases and events. These factors can be put forward an initiative to facilitate the prevention interventions and more likely to result in the formation process of criminal cases. The introduction of these factors could be a possible outcome of intervening in the process of the creation of forensic cases and, moreover, facilitating the attempt to prevent them.

Keywords: Punishment, Amygdala, Brain

Poster 14

ÜLKEMİZDE ADLİ HEMŞİRELİĞİN İHTİYAÇ ALANLARINDAN BİRİ: CİNSEL SALDIRI MUAYENE HEMŞİRELİĞİ

One of Required Field of Forensic Nursing In Our Country: Sexual Assault Nurse Examiner

Sibel PEKSOY*, İlknur DEMİRHAN*, Sevil ŞAHİN*, Sena KAPLAN*

**Ankara Yıldırım Beyazıt University, Faculty of Health Sciences, Department of Nursing, Ankara/TURKEY*

Adli hemşirelik; şiddetten istismara, yaralanmalardan kazalara, zehirlenmelerden kriminal düşüklere kadar sağlık uygulamalarına yönelik tüm alanları kapsamaktadır. Hemşirelik adli vakalarda bireyi ilk değerlendiren, ilk iletişimi sağlayan, kanıtların toplanmasına ilk müdahale eden meslek gruplarından biridir. Bu kapsamda; kanıtların güvenilir olarak toplanması, bireye bakımın her yönden (fiziksel, psikososyal) sağlanmasında özellikle "Cinsel Saldırı Muayene Hemşireleri"ne önemli görevler düşmektedir.

Cinsel Saldırı Muayene Hemşirelerine özellikle acil birimlerde ihtiyaç duyulmaktadır. Cinsel saldırıya maruz kalmış bireylerin değerlendirilmesinde, hemşirelere duyulan gereksinim nedeniyle Cinsel Saldırı Muayene Hemşireliği önemli bir çalışma alanını oluşturmaktadır. Cinsel Saldırı Muayene Hemşireliği özellikle 20. Yüzyılın ikinci yarısında Amerika Birleşik Devletleri'nde ortaya çıkmıştır. Cinsel Saldırı Muayene Hemşiresi cinsel saldırıya uğramış bireylere yönelik özel bir eğitim sürecinden geçmiş olmalıdır. Bu alanda çalışacak hemşirelerin acil, anne-çocuk sağlığı ve yoğun bakım alanlarında en az iki yıl deneyim sahibi olması gerekmektedir. Dolayısı ile bu alanda çalışan hemşirelerin bakım ve tedavi konusunda yeterli eğitim ve tecrübeye sahip olması önemlidir.

Cinsel Saldırı Muayene Hemşireleri cinsel saldırıya uğramış bireylerin gereksinimi olan fiziksel muayeneyi yapma, adli muayeneyi gerçekleştirme, kanıtların usulüne göre toplanması, bireyin anamnezini objektif olarak alma, tedavi ve bakıma yönelik hizmetleri (cinsel yolla bulaşan hastalıkların tespit ve tedavisi, gebelik testi, gerekiyorsa tıbbi girişime hazırlama, bireyi bilgilendirme, yakınlarına yönelik rehberlik sağlama, kontrollerini planlama gibi) yerine getirmede gerekli bilgi ve beceriye sahip olmalıdır. Bunun yanı sıra saldırıya uğrayan bireyleri ruhsal yönden de değerlendirerek; gereken destek veya tedavinin planlanması, duygusal travmaların önlenmesi, bireyin izlemini ve rehabilitasyonunu sağlamak da sorumlulukları arasında yer almaktadır.

Kanıtların güvenilir koşullarda toplanması, saklanması ve kayıtlarının tutulmasında bazı ülkelerde adli hemşireler sorumluluk üstlenmiştir. Ülkemizde ise adli hemşireliğe ilişkin mevzuatta belirtilmiş bir görev tanımı yer almamaktadır. Bununla birlikte adli hemşireliğin özelleşmiş alanı olarak Cinsel Saldırı Muayene Hemşireliğine yönelik de yasal bir düzenleme bulunmamaktadır. Bu özelleşmiş alanda, mevzuatta ve klinik uygulamada gerekli düzenlemelerin yapılması önem arz etmektedir.

Anahtar Sözcükler; Adli Hemşirelik, Cinsel Saldırı, Mesleki Sorumluluk.

Forensic nursing is covered all areas for health interventions, including from violence to abuse, from injures to accidents, from poisonings to criminal miscarriages. Nursing is one of the profession groups that evaulating firstly in judicial cases, providing the firstly communication, and intervene in the collection of evidence. In this context: there are important responsibilities for especially "Sexual Assault Nurse Examiner (SANE)" where reliable collection of evidence, individual care is provided from all sides (physical, psychosocial).

Sexual Assault Nurses Examiner are needed in especially emergency departments. In the evaluation of individuals exposed to sexual assault, SANE constitutes an important field of study due to the need for nurses. SANE has emerged especially in the United States in the second half of the 20th century. SANE must have passed a special education process for those who have been sexually assaulted. Nurses working in this area should have at least two years of experience in emergency, maternal-child health and intensive care units. It is therefore important that nurses working in this area have adequate training and experience in care and treatment.

Sexual Assault Nursing Examiners must have the necessary knowledge and skills to perform the physical examinations required by the sexually assaulted individuals, to perform the forensic examination, to collect the evidence according to the procedure, to objectively take the anamnesis of the individual, and to provide treatment and care (For exampe: diagnosis and treatment of sexually transmitted diseases, pregnancy test, preparing medical intervention if necessary, informing the individual, providing guidance for the relatives, planning the controls). In addition to these, by evaluating the individuals who are attacked from the spiritually; planning of necessary support or treatment, prevention of emotional trauma, monitoring and rehabilitation of the individual are among the responsibilities of these nurses.

In some countries, forensic nurses take responsibility for collecting, storing and keeping evidence on reliable conditions. In our country, there is no duty definition specified in the legislation for forensic nursing. In addition, there is no legal regulation for SANE as a specialized area of forensic nursing. In this specialized area, it is important to make the necessary arrangements in the legislation and clinical practice.

Keywords: Forensic Nursing, Sexual Assault, Professional Responsibility.

Poster 15

ÇOCUK İSTİSMARINDA ADLİ HEMŞİRENİN ROLÜ

Role of Forensic Nurses in Child Abuse

Dilara KEKLİK*, Öznur BAŞDAŞ, Şenay ÇETİNKAYA*****

**Çukurova Üniversitesi, Sağlık Bilimleri Fakültesi*

***Erciyes Üniversitesi, Sağlık Bilimleri Fakültesi,*

**** Çukurova Üniversitesi, Sağlık Bilimleri Fakültesi*

Çocuk istismarı, hem tıbbi hem de toplumsal açıdan üzerinde durulması gereken önemli bir konudur. Çocuğun büyüme ve gelişmesini olumsuz yönde etkileyen her türlü davranış olarak tanımlanan çocuk istismarına, insanlık tarihi boyunca bütün kültürde rastlanmaktadır. Günümüzde yanlış bir şey yaptığı düşünülen 9-17 yaşları arasındaki her on çocuktan altısına ebeveynleri tarafından şiddet uygulandığı bilinmektedir. Türkiye'de çocuk istismarı konusunda yapılan araştırmalarda, duygusal istismarın %78 gibi yüksek bir oran ile ilk sırada yer aldığı, fiziksel istismarın %24 ve cinsel istismarın %9 oranında görüldüğü belirtilmektedir. İstismar olgularının; bildirimde yetersizliklerin olması, tanı konulmasındaki güçlükler, inkar edilmesi gibi nedenler istismar olgularının önlenmesine engel olmaktadır .işte bu noktada sağlık personelinin özellikle de bireye bütüncül sağlık hizmeti sunan hemşirelerin ve bu konuda uzmanlaşmış olan adli hemşirelerin önemli rolü bulunmaktadır. Çocuk istismarı konusunda bu bağlamda, hemşirelerden tıbbi kayıtların tutulması, kişinin üzerindeki giysilerin saklanması, biyolojik delillerin toplanması, cinsel istismara maruz kalanların daha ayrıntılı ve hassas bir şekilde muayene edilmesi, fiziksel değerlendirme, adli muayene konularında diğer ekip üyelerine yardımcı olması ve gerekeni uygulaması beklenmektedir. Çocukları istismardan korumada sağlık çalışanları ve pek çok meslekten insanların çabası gereklidir. Ülkemizde adli hemşireliğin lisans ve lisansüstü hemşirelik eğitim müfredatına eklenmesi, konuyla ilgili gerekli kanun ve yönetmeliklerin çıkarılması, bilimsel araştırma, kurs ve seminerlerin düzenlenmesi adli hemşireliğin gelişmesine katkı sağlayacaktır. Çocuk istismarı bir çok sektörün işbirliğini gerektireceğinden adli hemşirelerin de burada rol alması önem taşımaktadır. Çocuk istismarı önlenebilir bir sorun olarak ele alınmalı, disiplinlerarası işbirliği sağlanmalıdır.

Anahtar Sözcükler: Çocuk, istismar, adli hemşirelik

Child abuse topic is an important point to be emphasized both in terms of medical and social.Child abuse may be define every behaviour that can affect negatively growth and development of child is met in every culture through the human history. It is known that 6 out of 10 children aged between 9-17 years old have violence by their parents. In the studies about child abuse conducted in Turkey it is indicated that rates of physical abuse and sexual abuse are 24% and 9% while the most common abuse is emotional abuse with a rate of 78%. Reasons like not enough noticing of abuse cases, difficulties in diagnosing process and denying prevent to prohibit abuse cases. In that point there is an important role of health care workers, especially nurses provide hollistic health care to individuals and the nurses specialized on that area. Forensic nursing is defined as use his/her own knowledge in the forensic board for perpetrators of violence, trauma and other crime cases and in examination and researching of victims in the trauma and/or death cases. The International Association of Forensic Nurses defined the study fields of forensic nurses like interpersonal violence, public health and security, emergency/trauma nursing and human rights violations. In this context about child abuse, it is expected from nurses that recording medical records, examining in more details and more sensitively the abuse victims, helping other team members with physical assessment and forensic examinations and doing what needed. It is needed effort of health care workers and people from many professions for protecting children from abuse. Addition of forensic nursing to our undergraduate and graduate nursing education curriculum in our country, the issuance of necessary laws and regulations on the issue and the regulation of scientific research, courses and seminars will contribute to the development of forensic nursing. Since child abuse necessitate cooperation in many sectors, it is important for forensic nurses to take part here as well. Child abuse should be considered as a preventable problem and interdisciplinary cooperation should be provided.

Keywords: Child, abuse, forensic nursing

Poster 16

ZİHİNSEL ENGELLİ ÇOCUKLARDA İSTİSMAR VE İHMALDE HEMŞİRELİK YAKLAŞIMI

Nursing Approach to the Abuse and Neglect of Mentally Disabled Children

Dilek KÜÇÜK ALEMDAR*, Emine Ela KÜÇÜK**

**Giresun Üniversitesi Sağlık Bilimleri Fakültesi Ebelik Bölümü*

*** Giresun Üniversitesi Sağlık Bilimleri Fakültesi Hemşirelik Bölümü*

Çocuk istismarı; çocuğun yakın çevresi, anne-baba ya da diğer aile fertleri, bakıcı veya herhangi bir erişkin tarafından çocuğa yöneltilen, uzmanlar ve toplum tarafından uygunsuz ve zarar verici davranış olarak nitelenebilecek, çocuğun fiziksel, duygusal, zihinsel, cinsel ve toplumsal gelişimini engelleyen her türlü eylemdir. Çocuk ihmali ise; çocuğun gelişimsel, fiziksel, duygusal gereksinimlerinin düzenlenmesi ve uygulanmasının yerine getirilmemesidir. İhmal ve istismarı ayıran en önemli öğe istismarın aktif ihmalin pasif bir olgu olmasıdır.

Çocukla ilgilenen tüm hemşirelerin, istismar ve ihmalin erken tanılanmasında, engellenmesinde, ebeveynlerin ve toplumdaki tüm bireylerin eğitilmesinde önemli rolü vardır. Çünkü çocuk ve ebeveynler ile ilk karşılaşan, ilk iletişim kuran kişi genellikle hemşiredir. Hemşire, çocuk ve ailesiyle bu konuyu konuşurken, öykü alırken ve gözlem yaparken güven verici ve teröpatik bir iletişim içinde olmalıdır.

Çoğu zaman istismar ve ihmale maruz kalmış bireylere, delil oluşturacak malzemelere ilk ulaşan, bu malzemelerin dökümünü mahkemeye delil oluşturabilecek şekilde hazırlayan ve hastanın ailesi ile ilk temasa geçen ve geçecek olan hemşiredir.

Hemşireler istismarın fiziksel değerlendirmesi sırasında çocuğun mahremiyetine özen göstermeli ve çocuğun mevcut durumundan rahatsız olabileceğini göz önünde bulundurmalıdır. İstismar olgusunu açıklamak zor olduğu için görüşmeyi yapan hemşire çocuğun ifadelerini olduğu gibi yazmalıdır. Bu raporun daha sonraki yasal işlemler için bir kayıt ve kanıt niteliği taşıyacağı unutulmamalıdır. Böylesine hassas ve olumsuz bir durumu yalnızca çocuktan alınan bilgilerle açıklamak ve değerlendirmek yeterli olmayabilir. Bu nedenle çocuğun öğretmenleri, ebeveynleri, yakın akrabaları, uzun dönemde birlikte olduğu arkadaş ve yakın çevresindeki kişilerin de ifadesi gerekebilir.

Sonuç olarak; zihinsel engelli çocukların ihmal ve istismarı tüm toplumu ilgilendiren bir sorundur. Bu çocukların bakımında hemşirelerin önemli rolü vardır. Hemşire çocuğu ailesiyle ve çevresiyle bir bütün olarak düşünmeli, çocukların büyüme ve gelişme süreçlerini, ihmal ve istismarın tüm çocuklarda ve ailelerindeki etkilerini bilmelidir.

Koruyucu sağlık hizmeti veren kurumlarda çalışan hemşirelerin, çocuk sağlığı ve hastalıkları hemşirelerinin, adli hemşirelikte görev yapan hemşirelerin zihinsel engelli çocuklarda istismar ve ihmalin erken tanılanmasında, tedavisinde, risk grubunda yer alan kişilerin tespit edilip önlemlerin alınmasında; bireylerin, ailenin ve toplumun bu konuda eğitilmesinde aktif olarak rol almaları gerekmektedir.

Anahtar Sözcükler: Zihinsel Engel, Çocuk, İstismar, İhmal, Hemşirelik

Child abuse comprises every action that impedes the physical, emotional, intellectual, sexual, and social development of the child, which could be described as inappropriate and damaging behavior by the experts and by society, and which is applied to the child by her/his immediate close circle, by their parents or other family members, by the caregiver or any other adult. On the other hand, child neglect is the non-fulfilment of the arrangement and the application of the developmental, physical, and emotional needs of the child. The main factor that differentiates neglect and abuse is that abuse is an active event while neglect is a passive one.

All of the nurses who take care of the child have important roles in the early identification and prevention of abuse and neglect, and in the education of the parents and every individual in the society. Because, nurses are generally the first people who meet the child and the parents, and who communicate with them. When the nurse is talking about this topic with the child and her/his parents, when taking medical histories and making observations, she/he should be in a reassuring and therapeutic communication.

Most of the time, nurses are the first people who reach the individuals who are abused or neglected, and the materials that can be used as evidence; and who prepare the breakdown of these materials in the form of evidence for the court and who reach and will reach the family of the patient in the first place.

During the physical assessment of the abuse, the nurses should respect the privacy of the child and they should consider that the child can be uncomfortable with the current situation. Since it is hard to explain the abuse event, the nurse should write the statements of the child as they are. It should not be forgotten that this report will be used as record and evidence for the later legal actions. It may not be sufficient to explain and assess such a sensitive and negative situation only with the information obtained from the child. Therefore, the statements of the teachers, parents, close relatives, long term friends of the child, and people in the close circle of the child may be necessary.

In conclusion, the neglect and abuse of mentally disabled children is a problem concerning the whole society. The nurses have an important role during the care of these children. The nurse should consider the child and her/his circle as a whole, should know the growth and development processes of the children, and the effects of the neglect and abuse on all children and their families.

The nurses who work at organizations giving preventive health care, child health and illnesses nurses, and nurses working in forensic nursing should take active roles in the early identification of abuse and neglect in mentally disabled children, in the determination of the individuals in the risk group and taking the precautions, and in the education of the individuals, family, and the society.

Keywords: Mentally Disabled, Children, Abuse, Neglect, Nursing

Poster 17

ACİL SERVİS HEMŞİRESİNİN ADLİ OLGULAR KARŞISINDAKİ YASAL SORUMLULUKLARI

Legal Responsibilities of Emergency Service Nurse Against Judicial Events

Emine Tuğba TOPÇU*

**Ankara Yıldırım Beyazıt Üniversitesi Sağlık Bilimleri Fakültesi Hemşirelik Bölümü, Hemşirelik Esasları Anabilim Dalı*

Acil hemşiresinin adli olgulardaki yasal sorumlulukları TCK'nın 198., 280., 281. ve CMK'nın 75. ve 76. maddelerinde belirtilmiştir. Buna göre acil hemşirelerinin sır saklama, suç bildirme, belgede sahtecilik ve iç beden muayenesi konusunda yükümlülükleri bulunmaktadır.

TCK Madde 198: Sır Saklama Yükümlülüğü

Sır saklama konusu Türk Ceza Kanunu'nun 198. maddesi kapsamında hükme bağlanmıştır. Bu madde şöyledir: Bir kimse resmi mevkii veya meslek sanatı icabı olarak ifşasında zarar melhuz (zarar vereceği düşünülen) bir sırra vakıf olupta meşru bir sebebe ve müstenit olmaksızın o sırrı ifşa ederse üç aya kadar hapis ve ağır cezayı nakdiye (para cezası) mahkum olur.

TCK Madde 280: Suç Bildirme

Yeni TCK'nın 280. maddesine göre, sağlık çalışanları görevlerini yaptıkları sırada ve bu göreve ilişkin olarak suçun işlendiğini öğrendiklerinde, bunu yetkili makamlara bildirmekle yükümlüdürler. Eğer durumu yetkili makamlara bildirmemişse veya bu hususta gecikme göstermişse, kanun 1 yıl hapis cezasıyla cezalandırır.

TCK Madde 281:Belgede Sahtecilik

Gerçeğin meydana çıkmasını engellemek amacıyla bir suçun delillerini yok eden, gizleyen, değiştiren veya bozan kişi altı aydan beş yıla kadar hapis cezası ile cezalandırılır.

CMK Madde 75:(Değişik: 25.05.2005 – 5353/2 md.)

(2) İç beden muayenesi yapılabilmesi veya vücuttan kan veya benzeri biyolojik örnekler alınabilmesi için müdahalenin, kişinin sağlığına zarar verme tehlikesinin bulunmaması gerekir. İç beden muayenesi veya vücuttan kan veya benzeri biyolojik örnekler alınması, ancak tabip veya sağlık mesleği mensubu diğer bir kişi tarafından yapılabilir.

CMK Madde 76:(Değişik: 25.05.2005 – 5353/3 md.)

Bir suça ilişkin delil elde etmek amacıyla, mağdurun vücudu üzerinde dış veya iç beden muayenesi yapılabilmesine veya vücudundan kan veya benzeri biyolojik örneklerle saç, tükürük, tırnak gibi örnekler alınabilmesine; sağlığını tehlikeye düşürmemek ve cerrahi bir müdahalede bulunmamak koşuluyla; Cumhuriyet savcısının istemiyle ya da re'sen hakim veya mahkeme, gecikmesinde sakınca bulunan hallerde Cumhuriyet savcısı tarafından karar verilebilir. Mağdurun rızasının varlığı halinde, bu işlemlerin yapılabilmesi için yukarıdaki hükme göre karar alınmasına gerek yoktur.

Anahtar Sözcükler: Hemşirenin yasal sorumlulukları, acil hemşiresi, adli olgular.

Legal responsibilities of emergency nurse in judicial cases are stated in TCK 198,280,281 and CMK 75,76.Accordingly,emergency nurses are obliged to keep secrets, report crime,document fraud and internal body examination.

Obligation to keep secrets: İssue of secrecy is governed by Article 198 of

TCK.This article is as follows:If a person reveals that secret without reason or legitimate grounds for a legitimate reason,it will be sentenced to imprisonment and heavy penalty(fine) for up to three months.

Reporting a Crime:

According to Article 280 of new TCK , health professionals are obliged to report this to competent authorities when they find out that they have committed a crime in the order in which they are performing their duties and in relation to this reference.If case hasn't been reported to competent authorities or case has been delayed,law will be punished with one year prison term.

Lieutenant Fraud:

Person who destroys, conceals, modifies or disrupts the evidence of a crime in order to prevent the truth from going to ritual is punished with imprisonment for six months to five years.

CMK Article 75:(Amended: 25.05.2005-5353/2 Article):

In order to be able to perform an internal body examination or take blood or other biological samples from body,there is no danger of interfering with health of the person.İnternal body examination or Blood/other biological samples taken from body can only be taken by another person from medical/health profession.

CMK Article 76:(Amended: 25.05.2005 - 5353/3 art.):

In order to obtain a suicide-related evidence, victim can have an external/internal body examination on the body,or samples such as hair,saliva,and nails with blood or other biological samples from the body;provided that it doesn't jeopardize its health and doesn't involve a surgical intervention;The public prosecutor may decide whether prosecutor of Republic or judge or the court is in disadvantage in case of delay.In case of disposition of victim,there is no need to make a decision according to the above provision in order to be able to carry out these transactions.

Keywords: Legal responsibilities of nurses, emergency nursing, forensic cases.

Poster 18

ÇOCUĞA YÖNELİK ŞİDDETE ADLİ HEMŞİRELİK YAKLAŞIMI

Forensic Nursing Approach To Violence Against Children

Gamze YILMAZ*, Dilek KÜÇÜK ALEMDAR**

**Ağrı İbrahim Çeçen Üniversitesi Sağlık Yüksek Okulu Hemşirelik Bölümü*

*** Giresun Üniversitesi Sağlık Bilimleri Fakültesi Ebelik Bölümü*

Şiddet, evde, okulda, yaşamın tüm alanlarında görülen, bir kişi tarafından bir başkasına acı vermek/yaralamak amacıyla yapılan ve kabul görmeyen davranışları içermektedir. Her çocuğun şiddetten uzak ve sağlıklı bir yaşam sürme hakkı vardır. Ancak her yıl dünyada milyonlarca çocuğun fiziksel, cinsel ya da duygusal şiddete uğradığı ya da tanık olduğu bildirilmektedir. İnsanın gelecekteki yaşamının temellerinin atıldığı en özel ve hassas dönem olan çocukluk döneminde maruz kalınan şiddet çocuklarda anti-sosyal davranışlar, dikkat azlığı, okul başarısında düşüklük, düşük benlik saygısı, güvensizlik, madde bağımlılığı, intihar, depresyon, yeme bozuklukları gibi bir dizi fiziksel, sosyal ve ruhsal sorunlara yol açmaktadır. Şiddete tanık olan, şiddet ortamında büyüyen çocukların geleceğin şiddet uygulayanları veya istismarcıları olma olasılıkları daha fazla olmaktadır. Suç ve şiddet olaylarının arttığı günümüzde adli olgularda hem mağdurların hem de faillerin ilk karşılaştığı ve onlarla ilk iletişime giren sağlık ekibi üyesi hemşirelerdir. Adli alanda çalışan hemşire şiddet, çocuk istismarı ve ihmali, hırpalanmış çocuk sendromu ve ani çocuk ölümü gibi olayların olma ihtimallerinin incelenmesi, bu olaylarının kabulü ve değerlendirilmesi, tedavisi, çocukların koruyucu hizmet veren birimlere yönlendirilmesi, biyolojik ve fiziksel kanıtların toplanması ve korunması, adli raporun yazılması, mağdur ve yakınlarının izlemi, destek ve rehabilitasyonunda ve gerektiğinde tanık olarak görev almada aktif rol oynar. Adli hemşirenin eğitim ve danışmanlık yapma, şiddeti önleyici rol ve sorumlulukları da bulunmaktadır. Ailelerin eğitilmesi ve desteklenmesi, çocukların yaşama olumlu bir ortamda başlangıç yapmalarını sağlayarak çocukların korunması ve şiddeti önleme açısından temel bir yaklaşımdır. Adli hemşireliğin ilke ve kavramlarının daha kapsamlı farkına varılması ve kavranması, sağlık hizmetlerinin donanımlı ve duyarlı profesyoneller tarafından verilmesi ve adli yaklaşımın çocuğun öncelikli yararına odaklanması gibi koruyucu yaklaşımların yerleştirilmesi iyi bir eğitim gerektirmektedir. Ulusal ve uluslararası ölçekte etik, adli olgulara bütüncül hemşirelik yaklaşımını uygulayabilecek, profesyonel liderlik ve sorun çözme becerilerine sahip uzman adli hemşireler yetiştirilmesine ve hemşirelerin adli ekip içinde birçok adli olayın çözümüne katkı sağlamalarına gereksinim duyulmaktadır.

Anahtar Sözcükler: Şiddet, çocuk, adli hemşirelik

Violence includes behaviors that are visible in home, school and all areas of life and have the purpose of giving pain/injury to another person and are not accepted. Each child has the right to live a healthy life that is far from violence. However, it is stated that every year millions of children are or witnessed to have been subject to physical, sexual or emotional violence. Violence being subjected during childhood, which is the most special and sensitive period of the person that lays the bases for his future life, can cause series of physical, social and mental problems in children such as anti-social behaviors, lack of attention, poor school performance, low self-esteem, insecurity, drug abuse, suicide, depression and eating disorders. The possibility of children that witness violence or grow up in an environment of violence becoming the violence persons or exploiters of the future is very high. In today's world with growing crime and violence, the health care members that first meet and contact both the victims and the perpetrators are nurses. Nurse working in the forensic field plays an active role in the analysis of the possibility of incidents such as violence, child abuse and negligence, battered child syndrome, the admittance and assessment of these incidents, their treatments, referring the children to units that provide preventive service, gathering and protecting the biological and physical evidence, writing the forensics report, monitoring the victim and his relatives, supporting and rehabilitation as well as being witness when necessary. Forensic nurse has also the role and responsibilities of providing training and consultancy and preventing violence. Training and supporting the families is a fundamental approach in terms of protecting the children and preventing violence by enabling the children to start their lives in a positive environment. Being aware of and apprehending the principles and concepts of forensic nursing more comprehensively, providing health services through equipped and sensitive professionals and adopting the preventive approaches such as having forensics approach focus the initial benefit of the child necessitate a good education. It is needed to train forensic nurses that are ethical nationally and internationally, can apply holistic nursing approach on forensic phenomena, has professional leadership and problem solving abilities and to have the nurses make contributions in solving many forensic phenomena in the forensic team.

Keywords: Violence, child, forensic nursing

Poster 19

ACİL KLİNİKLERDE CİNSEL İSTİSMARA YÖNELİK HEMŞİRELİK YAKLAŞIMLARI

The Approaches of Nursing to Sexual Abuse in Emergency Clinics

Özlem ŞAHİN*

**Bozok Üniversitesi Sağlık Yüksekokulu, Cerrahi Hastalıkları Hemşireliği, Yozgat*

Acil kliniklere başvuran önemli bir kısmını adli vakalar oluşturmaktadır. Adli vaka olarak kabul edilen cinsel istismar, toplumlarda ne boyutta olduğu iyi bilinmemesi, çoğu kez gizli kalması, mağdurlarının pek fazla dile getirememesinden dolayı acil çalışanlarının gözden kaçırdığı önemli bir sağlık problemidir.

Sağlık çalışanlarının bu gizliliği ortaya çıkarmak için yeterli özende davranmaması, problemin boyutlarını anlayamaması, istismar tanısı koymak için yeterli bilgi sahibi olmaması, aile içi meselelere karışmak istememesi, olgulara tanı koyma veya rapor hazırlama konusunda isteksizlik, adli prosedürü bilmemesi veya uygulamaması, olayları yeterince belgelendirmemesi pek çok istismar olgusunun atlanmasına, mağdurların tekrarlayan şiddete maruz kalmalarına neden olabilmektedir. Hatta bazen ölüme kadar gidebilen sonuçlara yol açabilmektedir. Vakayı ilk gören, konuşan ve laboratuvar örneklerini alan acil hemşiresi kanıtları toplarken çok dikkatli olmalıdır. Her yaştan ve sosyoekonomik gruptan kişilerin cinsel istismara maruz kalabileceği unutulmamalıdır.

Cinsel istismara uğramış kişilerle karşılaşan acil hemşiresi, mağdurlarının fiziksel değerlendirilmesi, fiziksel ve biyolojik delillerin toplanması, cinsel yolla bulaşan hastalıkların değerlendirilmesi için gerekli testlerin yapılması, tedavi ve önerilerde bulunulması, tecavüze bağlı oluşabilecek olası gebeliklerin önlenmesi, destek amaçlı tedavilerin uygulanması, duygusal travmanın önlenmesi, mağdurun izlemini ve rehabilitasyonunu, adli rapor yazımını sağlamalı ve gerektiğinde tanık olarak görev almalıdır.

Anahtar Sözcükler: cinsel istismar, adli vaka, acil klinikler, acil hemşiresi

Forensic cases create a significant part of the patients applying to emergency clinics. Sexual abuse, which is considered a forensic case, is an important health problem missed of the emergency workers due to the fact that ıt is not known to the what extent of the society, their is often hidden, the victims can not speak much. To reveal this confidentiality of health workers that their dont to act adequately attention, inability to understand the dimensions of the problem, not having enough knowledge to put an abuse diagnosis, in ability to interfere with family matters, reluctance to diagnose or report on cases, dont know orapply forensic procedure, not adequately documenting events can cause to the missed of many cases of abuse, that the victims are exposed to repetitive violence. Even it can sometimes lead to results that go as far as death. Emegency clinic nursing who first saw, spoke and received laboratory samples should be very careful when collecting evidence. It should not be forgotten that the people of allages and socioeconomic groups may be exposed to sexual abuse.

Emergency nurse who has encountered sexually abused persons should be provide physical assessment of victims, collection of physicaland biological evidence, conducting the necessary tests for the evaluation of sexually transmitted diseases, treatment and recommendations, prevention of possible pregnancies that may be due to rituals, application of supportive therapies, prevention of emotional trauma, monitoring and rehabilitation of the victim, forensic report writing and, if necessary, task shoultake as witnesses.

Keywords: Sexual abuse, sexual neglect, forensic case, emergency clinics, emergency nurse

Poster 20

HEMŞİRELİKTE DÖKÜMANTASYONUN ADLİ OLGULARDAKİ YERİ

The Importance of Nursing Documentation in Forensic Cases

Kamile KIRCA*

**Kırıkkale Üniversitesi Sağlık Bilimleri Fakültesi Hemşirelik Bölümü / Kırıkkale*

Hemşireler çalıştıkları kurumlarda çok sayıda hastaya bakım verirken, tüm bakım hizmetlerini kayıt altına almakla sorumludurlar. Hemşirelik mesleği hasta bakımı yanında hastaya yapılan bakım hizmetlerinin kayıt edilmesi ve düzenlenmesi hizmetlerini de içermektedir. Hemşirelikte kullanılan kayıt formları hazırlanırken hasta güvenliğinin sağlanması birinci öncelik olarak hedeflenmiştir. Hemşirelik kayıtları ile hasta dosyalarının tam ve dikkatli tutulması, sağlık bakımı uygulamalarında kalitenin sağlık hizmetlerine yansıması açısından önemlidir.

Adli tıp için en önemli kaynak hasta dosyalarıdır. Bu dosyalar adli tıp vakalarında, hem hastane hem de sağlık profesyonelleri için büyük önem taşımaktadırlar. Aldıkları bakım hizmetinden memnun olmayan ya da kendilerine yanlış tedavi uygulandığını düşünen kişiler tedavi gördükleri sağlık kurumlarına ya da bu kurumlarda çalışan sağlık personeline dava açarak şikayet edebilmektedirler. Bu durumlarda kurumun ya da personelin kendisini savunmak için kullanacağı tek delil ve en iyi savunma aracı, düzenli, okunaklı ve anlaşılır bir şekilde tutulmuş olan hasta dosyaları ya da kayıtlardır. Bununla birlikte sağlık kurumuna, öldürme, yaralama, taciz gibi davalardan dolayı başvuran kişilerin tıbbi özellikleri kendi hasta dosyalarına kayıt edilir ve bu dosyalar daha sonra konu ile ilgili adli davalarda kanıt olarak kullanılmaktadır.

Acil servis hemşireleri ve ameliyathane hemşireleri sıklıkla adli vaka olarak kabul edilmiş ve çeşitli nedenlerle opere edilmesi gereken hastalarla karşılaşabilmektedirler. Bu nedenle özellikle bu birimlerde çalışan hemşirelerin ilgili yasal süreçleri bilmesi ve kurumun prosedür ve talimatları doğrultusunda hareket ederek adli sürecin sağlıklı işlemesini sağlamaları gerekmektedir. Delil zincirinin korunması, kayıtların doğru ve eksiksiz olmasının sağlanması esas olmalıdır.

Kayıtların teknolojik gelişmeler doğrultusunda doğru ve tam tutulması ve yapılan hataların kayıt altına alınması konusunda tüm sağlık personeli cesaretlendirilmelidir. Hemşirelik prosedürlerine ait talimatnameler oluşturularak standardizasyon sağlanmalıdır.

Anahtar Sözcükler: hemşirelik, dökümantasyon, adli olgu

Nurses are responsible for recording all care services while they are in care for a large number of patients in the institutions they work with. nursing occupation patient care as well as the registration and regulation services of the care services provided to the patient. Providing patient safety is the first priority when preparing registration forms used in nursing. Full and careful keeping of nursing records and patient files is important for the quality of health care services to reflect on health care practices.

The most important resource for forensic medicine is patient files. These files are of great importance for forensic medicine cases, as well as for hospital and health professionals. Persons who are not satisfied with the care they receive or who think that they have been given the wrong treatment may complain by filing a lawsuit against the health care institutions or the health personnel working in these institutions. In these cases, the only evidence and the best means of defense that the institution or staff will use to defend itself are patient files or records that are kept in a regular, legible and understandable manner. However, for medical institutions, the medical characteristics of those who apply for such acts as killing, wounding, harassment are recorded in their patient files and these files are later used as evidence in judicial cases related to the subject.

Emergency nurses and operating room nurses are often considered as forensic cases and may encounter patients who need to be treated for various reasons. For this reason, nurses working in these units should be aware of the relevant legal processes and act in accordance with the institution's procedures and instructions to ensure that the judicial process is healthy. Protecting the chain of evidence should ensure that records are accurate and complete.

All health personnel should be encouraged to keep accurate and complete records in line with technological developments and to record the errors made. Standardization should be ensured by creating instructions for nursing procedures.

Keywords: Nursing, documentation, forensic case

Poster 21

KONJENİTAL ANOMALİLİ DOĞAN BEBEĞİN EBEVEYN- BEBEK BAĞLANMASINDA GÜÇLÜKLER

(OLGU SUNUMU)

Difficulties in parent-infant bonding of baby born with congenital anomalies

(Case Report)

Mukaddes DEMİR ACAR*, Ulviye GÜNAY, Ümran ÇEVİK GÜNER***

**Gaziosmanpaşa Üniversitesi Sağlık Bilimleri Fakültesi*

*** İnönü Üniversitesi Hemşirelik Fakültesi*

Problem Tanımı ve Amaç: Bağlanma, bebek ile birincil bakım veren kişi arasında gelişen ve bebekte güven duygusunu yerleştiren güçlü bir bağdır. Yenidoğan ile anne arasındaki bağlanmayı etkileyen birçok faktör vardır. Bu faktörlerin en önemlilerinden biri bebeğin sağlık durumudur. Bebekte konjenital anomali olması bazı ebeveynlerin bebeği kabullenmesini zorlaştırmakta, bu durum ebeveyn-bebek bağlanmasını güçleştirebilmektedir. Bu olgu sunumu, konjenital anomalili doğan bebeğin ebeveyn-bebek bağlanmasında yaşanan güçlükler ve hemşirenin rolünü açıklamak amacıyla yapılmıştır.

Gereç ve Yöntem: Holoprozensefali, embriyonik dönemde ön beynin nadir görülen gelişimsel bir anomalisidir. Bu çalışmada prenatal dönemde holoprozensefali belirlenmiş ve doğumundan itibaren önce yenidoğan ünitesi, sonra yoğun bakımda izlem ve bakımı yapılmış bir bebeğin, ebeveyn-bebek bağlanma güçlüğünü sunmak amaçlanmıştır.

Bulgular: Prenatal dönemde düzenli izlemi yapılan olguya teropatik abortus ile terminasyon kararı sunulmasına rağmen aile kabul etmemiştir. 40 haftalık kız bebek normal doğum ile 2400 gram ağırlığında, 45 cm boyunda ve 28 cm baş çevresi uzunluğunda dünyaya gelmiştir. Anne 23 yaşında ilkokul mezunu, baba 28 yaşında lise mezunudur. Ekonomik durumları orta düzeydedir. Annenin 3. gebeliğinden doğan bebeğe diyabetes insipitus, yarık dudak ve damak, nazal agenezis, sağ gözde mikrooftalmi, düşük kulak, mikrosefali, konvulsiyon bulguları ile hastanede tedavi, bakım ve izlem yapılmıştır. Bakımlar sırasında annenin bakım davranışları ve ruhsal durumu izlenmiştir. Bebek ile dokunsal temasında çekingen olduğu gözlenmiştir. Verilen her bakımda bebeğe daha yakın olması için desteklenmiştir.

Sonuç: Holoprozensefalinin prognozu, hastalığın tipine ve eşlik eden anomalilerin varlığına bağlı olarak değişmektedir ve multidisipliner ekip çalışması gerekir. Bu tür vakalarla çalışan sağlık çalışanlarının ebeveyn-bebek bağlanmasında güçlükleri fark edebilmesi, ebeveynlere empatik yaklaşması, bebeğin bakımı sırasında olumlu yönlerine dikkat çekmesi ebeveyn-bebek bağlılığının artırılmasını güçlendirebilir.

Anahtar Sözcükler: konjenital anomali, yenidoğan, bağlanma, hemşirelik.

Problem Definition and Aim: Bonding is a strong link between the baby and the primary caregiver and places a sense of trust in the baby. There are many factors that affect the bonding between newborn and mother. One of the most important of these factors is the health of the baby. The congenital anomaly of the baby makes it difficult for some parents to admit the baby, which may make it difficult to bonding the parent-infant. This case report was made to explain the difficulties and the role of the nurse in the parent-infant bonding of the congenital anomalous baby.

Materials and Methods: Holoprosencephaly is a rare developmental anomaly of the forebrain in the embryonic period. In this study, holoprosencephaly was determined in the prenatal period and it was aimed topresentthedifficulty of parent-infantbonding in the newborn unit, and in the follow-up and care in the intensive care unit since birth.

Findings: Although the patient was followed regularly in the prenatal period, despite the presentation of the termination decision with teropathic abortus, the family did not accept it. A 40-week-old girl was born with a normal birth weight of 2400 grams, a height of 45 cm, and a girth of 28 cm head circumference. The mother is in her 23 and primary school graduate and the father is in his 28 and a high school graduate. Economic conditions are moderate. The baby born from the third pregnancy of the mother was treated, maintained and followed up with diabetes insipitus, cleft lip and palate, nasal agenesis, microophtalm in the right eye, low ear, microcephaly, convulsions findings. During care, mother's care behaviors and mental status were monitored. It was observed that the baby was timid with the tactile theme. It is supported to be closer to the baby in every care given.

Conclusion: The prognosis of holoprosencephaly varies depending on the type of disease and the presence of accompanying anomalies and multidisciplinary team work is required. The fact that health workers working with such cases can identify difficulties in parent-infant bonding, emphatic approach to parents, and attention to the positive aspects of babies during care can strengthen the parent-infant bonding.

Keywords: congenital anomaly, newborn, bonding, nursing.

Poster 22

PASİF İÇİCİLİK BİR ÇOCUK İSTİSMARI MIDIR?
Is Passive Smoking A child Abuse?

Ümran ÇEVİK GÜNER*, Özgür ALPARSLAN*

**Gaziosmanpaşa University Faculty of Health Sciences / Nursing Department*

***Gaziosmanpaşa University Faculty of Health Sciences / Midwifery Department*

Problem Tanımı ve Amaç: Pasif içicilik, "Ortamda içilen sigara dumanına maruz kalma ve dumandaki tüm toksik maddeleri soluma" olarak tanımlanır. Dünyadaki 1.5 milyar çocuk pasif içicidir. Bu çocuklarda sinüzit, solunum yolu enfeksiyonları, alerjik nezle, otit, bronşit ve astım sık görülür. Erişkin dönemde görülen lösemi, lenfoma ve nörodavranışsal bozukluklarda çocukluktaki pasif içicilik kaynaklı oluştuğu bilinmektedir. Gebelikte sigara içme veya sigaraya maruziyet, düşük kilolu doğumlara ve bebek ölümlerine yol açmaktadır. Bu çalışma ile çocukların pasif içiciliğe maruz kalmasının etik boyutunu vurgulamak amaçlanmıştır.

Gereç ve Yöntemler: Konu kapsamında literatür ve dünyadaki/ülkemizdeki sigara içme yasağı ile ilgili yasal düzenlemeler ve etik ilkeler analiz edilmiştir.

Bulgular: Ülkemizde dahil birçok ülkede halka açık ve kapalı alanlarda sigara içme yasağı ile çocukları sigaranın zararlarından koruma ve bilinçlendirme amaçlanmaktadır. Dünyada İskoçya, Finlandiya, Avusturya, Honduras gibi birçok ülkede bu yasak uygulamaya başlanmıştır. Ülkemizde 2015-2018 Eylem planında çocuklarında bulunduğu araba ve ev gibi özel alanlar ile ilgili düzenlemeler yapılmaktadır. 4207 sayılı kanun gereği sigaranın zararlarından çocukları korumak ve savunmak amacıyla bildirim yapılan vakalara cezai uygulamalar yapılmaktadır. Kanunen bir suçun çocuk istismarı sayılabilmesi için çocukta fiziksel ve fonksiyonel bir değişiklik olması gerekmektedir. Ebeveynlerin çocuğuna karşı etik sorumlulukları bulunmaktadır. Sigara içen ebeveynler çocuklarına hem fiziksel olarak hem de kötü rol model olmasıyla zarar vermeme, sigarayı bırakmayarak yada yanında içerek yararlılık, çocuğun ihtiyaçları yerine sigara almasıyla adalet, sadece kendini düşünmesiyle de özerklik ilkesini yerine getirmemektedir. Bu etik ilkeler doğrultusunda sigara çocuklarda hayatı tehdit eden hastalıklara yol açtığından ebeveynlerin sağlığı koruma hakkını ihlal ettiği ve istismar uyguladığı düşünülebilir.

Sonuç: Sigaranın çocukların bulunduğu özel alanlardada durdurulma çalışmaları hızlandırılmalıdır. Uygulanan bu politikalar çocukları korumayı amaçlayan emniyet kemeri ve araba koltuğu yasalarına benzemektedir. Hemşirelerin pasif içiciliğe maruz kalan çocuğu tespit etmesi durumunda ebeveynleri bilgilendirmesi, uyarması, yetkili birimlere bildirmesi kanuni ve insani sorumluluklarındandır.

Anahtar Sözcükler: Pasif içicilik, çocuk istismarı, etik ilkeler, hemşire

Problem definition and aim: Passive smoking is defined as "exposure to smoke emitted by smoking in the environment and inhalation of all toxic substances in the smoke". 1.5 billion children in the world are passive smokers. Sinusitis, respiratory tract infections, allergic rhinitis, otitis, bronchitis and asthma are common in these children. It is known that leukemia, lymphoma and neurobehavioral disorders seen in adulthood are also caused by passive smoking in childhood. Smoking or exposure to smoke from smoking in pregnancy leads to low birth weight and infant mortality. This study aims to emphasize the ethical aspects of being exposed to passive smoking in children.

Material and Methods: The related literature, the legal regulations and ethical principles related to smoking laws in the world and our country were analyzed.

Findings: Smoking ban in public and indoor areas in many countries including our country intends to protect children from the harmful effects caused by smoking and raise awareness. In many parts of the world such as Scotland, Finland, Austria, Honduras, this ban is in effect. The 2015-2018 Action Plan in our country has made some regulations about special areas such as cars and houses where children are present. In accordance with Law No. 4207, reported violations about smoking ban are given criminal punishments in order to protect children from the damages of cigarette smoking. It is necessary for a crime to cause a physical and functional change in the child so that it can legally be considered as child abuse. Parents have ethical responsibilities for their children. Smoking parents fail to fulfill some of their responsibilities due to smoking. They fail not to harm their children physically, fail to be a good model, fail to be useful by not stopping smoking, fail to provide justice by spending money on cigarettes instead of child's needs, and fail to provide autonomy by behaving selfishly. In the light of these ethical principles, smoking parents can be considered to violate the right to protect one's health and lead to child abuse since cigarette smoking can lead to life-threatening diseases.

Conclusion: Efforts to ban cigarette smoking in places where children are present should be accelerated. These policies are similar to the law of seat belt and car seats aimed at protecting children. If nurses detect a child exposed to passive smoking, it is the legal and humanitarian responsibility to inform and warn parents and report the case to the authorities.

Keywords: Passive smoking, child abuse, ethical principles, nurse

Poster 23

KADIN SAĞLIĞINI ETKİLEYEN ADLİ DURUMLAR VE HEMŞİRELİK YAKLAŞIMI

Forensic Cases Affecting Women's Health and Nursing Approach

Funda TOSUN GÜLEROĞLU*

**Bozok Üniversitesi Sağlık Yüksekokulu, Yozgat*

Kadın sağlığı, çocuk ve ailenin dolayısıyla toplumun sağlıklı olması için belirleyici bir unsur olmaktadır. Kadınlar yaşam dönemlerine göre bazı sağlık sorunları yaşayabilmektedirler ve bu sorunlar sadece yaşam dönemlerindeki doğal değişim süreçlerinden kaynaklanmamaktadır. Kadınların erken yaşta evlendirilmeleri, kadın intiharları, şüpheli veya travmatik düşükler, cinsel saldırılar ve diğer tüm şiddet türleri kadın sağlığı etkileyen durumlardır.

Kadınların mağdur olarak karşımıza çıktığı adli olaylarda kadınların genellikle şiddete maruz kaldığı bilinmektedir. Şiddet adli tıp alanında en fazla fiziksel şiddet, cinsel saldırı/tecavüz hatta ölüme sebebiyet verme şeklinde görülmektedir. Kadınlar sıklıkla aile içi şiddetle karşılaşmakta ve zarar görmektedirler. Baybuğa ve ark (2012)' nın yaptığı çalışmada, Muğla Adli Tıp Şube Müdürlüğü'ne 2008 yılında şiddet nedeniyle başvuran 218 kadın olgunun %84.4'ü fiziksel şiddete maruz kaldığı ve mağdurların %89.7'sinde adli-künt yaralanmalar olduğu saptanmıştır. Mağdurların %71.2'sine aile içindeki bireylerin şiddet uyguladığı belirlenmiştir. Toprak ve Ersoy (2017)'un Türkiye gerçekleşen 161 kadın cinayeti vakasını inceledikleri çalışmalarında, kadınların yarısının eşi veya partneri tarafından öldürüldüğü, ölen kadınların fiziksel ve cinsel şiddete de maruz kaldığı ve cinayetlerin büyük kısmının ateşli silah ve kesici delici alet kullanılarak gerçekleştirildiği belirtilmektedir.

Şiddetin belgelenmesi ve yasal makamlara bildirilmesi, mağdurun tedavisi ve rehabilitasyonu süreçlerinde tüm sağlık personeline görev düşmektedir. Söz konusu sağlık personellerinden biri de gerek acil servislerde gerekse birinci basamak sağlık hizmetlerinde adli olgularla sıkça karşılaşan ve mağdurla yakın ve doğrudan iletişime geçen hemşirelerdir. Hekimle birlikte adli değerlendirme yapan hemşirelerin, mağdurun kadın olması durumunda kadının güvenini kazanmak, konuşmaya cesaretlendirmek, tıbbi işlemlere hazırlamak, adli olgunun neden olabileceği bir gebeliği önlemeye yönelik girişimlerde bulunmak gibi sorumlulukları bulunmaktadır. Ayrıca kadına yönelik şiddeti önlemek, tanılamak ve gerekli bildirimlerde bulunmak da hemşirenin kadın sağlığına yönelik diğer sorumluluklarındandır. Adli tıp konusunda yeterli bilgi ve donanıma sahip hemşirelerin adli değerlendirmeyi yapacak ekibe ve kadına yönelik adli olaylardaki profesyonel tutum ve yaklaşımı ile kadın sağlığına sağlayacağı katkı tartışılmaz bir gerçektir.

Anahtar Sözcükler: Kadın Sağlığı, Adli, Hemşirelik

Women's health is a determining factor in terms of children's, families' and societies' health. Women may have different health problems in their life and these problems are not caused by only natural change processes. Being married at an early age, women suicides, suspicious or traumatic abortions, sexual assaults and all the other violence types affect women's health.

In forensic cases in which women are victims, it is seen that they generally are subjected to violence. Violence in forensic cases mostly includes physical violence, sexual assault/rape and causing death. Women are often subjected to domestic violence. In the study of Baybuğa et al. (2012), it was reported that 84.4% of 218 women cases who were admitted to Forensic Medicine Bureau of Muğla Province due to violence in 2008 were subjected to physical assault and 89.7% of them had forensic blunt traumas. It was identified that family members inflicted violence to 71.2% of these women. The study of Toprak and Ersoy (2017) investigated 161 femicides that took place in Turkiye and reported that half of these women were murdered by husbands or partners, were subjected to physical and sexual violence, too and most of these murders were realized with fire arms and sharp objects.

All the medical personnel play a role in documenting and reporting violence to legal authorities and treatment and rehabilitation of the victims. One of these medical personnel is nurses who often meet forensic cases both in emergency services and primary health care services and directly and closely contact with the victims. If victims are women, nurses are responsible to make such interventions as gaining women's trust, encouraging them to talk, preparing them for medical interventions and preventing pregnancy that may be caused by the forensic case while they are assessing the forensic case with physicians. Besides; preventing, identifying and reporting violence against women are other responsibilities of nurses in terms of women's health. Nurses with adequate knowledge on forensic medicine can make huge contributions to women's health through their professional attitudes and approaches towards the victim and the team that will provide forensic evaluation.

Keywords: Women's Health, forensic, nursing

Poster 24

TÜRKİYE'DE ADLİ PSİKİYATRİ HEMŞİRELİĞİ

Forensic Psychiatric Nursing in Turkey

Ulviye GÜNAY*, Abdullah SARMAN**

** İnönü Üniversitesi, Hemşirelik Fakültesi, Malatya, TÜRKİYE*

*** Bingöl Üniversitesi, Sağlık Hizmetleri Meslek Yüksekokulu, Bingöl, TÜRKİYE*

Giriş ve Amaç: Suç ve şiddet olaylarının arttığı günümüzde hem mağdurların hem de faillerin ilk karşılaştıkları sağlık ekibi üyelerinden biri hemşiredir.

Yöntem ve Bulgular: Hemşirelerin adli olaylarla karşılaşmaları yeni bir durum olmamakla birlikte, adli olaylara yaklaşımda bulunmakta güçlük yaşadıkları bilinmektedir. Bu durum adli tıp konusunda özel eğitim almış hemşirelere gereksinim duyulmasına neden olmuştur. Adli tıp konusunda özel eğitim alan hemşireler, adli ekip içinde daha etkili rol alarak birçok adli olayın çözümüne katkı sağlayabilirler.

Adli psikiyatri hemşireliği, psikiyatri hemşireliğinin bir alt dalı olarak; akıl ve ruh hastalığı olup suça karışan kişilerin tedavisi, bakımı, gözlemi ve güvenliğinden sorumludur. Adli psikiyatri hemşirelerinin, genel psikiyatri hemşirelerinin sahip olduğu bilgi ve becerilerin yanı sıra, adli yargı sistemi, risk belirleme, öfke ve kızgınlık yönetimi, güvenli terapötik ortam sağlama ve suç davranışlarını ele alma bilgi ve becerilerine sahip olmaları gereklidir. Adli psikiyatri hemşiresi, mağdurun yaşadığı emosyonel acı ve travmanın azaltılmasında etkin rol alabilirler.

Ülkemizde adli psikiyatri hastalarına yönelik tedavi ve bakım hizmetleri, bu birimlerde görevli sağlık çalışanları ile yürütülmektedir. Bu birimlerde tedavi edici ortam ve sunulan bakım hizmetleri açısından bir standardizasyon bulunmadığı ve uygulamada adli psikiyatri hemşiresi olarak tanımlanmış / uzmanlaşmış hemşireler olmadığı gözlenmektedir. Adli psikiyatri hastalarına yönelik hizmet bu kliniklerde çalışan ve konuya özel eğitimi olmayan hemşirelerce yürütülmektedir.

Sonuç: Adli birimlerde çalışan hemşirelerin, adli süreç, adli psikiyatri hastasına yaklaşım ve bakıma yönelik sertifikalı kurslar ve interaktif hizmet içi eğitim programlarına katılarak daha bilinçli ve etkin görev yapabilecekleri düşünülmektedir.

Anahtar Sözcükler: Adli hemşirelik, adli psikiyatri hemşireliği, görev ve sorumluluk.

Introduction: In our day which is increase of crime and violence, the nurse is one of the members of the health team which are first encounter of both the victims and the perpetrator.

Methods and Results: It is known that they have difficulty in approaching forensic events although it is not a new situation of nurses encounter forensic events. This condition has led to the need for nurses with special training in forensic medicine. Nurses who receive special training in forensic medicine can contribute to the solution of many judicial cases by taking a more effective role in the judicial team.

Forensic psychiatric nursing, a subdivision of psychiatric nursing, is responsible for the treatment, care, observation and safety of people involved in the crime and people with mental illness. Forensic psychiatric nurses should have also knowledge and skills that general psychiatric nurses have as well as knowledge and skills in judicial system, risk identification, anger and anger management, safe therapeutic environment, and criminal behavior. Forensic psychiatric nurses can take an active role in reducing the emotional pain and trauma experienced by the victim.

In our country, treatment and care services for forensic psychiatric patients are carried out with the health workers in these units. It is observed that there is no standardization in terms of the therapeutic environment and the care services provided in these units and there are not any nurses identified / practiced as forensic psychiatric nurses in practice. Services for forensic psychiatric patients are carried out by nurses who work in these clinics and do not have special training in the subject.

Conclusions: It is considered that nurses working in judicial units, judicial process and approach to forensic psychiatric patients, care-related certificate course and interactive in-service training programs are able to work more consciously and effectively.

Keywords: Forensic nursing, forensic psychiatric nursing, duty and responsibility.

Poster 25

ANNE-BEBEK BAĞLANMASI: YENİDOĞAN ÜNİTELERİNDEKİ DUYUSAL YOKSUNLUK VE İHMAL İÇİN ÇÖZÜM OLABİLİR Mİ?

Mother-infantBonding: Could It Be a Solution to Sensory Deprivation, Neglect in NeonatalUnits?

Yağmur Sezer EFE*, Öznur BAŞDAŞ*, Emine ERDEM*

**Erciyes Üniversitesi, Sağlık Bilimleri Fakültesi, Hemşirelik Bölümü, Çocuk Sağlığı ve Hastalıkları Hemşireliği AD, Kayseri*

Preterm yenidoğanlarda sağkalım oranının artması, yenidoğanların uzun süre yenidoğan ünitelerinde tedavi ve bakım almaları gerektiği anlamına gelmektedir. Pretermyenidoğanlarınekstrauterin yaşama uyumunun sağlanması, fizyolojik fonksiyonların düzenlenmesine, psikolojik ve zihinsel gelişimi için yeterli ve uygun duyusal uyaranların verilmesinebağlıdır. Ebeveyn etkileşiminden yoksun, stres ve aşırı uyaranlara maruz kalınan bir bakım ortamı, pretermyenidoğanın klinik durumunu ve ekstrauterin yaşama uyumunu olumsuz etkilemekte ve hastanede yatış süresini uzatmaktadır. Ayrıcayenidoğan ünitelerinde; aşırı gürültü, ışık ve ünitenin işleyişindeki hareketlilik gibi istenmeyen uyaranlarınfazla ve bazı tıbbi araç-gereçlerden çıkan tekdüze sesler gibi duyusal uyaranların az olduğu durumlarda duyusal yoksunluk yada duyusal yüklenme sorunları gelişebilmektedir. Duyusal yoksunluk ya da yüklenme, bebeklerdeemosyonel, sosyal, bilişsel gelişimini olumsuz etkilediği için, ihmal ve istismar olarak düşünülebilir. Bu sorunların oluşmaması için alınacak önlemlerden biri anne ve bebek etkileşiminin devamlılığının sağlanmasıdır. Gebelik ile başlayan anne-bebek bağlanması, doğum ve doğum sonrası süresince gelişir ve anne-bebek etkileşimi sürdükçe desteklenir.

Anne-bebek bağlanması, çocuğun sağlıklı büyüme ve gelişimini sağlayan, zaman içinde gelişen özel ve eşsiz bir ilişki, anneliğe olumlu uyum ve annelik rolü kazanma açısından önemli bir bileşendir. Anne-bebek bağlanması, bebeğin gelişimini, diğer insanlarla ilişkilerini, psikolojik uyumunu ve tüm yaşamını etkiler. Bu güvenli bağ, kişinin özgüvenine, arkadaş ilişkilerine, problem çözme yeteneğine ve benlik kontrolüne önemli katkı sağlar. Bebeğin prematüre doğması vehastanede yatması;anneden erken ayrılmasına neden olmakta, emzirme ve anne-bebek etkileşim sürecini geciktirmekteve anne-bebek bağlanma sürecini zorlaştırabilmektedir.

Anne-bebek bağlanmasının sağlıklı gelişmesi ve sürdürülmesinde sağlık profesyonelleri önemli bir role sahiptir. Yenidoğan ünitelerinde yatan bebeklerin anne-bebek bağlanma sürecinin desteklenmesi, bebeklerde gelişebilecek duyusal yoksunluk ya da yüklenme gibi sorunların oluşmamasına dolayısıyla çocuk ihmal-istismarının önlenmesine yardımcı olabilir.

Anahtar Sözcükler: Anne-bebek bağlanması, duyusal yoksunluk, ihmal-istismar, yenidoğan

Increased survival rates in preterm newborns means that newborns need to be treated and cared for newborn units for a long time. The provision of adaptation to extrauterine life of preterm newborns depends on the regulation of physiological functions, the provision of adequate and appropriate sensory stimuli for psychological and mental development. A care environment deprived of parental interaction, exposed to stres and over stimulation negatively affects the clinical condition of the preterm newborn and extrauterine life and prolongs hospitalization period. Also in newborn units; sensory deprivation or sensory overload problems can ocur when there are too much stimulus such as excessive noise, light and mobility during the operation of the unit, and fewer sensory stimulus such as monotone sounds from some medical devices. Sensory deprivation oroverload can be considered as child neglect and abuse because it negatively affects emotional, social, and cognitive development in infants. One of the measures to avoid these problems is to ensure the continuity of mother and baby interaction. Maternal-infant bonding, which starts with pregnancy, develops during birth and postnatal period, and is supported as long as maintain mother-infant interaction.

Maternal-infant bonding is an important component in acquiring a special and unique relationship that develops over time, adaptation to mother hood and maternal role, which ensures healthy growt hand development of the child. Maternal-infant bonding affect development, relationships with other people, psychological adaptation and whole life of child. This connection makes a significant contribution to one's self-esteem, friend relationships, problem-solving ability and self-control. Premature birth and hospitalization causes separation of the mother, delays the process of breastfeeding and mother-infant interaction, and can make the mother-infant attachment process difficult.

Healthcare professionals have an important role in the healthy development and maintenance of maternal-infant bonding. Supporting the mother-infant attachment process of infants hospitalizing in neonatal units can help prevent problems such as sensory deprivation or overload that infants may develop and thus prevent child abuse-abuse.

Keywords: Maternal-infant bonding, sensory deprivation, neglect-abuse, newborn

Poster 26

ÇOCUK CİNSEL İSTİSMAR VAKALARINI TANILAMADA HEMŞİRENİN ROLÜ

The Role of Nurse in Diagnosing Child Sexual Abuse

Tuğba Nur KARACA*, Ümran ÇEVİK GÜNER**

** Gaziosmanpaşa Üniversitesi Sağlık Bilimleri Enstitüsü/Acil Tıp AnaBilimDalı*

*** Gaziosmanpaşa Üniversitesi Sağlık Bilimleri Fakültesi/Hemşirelik Bölümü*

Problem Tanımı ve Amaç: Hemşireler istismara uğrayan çocuk ve ailelerle acil servislerde ve kliniklerde karşılaşırlar. İstismarın erken teşhisinde sağlık ve güvenliğini sağlamada hemşirenin kritik önemli rolü vardır. Hassas ve zor tanılanan bulgular, hukuki sorumluluklar ve kompleks aile yapısı istismarın boyutunu güçleştirebilir. Bu çalışma ile çocuk cinsel istismar vakalarını tanılamada hemşirelerin rolünü vurgulamak amaçlanmıştır.

Gereç ve Yöntemler: Konu kapsamında yapılan literatür taraması sonucu bilgiler sentez edilmiştir.

Bulgular: Akut cinsel istismar değerlendirmesi acil servislerde ve ülkemizde yeni kurulmuş olan Çocuk İzlem Merkezlerinde yapılmaktadır. Değerlendirme cinsel istismar konusunda eğitim almış hemşirelerinde yer aldığı multidisipliner ekip tarafından yapılmaktadır. Mağdurun başvurusunda öncelik örselenmiş olan beden ve ruh sağlığını korumak olmalıdır. Gerekli olmadıkça tekrarlayan öykü almaktan ve gereksiz muayeneden kaçınılmalıdır. Çoğu mağdurun muayene bulguları normal veya nonspesifik olduğundan alınan öykü cinsel istismarın ortaya çıkarılmasında anahtar role sahiptir. Çocuğun olayı canlandırabilmesi için oyuncak bebeklerden ve resim çizdirme gibi projektif tekniklerden yararlanılabilir. Sorulacak sorular nötr bir ses tonu ile açık uçlu olarak, çocuğu yönlendirmeden ve konuşmak istemediğinde zorlama yapılmadan sorulmalıdır. Görüntü ve ses kayıtlarının alınması mahkemede delil olarak kabul edileceğinden veriler eksiksiz kaydedilmelidir. Çocuk yada ebeveynden aydınlatılmış onam alınmadan ve adli makamın resmi yazısı olmadan muayene yapılmamalıdır. Tanılamada ekimoz, peteşi, morluk, ısırık ve herhangi bir kesik dikkatle belgelenmelidir. Muayene çocukların rahat edebilecekleri fizik koşulların uygun olduğu bir ortamda çocuğun güvendiği yetişkin ile birlikte yapılmalıdır. Güvenlik, mahremiyet ve incinebilirlik kavramları ihlal edilmemelidir. Tanı ve tedavi amaçlı ya da delil toplamak için en kısa sürede muayene yapılmalıdır. Alınan örnekler niteliğine göre delil kutularına konulmalıdır. Öykü, fizik muayene ve tetkikler sonucu cinsel istismar tanısı konması durumunda hemşirenin kanunen adli tutanak tutmalıdır.

Sonuç: Cinsel istismara maruz kalan çocukların eğitilmiş bir hemşire tarafından tanılama sürecinin başlatılması ve takip edilmesi çocuğun ruhsal durumu ve vakanın sonuçlandırılması açısından önemlidir.

Anahtar Sözcükler: Çocuk, cinsel istismar, hemşire

Problem Definition and Aim: Nurses encounter abused children and their families in emergency services and clinics. Nurses play a critical role in early diagnosis of the abuse and ensuring the health and safety of the child. The findings identified delicately and strenuously, legal liabilities, and complex family structure can make the extent of the abuse even more complex. This study aims to highlight the role of nurses in diagnosing child sexual abuse cases.

Materials and Methods: The data obtained as a result of related literature review were synthesize.

Findings: The evaluation of acute sexual abuse is carried out in emergency services and the newly established Child Monitoring Centers in our country. The evaluation is conducted by a multidisciplinary team of nurses trained in sexual abuse. The priority upon the application from the victim should be to protect the physical and mental health that has been abused. Repeated demand for history and unnecessary examination should be avoided unless necessary. Since the examination findings of most victims are normal or nonspecific, the history obtained has a key role in the identification of sexual abuse. Projective techniques such as dolls and drawing pictures can be used to get the child animate the case. The questions to be asked should be open-ended and voiced with a neutral tone without directing the child and without compulsion if s/he does not want to talk. Since audio-visual recordings will be regarded as evidence in court, they should be recorded thoroughly. The child should not be examined without the written informed consent of the child itself or that of parents' and without the official permission of the judicial authority. Conditions such as ecchymoses, petechiae, bruises, bites or any cuts must be carefully documented during diagnosis. The examination should be done in a safe and physically convenient environment where the child will feel in comfort and in the presence of an adult who the child counts on. The concepts of security, privacy and vulnerability should not be violated. The diagnosis should be made as soon as possible for the purpose of diagnosis and treatment or collecting evidence. The samples should be placed in evidence boxes according to their characteristics. If the history, physical examination, and analyses lead to a sexual abuse diagnosis, the nurse should keep a judicial record in accordance with legal regulations.

Conclusion: The initiation and follow-up of the diagnosis process of children exposed to sexual abuse by a trained nurse is important in terms of the mental state of the child and the conclusion of the case.

Keywords: Child, sexual abuse, nurse

Poster 27

KADIN ÜREME SAĞLIĞI HİZMET SUNUMUNDA MAHREMİYETİN ÖNEMİ

Importance of Privacy in Providing Female Reproduction Services

Arzu KUL UÇTU*, Rukiye HÖBEK AKARSU*, Elif ULUDAĞ*

**Bozok Üniversitesi Sağlık Yüksekokulu Ebelik Bölümü*

Mahremiyet Türk Dil Kurumu (TDK)'a göre; "gizlilik" olarak belirtilmekte olup, kişilerin diğer bireylerle istedikleri yer ve koşulda istedikleri ölçüde iletişim kurma imkanlarının olduğu, yaşamını dış dünyayla ne ölçüde paylaşacağına özgürce karar verebildiği yaşam hakkı olarak ifade edilmektedir.1-2 Gizliliğin temel insan hakkı olduğu, kişilerin temel ihtiyaçları arasında yer aldığı ve bireylerin özerkliğine saygı gösterilmesi gereken ahlaki bir zorunluluk olduğu belirtilmektedir. Mahremiyet kavramı, bireysel/kültürel farklar içermesi, zamana göre değişim göstermesi ve tüm insanlığı ilgilendirmesi bakımından evrensel bir konu olarak karşımıza çıkmaktadır. İnsanlığı ilgilendiren tüm alanlarda önemsenmesi gereken bir konu olmasının yansıra, sağlık hizmet sunumunda ayrıcalıklı olarak özen gösterilmesi gereken temel insan gereksinimi olduğu vurgulanmaktadır. Ayrıca, "mahremiyete saygı gösterilmesi ilkesi" Hasta Hakları Yönetmeliğinde de yer almakta, sağlık sistemi içerisinde yer alan kişisel bilgilerinin güvenliğinin sağlanması, belirli durumlar haricinde ve hastanın izni olmaksızın paylaşılmaması gerekmektedir[3].

Sağlık hizmet sunumu kapsamında üreme sağlığı hizmetleri, kadınların erkeklere göre daha fazla hastalık yükü taşıdıklarından dolayı öncelikli konular arasında yer almaktadır. Hizmet sunan sağlık personelinin jinekolojik muayene işlemleri, doğum, aile planlaması hizmetleri gibi doğrudan mahremiyet kavramını içeren uygulamalar sırasında kadına karşı daha özenli davranması gerekmektedir. Kadınlar jinekolojik muayene sırasında yaşadığı rahatsızlık hissi, mahremiyetinin korunmadığı düşüncesi, tanı ve tedavi ile ilgili bilgi güvenliğinin sağlanmayacağı kaygısıyla hizmete erişmekte gecikme yaşamaktadır.[3-4.]

Doğumda ise; rutin yapılan işlemlerin kadının onayı alınmadan belenenine saygı duyulmadan gerçekleştirilmesi veya fiziksel ortamda bedeninin güvenliğini sağlayamadığını düşünmesi fizyolojik bir süreci kaygı ve korkuyla patolojik hale getirmektedir. Kadınların olumsuz doğum hikayeleri içerisinde sağlık personeli kaynaklı mahremiyetinin korunmadığı düşüncesi de yer almaktadır[4-5].

Ebe/hemşirelerin ve sağlık profesyonellerin üreme sağlığı hizmet sunumunda yer alan uygulamalarında "insan hakları" ve "mahremiyet" kavramının önemi hakkında bilgi düzeylerinin artırılması gerekmektedir. Koruyucu sağlık hizmetlerinin kullanım oranlarının artması, anne ve çocuk sağlığı hizmetlerinin gelişmesi, sağlık göstergelerimizin gelişmiş ülkeler düzeyine erişebilmesi açısından mahremiyete ilişkin farkındalığı artıracak daha ileri çalışmalar yapılması gerekmektedir[5-6].

Anahtar Sözcükler: Mahremiyet, Hemşirelik, Üreme Sağlığı

According to Turkish Language Association (TLA); "privacy" refers to seclusion and right to live through which individuals obtain communication opportunities with anybody, anywhere and under any condition as much as they like and decide how much they share their life with outside world in a free manner.1-2 Privacy is a basic human right, is one of the people's basic needs and is a moral necessity in which people respect each others' autonomy. Since the term "privacy" includes individual/cultural differences, changes with time and interests all the humans, it is a universal subject. In addition to being a subject that should be considered in all fields that concern humanity; it is also a basic human need that should specifically be handled in the provision of health services. Besides; "principle to respect privacy" is included in Patient Rights Guidelines and personal information safety in health system should not be shared except certain circumstances and without patients' permissions3.

As a part of provision of health services, reproduction health services are important because women have more disease burden than men. Health care personnel who carry out health services should be more careful towards women while they make such interventions that include direct privacy as gynecological examination, birth, family planning services. Due to disturbing feelings women are subjected to during gynecological examinations, idea that privacy is not observed and worries that personal information safety about diagnosis and treatment may not be achieved; women may be late for obtaining services.3-4 The fact that routine interventions are made without women's consent and without respecting their body during birth or the idea that their body safety is not maintated in the physical setting makes a physiological process a pathological one with anxiety and fear. Of negative birth stories is the idea that privacy is not observed by health care personnel, too4-5.

It is necessary that knowledge level of midwives/nurses and health care professionals about the importance "human rights" and "privacy" terms should be increased while they give reproduction health services. More studies that will enhance the use of preventive health services, improve mothers' and children's health services and increase privacy awareness should be done in order to raise health indicators to the indicators of the developed countries 5-6.

Keywords: Privacy, Nursing, Reproductive Health

Poster 28

ADLİ VAKALARDA VERİ TOPLAMA VE HEMŞİRELERİN SORUMLULUKLARI

Data Collection in the Forensic Cases and Nurse's Responsibilities

Sevda KORKUT BAYINDIR*, Yağmur SEZER EFE*

**Erciyes Üniversitesi, Sağlık Bilimleri Fakültesi, Kayseri*

Özet: Sağlık kurumlarına kazalar, yaralanmalar, cinsel saldırı, istismar, aile içi şiddet, intihar girişimleri, alkol, madde bağımlılığı, ilaç, gıda zehirlenmesi, kriminal düşükler ve malpraktis gibi birçok adli vaka başvurmaktadır. Hemşireler bu adli vakalara bakım ve tedavi hizmeti verirken bireyi ilk gören, ailesi/yakınlarıyla ilk iletişime giren, muayene sırasında bireyin eşyalarına dokunan ve bireyden alınan laboratuar örnekleri ile ilk temas eden kişilerdir. Bu nedenle adli kanıtların tanımlanması, toplanması, saklanması ve kayıt edilmesinde hemşireye önemli sorumluluklar düşmektedir. Hemşire hastanın bakım ve tedavisini gerçekleştirirken kanıtların farkına varmazsa ya da bilgi eksikliğinden dolayı kanıtları gözden kaçırıp, yok ederse adli vakanın incelenmesini engelleyebilir. Bu durum adli vakanın incelenmesini zorlaştırıp, mahkemelerin sonuçsuz kalmasına ya da yanlış karar verilmesine neden olabilir. Bu makale adli vakalarda veri toplarken karşılaşılabilecek olumsuz durumları önlemek için hemşirelere rehber olmak amacıyla yazılmıştır.

Delil toplarken çapraz bulaşmayı önlemek için eldiven giyilmeli, bariyer önlemler uygulanmalı, her yeni delil için eldiven değiştirilmelidir. İncelemenin sonunda alınan her bir kanıt ayrı ayrı kağıt paket/zarf içine yerleştirilmeli, kanıtın yer aldığı paket/zarf bant ile kapatılmalı ve mühürlenmelidir. Paket/zarfa bireyin adı, protokol numarası, doğum tarihi, örneğin ne olduğu, nereden ve ne zaman alındığı yazılmalıdır. Deliller ıslak ya da nemli ise havada kurutulmaya bırakılmalıdır. Çünkü nem bakteri üremesine veya küflenmeye yol açarak proteinlerin ve DNA'nın bozulmasına neden olabilir. Eğer delilin polise ıslak olarak verilmesi gerekiyorsa kurutma işleminin yapılacağı laboratuvara hızlı ulaştırılması konusunda polis uyarılmalıdır.

Kanıtları teslim etme ve teslim alma işlemlerinde her zaman kayıt tutulmalı ve işlemi yapanın adı, unvanı, hastanenin adı ve kliniği bilgileri yazılarak imzalanmalıdır. Her kanıt tek tek kayıt edilmeli ve kanıtı toplayan personel pakete ve her bir paket/zarfa gün ve tarih belirterek imza atmalıdır. Eğer zaman açıklanmamış ise, kanıtın uygun olmadığı düşünülür. Her kim kanıtı alırsa adını, pozisyonunu deftere yazması istenmelidir. Polis memuru ofisindeki kayıt defterini doldurmalıdır. Kanıt zinciri mümkün olduğunca kısa tutulmalıdır.

Anahtar Sözcükler: Adli vaka, hemşirelik, veri toplama.

Abstract: Many forensic cases apply to health institutions such as accidents, injuries, sexual assault, abuse, domestic violence, suicide attempts, alcohol, drug addiction, drug/food poisoning, criminal abortions and malpractice. As the nurses provide to care and treatment to these forensic cases, they are those who first see the individual, first contact the family/relatives, touch the individual's items during the examination, and come in contact with the individual laboratory samples. For this reason, nurse has significant responsibilities in the identification, collection, storage and recording of forensic evidence. While the nurse carries out care and treatment of the patient and if does not recognize the evidence or misses the evidence due to lack of information, nurse may prevent the examination of the forensic case. This can make it difficult to examine the forensic case and cause the courts to be inconclusive or to make a wrong decision. This article were written to guide nurses to prevent adverse situations in collecting data in forensic cases.

When collecting evidence, gloves should be worn to prevent cross contamination, barrier precautions should be applied, gloves should be changed for each new evidence. At the end of the examination, each piece of evidence must be placed in a separate paper packet/envelope, the package/envelope containing the evidence must be straped and sealed. The package/envelope should include the name of the individual, protocol number, the date of birth, for example, what it is, where and when it was received. If the evidence is wet or moist, it should be dried. Because moisture can lead to bacterial reproduction or mold, this cause proteins and DNA to break down. If the evidence is to be given to the police wet, the police should be alerted to the rapid delivery of the drying process to the laboratory.

Records must be kept at all times during the process of submitting and receiving evidence, and the name, title, name of the hospital and the information of the clinician must be signed and signed. Each piece of evidence must be recorded individually and the signature of the staff member who collects the evidence and each packet/envelope must be signed by indicating the date and the date. If the time is not disclosed, the evidence is deemed unsuitable. Anyone who gets evidence should be asked to write his name and position. The police must fill in the registry at his office. The evidence chain should be kept as short as possible.

Keywords: Forensic case, nursing, data collection.

Poster 29

SAVAŞ VE GÖÇÜN GETİRDİĞİ ÇOCUK İŞÇİLİĞİ
Child Labor Brought By War And Migration

Işın ALKAN*, Nebahat BORA GÜNEŞ*

**Hacettepe Üniversitesi , Hemşirelik Fakültesi*

İnsanlık tarihi boyunca ekonomik veya başka kazançlar elde etmek için klasik göçmenülkelerine doğru göç eden göçmenlerdenoluşan gönüllü göç hareketlerinden farklı olarak çatışmadan ve şiddettenkaçan göçmenlerden oluşan zorunlu göç hareketlerinde, insanlar, silahlıçatışma ve şiddet olayları yüzünden içinde yaşadıklarıtoplumları terk etmek zorundakalmaktadırlar. Göçle birlikte bireyin yaşam alanı değişmekte kültürel kaynaşma ya da çatışma ve toplumsal sorunlar yaşanabilmektedir. Bununla birlikte sokaklarda çalışan ve dilencilik yapan, ekonomik sorunlardan dolayı eğitime devam edemeyen çocuk sayısında bir artış gözlenmektedir. Göç çocukları yerinden olmanın kendilerinde yarattığı travma yanında kültürleri, dilleri farklı bir toplum içinde yoksullukla, psikolojik ve sağlık sorunlarıyla yüzleşmek zorunda kalmaktadırlar. Büyük kısmı birkaç aile şeklinde küçük ve sağlıksız konutlarda kalabalık bir şekilde yaşamak zorunda kalan, ısınamayan ve yeterli beslenemeyen göçmen çocukları için yaşam oldukça zorlaşmaktadır.

Kendilerinin başlatmadığı hatta anlamlandıramadıkları savaşla birlikte evlerinden yurtlarından olan milyonlarca göçmen çocuk bir anda ebeveynsiz kalabilmekte, yoksulluk,sağlık ve güvenlik riskleriyle karşılaşmaktadır. Bu durum onları sokaklarda ve kötü koşullarda çalışmak zorunda bırakmakta, fiziksel ve psikolojik gelişimlerine ket vurmakta ve sağlıklı birer birey olmalarına engel teşkil etmektedir.Çocuklar kötü beslenmeden hastalıklara, kazalara,şiddet eğilimlerine, sokak yaşamına veya suça karışmaya kadar uzanan çeşitli risklerlekarşılaşmaktadır.Çocukların istismarını ve psikolojik sorunlarını da arttırmaktadır .

Sokaklardayaşayan ve çalışan çocuklar, çeşitli amaçlarla kaçırılıp satılanlar ve çocuk yaşlarda işçi olarakçalışanlar için hedefleri net olarak belirlenmiş çözüm yolları bulunmalıdır. Sağlık çalışanlarının özellikle bu konuda çalışmalar yaparak savaş sonucu göç etmek zorunda kalan çocukları dikkatli bir şekilde takip etmesi gerekmektedir.

Anahtar Sözcükler: savaş, göç, çocuk işçiliği

In the forced migratory movements of migrants who fled conflict and violence, unlike the voluntary migration movements of immigrants migrating to the classical immigrant countries (or Castles and Miller, 2008) in order to obtain economic or other benefits throughout human history, people have to leave the societies they live in due to armed conflict and violence

Because of the migration, the living space of the individuals change and cultural integration or conflict and social problems can be experienced. Furthermore, there is an increase in the number of children who work in streets and who are begging, and whose education can not continue due to economic problems. Migrants are forced to confront poverty, psychological and health problems in an unknown society with different culture and languages beside the trauma they live due to leaving their homes. Life is hard for immigrant children who are forced to live in crowded homes with a number of unhealthy and poorly nutritious families,

Millions of immigrant children suddenly lost their parents, their homelands, who have not even begun or even failed to understand, are at risk of poverty, poor health and security failures. This makes them forced to work in streets and on poor conditions, hinders their physical and psychological development and prohibits them from becoming healthy individuals. Children face various risks ranging from malnutrition to illnesses, accidents, violent tendencies, street life, or commiting. It also increases child abuse and psychological problems

Fort the children living and working in the streets or who are kidnapped and sold for various purposesa way out must be builded with clearly identified aims. Health care workers should follow carefully the children who have to migrate after the war.

***Keywords*:** war, migration, child labour

Poster 30

ADLİ HEMŞİRELİK NEDİR?
WHAT İS JUDİCİAL NURSERY?

Nutiye Kapan*

**Foça Aile Sağlığı Merkezi/Hemşire*

Adli hemşirelik, hemşirelik bilgi ve deneyimlerinin yargının hizmetine sunulması ile ortaya çıkan ve giderek gelişen bir uzmanlık alanıdır. Uluslararası Adli Hemşirelik Birliği'ne (IAFN- The International Association of Forensic Nurses) göre Adli Hemşirelik; hemşirelerin almış oldukları temel eğitimlerini şiddet, travma ve/veya ölüm olaylarındaki kurbanların muayenesi ve bilimsel olarak araştırılmasında adli alanda kullanmalarıdır.Kriminal olan veya olmayan olayların farkına varılması (ev içi şiddet, çocuk istismarı gibi), mağdurun ihtiyaç duyduğu desteği bulması ve bu noktadan sonraki aşamalar için yönlendirilmesi adli hemşirenin görevleri arasındadır. En önemli konu, elde edilen bilgilerin hassasiyetle düzenlenmesi ve dokümantasyonudur.

Adli Hemşirenin Çalışma Alanları

A.Klinik Adli Hemşirelik: Travma Sonrası Acil Servisler başta olmak üzere sağlık kuruluşlarına gelen ya da getirilen kişilere müdahale eden ekipte yer alan hemşireler ister kurban, isterse fail olsun tıbbi kayıtların doğru ve eksiksiz olarak yapılması, kişinin üzerindeki giysilerin uygun şekilde çıkarılıp saklanması, kişiden alkol, uyutucu-uyuşturucu ve benzeri maddelerin tespiti için örnek alınması,çeşitli suçlarda gerek mağdur gerekse failden uygun bir şekilde biyolojik delillerin toplanması sürecinde görev almalıdırlar.

b.Kişiler Arası Şiddette Adli Hemşirelik: Şiddetin ele alınmasında sağlık, güvenlik, adalet sektörünün ve toplumun yakın işbirliği içinde çalışması; şiddeti önlemesi gerekmektedir.

c.Cinsel Saldırı Muayenesinde Adli Hemşirelik: Cinsel saldırı kurbanlarının ihtiyaç duyduğu; fiziksel değerlendirme-yaralanmayı değerlendirme adli muayene, kanıtların toplanması, kurbanın sağlık öyküsünü objektif olarak yazma, suçla ilgili bilgileri toplama ve kaydetme, cinsel yolla bulaşan hastalıklara yönelik testler ve tedavi, hastayı destekleme amaçlı öneriler, adli rapor yazımı ve mahkemede tanıklığı içeren acil bakımı sağlamak için gerekli bilgilere sahip olmalıdır.

d. Olay Yeri İncelemesinde Adli Hemşirelik: Adli tıp ölüm araştırmaları sistemlere göre değişmekle birlikte adli hemşirelerin kayıt tutma, konuya ilişkin bilgi sahibi olma ve hemşirelik tutumu politikasını kapsayan görevleri olduğu büyük ölçüde kabul edilmektedir.

e. Adli Doğrulama Hemşireliği-Nezarethane ve Cezaevi Adli Hemşireliği: Tutuklu evlerinde reçete edilen ilaçların verilmesi, doğru bir şekilde hastanede tedavilerinin sağlanması, hapishanelerde çıkan isyan ve kavgalarda yaralanan kurbanların tedavi edilmesinde görev yaparlar.

f. Adli Geriatri Hemşireliği: Suistimal ve ihmale neden olabilecek durumlarda yaşlı bireylerin insani haklarını korumakla görevlidirler. Bakımevleri ya da sığınma evleri genellikle bu alandaki hemşireleri istihdam eder.

g. Adli Psikiyatri Hemşireliği: Akıl hastası olup suç işleyen kişilerin tedavisi, bakımı ve hem kendileri hem de toplum açısından güvenli bir ortamda tutulmaları gereklidir.

h. Adli Pediatri Hemşireliği: Çocuklara bakım verirler ve suiistimal, ihmal ve insan hakları ile ilgili konuları inceler.

ı. Adli Araştırma Hemşiresi: Kriminal olaylarda kurbanın çevresindeki verilerin araştırılması ile ilgili bilimsel araştırmalar yaparlar.

i. Hemşirelik Hukuku Danışmanı: Hemşireler avukatlara yasalar ile tıbbın birleştiği vakalarda, klinik bilgilerini kullanarak desteklemek amacıyla yardımcı olurlar.

Adli vaka olarak hastanelerde acil servislerde, yoğun bakımlarda hastalarla ilk karşılaşan kişiler hemşirelerdir. Hemşirelerin ilk değerlendirme sırasında yaptığı bütüncül değerlendirme ve anamnez alma ile topladığı veriler adli vakanın gidişatını etkileyecektir. Verilerin ve delillerin tarafsız bir şekilde toplanması muhafaza edilmesi ve eksiksiz olarak kayıt edilmesi çok önem teşkil etmektedir. Bu bağlamda hemşirenin donanımı daha da önemli hale gelmektedir.

Forensic nursing is an area of expertise that evolves with the introduction of nursing knowledge and experience into the service of the law. Forensic Nursing according to the International Association of Forensic Nurses (IAFN); nurses should use their judicial area in the examination and scientific investigation of victims of violence, trauma, and / or death.

It is the duty of the judicial nurse to recognize criminal or non criminal incidents (such as domestic violence, child abuse), to find the support the victim needs and to be guided for later stages. The most important issue is the precision of the information obtained and the documentation.

Workıng Areas Of Forensıc Nursıng

a.Clinical Forensic Nursing: Nurses in the team who intervene in the medical institutions, especially after the traumatic emergency services, whether the victims, the perpetrators or the medical records are made correctly and completely, the clothes on the person are properly removed and stored, , sedatives, narcotics and similar substances must be included in the process of collection of biological evidence in a variety of crimes, both victim and perpetrator appropriately.

b. Interstitial Violence Forensic Nursing: Working closely with the health, safety, justice sector and the community in addressing violence; Violence prevention is required.

c. Forensic Nursing at the Criminal Attack: The victims of the sexual assault are required; physical assessment-assessment of injury to provide forensic examination, collection of evidence, objective writing of the victim's health story, collection and recording of criminal information, tests and treatment for sexually transmitted diseases, proposals to support the patient, writing a forensic report and emergency care in court it must have the necessary information.

d. Forensic Nursing in the Case Study: Forensic nursing researches vary widely according to the systems, but it is widely accepted that forensic nurses have the duty to keep records, have knowledge about the subject and cover the nursing attitude policy.

e. Judicial Confirmation Nursing - Punishment and Prison Forensic Nursing: Providing the prescribed medicines in the detained homes, ensuring proper treatment in the hospital, rebellion in prisons and treating victims injured in combat.

g. Forensic Psychiatric Nursing: It is necessary for people who are mentally ill and who commit crimes to be kept in a safe environment in terms of treatment, care and themselves and society.

h.Forensic geriatric nursing:They are responsible for protecting the human rights of elderly people in situations that may cause abuse and neglect. Nursing homes or shelters often employ nursesin this area.

h. Forensic Pediatric Nursing: Caring for children and examining issues of abuse, neglect and human rights.

ı. Forensic Research Nurses: conduct criminal investigations into the investigation of data around the victim.

i. Nursing Law Counselor: Nurses help lawyers to support their clinical knowledge in cases where law and medicine are combined.

Forensic cases are nurses who are first encountered in emergency services in hospitals and patients in intensive care units. The holistic assessment and anamnes is that nurses make during the initial assessment that will affect the course of the judicial case. It is very important that the collection of data and evidence to be kept in an impartial manner that they are fully recorded. In this context, the equipment of the nurse becomes more important.

Poster 31

ÜNİVERSİTE ÖĞRENCİLERİNİN OBEZİTE ÖN YARGI DÜZEYLERİ VE İLİŞKİLİ FAKTÖRLER

Obesity Prejudice Levels of University Students and Related Factors

Celalettin ÇEVİK*, Sibel KARACA SİVRİKAYA*

**Balıkesir Üniversitesi Balıkesir Sağlık Yüksekokulu Hemşirelik Bölümü*

GİRİŞ: Obezite psikolojik, fizyolojik ve sosyal bir sağlık sorunu olup toplum üyelerinin, sağlık çalışanı ve sağlık çalışanı adaylarının obeziteye karşı dikkat çekici önyargılı, ayırımcı ve damgalayıcı davranışları, obez bireylerin yaşadığı fiziksel ve psikolojik problemlerin de şiddetini arttırmaktadır[1]. Son yıllarda yapılan çalışmalar, çocukluk ve adölesan dönemde travmatik olaylara ve şiddete maruz kalmanın, erişkin dönem obezitesi için de bir risk faktörü olduğunu göstermektedir[2]. Bu çalışmanın amacı üniversitede öğrenim gören öğrencilerin obezite önyargı düzeylerinin ve ilişkili faktörlerin saptanmasıdır.

GEREÇ VE YÖNTEM: Araştırma kesitsel tipte olup evrenini Sağlık Yüksekokulunda kayıtlı, derslere devam eden tüm öğrenciler(1074 öğrenci),örneklemini ise Şubat-Haziran 2017 tarihleri arasında, çalışmaya katılmayı kabul eden 768 öğrenci(%71,5) oluşturmuştur. Veriler, araştırmacı tarafından oluşturulan bilgi formu ve GAMS 27-Obezite Önyargı Ölçeği(OÖÖ)[3] ile toplandı. Araştırmanın bağımlı değişkeni obezite ön yargı puanı bağımsız değişkenleri ise yaş, cinsiyet, bölüm, gelir, medeni durum, beden kütle indeksi, aile öyküsü, sigara içme ve fiziksel aktivite yapma durumudur. 27 maddeden oluşan; ölçekten alınabilecek en yüksek puan 135, en düşük puan 27 olup puanın azalması bireylerin obeziteye karşı önyargısız, artması ön yargılı düşünceye sahip olduklarını göstermektedir. Veriler SPSS 22.0 programında çözümlenmiş; sayı, yüzde,ki-kare ve fisherin kesin testi kullanılmıştır.

BULGULAR: Araştırma grubunun %56.1'i hemşirelik,%43.9'u ebelik bölümü öğrencisi,%33.5'i dördüncü sınıf,%56.8'i 21-23 yaş grubunda,%88.3'ü kız olup %3.1'i evli,%45.2'sinin aylık geliri 0-500 TL olup %6.1'i çalışmaktadır. Öğrencilerin%7.9'u normal, %17.3'ü fazla kilolu ya da obezdir. Katılımcıların %63.5'i haftada 0-2 saat TV izlediğini, %35.9'u obez bireylere karşı önyargılı olduğunu belirtmiştir. Ayrıca %12.6'sı kendisini şişman,%73.6'sı normal olarak tanımlamaktadır. Ölçek puanı 83.14±8.93 olup katılımcıların %44.5'i obez kişilere önyargılıdır. 24 yaş üzeri kişilerde diğer yaş gruplarına göre, kızlarda erkeklere göre, aylık geliri 1000 lira ve üzeri olan kişilerde, evli olanlarda bekar olanlara göre, yaşamının büyük kısmını köy/ilçede geçirenlere göre ilde geçirenlerde kendini zayıf olarak tanımlayanlarda, TV izleme süresi kısa olanlarda uzun olanlara göre obezlere karşı önyargılı olma durumu anlamlı olarak yüksektir ($p<0.05$).Bölüme, sınıfa, cinsiyete göre fark yoktur($p>0.05$).

SONUÇ: Araştırma grubunun obezite önyargı ölçeği puanı yüksektir.Öğrencilerin profesyonel yaşantılarında mesleki becerilerini etkileyeceği göz önünde bulundurularak önyargılara yönelik müfredat programlarının düzenlenmesinin gerekliliği ortaya konmuştur. Ayrıca çocukluk döneminde şiddet ve travma sonucu obeziteye maruz bırakılan ve erişkinlik dönemine geldiğinde de eşler arasındaki şiddeti azaltmak için ebeveynlere ve yetişkinlere psikolojik danışmanlık yapılması önerilmektedir.

Anahtar Sözcükler: Obezite, önyargı, damgalama, şiddet, öğrenci

AIM: Obesity is a psychological, physiological and social health problem and the prejudiced, discriminatory and stigmatizing behaviors of observers of social members, health care professionals and students increase the severity of the physical and psychological problems of obese individuals[1]. Recent studies have shown that exposure to traumatic events and violence in childhood and adolescence is also a risk factor for adult obesity[2].The aim of this study is to determine the prevalence of obesity and related factors in students who are studying at university.

MATERIAL AND METHOD: The study was a cross-sectional type, School of Health included all students(1074 students) who enrolled in courses, while the sample consisted of 768 students(71.5%) students who agreed to participate in the study between February and June 2017.Data were collected using an information form prepared by the researchers and the GAMS 27-Obesity Prejudice Scale (OPS)[3].The research dependent variable was obesity prejudice score. Independent variables are age, sex, division, income, marital status, body mass index, family story, smoking and physical activity. Scale consists of 27 items the highest score that can be taken is 135,the lowest score is 27.The decrease in scores indicates that individuals have a prejudiced notion of obesity and an increase in prejudice. Data were analyzed in SPSS 22.0 program;number, percentage, square and fisher's exact test.

RESULTS: 56.1% of the research group were nursing students, 43.9% were midwifery students, 33.5% were in the fourth grade class, 56.8% were in the 21-23 years age group, 88.3% were girls and 3% , 1% is married, 45.2% is 0-500TL monthly income and 6.1% is working. 71.9% of the students are normal, 17.3% are overweight or obese. 63.5% of the participants watched TV for 0-2 hours per week and 35.9% stated that they were prejudiced against obese people. Also, 12.6%describe themselves as fat and 73.6%as normal. The scale score was 83.14±8.93 and 44.5% of the participants were prejudiced to obese persons. In those who are over the age of 24,those who are more vulnerable to those who are married than those who are single and those who spend most of their life in villages/societies are less likely to watch TV, the prevalence of obesity was significantly higher($p<0.05$). There is no difference according to division, class, gender($p>0.05$).

CONCLUSION: The research group has obesity prejudice scale of high score. It has been emphasized that pre-service curricula should be regulated by taking into consideration that pupils will affect their professional skills in professional life. Also Psychological counseling for parents and adults is recommended to reduce the violence among the spouses when exposed to violence and traumatic obesity in childhood and when they reach adulthood.

Keywords: Obesity, prejudice, stigma, violence, student

Poster 32

YAŞLILIK VE İNTİHAR
Old Age and Suicide

Öznur BEDİR*, **Kübra ÇAMLI***, **Fatmanur ÇELİK***, **Hüsna ÖZVEREN****

**Kırıkkale Üniversitesi Sağlık Bilimleri Fakültesi, 4. Sınıf Hemşirelik Öğrencisi*

*** Kırıkkale Üniversitesi Sağlık Bilimleri Fakültesi*

İntihar, bireyin öz benliğine yönelmiş bir saldırganlık ve yok etme eylemi sonucunda, istemli olarak yaşamına son vermesidir. Tüm ülkelerde ölüm nedenleri arasında ilk 10 sırada yer almaktadır. Tüm dünyada ve ülkemizde de intihar oranları, cinsiyete, yaşa, eğitim düzeyine ve yaşanılan bölgeye göre değişmektedir. Türkiye İstatistik Kurumu (TÜİK) verilerine göre 15–34 yaşlarında yüksek olan intihar oranları giderek azalırken; yaşlılarda bu oran her yıl artmaktadır. Yaşlılarda intihar için en önemli risk faktörleri; erkek olmak, ağrılı ve yeti yitimine yol açan bedensel rahatsızlığın bulunması, yalnızlık, daha önce intihar girişiminde bulunmuş olmak, ailede intihar öyküsünün bulunması, alkol ve ilaç kötüye kullanımı, intihar planı olması ve depresyondur. Yaşlı grupta her iki cinsiyet içinde en yaygın intihar nedeni hastalıktır. Yaşlıda intihar riskini artıran hastalıklar arasında yeti yitimine yol açan kronik hastalıklar, depresyon, kalp hastalıkları, nörolojik hastalıklar ve kanserler bulunmaktadır. Özellikle terminal dönemde bulunan yaşlı kanser hastaları, intiharı mantıklı bir "çıkış yolu" olarak görebilmektedir. Nörolojik hastalıklar, bilinç ve harekette bozulma intihar riskini artırmaktadır. Yaşlanmaya bağlı fiziksel ve zihinsel yönetim kaybı ekonomik zorluklar ve yaşam tarzındaki değişiklikler depresyona eğilimi arttırmaktadır. Yaşlılarda kullanılan ilaçlar depresyon ve duygu bozukluğuna neden olarak intihar riskini artırabilmektedir. Yaşlı intiharının sebepleri Türkiye İstatistik Kurumu (TÜİK) 2015 verilerine bu şekilde yansımıştır: %43 hastalık,-%5,8 geçim zorluğu, %1'6 aile içi geçimsizlik, %0'3 ile eşit oranlarda olmak üzere istediği ile evlenememe ve ticari başarısızlık, %1,7 diğer nedenler,- %47,3'ü de bilinmemektedir.

Sonuç olarak yaşlı intiharların önlenmesi için buna sebep olan faktörlerin ortadan kaldırılması gerekir. Bu hedefle yaşlılıkla birlikte gelişen ekonomik, fiziksel, sosyal ve psikolojik problemlerin gözden geçirilmesi düşünülmelidir. Yaşlı birey bulunduğu pozisyonda desteklenmeli, sosyoekonomik gereksinimine göre emeklilik yasaları tekrardan düzenlenmeli, kamu tarafından maddi ve manevi yönden güvence altına alınmalıdır. Ayrıca yaşlılık döneminde görülen depresyonun erken tanı ve tedavisi intihar riskinin azaltılmasında önemli bir faktördür. Toplumdan kopmadan, ayrıştırılmadan, çeşitli sosyal aktivitelere dahil olmak yaşlıyı depresyondan korumada etkin rol oynar. Yaşlı kişinin hayata bağlanma sebeplerinin çoğalması depresyona yönelimini, hayata karşı umutsuzluğunu ve intihar düşüncesini azaltacağı unutulmamalıdır.

Anahtar Sözcükler: Yaşlılık, İntihar, önleme

Suicide is the voluntarly end the life as a result of an aggression and destruction of the individual towards the self. It is ranked among the top 10 causes of death in all countries. Suicide rates in all over the world and in our country also vary according to sex, age, education level and region. According to Turkish Statistical Institute (TUIK) data, suicide rates which are high in 15-34 years of age are gradually decreasing; In old age this rate increases every year.

The most important risk factors for suicide in the elderly are; loneliness, attempted suicide, having family history of suicide, alcohol and drug abuse, suicide plan, and depression. The most common cause of suicide in both sexes is the elderly group. Among the diseases that increase the risk of suicide in the elderly are chronic diseases, depression, heart diseases, neurological diseases and cancers leading to loss of power. Elderly cancer patients, especially at the terminal stage, can see suicide as a logical "way out". Neurological diseases, impaired consciousness and mobility increase suicide risk. Loss of physical and mental management due to aging, economic difficulties and changes in lifestyle increase the tendency to depression. Medicines used in the elderly may cause depression and emotional distress, which may increase suicide risk. The reasons for the old suicide are reflected in the data of Turkish Statistical Institute(TUIK) 2015. The reasons for suicide 43% illness, - 5,8% livelihood, 1% incompatibility within the family, equal marriage with 0-3%, 1.7% other reasons, - 47,3% also unknown.

As a result, the factors that contribute to the prevention of elderly suicides need to be eliminated.Considering the economic, physical, social and psychological problems that comes together with old age should be considered to success. The elderly should be supported in the condiditions they are in, the retirement laws should be regulated according to the socioeconomic requirement and secured from the material and spiritual direction by the public. In addition, early diagnosis and treatment of depression in the old age period is an important factor in reducing the risk of suicide. Involvement in various social activities, without breaking away from the society, is an active part of the aging depression. It should not be forgotten that the elderly individual's tendency to add deprivation causes depression, hopelessness, and suicidal thoughts

Keywords: Old age, suicide, prevention

Poster 33

ÇOCUK İSTİSMARI VE PEDİATRİ HEMŞİRESİNİN ROLÜ
Chıld Abuse and Role of Pediatric Nurses

Semra SÖNGÜT *, Selen ÖZAKAR AKÇA **

* *Öğr. Gör., Gaziosmanpaşa Üniversitesi Erbaa Sağlık Hizmetleri MYO, Tokat*
** *Yrd. Doç. Dr., Hitit Üniversitesi Sağlık Yüksekokulu, Çorum*

Problemin Tanımı: Dünya Sağlık Örgütü (DSÖ) çocuk istismarını; "Çocuğun sağlık, büyüme ve gelişmesini olumsuz olarak etkilenmesine sebep olan her türlü fiziksel ve/ veya duygusal, cinsel, ihmal veya ihmale neden olacak ticari reklam amaçlı ya da diğer bütün etkileme şekilleri de dahil olmak üzere her türlü tutum ve davranışlara maruz kalması" olarak tanımlamaktadır. Çocuk istismarı, önemli bir halk sağlığı sorunu olan küresel bir olgudur. 0-18 yaş grubundaki çocuğun bakımından sorumlu olan kişi veya kişiler tarafından zarar verici, kaza-dışı ve önlenebilir bir davranışa maruz kalması çocuk istismarı kapsamında değerlendirilmektedir. Yetişkinlerin 1/4'inin çocukken fiziksel istismara uğradığı, erişkin kadınların 1/5'inin, erkeklerin ise 1/13'inin çocuk çağlarında cinsel istismara maruz kaldıkları bildirilmektedir. Türkiye'de 7-18 yaş grubu çocukların %25'inin ihmale, %43'ünün fiziksel, %51'inin duygusal ve %3'ünün cinsel istismara uğradığı belirtilmektedir. Çocuk istismarını tetikleyen bazı etkenler olmasına rağmen, günümüzde istismarın bütün etnik grupların ve sosyo-ekonomik sınıfların ortak bir sorunu olarak görülmektedir. İstismarı artıran önemli faktörler arasında maddi durumun yetersizliği görülmekte ve bunun sonucunda eşler arasında çatışma, çocukların uygun olmayan iş koşullarında çalıştırılması, kötü beslenme ve barınma ya da sağlık bakım gereksinimlerine erişememe gibi durumlar ortaya çıkmaktadır.

Amaç: Bu çalışma ile çocuk istismarında pediatri hemşirelerinin rolünü belirlemek ve farkındalıklarını arttırmak amaçlanmıştır.

Yöntem: Tanımlayıcı tipte yapılan bu çalışmada, çocuk istismarının tanımı, epidemiyolojisi ve etiyolojisi geriye dönük olarak değerlendirilmiştir.

Sonuç: Çocuk istismarı, etiyolojisi, tanı ve tedavisini içeren tüm boyutları ile karmaşık olaylar olarak değerlendirilmekte, çocukların istismardan korunması, erken tanı ve tedavi süreçlerinde multidisipliner ekibin görev alması gerekmektedir. Ekip içerisinde görev alan pediatri hemşireleri, istismar belirleyicilerini bilmesi, kötü muameleye maruz kaldığından şüphelenilen çocukları erken dönemde tespit etmesi, onları doğru merkezlere yönlendirmesi ve tedavi/rehabilitasyonlarını sağlamasıyla ekipte önemli bir rol taşımaktadır.

Anahtar Sözcükler: Çocuk, istismar, hemşire

Problem Statement: World Health Organization (WHO) describes child abuse; "Exposure to all kinds of attitudes and behaviors including commercial advertising or any other form of influence that may cause any physical and / or emotional, sexual, negligence or neglect to cause adverse effects on health, growth and development of children". Child abuse is an important and global public health phenomenon. That children aged 0-18 years are exposed to harmful, and preventable behavior deliberately by the person or persons responsible for the care of the child is considered within the scope of child abuse. It was reported that ¼ of adults were reported to be abused during childhood, and that 1/5 of the women and 1/13 of the men were sexually abused during childhood. It was noted that 25 % of the children aged 7-18 were neglected, physical abuse was seen 43 %, emotional abuse was 51% and sexual abuse was 3%. There seems to be certain factors that trigger child abuse; however, it is the common problem of all ethnic groups and socio-economic classes. One of the factors giving rise to the abuse is the poor financial situation, which leads to conflict between spouses, children's working under unsuitable conditions, malnutrition or lack of accessibility to accommodation and basic healthcare needs.

Objective: This study aims to determine the role of pediatric nurses in child abuse and to increase their awareness.

Method: In this descriptive study, the definition of child abuse, epidemiology and etiology were retrospectively evaluated.

Conclusion: Child abuse is considered a complex event with its all dimensions including the etiology, diagnosis and treatment; protecting the children from abuse is essential and a multidisciplinary team of professionals during early diagnosis and treatment is needed. Pediatric nurses in the team play a significant role in; recognizing the signs for abuse, early-identification of the children likely to be exposed to maltreatment, directing them to the appropriate centers and providing them with the treatment/rehabilitation.

Keywords: Child, abuse, nurse

Poster 34

MOTORLU ARAÇ ISITMA SİSTEMİNE BAĞLI İKİ ÖLÜM-OLGU SUNUMU

Two Deathcases Due to Motor Vehıcle Heating System-Cases Report

Celal BÜTÜN*, Erdoğan POLATER*, Fatma YÜCEL BEYAZTAŞ*

**Cumhuriyet Üniversitesi Tıp Fakültesi Adli Tıp AD, Sivas*

En az yakıt ile çalışan motorlu araç ısıtma sistemlerinin mekanizmasıyla; dışarıdan alınan hava,kalorifer radyatöründen geçirilerek araç içinde istenilen sıcaklık temin edilir ve elektrofan tarafından aracın değişik kısımlarına hava üflenir. Böylece hem soğuk havalarda araç içinin arzu edilen sıcaklığı temin edilir hem de havasız kalmaması sağlanır. Ancak motorlu araçlarda standart olarak kullanılan ısıtma ve havalandırma sisteminin verimli çalışması için sistemin periyodik olarak kontrol ve bakımlarının yapılması gereklidir. Bu çalışmada; motorlu araç ısıtma sisteminin arızalanmasından ortaya çıkan karbon monoksit (CO) zehirlenmesine bağlı iki ölümcül olgu ile bu sistemlerin kontrollü bir şekilde denetlenerek çalışmasının önemi vurgulanmıştır.

Anahtar Sözcükler: Motorlu araç ısıtma sistemi, Asfiksi, Karbonmonoksit, Otopsi, Adli tıp.

With the mechanism of motor vehicle heating systems operating with minimum fuel; the out side air is passed through the radiator and the desired temperature is provided inside the vehicle and air is blown by the electrophysiological to different parts of the vehicle. Thus, in cold weather, the desired temperature for the vehicle is provided and it is ensured that inside of the vehicle is not air-free. However, for efficient operation of the heating and ventilation system, which is used as a standard in motor vehicles, it is necessary to periodically check and maintain the system. In this study; by two deadly cases due to carbonmonoxide (CO) poisoning arising from the failure of the motor vehicle heating system, the importance of being supervised these systems in a controlled manner is emphasized.

Keywords: Motor vehicle heating system, Asphyxia, Carbonmonoxide, Autopsy, Forensic medicine.

Poster 35

YAPAY ORGAN YA DA İMPLANTLARIN HASARLANMASININ ADLİ TIBBİ YÖNDEN DEĞERLENDİRİLMESİ

Forensic Medical Evaluation in Injuries of Artificial Organs and Implants

Erdoğan POLATER*, Sezai SÖNMEZ*

**Cumhuriyet Üniversitesi Tıp Fakültesi Adli Tıp AD, Sivas*

Son yirmi yılda hızlı bir ivme ile gelişen alanlardan biri de biyoteknolojidir. Organ ya da dokuların doğuştan, çeşitli hastalıklar, kazalar ve yaşlılık gibi nedenlerle işlevini yerine getiremeyecek şekilde adli ya da adli olmayan olaylara bağlı hasar görmesi halinde yapay organ ya da implantlar birer umut ışığı olmaktadır. Bu çalışmamızda yapay organ veya implantların adli olaylara bağlı hasar görmesi durumunda yaşanan sorunlar, bu konuda yasal mevzuat, kılavuz ve literatür oluşturulmasının gerekliliğini vurgulamak amaçlandı.

Anahtar Sözcükler: Biyoteknoloji, , Yapay Organ ve İmplantlar, Adli Tıp

Over the last two decades, one of the areas that have developed rapidly is biotechnology. İf the organs or tissues are damaged due to judicial or non-judicial events, such as birth, various diseases, accidents and aging, Artificial organs or implants are a source of hope light. In this study, it was aimed to emphasize the problems and the necessity of creating legislation, guidelines and literature in this sujet when artificial organs or implants were damaged due to forensic events.

Keywords: Biotechnology, Artificial Organs and İmplants, Forensic Medecine

Poster 36

BİR ADLİ HEMŞİRELİK SORUNU: ÇOCUK EVLİLİKLER VE GEBELİKLER

A Forensic Nursing Problem: Child Marriages And Pregnancies

Şenay TOPUZ*

Ankara Üniversitesi, Sağlık Bilimleri Fakültesi, Ebelik Bölümü, Ankara

"Çocuk" ve buna bağlı olarak "erken/çocuk evlilik" kavramlarının tanımları kaynağına göre değişse de küresel ölçekte kabul edilen görüş, 18 yaş altını "çocuk" ve bu yaştan önce yapılan evlilikleri de "erken/çocuk evlilik" olarak değerlendirmektedir.

Konu ile ilgili yapılan çalışmalar incelendiğinde Türkiye'de çocuk evlilik yüzdesinin %30 ile %35 arasında olduğu tespit edilmiştir. Ancak ülkemizde çocuk evlilik sıklıkları bölgelere, yerel sosyal ve kültürel örüntüye göre farklılıklar göstermektedir. Ruhsal ve fiziksel gelişimini tamamlamadan yapılan bu evliliklerin büyük çoğunluğu çocuğun bilinçli rızası dışında yapılması dolayısıyla da 'erken ve zorla yapılan evlilikler' olarak da tanımlanmaktadır ve çocuk ihmal ve istismarı olarak değerlendirilmektedir.

Çocuk hakları açısından bakıldığında hem erkek hem de kız çocuklar için bir ihlal söz konusu olmakla birlikte kız çocuklarının erkeklerden çok daha erken yaşta evlendirilmeleri ve bu evliliğin sonuçlarının kızlar açısından daha ciddi sakıncalar doğurması söz konusudur. Erken yaşta evlilik erken yaşta doğurganlığın başlamasına neden olmakta, aile planlaması konusunda yeterli bilgiye sahip olamayan gençler istenmeyen başka gebeliklerle de karşı karşıya kalmaktadırlar. Adölesan dönemdeki genç kız henüz kendi fizyolojik gelişimini tamamlayamadığından, gebelik, doğum ve doğum sonrası süreçlerde çok fazla riskli durumla yüz yüze gelmekte hatta bu süreç hayatını kaybetmesine neden olmaktadır.

Kısa ve uzun vadeli önemli sağlık sorunlarına neden olan, bundan dolayı da Tüm Dünya' da en önemli mortalite ve morbidite nedenleri arasında sayılan erken yaş gebelikleri (18 yaş altı) adli bir durumdur ve bildirme zorunluluğu vardır. Ancak yapılan bazı çalışmalarda sağlık çalışanlarının 18 yaş altı evlilik ve gebelikleri bildirim zorunluluğu ile ilgili yeterli bilgiye sahip olmadıkları görülmektedir. Bu nedenle toplumumuzun önemli bir sorunu olan çocuk evlilik ve gebeliklerin azaltılması ve ortadan kaldırılması için hem sağlık çalışanlarının hem de toplumun farkındalığının artırılması, eğitilmesi ve bilinçlendirilmesi gerekli ve önemlidir. Bu bağlamda sağlık ordusunun en fazla üyesine sahip meslek grubu olan hemşirelere önemli görevler düşmektedir.

Anahtar Sözcükler: Adli hemşirelik, Adölesan gebelik, Evlilik yaşı.

Although the definitions of "child" and accordingly "early / child marriage" vary according to the source, the global view considers the "child" under 18 years of age and the marriage made before this age as "early / child marriage"

When the studies on the subject are examined, it is determined that the percentage of child marriage in Turkey is between 30% and 35%. However, in our country, the prevalence of child marriage varies according to regions, local, social and cultural patterns. The vast majority of these marriages, made before the completion of their spiritual and physical development are also defined as 'early and forced marriages' because they are made out of the child's conscious consciousness and are considered child abuse and abuse.

From the perspective of children's rights, in terms of children's rights, there is a violation for both boys and girls, with girls being married at a much earlier age than boys, and the consequences of this marriage being more serious for girls. Early marriage causes early fertility to begin and young people who do not have enough knowledge about family planning are confronted with other unwanted pregnancies. Since the adolescent girl has not yet completed her physiological development, she faces a lot of risky situations during pregnancy, childbirth and postnatal periods, and this process causes her to lose her life.

Early age pregnancies (below 18 years of age), which cause significant short and long term health problems and are therefore among the most important causes of mortality and morbidity in the whole world, are a forensic condition and have to be reported. However, in some studies it is seen that health professionals do not have sufficient information about the obligation to notify marriage and pregnancy under 18 years of age. For this reason, it is necessary and important to raise awareness, educate and raise awareness of both health workers and the society in order to reduce and eliminate child marriage and pregnancy which is an important problem of our society. In this context, nurses with the greatest number of members of the medical army have important duties.

Keywords: Forensic Nursing, Pregnancy in Adolescence, Marriage Age

Poster 37

SÜRDÜRÜLEBİLİR KALKINMA HEDEFLERİ BAĞLAMINDA KADINA KARŞI HER TÜRLÜ AYIRIMCILIĞIN VE ŞİDDETİN ÖNLENMESİ VE HEMŞİRENİN ROLLERİ

All Kinds of Separation and Intensive Prevention in the Context of Sustainable Development Goals And Roles of Nurses

Şule ERGÖL *,Aylin GÜNEŞ*, Rabia AKIN**

**Kırıkkale Üniversitesi Sağlık Bilimleri Fakültesi Hemşirelik Bölümü*

***Hacettepe Üniversitesi Hemşirelik Fakültesi*

Kadın sağlığının yükseltilmesi; kadının insan hakkın kullanmasının sağlanmasının yanı sıra, sürdürülebilir kalkınmayı sağlamak, ekonomik büyümeyi ve her alanda gelişmeyi sağlamak açısından da önemlidir. Sürdürülebilir kalkınma için hedefler arasında yer alan, yoksulluğa ve açlığa son verilmesi, eğitim seviyesinin yükseltilmesi, sağlıklı bireyler yetiştirilmesi ,toplumsal cinsiyet eşitliğinin sağlanması ,nitelikli eğitim fırsatlarının sunulması ,temiz su ve sıhhi koşullara ulaşılması ,insana yakışır iş ve ekonomik büyüme sağlanması, her alanda eşitsizliklerin azaltılması, sorumlu tüketim ve üretimin sağlanması, barış ve adalet ortamının sağlanması gibi bütün hedefler kadın sağlığını doğrudan yada dolaylı olarak etkilemekte ve kadının güçlendirilmesi için ön koşul oluşturmaktadır. Kadın sağlığını, etkileyen önemli bir durum ise, kadına karşı şiddet ve kadına karşı yapılan her türlü ayırımcılıktır. Kadına karşı şiddet ve kadına karşı yapılan ayrımcılık önemli bir halk sağlığı sorunudur ve kadını sağlığına yaralanma , ölüm, psikolojik zarar gibi ciddi hasarlar verebilmektedir. Sürdürülebilir kalkınma için hedeflerden hepsi kadın sağlığını doğrudan ya da dolaylı olarak etkilemekle birlikte özellikle sürdürülebilir kalkınma hedeflerinden 5. hedef olan toplumsal cinsiyet eşitliğinin sağlanması kadının güçlendirilmesinde doğrudan ve oldukça önemlidir. Toplumsal cinsiyet eşitliğinin sağlanması hedefi içerisinde, toplumsal cinsiyet eşitliğinin sağlanması ve kadına yönelik şiddetle ilgili ciddi taahhütler yer almaktadır. Bu hedefte; tüm kadın ve kız çocuklarına yönelik ayrımcılığın her yerde sona erdirilmesi, kamu alanları ve özel alanlarda kadın ve kız çocuklarına yönelik kadın ticareti, cinsel ve her türlü istismarı da kapsayacak şekilde şiddetin her türünün ortadan kaldırılması, çocuk evliliği, erken yaşta zorla evlendirilme ve kadın sünneti gibi bütün zararlı uygulamaların ortadan kaldırılmasına yönelik hedefler yer almaktadır. Ayrıca ücretsiz bakım ve ev işlerinin kamu hizmetleri, alt yapı ve sosyal koruma politikalarının sağlanması ve hane ve aile içinde sorumluluğun uygun bir biçimde paylaşılmasının geliştirilmesi yoluyla tanınması ve değer görmesi, kadının siyasi, sosyal ve ekonomik anlamda karar alma mekanizmalarına katılımının sağlanması, cinsel sağlık ve üreme sağlığı haklarına evrensel erişiminin sağlanması ve eşit olarak bireylerin hizmetlerden yararlanması; kadının toplumsal cinsiyet eşitliğinin sağlanmasına dolayısıyla kadına yönelik farklı şiddet türlerinin önlenmesine imkan sağlayacaktır. Hükümetlerin toplumsal cinsiyet eşitliğinin sağlanması ve kadın ve kız çocuklarının güçlendirilmesini taahhüt ettiği bu hedeflere ulaşmak için ise, yoğun yasal reform çalışmaların düzenlenmesi , ayrımcılık içeren mevzuatların kaldırılması, ayrımcılığa son verilmesi ve kadın sağlığının güçlendirilmesi için mevcut olan yasaların yürürlüğe konulması ve toplumun bu konularda bilinçlendirilmesi gerekmektedir.

Kadının güçlendirilmesi, toplumsal cinsiyet eşitliğinin sağlanması ve şiddetin önlenmesi ile ilgili sürdürülebilir kalkınma hedeflerine ulaşılabilmesi için bir sağlık personeli olan hemşirelerin de bu konuda duyarlılığının olması ve uygun müdahaleleri planlaması için gerekli bilgi ve beceriye sahip olması kritik bir öneme sahiptir. Hemşirelerin öncelikli olarak kendini ve hizmet verdiği toplumu tanıması gerekmektedir. Toplumsal cinsiyet eşitsizliği ve şiddet konusunda veri toplanması ve gerekli tanılamaları yapması , risk değerlendirilmesi yapması, mağdurların tedavi ve danışmanlık hizmetlerini sürdürmesi, toplumsal cinsiyet eşitliğinin sağlanması ve kadına karşı şiddetin önlenmesi için sektörler arası iş birliği yapması, mağdurları uygun kaynaklara yönlendirmesi, toplumsal cinsiyet eşitliğinin önemi ve şiddetin sonuçları konusunda toplumun ve karar vericilerin bilinçlendirilmesi hemşirenin rol ve sorumlulukları arasındadır.

Anahtar Sözcükler: Kadın, Kalkınma, Kadına Karşı Ayrımcılık

Promotion of women's health; it is also important to ensure sustainable development as well as the use of human rights for women, economic growth and development in every area. Poverty and hunger will be ending, raising the level of education, raising healthy individuals, ensuring gender equality, providing quality education opportunities, achieving clean water and sanitary conditions, ensuring decent work and economic growth, reducing inequalities in each area, peace and justice, the developments in all the targets in the 2030 agenda are directly and indirectly affecting women's health and are a prerequisite for women's empowerment. Women's health is an important issue that affects violence against women and any discrimination against women. Violence against women and discrimination against women are important public health issues and can cause serious damage to women's health such as injury, death, psychological harm. While all of the targets for sustainable development directly or indirectly affect women's health, the provision of gender equality, in particular the 5th goal of sustainable development goals, is directly and highly important in empowering women. The goal of ensuring gender equality includes serious commitments to ensure gender equality and violence against women. This goal is; all forms of discrimination against all women and girls, the elimination of all forms of violence including public and private trafficking of women and girls, sexual and all forms of abuse, child marriage, early forced marriage and female circumcision and elimination of harmful applications. It is also important to recognize and valuate free care and housekeeping through the provision of public services, infrastructure and social protection policies and the proper sharing of responsibilities within the household and the family, ensuring women's participation in political, social and economic decision-making mechanisms, ensuring universal access to reproductive health rights and equally benefiting individuals from services are important in terms of preventing different types of violence against women because of ensuring gender equality for women. In order to achieve these goals, which are committed by governments to ensure gender equality and to strengthen women and girls, intensive legislative reforms must be organized, legislation for discrimination must be abolished, discrimination must be abolished, existing laws for the strengthening of women's health must be enforced, and society must be made aware.

In order to achieve sustainable development goals for empowering women, ensuring gender equality and preventing violence, nurses who are health personnel have a critical prescription to have the sensitivity and sensitivity to this issue and to have the necessary knowledge and skills to plan appropriate interventions. Nurses must first identify themselves and the community which is served by them. Gathering and collecting data on gender inequality and violence, conducting risk assessments, continuing treatment and counseling services for victims, ensuring gender equality and interdepartmental cooperation to prevent violence against women, directing victims to appropriate resources, promoting gender equality, raising awareness of the community and decision makers on the consequences of violence are among the roles and responsibilities of the nurse

Keywords: Women, Development, Discrimination Against Women

Poster 38

OKUL SAĞLIĞI HEMŞİRELERİNİN KAYNAŞTIRMA ÖĞRENCİLERİNE YÖNELİK ROLLERİ

School Health Nurses Roles for Mainstreaming Students in Schools

Esma KABASAKAL*, Nebahat BORA GÜNEŞ*

**Hacettepe Üniversitesi , Hemşirelik Fakültesi*

Türkiye'de özel gereksinimi veya yetersizliği olan çocukların yer aldığı kaynaştırma eğitimi genel eğitim sınıflarında diğer yaşıtlarıyla birlikte verilmektedir. Kaynaştırma öğrencileri; işitme ve görme yetersizliği olan, özel öğrenme güçlüğü, dil ve konuşma bozukluğu bulunan, zihinsel gerilik ve bedensel özre sahip, otizm, dikkat eksikliği ve hiperaktivite bozukluğu tanısı almış yetersizliği olan veya özel gereksinimli çocuklardır. Kaynaştırma öğrencisi tanısı almış çocukların yetersizliği olan ve farklı engel türlerinin bulunduğu özel gereksinimli çocuklar olduğu göz önünde bulundurulduğunda, eğitim almanın yanında düşme, yaralanma gibi okul kazaları durumunda sağlık gereksinimlerinin değerlendirilmesi gerekmektedir. Kaynaştırma öğrencilerinin mevcut sağlık problemlerinin okul içerisinde de devam ettiği düşünüldüğünde çocukların profesyonel hizmet sunucuları tarafından desteklenmesinde okul sağlığı hemşiresinin kilit önemde olduğu açıktır. Okul sağlığı hemşireliği alanında uzmanlaşan hemşireler, mevcut sistem içerisinde normal çocuklar gibi ele alınan, özel sağlık gereksinimlerine yönelik okullarda fiziki düzenlemelerinin yetersiz kaldığı kaynaştırma öğrencilerine yönelik okul süresince, düşme, yaralanma gibi okul kazalarının yanısıra ihmal ve istismarın önlenmesi bakımından farkındalık oluşturma çabasında olmalıdır.

Anahtar kelimeler: kaynaştırma öğrencisi, hemşirelik, okul sağlığı

Mainstreaming is the practice of educating students with special needs in regular classes during specific time periods based on their skills and classes are combined with children need special education in Turkey. Children with special education needs have some health problem types including autistic spectrum disorders, medical conditions, physical and/or sensory disabilities, emotional/behavioral difficulties and learning disabilities. Scholl nurses have a key role at this area. They should assist children, provide advice and guidance to families, supports health including therapeutic supports, fall, injury, assistance significant medical care needs, impairment physical or sensory function and their behaviors which are a danger to themselves or other pupils. Nurses should be in the effort to raise awareness about the prevention of neglect and abuse as well as school accidents such as falls and injuries during the school for the mainstreaming students whose physical arrangements are insufficient for the schools.

Keywords: mainstream student, nursing, school health

Poster 39

DOĞUM SONU DEPRESYON VE HUKUKSAL BOYUTU

The Pattern of the Causes of the Postpartum Period and Legal Size

İlknur DEMİRHAN*, Birgül ÖZKAN*

**Ankara Yıldırım Beyazıt Üniversitesi, Sağlık Bilimleri Fakültesi*

Suçluluk kavramı eski teorilere göre insanların, ceza hukuku tarafından cezalandırılan eylemleri neden gerçekleştirdiklerini açıklarken, yeni tanımlama girişimleri ise belirli insanların neden suçlu olarak tanımlandıklarına dikkat çekmiştir. Kadın suçluluğu açıklamalarında ise ilk olarak kadınların bu eylemleri gerçekleştirmesine biyolojik ve sosyolojik açıklamalar getirme girişimleri şeklinde olduğu görülmektedir.

Kadının tüm yaşam boyunca ortaya çıkan hormonal değişiklikler, zihinsel yetenek örüntülerini etkilemektedir. Menstruasyon döneminden 4-5 gün önce progesteron ve östrojen hormonlarının seviyesinde ani bir azalma olmaktadır. Bu ani azalmanın getirdiği etki ile kadınların bu dönemde düşmanca ve saldırgan davranışlar içine girdikleri görülebilmektedir. İngiltere'de adet döneminde görülen gerginliklerin mahkeme tarafından cezada indirim nedeni olarak kabul edilmiştir.

Ogle ve Jacobs tarafından kadınların cinayet suçu işlemesine ilişkin olarak geliştirilen üç kuram olduğunu belirtilmiştir. Bunlar; kadınlar arasında cinayet davranışı kuramı, şiddete uğrayan kadın sendromu ve çocuklarını doğumda veya postpartum dönemde öldüren kadınlara özgü olan postpartum depresyon veya psikoz kuramıdır. Doğum sonu dönemde annenin psikolojik uyumunu birçok faktör etkileyebilmektedir. Bu faktörlerden bazıları istenmeyen gebelikler, zor doğum eylemi, hormonal değişiklikler, kadında varolan ruhsal sorunu, sosyal destek durumu ve desteğin yeterliliği, annenin eğitimi, işi, mesleğiyle ilgili hırsı, eş-aile ilişkisi şeklinde belirtilebilmektedir.

İngiliz Hukuku'ndaki İnfantisid Kanunu'nda, Kanada'da ise çocuk öldürme suçları Kanunu'nda "yeni doğan çocuğun" ölümüne sebebiyet veren anneyi tanımlamaktadır. Ülkemizde ise Cumhuriyet döneminden bu yana Türk Ceza Kanunu'ndaki değişikliklerle çocuk öldürme suçunda farklı değerlendirme ve ceza yaptırımları uygulandığı görülmektedir.

Doğum sonu süreçte annenin çocuğuna zarar vermesi ilk bakışta vicdansızca ve anlaşılması zor gibi görünen bir durumdur. Bu durum tarihsel gelişimi, farklı kültürlerde çocuğa atfedilen değer, yasal durum ve annenin psikolojik durumunun birlikte değerlendirilmesi ile ancak anlaşılabilir bir hale gelebilmektedir. Bu sayede, risk altındaki bebeklerin belirlenmesi ve ebeveynlere yönelik sosyal destek sistemlerinin niteliklerinin geliştirilmesi bakımından da son derece önem taşımaktadır.

Anahtar Sözcükler: Lohusa, suç, hukuksal boyut

The old concept of guilt according to the theory, people should be punished by the criminal law as he explains why certain people perform the actions that are defined as criminal attempts a new definition has noted. Female delinquency in the description of biological and sociological explanations of the first women to perform the actions it is observed that in the form of attempts to bring.

The hormonal changes that arise throughout a woman's entire life, it affects mental ability patterns. There is a sudden reduction in the level of progesterone and oestrogen from 4-5 days ago in the period of menstruation. The effect of this sudden decline with women has brought in this period when they entered hostile and aggressive behavior can be seen. During the menstrual period that occur in the UK by the Court of punishment has been recognized as a cause of reduction of tensions.

Commit the crime of murder of women by Ogle and Jacobs, it is stated that three theories are developed in relation to that. Murder theory of behavior among these women, women who experience violence who kill their children in childbirth or in the postpartum period women's syndrome and postpartum depression or psychosis that are specific to a theory. Many factors can influence the psychological adaptation of mothers in the postpartum period. Some of these factors are unwanted pregnancies, difficult childbirth, hormonal changes in women with existing psychological problems, social support availability and adequacy of support mother's education, job, profession, ambition, and co-in the form of the family relationship can be specified.

Infantisid law in British law, the law for the crimes of killing children in Kannada "new born child" the death of the Mother giving rise to describes. In our country, since the Republican period with the changes in the Turkish criminal law and criminal sanctions are applied in the crime of child killing, it is seen that different assessment.

At the end of the birthing process the mother to harm her child, at first glance, no scruples, and is a condition that seems difficult to understand. The historical development of this situation, in different cultures, the value attributed to the child, the legal status and evaluation of the psychological status of the mother, however, can become understandable. In this way, identification of infants at risk for the development of social support systems and in terms of the qualities of the parents is extremely important.

Keywords: Postpartum, crime, legal size

SOSYAL HİZMET
SÖZEL BİLDİRİLER

Sözel 1

SUÇ SORUŞTURMASI SÜRECİNDE CİNSEL İSTİSMAR ŞÜPHELİLERİNDE GÖRÜLEN BİLİŞSEL ÇARPITMALAR

The Cognitive Distortions Applied by the Child Sexual Abusers during the Criminal Investigation

M. Burak GÖNÜLTAŞ*

**Cumhuriyet Üniversitesi*

Cinsel suçlular sapkın cinsel davranışlarda bulundukları zaman, genellikle "nötrleştirme" yaparak suçluluk ve utanma duygularını hafifletmeyi denerler. Bu nötrleştirmeler, saldırganın rasyonelleştirme davranışı ile birlikte, genellikle mazeret ve makulleştirme çeşitlerinden oluşan, bilişsel çarpıtmalardır ya da saldırganlara, davranışları için sorumluluğu, utanmayı veya suçluluğu yok etmesine izin veren çarpıtılmış davranış modelleridir. Bu anlamda nitel araştırma yöntemlerinden içerik analizi yöntemi ile yapılan bu çalışmada, cinsel istismarcıların işledikleri suçlu davranışları nasıl nötrleştirdiklerinin ortaya konulması amaçlanmaktadır. Çalışmanın örneklemi ise, hakkında cinsel istismar şüphesi ile suç soruşturması yapılmış ve işlediği suçu itiraf etmiş/suçüstü yakalanmış n=25 şüphelinin ifadeleri oluşturmaktadır. Çalışma sonucunda ortaya çıkan şüpheli söylemleri en çok şu kategorilerde toplanmıştır: 1- mağdurun kendisinin istediği ve zaten bu yolun yolcusu olarak düşünüldüğü, 2- mağdurun fizik olarak büyük gösterdiği ve bu hareketin ona zarar vermediği, 3-şeytana uyulduğu ve 4- çocuğa seksin öğretildiğidir.

Anahtar Sözcükler: Suç soruşturması, cinsel istismar, şüpheli, bilişsel çarpıtmalar, nötrleştirme.

When the sexual abusers commit deviant sexual behaviors, they usually try to diminish guilt and shame feelings by applying neutralization. That neutralization is cognitive distortions which constitute tools of excuse and validation with rationalization behaviors of abuser, or they are models of distorted behaviors that allow abusers to destroy responsibility, embarrassment or guilt for their behavior. Therefore it is aimed at revealing how sexual abusers neutralize their criminal behaviors with the method of content analyses of qualitative research method. The sample of the present study is the alleged abusers who confess their crime and are catched red handed (n=25) during the criminal investigation. As as result of study, abusers statements are most commonly categorized in the following categories: 1- The victim wants himsel/herself, 2-the victim physically demonstrates a great deal of impairment; 3- Being fallen into temptation and 4- child is taught the sex.

Keywords: Criminal Investigation, Sexual Abuse, Abuser, Cognitive Distortions, Neutralization.

Sözel 2

ADLİ GÖRÜŞME ODALARININ ŞİDDETE MARUZ KALAN ÇOCUKLAR AÇISINDAN ÖNEMİ

The Importance of Forensic Interview Rooms for the Children who Exposed to Violence

İlkay Başak ADIGÜZEL*, Sinan AKÇAY, Eda BEYDİLİ GÜRBÜZ***

** Hacettepe Üniversitesi İİBF Sosyal Hizmet Bölümü*

*** Selçuk Üniversitesi SBF Sosyal Hizmet Bölümü*

Problem Tanımı: Çocuklara yönelik üretilen hizmetlerin hak temelli bir yaklaşımın ürünü olmasını sağlayan; çocuğun özgün, değerli, kendi yaşamının yönlendiricisi bir birey olarak görülmesinin yanı sıra korunma, güçlenme ve sağlıklı gelişim gereksinimlerini de odak almasıdır. Başta çocuğun özellikle korunmasını gerektiren durumlarda olmak üzere her koşulda çocuğun yüksek yararı gözetilmelidir. Sosyo-ekonomik durum, etnik köken, kültürel aidiyet vb. fark etmeksizin dünyanın her yerinde çocuklar şiddete, istismara ve sömürüye maruz bırakılmaktadır. Birçok çocuk şiddetin cinsel istismar, çocuk ticareti, çocuk işçiliği, cinsiyete dayalı şiddet, çete zorbalığı, kız çocuklarının sünnet edilmesi, çocuk yaşta evlilik vb. gibi farklı formlarını deneyimlemektedir. İster bireysel ister kurumsal olsun, doğrudan uygulanan ya da önlem alınmadığı için dolaylı yoldan mağduriyet yaratan şiddetin her türlüsü çocuğu duygusal ve davranışsal olarak olumsuz etkilemektedir. Bu bağlamda çocukların yüksek yararını gözeten, adalete erişimlerini kolaylaştıran bir çalışma olan adli görüşme odalarının şiddet gören çocuklar yararına da kullanılmaya başlanmasının, çocuk koruma sisteminin güçlendirilmesi yönünde olumlu bir gelişme olduğu düşünülmektedir.

Amaç: TC Adalet Bakanlığı verilerine göre suç mağduru çocuk sayısı 2012'de 111.857 iken bu sayı 2016'da 158.343'e yükselmiştir. Söz konusu çocukların adli sistem içerisinde yaşadıkları sorunlara ilişkin yapılan araştırmalar sınırlıdır ancak kuşkusuz bu sistem içindeki çocukların korunması, fiziksel ve ruhsal iyilik hallerinin gözetilmesi büyük bir gerekliliktir. Bu amaçla çalışmada adli görüşme odalarına ilişkin bilgi verilecek, adli sosyal hizmet bağlamında şiddete maruz kalan çocuklar açısından bu odaların gerekliliği ve yaygınlaştırılmasının önemi tartışılacaktır.

Tartışma ve Sonuç : İstismara maruz kalan çocuklarla yapılacak görüşmelerde adli görüşme odalarının kullanılmasının, çocukların ve çocukların yakınlarının ikinci kez travma yaşamasını önleyebileceği düşünülmektedir. Adli alanda sosyal hizmet, risk değerlendirmesi yapma, özellikle çocuk ihmal istismarı ve ev içi şiddet olgularında kanıta dayalı uygulamayı geliştirme; suç işleyen ve suça maruz kalanlar için hukuki savunuculuk, politika ve program geliştirme, suç davranışının onarıcı bir şekilde değiştirilmesini sağlayıcı hizmetler geliştirme, ruhsal iyileşmeyi destekleyici çalışmalar yapma vb. sorumluluklara sahiptir. Bu anlamda çocukları koruyucu ve yeni sorunların ortaya çıkmasını önleyici bir çalışma olan adli görüşme odalarının şiddete maruz kalan çocuklar açısından öneminin tartışılması, bu odaların işlevselliğinin değerlendirilmesi önemli bulunmaktadır.

Anahtar Sözcükler: adli görüşme odası, adli sosyal hizmet, çocuk istismarı

Problem Statement: The services provided for children are a product of a rights-based approach that sees the child as a genuine, precious, self-guiding individuals as well as focused on the need of protection, empowerment and healthy development of the child. The best interests of the child must be payed regard in all circumstances, especially in situations where the child is particularly vulnerable. Regardless of socio-economic status, ethnicity, cultural affiliation, etc. all over the world, children are subjected to violence, abuse and exploitation. Many children experience different forms of violence as sexual abuse, child trafficking, child labor, gender-based violence, gang violence, female genital cutting, child marriage etc. Any kind of violence, whether individual or institutional, directly applied, or indirectly victimized by the lack of any measures, negatively affects the child emotionally and behaviorally. In this context, it is believed that the use of forensic interview rooms, which is a study that promotes children 's best interests and facilitates accessing to justice, for the benefit of children who exposed to violence is a positive development in strengthening the child protection system.

Objective: According to the Ministry of Justice of the Republic of Turkey, the number of crime victims has increased from 111,857 in 2012 to 158,343 in 2016. There is limited research on the problems of children faced in the judicial system, but of course it is a great necessity to protect the children in this system and to pay regard of their physical and mental well-being. For this purpose, information about forensic interview rooms will be given in the study, and the importance of the necessity and expansion of these rooms will be discussed in terms of children who are exposed to violence in the context of judicial social services.

Discussion and Conclusion: It is believed that the use of forensic interview rooms in interviews with children who exposed to violence can prevent children and their relatives from having a second trauma. Forensic social work have responsibilities on making risk assessment, developing evidence-based practice especially in the cases of child abuse and domestic violence; legal advocacy, policy and program for criminals and suicide victims, development of services to change criminal behavior in a restorative manner, supportive activities for mental healing, etc..

In this sense, it is important to consider the functioning of these rooms, as well as the discussion of the prejudice in children's rooms for forensic interviews, which is a work to protect children and prevent the emergence of new problems.

Keywords: forensic interview room, forensic social work, child abuse

Sözel 3

AİLE MAHKEMELERİNDE EBEVEYN YABANCILAŞTIRMA SENDROMUNUN DEĞERLENDİRİLMESİ

The Evaluation of Parental Alienation Syndrome in Family Court

Aygül NALBANT*

**Bozok Üniversitesi Eğitim Fakültesi*

Aile, çocuğun psikososyal gelişimi açısından çok önemli bir kurumdur. Aile bir bütün olarak çocuk için anlam ifade ederken anne ve babadan her birinin çocuğun gelişiminde önemli rol ve sorumlulukları bulunmaktadır. Bu sorumluluklar gerek yazılı olmayan toplumsal ve geleneksel kurallarla gerekse yazılı hukuk kuralları ile belirlenmiştir. Türkiye'de Medeni Kanun hükümler çerçevesinde kurulan aile, bozulan ilişkiler ve yaşanan sorunlar nedeniyle de yine ilgili Kanun çerçevesinde sonlandırılabilmektedir. Boşanma öncesi ve sürecinde aile ilişkileri sarsıntıya uğramakta, zedelenmekte ya da kopabilmektedir. Karı koca arasında yaşanan bu olumsuz süreç anne baba olarak yansımalarını çocukla kurdukları ilişkide kendini göstermektedir. Ailede yaşanan sorunlar ve boşanma süreci çocuklar açısından ayrılma, parçalanma, belirsizlik ve kaygı dolu bir dönemi iade etmekte bunun sonucu olarak çocukların psikososyal gelişimi olumsuz etkilenmektedir. Her yaş gurubu çocuk için boşanma istenmedik bir durumdur. Karı koca arasında yaşanan sorunların ana babalık ilişkilerini etkilemesi, anne babanın çocuğu diğer ebeveyne karşı olumsuz yönlendirmesi ve çocuklar kurulacak ilişkinin zedelenmesi çocuğun yaşadığı boşanma travmasını daha da zorlaştırmaktadır.

İlk olarak Gardner (1985) tarafından tanımlanan ebeveyn yabancılaştırma sendromu özellikle velayetle ilgili anlaşmazlıklarda ortaya çıkan ve çocuğun annesine ya da babasına karşı kötüleme ve olumsuz yönlendirme yapılarak iletişiminin ve ilişkilerinin bozulması olarak tanımlanabilecek bir bozukluktur. Ebeveyne karşı yabancılaştırma davranışı aile mahkemelerinde görev yapan uzmanların karşısına sıkça çıkmakta, mahkemelerin ve uzmanların en zorlandığı sorunların başında gelmektedir.

Bu araştırmada da aile mahkemesine boşanmak için başvuran 20 aileye yönelik hazırlanan inceleme raporlarının içerik analizleri yapılarak, ailede yaşanan sorunlar, anne babanın ebeveyn yabancılaştırma davranışları, çocukların tepkileri, uzmanlar tarafından önerilen tedbirler ve mahkeme tarafından alınan tedbirler incelenmiştir.

Anahtar Sözcükler: Ebeveyn yabancılaştırma sendromu, boşanma, boşanmada çocuk, aile mahkemeleri

The family is a very important institution in terms of the psychosocial development of the child. While the family makes sense for the child as a whole, each parent has important roles and responsibilities in the development of the child. These responsibilities are laid down by written and non-written social and traditional rules, as well as by written law rules. The family established in the framework of the provisions of the Civil Code in Turkey can also be terminated within the scope of the related Law due to the problems and problems that have been experienced. Family relationships before, during and after divorce can be disturbed, damaged or broken. This negative process between husband and wife shows itself as a relationship between parents and their children. The problem of family life and divorce process is to return a period full of separation, fragmentation, uncertainty and anxiety in terms of children. As a result, the psychosocial development of children is negatively affected. Divorce is not desirable for children of any age group. The problems between husband and wife affect parental relationships, the negative orientation of the parents to the other parent, and the injuries to the children's relationship make it more difficult for the child to experience divorce trauma.

The parental alienation syndrome, first described by Gardner (1985), is a disorder that may arise especially during parental disputes and can be defined as a deterioration of communication and relationships by deterring and negating the child's mother or father. Alienation behaviors against parents are often seen in the face of experts working in family courts, leading to the most difficult problems for courts and specialists.

In this study, the contents of the examination reports prepared for the 20 families who applied for divorce to the family court were analyzed and the problems experienced in the family, parents' parental alienation behaviors, the reactions of the children, the measures recommended by the experts and the measures taken by the court were examined.

Keywords: Parental alienation syndrome, divorce, child in divorce situation, family courts

Sözel 4

SOSYAL HİZMET PERSPEKTİFİNDEN AİLE İŞLEVSELLİĞİ VE SUÇA SÜRÜKLENME ARASINDAKİ İLİŞKİYE DAİR BİR GÖZDEN GEÇİRME

A Review of Relationship Between Family Functioning And Juvenile Delinquency in Social Work Perspective

Nurullah ÇALIŞ*, Oğuzhan ZENGİN**

** Hacettepe Üniversitesi İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesi Sosyal Hizmet Bölümü*

***Çankırı Karatekin Üniversitesi İİBF Sosyal Hizmet Bölümü*

Problem Tanımı ve Amaç: Aile kurumunun önemli fonksiyonlarından biri de bireyin toplumsallaşmasını sağlamaktır. Toplumsallaşma süreci birey için kendi kişisel istek ve ihtiyaçları ile içinde yaşadığı toplumun beklentileri ve ihtiyaçları arasında denge kurmayı gerektirir. Kişilik gelişimini tamamlayarak toplumda kabul görmüş bireyler olma yolunda ilerleyen çocuklar ve gençler bu süreçte çeşitli zorluklarla ve bocalamalarla da karşı karşıya gelirler. Bu tür durumlarda onların en büyük destekçisi aileleridir. Fakat ailenin sağlıklı bir yapıda olmaması durumunda çocukların bundan olumsuz etkilenmesi kaçınılmazdır. Bu çalışmada çocuk ve gençlerin suç davranışları üzerinde aile işlevselliğinin etkileri ve aile işlevselliğini sağlamaya yönelik sosyal hizmet uygulamasına ilişkin bir çerçeve sunulacaktır.

Bulgular: Aile işlevselliği kavramı aile içi iletişim, problem çözme becerileri, rol paylaşımı, sevgi ve ilgi gösterme, davranış kontrolü gibi bileşenler üzerinde aile içi etkileşimin niteliğini açıklamak için kullanılmaktadır. Araştırmalar aile işlevselliği ile çocukların suça yönelme davranışları arasında ilişki olduğunu göstermektedir. Çocuğu yeteri kadar gözlememek, çocukla 'doğru' iletişim kurmamak, çocuğa sevgi ve saygı göstermemek, ebeveyn olarak tutarsız davranış sergilemek gibi işlevsiz aile tutumları çocuk ve gençlerin suç davranışlarında etki sahibi faktörler arasında yer almaktadır. Bu nedenle işlevsizlik gösteren aile karakteristikleri suça sürüklenme açısından risk faktörüne dönüşmektedir.

Sonuç: Çocuk ve gençlerin suçtan korunmasında işlevsel aile niteliklerinin ön plana çıkarılması ve bu niteliklerin koruyucu faktörler haline getirilmesi için yapılacak mesleki çalışmalar oldukça önemlidir. Sosyal çalışmacılar çocukları suça sürüklenen ailelerle yürütecekleri uygulamalarında aile işlevselliğine odaklı değerlendirme ve uygulama modellerini esas alarak planlı değişim sürecini gerçekleştirebilir.

Anahtar Sözcükler: Aile işlevselliği, suça sürüklenme, aileyle sosyal çalışma

Problem definition and aim of the study: An important function of family is socialization of human being. Socialization process requires to balance between individuals' demands and expectations of society they live in. Children and young people who are trying to complete their personal development and their socialization may face various difficulties and confusing situations in their social life. Therefore, their best supporters are their families at hard times. However, if a family does not exhibit healthy family characteristics, it is inavitable that children will be affected negatively. In this study, a framework for the effects of family functioning on juvenile delinquency and social work practice to promote functionality within family will be presented.

Discussion: The concept of family functioning clarifies the quality of family interactions in such areas as communication within family, problem solving skills, roles, affective responsiveness, behaviour control. Researches indicate that there are relations between family functioning and juvenile delinquency. Dysfunctional family attributions including lack of parental monitoring, not communicating accurately with child, avoiding showing respect and affection, behaving them inconsistently are the factors related to delinquent behaviours of children and young people. Therefore, family characteristics of dysfunctionality would be a risk factor for future offences.

Conclusion: Professional implementations are clearly important to address functional family characteristics and turn them into protective factors. Social workers can pursue planned change process through family functioning assessment and practice when working with families who have young offenders.

Keywords: Family functioning, juvenile delinquency, social work with family

Sözel 5

ORTAOKUL ÖĞRENCİLERİNDE DEVAMSIZLIK DAVRANIŞI

Nonattendance Behavior in Secondary School Students

Gökhan DOĞAN*, Emine BABAOĞLAN, Aygül NALBANT****

** Milli Eğitim Bakanlığı*

***Bozok Üniversitesi*

Öğrencinin yeterli düzeye gelebilmesi, istendik davranışlar sergileyebilmesi yani eğitimini gerçekleştirebilmesi için okul ortamının gerekliliği kaçınılmazdır. Okul, öğrencinin eğitim ihtiyacının karşılanabileceği en uygun yerdir. Bu yüzden öğrencinin eğitimini eksiksiz alabilmesi için okula devamı sağlanmalıdır. Çevreden veya bulunulan ortamdan kaynaklanan çocuk için oluşabilecek risklerden çocuğu uzak tutmanın ve eğitimin tam olarak yapılabilmesi için okul devamsızlığını en aza indirmek gerekir.

Okulda yapılan eğitim faaliyetleri veya diğer etkinlikler, öğretmenler, okul yönetimi ve öğrencilerin arkadaşları çocuk için en güvenilir faaliyetler ve kişilerdir. Okuldaki eğitim-öğretim faaliyetlerinin amaçları, müfredat program ve öğretmen niyetleri bellidir. Bu da okulun öğrenci için en az risk barındıran bir ortam olduğunu göstermektedir.

Bu bağlamda "okul devamsızlığı" önemli bir kavramdır ve gün geçtikçe artan şiddet olayları, akademik başarısızlıklar, suç işleme vb. problemler devamsızlığın getirdiği sebep ya da sonuçlardır. Ortaokul çağındaki öğrenciler henüz hem zihinsel hem de fiziksel olarak kişisel gelişimlerinin başlarında olduklarında, bu yaşlardaki okul devamsızlığı da ayrı bir önem arz etmektedir. Ortaokul öğrencilerinin güvenilir ortam olan okuldan uzak kalması beraberinde birçok riski getireceği için devamsızlıkların nedenleri irdelenerek, devamsızlıkların azaltılmasına yönelik adımlara ihtiyaç duyulmaktadır.

Bu araştırmada ortaokullarda öğrencilerin devamsızlıklarının nedenlerini belirlemek amaçlanmıştır. Bu çerçevede aşağıdaki sorulara yanıt aranmıştır.

1. Ortaokul öğrencilerinin devamsızlık nedenleri nelerdir?
2. Öğrenciler devamsızlık yaptıkları süreçte nasıl ve nerede zaman geçirmektedirler?
3. Öğrencilerin devamsızlıklarını azaltmak için ne gibi çözümler üretilmelidir?

Araştırma nitel bir çalışmadır. Araştırmanın çalışma grubunu kolay ulaşılabilir örneklem yöntemiyle belirlenen bir okulda en fazla devamsızlık yapan 10 öğrenci oluşturmaktadır. Devamsızlık yapan öğrencilerin tespitinde e-okul bilgi sisteminden faydalanılmıştır. Veri toplama aracı olarak; yarı yapılandırılmış görüşme formu kullanılmıştır. Araştırmada öğrencilerin devamsızlık nedenleri öğrencinin kendisinden, ailesinden, okul ortamından, öğretmen ve yöneticilerinden kaynaklanan nedenler olarak sınıflandırılmıştır.
Anahtar Sözcükler: Okul Devamsızlığı, zorunlu eğitim.

It is inevitable for the school environment to be able to attain the sufficient level of the learner, to exhibit the behaviors that are demanded, that is to enable the education. The school is the best place to meet the student's educational needs. Therefore, the continuation of the school must be ensured so that the student can receive the education completely. In order to keep the child away from the risks that may arise from the environment in which he or she lives, and to ensure that the education is fully realized, it is necessary to minimize the absence of school.

School activities or other activities, teachers, school administrators and friends of students are the most reliable activities and people for the child. The aims of the educational activities at the school, the curriculum, and the intentions of the teacher are specific. This suggests that the school is the least risky environment for the student.

In this context, "school nonattendance" is an important concept, and the increasing number of violent incidents, academic failures, problems are the causes or consequences of nonattendance. While the students in the middle school age are still at the beginning of their personal development both mentally and physically, school attendance at these ages is also of special importance. Since the secondary school students will be at risk from the school, which is a reliable environment, there are many risks involved and the reasons for nonattendace are examined and steps are needed to reduce absence.

In this study, it was aimed to determine the causes of student nonattendance in secondary schools. The following questions have been answered in this frame.

1. What are the reasons for the nonattandence of secondary school students?

2. How and where do students spend time in the process of nonattendace?

3. What solutions should be produced to reduce student nonattendace?

Research is a qualitative study. The study group of the study consisted of 10 students with the highest nonattendance in a school identified by easy accessible sampling method. The e-school information system has been utilized in the determination of students who are absent. As a data collection tool; semi-structured interview form was used. The reasons for nonattendance in the survey were classified as causes of the student's self, family, school environment, teachers and administrators.

Keywords: School nonattendance, compulsory education.

Sözel 6

DÜNYADA ÇOCUĞA YÖNELİK ŞİDDETİN BOYUTLARI VE ÖNLEMEYE YÖNELİK ÇABALAR

Dimensions of Violence Against Children around the World and Suggestions to Prevent

Yurdagül ERDEM*, Zeynep TEZEL*, Hüsamettin ÇETİN*

**Kırıkkale Üniversitesi Sağlık Bilimleri Fakültesi*

Dünya Sağlık Örgütü'ne göre, 2000 yılında 15 yaşın altındaki çocuklarda ölümcül şiddet (fatal abuse) tahmini olarak 57.000 ölüm gerçekleşti. Çocuk cinayetine ilişkin genel tahminler, bebeklerin ve çok küçük çocukların en fazla risk altında olduğunu ve 0-4 yaşındaki çocukların 5-14 yaşındaki çocuklara göre iki katından daha fazla risk grubunu oluşturduğunu belirtmektedir. Çocuk öldürme olayları, dünyada ülkelerin bulunduğu bölgenin gelir düzeyine göre değişir. Yüksek gelirli ülkelerde yaşayan 5 yaşın altındaki çocuklar için bu oran erkeklerde 100 000'de 2.2, kızlar için 100 000'de 1.8'dir. Düşük-orta gelirli ülkelerde çocuk cinayetleri oranı 2-3 kat daha yüksektir - erkeklerde 100 000'de 6.1, kızlar için 100 000'de 5.1. Beş yaş altı çocuklar için en yüksek cinayet oranı, DSÖ Afrika Bölgesinde erkeklerde 100 000'de 17,9, kızlarda 100 000'de 12,7 oranında bulunmaktadır. En düşük oranlar, DSÖ Avrupa, Doğu Akdeniz ve Batı Pasifik Bölgelerindeki yüksek gelirli ülkelerde görülmektedir (World report on vİolence and health,2000). Çocuk ölümlerinde en genel sebep kafa ve karın travmaları, kasıtlı boğma olaylarıdır (Reece & Krous, 2001;). Önleme çabalarına yönelik olarak, Çocuk istismarının önlenmesi, neredeyse evrensel olarak pek çok ülkede önemli bir sosyal politika olarak ilan edilmesine rağmen, koruyucu müdahalelerin etkinliğini araştırmak için şaşırtıcı bir şekilde az çalışma yapılmıştır. Bazı önleyici çabalar aşağıda başlıklarla sunulmuştur.

-**Aile Destek Programları: ebeveynlik eğitimi, ev ziyaretleri, yoğun aile koruma hizmetleri.** Bu tür programlar genellikle ebeveynlere çocuk gelişimi konusunda eğitim verme ve çocuklarının davranışlarını yönetmede becerilerini geliştirmelerine yardım, aile içi kriz yönetimi programlarını içerir. Ailenin gereksinimine göre kira desteğinden, çeşitli terapi desteklerine kadar geniş yelpazede hizmet sunumunu kapsar. ABD'de homebuilder's modeli gibi (Kinney, 1990).

--**Sağlık Hizmeti Yaklaşımları: sağlık çalışanlarının risk tarama programları geliştirme, şiddete uğrayan çocuğa yönelik hizmetler, şiddete tanık çocuklar için hizmetler, çocukluğunda şiddete maruz kalan erişkinlere verilen hizmetler.** Sağlık profesyonelleri, istismar ve ihmal vakalarını belirleme, tedavi etme ve şüpheli kötü muamele vakalarını uygun mercilere rapor etmekte önemli role sahiptir. Sağlık çalışanlarına konuya ilişkin eğitimler verilir. Amerikan Tıp Birliği ve Amerikan Pediatri Akademisi (AAP) rehberler geliştirmiştir. Terapatik hizmetler çocuğun yaşına ve gelişimsel düzeyine göre tasarlanmaktadır. Sosyal olarak geri çekilmiş, istismar edilen çocuklar için özel bir tedavi Fantuzzo ve ark. tarafından anlatılmıştır. Örn. Kötü muamele görmüş okul öncesi çocuklar, sosyal işlevsellik seviyesi yüksek çocuklar ile birlikte oyun gruplarına yerleştirilmesi gibi. Ev içi şiddete tanık olan çocuklarda da önemli psikolojik, sosyal sorunlar çıkmaktadır.

-**Yasal ve ilgili yaptırımlar; zorunlu ve gönüllü raporlama, çocuk ölümleri inceleme ekipleri kurulması, çocuk koruma kanunları, tutuklama ve kovuşturma politikaları, suçlular için zorunlu muamele.** Pek çok ülkede ihmal ve istismarı rapor etme sağlık çalışanlarının zorunlu bir sorumluluğudur. Dünya genelinde yapılan bir çalışmaya göre, yanıt veren 58 ülkenin 33'ünde zorunlu, 20'sinde gönüllü bildirim olduğu belirlenmiştir (Bross et al, 2000). Çocuk istismarı suçluları için mahkeme tarafından zorunlu tedavi, birçok ülkede önerilen bir yaklaşımdır. Ancak zorunludan çok tedaviye istekli kılınması daha istendiktir. Kişiler kendi istekleri ile tedavi olmadıklarından zorunlu tedavi yaklaşımları önerilmiştir.

-**Toplum temelli yaklaşımlar, okul programları, eğitim kampanyaları, toplumun tutum ve davranışlarını değiştirme girişimleri,** Bu programlar genellikle öğretmek üzere tasarlanmıştır. Çocuklara tehdit edici durumları nasıl tanıması gerektiğini ve istismara karşı kendilerini koruma becerilerini kazandırmak.

- **Toplumsal yaklaşımlar, Ulusal politika ve programlar. Ç**ocuk kötü muamelesi için önleme çabalarının çoğu, mağdurlara ve faillere, sorunun temel nedenlerini ele almadan odaklanmaktadır. Bununla birlikte, yoksulluğun başarıyla ele alınması, eğitim seviyelerinin geliştirilmesi ve istihdamın arttırılması yoluyla, çocuk bakım kalitesini arttırarak, çocuk istismarı ve ihmal oranları önemli ölçüde azaltılabilir.

Anahtar Sözcükler: Toplum Temelli Yaklaşım, Çocuk, Şiddet

According to the World Health Organization, in 2000, 57,000 deaths occurred in children under the age of 15, estimated to be fatal abuse. General estimates of child murder indicate that babies and very young children are at highest risk and that 0-4 year olds constitute more than twice as many risk groups as children 5-14 years of age. Kidnapping events vary according to the income level of the region where the countries of the world are located. For children under age 5 living in high-income countries, this rate is 2.2 for 100 000 men and 1.8 for 100 000 women. In low-middle income countries the rate of child murders is 2-3 times higher - 6.1 for men at 100 000 and 5.1 at 100 000 for girls. The highest murder rate for children under the age of five is 17.9 per 100 000 in men and 12.7 per 100 000 in women in the WHO African Region. The lowest rates are seen in high-income countries in the WHO Europe, Eastern Mediterranean and Western Pacific regions (World report on vi- olence and health, 2000). The most common cause of child deaths is head and abdomen trauma, intentional strangulation (Reece & Krous, 2001). Although prevention of child abuse has been declared as a significant social policy nearly universally, there has been little research to define the efficiency of preventive interventions unexpectedly. Some preventive efforts are stated below.

- **Family Support Programs: parent training, social study/home study, intensive family protection services.** These programmes include training for parents about child development, support for skill development on child behavior management and family crisis management. It includes a wide range of services differing from rent support to a series of therapy support according to the necessity of the family. E.g. homebuilder's model in the U.S. (Kinney, 1990).

- **Healthcare Service Approaches: developing risk screening programmes for healthcare professionals, services for children who are victims of violence, services for children who have witnessed violence and services for adults who were victims of violence in the childhood**. Healthcare professionals has an important role for identifying cases of abuse and neglect, treating and reporting doubts about mistreatment cases to the relevant authorities. Healthcare professionals have training about the matter. American Medical Association (AMA) and American Academy of Pediatric (AAP) has developed guidelines about the matter. Therapeutic services have been designed according to age and development level of children. Treatment for socially withdrawn children and abused children have been told by Fantuzzo et al. E.g. Playgroup placement of preschool children who were mistreated with children who have high levels of social functioning. Also there have been important psychological and social problems of children who witnessed domestic violence.

- **Legal and related sanctions; voluntary and mandatory reporting, building a team for child death review, child protection laws, prosecution and detention, mandatory procedure for offenders.** In many countries, reporting abuse and neglect is mandatory for healthcare professionals. According to a worldwide study, reporting is mandatory in 33 of 58 countries and voluntary in 20 of 58 (Bross et al, 2000). Court decision for mandatory treatment is a suggested approach for the child abuse offenders. However it is a terminal behaviour to be disposed rather than being mandatory. Mandatory treatment is suggested as individuals do not want to be treated willfully.

Community based approaches, school programmes, education campaigns, attempt to change the attitude and behaviour of the community. These programmes have been generally developed for training. Skills development for children to protect themselves from abuse and how to detect threatening situations.

Community approaches, national policy and programmes. Preventive efforts for child mistreatment focuses on victim and offenders without addressing the root cause. Besides, child abuse and neglect rates can be declined significantly by increasing the quality of childcare through dealing with poverty in a successful way, increasing education levels and employment.

Keywords: Community Based Approach, Child, Violence

Sözel 7

ERGENLERDE İNTERNET BAĞIMLILIĞI, SİBER MAĞDURİYET VE SİBER ZORBALIK EĞİLİMİ

Internet Addiction, Cyber Victimization and Cyber Bullying Tendency in Adolescents

Nuray ŞİMŞEK[*], **Derya ŞAHİN**[**], **Mahmut EVLİ**[*]

[*] *Erciyes Üniversitesi Sağlık Bilimleri Fakültesi*

[**] *Sinop Üniversitesi Sağlık Yüksekokulu*

Giriş ve Amaç: Bu çalışma ergenlerin internet bağımlılığı ile siber mağduriyet ve zorbalık eğilimlerinin belirlenmesi amacıyla yürütülmüş, tanımlayıcı bir çalışmadır.

Gereç-Yöntem: Araştırmanın evrenini Karadeniz Bölgesi'nde bir il merkezinde bulunan liselerde öğrenim gören 3978 öğrenci oluşturmaktadır. Örneklem büyüklüğü 2890 olarak belirlenmiş, ölçüm araçlarını eksiksiz cevaplayan 2545 kişi ile tamamlanmıştır. Verilerin toplanmasında ergen bilgi formu, İnternet Bağımlılık Ölçeği ve Siber Mağdur ve Zorbalık Ölçeği (SMZÖ)kullanılmıştır. Verilerin istatistiksel analizinde; Mann Whitney U testi ve Kruskal Wallis varyans analizi ile Spearman korelasyon katsayıları kullanılmıştır.

Bulgular: Çalışmaya katılan ergenlerin yaş ortalaması 16.20±1.32 ve %50.8'i kadındır. Ergenlerin %94.7'si internet erişimine sahip, %47.7'si evden internete bağlanmakta, %38.6'sı günde 1-2 saat internet kullanmakta ve %87.2'si internet kullanım süresini kendisi belirlemektedir. Ergenlerin %8.5'i interneti başkalarını rahatsız etmek için bir araç olarak düşünürken, %30.9'u internet aracılığı ile kendisini rahatsız edenlerin olduğunu belirtmiştir. Çalışmamızda ergenlerin internet bağımlılığı, sibermağduriyet ve siberzorbalık puan ortalamaları sırasıyla; 25.66±16.06(ortanca: 23), 29.69±13.06(ortanca: 24) ve 28.72±12.37(0rtanca: 24) olarak belirlenmiştir. İnternet bağımlılığı ile sibermağduriyet ve siberzorbalık arasında pozitif yönde orta düzeyde, sibermağduriyet ile siberzorbalık arasında pozitif yönde yüksek düzeyde bir ilişki tespit edilmiştir($p<0.001$). Öğrencilerin bağımlılık düzeyleri cinsiyete göre farklılık göstermezken, erkeklerin sibermağduriyet ve siber zorbalık puanları kadınlardan yüksektir($p<0.05$). Bununla birlikte evinde bilgisayarı bulunanların, günde 4 saatten fazla internet kullananların, interneti başkalarına rahatsızlık verme aracı olarak görenlerin ve internet aracılığı ile rahatsız edildiğini belirtenlerin tüm ölçek puanları diğer gruplardan yüksektir($p<0.05$).

Sonuç: Çalışmamıza katılan ergenlerin internet bağımlılığı, siber mağduriyet ve siber zorbalık puan ortalamaları düşük olmakla birlikte, interneti bir zarar verme aracı olarak görenlerin sayısı da az değildir. Ergenlere internetin uygunsuz kullanımının oluşturacağı zararlara yönelik farkındalık kazandıracak faaliyetler önerilebilir.

Anahtar Sözcükler: Ergen, internet bağımlılığı, sibermağduriyet, siberzorbalık

Introduction and Purpose: This study is a descriptive study conducted to determine the internet addiction and cyber victimization and bullying tendencies.

Material-Method: The study's universe consists of 3978 students who are studying in high school in a province center in the Black Sea Region. The sample size was set at 2890 and completed with 2545 people who answered the measurement tools thoroughly. The data were collected using the adölescence information form, the Internet Addiction Scale Cyber Victimization Bullying Scale. In the statistical analysis of the data were used Spearman correlation coefficients, Mann Whitney U test and Kruskal Wallis variance analysis.

Results: The average age of adolescents participating in the study was 16.20 ± 1.32 and 50.8% were females. In this study, 94.7% of the adolescents have internet access, 47.7% are connected to internet from home, 38.6% use internet for 1-2 hours per day and 87.2% self- determine the internet usage period. While 8.5% of adolescents considered the internet as a tools to disturb others, 30.9% said they were disturbed by the internet. In our study, their point average of internet addiction, cybervictimization and cyberbullying were respectively; 25.66 ± 16.06 (median: 23), 29.69 ± 13.06 (median: 24) and 28.72 ± 12.37 (median: 24). In the study a moderate positive correlation has been found among internet addiction and cybervictimization and cyberbullying ($p<0.001$). It has been found between cybervictimization and cyberbullying in the positive high level correlation ($p <0.001$). While the students' dependency levels did not differ according to the gender, victimization and bullying scores of the male were higher than the female ($p <0.05$). However, all the scale scores of those who have computers at home, use internet more than 4 hours a day, see internet as a means of disturbing others and are disturbed by internet are higher than the other groups ($p <0.05$).

Conclusion: While the adolescents participating in our study internet addiction, cyber victimization and cyber bullying points average is low, the number of adolescents disturbed on the internet is also not small. It was suggested.that awareness activities about the damages of the internet can be carried out to adolescent.

Keywords: adolescence, internet addiction, cybervictimization, cyberbullying

Sözel 8

GÖÇMEN VE SIĞINMACI ÇOCUKLARA KARŞI AKRAN KABULÜ VE ZORBALIĞI

Peer Acceptance And Bullying Against Immigrant And Refugee Children

Gökçe SANCAK AYDIN*

**Bozok Üniversitesi, Eğitim Fakültesi, Rehberlik ve Psikolojik Danışmanlık Anabilim Dalı*

Türkiye' nin son yıllarda savaş ve iç karışıklar nedeniyle Irak ve Suriye gibi komşu ülkelerden gelen pek çok göçmen ve sığınmacıya ev sahibi yaptığı görülmektedir. Araştırmalara göre sığınmacıların çoğunu çocuklar oluşturmaktadır. Örneğin Suriyeli sığınmacıların yaklaşık olarak yarısı 18 yaşın altında ve %40' ı 12 yaşın altındadır (Sirin ve Rogers-Sirin, 2015). Bu çocukların zamanının büyük bir bölümünü okulda geçirdikleri göz önünde bulundurulduğunda, okullarda göçmen ve sığınmacı öğrencilerin yaşadığı psikolojik güçlüklere odaklanılması büyük önem taşımaktadır. Akran zorbalığı günümüzde çocuklar arasında sıkça görülen bir şiddet olgusudur. Akran zorbalığının temelde kendini arkadaşlarından üstün görme, kurbanın şiddeti hak ettiği ya da şiddetin çözüm olduğuna dair inançlar üzerine inşa olduğunu söylemek mümkündür (Genç, 2007). Alanyazın incelendiğinde göçmen ve sığınmacı çocuklar üzerine bazı çalışmalar olmasına ve okullarda yaygın olan akran zorbalığı konusunda pek çok çalışma olmasına karşın bu iki değişkenin bir arada incelendiği bir çalışmaya ulusal alanyazında henüz rastlanmamıştır. Bu çalışmada amaç Türkiye' de hızla artan göçmen ve sığınmacı nüfusunun önemli bir kısmını oluşturan göçmen ve sığınmacı çocukların akranları tarafından zorbalığa uğrama riskleri üzerine okuyucuyu bilgilendirmektir. Çalışmada göçmen ve sığınmacı çocukların çeşitli düzeylerde ve biçimlerde akran zorbalığına maruz kalabildiğine dikkat çekilmiş, bunu önlemek için ülkemizde yapılabilecek çalışmalara değinilmiştir. Bu çalışmanın, alanda çalışan psikolojik danışman ve öğretmenlere göçmen ve sığınmacı çocuklara karşı akran istismarı konusunda bilgi vererek yardımcı olacağı ve ileride hazırlanacak olan göçmen ve sığınmacı çocuklar için oluşturulacak müdahale ve önleme programlarına katkı sunacağı düşünülmektedir.

Anahtar Sözcükler: Göçmen çocuklar, Sığınmacı çocuklar, Akran zorbalığı

Turkey seems to have hosted many immigrants and refugees from neighboring countries such as Iraq and Syria in recent years due to war and internal problems of their country. According to the researches, the majority of refugees are children. For example, approximately half of Syrian refugees are under the age of 18 and 40% are under 12 years of age (Sirin & Rogers-Sirin, 2015). Considering these children spend most of their time at school, it is very important to focus on the psychological difficulties experienced by immigrant and refugee children in schools. Peer bullying is a common violence among children today. It is possible to say that peer bullying is basically based on beliefs that self is superior to friends, victim deserves violence or violence is a solution (Genç, 2007). Although there are many studies on immigrant and refugee children and studies on peer bullying, which are common in schools, when the literature is examined, there has not seen a study yet in national literature on these two variables. The purpose of this study is to inform readers about the risks of peer bullying about immigrant and refugee children in Turkey. It has been noted that immigrant and refugee children may be exposed to peer bullying at various levels and forms in the study, and the work that can be done in our country has been addressed to prevent this. It is thought that this study will contribute to intervention and prevention programs for immigrant and refugee children, and also will assist the psychological counselors and teachers working on the field by providing information on peer bullying against immigrant and refugee children.

Keywords: İmmigrant children, Refugee children, Peer bullying

Sözel 9

ÜNİVERSİTESİ ÖĞRENCİILERİNDE MADDE KULLANIMI EĞİLİMİNİN DEĞERLENDİRİLMESİ

Evaluation of The Tendency of Substance Use in University Students

Opinions of Nursing Students About Taking A Course in Forensic Nursing

Mahmut KILIÇ*, Tuğba UZUNÇAKMAK*

* *Bozok Üniversitesi Sağlık Yüksekokulu*

Giriş ve amaç: Son yıllarda yapılan çalışmalar, bağımlılık yapan madde kullanımında artış olduğunu göstermektedir. Araştırmanın amacı, üniversite öğrencileri arasında madde kullanım eğilimini ortaya koymaktır.

Gereç yöntem: Bu araştırma, 2015 yılında Yozgat merkezde öğrenim gören Bozok Üniversitesi öğrencileri arasında yapılmıştır. Örneklem seçiminde küme örnekleme yöntemi kullanılmıştır. Lisans eğitimi veren bölümlerde her bölümden bir sınıf, önlisans programlarında ise sosyal, sağlık ve teknik bölümler içerisinde bulunan programlardan ikişer şube kura ile örnekleme alınmıştır. İkinci öğretim öğrencilerini temsilen kendi bölümlerinden birer şube örnekleme alınmıştır. Araştırma, çalışmaya katılmayı kabul eden 1560 öğrenci ile tamamlanmıştır. Veriler, araştırmacı tarafından hazırlanan öğrencilerin sosyo-demografik özelliklerini ve madde kullanım durumlarını içeren anket formu ve Madde Kullanma Eğilimi Ölçeği (MKEÖ) kullanılarak toplanmıştır. MKEÖ kesim noktası 15/16 olup, 16 ve üzeri puan alanlar madde kullanımına eğilimli olarak değerlendirilmektedir. Verilerin analizinde tanımlayıcı istatistikler ve binary lojistik regresyon analizi kullanılmıştır.

Bulgular: Katılımcıların %57.1'i kadın, yaş ortalaması 20.35±2.08 dir. Öğrencilerin %58.4'ü birinci öğretimde eğitim aldığını, %36.2' si devlet yurdunda kaldığını, %53.1'i hayatından memnun olduğunu belirtmiştir.

Öğrencilerin %23.9'u her gün sigara içtiğini, %4.5'i ayda birkaç kez alkol aldığını belirtmiştir. Öğrencilerin %7.8'i (alkol ve sigara hariç) bağımlılık yapan çeşitli maddeler kullanan öğrenciler olduğunu belirtmiştir. Öğrencilerin %6.7'si üniversite öğrencilerinden, %18.2'si üniversite öğrencisi olmayan kişileri (alkol ve sigara hariç) bağımlılık yapan çeşitli maddeleri alırken gördüğünü belirtmiştir. Öğrencilerin %94.3' ü bağımlılık yapan maddeleri hiç almadığını, %4.2' si denediğini, %1.5' i kullandığını belirtmiştir.

Öğrencilerin %39,5'inin MKEÖ puan ortalamalarına göre madde kullanımına eğimli olduğu saptanmıştır. Madde kullanım eğilim riski, erkeklerde kızlara göre 2,8 kat, önlisans öğrencilerinde lisansa göre 1,8 kat daha yüksektir. Yaşam memnuniyeti azaldıkça risk artmaktadır. Yaş, anne ve baba eğitim düzeyi, aylık harçlık miktarı, ikamet ettiği yer ve eğitim türüne (I.-II.öğretim) istatistiksel olarak anlamlı fark bulunmamıştır.

Sonuç ve öneriler: Üniversite öğrencilerinin 2/5'inin madde kullanımı açısından risk altında olduğu, riskin yaşamından memnun olmayanlarda, erkeklerde ve önlisans öğrencilerinde daha yüksek olduğu saptanmıştır. Risk altında olan öğrencilere başta üniversite mediko-sosyal birimleri olmak üzere tüm öğretim elemanlarının öğrencileri madde kullanımından korumak için danışmanlık yapmaları önerilmektedir.

Anahtar Sözcükler: Üniversite öğrencileri, Madde kullanımı, Risk faktörleri

Objectives: Recent studies indicate that there is an increase in the use of addictive substances. The aim of the research is to determine the tendency of substance use among university students.

Methods: This research was carried out among the students of Bozok University in the center of Yozgat in 2015. A cluster sampling method was used in the selection of the sample. A class was taken from each department that gave 4 years of education. Two classes were taken from each department in the social, health and technical departments that gave 2 years of education. A class was taken from each department that gave education at night. The study was completed with 1560 students who give verbal consent to participate in the study. The data was collected with socio-demographic questionnaire and the Substance Abuse Proclivity Scale (SAP). SAP's cut-off point is 15/16 score, and whose score above 16 are considered to be prone to substance use. Descriptive statistics and binary logistic regression were used to data analysis.

Results: It was determined that 57.1% of the participants were female and the mean age was 20.35 ± 2.08. 36.2% of the students stayed in the dormitory, and 53.1% were satisfied with their lives.

It was determined that 23.9% of the students smoke every day, 4.5% drink alcohol several times in a month. 7.8% of the students stated that other students use various addictive substances (except alcohol and cigarettes). Students have been witnessed that 6.7% university students and 18.2% friends who was not university students were taking various addictive substances (except alcohol and cigarettes). 94.3% of the students stated that they never used addictive substances, 4.2% tried it and 1.5% used it.

It was determined that 39.5% of the students tendency of substance use according to the SAP scores. The risk of substance use is 2.8 times higher in males than females and 1.8 times higher in students taking 2 years of education than 4 years of education. The risk of substance use increases when students' life satisfaction decreases. There was no statistically significant difference in age, education level of parents, income level, and place of residence.

Conclusions: It was found that 2/5 of university students are at risk for substance use and the risk is higher in males, taking 2 years of education, unsatisfied with their life. It is recommended that university medico-social units and lecturers counsel to protect risky students from substance use.

Keywords: University students, Addictive substances, Risk factors

Sözel 10

KENTLEŞMENİN ÇOCUK SUÇLULUĞU ÜZERİNDE ETKİSİ

Impact on Chıildren's Guilt of the Urbanization

Mehtap ŞAHİNGÖZ TAHTA*

** Niğde Zübeyde Hanım Sağlık Hizmetleri Meslek Yüksekokulu, Niğde Ömer Halisdemir Üniversitesi*

Kentleşme, yaşanan değişimin "belirli bir zaman aralığında şehir olarak kabul edilen yerleşme birimlerinde nüfus artışı ile birlikte görülen ekonomik ve toplumsal yapıdaki değişmeyi belirleyen süreç" olarak tanımlanır. Çocuk suçluluğu ise, toplumsal ve kültürel koşulların bireyin içinde yaşadığı çevrenin kötü etkilerinin bir sonucu, hukukumuzda belirlenen çocukluk yaşlarında işlenen suç olarak tanımlanmaktadır. Türkiye'de her yıl 0-18 yaş grubunda 83 bin suça sürüklenen, 76 bin mağdur ve mahkeme karşısına çıkmış 23 bin çocuk kaydı bulunduğu bildirilmektedir.

İşsizlik, sağlıksız beslenme, kalabalık aileler ve hızlı nüfus artışı ve düşük hayat standartlarına eşlik eden bir kentleşme olgusu, yapısal bağlamda suça yol açan etkenler olarak görülmelidir. TUİK verilerine göre, Türkiye'de çocuk suçluluğu en çok büyük kentlerde görülmektedir. Çocuk suçluluğu verileri dikkate alındığında, Türkiye geneline benzer biçimde Ankara'da da suça sürüklenen çocuk sayısında artışın yaşandığı görülmektedir. Yüksek nüfus yoğunluğuna sahip, işsizlik probleminin bulunduğu ve hayat standartlarının kötü olduğu bölgelerde suç oranları, daha yüksek çıkmaktadır. Aile değerlerinin kaybolması, kimi zaman çocukların duygusal travma yaşamasına ve çevresindeki suçlu alt kültürden daha fazla etkilenmesine neden olmaktadır. Bu konuyla ilgili yapılan çalışmalarda, büyük kentlerde yaşam şartlarının kötüleşmesinin ve çocuk suçluluğu oranlarının artmasının nedeninin yoksulluk, işsizlik, parçalanmış aile ve toplumsal ilişkilerin bozulması olduğu belirlenmiştir. Suçlu çocukların suça yönelme nedenleri üzerine ABD, Avrupa ve Japonya da yapılan diğer çalışmalar ise, akranlarıyla aralarında ortaya çıkan farklı yaşam koşulları ve değişen yeni toplumsal çevrenin, çocukların suç işleme davranışı göstermelerine çok yüksek düzeyde etkili olduğunu göstermiştir.

Sonuç olarak, sağlıksız kentleşme ve bunun yarattığı toplumsal sorunlar kentlerde suça neden olan yapısal değişkenlerdir. Yaşanılan çevredeki olaylara seyirci kalmadan etkin ve duyarlı rol üstlenen bir birey olmak suç önleme stratejileri açısından önemlidir.

Anahtar Sözcükler: Kentleşme, Çocuk, Suç, Çocuk Suçluluğu

Urbanization is the process that determines the change in the economic and social structure that accompanies the population increase in the settlement units which are considered as cities in a certain period of time. Juvenile delinquency is defined as a crime committed during childhood determined by our law as a consequence of the adverse effects of the environment in which the social and cultural conditions lived within the individual. It is reported that 83 thousand suicides, 76 thousand victims and 23 thousand children registered in the courts are registered in Turkey every year in the age group of 0-18 years.

Unemployment, unhealthy nutrition, crowded families and rapid population growth, and an urbanization phenomenon accompanying low living standards should be seen as the causative factors in the structural context. According to the TUIK data, juvenile delinquency in Turkey is most common in large cities. When the juvenile delinquency data are taken into consideration, it is seen that there is an increase in the number of juvenile-dragged children in Ankara similarly to Turkey. Crime rates are higher in regions with high population density, unemployment problems and poor living standards. Loss of family values sometimes causes children to be more affected by emotional trauma and by the criminal subculture around them. Studies on this issue have determined that the deterioration of living conditions in the big cities and the increase in the proportion of juvenile delinquency are the deterioration of poverty, unemployment, broken family and social relations. Other studies in the USA, Europe and Japan on the causes of guilty juvenile suicide have shown that the different living conditions and the changing new social environment between peers have a very high effect on children's criminal behavior.

As a result, unhealthy urbanization and the social problems it has created are the structural variables that cause the cities to shrink. Being an individual who has an effective and sensitive role in the events in the world without any spectators is important in terms of crime prevention strategies.

Keywords: Urbanization, Child, Guilt, Juvenile Delinquency

Sözel 11

DENETİMLİ SERBESTLİK SİSTEMİNDEKİ ÇOCUK VE GENÇLERDE ÖZ DEĞER, AKRAN İLİŞKİLERİ VE EBEVEYN YETKİNLİĞİ BOYUTLARI- ETKİLİ TEDAVİ YAKLAŞIMLARI

Dimensions of Eigenvalue, Peer Relationships and Parental Competence in Children and Youngsters in Probation System- Effeccetive Intervention Approaches

Münevver ERYALÇIN*, Veli DUYAN*

**Ankara Üniversitesi SBF Sosyal Hizmet Bölümü*

Çocuk ve genç suçluluğuna ilişkin güncel araştırmalar, suça sürüklenmede salt tek bir nedenin ileri sürülemeyeceği çoklu faktörlerin ele alınması gerektiğini vurgulamaktadır. Çocuğun ve gencin kimlik gelişimi, özdeğer inşası ve davranışları içinde büyüdüğü ailede karşılaştığı tutum ve davranışlardan doğrudan etkilenmektedir. Ailenin yanı sıra akran grubuna dâhil olma, aidiyet geliştirme, biçilen rolleri sürdürme, grup üyeleri tarafından gence verilen değer ve grup içindeki statü gencin kimlik oluşumunda ve öz değer seviyesinde belirleyici bir rol oynamaktadır.

Denetimli serbestlik, onarıcı hizmet modellerinin geliştirilmesi ve psiko-sosyal hizmetlerin sunulmasını sağlayan kurumsallaşmış bir sistemdir. Türkiye denetimli serbestlik sisteminde çocuk ve gençler için entegre edilmiş aile odaklı programlar bulunmamaktadır. Bu bağlamda denetimli serbestlik kapsamında geliştirilebilecek etkili tedavi yaklaşımlarında çocuk ve gençler için planlanan müdahale sürecinin her aşamasına akran gruplarının dahil edilmesi, ailenin katılımı ve aktif rol alması tedavinin önemli bir boyutunu oluşturmaktadır. En etkili ve başarılı programlar aile etkileşimine vurgu yapan programlardır. Bu programlar çocuğu eğitmek ve ona süpervizyon sağlamak için en iyi pozisyona sahip olan yetişkinlere beceri kazandırmaya odaklı programlardır. Sosyal hizmet uzmanları daha spesifik olarak çocuk ve gençlerin davranış bozukluklarının tedavisinde en güçlü kanıt bilgisine dayalı olan tedavilerin aile yönetimi eğitimi, multi-sistematik tedavi, bilişsel problem çözme eğitimi ve yetenek eğitimi ile fonksiyonel aile terapisi olduğu yönünde görüş birliğine varmışlardır. Bu çalışma denetimli serbestlik sisteminde çocuk ve gençler odağında sunulan hizmetlerin geliştirilmesinde özdeğer, akran ilişkileri ve ebeveyn katılımı boyutlarının ve etkili müdahale tekniklerinin tartışılmasını amaçlamaktadır.

Anahtar Sözcükler: Akran ilişkileri, Denetimli Serbestlik, Ebeveyn yetkinliği, Suça sürüklenen Çocuk ve Genç, Özdeğer

Current research on juvenile delinquency emphasizes that delinquency can not arise from single cause and the need to address multiple factors. Identity development, eigenvalue construction and behaviors of the child and youngsters is directly affected by the attitudes and behaviors that they had faced in the family where the child grows up. Being involved in peer group as weel as family, peer affiliation, sustaining given roles, value given by group members, status within the group play a decisive role in identity formation and eigenvalue level of the children and youngsters.

Probation is an institutionalized system that provides development of restorative intervention, providing psycho-social service provision. There are no integrated family oriented programs for children and young people in the Turkish probation system. In this context, Involvement of peer groups and parental competence and parents taking active role at the each stage of the planned intervention process constitutes an important dimension of effective treatment approaches that can be developed within the scope of probation. The most effective and successful programs are programs that emphasize family interaction. These intervention programs are focused on skill building for parents who have the best position to train the children and provide supervision to youngsters. Social workers have reached consensus that treatments based on the strongest evidence in the treatment of behavior disorders in children and adolescents are family management education, multi-systematic treatment, cognitive problem solving education, functional family therapy. This study aims to discuss the dimensions of eigenvalue, peer relationships, parental competence and effective intervention techniques in probation system.

Keywords*:* Peer relationship, Probation, Parental Competence, Juvenile delinquency, eigenvalue

Sözel 12

SUÇA İTİLMİŞ ÇOCUK

Juvenile Delinquency

Özgür ALPARSLAN*, **Ayşe METE****, **Ümran Çevik GÜNER****

*Gaziosmanpaşa Üniversitesi, Sağlık Bilimleri Fakültesi, Ebelik Bölümü, Tokat

Problem Tanımı ve Amaç: Sanayileşmeyle birlikte özellikle kentlerde ihtiyaçların tam olarak karşılanamadığı alanlarda ilgisiz ailelerin ve kötü sosyal çevrenin bir sonucu olarak suça itilmiş çocuklar ortaya çıkmaktadır. Bu derleme, çocukları suça iten nedenlerin belirlenmesi ve yaşam koşullarının incelenmesiyle yapılacak düzenlemelerle ebeveynlerin, sağlık çalışanlarının ve ilgili tüm tarafların bilinçlendirilmesi için bir bilgi tabanı oluşturmak amacıyla hazırlanmıştır.

Gereç ve Yöntemler: Dünyada ve ülkemizde suça itilmiş çocukların durumuyla ilgili yayınlar gözden geçirilerek konu değerlendirilmiştir.

Bulgular: Suça itilmiş çocuklar hukuksal ve toplumsal açıdan gelişmekte olan ülkelerin önemli sorunudur. Hızla gelişen ve değişen toplumlarda bir taraftan yeni sosyal problemler ortaya çıkarken diğer taraftan da var olan problemler çeşitlenerek etki alanları genişlemektedir. Ailenin yapısı ve görevlerindeki değişmelerle birlikte sosyalleşme problemleri ortaya çıkmakta ve bunların bazıları da çocuk suçlarını doğurmaktadır. Bugün Türkiye'de suç işleyen mağdur çocuklar medyada sık sık yer almasına rağmen, konuyla ilgili çalışmalar azdır.

Literatür taramaları çocuğun kişisel özelliklerini, psikolojik durumunu, aile yapısını, zekâ seviyesini, eğitim hayatı ve sosyal çevresini onları suça iten etkenler olarak göstermektedir. Çocuk içinde bulunduğu toplumun bir parçası olduğundan, çocuğun suç ortamına itilerek toplumun kurallarıyla çatışması toplumda huzursuzluk ve güvensizlik yaratır. Bu durum toplumu oluşturan bireylerin gelecekleriyle ilgili ciddi kaygı ve korku duymasıyla sonuçlanır. Genç bir nüfusa sahip olan ülkemizde son yıllarda çocuk suçluluğu önemli oranda arttığından sorunun tüm yönleriyle araştırılması gereklidir. 2005-2015 yıllarını kapsayan bir "Ulusal Eylem Planı" hazırlanmasına rağmen hala çocuk suçları ve çocuk haklarıyla ilgili herhangi bir düzenleme yapılmamıştır. Bu sebeple hala düzeltilmesi ve çözülmesi gereken sorunlar vardır.

Çocuk hemşirelerinin birey, aile ve topluma verdiği hizmetlerin sosyal anlamda başarılı olabilmesi için hizmet vereceği grubun, sorunlarını yakından tanıması, diğer kurumlar ve sektörlerle işbirliği yaparak sorunların çözümüne katkıda bulunması gerekmektedir. **Sonuç:** Çocuğu suça iten nedenler araştırılmalı, aile ve toplum bu konuda bilgilendirilmelidir. Suç işlemeye meyilli olan çocuklar tespit edilerek psikolojik destek sağlanmalıdır. Eğitim ve izleme çalışmalarının amacı çocuğu suça iten nedenlerle mücadeledir. Suçu önleyicilik, mücadelede en etkili yöntemdir.

Anahtar Sözcükler: Suça itilmiş çocuk, Suç, Çocuk, Hemşirelik

Problem Definition and Objective: With industrialization, as a result of indifferent families and the poor social environment, especially in urban areas, where the needs of a child can not exactly be met juvenile delinquency arises. In this review, identifying the causes of juvenile delinquency and investigation of their living conditions were made to do related arrangements to establish a web of knowledge to raise awareness for parents, health workers and of all parties concerned.

Materials and Methods: Publications related to juvenile delinquency both in the world and in our country were reviewed and evaluated.

Findings: Juvenile delinquency is a major problem of developing countries for legal and social terms. While societies are rapidly changing and developing, new social problems emerge but the existing problems diversify and expands. Problems of socialization arise along with changes in the structure and duty of the family, and some of them are leading to juvenile delinquency. Although victims who commit crimes in Turkey frequently find place in the media, there are few studies on the subject.

Literature surveys show the child's personal characteristics, psychological state, family structure, level of intelligence, educational life and social environment as the factors that push him into delinquency. Since the child is a part of the society he or she is in, the conflict of the child with the rules of society by being pushed him or her into the criminal environment creates uneasiness and distrust in the society. This results in serious concerns and fear of the individuals for their future in the society. In our country which has a very young population, juvenile delinquency has increased considerably in recent years, so it is necessary to investigate the problem in all its aspects. A "National Action Plan" covering the years 2005-2015 is available, there is still not any implementation related to juvenile delinquency and children's rights. For this reason, there are still problems to be corrected and solved.

In order for pediatric nurses' services providing to individuals, families and to the community is to be successful in social sense, they should know the problems of the group they will serve and cooperate with other institutions and sectors to contribute to the solution of the problems.

Conclusion: Reasons for pushing the child into delinquency should be investigated, families and the society should be informed about this issue. By identifying children who tend to commit crime psychological support should be provided. The aim of the training and monitoring activities is to fight against the causes that push the child into crime. Prevention of crime is the most effective method of combat.

Keywords: Juvenile Delinquency, Crime, Child, Nursing

Sözel 13

TÜRKİYE'DEKİ DENETİMLİ SERBESTLİK SİSTEMİNİN TARİHSEL GELİŞİM SÜRECİ

Historical Development Process of Probation System in Turkey

Münevver ERYALÇIN*, Talip ERYALÇIN**

**Ankara Üniversitesi SBF Sosyal Hizmet Bölümü*

***Adalet Bakanlığı, CTEGM, Denetimli Serbestlik Daire Başkanlığı*

Suç niteliğindeki eylemler karşılığında klasik bir yaptırım biçimi olarak insanlık tarihi boyunca kullanılan bedene azap çektiren, seyirlik unsur haline getirilen bedensel ve hürriyeti bağlayıcı cezaların; hükümlülerin iyileştirilmesi, yeniden topluma kazandırılması gibi amaçları sağlayamadığı XIX. yüzyılın ortalarında anlaşılmaya başlanmıştır. Alternatif yaptırım biçimleri olarak gelişen hapishane, zorla çalıştırma, kürek, ikamet yasağı, sürgün cezaları toplumda medeni cezalandırma olarak yerini almaya başlamıştır. Denetimli serbestlik, hürriyetinden yoksun bırakma ve bedene verilen cezaların olumsuz sonuçlarının görülmesiyle birlikte suç işleyenlerin iyileştirilmesi ve yeniden topluma entegrasyonunun sağlanması felsefesini benimseyen ve kökenleri insanlığın varoluşuna dayanan onarıcı bir ceza infaz sistemi olarak ortaya çıkmıştır.

Gelişmiş ceza hukuku anlayışında; suç işleyenlerin iyileştirilmesi ve topluma kazandırılması, cezanın onarıcı adalet ilkesiyle infazının en önemli kısmıdır. Denetimli serbestliğin yalnızca bir yaptırım şekli ya da bir infaz biçimi olduğunu söylemek yeterli değildir. Denetimli serbestlik, sosyal hizmet mekanizmalarını harekete geçirerek yükümlülerin yeniden suç işleme risklerinin azaltılmasını ve özsaygılarını geliştirmelerine destek olarak topluma kazandırılmalarını sağlamak için cezalandırma ve rehabilitasyonun eşgüdümlü şekilde yürütülmesi sürecini ifade etmektedir.

Bu çalışmada Türkiye'deki denetimli serbestlik sisteminin ceza adalet tarihi içinde geçmişten günümüze nasıl taşındığı; Türkiye Cumhuriyeti ve öncesi Osmanlı döneminde sisteme dair benzer uygulamalar ve Türkiye'de denetimli serbestlik sisteminin kuruluşu, kurumsallaşması, gelişim süreci ve Türk hukuk sistemi içine entegrasyonu aktarılacaktır.

Anahtar Sözcükler: Denetimli Serbestlik, Tarihsel Gelişim

It began to be understood in the middle of the XIX. Century that the punishments used during the history of humanity as a classical form of sanctions for criminal acts, such as; physical, liberty binding and corporal punishsment could not provide such purposes as rehabilitation and reintegration of prisoners,. As a form of alternative sanctions, prison, forced labor, residence ban, exile penalties have begun to take place in the society as civil punishment. Probation have emerged as a restorative punishment system whose orijins based on existence of mankind and embraces the philosophy of improving criminals and ensuring the integration of reunification, after seeing negative consequences of deprivation of liberty and corporal punishments

In the understanding of advanced criminal law; the rehabilitation and reintegration into society of the criminals are the most important part of the punishment with the restorative justice principle. It is not enough to say that probation is a form of sanction or a form of execution.. probation refers to coordination period of punishment and rehabilitation by mobilizing social work mechanisms to reduce the risk of recidivism and to reintegration into society by supporting their self-esteem development.

In this study, it will be explained that how the probation system move from past to present in the history of criminal justice in Turkey; Similar practices related to the system in the Republic of Turkey and in Ottoman period; establishment, institutionalization, development process and integration of probation into the Turkish legal system.

Keywords: Probation, Historical Development

Sözel 14

4-6 YAŞ GRUBU ÇOCUKLARDA DAVRANIŞ SORUNLARI

Behavior Problems in 4-6 Year Group of Children

Aygül NALBANT*, Gökçe SANCAK AYDIN*, Güneş SALI*

**Bozok Üniversitesi Eğitim Fakültesi*

Çocukların psikososyal gelişimlerinin sağlıklı bir şekilde sürdürebilmeleri için içinde bulundukları risk faktörlerinin belirlenmesi ve önlemlerin alınması büyük önem taşımaktadır. Son yıllarda küçük yaş gruplarında olan çocuklarda davranış sorunlarının arttığı gözlenmektedir. Çocukların psikoksosyal gelişimlerinde altı yaş öncesi ve kritik gelişimsel dönemlerin önemi tartışılamaz. Küçük yaşlarda yaşanabilecek davranış sorunlarına gereken psikoksosyal ve eğitimsel müdahaleler yapılmadığında ergenlik döneminde ve yetişkinlikte sorunların katlanarak devam etmesi olasıdır. Özellikle ergenlik dönemine özgü gelişimsel krizler ile birleşen süregelen davranış sorunları çocukların psikososyal gelişimlerini olumsuz etkilemektedir. Literatürde ergenlik döneminde madde bağımlılığı, şiddet davranışları, sokakta yaşama, suç işleme gibi davranışlar gösteren çocukların küçük yaşlardan itibaren davranışsal sorunlar yaşadıkları vurgulanmaktadır. Bunun yanında, küçük yaştan itibaren davranış sorunları gösteren ve ergenlikte de bunları devam ettiren çocuklara müdahale etmenin daha güç olduğu belirtilmektedir.

Davranış sorunları ile örgün eğitim hayatına başlayan çocuklarda okula uyum, arkadaş ilişkileri, otoriteye uyum gibi birçok alanda sorun yaşamasına sebep olmaktadır. Bunun sonucu olarak da dışlanma, okulda başarısızlık, devamsızlık, okuldan uzaklaşma, riskli ortamlara yönelme vb. problemlerle karşılaşılmaktadır. Erken çocukluk döneminde yaşanabilecek sorunların tespiti, psikososyal ve eğitimsel müdahaleler orta çocukluk ve ergenlik döneminde yaşanabilecek sorunların azaltılması ve çocukların risklerden korunması açısından büyük önem taşımaktadır.

Bu araştırmada da 4-6 yaş gurubunda olan çocuklarda davranış bozuklukları incelenmiştir. Araştırmaya Yozgat ilinde bulunan anaokullarına devam eden 100 çocuk dahil edilmiştir. Araştırmada veri toplama aracı olarak Behar'ın (1976) geliştirdiği Kanlıkılınçer (2005) tarafında uyarlanan Okul Öncesi Davranış Sorunları Tarama Ölçeği kullanılmıştır. Verilerin analizi sürdürülmektedir. Bulgular literatür ışığında tartışılacaktır. Çalışmanın alanda çalışan uzmanlara ve erken çocukluk için hazırlanacak rehberlik programlarına katkı sunacağı düşünülmektedir.

Anahtar Sözcükler: Erken çocukluk, davranış sorunları, risk altındaki çocuklar

In order for the psychosocial development of children to be able to continue in a healthy way, it is very important to identify the risk factors and take precautions. In recent years, an increase have been observed in behavipr problems of children . The importance of pre-six-year and critical developmental periods can not be discussed in children's psycho-social development. If psycho-social and educational interventions are not required for behavior problems that may be experienced at early development, it is possible that problems in adolescence and adulthood may continue. It is emphasized in the literature that children who exhibit behaviors such as substance abuse, violence, and criminal behavior during adolescence have experienced behavioral problems since early ages. It is also stated that it is more difficult to intervene in children who exhibit behavioral problems from a young age and maintain them in adolescence.

Behavior problems lead to many problems in childrenwho start school education life such as daptation to school life, friendship, compliance with the authority. As a result of that, discrimination, failure at school, nonattendance, drop out of the school, risky environment problems are encountered. Identification of problems that may occur in early childhood is important to reduce the problems that may occur during middle childhood and adolescence by the help of psychosocial and educational interventions,

In this study, behavioral problems in children aged 4-6 years were examined. The study included 100 children attending kindergartens in the province of Yozgat. The Pre-School Behavior Questionnaire Scale, developed by Behar (1976) adaped by Kanlikılınçer (2005), was used as data collection tool in the research. Analysis of the data is underway. Findings will be discussed in the light of the literature. It is thought that the study will contribute to professionals in the field and guidance programs for early childhood.

Keywords: Early childhood, behavioral problems, children at risk

Sözel 15

İCRA TAKİBİ YOLUYLA ÇOCUKLA KİŞİSEL İLİŞKİ KURULMASININ SOSYAL HİZMET PERSPEKTİFİNDEN DEĞERLENDİRİLMESİ

Evaluation of Personal Relationship Between Children Through Executive Proceeding in Social Work Perspective

Hatice NUHOĞLU*, Semra ÖZKAN*

**Hacettepe Üniversitesi, Sosyal Hizmet Bölümü*

Problem tanımı: Türk Medeni Kanunu'nda boşanma sonrası çocuğun durumu ile ilgili düzenlemelere gidilmiştir. Buna göre, çocukla velayet hakkına sahip olmayan ebeveyn arasında kişisel ilişkinin kurulması aşamasında her iki ebeveyne ilişkin düzenlemelere yer verilmiştir (TMK 324). Ancak kişisel ilişki kurulmasında sorun yaşanırsa çocukla kişisel ilişki kurmak isteyen ebeveyn icra yoluna başvurabilmektedir (İİK 25/a; Mavi, 2008).

İcra takibi yoluyla çocuğun, velayeti kendisinde olmayan ebeveynle kişisel ilişki kurmasının sağlanmasında Birleşmiş Milletler Çocuk Hakları Sözleşmesi ile taraf olunan, çocuğun yüksek yararı ilkesinden ve Avrupa Konseyi Çocuklarla Kişisel İlişki Kurulmasına Dair Avrupa Sözleşmesi'nde belirtilen kişisel ilişkilere dair kararlara uygulanacak genel ilkelerinden hareket edilmektedir.

Sosyal hizmet disiplini bu noktada boşanmayla ilgili yürütülen adli çalışmalarda çocuğun yüksek yararı prensibini benimseyerek çocuğun biyopsikososyal durumunu gözetir ve çocuğun iyilik halinin zarar görmemesine odaklanır.

Amaç: Bu çalışma; icra yoluyla çocukla şahsi ilişki kurulmasının sosyal hizmet perspektifinden değerlendirilmesini hedeflemektedir.

Yöntem: Çocuk icrasına yönelik sosyal hizmet görüşmelerine ilişkin literatür ve konuya ilişkin araştırma bulguları ışında değerlendirmelerin yapıldığı bir derleme çalışmasıdır.

Sonuç: Boşanma, sadece boşanmanın tarafı olan eşleri ilgilendirmenin aksine daha büyük bir sosyal birimi yani ev içinde yaşayan tüm bireyleri etkilemektedir. Bu etki, bireylerin konumlarına ve sıfatlarına göre farklı bir yapıya sahiptir. Ebeveynleri boşanma kararı alan çocuklar, bu sosyal birimin içinde yer alır ve boşanmanın sonuçları ile karşı karşıya kalan en hassas gruptur. Çocuğun yüksek yararı ilkesini temel alan sosyal hizmet disiplini için boşanma sonrası ebeveynlerin çocuklarla olan ilişkisi adli sosyal hizmet alanı içerisinde değerlendirilmektedir.

Anahtar Sözcükler: Çocuğun yüksek yararı, kişisel ilişki, sosyal hizmet, adli sosyal hizmet.

Problem Definiton: In Turkish Civil Code, arrangements have been made regarding the situation of the child after divorce. Accordingly, both parental arrangements have been introduced in the process of establishing a personal relationship between the child and the parent (TMK 324). However, if there is a problem in establishing a personal relationship, the parent who wants to establish a personal relationship with the child may apply for the execution (İİK 25/a; Mavi, 2008).

Ensuring that the child has a personal relationship with the parent through the executive order The principle of the best interests of the child in the United Nations Convention on the Rights of the Child and The general principles to be applied to decisions on personal relationships set out in the European Convention on the Establishment of Personal Relationships with Children of the Council of Europe are taken into account.

The discipline of social work at this point takes care of the child's biopsychosocial status by adopting the child's high-benefit principle in judicial work related to divorce and focuses on not harming the child's well-being.

Objective: This study; aims to assessment the establishment of personal relationships with children through execution from a social work perspective.

Method: This is a review of the literature on child care social service interviews and on-the-job reviews of research findings.

Conclusion: Divorce affects all the inhabitants of a household, ie a larger social unit, as opposed to spouses that are only part of the divorce. This effect has a different structure according to the positions and attributes of the individuals. Children whose parents take divorce decree are in this social unit and are the most vulnerable group to face the consequences of divorce. For the social work discipline based on the principle of the best interests of the child, the relationship of parents with children after divorce is assessed within the forensic social work area.

Keywords: the best interests of child, personel relationship, social work, forensic social work

Sözel 16

ONARICI ADALET YAKLAŞIMINA DAYALI BİR UYGULAMA ÖRNEĞİ: GÜNEY AVUSTRALYA GENÇLİK MAHKEMESİ AİLE MÜZAKERELERİ

A Practice Model Based on Restorative Justice: South Australia Youth Court Family Conferences

Nurullah ÇALIŞ*

* *Hacettepe Üniversitesi İİBF Sosyal Hizmet Bölümü*

Problem tanımı ve amacı: Cezalandırıcı adalet yaklaşımının suç teşkil eden eylemlerde bulunan bireylerin suçun anlamını kavrama ve bu tür eylemleri tekrarlamamasını sağlama konusunda etkisiz kaldığına yönelik önemli tartışmalar bulunmaktadır. Adalet sistemini bireyin suç davranışına yönelik yanlış düşünce ve davranışlarını değiştirme yönünde yeniden kurgulama düşüncesi onarıcı adalet yaklaşımının temelini oluşturmuştur. Bu yaklaşım aynı zamanda bireyin yaptığın eylemin sorumluluğunu almayı öğrenmesi ve bu davranışları yinelememesi için çözümler üretmeyi amaç edinir. Bu çalışmada, Güney Avustralya Gençlik Mahkemesi bünyesinde sunulan hizmetlerden biri olan ve kanunla ihtilafa düşen çocukların durumunun mahkeme sürecine taşınmadan çözülebilmesine olanak tanıyan Aile Müzakereleri uygulamasına ilişkin genel bir çerçeve sunulacaktır.

Tartışma: Aile müzakereleri reşitlik yaşı olan 18'den küçük ancak 10 yaşından büyük olan bir gencin kanunda suç olarak belirtilen bir eylemi gerçekleştirdiğini kabul etmesi halinde gerçekleştirilebilir. Aile müzakerelerine suça dahil olan genç ve ebeveyni, yasal vasisi, arkadaşları ve akrabaları ile suçtan zarar gören kişi ve yakınları katılabilir. Görüşmeleri yöneten kişi tüm süreci başından sonuna kadar izleyen ve mahkemeye bağlı olarak çalışan koordinatördür.

Aile müzakereleri suça sürüklenen ve suçtan zarar gören aileleri bir araya getirerek gencin yaptığı eylemin sonuçlarını idrak etmesi ve bu eylemin sorumluluğunu üstlenerek planlanan çözümde rol almasını sağlamak odağında ilerler. Aileler çocuklarıyla birlikte suç eylemi üzerinde birlikte tartışarak ortaya çıkan durumun veya zararın giderilmesi için neler yapılabileceğini konuşurlar. Müzakereler birden fazla kez yapılabilir ve sonuç olarak ailelerin kendi çözümlerini sunması beklenir. Böylece süreç tamamlandığında hiçbir dava açılmadan ve hakim karşısına çıkmadan gencin öğrenme sürecine katkı sunulması amaçlanır.

Sonuç: Onarıcı adalet yaklaşımına dayanan aile müzakereleri yoluyla suça sürüklenen çocukların adalet sistemi içinde örselenmesini engellemek olanaklı kılınmaktadır. Öte yandan gencin yanlış davranışını anlamaya ve buna çözüm üretmeye teşvik edilmesi gelişimsel açıdan oldukça önemlidir. Onarıcı adalet uygulamaları Türkiye'de de ihtiyaç duyulan konulardan biridir. Çocuk adalet sisteminde görev yapan sosyal çalışmacılar onarıcı adalet yaklaşımını esas alan uygulama yöntemlerini benimseyerek sistemin geliştirilmesi ve değiştirilmesinde pay sahibi olabilirler.

Anahtar Sözcükler: Onarıcı adalet yaklaşımı, gençlik mahkemesi, aile müzakereleri

Problem definition and aim of the study: More debades are held in recent decades on retributive justice due to its ineffectiveness in making individuals' understand of their criminal action and protecting them from repetition of such behaviors. Therefore, changing misconceptions and behavior patterns toward criminal actions of individuals is the main idea of building a new justice system based on restorative justice approach. This approach aims to make individuals learn to take responsibility of their action and make them create solutions to avoid repeating their behaviours. In this study, a practice model named Family Conferences, which is based on restorative justice under South Australia Youth Court, will be presented.

Discussion: Family conferences occur when a young person of ten years or older but under the age of eighteen years admits the commission of an offence indicated in the law. The young offender, their parents, guardians, family and friends, the victim of the offence and their supporters could participate in the family conference. Youth justice coordinator who is working for the court manage the whole process of conferencing.

At family conferences, young offender's family and victim's family discuss on the offence and its outcomes. Families try to find solutions to recover and give responsibility to young offenders to be part of the solution. Conferences may take more than one session. However, it is expected that families can find their own solutions. In this way, the case could be closed without any prosecution and appearing in court.

Conclusion : Restotative justice based family conferences might allow prevent children from traumatic experiences in justice system. In terms of personal development, it is also important that young people learn consequences of their behaviors and they need to contribute the solution. It can be claimed that such restorative justice practices are needed for Turkey's juvenile justice system. Social workers who work for justice system may have a role in changing and promoting the system by adopting restorative justice models in their practices.

Keywords: Restorative justice, youth court, family conferences

Sözel 17

SAĞLIK ORTAMLARINDA SUÇ MAĞDURLARINA YÖNELİK KRİZE MÜDAHALE YAKLAŞIMINA DAYALI SOSYAL HİZMET MÜDAHALESİ

Crisis Intervention Approach Based Social Work Intervention to Crime Victims in Healthcare Settings

Oğuzhan ZENGİN*

** Çankırı Karatekin Üniversitesi İİBF Sosyal Hizmet Bölümü*

Problem tanımı ve amaç: Sosyal hizmet uzmanları sağlık kuruluşlarında yalnızca akut ya da kronik hastalarla değil aynı zamanda hastane acil servislerine herhangi bir suçun kurbanı olarak başvuran bireylerle de çalışırlar. Hastanelerin psikososyal destek ve krize müdahale birimi çatısı altında görev yapan sosyal hizmet uzmanları bu tür vakalara yönelik sosyal hizmet müdahalelerinde krize müdahale yaklaşımına başvurmaktadır. Bu çalışmada herhangi bir suç eyleminin mağduru olan bireylere yönelik krize müdahale yaklaşımına dayalı sosyal hizmet müdahalesi ele alınacaktır.

Tartışma : Kriz müdahalesi göreli olarak kısa dönemli (6-8 hafta) bir müdahaledir. Ancak hastane koşullarındaki kriz müdahaleleri bir gün içerisinde hatta tek seanslık bile olabilir. Sosyal hizmette krize müdahale yaklaşımı mağdurun en kısa sürede eski işlevselliğine döndürülmesini amaçlar. Krize müdahalede kriz yaşayan bireyin sahip olduğu duygu ve düşünceleri anladığımızı hissettirmek en önemli noktalardan biridir. Bireylerin başetme ve sorun çözme becerilerini geliştirme, sosyal destek mekanizmalarını harekete geçirme ve yaşanan krize ilişkin düşüncelerini yeniden anlamlandırma ve yapılandırmasına yardımcı olma krize müdahalede sosyal hizmet uzmanlarının temel rolleri arasındadır.

Sonuç: Sosyal hizmet uzmanları sağlık kuruluşlarının krize müdahale birimlerinde suç mağduru bireylerle de çalışmaktadır. Bu kapsamdaki çalışmalarında krize müdahale yaklaşımı gerçekleştirdikleri müdahalenin dayandığı yaklaşımdır. Krize müdahale yaklaşımının gerek lisans eğitimi müfredatlarında gerekse hizmet içi eğitimler aracılığıyla sosyal hizmet uzmanlarınca bilinir hale getirilmesi öneriler arasındadır.

Anahtar Sözcükler: Sosyal hizmet müdahalesi, krize müdahale yaklaşımı, suç mağdurları.

Problem definition and aim :Social workers not only work with acute or chronic patients in health care facilities, they also work with individuals who apply to hospital emergency services as a victim of any crime. Social workers who work under the roof of hospitals' psychosocial support and crime intervention unit resort to crime intervention in social work interventions for such cases. In this study, crisis intervention approach based social work intervention to the victims of any criminal act will be dealt with.

Discussion: Crisis intervention is relatively short-term (6-8 weeks) intervention. However, hospital-based crisis interventions can be in a day or even a single session. The crisis intervention approach in social work aims to return the victim to their former functionality as soon as possible. Understanding of feelings and thoughts of individuals who has suffered from crisis is one of the most important points of crisis intervention. Improving coping and problem-solving skills, activating social support mechanisms, and helping to re-understand and construct ideas about crisis are among the main roles of social workers in crisis intervention. In this study, crisis intervention approach based social work intervention to the victims of any criminal act will be dealt with.

Conclusion: Social workers also work with crime victims in crisis intervention units of health institutions. In this context, crime intervention approach is the approach that their intervention based. It is among the suggestions that the crisis intervention approach should be made known to the social worker through either undergraduate education curricula or in-service trainings.

Keywords: Social work intervention, crisis intervention approach, crime victims.

Sözel 18

DENETİMLİ SERBESTLİK TEDBİRİ ALTINDAKİ BİREYLERİN SOSYOPOLİTİK KONTROL SEVİYELERİNİN İNCELENMESİ

Investigation of Sociopolytic Control Levels of Individuals under the Probation System

Ezgi ARSLAN ÖZDEMİR*, Münevver ERYALÇIN*

** Ankara Üniversitesi, Sağlık Bilimleri Fakültesi, Sosyal Hizmet Bölümü*

Denetimli serbestlik sisteminin öncelikli hedefi adli sürece dâhil olan bireylerin çeşitli yükümlülükleri yerine getirerek toplumsal yaşama uyumunun sağlanmasıdır. Uluslararası literatürde gençlerle yapılan sosyal hizmet çalışmalarında sosyopolitik kontrol ve sosyopolitik gelişim giderek artan bir öneme sahip olmaya başlamıştır. Sosyopolitik kontrol; psikolojik güçlendirme türleri arasında yer alır ve bireylerin kendi sosyal ve politik çevrelerinde değişim yaratabileceklerine dair inançları anlamına gelmektedir.

Denetimli serbestlik sürecinde, bireylerin sorumluluklarını yerine getirme, karar verme süreçlerine katılma, sosyopolitik sistemleri etkileyebilme inançlarına ilişkin yeterli kuramsal bilginin olmayışı araştırmanın problemini oluşturmaktadır. Fakat bu yönde çalışmaların yapılabilmesi için öncelikli olarak denetimli serbestlik tedbiri altındaki gençlerin sosyopolitik kontrol seviyelerinin incelenmesi gerekli görülmektedir.

Amaç: Araştırmanın amacı, hakkında denetimli serbestlik tedbiri alınmış ve Ankara Denetimli Serbestlik Müdürlüğü bünyesinde yükümlülüklerini yerine getiren genç yetişkin bireylerin sosyopolitik kontrol seviyelerinin belirlenmesidir.

Yöntem: Araştırmanın denetimli serbestlik bünyesinde genç yetişkinlerin sosyopolitik kontrol düzeylerini betimleme amacında olması nicel araştırma yöntemlerinden tarama modelini kullanmayı gerekli kılmaktadır. Bu bağlamda bilgi formu ve sosyopolitik kontrol ölçeği ile veriler toplanmış ve analiz edilmiştir. Ankara Denetimli Serbestlik Müdürlüğü bünyesinde yükümlülüklerini yerine getiren genç yetişkin bireyler bu araştırmanın çalışma evrenini oluşturmaktadır.

Bulgular: Araştırma verilerinden elde edilen sonuçlara göre denetimli serbestlik bünyesindeki genç yetişkin bireylerin liderlik yeterliliği ve politika kontrolü (sosyopolitik kontrol) alanındaki seviyeleri düşüktür. Özellikle liderlik yeterliliği konusunda oldukça düşük seviyelerde puanlar alındığı görülmüştür.

Sonuç: Özellikle denetimli serbestlik gibi hizmetlerden yararlanan genç ve/veya yetişkinlerin kendi sosyal ve politik çevrelerinde değişim yaratabileceklerine dair inançlarının (sosyopolitik kontrollerinin) yüksek olması bu alanda tekrar işlenecek suçları engelleyebilecek ve denetimli serbestlik yükümlülüklerinin yerine getirilmesini olumlu yönde etkiyecektir. Fakat bu araştırmanın çalışma evreninde yapılan analizlere göre Ankara Denetimli Serbestlik Müdürlüğü bünyesindeki genç yetişkin bireylerin sosyopolitik kontrol (liderlik yeterliliği ve politika kontrolü alt ölçekleri) seviyeleri düşüktür. Bu alanda yapılacak çalışmaların bireylerin sosyopolitik kontrol seviyelerini artırıcı nitelikte olmasının faydalı olacağı sonucuna varılmıştır.

Anahtar Sözcükler: sosyopolitik kontrol, denetimli serbestlik, sosyal hizmet, adli sosyal hizmet

The primary goal of the probation system is to ensure compliance with the social life by fulfilling the various obligations of the individuals involved in the judicial process. In the international literature, sociopolitical control and sociopolitical development in the social work with young people has become increasingly prevalent. Sociopolitical control is a type of psychological empowerment, and the belief that individuals can make a difference in their social and political environment.

The problem of investigating lack of sufficient theoretical knowledge about the beliefs of individuals to fulfill their responsibilities, to participate in decision-making processes and to influence sociopolitical systems constitutes the problem in the supervised liberation process. However, it is necessary to examine the sociopolitical control levels of young people under supervised liberalism in order to be able to carry out studies in this direction.

Objective: The aim of the research is to determine the levels of sociopolitical control of young adult individuals who have been supervised and have fulfilled their obligations under the Directorate of Probation in Ankara.

Method: It is necessary to use the screening model from the quantitative research methods in which the researcher is aiming to describe the socio-political control levels of young adults in the context of probation system. In this context, the data were collected by information form and sociopolitical control scale and analyzed. Young adult individuals who fulfill their obligations within the Ankara Probation Directorate constitute the universe of this research.

Findings: According to the results obtained from the research data, the levels of leadership competence and policy control (sociopolitical control) of young adult individuals within the probation system are low. In particular, it has been seen that the scores on the leadership competency are quite low.

Conclusion: The high level of beliefs (sociopolitical controls) that young people and / or adults who benefit from probation service can change in their social and political environment; can prevent repetivitive crimes in this area and will affect the fulfillment of probation obligations positively. However, according to analyzes conducted in this study, the levels of sociopolitical control (leadership competence and policy control subscales) of young adult individuals within the Ankara Directorate of Probation are low. It has been concluded that the work to be done in this area would be beneficial for individuals to increase their socio-political control levels.

Keywords: sociopolitical control, probation, social work, forensics social work

Sözel 19

ŞİDDETE UĞRAMIŞ KADINLARLA SOSYAL HİZMET GÖRÜŞMESİ

Social Work Interview with Battered Women

Semra ÖZKAN*, Aslıhan AYKARA*

**Hacettepe Üniversitesi, Sosyal Hizmet Bölümü*

Problem tanımı: Kadına yönelik şiddet, Kadına Yönelik Şiddetin Yok Edilmesi Bildirgesi'nde "cinsiyete dayalı olarak gerçekleşen, kadınlarda, fiziksel, cinsel, psikolojik, herhangi bir zarar ve üzüntü sonucunu doğuran veya bu sonucu doğurmaya yönelik özel veya kamu yaşamında gerçekleşebilen her türlü davranış, tehdit, baskı veya özgürlüğün keyfi olarak engellenmesi" olarak tanımlanmaktadır (CEDAW 1993). Şiddete uğramış kadınla yapılan çalışmalarda, bu kadınların sorunlarının çözülmesi açısından adli sosyal hizmet alanı ve yapılacak sosyal hizmet görüşmeleri önemli bir yere sahiptir. Bu kadınlarla yapılan sosyal hizmet görüşmelerinde sosyal hizmet uzmanlarının görüşmelerde benimsemesi gereken ilkeler ve sorumluluklar ile görüşme teknikleri önemlidir.

Sosyal hizmet uzmanları, şiddete uğramış kadınla yapacağı görüşmelerde toplumun kültürünü ve toplumsal cinsiyet bakışını göz önünde bulundurarak, müracaatçının bulunduğu yerden başlama, onu çevresi içinde ele alma, koşulsuz kabul, gizlilik gibi ilkeleri göz önünde bulundurmalıdırlar. Böylelikle kadın kendisine acındığını hissetmeyecek, uğradığı şiddetten dolayı suçlandığını düşünmeyecektir. Bununla birlikte yapılacak görüşmelerde ikincil mağduriyetlere sebebiyet vermemek ve gerekli önlemleri almak sosyal hizmet uzmanının dikkat etmesi gereken konulardandır.

Şiddete uğramış kadınlarla sosyal hizmet görüşmelerinde üzerinde durulması gereken tekniklerin başında kullanılan dilin kadının kültürüne ve algı düzeyine uygun seçilmesi, soruların açık uçlu olması, görüşmeden duygu yüküyle ayrılmamasının sağlanması, empatik yaklaşımın benimsenmesi ve aktif dinleme gelmektedir.

Amaç: Bu çalışmanın amacı; şiddete uğramış kadınlarla sosyal hizmet görüşmesinin nasıl olması gerektiğinin değerlendirilerek öneriler getirmektir.

Yöntem: Şiddete uğramış kadınlara yönelik sosyal hizmet görüşmelerine ilişkin literatür bilgileri ve konuya ilişkin araştırma bulguları ışında değerlendirmelerin yapıldığı bir derleme çalışmasıdır.

Sonuç: Şiddetin türü ne olursa olsun, gerekçesinin kadının herhangi bir hatası olmadığının bilincinde olunması önemlidir. Toplumda şiddete uğramış kadınlara yönelik, "eşini kızdıracak bir şey yaptığı için dayak yemiştir", "giydiği kıyafet nedeniyle tecavüze uğramıştır", "haddini aştığı için hakarete uğramıştır" yargılarla karşılaşma sıklığı göz önünde bulundurulduğunda, bu bilincin önemi açıkça görülmektedir. Toplumda şiddete uğramış kadınlara ilişkin bu bakış açılarının temel nedeni ataerkil toplum yapısıdır ve bireylere yüklenen toplumsal cinsiyet rolleriyle yakından bağlantılıdır.

Anahtar Sözcükler: şiddete uğramış kadın, toplumsal cinsiyet, sosyal hizmet görüşmesi, adli sosyal hizmet.

Problem description: In the Declaration on the Exclusion of Violence Against Women violence against women is defined as "any act, threat or pressure that occurs on the basis of sexuality or that occurs in private or public life that results in physical, sexual, psychological, or the freedom to be arbitrarily prevented" (CEDAW 1993). In studies conducted with battered women, forensic social work and social work interviews are important in solving the problems of these women. In social work interviews with these women, the principles and responsibilities and interviewing techniques that social workers need to adopt in interviews are important.

Social workers should consider the principles of taking care of her in environment, unconditional acceptance, confidentiality, taking into account the community's cultural and gender perspective in interviews with the battered woman. So the woman will not feel sorry for herself and will not think she is accused of violence. Besides, it is the social worker's duty to take care of the secondary victimization and to take the necessary precautions in the interview to be held.

Chosing language according to women's culture and perception level, asking open-ended questions, providing to be full of emotional at the and of conversation, adopting empathetic approach and active listening are main technics of the use of language at social work interviews with battered women.

Aims: The aim of this study is to evaluate how social work interview should be with women who have been subjected to violence and to make recommendations.

Method: Literature on social work interviews for women who have suffered from violence and a review of the research findings on the subject.

Conclusion: Whatever the type of violence, it is important to be aware of the fact that the reason is not a woman's fault. The importance of awareness is seen while considering prevalenceof these judgements to battered women society: "She got a whipping becuse of doing something makes her husband annoyed.", "She raped becaose of her dress.", "She suffed on affront because of her presumption. The main cause of the point of wievin society to battered women is paternalistic social structure and it is closely related with to gender role which teaching to person.

Keywords: Battered women, gender, social work interview, forensic social work.

Sözel 20

SUÇA SÜRÜKLENEN ÇOCUKLAR HAKKINDA SOSYAL İNCELEME RAPORU YAZARKEN NELERE DİKKAT EDİLMELİDİR?

What You Should Be Careful When Writing Social Review Report About Juvenile Pushed to Crime?

Özlem GÖZEN*

**Hacettepe Üniversitesi İİBF Sosyal Hizmet Bölümü*

Problem Tanımı: Çocuk Hakları Evrensel Bildirgesi'ne göre on sekiz yaş altındaki kişi çocuk olarak tanımlanır. 5395 sayılı Çocuk Koruma Kanunu ise çocuğu, "Ceza yeterliliği olmayan ve o ülkenin hukuk kurallarına göre 15-18 yaşlarının altında bulunan insan" olarak tanımlamıştır. On sekiz yaşın altındaki kişilere yalnızca çocuk olmalarından ötürü yasayla teminat altına alınan çeşitli hak ve özgürlükler tanınmıştır. Türkiye'de 2005 yılında yürürlüğe giren 5395 sayılı Çocuk Koruma Kanunu çocukları 'korunma ihtiyacı olan çocuklar' ve 'suça sürüklenen çocuklar' olmak üzere iki kısımda ele almıştır. Suça sürüklenen çocuk " Kanunlarda suç olarak tanımlanan bir fiili işlediği iddiası ile hakkında soruşturma veya kovuşturma yapılan ya da işlediği fiilden dolayı hakkında güvenlik tedbirine karar verilen çocuk" olarak tanımlanmıştır. Çocuk mahkemeleri yasasına göre bu çocukların dâhil olduğu davalara çocuk mahkemeleri tarafından bakılır. Bu yasa yirminci maddesinde sosyal incelemeye yer verirken üçüncü maddesinde de raporda yer alması gereken bölümlere değinir. Bu bölümlerin içeriğinin sosyal hizmet bakış açısı ile "suçlu çocuk yoktur, suça sürüklenmiş çocuk vardır" düşüncesi temelinde yazılması ve yazılırken dikkat edilmesi gerekenler bu çalışmanın temel problemini oluşturmaktadır.

Amaç: Bu çalışmanın amacı suça sürüklenen çocuklar hakkında sosyal inceleme raporu yazılırken nelere dikkat edilmesi ve nelerin göz önünde bulundurulması gerektiğinin tartışılmasıdır.

Yöntem: Bu çalışmada yöntem olarak "Suça Sürüklenen Çocuk" ve "Çocuk mahkemelerinde sosyal inceleme raporu nasıl yazılmalıdır?" konuları hakkında literatür taraması yapılacaktır. Konu hakkında daha önce yapılmış olan araştırmalar incelenecektir.

Sonuç: Bu çalışmada;

- Türkiye' de suça sürüklenen çocuk kavramının ortaya çıkışı ve sosyal inceleme raporlarının çocuk adalet sistemine entegrasyonu değerlendirilecek,

- Güncel veriler üzerinden suça sürüklenen çocuklar hakkında sosyal inceleme raporu yazarken nelere dikkat edilmesi gerektiği tartışılarak değerlendirilecektir.

***Anahtar Sözcükler*:** suça sürüklenen çocuk, sosyal inceleme raporu, çocuk adalet sistemi

Problem Definition: According to the Universal Declaration of the Rights of the Child, person under the age of eighteen are defined as children. Child Protection Law No. 5395 defines the child as "a person who is not criminally proficient and whose age is under the age of 15-18 according to legal rules". People under the age of eighteen are granted various rights and freedoms guaranteed by the law only because they are children. Law No. 5395, which was enacted in Turkey in 2005, deals with children in two parts: 'children with need for protection' and 'juvenıle pushed to crıme.' A child who is guilty of crime is defined as "a child who has committed an act defined as a crime in the law and a child who has been ordered to take security measures on account of the fact that the investigation or prosecution has been conducted or committed". According to the law of juvenile courts, cases involving these children ruled by juvenile court. Social review takes part in twentieth article of this law. In addition third article contains the sections should be included the social review raports. The main problem of this study is that the content of these sections is written on the basis of social service point of view and on the basis of "there is no guilty child, there is child pushed to crime " and the points should be taken into consideration while writing these sections of the social review report.

Objectives: The purpose of this study is discussing what you should be careful and what you needs to be taken into consideration when writing a social review report about juvenıle pushed to crime

Method: The method of this study is literature review about " Juvenıle Pushed To Crime" and "How should social review report be written in children's courts?". In addition previous research about the subject will be examined.

Conclusion: In this study;

- The emergence of the notion of juvenile pushed to crime in Turkey and the integration of social review reports into the juvenile justice system will be evaluated,

- What you should be careful when writing a social review report about children who are pushed to crime will be evaluated and discussed by taking into consideration the current data.

Keywords: juvenıle pushed to crıme, social revıew report, juvenile justice system

Sözel 21

İKİ ÖNEMLİ HİZMET ALANININ İŞBİRLİĞİ: POLİSİYE HİZMETLER VE SOSYAL HİZMET İLİŞKİSİ

Collaboration of Two Important Service Fields: The Relationship of Police and Social Work

M. Burak GÖNÜLTAŞ*

** Cumhuriyet Üniversitesi, Edebiyat Fakültesi, Sosyal Hizmet Bölümü*

Polisiye hizmetler insanların güvenlik gereksinimlerinin karşılanması adına devlet tarafından yerine getirilen elzem bir hizmettir. Bu hizmet yerine getirilirken bazen içinde bulunduğu kırılgan durumun etkisiyle örselenebilecek birey, grup ve topluluklarla karşılaşılabilir. Bu anlamda hem polisiye hizmetin yerine getirilmesini sağlamak, hem de bu kesimlerin ikincil mağduriyetler yaşamasını engellemek adına yaklaşım ve müdahalede farklı alanların desteğine ihtiyaç vardır. İşte burada sosyal hizmet bu ihtiyacı karşılayabilecek bir disiplin ve meslektir. Sosyal hizmet bireyi merkeze alır ve mesleki rol ve yaklaşımı ile bireye sosyal koruma sağlar. Aynı zamanda polisin suçlu ve mağdurlarla ilgili bir takım ayrıntılı ve özel bilgilere sahip olmasına yardımcı olur. Bu çalışma ile suçun önlenmesi, krize müdahale ve suç soruşturması gibi polisiye hizmetler içerisinde sosyal hizmet alanının gerekliliği ve işbirliğinin öneminin ortaya konulması amaçlanmaktadır.

Anahtar Sözcükler: Polis, Sosyal Hizmet, Polis Sosyal Hizmeti, Adli Sosyal Hizmet, Yaklaşım, Müdahale, İşbirliği, Türkiye

Security and police services are crucial public service discharged by the government for fulfilling the need of security of citizens. While fulfilling those services, people and groups who are vulnerable due to the circumstances they are in may be sometimes met. Therefore, the support of different professions are needed for both fulfilling the police services and preventing secondary victimization of those groups in approaching and intervening. For this purpose, social work is a discipline and a profession that can meet this need. Social work takes the individual to the center and provides social protection for the individual through its professional role and approach. It also helps the police to have some detailed and spesific information about victims and criminals. The present study is aimed to reveal the necessity of social work and the importance of cooperation in police services such as crime prevention, crime intervention and crime investigation.

Keywords : The police, social work, police social work, approaching, intervening, collaboration, Turkey

Sözel 22

CİNSİYETE DAYALI PATİKALAR YAKLAŞIMI VE ATAERKİLLİK BAĞLAMINDA ADAM ÖLDÜREN KADINLAR

Women Who Committed Murder in the Context of Gender-Based Pathways Approach and Patriarchy

Rumeysa AKGÜN*

**Kırıkkale Üniversitesi Sağlık Bilimleri Fakültesi*

Bu çalışmanın amacı adam öldürme veya yaralama suçundan cezaevine giren kadınların cezaevi öncesi yaşamlarını, cezaevi yaşamlarını ve geleceğe yönelik beklentilerini cinsiyete dayalı patikalar yaklaşımı ve ataerkillik bağlamında incelemektir.

Araştırma kapsamında Türkiye'deki kadın kapalı ceza infaz kurumlarının birinde kalan sekiz kadın ile derinlemesine görüşme yapılmıştır. Araştırma sonucunda kadınların önemli bir kısmının hem çocukluk döneminde hem de evlilik dönemlerinde fiziksel,duygusal ve cinsel şiddete maruz kaldıkları görülmüştür.

Kadın hükümlülerin cezaevi yaşantısına bakıldığında çalışabilecek durumda olan kadınların çalıştığı görülmüştür. Kadınların geleceğe yönelik beklentilerine bakıldığında ise, cezaevinden çıktıktan sonra büyük oranda ailelerinin yanına dönmek istememekte buna karşın yaşamlarını nasıl devam ettirecekleri konusunda herhangi bir fikirleri de bulunmamaktadır.

Anahtar Sözcükler: Adam Öldürme, Ataerkillik, Cinsiyete Dayalı Patikalar Yaklaşımı, Kadın Hükümlü,Yaralama

The aim of this study is to examine the lives before prison, prison life and future expectations of women who committed murder or injure based upon gender-based pathways and in the context of the patriarchy.

Within the scope of the research face to face interview was made up with eight women in one of closed prison in Turkey.

As a result, a significant number of women of the research had experienced physical, emotional and sexual violence during their childhood and marriage. In terms of prison life women who are capable to work in prison work. When we look at the future expectations, women do not want to go back to their families but they do not know how they will maintain their lives.

Keyword: Murder, Patriarchy, Gender-based Pathway Approach, Female Offender, Injury

Sözel 23

ÇOCUK İSTİSMARI OLARAK ÇOCUK İŞÇİLİĞİ: MEVZUATIMIZDAKİ DÜZENLEMELER

Child Labour as a Form of Child Abuse: Legislative Arrengements

Zeynep TEZEL*, Hüsamettin ÇETİN*, Yurdagül ERDEM*

**Kırıkkale Üniversitesi, Sağlık Bilimleri Fakültesi*

"Çocuğun yaşına ve işin türüne bağlı olarak, minimum çalışma saatini aşan ve çocuğa zararlı olan iş" olarak BM Uluslararası Çocuklara Yardım Fonu (UNICEF) tarafından tanımlanan çocuk işçiliği sorunu önemli bir toplumsal sorun olarak karşımıza çıkmaktadır.

Ülkemizde 4857 sayılı İş Kanununun 71. maddesine dayanılarak çıkarılan Çocuk ve Genç İşçilerin Çalıştırılma Usul ve Esasları Hakkında Yönetmeliğin 4. Maddesinde "çocuk işçi", 14 yaşını bitirmiş, 15 yaşını doldurmamış ve ilköğretimini tamamlamış kişi, "genç işçi" ise 15 yaşını tamamlamış, ancak 18 yaşını tamamlamamış kişi olarak tanımlanmaktadır. Aynı maddede hafif iş ise, çocuk ve genç işçilerin, okula devam edenlerin okula devamları ile meslek seçimine ve okul başarılarına engel olmayacak hafif işler olarak belirtilmektedir.

2015 yılında İş Kanunu'nun 71. maddesinde yapılan değişiklikle 14 yaşını doldurmamış çocukların bedensel, zihinsel, sosyal ve ahlaki gelişmelerine ve eğitime devam edenlerin okullarına devamına engel olmayacak sanat, kültür ve reklam faaliyetlerinde yazılı sözleşme yapmak ve her bir faaliyet için ayrı izin almak şartıyla çalıştırılabilecekleri hüküm altına alınmıştır. Bu hüküm çocukların istismarını kolaylaştırabilecek bir durum oluşturabilir.

Çalışma Bakanlığının Çocuk İşçiliği ile Mücadele Ulusal Programı (2017-2023) kapsamında belirttiği gibi mevzuattaki açıklıkların giderilmesi çocuk işçiliği ile mücadelede gerekli olarak öngörülmüştür. Özellikle iş yerlerinin denetim eksikliğine neden olan açıklar hızla giderilmelidir. Bunlardan bir kaçı, çocukların yaygın olarak istihdam edildikleri 50 ve daha az işçi çalıştıran tarım ve orman işlerinin yapıldığı işyerleri veya işletmelerinde, ev hizmetlerinde ve 507 sayılı Esnaf ve Sanatkârlar Kanununun 2. maddesinin tarifine uygun olarak üç kişinin çalıştığı işyerlerinin İş Kanunu'nun kapsamı dışında olması nedeniyle söz konusu işyerlerinin denetim dışı tutulması çocuk işçiliğiyle mücadelede bir eksiklik olarak görülmüştür.

Bu çalışmada bir istismar olarak çocuk işçiliğine yönelik durum ve ulusal mevzuatımız üzerinde durulmuştur.

Anahtar Sözcükler: çocuk işçiliği, çocuk işgücü, çocuk istihdamı, çocuk işçiliği ile mücadele

Child labour issue, defined as "work that is harmful to children and that exceeds a minimum number of hours, depending on the age of a child and on the type of the work" by United Nations Children's Fund (UNICEF), is a significant social problem.

In Article 4 of the Regulation on the Principles and Procedures for the Employment of Children and Young Persons, that is issued as per Article 71 of Labour Law No: 4857; child worker is defined as the children who have reached the age of 14, under the age of 15 and who have completed their primary education; young worker is defined as who have reached the age of 15, under the age of 18. In the same Article, light job is defined as a work that shall not prevent children and young workers going to school and their success at school as well as their participation to the preparations for choice of profession or to the vocational training.

With an amendment in Article 71 Labour Law in 2015; it is ensured that children who have not completed the full age of fourteen may be employed in the artistic, cultural and advertising activities that will not hinder their physical, mental and moral development and that will not prevent their school attendance, on condition that a written contract is entered and permission is obtained for each activity separately. This provision may lead to child abuse.

As stated in National Program of Ministry of Labour to Combat Child Labour (2017-2023); filling the legislative gaps is necessary in elimination of child labour. Especially gaps regarding lack of inspection of workplaces should be filled as soon as possible. Workplaces of agricultural and forestry that employ less than 50 workers and where children are widely employed, workplaces in which 3 people work according to Article 2 of Law No. 507 on the Craftsmen and Tradesmen and household employees are beyond the scope of Labour Law. Therefore these places are beyond the scope of inspection and this is regarded as a deficiency in combatting child labour.

This study addresses national legislation and the situation of child labour as a form of child abuse.

Keywords: child worker, child labour, child employment, combating child labour

Sözel 24

ÇOCUKLUKTA VE YETİŞKİNLİKTE SUÇA NEDEN OLAN UNSURLAR

The Factors That Cause of Crime in Childhood And Adulthood

Selim TOSUN * , Erdinç KALAYCI* , Semih SÜTÇÜ*

**Ankara Üniversitesi Sağlık Bilimleri Enstitüsü*

Suç; ceza veya güvenlik tedbiri gibi yaptırımlara bağlanmış topluma zarar veren ve tehlikeli olduğu kabul edilen eylemlerdir. Her toplum tarafından incelenmesi ve müdahale edilmesi gereken önemli bir konudur.

Her insan davranışının bir nedeni olduğu gibi suç eyleminin de bir nedeni vardır. Çocuklukta da yetişkinlikte de insanı suça iten bireysel, çevresel ve toplumsal faktörler bulunmaktadır. Yetişkinlikte yapılan eylemlerin temelinin çocukluk çağında insanı etkileyen faktörler olduğu düşünülmektedir. Bu ifadeden yola çıkarak çocukluk döneminde suça iten risk faktörleri arasında fizyolojik, psikolojik ve biyolojik etmenler, aile, madde kullanımı, sosyal medya-basın etkisi, akran ve arkadaş etkisi, kötü rol-model, çözümlenememiş iç sıkıntılar, ihmal ve istismar olarak gösterilebilir. Suçun ortaya çıkışına sebep olan bu risk faktörlerine zamanında müdahale edilmezse yetişkinlikte de suç işleme eylemi aynı oranda veya artarak devam edecektir. İhmal ve istismar durumunda bireyde ortaya çıkabilecek istismarcıdan intikam alma duygusu suç eylemine itebilir. Özellikle günümüzde teknolojinin hızla ilerlemesi ile insanların hayatının önemli bir parçası haline gelen sosyal medya ve görsel yayın organları model olma konusunda kötüye yönlendirebilecek etkiye sahiptir. İnsan hayatının her evresi değişim ve gelişim içerisindedir. Yetişkinlikte suç işleme eylemi sadece çocukluk döneminde yaşanan sıkıntılardan dolayı değil çocuk döneminden sonra insan hayatını etkileyen ve suç işlemesine sebep olan durumlar da vardır. Değişen toplumsal yapı ve ahlaki yargılar, insanlar arası iletişim problemleri, iş bulma sorunu veya iş yerindeki problemler, aile içi sorunlar, hormonların etkisi gibi faktörler yetişkinleri suç eylemine itebilmektedir. Yetişkinlik döneminde bireyi suç eylemine iten bu faktörler belirlenip önlem alınmalıdır. Çocukluk döneminde suç eylemine sebep olan risk faktörleri daha çabuk önlenebilirken yetişkinlikte bu süreç biraz daha uzamaktadır. Bu risk faktörlerine karşı önlem alırken suçu işleyen bireyin yaşı ve suç türü göz önünde bulundurulmalıdır.

Bu çalışma, çocukluk ve yetişkinlikte insanları suça iten unsurları ortaya koymak ve bu konuda karşılaştırmalı bir analiz yapmak amacıyla yapılmıştır.

Anahtar Sözcükler: Suç, çocukluk, yetişkinlik.

The crime; sanctions linked to sanctions such as punishment or security prejudice are actions that are considered harmful and dangerous. It is an important issue that needs to be examined and intervened by every society.

Just as every human behavior is a cause, there is also a reason for the act of crime.In childhood and adulthood, there are individual, environmental and social factors that push people to shame. It is believed that the basis of adulthood is the factors that affect people in childhood. Psychological, psychological and biological factors such as family, substance use, social media-press influence, peer and friend influence, bad role-model, unresolved internal stresses, neglect and abuse can be cited as risk factors driving this suicide in childhood. If the risk factors that cause the offense are not timely intervened, the crime action in adulthood will continue in the same direction or increasingly. In the case of negligence and abuse, the sense of revenge from the abusive that may arise in the individual can be motivated to commit crime. Especially today, with the rapid progress of technology, social media and visual media, which have become an important part of people's lives, have the potential to mislead as a model. Every phase of human life is in change and development. In adulthood, criminal activity is not only due to the problems experienced during childhood, but also after childhood, which affects human life and causes crime. Factors such as changing social structure and ethical judgments, communication problems between people, problems in finding work or problems at work, family problems, effects of hormones can push adults to criminal action. During the adulthood period, these factors that push the individual into crime action should be determined and precautions should be taken. While risk factors that cause crime in childhood can be prevented more quickly, this process is somewhat longer in adulthood. When taking precautions against these risk factors, the age and type of offense should be considered.

This study was conducted in order to reveal the elements that push people in childhood and adulthood and to make a comparative analysis on this subject.

Keywords: Crime, childhood, adulthood.

Sözel 25

ÇOCUK CİNSEL İSTİSMARI VE MAĞDURUN İFADE ALINMA SÜRECİ

Child Sexual Abuse and The Process of Taking Evidence from the Victim

Uğur ATALAR*, Barış DEMİREL**

**Kahramanmaraş Aile ve Sosyal Politikalar İl Müdürlüğü*

*** Kırıkkale Üniversitesi Delice MYO Sosyal Hizmetler ve Danışmanlık Bölümü*

Cinsel istismar olgusu giderek yaygınlık gösteren ve çocukları hedef alan bir durumdur. Pek çok çocuk savunmasız ve istismar edilmeye açık olarak görüldüğü için istismar olayı ile karşı karşıya kalabilmektedir.

Çalışmanın amacı; çocukların cinsel istismar olgusu ile nasıl tanıştığı, aile durumlarının nasıl olduğu, bilişsel kapasitelerinin ne durumda olduğu ve istismarcısı ile nasıl tanıştığının belirlenmesidir. Bu yönü ile ergenlik döneminde bulunan ve sosyal hizmet uzmanı olan araştırmacılar tarafından bizzat ifade alma sürecine bilirkişi olarak katılım sağlanan 12 mağdur ifade tutanağı incelenmiştir ve çeşitli sonuçlar çıkarılmıştır. Araştırma kapsamı Kırıkkale ili Kahramanmaraş illerinde ikamet eden çocuklardan oluşmaktadır.

Araştırmaya ilişkin bulgular ise; çocukların 11 tanesinin (% 92) kız çocuğu, 1 tanesinin (% 8) ise erkek çocuğu olduğu, yaşlarının 14 ile 16 yaş arasında değişiklik gösterdiği ortalamasının ise 15,7 olduğu, 12 çocuktan 8 tanesinin (% 67) anne, babasının sağ olduğu ve birlikte yaşadıkları; 4 çocuğun (%33) ise sosyal hizmet kuruluşlarında koruma ve bakım altında olduğu şeklindedir. Ayrıca ifade sürecindeki 4 çocuk (% 33) herhangi bir cinsel istismar olayının yaşanmadığını, 2 çocuk (% 17) ters ilişki şeklinde istismar edildiğini, 3 çocuk (% 25) sürtünme yolu ile cinsel istismarın gerçekleştiğini, 2 çocuk (% 17) normal yollardan cinsel ilişkiye girdiğini ve 1 çocuk da (% 8) telefon ve sosyal medya üzerinden cinsel içerikli taciz edici mesajlar aldığını belirtmiştir.

İstismar eden ya da ettiği iddia edilen bireylerin 12' sinin de (% 100) erkek olduğu belirlenirken mağdurların 7' si (% 58) iddiaya konu olan bireylerden şikayetçi olmazken 5 tanesi (% 42) şikayetçi olmuştur. İstismarcı olarak nitelenen bireylerin 5' i (% 42) mağdurların arkadaşı, 2' si (% 17) akrabası, 2' si (% 17) yabancı, 2' si (% 17) ile sosyal medya üzerinde tanışılan bireyler ve 1 (% 8) tanesinin de kız çocuğunun erkek arkadaşı olduğu belirlenmiştir.

Anahtar Sözcükler: Çocuk Koruma, Cinsel İstismar, Mağdur.

Sexual abuse is an increasingly prevalent condition that targets children. Many children are vulnerable and confronted with exploitation because they are clearly seen as being exploited.

The purpose of this study; How children meet with the possibility of sexual abuse, how family situations are, how cognitive capacities are, and how they meet with the exploiter. In this respect, twelve victims' statements written during the adolescence period and participated as experts by the researchers who were social workers themselves were examined and various results were obtained. The scope of this study is composed of children living in Kırıkkale province and Kahramanmaras province.

Findings related to the research; 11 of the children (92%) were female and 1 of them (8%) were male. The mean age of the children ranged from 14 to 16 years and the average age was 15.7. Eight of the 12 children (67%) live together wit parents; 4 children (33%) are under the protection and care of social services.

In addition, 4 children (33%) stated that no sexual abuse had occurred, 2 children (17%) were exploited as an inverse relationship, 3 children (25%) had sexual abuse as a result of friction, 2 children (17%) had sexual abuse with normal way and 1 chil (8%) received sexual harassing messages via phone and social media.

It was determined that 12 of the allegedly abused or alleged individuals were male. 7 of 12 victims (58%) weren't complaining of the abuser, when 5 of them (42%) were complained. Five of the abusers (42%) were friends of the victims, 2 (17%) were relatives, 2 (17%) were foreigns, 2 (17%) were individuals who were acquainted with social media and one of the girls is determined to her boyfriend.

Keywords: Child Protection, Sexual Abuse, Victim.

Sözel 26

ÇOCUK KORUMA KANUNUNA DAYALI DANIŞMANLIK VE EĞİTİM TEDBİRLERİNDE UYGULAMA SORUNU

Implementation Issues with Counselling and Education Measures Based on Child Protection Law

Oğuzhan ZENGİN*, Nurullah ÇALIŞ**

**Çankırı Karatekin Üniversitesi İİBF Sosyal Hizmet Bölümü*

***Hacettepe Üniversitesi İİBF Sosyal Hizmet Bölümü*

Problem tanımı ve amaç: 2005 yılında yürürlüğe giren Çocuk Koruma Kanunu'nda korunma ihtiyacı içerisindeki çocuklar için çocuğun öncelikle kendi aile ortamında korunmasını sağlamaya yönelik danışmanlık, eğitim, bakım, sağlık ve barınma konularında alınacak koruyucu ve destekleyici tedbirlere yer verilmektedir. Söz konusu tedbirlerden bakım ve barınma tedbirleri Aile ve Sosyal Politikalar Bakanlığı'nın sunduğu hizmetlerle bireyin koruma altına alınması şeklinde gerçekleşmektedir. Sağlık tedbiri Sağlık Bakanlığı tarafından sunulan hizmetlerle çocuğun bedensel ve ruhsal sağlığı için muayene ve tedavisinin sağlanmasına yöneliktir. Ancak danışmanlık ve eğitim tedbirleri hususunda uygulamada önemli aksaklıklar ve karışıklıklar görülmektedir. Bu çalışmada Çocuk Koruma Kanunu'na dayalı danışmanlık ve eğitim tedbirlerinde gözlenen uygulama sorunları ve çözüm öneriler ele alınacaktır.

Tartışma : Çocuk Koruma Kanunu'nda danışmanlık tedbirinin uygulanmasından Aile ve Sosyal Politikalar Bakanlığı (ASPB), Milli Eğitim Bakanlığı (MEB) ve yerel yönetimler sorumlu tutulmuştur. Ancak Milli Eğitim Bakanlığı ve yerel yönetimlerin danışmanlık tedbirlerinin uygulanmasıyla ilgili çalışmaları görünür değildir. Danışmanlık tedbirleri çok büyük bir oranda ASPB bünyesindeki sosyal çalışma görevlileri tarafından yerine getirilmektedir. Ancak yetersiz meslek elemanı sayısı ve çok sayıdaki tedbir kararı dosyasından kaynaklanan işyükü fazlalığı uygulamanın etkinliğini düşürmektedir. Diğer taraftan eğitim tedbiriyle ilgili uygulamalardan MEB ve Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığı sorumludur. Yasada eğitim tedbirinde çocuğun meslek edinebileceği bir eğitim alma veya işyerine yerleştirme hükmü olmasına rağmen uygulama yalnızca çocuğun örgün eğitime devam edip etmediğinin takibinden ibaret görünmektedir.

Sonuç: Çocuk Koruma Kanunu, çocuğun yüksek yararı doğrultusunda iyilik halini temin edecek koruyucu ve destekleyici tedbirler içermektedir. Ancak bu tedbirlerden özellikle danışmanlık ve eğitim tedbirlerinin uygulanmasında ciddi sorunların olduğu görülmektedir. Bu durum tedbirlerin prosedürü işletme düzeyinde kalmasına neden olmaktadır. Tedbirlerin sağlıklı yerine getirilebilmesi için denetimli serbestlik uygulamasında olduğu gibi ayrı bir yapılanmanın oluşturulması önemli görülmektedir.

***Anahtar Sözcükler*:** Çocuk koruma kanunu, danışmanlık tedbiri, eğitim tedbiri

Problem definition and aim: The Child Protection Law, enacted in 2005, includes protective and supportive measures to be taken in the areas of counseling, education, care, health and housing to ensure the protection of the child in his / her family environment primarily for children in need of protection. These preventive measures are taken as protection of the individual with the services provided by the Ministry of Family and Social Policy (MFSP). Health care is intended to provide the examination and treatment for the physical and mental health of the child with the services provided by the Ministry of Health. However, there are considerable obstacles and confusion in the application of counseling and training measures. In this study, the problems and solution proposals in the counseling and education measures based on the Child Protection Law will be discussed.

Discussion: The MFSP, the Ministry of National Education (MNE) and local administrations are responsible for the implementation of the counseling measure in the Child Protection Law. However, the work of the Ministry of National Education and local governments on the implementation of consultancy measures is not visible. The counseling measures are carried out by a very large number of social workers in the MFSP. However, the number of inadequate professionals and the number of workloads resulting from a number of injunctions reduce the effectiveness of the practice. On the other hand, MNE and the Ministry of Labor and Social Security are responsible for the implementation of education measures. Although the provision in the legislative measure is the provision of education or placement in the workplace where the child can be professed, the practice seems to follow only if the child continues to train in formal education.

Conclusion: The Child Protection Law contains protective and supportive measures to ensure the well-being of the child towards the best interest of the child. However, these measures appear to have serious problems, especially in the implementation of counseling and training measures. This situation causes the measures to remain at the operational level of the procedure. In order for the measures to be carried out in a healthy manner, it is important to establish a separate structure as in the case of supervised release.

Keywords: Child protection law, counselling measure, education measure

Sözel 27

AKADEMİSYENLERİN ÇOCUK HAKLARI KONUSUNDAKİ GÖRÜŞLERİ

Academicians' Opinions on Children's Rights

Zeynep DERE*

** Bozok Üniversitesi Eğitim Fakültesi Temel Eğitim Bölümü Okul Öncesi Eğitimi Anabilim Dalı*

Birinci Dünya Savaşı sonrasında 1919 yılında İngiltere'de çocukları korumak üzere Çocukları Koruma Fonu kurulmuştur. Her ulustan, ırktan ve inançtan çocukların sömürüye karşı korunması, fiziksel, zihinsel ve ahlaki gelişimlerinin tam olarak sağlanması, yetişkin hayatına hazırlanmaları konusunda çocuklara karşı sorumluluklar dile getirilmiştir. Ardından Milletler Birliği tarafından 1924'de Çocuk Hakları Cenevre Bildirgesi olarak kabul edilmiştir. Çocuk Hakları Cenevre Bildirgesi, uluslararası alanda çocukların korunmasına yönelik yapılan ilk uluslararası belgedir. Bu belge "Birleşmiş Milletler Çocuk Hakları Sözleşmesi" adıyla 20 Kasım 1989 tarihinde Birleşmiş Milletler Kurulu tarafından oybirliği ile kabul edilmiştir. 26 Ocak 1990 tarihinde imzaya açılan Çocuk Hakları Sözleşmesi, aynı gün 61 devlet tarafından imzalanmıştır. Türkiye Sözleşmeyi, 29-30 Eylül tarihinde Birleşmiş Milletler Genel Merkezinde toplanan "Çocuklar İçin Dünya Zivesi'nde, koyarak imzalamıştır. 4058 sayılı yasayla onaylanması uygun bulunan Sözleşme, 27 Ocak 1995 günü Resmi Gazetede yayınlanarak yürürlüğe girmiştir. Çocukların da yetişkinler gibi, medeni, siyasi, toplumsal, kültürel ve ekonomik tüm haklardan yararlanmaları gerektiği inancıyla kaleme alınan bu sözleşme 191 ülke tarafından kabul edilmiştir. Çocuk Hakları Sözleşmesi, "özel hak özneli bir insan hakları sözleşmesi" olduğu için kimi haklar tamamıyla çocuklara özgüdür. "Özel vurgulu haklar" denilebilecek bu haklar, çocuk-aile-devlet ilişkisini düzenlemektedir.

Amaç: Bu araştırmada akademisyenlerin çocuk hakları konusundaki düşüncelerini belirlemek amacıyla yapılmıştır.

Yöntem: Nitel araştırma yöntemi kullanılan bu çalışmada veriler beş sorudan oluşan bir formla toplanmıştır. Kolay ulaşılabilir durum örneklemesi ile seçilen, Bozok Üniversitesi'nde çalışan 17 gönüllü akademisyenlerden araştırmanın örneklemini oluşturmaktadır.

Bulgular ve yorum: Araştırmacı tarafından geliştirilen 5 sorudan oluşan bir veri toplama aracı kullanılmıştır. Elde edilen verilere içerik analizi yapılmıştır. İçerik analizinde temel amaç, toplanan verileri açıklayabilecek kavramlara ve ilişkilere ulaşmaktır. İçerik analizi yoluyla verileri tanımlamaya, verilerin içinde saklı olabilecek gerçekleri ortaya çıkarmaya çalışırız. Verilere içerik analizi yapabilmek için, veriler arasında yer alan anlamlı bölümlere ulaşabilmek amacıyla veriler elle kodlanacaktır. İçerik analizinden elde edilecek sonuçlar kongrede tartışılacaktır.

Anahtar Sözcükler: çocuk hakları, çocuk hakları sözleşmesi, çocuk koruma

In the year 1919, after the First World War, the Child Protection Fund was established to protect children in England. Responsibilities to children have been expressed about the protection of children from every nation, race and belief, against exploitation, full physical, mental and moral development, and preparation for adult life. It was subsequently adopted by the League of Nations in 1924 as the Declaration of the Rights of the Child in Geneva. The Geneva Declaration on the Rights of the Child is the first international document for the protection of children on the international scene. This document was unanimously adopted by the United Nations on 20 November 1989 under the title "United Nations Convention on the Rights of the Child". The Convention on the Rights of the Child, signed on January 26, 1990, was signed by 61 states on the same day. Turkey signed the Convention on 29-30 September at the United Nations Headquarters in Zivesi for Children. The Convention, which is approved to be approved by Law No. 4058, entered into force upon publication on the Official Gazette on 27 January 1995. This agreement was adopted by 191 countries, with the belief that children should benefit from all civil, political, social, cultural and economic rights, just like adults. Since the Convention on the Rights of the Child is a "special rights human rights convention", some rights are completely exclusive to children. These rights, which may be called "special emphasized rights," regulate child-family-state relations.

Objective: This research was conducted in order to determine academicians' thoughts on children's rights.

Method: In this study using qualitative research method, data were collected with a form consisting of five questions.17 volunteers working at Bozok University, selected through a sample of easily accessible cases, constitute the sample of the researcher.

Findings and interpretation: A data collection tool consisting of 5 questions developed by the researcher was used. Content analysis was performed on the obtained data. The main purpose of content analysis is to reach concepts and associations that can explain collected data. Through content analysis, we try to identify the data and reveal the truths that may be hidden within the data. In order to perform content analysis on the data, the data will be hand-coded in order to reach the meaningful parts of the data. The results of the content analysis will be discussed at the congress.

Keywords: children's rights, children's rights conventions, child protection

Sözel 28

17 ŞUBAT TERÖR SALDIRISINDA HAYATINI KAYBEDENLERİN I.DERECE YAKINLARINDA OLAYIN ETKİSİNİN İNCELENMESİ

Investigation of the Effect on The First Degree Families of the Dead during the Terrorist Attack in İstanbul on 17 February

Yasemin ÖZKAN*, Yasemin ERTAN KOÇAK*, Meryem DANIŞMAZ SEVİN*

**Hacettepe Üniversitesi, İİBF, Sosyal Hizmet Bölümü*

17 Şubat 2016'da Ankara'nın Çankaya ilçesinde, Genelkurmay Başkanlığı'nın bulunduğu yerde, askeri servis araçlarının geçişi sırasında terör saldırısı gerçekleştirilmiştir. Bu saldırı ile 28 kişi olay anında 1 kişi de hastanede hayatını kaybetmiştir. Olayda 61 kişi de yaralanmıştır.

Bu gibi terör eylemlerinin kitleler üzerinde en yüksek psikolojik etkiye neden olabilecek bir saldırı biçimi olarak tanımlandığı bilinmektedir (Everly ve Mitchell 2001). Başka bir ifadeyle, terör olaylarının bireyler, gruplar ve toplum üzerinde travma ve stres yarattığı ve buna eşlik eden birçok sorunu da beraberinde getirdiği rapor edilmektedir (Norris ve ark. 2002).

Buradan hareketle bu araştırmanın amacı, 17 Şubat terör saldırısında hayatını kaybedenlerin I. derece yakınlarında, olaydan sonraki ilk 1 yıl içinde, olayın etkisini incelemektir. Bu amaç doğrultusunda karma yöntemin kullanıldığı bir araştırma yürütülmüştür. Araştırmaya gönüllü onamları yazılı olarak alınan 12 kişi katılmıştır.

Araştırmada Çorapçıoğlu ve arkadaşları (2006) tarafından Türkçe'ye uyarlanan "Olayların Etkisi Ölçeği" ile araştırmacılar tarafından oluşturulan yarı-yapılandırılmış görüşme formu kullanılmıştır.

Araştırmaya katılanların 11'i kadın, 1'i erkektir ve yaş ortalamaları 40.25'tir. Katılımcıların tamamına yakını (11 kişi) terör olayının ardından depresyon ve kaygı bozukluğu tanısı aldığını ve ilaç tedavisi gördüğünü ifade etmiştir. Katılımcılar olayı tekrar yaşadıklarını, olayla ilgisiz ve farklı her şeyin olayı aklına getirdiğini, olay sanki yaşanmamış gibi hissettiklerini, olayı düşünmemeye çalıştıklarını, olayla ilgili hissizleştiklerini ve donuklaştıklarını, ani ses, görüntü ve harekelerden aşırı irkildiklerini ve bu gibi durumlarda abartılı tepkileri verdiklerini ifade etmişlerdir.

Araştırma sonucunda, terör saldırısında hayatını kaybedenlerin I.derece yakınlarında travma sonrası belirtiler ile bireylerin olayın etkisini birçok boyutta (fiziksel, duygusal, bilişsel ve kişilerarası) yaşadığı görülmüştür.

Bu araştırma bulguları ışığında, sosyal hizmetin araştırma ve uygulama boyutuna yönelik, bireylerin sosyal destek ağlarının güçlendirilmesi, terör mağdurları ile grup çalışmaları yapılması, olayın diğer aile üyeleri (çocuk, kardeş, anne, baba) üzerindeki etkisinin çok boyutlu olarak araştırılması önerilmektedir.

Anahtar Sözcükler: Terörizm, Travma, Sosyal Destek

On February 17, 2016, a terrorist attack was carried out during the passage of military service vehicles in Çankaya district of Ankara, where the Presidency of General Staff was located. With this attack, 28 people lost their lives at the time of the incident and 1 person died in the hospital. Also, 61 people were injured as a result of the incident. It is known that such acts of terror are defined as a type of attack that can cause the highest psychological effect on the masses (Everly and Mitchell 2001). In other words, it is reported that terrorist acts cause trauma and stress on the individuals, the groups and the society, and many other problems accompany them (Norris et al., 2002).

Based on this, the aim of this research is to investigate the effect of the incident on the first degree family of whom lost their lives in the terrorist attack on 17 February in the first year after the incident. For this purpose, a research with a mixed method has been carried out. Twelve volunteers whose written consent were received participated in the survey.

During the research, a semi-structured interview form developed by the researchers with the "Effect of Events Scale" which has been translated to Turkish by Çorapçıoğlu et al. (2006) were used.

Eleven of the participants were female, 1 was male and the average age was 40.25. Nearly all of the participants (11 people) reported that they had been diagnosed with depression and anxiety after the terrorist incident and had been on medication. Participants expressed that they experienced the incident again, everything unrelated to and different from the incident reminded it, they felt like the incident never happened, they tried not to think about the incident, they became numb and dimmed about the incident, they were over startled by the sudden sounds, images and movements and showed exaggerated reactions in such cases.

As a result of the research, it has been found out that post traumatic signs showed up on the first degree relatives of whom lost their lives in the terror attack and that people has experienced the effect of the incident in many dimensions (physical, emotional, cognitive, and interpersonal).

In the light of these research findings, it is suggested to strengthen the social network of the individuals, have group work with the terrorist victims and investigate the effect of the incident on the other family members (children, siblings, mothers, fathers) with a multidimensional approach in terms of research and implementation of the social work.

Keywords: Terrorism, Trauma, Social Support

Sözel 29

ADLİ ALANDA ÇALIŞAN UZMAN PERSONELİN ÇALIŞMA KOŞULLARI, MESLEKİ SORUNLARI VE BEKLENTİLERİ: KIRIKKALE İLİ ÖRNEĞİ

Working Conditions, Occupational Problems and Expectations of Professionals in Forensic Settings: Province of Kırıkkale Example

Zeynep TEZEL*, Barış DEMİREL**

**Kırıkkale Üniversitesi, Sağlık Bilimleri Fakültesi, Sosyal Hizmet Bölümü*

***Kırıkkale Üniversitesi, Delice Meslek Yüksekokulu, Sosyal Hizmetler Önlisans Programı*

Adli sosyal hizmet; adli alanda planlanan ve yürütülen sosyal hizmet ile sosyal hizmet alanlarında ortaya çıkan adli olgularla ilgili yapılan çalışmalardır. Adli sosyal çalışma kapsamında çocuklar, aileler, tutuklu ve hükümlüler, mağdurlar ve bu grupların sosyal çevreleri yer almaktadır.

Kırıkkale İli'nde adli sosyal hizmet alanındaki çalışmalar Kırıkkale Adliyesi'nde öncelikle Aile Mahkemeleri'nde yürütülmektedir. Bu mahkemelere adliye bünyesinde Denetimli Serbestlik Şube Müdürlükleri de eşlik etmektedir. Medeni Kanunu'nda yapılan değişikliklerden sonra 2003 yılında 4787 sayılı kanun ile Aile Mahkemeleri;2005 yılında da Denetimli Serbestlik Hizmetlerine ilişkin kanun da 2005 yılında 5402 sayılı kanun ile yürürlüğe girmiştir.

Aile mahkemeleri, önlerine gelen dava ve işlerin özelliklerine göre, esasa girmeden önce, aile içindeki karşılıklı sevgi, saygı ve hoşgörünün korunması bakımından eşlerin ve çocukların karşı karşıya oldukları sorunları tespit ederek bunların sulh yoluyla çözümünü, gerektiğinde uzmanlardan da yararlanarak teşvik eder. (4787 sayılı kanun, madde.7)

Denetimli Serbestlik Şube Müdürlükleri de daha önce suç işleyen ve iyilik halleri göz önünde bulundurularak cezalarının kalanını gözetim altında tamamlayan bireylere yönelik psiko-sosyal destek, rehabilitasyon sürecine katkı ve eğitici yönü ile adli sosyal hizmet alanında çalışmalar yapmaktadır. Denetimli Serbestlik Uzmanı adı altında sosyal çalışma görevlileri; Psikolog, Sosyal Çalışmacı, Öğretmen, Sosyolog ve Pedagog tarafından hizmetler yürütülmektedir. Çalışmaların verimli ve etkin yürütülmesi konusunda adli alanda çalışan uzmanların yetkinliği, motivasyonu, fiziki olanakları ve iş barışı gibi temel özelliklerin son derece önemli olduğu ifade edilebilir.

Aile mahkemeleri bünyesinde çalışacak uzmanlar; psikolog, pedagog ve sosyal çalışmacılar olarak sınıflandırılır ve Adalet Bakanlığı tarafından, tercihen evli ve çocuk sahibi, otuz yaşını doldurmuş ve aile sorunları alanında lisansüstü eğitim yapmış olanlar arasından atanır. (Madde.5). Aile mahkemelerinde aile hukukuna ilişkin uyuşmazlıkların çözümünde hızlı ve adil sonuç alınmasında uzmanların rolü büyüktür. Aile mahkemelerinde görülen bazı davalarda (velayet, evlat edinme, evlenmeye izin) uzman araştırmasına önemle ihtiyaç duyulmaktadır.

Bu çalışma, Kırıkkale İli'nde Aile Mahkemeleri ve Denetimli Serbestlik Şube Müdürlükleri' nde görev yapmakta olan uzman personelin çalışma koşullarını, mesleki sorunlarını ve beklentilerini belirlemek amacıyla planlanmış ve nitel araştırma yöntemine göre yürütülmüştür. Gerekli resmi izinler alındıktan sonra, Kırıkkale Adliyesi'nde halen görev yapmakta olan 8 uzman personel ile görüşmeler yapılmıştır. Görüşmelerde kullanılan bilgi formunda ilk bölüm uzmanların demografik bilgilerine yönelik düzenlenmiştir. İkinci bölüm; uzmanların çalışma koşullarını, mesleki sorunlarını ve beklentilerini belirlemek amacıyla yarı yapılandırılmış açık uçlu sorulardan oluşmuştur. Araştırma verilerinin analizi için betimsel analiz ve içerik analizi kullanılmıştır.

Anahtar Sözcükler: adli sosyal hizmet, aile mahkemesi, denetimli serbestlik, sosyal çalışma görevlisi, uzman personel, 4787 sayılı kanun, 5402 sayılı kanun.

Forensic social work includes studies planned and conducted in forensic settings and forensic cases in social work field. Forensic social work comprises children, families, prisoners and detainees, victims and social environment of these groups.

Studies about forensic social work in Province of Kırıkkale are conducted in Family Courts primarily. These courts are accompanied by Probation Branch Directorates affiliated to the courts. Family Courts has been established by Law No: 4787 with amendments to Civil Code in 2003 and Law on Probation Services has come into effect in 2005 with Law No: 5402.

Family courts, in considering the proceedings in family domestic violence courts, will attempt to promote a peaceful resolution of the problems faced by the partners and children through assistance from specialists before considering whether to refer the matter to legal provision within the court. The essential guiding tenets of the provisions are the protection of mutual love, respect and tolerance within the family (Article 7 of Law No: 4787)

Probation Branch Directorates serves within forensic social work by giving psycho-social support, rehabilitation and training for offenders by taking into consideration their good conduct and giving the chance to complete their sentence under custody. Psychologists, Social Workers, Teachers, Sociologists and Pedagogues serve as Probation Specialists. It can be expressed that the competence and motivation of the professionals in forensic settings and also physical conditions and peace at work are highly important for fruitful and efficient studies.

Specialists serving for Family Courts are classified as psychologists, pedagogues and social workers and assigned by Ministry of Justice from professionals among who are married with children, have reached 30 and have master's degree in family issues preferably (Article 5). Specialists have an important role in rapid and fair resolutions in family courts. In some cases (custody, adoption, marriage licence) research of the specialist's is vital.

This study has been planned and conducted as a qualitative one to identify the working conditions, expectations and occupational problems of specialists working in Family Courts and Probation Branch Directorates in Kırıkkale Province. Interviews are made with 8 specialists working in Courthouse of Kırıkkale Province after necessary permissions were obtained from official authorities. First part of the information forms were designed to obtain demographic information of the specialists. Second part had semi structured and open ended questions to identify the working conditions, expectations and occupational problems of specialists. Descriptive analysis and content analysis methods were used for the analysis of the survey data.

Keywords: forensic social work, family courts, probation, social work personnel, specialist, Law No: 4787, Law No: 5402

Sözel 30

SOSYO DEMOGRAFİK ETKENLERE GÖRE ÜNİVERSİTE ÖĞRENCİLERİNİN KOŞULSUZ KENDİNİ KABUL DURUMLARININ İNCELENMESİ

Analysis of Unconditional Self-Acceptance Situations of University Students According to Socio-demographic Factors

Şükran KOLAY ÇEPNİ*, Çiçek Nilsu VARLIKLAR DEMİRKAZIK*

**Ankara Yıldırım Beyazıt Üniversitesi, Sağlık Bilimleri Fakültesi, Sosyal Hizmetler Bölümü*

Problem: Koşulsuz kendini kabul, son dönemlerde araştırmacıların oldukça ilgisini çeken bir konu başlığıdır. Temellerini akılcı duygusal terapiden alan koşulsuz kendini kabulü, Ellis (1973) kişilerin; özellik, karakter, başarı, amaç ve sosyal olarak onaylanmaya ihtiyaç duymaksızın kendilerini kabul etmeleri olarak tanımlamıştır. Kişilerin kendilerini koşulsuz kabulleri, olumlu bir yaşam sürmeleri açısından önemlidir. Öyle ki çalışmalar, yaşam süresince kendini koşulsuz kabulleri yüksek olan bireylerin, benlik saygılarının yüksek olduğunu, kendini gerçekleştirme potansiyelini iyi kullanabildiklerini, psikolojik iyi oluşlarının yüksek olduğunu ve depresyon ile başarısızlık durumlarından kolay kaçınabildiklerini ortaya koymuştur. Kişilerin koşulsuz kendine kabul durumlarına etki ettiği düşünülen pek çok faktör olduğu bilinmektedir, sosyo demografik özellikler bu faktörlerdendir.

Amaç: Bu araştırmanın amacı üniversite öğrencilerinde sosyo demografik değişkenler ile koşulsuz kendini kabul durumu arasındaki ilişkiyi incelemektir.

Yöntem: Araştırmada nicel araştırma yöntemlerinden korelasyon kullanılmıştır. Araştırmanın çalışma grubunu Ankara Yıldırım Beyazıt Üniversitesinde öğrenim görmekte olan 106 öğrenci oluşturmaktadır. Araştırmada, araştırmacı tarafından hazırlanmış bir kişisel bilgi formu ve Kapıkıran ve Kapıkıran (2010) tarafından Türkçeye uyarlanmış Koşulsuz Kendini Kabul Ölçeği kullanılmıştır.

Bulgular: Analiz sonuçlarına gore katılımcılar ölçeğin "koşulsuz kendini kabul" alt boyutundan ortalama 34.68 puan; "koşullu kendini kabul" alt boyutundan ise ortalama 42.83 puan almışlardır. Yaş ile koşulsuz kendini kabul arasında anlamlı bir fark bulunamamıştır, ancak ekonomik durum ile koşulsuz kendini kabul arasında anlamlı bir ilişki mevcuttur. Anne baba eğitim düzeyi yüksek, ekonomik durumu orta ve üzeri ile okuduğu bölümü bilinçli tercih eden öğrencilerin koşulsuz kendini kabul düzeyleri daha yüksektir.

Sonuç: Üniversite öğrencilerinin koşulsuz kendini kabul düzeylerini arttırıcı çalışmalarda bulunulmalıdır. Üniversite eğitiminin de buna katkı sağlayıcı yapıda şekillendirilmesi önemlidir.

Anahtar Sözcükler: Koşulsuz Kendini Kabul, Sosyal Hizmet, Üniversite Öğrencileri

Problem: Unconditional self-acceptance is a topic that has attracted considerable interest to researchers recently. Ellis (1973) has defined unconditional self-acceptance, which takes its basis from rational emotional therapy, as persons' acceptance of themselves without requiring approval regarding their features, characters, achievements, purpose and social status. Persons' self-acceptance of themselves is important in terms of maintaining a positive life. Studies have shown that individuals with high unconditional self-acceptance during life have high self-esteem, good potential for self-realization, high psychological well-being, and easy avoidance from depression and failure. It is known that there are many factors that are thought to affect the unconditional self-acceptance of persons, socio-demographic characteristics being one of these factors.

Purpose: The purpose of this study is to examine the relationship between socio-demographic variables and unconditional self-acceptance status in university students.

Method: From quantitative research methods, correlations were used in the research. The study group consists of 106 students studying at Ankara Yıldırım Beyazıt University. A personal information form prepared by the researcher and the Unconditional Self-Acceptance Scale adapted to Turkish by Kapıkıran (2010) were used in the research.

Results: On the analysis results, the average scores of the participants were 34.68 points in the "unconditional self-acceptance" subscale and 42.83 points in the "conditional self-acceptance" subscale. There was no significant difference between age and unconditional self-acceptance, but there is a significant relationship between economic status and unconditional self-acceptance. Students having parents with high education level, students with moderate and above economic situation, and students who consciously prefer the university department they study have higher unconditional self-acceptance levels.

Conclusions: Studies about increasing the level of unconditional self-acceptance of university students should be done. It is important that the university education is shaped in a way that contributes to this.

Keywords: Unconditional Self-Acceptance, Social Work, University Students

Sözel 31

ÇOCUK KORUMA KANUNU'NDA KORUYUCU VE DESTEKLEYİCİ TEDBİR KARARLARININ KOORDİNASYONU

Coordination of Protective and Supportive Measures Taken in Accordance with Juvenile Protection Law

Hüsamettin ÇETİN*, Zeynep TEZEL*, Yurdagül ERDEM**

**Kırıkkale Üniversitesi SBF,Sosyal Hizmet Bölümü*

***Kırıkkale Üniversitesi SBF, Hemşirelik Bölümü*

Anayasamıza göre her çocuk, korunma ve bakımdan yararlanma hakkına sahiptir. Devlet, her türlü istismara ve şiddete karşı çocukları (Md. 41); gençleri de alkol düşkünlüğünden, uyuşturucu maddelerden, suçluluk, kumar ve benzeri kötü alışkanlıklardan ve cehaletten korumak için gerekli tedbirleri alacaktır (Md. 58). Aynı zamanda 10. madde ile çocuklar için alınacak tedbirlerin eşitlik ilkesine aykırı sayılmayacağı hükmüyle, çocuklara yönelik hizmetlerde pozitif ayrımcılık getirilmiştir.

Ayrıca, Türkiye'nin de imzaladığı Çocuk Hakları Sözleşmesi'nde, kamusal ya da özel sosyal yardım kuruluşları, mahkemeler, idari makamlar veya yasama organları tarafından yapılan ve çocukları ilgilendiren bütün faaliyetlerde, çocuğun yararı temel düşünce olarak kabul edilmiştir (Md. 3).

Bu çerçevede, korunma ihtiyacı olan veya suça sürüklenen çocukların korunması, haklarının ve esenliklerinin güvence altına alınması amacıyla, 2005 yılında 5395 sayılı Çocuk Koruma Kanunu çıkarılmıştır. Bu Kanun'a göre söz konusu çocuklara yönelik, ilgili mahkemeler tarafından koruyucu ve destekleyici tedbir kararları alınmaktadır. Bu tedbir kararları; danışmanlık, eğitim, sağlık, bakım ve barınmadır.

Danışmanlık ve Barınma tedbiri Aile ve Sosyal Politikalar Bakanlığı (ASPB), Milli Eğitim Bakanlığı (MEB) ile yerel yönetimler; Eğitim tedbiri MEB ile Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığı; Bakım tedbiri ASPB; Sağlık tedbiri ise Sağlık Bakanlığı tarafından yerine getirilmektedir. Söz konusu tedbirlerin yerine getirilmesinde koordinasyon görevi önce Adalet Bakanlığı, 2011 yılındaki 633 sayılı Kanun Hükmünde Kararname ile de Aile ve Sosyal Politikalar Bakanlığı tarafından yürütülmeye başlanmıştır. Bu tedbirlerin hayata geçirilmesinde, hem ülke hem de il ve ilçe düzeyinde koordinasyonunun sağlanması önem taşımaktadır.

Bu nedenle çalışmada, Çocuk Koruma Kanununa göre verilen Koruyucu ve Destekleyici Tedbir Kararlarının uygulanmasında koordinasyon işlevi makro açıdan ele alınarak; merkezi, il ve ilçe düzeyinde incelenmiştir.

Anahtar Sözcükler: Çocuk, Çocuk Koruma, Çocuk Koruma Kanunu, Koruyucu ve Destekleyici Tedbirler, Koordinasyon

Every child has the right to protection and care as per our Constitution. The State shall take measures for the protection of the children against all kinds of abuse and violence (Art. 41); shall take necessary measures to protect youth from addiction to alcohol and drugs, crime, gambling, and similar vices, and ignorance. As well, affirmative action is taken in services for children with Article 10 provision of "measures taken for this purpose shall not be interpreted as contrary to the principle of equality".

Besides according to Convention on the Rights of the Child, which is ratified by Turkey, the best interests of the child shall be a primary consideration in all actions concerning children, whether undertaken by public or private social welfare institutions, courts of law, administrative authorities or legislative bodies (Art. 3)

Within this framework, Juvenile Protection Law No: 5395 was enacted in 2005 to protect children in need of protection and pushed to crime and also to guarantee their rights and welfare. As per this Law, protective and supportive measures are taken for these children by related courts. These measures are consultancy, education/training, health, care and shelter.

Consultancy and Shelter measures are executed by Ministry of Family and Social Policy, Ministry of National Education and local authorities; Education/training measure is executed by Ministry of National Education and Ministry of Labour and Social Security; Care measure is executed by Ministry of Family and Social Policy and Health measure is executed by Ministry of Health. Coordination for the execution of the measures had been assigned to Ministry of Justice and it was assigned to Ministry of Family and Social Policy with Decree Law No: 633 in 2011. District, provincial and state level coordination is of vital importance in the execution of these measures.

Accordingly central, provincial and district level coordination of protective and supportive measures taken in accordance with Juvenile Protection Law is analysed from a macro point of view.

Keywords: Child, Child Protection, Juvenile Protection Law, Protective and Supportive Measures, Coordination

Sözel 32

İNFAZ KORUMA MEMURLARININ GÖRÜŞLERİ IŞIĞINDA YENİ CEZA SİSTEMİNİN YAPISI VE BASKI KARŞITI SOSYAL HİZMETİN OLASILIĞI

The Structure of fhe New Penal System And The Possibility of Anti-Oppressive Social Work in Considerations of fhe Correction Officers

Çiçek Nilsu VARLIKLAR DEMİRKAZIK*, Şükran KOLAY ÇEPNİ*

**Ankara Yıldırım Beyazıt Üniversitesi Sağlık Bilimleri Fakültesi Sosyal Hizmet Bölümü*

Problem Tanımı ve Amaç: Suça yönelik toplumsal sistemdeki çözümler 18. yüzyıl sonunda dünya çapında "hapsetme"ye yönelmiştir ve günümüzde de büyük çoğunlukla hapishanelerle işleyen bir ceza sistemi oluşmuştur-elbette ki dönemsel farklılıklarıyla. Bu araştırmayla yeni ceza sisteminin yapısının Türkiye'de infaz koruma memurlarının görüşleri çerçevesinde incelenmesi ve baskı karşıtı sosyal hizmetle ilişkisinin kurulabilmesi amaçlanmıştır.

Gereç ve Yöntem: Araştırma kapsamında Ankara, İstanbul ve Bursa'dan kartopu yöntemi ile bulunan 12 infaz koruma memuru ile nitel görüşmeler yapılmıştır. Ayrıca CİSST adlı STK'nın başkanı ile ceza infaz sisteminin yapısı ile ilgili görüşülmüştür. Ceza infaz sisteminin içerisindeki bu kişilerle yapılan görüşmelerin betimsel analizi yapılmıştır.

Bulgular: İnfaz koruma memurlarının hapishane şartlarını, ceza sistemini, mahpusların topluma geri kazandırılmasını ve kurumsal hiyerarşiyi değerlendirmeleri zaman zaman farklılıklar göstermiş olsa da genel olarak olumsuz olmuştur. Denetimli serbestlik gibi uygulamalar yararsız görülmüş, topluma geri kazanımın minimumda gerçekleştiği belirtilmiştir. Hapsetmenin suç işlemeyi azaltmadığı görüşü hakimken alternatif bir ceza yöntemi görüşülenler tarafından düşünülememiştir.

Sonuç: Yeni ceza sisteminde hapishaneler giderek artarken buralara aktarılan kaynaklar çoğalmakta, damgalama ve kriminalleştirme eğilimleri artmakta, ceza ideolojisi ve uygulaması giderek muhafazakarlaşmaktadır. Yeni ceza sisteminin risk odaklı, yönetsel-hiyerarşik yapısına bir karşı duruş niteliğinde olan baskı karşıtı sosyal hizmet uygulamasının olasılığı akademik çevrede ve politika üretimi aşamasında ele alınmalıdır. Ceza infaz sistemindeki bütün çalışanların, (infaz koruma memurları, sosyal çalışmacılar, idari personel, hakimler, hukukçular vb.), akademinin, sivil toplum kuruluşlarının, mahpusların ve yakınlarının içinde yer alabileceği bir "onarıcı adalet" anlayışını baskı karşıtı uygulamanın temel ilkelerini benimseyerek tartışmak mümkün gözükmektedir.

Anahtar Sözcükler: Yeni ceza sistemi, infaz koruma memuru, baskı karşıtı sosyal hizmet.

Problem and Objective: Solutions about crime in the social system were head towards to "incarcerate" all around the world at the end of 18th century and a penal system which is mostly working by the prisons is constituted. This system is working nowadays too, of course with some periodic differences. In this research, we aimed to analyze the new penal system in considerations of the correction officers who work in Turkey and contact it with the anti-oppressive social work.

Material and Method: In the scope of the research we made qualitative interviews with the 12 correction officers who work in Ankara, Istanbul and Bursa and find them with the snowball method. We also interviewed with the head of CISST (a NGO) about the structure of the penal system. We made descriptive analyze of this interviews which made with the people who work in penal system.

Findings: In generally, considerations of correction officers about conditions of prisons, penal system, re-unite prisoners with society and institutional hierarchy are negative. They see some implementations useless such as probation and indicate that re-unitation with society is in a minimum level. They think that incarceration is not reduce to committing an offence and they can not imagine an alternative penal method.

Conclusion: In new penal system, number of prisons are increasing meanwhile resources transferred to prisons are increasing, stigmatization and criminalization tendencies are increasing and also criminal ideology and its practice is becoming increasingly conservative. The possibility of anti-oppressive social work practice, which is a counter-stance against the risk-oriented, managerial-hierarchical structure of the new penal system, should be addressed in the academic environment and policy production. It seems possible to argue a "restorative justice" mentality that all employees (correction officers, social workers, administrative staff, judges, lawyers etc.) who work in the penal system, the academy, non-governmental organizations, prisoners and their relatives may be involved in adopting the basic principles of anti-oppressive practice.

Keywords: New penalty system, correction officer, anti-oppressive social work.

Sözel 33

CEZA İNFAZ KURUMLARINDA YÜRÜTÜLEN PSİKO-SOSYAL SERVİS UYGULAMALARI

Psycho-Social Service of Penal Institutions in Turkish Justice System

Serap Görücü*

**Ceza Tevkif Evleri Genel Müdürlüğü, Ankara/Türkiye*

Çağdaş infaz sisteminin temel amacı hükümlü ve tutukluların topluma yapıcı ve yararlı bireyler olarak dönmelerinin sağlanması olarak belirlenmiştir. Bu çerçevede 13.12.2004 tarihinde yürürlüğe giren 5275 sayılı Ceza ve Güvenlik Tedbirlerinin İnfazı Hakkında Kanun'da eğitim ve iyileştirme faaliyetlerine özel önem verilmiş ve infaz anlayışının mevzuat olarak da hazır hâle gelmesi sağlanmıştır. Bahsi geçen Kanun kapsamında ceza infaz kurumlarında iyileştirme çalışmaları psikolog ve sosyal çalışmacılar tarafından, personel, hükümlü-tutuklular, annesinin yanında kalan çocuklar ve hükümlü-tutuklu aileleri ile gerçekleştirilmektedir. Psiko-Sosyal Servis uygulamaları ağırlıklı olarak bireysel ve grup müdahale programları şeklinde yürütülmekte, ayrıca aile ve toplumla çalışma uygulamaları da gerçekleştirilmektedir. Ülkemiz ceza sisteminde tüm ceza infaz kurumlarında gerek yetişkin gerekse de suça sürüklenen çocuklara ilişkin olarak risk-ihtiyaç-uygunluk modeli doğrultusunda geliştirilen Bireyselleştirilmiş İyileştirme Sistemi (BİSİS) tam olarak hayata geçirilmiştir. Bu sistem kapsamında yapılandırılmış bireysel ve grup müdahale programları psikolog ve sosyal çalışmacılar tarafından uygulanmaktadır.

Anahtar Sözcükler: Ceza İnfaz Sistemi, Ceza Tevkif Evleri Genel Müdürlüğü, Psikososyal

The main purpose of the contemporary execution system is to ensure that the prisoners and the convicters become individuals living a responsible life towards themselves and society when they are released. In this regard, Special attention has been paid to training and improvement activities in the Law on the Execution of Penal and Security Measures No. 5275, which was enacted on 13.12.2004, and it was ensured that the execution concept was ready as legislation. Within the scope of the aforementioned law, the correctional works in the penitentiary institutions is carried out by psychologists and social workers, with staff, convicted-prisoners, children who are in prison with their mother and convicted-prisoner families. Psychosocial service applications are mainly carried out in the form of individual and group intervention programs, as well as family and community work practices. The Individualized Improvement System (BISIS), which is developed in line with the risk-need-eligibility model for not only all children in the prison systembut also all adults has been completely applied.

Keywords: Turkish Punishment Execution System, Psychosocial Service

Sözel 34

DENETİMLİ SERBESTLİK SÜRECİNDE MADDE BAĞIMLILIĞI OLAN BİREYLERLE SOSYAL ÇALIŞMA UYGULAMALARI

Socıal Work Practıces Wıth Drug Addıcted Indıvıduals Who In The Process Of Probatıon

Semra ÖZKAN*, Hande ALBAYRAK*

**Araştırma Görevlisi, Hacettepe Üniversitesi, Sosyal Hizmet Bölümü*

Problem tanımı: Denetimli serbestlik çağdaş ceza anlayış sistemi içinde var olmuş, kişiyi cezalandırmak yerine bireye ya da topluma verdiği zararı karşılatma esasına dayanan ve bu süreçte kişiye rehberlik edecek bir uzmanın belirlendiği, insancıl ve alternatif bir cezalandırma sistemi olarak tanımlanabilir. Tutuklama kararlarına alternatif adli kontrol kararları, kamu hizmeti kapsamında çalışma yükümlülüğü, eğitim yükümlülüğü, rehberlik sürecine katılma ve tedavi ve denetimli serbestlik yükümlülükleri denetimli serbestliğin başlıca uygulama alanlarını oluşturmaktadır. Madde kullanımı nedeniyle kanunlarla ihtilafa düşen bireyler hakkında 1 Haziran 2005 tarihinde yürürlüğe giren yeni TCK'ya göre hapis cezası yerine tedavi ve denetimli serbestlik kararları uygulanmaktadır. Dolayısıyla denetimli serbestlik, madde kullanımı sebebiyle kolluk kuvvetleri tarafından yakalanan bireylerin bağımlılık tedavisine yönelmeleri için de fırsat niteliği taşımaktadır. Madde bağımlısı bireylerin tedavi süreçleri, ilgili sağlık kurumu tarafından yerine getirilirken aynı zamanda Denetimli Serbestlik Müdürlükleri tarafından tedaviye yönelimin sürekliliğini sağlamak için bireysel görüşmeler ve SAMBA (Sigara, Alkol ve Madde Bağımlılığı Farkındalık Programı) kapsamında grup çalışmaları gibi destekleyici uygulamalar gerçekleştirilmektedir.

Amaç: Bu çalışmanın amacı; madde bağımlılığı sürecinde denetimli serbestlik uygulamalarına tabi olan bireylerle yürütülen çalışmaların yeniden gözden geçirilerek, motivasyon artırıcı çalışmaların nasıl olması gerektiği konusuna dair öneriler getirmektir.

Yöntem: Bu kapsamda literatürde var olan etkinlik araştırmalarının sonuçları göz önünde bulundurularak sosyal çalışma uygulamalarına ilişkin tartışmalara yer verilecektir.

Sonuç: Bu çalışmalar, madde bağımlılığı olan bireyler için tedavi olma isteğinin yaratılmasını teşvik ederken bir yandan da zorunluluk esasına dayalı olması sürecin etkinliğini tartışmalara açık hale getirmektedir. Madde bağımlılığı tedavisinin ve tedavi sonrası sürecin etkili olmasının en temel esasının tedaviye isteklilik ve gönüllülük olması nedeniyle yapılacak bireysel ve grup çalışmalarının motivasyon artırıcı nitelikte olması çok önemlidir.

Anahtar kelimeler: Denetimli serbestlik, madde bağımlılığı, sosyal çalışma uygulamaları

Problem definition: Probation can be defined as a system of humanistic and alternative punishment that exists within the contemporary criminal justice system, based on the principle of compromising the individual or collective rather than penalizing the person, and identifying an counsellor who will guide the person in this process. Fundamental implementations of probation are judicial control decisions, obligation to work within the scope of public service, obligation to education, participation in the guidance process and obligation to treatment and probation constitute. According to the new TCK (Turkish penal law) which entered into force on 1 June 2005, treatment and probation decisions are applied instead of imprisonment.Therefore probation is also an opportunity for individuals who are caught by law enforces to address addiction treatment due to drug use. Supportive practices such as individual interviews and group work within the SAMBA (Smoking, Alcohol and Substance Abuse Awareness Program) are carried out to ensure the continuity of the treatment orientation by the Directorate of Probation while the treatment processes of drug addicted individuals are performed by the relevant healthcare institution.

Aims: The purpose of this study is to bring suggestions on how improving motivation work should be done by re-examining the activities carried out by individuals who are subject to probation implementations in the process of drug addiction.

Method: In this context, discussions on social work practices will be given taking into account the results of the efficiency studies in the literature.

Conclusion: These studies which is based on the principle of obligation, while encouraging the creation of the willingness for drug addiction treatment, bring the effectiveness of the process up for discussion. It is very important that the basic principle of drug addiction treatment and post-treatment process for effectiveness based on willingness and voluntarism for improving motivation in the individual and group work.

Key words: Probation, drug addiction, social work practices

Sözel 35

ÇALIŞAN ÇOCUKLAR

Working Children

Güneş Salı*, Emine Babaoğlan*, Ejder Çelik**

**Bozok Üniversitesi Eğitim Fakültesi*

***Bozok Üniversitesi Fen Edebiyat Fakültesi*

Çocuklar birçok değişik işte ve farklı amaçlarla çalıştırılmaktadırlar (Bequele ve Boyden, 1988; Myers, 1989). Çocuk emeğinin kullanımı, kentsel alanlardan kırsal alanlara kadar var olan, bir üretim biçiminden diğerine görülen bir durum olmaya devam etmektedir (Salazar, 1991). Bu durum, çocukların yaşları, gelişim dönemleri açısından oldukça önemlidir. Çocuğun gelişimi, çalışma koşullan için uygun değildir ve çalışma yaşamına girmesiyle, gelişimi olumsuz yönde etkilenmektedir.

Çocuklar, eğitimlerini devam ettirmekte, çalışmakta ya da her ikisini birlikte yapmaktadırlar. Aile geçimine katkıda bulunmak, tamamen üstlenmek, okuma olanağı bulamamak gibi nedenlerden dolayı çocuklar çalışmaya başlamaktadırlar. Uygun olmayan çalışma koşulları, çocuğun içinde bulunduğu gelişim dönemiyle birleşince, çalışma hem çocuk hem de toplum açısından olumsuz sonuçlara neden olabilmektedir (Erdemir, 1980; Işık, 1980; Keleş, 1986). Çocukların çalışma hayatına girişleri onların çoğu kez eğitim surecinden kopmalarına ve gelişimlerinin zedelenmesine neden olabilmektedir. Çalışma, çocuklar açısından gelişmelerine ve daha iyi bir yaşam tarzına ulaşmaya engel olan bir durum olarak kabul edilmektedir. Çocukların çalışması ahlaki olarak kabul edilebilen bir durum olmadığı gibi, ekonomik olarak etkin olmayıp uzun vadede zararlı olarak kabul edilmektedir (Hindman ve Smith, 1999; Fidan, 2004). Çocukların bir bölümü sadece hafif işlerde ya da ailesinin yanında çalışmaktadır. Fakat birçoğu sağlıkları, güvenlikleri ve ahlâk gelişimleri açısından tehlikeli olan işlerle uğraşmaktadır. Çalışan çocuk sorununda en önemli nokta, kendi geçimlerini sağlayamayacak kadar küçük çocukların, gelişimlerine göre çok ağır ve tehlikeli işlerde çalışmalarıdır (Bequele 1991; Doğramacı, 1991; Konanç, 1991).Bu açıklamalar göstermektedir ki, çalışan çocuklar konusu üzerinde önemle durulması zorunlu olan bir konudur.

Bu çalışmada önce, çocukları çalışmaya iten nedenler, Ekonomik, Sosyal, Kişisel Nedenler başlığı altında incelenecektir. Sonra çalışan çocukların çalışma koşulları ve sorunlarına değinilecektir. Daha sonra, çalışmanın çocuklar üzerindeki etkileri üzerinde durulacaktır. Son olarak da çözüm önerilerine yer verilecektir.

Anahtar Sözcükler: Çocuk, çalışan çocuk, çocuk emeği

Children are employed in many different jobs and for different purposes. (Bequele and Boyden, 1988; Myers, 1989). The use of child labor continues to be seen in one form of production, from urban areas to rural areas (Salazar, 1991). This is very important in terms of children's ages and developmental periods. The development of the child is not suitable for working conditions, and the development is affected negatively by entering into working life.

Children continue their education, work or both. Children are starting to work for reasons such as contributing to the family's livelihood, taking full responsibility, not having the opportunity to read. Inadequate working conditions combined with the child's developmental period can lead to negative consequences for both children and society (Erdemir, 1980; Işık, 1980; Keleş, 1986). Entry of children into their working life often leads them to break away from the educational process and damage their development. Working is regarded as a situation that prevents children from developing and reaching a better life style. Children's work is neither morally acceptable nor economically effective and is considered harmful in the long run (Hindman and Smith, 1999; Fidan, 2004). Some of the children work only in light jobs or with their family. But many are dealing with work that is dangerous in terms of health, safety and moral development. The most important point in the problem of the working child is that children who are too small for their own livelihood to work in very heavy and dangerous jobs according to their development (Bequele, 1991; Doğramacı, 1991; Konanç, 1991). These explanations show that the issue of working children is an essential issue.

In this study, the reasons driving children to work will be examined under the heading Economic, Social, Personal Causes. Then the working conditions and problems of working children will be addressed. Then, the effects of work on children will be emphasized. Finally, proposals for solutions will be given.

Key Words: Child, working child, child labor.

Sözel 36

ADLİ SOSYAL HİZMET UZMANLIĞI EĞİTİMİNİN GELİŞTİRİLMESİ

Development of Forensic Social Service Training

Güneş Salı*, Emine Babaoğlan*, Ejder Çelik**

**Bozok Üniversitesi Eğitim Fakültesi Eğitim Bilimleri Bölümü*

***Bozok Üniversitesi Fen Edebiyat Fakültesi Sosyoloji Bölümü*

Sosyal hizmet; sosyal değişimi ve gelişimi, sosyal bütünleşmeyi, insanların güçlendirilmesini destekleyen uygulama temelli bir meslek ve akademik disiplindir.

Sosyal hizmet teorileri, sosyal bilimlerin değişik dallarının bilgisiyle desteklenir. Bu anlamda sosyal hizmet disiplinler arası bir niteliğe sahiptir ve çok geniş bir kuramsal alt yapıdan yararlanır. Sosyal hizmet kendi kuram ve araştırma bilgisinin yanında, sosyolojiyi, psikiyatri, psikoloji, sosyal pedagoji, antropoloji, ekoloji, ekonomi, eğitim, yönetim ve halk sağlığını içeren alanlardan yararlanmaktadır. Sosyal hizmet kuram ve araştırmasının büyük bir bölümü hizmet alanlar ile yürütülen karşılıklı iletişim sürecinde güncellenerek bilgi üretmektedir.

Sosyal gelişme paradigmasıyla örtüşen bir biçimde, sosyal hizmet uzmanı, sosyal gelişmelere uygun olarak değişik bilgi sistemlerinin birikimlerini dinamik olarak yorumlar çeşitli aktiviteleri, prensipleri, stratejileri, teknikleri ve becerileri kullanır. Sosyal hizmet uygulaması çeşitli terapi ve danışmanlık biçimleri, grup çalışması, toplulukla çalışma, politika analizi olmak üzere bir dizi aktiviteyi kapsamaktadır.

Sosyal hizmet uzmanı, çalışma sürecinde birey, aile, grup ve toplumun sorun çözme ve sorun çözümleme kapasitelerini geliştirerek psiko-sosyal yapı istikrarının sağlanması, onarılması, korunması ve geliştirilmesini sağlamayı amaçlar. Ayrıca sosyal hizmet uzmanı, sosyal değişimin desteklenmesi, sosyal politika ve programların insan ihtiyaçlarının karşılanması amacıyla planlanması ve uygulanmasının sağlanması yönünde insan davranışına ve sosyal sistemlere ilişkin kuramlardan yararlanarak sosyal hizmete özgü yöntem ve tekniklerle uygulamayı yerine getirir.

Görüldüğü gibi genel anlamda sosyal hizmet uzmanının çalışma sahasında yeterliliğini sağlayacak geniş kuram ve uygulama bilgisinin uygun bir program ve müfredat çerçevesinde aktarılması önemli bir mesleki alt yapı hazırlığıdır.

Sosyal hizmet uzmanlığının alt dalları bu genel müfredat dahilinde daha spesifik eğitim ve öğretimi gerektirmektedir. Adli sistemde sosyal hizmet uzmanının görev aşamasındaki yetki ve sorumluluklarına hazır olarak yetiştirilmesi saydığımız kuramsal alt yapı yanında pratikte bilgi-belge toplama, görüşme, rapor yazma, öneride bulunma, kararların yerine getirilmesini izleme uygulamalarına hazırlıklı hale gelmesi gereklidir. Bu ise sosyal bilimlerin ileri araştırma yöntem ve teknikleri eğitimine bağlıdır.

Bu çalışmada sosyal hizmet uzmanı ve onun bir alt kolu olan adli sosyal hizmet uzmanı eğitiminde değişen koşullara uyumlu ve daha nitelikli hizmeti sağlamak için belirlenecek eğitim stratejileri ve taktikleri üzerinde durulacaktır.

Anahtar Kelimeler: Sosyal hizmet, adli sosyal hizmet, adli sosyal hizmet uzmanı, halkla ilişkiler

Social service; social change and development, social integration, empowerment of people, and an academic discipline.

Social work theories are supported by humanities, social sciences and local knowledge. In this sense, social work is both interdisciplinary and interdisciplinary and takes advantage of a broad range of theories and research. Social services also benefit from their own theory and research knowledge as well as other humanities including, but not limited to, community development, social pedagogy, administration, anthropology, ecology, economics, education, administration, care, psychiatry, psychology, public health and sociology.

Much of the theory and research of social work is being restructured in an interactive and interactive process carried out with service providers. For this reason, social service theory and practice generates information from various application environments.

In a manner that overlaps with the paradigm of social development, the social worker uses various activities, principles, strategies, techniques and skills at the level of the different systems, to create change in these systems or to ensure the stability of these systems. Social work practice involves a range of activities, including a variety of forms of therapy and counseling, group work, community work, policy analysis, advocacy, and political interventions.

Social worker; providing, repairing, preserving and improving psycho-social functioning by developing capacities of problem solving and coping for individual, family, group and society; support for social change; is a professional staff member who performs social service-specific methods and techniques by taking advantage of theories related to human behavior and social systems in order to ensure the planning and implementation of social policies and programs in order to meet human needs.

In addition to the theoretical infrastructure that we consider to be ready for the authority and responsibilities of the social service specialist in the judicial system, it is necessary to prepare information-documents in practice, prepare reports, write reports, make suggestions and follow up decisions. This depends on the education of advanced research methods and techniques of social sciences.

This study will focus on the training strategies and tactics to be established in order to provide more qualified services in accordance with the changing conditions in the training of the social worker and his sub-social forensic social worker.

Keywords: Social services, judicial social services, forensic social worker, public relations

ADLİ GERONTOLOJİ SÖZEL BİLDİRİLER

Sözel 1

TOKAT İLİNDE AİLE SAĞLIĞI MERKEZİ SAĞLIK ÇALIŞANLARININ YAŞLI AYRIMCILIĞINA İLİŞKİN TUTUMLARI

Attitudes of Health Care Workers Working At Family Health Centers in Tokat Towards Ageism

Aygül KISSAL*, **Fatih OKAN***

*Gaziosmanpaşa Üniversitesi Sağlık Bilimleri Fakültesi Hemşirelik Bölümü Halk Sağlığı Hemşireliği AD, Tokat

Giriş ve amaç: Sağlık çalışanlarının yaşlılık ile yaşlanma konusundaki görüşleri ve farkındalıkları yaşlıya karşı olumlu tutum geliştirmesinde önemlidir. Bu çalışma, aile sağlığı merkezi sağlık çalışanlarının yaşlı ayrımcılığına ilişkin tutumlarının belirlenmesi amacı ile yapılmıştır.

Yöntem: Tanımlayıcı kesitsel tipteki çalışmanın evrenini, 05.04.2017-05.06.2017 tarihleri arasında Tokat il merkezinde çalışan toplam 101 sağlık çalışanı, örneklemini çalışmaya katılmaya gönüllü toplam 71 sağlık çalışanı oluşturmuştur. Veriler Kişisel Bilgi Formu ve Yaşlı Ayrımcılığı Tutum Ölçeği (YATÖ) ile toplanmıştır. İstatistiksel analizlerde sayı ve yüzde, ortalama ± standart sapma, bağımsız örneklerde t testi, Mann Whitney U testi ve Kruskal Wallis testleri kullanılmıştır.

Bulgular: Aile sağlığı merkezi çalışanlarının yaş ortalaması 36.23±10.58'dir. Sağlık çalışanlarının %77.5'i kadın, %69.0'ı bekar, %90.1'inin en uzun yaşadığı yer il, %71.8'i üniversite mezunudur. Çalışanların %43.7'sinin geliri giderine eşit, %87.3'ünün aile yapısının çekirdek, %39.4'ünün görevinin ebe, %76.1'inin beş yıl ve üzeri mesleki deneyime sahiptir. Aile sağlığı merkezi çalışanlarının cinsiyet, ekonomik durum, görev ve mesleki deneyim süresine göre YATÖ toplam ve alt boyut puanları arasında istatistiksel açıdan anlamlı bir fark bulunmamıştır ($p > 0.05$). Sağlık çalışanlarının eğitim durumuna göre yaşlı ayrımcılığı alt boyut puanları arasında istatistiksel olarak anlamlı bir fark yoktur ($p > 0.05$). Ancak toplam ayrımcılık puanı üniversite mezunlarında lise mezunlarına göre yüksek olup aralarındaki fark istatistiksel olarak anlamlıdır ($p < 0.05$). Aile sağlığı merkezi çalışanlarından geçmişte yaşlıya bakma sorumluluğu alanlarının toplam yaş ayrımcılığı puanı bakım sorumluluğu almayanlara göre daha yüksek bulunmuştur ($p < 0.05$).Çalışmaya katılan çalışanların şu an yaşlıya bakma sorumluluğu alma, sosyal ilişkilerde yaşlılarla sorun yaşama durumu, yaşlıların tedaviye uyumu hakkındaki görüşleri, yaşlı hastalarla ilgili bilgi vermeyi tercih ettiği kişi ve şu an yaşlı sağlığı/bakımı ile ilgili bir eğitim alma isteğinegöre toplam yaş ayrımcılığı puan ortalamaları arasında istatistiksel olarak anlamlı bir fark belirlenmemiştir ($p > 0.05$).

Sonuç ve Öneriler: Aile sağlığı çalışanlarının yaşlı ayrımcılığında olumlu tutuma sahip oldukları ancak eğitim azaldıkça olumsuz düşüncelerin arttığı söylenebilir. Sağlık çalışanlarının olumlu tutumlarının pekiştirilmesi, olumsuz tutumların giderilmesine yönelik hizmet içi mesleki eğitim programlarının planlanması önerilebilir.

Anahtar sözcükler: Yaşlı, yaşlı ayrımcılığı, sağlık çalışanları.

Introduction and objective: Opinions andawareness of health care workers about elderliness and the aging process are important for developing a positive attitude towards elderly people. This study was carried out to determine the attitudes of heath care workers working at family health centers towards ageism.

Method: Population of the study which was a descriptive and cross-sectional study consisted of 101 healthcare workers in total working at Tokat city center between 05.04.2017 and 05.06.2017, whereas the sample of the study consisted of 71 volunteer health care workers in total. Data were collected via a Personal Information Form and Ageism Attitude Scale (AAS). For statistical analyses, the number and percentage, mean ± standard deviation, unpaired t-test, Mann Whitney U test and Kruskal Wallis tests were used.

Results: The average of the workers of family health centers is36.23±10.58. 77.5% of the health care workers are female; 69.0% are single; 90.1% have spent the longest time of theirlifetime in a city; and 71.8% are postgraduate. 43.7% of the healthcare workers have equal income and expense; 87.3% have an elementary family; 39.4% are midwife; and 76.1% have an occupational experience of five years and more. There was no any statistically significant difference between total and sub-dimension scores of AAS on the basis of age, economic condition, job and the length of occupational experience of the healthcare workers working at family health centers ($p > 0.05$). There is no statistically significant difference between sub-dimension scores of ageism depending on the educational background of the health care workers ($p > 0.05$).However, ageism scores are higher in the post-graduates than the high-school graduates and the difference therebetween is statistically significant ($p < 0.05$).The total ageism score of the ones who took the responsibility for elderly care in the past among the family health care workers was found higher than that of the ones who did not take the same responsibility ($p < 0.05$). No statistically significant difference was found between the total average ageism scores according to the participant health care workers' current elderly care responsibility, problems with elders during social relations, opinions about adaptation of the elders to the treatment, choices for the person to whom they prefer to give information about the elderly patients, and desire to have training about elderly health/care ($p > 0.05$).

Conclusion and Recommendations: It can be said that the family health center workers have a positive attitude towards ageism, however their negative thoughts are increased as the level of education is decreased. It can be recommended to enhance the positive attitudes of the health care workers and in-service vocational training programs for eliminating the negative attitudes are planned.

Keywords: Elder, elderly discrimination, health care worker

Sözel 2

YAŞLI İNTİHARLARI

Old Suicides

Sündüz Adıyaman Baygut*

Adli Tıp Kurumu Ankara Grup Başkanlığı

İntihar nedenli ölümler şimdilerde dünyada beşinci sırada yer almaktadır. Yapılan çalışmalarda belirli yaşlardan sonra intihar oranlarında artış gözlenmektedir. Emeklilik, fiziksel ve ruhsal hastalıklar, yalnızlık, yaşlılarda önemli intihar sebepleridir. Yaşlılarda intihar riskinin azaltılabilmesi için, hastalıkların etkili tedavisi, yaşam ile bağlantının devam ettirilmesi, sosyal sorunların değerlendirilmesi gerekmektedir.

Kişinin kendi isteğiyle ölümle sonuçlandırdığı eyleme intihar, ölümle sonuçlanmayanlarına ise intihar girişimi denmektedir Dünya genelinde her gün yaklaşık 3000 kişi intiharı seçmektedir. İntihar nedenli ölümler şimdilerde dünyada beşinci sırada yer alırken, 2020 yılında üçüncü sırayı almaları beklenmektedir . 2013 tarihli bir çalışmada intihar oranlarının küresel bir sınıflandırılması yapılmış, dünyadaki intihar olaylarının ülkeler bazındaki coğrafi dağılışı, yaş ve cinsiyete göre değişimi de incelenmiştir. Çalışmada dünyanın en yüksek intihar oranlarına sahip ülkelerden biri olan Rusya'daki intihar olaylarının tarihsel gelişimi irdelenmiştir.Rusya'da 1993 yılında ölüm ile sonuçlanan intiharların yaş gruplarına göre dağılımına bakıldığında hem kadınlarda hem de erkeklerde yaş yükselmesine paralel olarak intihar oranları da yükselmektedir. Erkeklerde maksimum intihar oranları 50-59 yaş grubunda görülürken, kadınlarda maksimum intihar oranları 70 yaş ve üstündeki yaş grubunda görülmektedir.
Dünya Sağlık Örgütü'nün (DSÖ) 1998 yılında yayınladığı sağlık raporuna göre yaşlılık; özürlülüklerin artması ve başkalarına daha çok bağımlı olma olarak tanımlanmış ve 65 yaş yaşlılık sınırı olarak belirlenmiştir. Her çeşit organizma doğumdan ölüme kadar çok sayıda değişikliğe uğrayarak yaşlanmaktadır. Bir başka tanımla yaşlanma; organizmanın hücre, doku ve sistemler düzeyinde zamanla ortaya çıkan, geri dönüşü olmayan, fonksiyonel ve yapısal değişikliklerin tümünü kapsayan fizyolojik bir süreçtir .
2016 yılında dünya nüfusunun %8,7'sini yaşlı nüfus oluşturmakta, en yüksek yaşlı nüfus oranına sahip ilk üç ülke sırasıyla, Monako (%31,3), Japonya (%27,3) ve Almanya (%21,8) iken, Türkiye ise167 ülke arasında 66. sırada yer almaktadır. (TÜİK, 2016:1) DSÖ'ne göre (2005) ABD'de yaşa göre değerlendirildiğinde intihar, 45 yaşından sonra önemli ölçüde artmakta, en yüksek oranda 75 yaş üzeri grupta görülmektedir (yüz binde 16.8). İngiltere'de intihar olgularının %30- 40'ı 55 yaş üzeri grupta görülmektedir .
Yapılan çalışmalarda, yaşlı intiharlarının çeşitli nedenleri bulunmaktadır. Bu sebeplerin başlıcaları; çalışma hayatının sona ermesiyle işe yaramazlık duygusunun yaşlıyı ruhen çökertmesi, devamlı hastalık hali, aile içindeki eski konumunu kaybetmesi, bakımına muhtaç olma, yalnızlık, kendini yük olarak hissetmedir.
Ayrıca Epilepsi, Alzheimer ve Parkinson gibi nörolojik hastalıklar intihar riskini artırmaktadır. Epilepsi hastalarında intihar riski normal popülasyona göre dört kat daha yüksektir. Amerika'da yapılan bir çalışmada 116 parkinson hastası ile çalışılmış, hastaların ve %30'unun intihar girişiminde bulunduğu, %28'inde ölüm düşüncesi, %11'inde intihar düşüncesi olduğu kaydedilmiştir.
Yapılmış çalışmalara göre evlerinde yaşayan yaşlıların, kurumlarda yaşayanlara göre daha çok depresif semptom gösterdikleri saptamıştır. Çalışmacılara göre bu durum huzurevlerinin sosyal ve fiziksel ortamlarının iyi olmasına ve evinde yaşayanların sosyal ve ekonomik problemlerle daha çok karşı karşıya gelmesine bağlamaktadır.

Yaş grubuna göre intihara neden olan faktörlerin belirlenmesi, toplumsal bir sorun olan intiharın önlenmesinde gerekli aşamalardan biridir. Bu nedenle yaşlılıkta ortaya çıkan fiziksel, psikolojik, ekonomik, sosyal problemlerin değerlendirilmesi önemlidir. Yaşlıların yaşadıkları ortamda desteklenmesi, yaşam ile bağlantılarının devam ettirilmesi gerekmektedir. Depresyonun erken tanı ve tedavisi, aileyle iş birliği, intihar riskinin azaltılmasında etkili faktörlerdendir. Yaşlı grupta intihar riskinin azaltılabilmesi için fiziksel ve ruhsal durumun birlikte değerlendirilip etkili önlemler alınması gerekmektedir

Anahtar Sözcükler: Yaşlı, İntihar, Önleme

Suicide-related deaths are now in the 5th place in the world. There is an increase in suicide rates after certain ages. Pensions, physical and mental illnesses, loneliness are important causes of suicide in the elderly. In order to reduce the risk of suicide in the elderly, effective treatment of diseases, continuity of life and social problems should be evaluated.

Suicide is the result of the death of one's own volition, and suicide attempt is the one that does not result in death. Every year around 3000 people around the world choose suicide. It is expected that deaths due to chastity will take the third place in 2020, while they are now in the fifth place in the world. In a 2013 study, a global classification of suicide rates was made, and the geographical distribution of suicide events around the world, as well as age and sex, was examined. The study examined the historical development of suicide incidents in Russia, one of the countries with the highest suicide rates in the world. When we look at the distribution of suicides in Russia by death group in 1993 according to age groups, suicide rates also increase in parallel with the increase in the age in both men and women. While the maximum suicide rates in men are seen in the 50-59 age group, the maximum suicide rates in women are seen in the age group of 70 years and over.
According to the World Health Organization's (WHO) 1998 health report, increased disability and more dependence on others, and was defined as the age limit of 65 years of age. All kind of organisms age from birth to death through numerous changes. Another definition is aging; is a physiological process involving the whole of non-irreversible, functional, and structural changes that occur over time at the cell, tissue and system level of the organism .
In 2016, 8.7% of the world population constitutes the elderly population, while the top three countries with the highest elderly population rank respectively, Monaco (31.3%), Japan (27.3%) and Germany (21.8%), while Turkey ranks 66th among 167 countries (TÜİK, 2016:1). According to WHO, suicide is significantly increased after 45 years of age in the United States, and it is highest in the group over 75 years of age (16.8 per hundred thousand). -40% of suicide cases in England are seen in the group over 55 years old.
According to studies conducted, there are various reasons for elderly suicides. The main reasons for this are; the feeling of uselessness by the end of the working life is ruined by the old age, the state of illness continuously, the loss of the old position in the family, the need for care, the loneliness (7).
In addition, neurological diseases such as epilepsy, alzheimer and parkinson increase the risk of suicide. The risk of suicide in epileptic patients is four times higher than in the normal population. In a study conducted in the United States, 116 parkinson patients were studied, 30% of patients had attempted suicide, 28% had thought of death, and 11% had thought of suicide.
According to the studies conducted, the elderly living in their homes were found to have more depressive symptoms than those living in institutions. According to the researchers, this is due to the fact that the social and physical conditions of the nursing homes are good and that the inhabitants face more social and economic problems .

According to the age group, determining the factors that cause suicide is one of the necessary steps to prevent suicide which is a social problem. For this reason, it is important to evaluate the physical, psychological, economic and social problems that arise in old age. It is necessary for the elderly to be supported in the environment where they live and to maintain their connections with life. Early diagnosis and treatment of depression, family cohesion, effective factors for reducing suicide risk. In order to reduce the risk of suicide in the elderly group, physical and mental conditions should be evaluated together and effective measures should be taken (11).

Keywords: Elderly, Suicide, Prevention

Sözel 3

YAŞLI İSTİSMARININVE İHMALİNİN BELİRLENMESİ VE RAPORLANMASINDAKİ ENGELLER VE ÇÖZÜM ÖNERİLERİ: HEMŞİRELERİN GÖRÜŞLERİ

Barriers to Regognise and Report Elder Abuse and Neglect and Solution Recommendations: Nurses' Opinions

Aydan Eda URVAYLIOĞLU*, Veysel KAPLAN**

**Bozok Üniversitesi, Sağlık Yüksekokulu, Yozgat/TürkiyeİÇ Hastalıkları Hemşireliği AD[1]*

*** Bozok Üniversitesi, Sağlık Yüksekokulu, Yozgat/Türkiye Psikiyatri Hemşireliği AD*

Problem tanımı ve amaç: Yaşlı istismar ve ihmali, toplumlarda ne boyutta olduğu iyi bilinmeyen, gizli kalan, mağdurlarının pek fazla dile getirmediği sağlık problemidir.Dile getirilmemesi de istismar ve ihmalin ne boyutta olduğu konusunda doğru verilere ulaşılmasına engel olmaktadır. Bütün ülkelerde yaşlı nüfustaki artışla birlikte istismar ve ihmal insidansının artması beklenmektedir. Hemşireler pozisyonlarının doğası nedeniyle istismarı belirleme ve raporlamada en iyi konumda olupönemli rolesahiptirler. Ancak, şüphelenilen yaşlı istismar vakalarını tanımakta güçlük çekmektedirler ve bildirilen vakaların yüzdesi çok düşüktür. Ülkemizde konu ile ilgili araştırmalarve bilgi kaynakları yetersizdir. Bu nedenle çalışma, yaşlı istismarının ve ihmalinin belirlenmesi ve raporlanmasındaki engellerve çözüm önerileri konusunda hemşirelerin görüşlerini belirlemek amacıyla kalitatif olarak yürütülmüştür.

Gereç ve yöntem:01.08.2017-15.09.2017 tarihlerinde,İç Anadolu Bölgesi'ndeki bir şehirde üniversite hastanesinde çalışan rastgele seçilmiş 14 hemşireyle yarı yapılandırılmış görüşmeler gerçekleştirilmiştir. Her bir görüşme yarım saat sürmüştür.

Bulgular: Hemşirelerin 8'iistismar ve ihmalin belirlenmesindeki engellere ilişkin olarak;belirtilerinin bilinmediğini,hem hemşirelik eğitiminde hem kurumlardaki hizmet içi eğitimlerde bu konunun eksik olduğunu,belirleme konusunda kendilerini sorumlu hissetmediklerini belirtmişlerdir. Belirlemedeki engellere çözüm önerileri olarak; hemşirelerin 13'ü bu konuda hem hemşirelik eğitiminde hem kurumlardahizmet içi eğitimlerin yer alması gerektiğini, 7'si konu ile ilgili denetimlerin artırılması gerektiğini ifade etmişlerdir.İstismar ve ihmalin raporlanmasındaki engellere ilişkin olarakise hemşire, hasta, hasta yakınları ve sistem kaynaklı olmak üzere 4 kategori belirlenmiştir. Hemşirelerden kaynaklanan engellere ilişkin olarak; (8/14) kanıtlayamama, başına iş alma, şiddete uğrama korkusu ve endişesi yaşama, sistemden kaynaklı engellere ilişkin olarakta; hemşirelerin 6'sı takip sisteminin olmamasından, çözüm sistemlerindeki yetersizliklerden bahsetmişlerdir. Raporlamadaki engellere çözüm önerileri olarak; hemşirelerin 3'ü ilgili birimlerin kurulması, eğitimli personellerin görevlendirilmesi, yine 3 hemşire takip ve çözüm sistemlerinin hızlandırılması ve geliştirilmesi gerektiğini belirtmiştir.

Sonuç:Çalışmasonucunda hemşirelerin, istismar ve ihmalin hem belirlenmesinde hem de raporlanmasında yetersiz oldukları belirlenmiştir. Bu sonuçlarınhemşirelerin yaşlı istismarı farkındalıklarının artmasınıve yaşlı istismarının tanılanması ve raporlanmasına yönelik girişimleri destekleyeceği düşünülmektedir.

Anahtar Sözcükler: Yaşlı istismarı, yaşlı ihmali, engeller, öneri, hemşirelik

Background and aim: Elder abuse and neglect are latent health problems, where the extent is not well known in societies, since the victims are often not vocal. Failure to express these issues also prevents the collection of data about the abuse and neglect.Unfortunately, the incidence is expected to grow with the progressive increase in the elderly population in all countries. Nurseshave an important role in detecting and reporting abuse due to the nature of their positions. However, nurses have difficulties to recognize suspected cases of elder abuse and the percentage of reported cases is very low. Research and information related to this topic are inadequate in Turkey. For this reason this study was conducted qualitatively by aiming to explore nursesopinions about barriers to the effective recognition and reporting of abused elderly and their recommended solutions.

Materials and methods: Between 01.08.2017 and 15.09.2017 semi-structured interviews were conducted with 14randomly selectednurses who are working at a university hospital in a city in the Anatolian region of Turkey. Each interview lasted about 30 minutes.

Results: In relation to the barriers to recognition of abuse and neglect 8 of the nurses stated thatsymptoms of elder abuse and neglect are unknown. They reported a lack of education about this topic, both in nursing education and in-service trainings. All 14 nurses stated to not feel responsible for therecognition. However, for overcoming the barriers in recognition, 13 of the nurses expressed that this topicshould be added both to the nursing education and to the in-service trainings. 7 of the nurses stated that it is necessary to increase the audits related to this topic.In relation to the barriers toreporting abuse and neglect4 categories have been determined. These are based on nurses, patients, patient relatives and the system. Regarding the barriers arising from nurses, 8 of 14 fear and worry of not being able to prove the abuse, getting in trouble, suffering from violence. Related to system-based barriers 6 of the nurses mentioned the lack of follow-up systems and the inadequacy of solutions in the system. As solutions to the barriers in reporting; 3 nurses stated that relevant units should be established, trained personnel should be appointed, and again 3 nurses stated that follow-up and solution systems should be improved and developed.

Conclusion: As a result of the study, it has determined that the nurses are inadequate about recagnition and reporting of elder abuse and neglect. It is thought that the results of this study will contribute to increased awareness of nurses on elder abuse, and will be an incentive for initiatives towards recognition and reporting of the abuse of elderly people.

Keywords: Elder abuse, elder neglect, barriers, suggestion, nursing.

Sözel 4

SUÇLU PROFİLLEME ÇALIŞMALARINDA ANTROPOLOJİNİN YERİ: ANTROPOLOJİK KRİMİNOLOJİ

Anthropology in Criminal Profiling Studies: Anthropological Criminology

Timur Gültekin*, Sevgi Güney*

*****Beypazarı Meslek Yüksekokulu, Ankara Üniversitesi, Ankara-Türkiye*

Toplumsal işleyişin sağlıklı bir şekilde devam etmesi için oluşturulan yasalarla itilafa düşen ve hukuk önünde "suç" oluşturan davranışlara yönelik yasal düzenlemeler beraberinde suçun fail/faillerinin ortaya çıkartılmasını gerektirdiğinden, adli tıp alanı etrafında bir çok bilim dalı hizmet vermektedir. Faillerin ortaya çıkarılmasında, suçlu profilleme çalışmaları suçun bilimsel kanıtlar çerçevesinde özelliklerinin çıkartılmasına karşılık gelmektedir. Ölüm sonrası suçlu profilleme beraberinde kimliklendirme çalışmalarını, başka bir deyişle adli antropoloji bilimini karşımıza çıkarır. Antropololoji' nin yasal sürece uygulanması adli antropoloji bilim dalını ortaya çıkarmıştır. Yalnızca adli tıp değil diğer adli bilimler ile de işbirliği yapan adli antropolojinin temel işlevi, iskelet ve iskelet kalıntılarının kimliklendirilmesi çalışmalarıdır. Bu kimliklendirme çalışmalarında iskeletin hangi canlıya ait olduğu, insan ait ise temel biyolojik profillinin özelliklerinin neler olduğu ortaya konmaya çalışılır. Pozitif kimliklendirmenin unsurlarından olan, yaş, cinsiyet, ölüm sonrası değişiklikler, içinde yaşanan sosyal ve bireysel atmosfere ilişkin izler, pipo içen birinin diş ve ağız kemiklerinde bıraktığı iz gibi, bireysel alışkanlıkların ve hatta atel kullanmak zorunda kalan birinin kemiğinde kalan iz gibi, kemiklerde bıraktığı izler belirlenerek anlamlandırılmaya çalışılır. Bu çalışmalar bireysel ve sosyal yaşamına ilişkin ipuçları barındırdığından, psikoloji ile de eşgüdümlü çalışmalar yapılır. Bu çalışma da adli antropoloji, psikoloji ve kriminalistik bilimlerine değinilip, adli antropolojinin suçlu profilleme çalışmalarındaki yeri ele alınacaktır.

Anahtar Sözcükler: Adli Antropoloji, suçlu profilleme

Many scientists are serving around the forensic field, because legal regulations for behaviors that are pushed against the law and constitute a "crime" in front of the law are required to reveal the perpetrators / offenders along with the law for continuing the social functioning in a healthy way. In the discovery of the victims' characteristics, criminal profiling works corresponds to put forth of the crime's scientific evidence. Post-mortem guilty profiling corresponds the studies of identification, in other words, the science of anthropology. The application of anthropology to the legal process has revealed the science of forensic anthropology. The main function of the forensic anthropology, which cooperates not only with forensic medicine but also with other forensic sciences, is the identification of body remains, skeletal and skeletal remains. In these identification studies, it is tried to show what kind of creature belongs to the skeleton and what is the characteristic of the basic biological profiler if it belongs to human. The traces left by the bones of the elements of positive identification, such as age, gender, post-mortem changes, traces of the social and individual atmosphere, traces left by a pipe smoker in the teeth and mouth bones as individual habits, are tried to be understood. Since these studies have clues about individual and social life, they are also coordinated with psychology. In this study, the forensic anthropology, psychology and criminology sciences will be mentioned and the role of criminal anthropology in criminal profiling studies will be discussed.

Keywords: Forensic Anthropology, criminal profiling

Sözel 5

YAŞLI İSTİSMARI
Elder Abuse

Özlem BALBALOĞLU*

** Bozok Üniversitesi Tıp Fakültesi Fiziksel Tıp ve Rehabilitasyon Anabilimdalı*

Özet: Yaşlı insanlar tüm dünyadaki nüfusun en hızlı büyüyen kesimdir. Küresel olarak, 65 yaş ve üzeri kişilerin, önümüzdeki birkaç on yıl içinde neredeyse üç katına çıkması beklenmektedir. Dolayısıyla son yıllarda tartışılan önemli konulardan biri de, yaşlı istismarı ve ihmali konusudur. Yaşlı istismarı yeni bir olgu olmakla birlikte, dünya genelinde yaşlanan nüfusun hızı olmasından dolayı, istismar insidansında ve prevalansında bir artışa neden olabilir. Yaşlı istismarı, insan haklarının ihlalidir. Genel olarak yaşlı istismarı, yaşlı bireyin sağlık ya da iyilik halini tehdit eden ya da zarar veren herhangi bir davranış şeklidir. Yaşlı istismarı fiziksel, psikolojik, cinsel, ekonomik ve hak istismarı şeklinde olabilir. Aynı zamanda ihmale de dönüşebilir. sonuç olarak bu durum düşük yaşam kalitesi, psikolojik sıkıntı, mülk ve güvenlik kaybı gibi yaşlı insanlar için yıkıcı sonuçlar doğurur. Ayrıca mortalite ve morbiditenin artması ile de ilişkilidir.

Her toplumda, her kültürde ve her ekonomik düzeyde görülebilen istismar sadece aile içinde ya da genel nüfusta değil, sağlık ve sosyal hizmetlerin verildiği kurumlarda da görülebilir. Kadınlarda erkeklerden daha sıklıkla görülmektedir. 70 yaş üzeri ve bağımlı olanlar daha fazla istismara uğramaktadır Yaşlı istismarı ve ihmalinin önlenmesinde istismarın ve ihmalin belirtilerini ve risk gruplarını bilmek önemlidir. İstismar ve ihmal tüm yaşlı bireylerde görülebilir ancak özellikle mental bozukluğu, temel ihtiyaçlarını karşılamada başkalarına bağımlılığı, depresyonu olan ya da hasta, duyarlı/hassas yaşlı bireyler risk gruplarını oluşturur. Sağlık ve sosyal açıdan bakıldığında yaşlı istismarları gözden kaçmaktadır ve resmi kayıtlı olarak az görülmektedir. İstismarın suç olması, toplumdan dışlanma ve problemin aile içinde tutulmak istenmesi gibi nedenlerden dolayıda yaşlı istismarı gizli kalmaktadır. Sonuç olarak bu durmun önlenmesinde multidisiplinler bir çalışma gerekmektedir. Sağlık hizmetleri ve sosyal hizmetler ile hukukun ve sosyal hizmetler ile toplumun diğer kesimlerinin sorunu tanıması ve ele alması için donanımlı olası gerekmektedir.

Anahtar Sözcükler: Yaşlılık, istismar, ihmal, yaşlı istismarı

Abstract: Elderly people are the fastest growing population in the world. Globally, it is expected that people aged 65 and over will almost triple in the next few decades. Therefore, one of the important issues discussed in recent years is the issue of elder abuse and neglect. Elderly abuse is a new phenomenon and can cause an increase in the incidence and prevalence of abuse because of the speed of population aging around the world. Elderly abuse is a violation of human rights. In general, elder abuse is any behavior that threatens or harms the health or well-being of the elderly individual. Elderly abuse can be in the form of physical, psychological, sexual, economic and rights abuse. It can also turn into neglect. As a result, this results in devastating consequences for older people, such as low quality of life, psychological distress, loss of property and security. It is also associated with an increase in mortality and morbidity.

Abuse that can be seen in every society, every culture and every economic level can be seen not only within the family or the general population, but also in the institutions where health and social services are provided. It is more common in females than males. Over 70 years of age and those who are dependent are under more abuse. It is important to know the signs of abuse and neglect and risk groups in the prevention of elder abuse and neglect. Abuse and neglect can be seen in all elderly individuals, but especially in the risk groups of mental impairment, dependence on others to meet their basic needs, depressed or sick, sensitive / vulnerable elderly individuals. From a health and social point of view, elder abuse is overlooked and is rarely registered as official. Elderly abuse is hidden because of the crime of abuse, exclusion from society and the desire to keep the problem within the family. As a result, a multidisciplinary study is needed to prevent this condition. Health services and social services, as well as law and social services and other segments of the community need to be equipped to identify and address the problem.

Keywords: Old age, abuse, neglect, elder abuse,

Sözel 6

65 YAŞ ÜSTÜ BİREYLERİN ALGILADIKLARI DUYGUSAL İSTİSMAR VE DEPRESYON DÜZEYLERİ

Determination of Levels of Emotional Abuse and Depression in İndividuals Aged 65 Years and Older

Nurhan DOĞAN*, Kenan GÜMÜŞ*, Seval KELOĞLAN MÜSÜROĞLU *

** Amasya Üniversitesi Sağlık Bilimleri Fakültesi, Amasya*

Problem Tanımı ve Amaç: Sanayileşme ile birlikte ortaya çıkan ekonomik ve sosyal değişimler, toplumsal yapının da değişmesine neden olmuştur. Toplumsal yapıdaki değişim, yaşlının aile içerisindeki rolü ve ilişki biçiminde değişikliklerle birlikte toplumsal bir sorun olan yaşlı istismarı vakalarında artışa neden olmuştur. Bu çalışma, 65 yaş üstü bireylerin algılamış oldukları duygusal istismar ve depresyon düzeylerini belirlemek amacıyla yapılmıştır.

Gereç ve Yöntem: Tanımlayıcı tipteki bu araştırma Türkiye'de bir üniversite hastanesinin polikliniklerine başvuran, 65 yaş üzerindeki 501 bireyle gerçekleştirilmiştir. Araştırmada veriler, kişisel bilgi formu, Yetişkinler İçin Algılanan Duygusal İstismar Ölçeği (ADİÖ) ve Beck Depresyon Ölçeği (BDÖ) kullanılarak toplanmıştır. Verilerin değerlendirilmesi bilgisayar ortamında yapılmıştır. Çalışmanın yapılabilmesi için Etik Kurul izni, çalışmanın yapıldığı merkezden yazılı izin ve bireylerden sözlü ve yazılı bilgilendirilmiş olur alınmıştır.

Bulgular: Araştırmaya katılan 65 yaş üstü bireylerin %59.5'i kadın, %88.0'i evli, %38.7'si ilköğretim mezunu, %52.9'unun gelir durumu orta düzeyde, %38.3'ü il merkezinde yaşamakta ve yaş ortalaması 70.34±5.58'dir. Bireylerin %58.7'sinin kronik hastalığa sahip olduğu ve kronik hastalığı olanların %51.7'sinin kalp-damar sistemine ait bir hastalığı olduğu belirlenmiştir. Çalışmaya katılan bireylerin %30.6'sının klinik olarak depresif ve BDÖ puan ortalamasının 13.81±6.52, ADİÖ puan ortalamasının ise 250.26±16.06 olduğu saptanmıştır. Kadınlar, okur-yazar olmayanlar, köyde ve sadece çocukları ile yaşayanlar, aile içi ilişkileri ve gelir düzeyi kötü olup, kronik hastalığı olanların BDÖ puan ortalaması diğer gruplara göre daha yüksek bulunmuştur ($p<0.05$). Kasabada yaşayan, gelir düzeyi kötü ve geniş aile tipine sahip bireylerin ADİÖ puan ortalaması yüksek bulunmuştur ($p<0.05$). Çalışmada ADİÖ ve BDÖ puan ortalamaları arasında negatif yönlü anlamlı bir ilişki saptanmıştır ($p<0.001$).

Sonuç: 65 yaş üstü bireylerin ADİÖ ve BDÖ puanlarının ortalamanın üzerinde olduğu, cinsiyet, eğitim, gelir düzeyi ve aile içi ilişkilerin depresyon ve duygusal istismarı etkileyen önemli faktörler olduğu belirlenmiştir. Bu sonuçlar doğrultusunda hemşirelerin, istismar konusunda yaşlılara eğitim ve danışmanlık yaparak birey ve aile üyelerinin bilinçlendirilmesi, yasa yapıcılar tarafından yaşlı istismarının önüne geçecek politikaların oluşturulması, önerilebilir.

Anahtar Sözcükler: Adli hemşirelik, depresyon, duygusal istismar, yaşlı birey, yaşlı istismarı

Problem Definition and Objective: The economic and social changes that have occurred with industrialization have also caused the social structure to change. The change in the social structure, the role of the elderly in the family, and the changes in the way of the relationship have led to an increase in the number of elderly abuse cases which are a social problem. This study was conducted to determine the levels of emotional abuse and depression perceived by individuals over 65 years of age.

Materials and Methods: This descriptive study was conducted on 501 individuals aged 65 years and over who applied to the outpatient clinics of a university hospital in Turkey. Data were collected using a personal information form, the Perceived Emotional Abuse Scale for Adults (ADHD) and the Beck Depression Inventory (BDI). Evaluation of the data was done in computer environment. In order to perform work Ethics Committee permission, written permission from the center of the study institution, oral and written informed consent was obtained from the individuals.

Results: Individuals over 65 years of age participating in the study, 59.5% were female, 88.0% were married, 38.7% were primary school graduates, 52.9% of the income level is moderate, 38.3% live in provincial center and the mean age is 70.34 ± 5.58. It was determined that 58.7% of the individuals had chronic disease and 51.7% of the chronic patients had a cardiovascular disease. It was determined that 30.6% of participating individuals in the study were clinically depressed and the mean BDI score was 13.81 ± 6.52 and the mean ADHD score was 250.26 ± 16.06. Women, illiterates, those living in the village and only with their children, family relations and income level were poor and of those with chronic diseases the average BDI score was higher than the other groups ($p<0.05$). Individuals with poor income level and large family type living in the towns had a high average ADHD score ($p<0.05$). There was a significant negative correlation between ADHD and BDI point average in the study ($p<0.001$).

Conclusion: It was determined that İndividuals aged 65 years and older were above the average of ADHD and BDI scores and that gender, education, income level and family relations were important factors affecting depression and emotional abuse. In the light of these results, nurses should be educated and counseled about abuse to raise awareness of individual and family members, and to create policies that will prevent the abuse of elder abuse by lawmakers.

Keywords: Forensic nursing, depression, emotional abuse, elder person, elder abuse

Sözel 7

HEMŞİRELERİN EMPATİK EĞİLİMLERİ İLE YAŞLI AYRIMCILIĞI ARASINDAKİ İLİŞKİ

The Correlation Between Nurses' Emphatic Tendency and Elderly Dıscrimination

Nazan KILIÇ AKÇA*, Dilek EFE ARSLAN*, Harun İN, Nuriye DOĞRUCAN**, Vahide ATAY****

** Bozok Üniversitesi Sağlık Yüksekokulu, İç Hastalıkları hemşireliği AD.*
*** İç hastalıkları Hemşireliği Anabilim Dalı, Yüksek Lisans Öğrencisi*

Giriş-Amaç: Bu araştırma hastanede çalışan hemşirelerin empatik eğilimleri ile yaşlı ayrımcılığı arasındaki ilişkiyi ve bunları etkileyen faktörlerin belirlenmesi amacıyla tanımlayıcı olarak gerçekleştirilmiştir.

Yöntem: Araştırmanın evrenini bir ilde bulunan üniversitenin araştırma ve uygulama hastanesi ve devlet Hastanesi'nde çalışan 200 hemşire, örneklemini ise 17.04.2017-15.06.2017 tarihleri arasında hastanede bulunan ve araştırmaya katılmaya gönüllü olan 132 hemşire oluşturmuştur. Veri toplama aracı olarak çalışanların sosyo-demografik özelliklerini ve çalışma yaşamına ilişkin bilgilerini içeren kişisel bilgi formu, Empati Eğilim Ölçeği ve Fraboni Yaşlı Ayrımcılığı Ölçeği kullanılmıştır. Araştırmanın yürütülebilmesi için kurum ve etik kurul izni alınmıştır. Verilerin değerlendirilmesi bilgisayar programında gerçekleştirilmiştir. Tanımlayıcı istatistik (sayı, yüzde), one-way anova, student t testi ve korelasyon analizi kullanılmıştır.

Bulgular: Çalışmaya katılan hemşirelerin %59.8'i 18-35 yaş grubunda, %78.0'ı kadın, %18.9'u dahiliye servisinde çalıştığı belirlenmiştir. Hemşirelerin %59.5'i yaşlılığı 40 yaşından sonra başladığını, %65.2'si yaşlıya bakım vermek istemediğini ifade etmiştir. Hemşirelerin empatik eğilim puan ortalamaları 70.9±9.0'dur. Çalışmaya katılan hemşirelerden 36 yaş üstü olanların ve yaşlılığı 65 yaş üstü olarak tanımlayanların empatik eğilim puanları istatiksel olarak anlamlı düzeyde yüksek olduğu bulunmuştur($p<0.05$). Hemşirelerin yaşlı ayrımcılığı puan ortalama 58.0±8.3, ölçeğin alt boyutlarından geleneksel inançlar 29.1± 4.8, kaçınma 17.9± 3.4, ayrımcılık ise 11.0±2.4'dür. Hemşirelerden kadınların, yaşlılık hakkında medyadan bilgi edinenlerin ve yaşlıyla çalışmak istemeyenlerin yaşlı ayrımcılığı puan ortamlarının yüksek olduğu saptanmıştır ($p<0.05$). Hemşirelerin empatik eğilimleri azaldıkça yaşlıdan kaçınma davranışı sergilediği belirlenmiştir ($p<0.05$).

Sonuç: Hemşirelerin empatik eğilimlerinin ortalamanın üstünde olduğu, yaşlı ayrımcılığının ise, orta düzeyde olduğu bulunmuştur. Hemşirelerin empatik eğilimleri azaldıkça yaşlıdan kaçınma davranışının arttığı belirlenmiştir. Bu doğrultuda, yaşlı ayrımcılığını azaltmak amacıyla hemşirelere düzenli aralıklarla eğitim verilerek empatik becerilerinin geliştirmesi önerilebilir.

Anahtar Sözcükler: Yaşlı, ayrımcılığı, empatik eğilim, hemşire

Introduction-Aim: This study was descriptively done in order to explore empathic tendency of nurses who worked at hospitals and elderly discrimination, and the affecting factors.

Methods: Population of the study was consisted of 200 nurses who worked at a research and application hospital of a university and a state hospital and the sample of the study was consisted of 132 nurses who were available at the hospitals between the 17th of April, 2017 and the 15th of June, 2017 and who volunteered to participate in the study. As data collection tools, a personal information form that addressed participants' socio-demographic characteristics and work life and Emphatic Tendency Scale and Fraboni Scale of Ageism were employed. Official permissions from the hospitals and ethical committee were obtained. The assessment of the data was performed through computer software. Descriptive statistics (numbers, percentages) one-way ANOVA, student t test and correlation analysis were used.

Results: 59.8% of the participant nurses belonged to 18-35 age group, 78.0% of them were female, 18.9% of them worked at internal diseases unit. 59.5% of them told that old age began after the age of 40 and 65.2% of them did not want to care the elderly. Average empathic tendency score of the nurses was 70.9+9.0. It was identified that empathy scores of the participant nurses who were aged over 36 and who expressed that old age began after the age of 65 were statistically and significantly higher ($p<0.05$). Nurses' average total score was 58.0+8.3, average antilocution score was 29.1+4.8, average avoidance score was 17.9+3.4 and average discrimination score was 11.0+2.4. It was found that average ageism scores of those nurses who were female, got information from internet and did not want to work with the elderly were higher ($p<0.05$). It was noted that as nurses' empathic tendency decreased, they showed avoidance behavior against the elderly ($p<0.05$).

Conclusions: It was found that average empathic tendency score of the nurses was above the average level and their average ageism score was moderate. It was noted that as nurses' empathic tendency decreased, they showed avoidance behavior against the elderly. In this regard, it may be recommended that regular training programs should be held for nurses in order to reduce ageism and to improve their empathic skills.

Keywords: Elderly, Ageism, Discrimination, Empatic Tendency, Nurse

Sözel 8

YAŞLILARIN ALGILADIKLARI DUYGUSAL İSTİSMARI DÜZEYLERİNİN BAZI DEĞİŞKENLERLE İNCELENMESİ

Investigation Of Levels Of Emotional Abuse Perceived By The Elderly With Some Variables

Ferhat TOPER*, Yasemin ÖZKAN**

**Sütçü İmam Üniversitesi, Türkoğlu Meslek Yüksekokulu, Sosyal Hizmet Bölümü.*

*** Hacettepe Üniversitesi, İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesi, Sosyal Hizmet Bölümü*

Bu araştırmanın amacı, Çankırı İsmail Özdemir Huzurevi ile Ilgaz Hacı Mustafa Akbak Huzurevinde kalan 60 yaş üstü yaşlıların algıladıkları duygusal istismar düzeyini ölçmektir. Nicel bir araştırma olarak tasarlanan araştırmada betimsel analizler yapılmıştır. Araştırmaya olasılıksız örnekleme yöntemlerinden uygun örnekleme yöntemi ile seçilen 80 yaşlı katılım sağlamıştır. Ayrıca araştırmaya, yöneltilen soruları algılayabilecek ve cevaplayabilecek yaşlılar gönüllülük esası çerçevesinde katılım sağlamışlardır. Veriler Ocak 2017- Nisan 2017 tarihleri arasında toplanmıştır. Araştırmanın verileri, araştırmacı tarafından geliştirilen "Sosyo-demografik Özellikler Formu" ile Ersanlı ve arkadaşları (2013) tarafından geliştirilen "Yetişkinler İçin Algılanan Duygusal İstismar Ölçeği" kullanılarak elde edilmiştir. Veriler SPSS (Statistical Package for Social Science) paket programının 23. Versiyonu kullanılarak değerlendirilmiştir. Elde edilen veriler, tek yönlü varyans analizi, t testi, ki kare ve korelasyon analizi ile test edilmiştir. Araştırmaya katılan yaşlıların algıladıkları duygusal istismar düzeyi incelenmiştir. Sosyo-demografik özellikler ile huzurevinde kalış süreleri, kronik rahatsızlığa sahip olma, günlük ihtiyaçları karşılayabilme gibi değişkenlere bağlı olarak yaşlıların algıladıkları duygusal istismar arasında nasıl bir ilişki olduğu araştırılmıştır. Araştırmaya katılan yaşlıların yoğunluklu olarak orta düzeyde duygusal istismara maruz kaldıkları görülmüştür. Özellikle gelir durumu iyi olan yaşlıların diğer yaşlılara oranla daha fazla duygusal istismara maruz kaldıkları saptanmıştır. Araştırmaya katılan bireyler içerisinde algıladığı duygusal istismar düzeyi yüksek olanların çoğunluğunun (%74,1) boşanmış bireyler olduğu anlaşılmıştır. Ayrıca algıladığı duygusal istismar düzeyi yüksek olan bireylerin yarısından fazlasının (%66,7) huzurevine kaldıkları süre içerisinde çocukları ve yakınları tarafından ziyaret edilmediği saptanmıştır.

Anahtar Sözcükler

İhmal, İstismar, Yaşlılık, Huzurevi, Sosyal Hizmet, Duygusal İstismar

The aim of this research is to measure the perceiving level of emotional abuse by the elderly over the age of 60 who are living in Cankırı Ismail Ozdemir Nursing Home and Ilgaz Hacı Mustafa Akbak Nursing Home. Descriptive analysis was used in the research designed as a quantitative research. 80 elderly who were selected by appropriate sampling method, participate the study with probable sampling methods In addition, elderly who are able to perceive and respond to inquiries, have participated in the framework of volunteerism. The data were collected between January 2017 and April 2017. The data of the study were obtained by using the "Socio-demographic Characteristics Form" developed by the researcher and "Perceived Emotional Abuse Scale for Adults" developed by Ersanlı and his friends (2013). The data were evaluated by using the 23rd version of the SPSS (Statistical Package for Social Science) package program. The obtained data were tested by one-way analysis of variance, t test, chi-square and correlation analysis. The levels of emotional abuse level of the elderly participating in the research were examined. Depending on variables such as socio-demographic characteristics, length of stay in the nursing home, having chronic illnesses and meeting daily needs, the relationship between the level of emotional abuse that the elderly perceive have been researched. It was understood that the majority of the elderly participating in the survey were exposed to a moderate level of emotional abuse. It was found that elderly people with a good income situation were more exposed to emotional abuse than other elderly people. It was understood that the majority of individuals with high level of emotional abuse perceived by the participating individuals were divorced individuals (74.1%). In addition, it was determined that more than half of the individuals with high levels of emotional abuse (66,7%) were not visited by their children and their relatives during the period of nursing care.

Keywords

Neglect, Abuse, Elderly, Nursing Home, Social Work, Emotioanl Abuse,

Sözel 9

YAZILI BASINDA AİLE İÇİ ŞİDDET MAĞDURU YAŞLILAR

Elderly Who are Vıctıms of Domestıc Vıolence ın Wrıtten Press

Hande ŞAHİN*, Sibel ERKAL, Barış DEMİREL*****

**Kırıkkale Üniversitesi Sağlık Bilimleri Fakültesi Sosyal Hizmet Bölümü*

***Hacettepe Üniversitesi İİBF Aile ve Tüketici Bilimleri Bölümü*

****Kırıkkale Üniversitesi Delice MYO Sosyal Hizmetler ve Danışmanlık Bölümü*

Aile içi şiddet mağduru yaşlılar ile ilgili yazılı basında çıkan haberlerin retrospektif olarak incelenmesi amacıyla yapılan çalışmada tirajı en yüksek 4 gazete araştırma kapsamına alınmıştır. Çalışmanın örneklemini bu gazetelerde yer alan aile içi şiddet mağduru yaşlılar oluşmaktadır. Farklı gazetelerde yer alan aynı haber ya da haftanın farklı günlerinde tekrar yayınlanan aynı haber bir kez ele alınmıştır. Buna göre 88 habere ulaşılmış, taranan haberler mağdurun cinsiyeti, yaşı, şiddet uygulayan kişiler, şiddet nedeni, haberin geçtiği şehir, aile içi şiddet olayının sonucu değişkenlerine göre gruplandırılmış ve yüzdelik olarak değerlendirilmiştir. Araştırma verilerine göre aile içi şiddete uğrayan yaşlılar arasında 75-84 yaş grubunda olanlar, kadınlar, oğlu tarafından şiddete maruz kalanlar, parasının alınması amacıyla şiddet görenler ve uğradıkları fiziksel şiddet sonucu yaralananlar önde gelmektedir. Haberin konu olduğu iller sıralamasında ise; İstanbul ilk sırada yer alırken, bunu sırasıyla Adana ve Diyarbakır izlemektedir.

Anahtar Sözcükler: Aile içi şiddet, yaşlı, yazılı basın

In order to retrospectively review the news published in connection with domestic violence victims aged, the highest number of newspapers in circulation was included in the study. he sample of the study is the aged victims of domestic violence in these newspapers. The same news in different newspapers or the same news that was republished on different days of the week were handled once. According to this, 88 reports were obtained and the news items were grouped according to the gender of the victim, age, violent people, the cause of violence, the city where they reported, and the resultant variables of domestic violence. According to the survey data, among the elderly who are suffering from domestic violence, those who are in the 75-84 age group, women, people exposed to violence by their son, people who are violent for taking money and those who are suffering from physical violence are leading. In the order of the stories that are the subject of the news; While Istanbul ranks first, it is followed by Adana and Diyarbakir respectively.

Keywords: Domestic violence, elderly, written press

Sözel 10

ESKİŞEHİR'DE YAŞLI CİNAYETLERİ
Elderly Homicide In Eskişehir

Kenan KARBEYAZ*, Emrah EMİRAL, Gülsüm ÖZTÜRK EMİRAL*****

** Eskişehir Osmangazi Üniversitesi Tıp Fakültesi Adli Tıp AD.*

*** AdliTıpKurumuBaşkanlığıEskişehirAdliTıpŞubeMüdürlüğü*

****EskişehirOsmangaziÜniversitesiTıpFakültesiHalkSağlığı AD.*

Yaşlılarda cinayetin sık görülmediği bilinmektedir. Ancak tüm dünyada yaşlı popülasyon giderek artmaktadır ve yaşlılar şiddet eylemlerine karşı daha savunmasızdırlar. Bu çalışmada yaşlı nüfus ortalaması ülke ortalamasının üzerinde olan Eskişehir ilinde yaşlı cinayetlerinin incelenmesi amaçlanmıştır. Yaşlı cinayetleri ile ilgili demografik verilerin ve adli soruşturmaya ait bilgilerin irdelenmesi ve literatürde paylaşılması amaçlanmıştır.

Eskişehir Adli Tıp Şube Müdürlüğü verilerinden yararlanılarak, Eskişehir'de 1997 ile 2016 yılları arasındaki 20 yıllık dönemde, otopsi yapılan tüm adli olgular taranmıştır. 65 yaş ve üzeri olan cinayet kurbanları çalışma kapsamına alınmıştır. Olgular yaş, cinsiyet, cinayet yeri, kurban ve katilin yakınlığı, cinayetin şekli, otopsi bulguları açılarından incelenmiştir.

Olguların 10'unun (% 76,9) erkek, 3'ünün (% 23,1) kadın olduğu, yaş ortalamasının 73±5,4 olduğu, cinayet aracı olarak en sık ateşli silah kullanıldığı (n=7, % 53,8), katilin bilindiği tüm olgularda katil ile kurbanın bir yakınlığının olduğu, cinayet olayının en sık kurbanın evinde gerçekleştiği, 3 olguda kronik fiziksel istsimar olduğu belirlendi.

Sonuç olarak, sunulan çalışmada cinayet kurbanı yaşlıların daha çok erkek oldukları, en sık ateşli silah yaralanmasına bağlı öldürüldükleri ve cinayet yerinin en sık kurbanın evi olduğu belirlenmiştir. Aile içi cinayetlerin tümünde, cinayet kurbanı yaşlıların uzun süreli fiziksel istismara maruz kaldıkları, soruşturma dosyasından öğrenilmiştir. Yaşlı cinayetlerinin önlenmesinde, yaşlı fiziksel istismarı ile mücadelenin önemli olduğu düşünülmektedir.

Anahtar Sözcükler; Yaşlı, Cinayet, Fiziksel İstismar

Objective: Elderly deaths due to homicide are not so common, but they are also increasingly exposed to acts of violence due to the increase of the elderly population all over the world. The elderly are more vulnerable to acts of violence. In this study, it was aimed to collect data retrospectively on the elderly murders committed in the last 20 years in Eskişehir, which was over the country percentages of elderly and to determine the demographic features and autopsy findings of the murders.

Methods: The study is a descriptive study conducted in Eskişehir in 2017. In the study, case files belonging to judicial qualifications were examined individually in the 20 years period between 1997 and 2016 in Eskisehir. Those who were over 65 years of age were included in the study. The study was approved by the ethics committee and the necessary approvals were obtained from the Attorney General of Justice.

The data were recorded in the form of a review prepared in accordance with the purpose. Socio-demographic characteristics of the elderly and crime scene, murder method-tool, autopsy findings, and autopsy findings about investigation were included in the examination form.

Results: 10 (76.9%) of the cases were male and 3 (23.1%) were female. The mean age of the study group was 73 ± 5.4 years. It was determined in the elderly that the most frequent use as a means of murder (n = 7, 53.8%) were firearms , there was a closeness of the victim to the killer in all known cases, the most common crime scenes were victim`s homes and chronic physical abuse in 3 cases.

Conclusions: In conclusion, in the study presented, it was determined that the victims of the murder were mostly male, they were killed most often due to firearm injuries, and the most frequent crime scene was the home of the victim. It has been learned from the investigation file that all victims of homicide have been subjected to long-term physical abuse of the victims of the murder. It is thought that the fight against elder physical abuse is important in the prevention of elderly murders.

Keywords: Elderly, Homicide, Physical Abuse

Sözel 11

YAŞLILARDA KIRILGANLIK VE YAŞAM KALİTESİ ARASINDAKİ İLİŞKİ

Association between Fragility and Quality of Life in The Elderly

Betül ÖZEN*, Nuray ŞİMŞEK*, Özlem CEYHAN*, Handan ZİNCİR*, Tülay BÜLBÜL*
**ErciyesÜniversitesi Sağlık Bilimleri Fakültesi, Kayseri*

Problem tanımı ve amaç: Yaşlanma süreci bireylerde farklı hız ve şekillerde meydana gelmektedir. Bu nedenlerden dolayı Yaşlıların kırılganlık düzeyinin belirlenmesi yaşlanan bir toplumun sağlığını ve yaşam kalitesini sürdürmesi bakımından önem taşımaktadır. Bu çalışma; huzurevinde yaşayan yaşlılarda kırılganlık düzeyi ve yaşam kalitesi arasındaki ilişkiyi belirlemek amacıyla planlanan tanımlayıcı ve analitik bir araştırmadır.

Gereç ve Yöntem: Araştırma Kayseri ilinde bulunan Aile ve Sosyal Politikalar Bakanlığı'na bağlı bir huzurevinde yapılmıştır. Araştırmada Mayıs-Ağustos 2016 tarihleri arasında araştırmaya dâhil edilme ölçütlerine uyan ve çalışmaya katılmayı kabul eden 126 yaşlı araştırmanın örneklemini oluşturmuştur. Araştırmanın verileri; Yaşlılar için Dünya Sağlık Örgütü Yaşam Kalitesi Modülü ve Edmonton Kırılganlık Ölçeği ile toplanmıştır.

Bulgular: Yaşlıların yaş ortalaması 78.2±10.7 'dir. Edmonton Kırılganlık ölçeği sonucuna göre yaşlıların %33.4'ünün orta ve şiddetli kırılgan olduğu tespit edilmiştir. Yaşlı bireylerin yaşam kalitesi puanları ile kırılganlık puanı arasında duygusal yetiler, ölüm ve ölmek alt ölçekleri arasında pozitif doğrusal ve istatistiksel olarak anlamlı bir ilişki saptanmıştır. Özerklik, Geçmiş bugün ve geleceğe ait aktiviteler, sosyal katılım ve yakınlık alt ölçekleri ve toplam puan arasında negatif doğrusal ve istatistiksel olarak anlamlı bir ilişki olduğu görülmektedir.
Sonuç: Yaşlının yaşam kalitesi arttıkça kırılganlık düzeyinin azaldığı belirlenmiştir.

Anahtar Kelimeler: Yaşlı, Kırılganlık, Yaşam Kalitesi

Problem definition and purpose: Aging occurs at different rates and ways. Due to these factors, determination of the level of frailty is important with respect to sustaining health and the quality of life of an individual in an aging population.This study is descriptive and analytical and was designed to determine the association between the level of frailty and quality of life in nursing home residents.

Material and Method: The study was conducted in a nursing home in Kayseri that is affiliated with the Ministry of Family and Social Policy. We included 126 elderly individuals who complied with the inclusion criteria between May and August 2016 and who agreed to participate in the study in the study. Study data were collected using World Health Organization Quality of Life Instrument-Older Adults Module and Edmonton Frail Scale.

Results: The mean age of the participants was 78.2 ± 10.7 years. The scores achieved in the EFS showed moderate and severe frailty in 33.4% of the elderly individuals. There was a significantly positive linear correlation between frailty and quality of life scores in "sensory abilities" and "death and dying" domains of the quality of life scale. There was a significantly negative linear correlation between frailty and quality of life scores in "past, present, and future activities," "social participation," and "intimacy" domains and total score in the quality of life scale.

Conclusion: The fragility score of the elderly individuals decreased with increasing quality of life.

Key words: Aged, Fragility, Quality of life

Sözel 12

YAŞLI KADINLARIN MARUZ KALDIĞI EŞ ŞİDDETİ; ESKİŞEHİR DENEYİMİ

Elderly Women Exposed To Spousal Vıolence: Eskısehır Experıence

Kenan KARBEYAZ*, Emrah EMİRAL, Gülsüm ÖZTÜRK EMİRAL*****

**Doç. Dr. Eskişehir Osmangazi Üniversitesi Tıp Fakültesi Adli Tıp AD.*
***Uzm. Dr. Adli Tıp Kurumu Başkanlığı Eskişehir Adli Tıp Şube Müdürlüğü*
****Arş. Grv. Dr. Eskişehir Osmangazi Üniversitesi Tıp Fakültesi Halk Sağlığı AD.*

Giriş; Kadına yönelik eş şiddeti, oranları değişmekle birlikte her toplumda ve her yaş grubunda görülebilen önemli bir sorundur. Eş şiddetine bağlı yaralanmalar adli tıp pratiğinde önemli bir yer tutmaktadır. Bu çalışmada Eskişehir ilinde adli makamlara yansıyan geriatrik yaş grubunda eş şiddetine maruz kalan kadınların değerlendirilmesi ve sunulması amaçlanmıştır.

Gereç ve Yöntem; Bu tanımlayıcı, kesitsel çalışmada 01.01.2010 ile 31.12.2016 tarihleri arasındaki 7 yıllık dönemde eş şiddeti nedeniyle Eskişehir Adli Tıp Şube Müdürlüğü'ne müracaat eden 65 yaş üstü kadın olgular çalışma kapsamına alındı.

Bulgular; 7 yıllık dönemde Adli Tıp Şube Müdürlüğü'ne 351 yaşlı fiziksel şiddet nedeniyle başvurdu. 351 olgunun 250'sinin (% 71,2) kadın olduğu ve bu olgulardan 26'sının (% 10,4) eş şiddeti sonucu yaralandığı belirlendi. 14 olgunun (% 53,8) başka bir nedenle hastaneye başvurduğunda acil hekimlerince adli vaka yapıldığı anlaşıldı. Olguların tümünün künt travma yaralanması niteliğinde olduğu, 8 olgunun (% 30,8) basit tıbbi müdahale ile giderilemeyecek şekilde yaralandığı saptandı. Olguların tümünde tekrarlı şiddet öyküsünün olduğu belirlendi.

Sonuç; Yaşlı kadınlara yönelik eş şiddeti olgularının ortaya çıkmasında acil servis hekimlerinin önemli rol oynadıkları saptandı. Bu kapsamda yaşlı istismarı açısından acil servis ve birinci basamakta görevli sağlık çalışanlarına farkındalık eğitimlerinin verilmesi gerektiği düşünüldü.

Anahtar Sözcükler; Eş şiddeti, Yaşlı, Adli Tıp

Introduction: Spousal violence against women is an important problem that can be observed in every society and age group, with varying rates. Injuries caused by spousal violence have an important place in the practice of forensic medicine. In this study, it was aimed to evaluate and present the women exposed to the spousal violence in the geriatric age group reflected in the judicial authorities in the province of Eskişehir.

Materials and Methods: In this descriptive and cross-sectional study, female subjects over 65 years old who applied to the Eskisehir Forensic Medicine Branch Directorate for the spousal violence during the 7 year period between 01.01.2010 and 31.12.2016 were included in the study.

Results: In this 7 year period, 351 elderly people applied to the Directorate of Forensic Medicine due to physical violence. Of the 351 cases, 250 (71.2%) were female and 26 (10.4%) were found to be victims of spousal violence. 14 cases (53.8%) were admitted to the hospital for another reason, and it was understood that the emergency physicians regarded them as judicial cases. It was determined that all of the cases were blunt trauma injuries and 8 cases (30.8%) were injured in a way that could not be solved by simple medical intervention. It was determined that there were repeated violent stories all over the cases.

Conclusions: It was determined that, emergency physicians played an important role in the emergence of spousal violence against older women. In this context, it was thought that emergency and primary health care workers should be trained for awareness in terms of elder abuse.

***Keywords*: Spousal violence, Elderly, Forensic medicine**

Sözel 13

GERONTOLOJİDE ADLİ HEMŞİRELİĞİN ÖNEMİ
The importance of forensic nursing in gerontology

Meral EKİM*, Hasan EKİM**

** Bozok Üniversitesi Sağlık Yüksek Okulu*
***Bozok Üniversitesi Tıp Fakültesi*

Problem tanımı ve amaç: Yaşlılarla ilgilenen iki önemli bilim dalı bulunmaktadır. Birincisi yaşlıların her türlü sorunuyla ilgilenen gerontoloji olup, ikincisi ise yaşlıların tıbbi sorunlarıyla ilgilenen geriyatridir. Çalışmamızın amacı yaşlılarda adli hemşirelik hizmetlerinin önemini vurgulamaktır.

Gerontoloji, tüm yaşlıları psikolojik, sosyolojik ve biyolojik yönleriyle inceleyen ve koruma tedbirlerini belirleyen bilimsel bir disiplindir. Bu nedenle, gerontolojiyi, geriatri'yi de içine alan ve birçok bilimle ilişkili bilimsel bir disiplin olarak değerlendirebiliriz. Yaşlanma, zihinsel ve fiziksel aktivitenin kademeli olarak azalması süreci olduğundan, yaşlı insanlar istismar edilmeye müsaittirler. Yaşlanmayla birlikte birçok organda fizyolojik değişiklikler oluşmaktadır. Bundan dolayı yaşlılarda kronik hastalıklar (hipertansiyon, artrit. diyabet, prostat hipertrofisi) daha sık görülmektedir. Üstelik yaşlılarda eşlik eden bu hastalıklar ve vücut fonksiyonlardaki gerilemeler nedeniyle travmatik yaralanmalar da sıktır. Yaşlılarda en sık görülen yaralanmalar ise düşme ve motorlu taşıt kazaları sonucu oluşmaktadır. Fiziksel hastalığa ek olarak, depresyonda yaşlılarda sıktır ve tedavi edilmezse intihara bile yol açabilir. Adli olgularda mağdurun kan veya vücut sıvılarında inceleme yapılabilmesi için yargı kararı gerekmektedir. Ayrıca, yaşlı bireylerden veya akrabalarından bilgilendirilmiş bir onam alınması da unutulmamalıdır. Bu nedenle adli olaylarda, hemşireler yasal sorumluluklarının farkında olmalıdırlar.

Sonuç: Adli hemşirelerin yaşlıların fizik ve psişik tüm sorunlarıyla ilgilenmeleri yanında adli delillerinde toplanmasında da önemli rolleri vardır. Bundan dolayı, ülkemizde bu alanda uzmanlaşmış adli hemşirelere ihtiyaç bulunmaktadır.

Anahtar Sözcükler: Adli Travma, Biyokimyasal Test, Gerontoloji, Geriatri

Problem definition and purpose: There are two important sciences interested in the elderly. The first one is gerontology which deals with all kinds of problems of the elderly. The other is geriatrics, which deals with the medical problems of the elderly. The aim of our study is to emphasize the importance of forensic nursing services in elderly.

Gerontology is a scientific discipline that examines all the elderly with psychological, social and biological aspects and determines the protection measures. Therefore, we can evaluate gerontology as a scientific discipline associated with many sciences including geriatrics. Aging is a process of gradual decline in mental and physical activity. So, elderly people may be exploited. Along with aging, physiopathological changes occur in many organs. Therefore, chronic diseases (hypertension, arthritis, diabetes, prostate hypertrophy) are more common in the elderly. Furthermore, traumatic injuries are also common due to these coexisting these diseases and declines in their body functions. The most common traumas in the elderly are the result of falls and motor vehicle accidents. In addition to physical diseases, depression is common in elderly and may lead to suicide, if untreated. In forensic cases, judicial decision is necessary for investigation of victim's blood or body fluids. Furthermore, it should not be forgotten that an informed consent must be obtained from the elderly individuals or their relatives. Thus, forensic nurses should be aware of their legal responsibilities in forensic events.

Conclusion: Forensic nurses have an important role not only in dealing with all the physical and psychic problems of the elderly, but also in the gathering of forensic evidence. Therefore, there is a requirement in our country for specialized forensic nurses in this field.

Keywords: Forensic Trauma, Biochemical Test, Gerontology, Geriatric

Sözel 14

YAŞLI KANSER HASTALARININ İHMAL VE İSTİSMARI
Neglect and Abuse of Older Cancer Patients

Elif SÖZERİ ÖZTÜRK*, Kamile KIRCA**

**Gazi Üniversitesi Sağlık Bilimleri Fakültesi, Hemşirelik Bölümü*
**Gazi Üniversitesi Sağlık Bilimleri Fakültesi, Hemşirelik Bölümü*
***Kırıkkale Üniversitesi Sağlık Bilimleri Fakültesi, Hemşirelik Bölümü*

İhmal ve istismar kavramları birbirinden farklı kavramlar olduğu gibi yaşlı ihmal ve istismarı da farklıdır. Yaşlı bireyin sağlık ya da iyilik halini tehdit eden ya da zarar veren herhangi bir davranış, yaşlı istismarıdır. Yaşlı ihmali ise, kişiyi, yiyecek, giyecek, ısınma gibi temel gereksinimlerinden mahrum etmek olarak tanımlanabilir. Yaşlı ihmal ve istismarı tanımlarına da bakıldığında yaşlı kanser hastalarının; yaşlanmaya bağlı meydana gelen fiziksel, psikolojik ve sosyal değişiklikler: kanser tanısı, hastalığın prognozu, hastalığın ortaya çıkardığı değişiklikler, karmaşık tedaviler ve tedavilerin fiziksel, psikolojik, maddi ve sosyal boyutları nedeniyle ihmal ve istismar açısından riskli oldukları düşünülebilir. Yaşlı kanser hastalarında ihmal ve istismar oranlarını gösteren çalışmaya literatürde rastlanmamakla birlikte; 2017 yılında yapılan sistematik derleme ve metaanaliz çalışmasında yaşlılarda istismar türleri ve ihmale yönelik oranlar: psikolojik istismar: %11.6, ekonomik istismar: %6.8, ihmal: %4.2, fiziksel istismar: %2.6 ve cinsel istismar: %0.9 olarak bulunmuştur. Bu oranlar açısından kanser tanısı bulunan yaşlı hastaların da istismar ve ihmal oranlarının azımsanmayacak düzeyde olabileceği düşünülmelidir. Çünkü yaşlı kanser hastaları hastalığın prognozu ve artan bakım ihtiyaçları nedeniyle ihmal ve istismar için savunmasız olabilen gruplardır.

Yaşlı kanser hastalarının kapsamlı geriatrik değerlendirmesinde, sosyal değerlendirme başlığı altında ihmal ve istismar durumları değerlendirilmelidir. Hastanın bazı davranışları ve fiziksel değişiklikler bu anlamda sağlık personelinin durumu belirlemesinde yardımcı olabilir. Bu kapsamda yaşlının göz kontağı kurmaktan kaçınması, konuşmakta tereddüt etmesi, bakım verene karşı korkulu tavır sergilemesi, kötü hijyen, kilo kaybı, hematomlar, dokuda çürükler, kırıklar vb. dir. Ayrıca olası istismarın diğer belirtileri arasında konfüzyon, paranoya, kaygı, öfke veya düşük benlik saygısı da yer alabilir. Bunların sağlık personeli tarafından belirlenmesi hastalık ve tedaviye bağlı yan etkilerden ayırt edilebilmesi ve spesifik değerlendirme araçlarıyla göz ardı edilmeden değerlendirilmesi ve kayıt edilmesi önem kazanmaktadır.

Sonuç olarak; yaşlı kanser hastalarında tanı ve tedavi uygulamalarının tüm aşamalarında bu hasta grubunda ihmal ve istismar belirtilerini tanımlayabilen sağlık personeli farkındalığının olması gerekmektedir. Fiziksel, emosyonel, cinsel, finansal belirtiler ve bakım veren ile ilişkisinin önemli ipuçları verdiği unutulmamalıdır.

Anahtar Sözcükler: yaşlı ihmali, yaşlı istismarı, kanser hastaları

The concepts of neglect and abuse are different concepts, and elderly neglect and abuse are also different. Any behavior that threatens or harms the health or well-being of the elderly person is an elderly abuse. Elderly neglect can be defined as depriving the person of basic requirements such as food, clothing, warming . When the definitions of old neglect and abuse are taken into consideration, the elderly cancer patients; physical, psychological, and social changes related to aging can be considered to be risky for neglect and abuse due to the physical, psychological, material and social dimensions of cancer diagnosis, prognosis of the disease, changes in the disease, complex treatments and treatments. Although the study showing the abuse and abuse rates in elderly cancer patients is not found in the literature; In the systematic review and metaanalysis study conducted in 2017, the rates of abuse and neglect in the elderly were found as: 11.6% psychological abuse, 6.8% economic abuse, 4.2% neglect, 2.6% physical abuse and 0.9% sexual abuse. In view of these rates, it should be considered that abuse and neglect rates of elderly patients with cancer diagnosis can be at a level that is not underestimated. Because older cancer patients are vulnerable to neglect and exploitation due to the prognosis of the disease and the increased need for care.

In the comprehensive geriatric assessment of elderly cancer patients, the status of neglect and abuse should be assessed under the heading of social assessment. Some behaviors and physical changes of the patient may help to determine the healthcare personnel's situation in this sense. This includes elderly avoidance of eye contact, hesitation to speak, fearful attitude towards caregiver, poor hygiene, weight loss, hematomas, bruises in the tissue, fractures. Other indications of possible exploitation may also include confusion, paranoia, anxiety, anger or low self-esteem. It is important to be able to distinguish these from the side effects that are determined by health personnel and illness and treatment, and to be evaluated and recorded without being ignored by specific assessment tools.

As a result; there is a need for the awareness of health personnel who can identify the signs of neglect and abuse in this group of patients at all stages of diagnosis and treatment in elderly cancer patients. It should not be forgotten that physical, emotional, sexual, financial statements and the relationship with the caregiver give important clues.

Keywords: elder neglect, elder abuse, cancer patients

Sözel 15

YAŞLILIK DÖNEMİNDE SUDA BOĞULMAYA BAĞLI ÖLÜMLERİN DEĞERLENDİRİLMESİ

Evaluation Of Drowning Death in Older Age

Kenan KARBEYAZ* , Emrah EMİRAL*

** Eskişehir Osmangazi Üniversitesi Tıp Fakültesi Adli Tıp AD.*

*** AdliTıpKurumuBaşkanlığıEskişehirAdliTıpŞubeMüdürlüğü*

Yaşlılık döneminde meydana gelen adli nitelikli ölümler, diğer yaş grubuna göre farklılık göstermektedir. Bu çalışmada yaşlılarda, suda boğulma sonucu meydana gelen ölümlerin değerlendirilmesi ve literatürde paylaşılması amaçlanmıştır.

Çalışmada, Eskişehir ilinde 2001 ile 2015 yılları arasındaki 15 yıllık dönemde otopsisi yapılan 65 yaş üstü olgulardan, suda boğulma sonucu öldüğüne karar verilen olgular değerlendirildi. Olgular yaş, cinsiyet gibi demografik veriler yanı sıra olayın gerçekleştiği yer ve orijin açısından değerlendirildi.

Çalışma kapsamından 65 yaş üstü 14 olgunun suda boğulma sonucu öldüğü, olguların tümünün kaza olduğu, suya düşme şeklinde gerçekleştiği, olguların tümüne otopsi yapıldığı, bunun yanı sıra olay yeri inceleme bulguları, tanık ifadelerinin karar verilmesinde etkili olduğu belirlendi.

Suda boğulmaya bağlı ölümler genellikle genç yaş grubunda görülmektedir. Sunulan çalışmada, yaşlı kişilerin fiziksel yetersizlik nedeniyle kazalara daha açık olduğu, suda boğulmanın bu kaza türlerinden biri olduğu ve ölümle sonuçlanabileceği vurgulanmıştır.

Anahtar Kelimeler: Yaşlı, Suda Boğulma, Eskişehir

Judicial deaths which occur **in the elderly** differ according to the other age groups. In this study, the aim is to evaluate the **drowning-related deaths in the elderly** and to share them in the literature.

This study was carried out in Eskişehir province located in western Anatolia. The judicial deaths during 15-year period between 2001 and 2015 in Eskişehir were evaluated. The cases over the age of 65 in terms of **drowning in water** as a result of judicial investigation were included within the scope of this study. The cases were evaluated in terms of sociodemographic data such as age, gender and crime scene/ origin.

In the study, it was determined that 14 cases over 65 years old died as outcome of drowning in water, all of the cases were accidental and they fell into water, autopsies were performed on all the cases, as well as crime scene findings and witness statements were effective by decisionmaking.

Deaths due to drowning are usually observed in younger age groups. In the study, it was emphasized that elderly people are more vulnerable to accidents due to physical insufficiency, drowning in water is one of these types of accidents and may result in death.

Key words: Elderly, Drowning, Eskisehir

Sözel 16

EMPATİYİ GELİŞTİRMEK: TOSYA ÖRNEĞİ

Increasing Empathy: An Example of Tosya

Ergün HASGÜL*, **Ayşe Sezen SERPEN****, **İlkay AŞKIN TEKKOL*****

** Kastamonu Üniversitesi Tosya Meslek Yüksekokulu Sağlık Bakım Hizmetleri Bölümü Evde Hasta Bakımı Programı*

*** Ankara Üniversitesi Sağlık Bilimleri Fakültesi Sosyal Hizmet ABD*

**** Kastamonu Üniversitesi Eğitim Fakültesi Sınıf Öğretmenliği ABD*

Empati insana hizmet eden her disiplin için önemli bir enstrümandır. Bu enstrümanın eğitim ile geliştirilebileceği yapılan çalışmalarca da kanıtlanmıştır. Bu çalışma ile yaşlı, engelli ve yatağa bağımlı hasta gibi gruplarla çalışan evde hasta bakım öğrencilerine verilen empati eğitimi ile öğrencilerin öğrendiklerini gerçek hayatta uygulayarak kendileri kadar diğer kişilerle de empati kurabilmelerini sağlamak amacıyla yapılmıştır. Çalışma yarı deneysel tek grupta öntest-sontest düzeninde yapılmıştır. Araştırmaya Kastamonu Üniversitesi Tosya Meslek Yüksekokulu Evde Hasta Bakımı Programı 1. sınıfa devam eden 14 öğrenci katılmıştır. Çalışmada kullanılan empati eğitimi "Empati ve Şefkat Kültürü Oluşturma Merkezi (CBCEC)" tarafından hazırlanmıştır. Araştırmada öğrencilerin cinsiyet, yaş ve sınıf bilgilerini içeren kısa bir anket, verilen eğitimin öğrenme hedeflerini karşılayabilecek Bear ve arkadaşları (2008) tarafından geliştirilen ve Türkçeye uyarlaması Kınay (2013) tarafından yapılan Beş Boyutlu Bilinçli Farkındalık Ölçeği (BBBFÖ) ve Davis (1980) tarafından geliştirilen Özbay ile Yıldırım (2005) tarafından Türkçeye uyarlaması yapılan Kişilerarası Tepkisellik İndeksi'nden (IRI) perspektif alt ölçeği kullanılmıştır. Verilerin değerlendirilmesinde sayı ve yüzde dağılımları ile kullanılan ölçeklerin ön test ve son test sonuçları Wilcoxon testi ile karşılaştırılmıştır. Öğrencilerin eğitim sonrası ölçekler toplam puan ortalamaları eğitim öncesine göre istatistiksel olarak önemli ölçüde anlamlı olduğu saptanmıştır ($p<0.05$). Sonuç olarak verilen empati eğitiminin öğrencilerin empatik becerilerini geliştirmede önemli bir araç olacağı düşünülmektedir.

Anahtar Kelimeler: Empati, Empati Eğitimi, Evde Hasta Bakımı.

Empathy is an important instrument for every discipline that serves humanity. This instrument has also been proven to be developed through education by the studies. The object of this study is to enable students to practice what they have learned in real life and to empathize with other people as well as themselves by means of empathy education provided to the students having education in home care programs who works with such groups as elderly, disabled and bedbound patients. The study was conducted in a single quasi-experimental group as a pre-test and post-test. 14 students who were in their first year in the Home Care Program at Tosya Vocational School of Kastamonu University were participated in the study. The empathy education used in the study was prepared by "Building a Culture of Empathy and Compassion (CBCEC)" and adapted to Turkey by the researchers. In the study, a short questionnaire containing information such as gender, age and grade of the students; a Five Facets Mindfulness Questionnaire (FFMQ) which can meet the learning goals of the education provided, has been developed by Bear et al., (2008) and adapted to Turkish by Kınay (2013); and a perspective sub-scale from Interpersonal Reactivity Index (IRI) which has been developed by Davis (1980) and adapted by Ozbay and Yıldırım (2005) were used. For data evaluation, number and percentage distributions were compared to the pre-test and post-test results of the scales used by Wilcoxon test. It was determined that the average of the total scores of the students after the training was statistically significant compared to the scores prior to training ($p<0.05$). Consequently, the empathy education given is thought to be an important tool in improving the empathic skills of the students.

Key Words: Empathy, Empathy Education, Home Care

Sözel 17

TÜRKİYE'DE YAŞLI BAKIMI VE EVDE HASTA BAKIMI PROGRAMLARI ÖNLİSANS EĞİTİMİNDE DURUM: İSTATİSTİKLER VE ÖNERİLER

Status In Associate Degree For Geriatric Care And Home Care Programs In Turkey: Statistics And Suggestions

Ergün HASGÜL*, **Ayşe Sezen SERPEN****

** Kastamonu Üniversitesi Tosya Meslek Yüksekokulu Sağlık Bakım Hizmetleri Bölümü Evde Hasta Bakımı Programı*

*** Ankara Üniversitesi Sağlık Bilimleri Fakültesi Sosyal Hizmet ABD*

Türkiye'de artan yaşlı nüfusla birlikte yaşlılık alanında yeni sektörler ve programlar kurulmuştur. Evde bakım ve yaşlı bakım bunlardan sadece ikisidir. 1965'li yıllarda ABD'de yaygınlaşmaya başlayan Evde Sağlık Hizmetleri, Türkiye'de değerini 2000 yılının sonralarında bulmuştur. Türkiye'de Evde Sağlık Hizmetleri için gerekli olan evde bakım ve yaşlı bakım alanında ilk eğitim yaşlı bakım programları için 2006'da evde hasta bakımı programları için ise 2009'da başlamıştır. Eğitimlerin başlamasında Sağlık Bakanlığı'nın 2005 yılında çıkardığı "Özel Sağlık Kurum ve Kuruluşları'nda Evde Bakım Hizmetlerinin Sunumu Hakkında Yönetmelik" ve 2010 yılında 3895 sayılı "Evde Sağlık Hizmetlerinin Uygulama Usul ve Esasları Hakkında Yönerge" ile Aile ve Sosyal Politikalar Bakanlığı'nın yaşlı bakım kurum ve kuruluşlarında bakım elemanı ihtiyacını karşılamada profesyonelleşmeye gitmesi motivasyon oluşturmuştur. Henüz net bir görev tanımı ortaya çıkmayan bu ara personel gurubunu yetiştirmek amacıyla kısa süre içinde çok sayıda üniversitede yaşlı bakım ve evde hasta bakım programı kurulup öğrenci mezun etmeye başlamıştır. Bu çalışma ile ortaya çıkan bu kontrolsüz büyüme dikkate alınarak Türkiye'deki yaşlı bakım ve evde hasta bakımı eğitiminde mevcut durum ve sorunlar betimlenmeye ve değerlendirilmeye çalışılmış, öneriler sunulmuştur.

Anahtar Kelimeler: Yaşlı Bakımı, Evde Hasta Bakımı, Eğitim, Yaşlılık.

New sectors and programs have been established in the elderliness field with the increasing elderly population in Turkey. Home care and geriatric care are only two of them. Home Health Care Services, which started to become popular in USA in 1965s, have found its value in Turkey after the year 2000. The first education program for home care and geriatric care for Home Health Care Services in Turkey started for geriatric care programs in 2006 and for home care programs in 2009. For initiation of these education programs, professionalization desired by the Ministry of Family and Social Policies for meeting the caregiver need in the geriatric care institutions and organizations has had a motivating effect by virtue of the "Regulation on the Delivery of Home Care Services in Private Health Institutions and Organizations" issued by the Ministry of Health in 2005 and the "Directive on Implementation Procedures and Principles of Home Health Care Services" numbered 3895 in 2010. In order to train this intermediate personnel group for which a definite job description has not yet been made, a large number of universities have begun to establish geriatric care and home care programs and to graduate students. Given this uncontrolled growth revealed with this study, the present situation and problems in geriatric care and home care education in Turkey have been tried to be described and evaluated, and suggestions have been offered.

Key Words: Geriatric Care, Home Care, Education, Elderliness

Sözel 18

YAŞLI TUTUKLU VE HÜKÜMLÜLERİN SORUNLARI

Problems Of Old Prısoners And Convıcts

Semih SÜTÇÜ*,Selim TOSUN * , Erdinç KALAYCI* ,

**Ankara Üniversitesi Sağlık Bilimleri Enstitüsü*

Dünya genelinde teknolojik gelişmelerin hızla yayılması ile birlikte, insanlık çok büyük değişiklikler yaşamıştır. Birçok toplumda bu gelişmeler yaşam kalitesinin artması ve yaşam süresinin uzamasına sebep olmuştur. Ülkemiz politikaları ve planları daha çok genç aktif nüfus üzerine yapılmaktadır. Ancak TÜİK(2013) nüfus projeksiyonlarına göre, 2023'te 8,6 milyon olan yaşlı nüfus (65 ve üzeri yaştakiler) 2050'de 19,5 milyona, 2075'te ise 24,7 milyona çıkacaktır. Yaşlı nüfusun toplam nüfusa oranı 2023'te %10,2'ye 2050'de %20,8'e, 2075'te %27,7'ye yükselecektir. TÜİK verilerini dikkate aldığımızda Türkiye giderek yaşlanan bir nüfus niteliği taşımaktadır. Bu bağlamda önümüzdeki yüzyıl içinde Türkiye'nin nüfus piramidi değişiklik gösterecek ve yaşlılık alanında politikalara ihtiyaç duyulacaktır. Hızla yaşlanan ülkemizde en çok tartışılan ve üzerinde düşünülmesi gereken konulardan birisi de yaşlılık ve sorunları olacaktır.

Yaşlı sorunları konusunda üzerinde durmamız gereken alt konulardan birisi de "yaşlı tutuklu ve hükümlülerin sorunları" olacaktır. 01.04.2016 Adalet Bakanlığı Ceza ve Tevkifevleri Genel Müdürlüğü İstatistik verilerine göre; 65-79 yaş arasında hükümlü erkek sayısı 2344 kadın sayısı 85 ve tutuklu erkek sayısı 159, kadın sayısı 9 dur. 80 yaş ve üstü ileri yaşlı sınıfında hükümlü erkek sayısı 119, kadın sayısı 5 ve tutuklu erkek sayısı 8'dir. Yaşlı sınıf olarak değerlendirilen 65 yaş ve üstündeki tutuklu ve hükümlü sayısı toplamda 2729'dur(CTE, 2016).

Ceza ve Tevkifevleri Genel Müdürlüğü verileri dikkate alındığında, yaşlı tutuklu ve hükümlülerin sayısı göz ardı edilemeyecek düzeydedir. Bu çalışmanın amacı 65yaş üstü yaşlı tutuklu ve hükümlülerin sorunlarını ortaya koymak ve yaşlı tutuklu ve hükümlüler için daha insancıl uygulamaları gündeme getirmektir.

Yaşlı tutuklu ve hükümlülerin genel anlamda sorunları şu başlıklar altında ele alınabilir:Cezaevine uyum sorunları,Sağlık sorunları,Boş zaman değerlendirme sorunları,Adli ve hukuki sorunlar,Ekonomik sorunlar,Psiko-sosyal sorunlar,İletişim sorunları,Tahliye ve planlama sorunları

Anahtar Kelimeler: Yaşlı, Tutuklu, Hükümlü

With the rapid spread of technological developments around the world, humanity has undergone tremendous changes. In many societies, these developments have resulted in increased quality of life and extended life span. Our national policies and plans are mostly based on the young active population. However, according to TUIK (2013) population projections, the elderly population (65 and older) of 8.6 million in 2023 will increase to 19.5 million in 2050 and 24.7 million in 2075. The proportion of the total population of the elderly population will increase from 10.2% in 2023 to 20.8% in 2050 and to 27.7% in 2075. When we take into account TUIK data, Turkey carries an increasingly aging population. In this context, the population pyramid of Turkey will change in the next century and politics will be needed in the field of aging. In our rapidly aging country, one of the most controversial issues to be considered is old age and its problems.

One of the sub-topics we need to address about elderly problems is "the problems of the old prisoners and the convicts". 01.04.2016 Ministry of Justice General Directorate of Prisons and Detention Houses According to statistical data; The number of convicted males between the ages of 65 and 79 is 2344, the number of females is 85, the number of females is 159, and the number of females is 9. The number of convicted males aged 80 and over is 119, the number of females is 5, and the number of detained males is 8. There are a total of 2729 prisoners and convicts aged 65 and older (CTE, 2016).

Considering the data of the General Directorate of Prisons and Detention Houses, the number of elderly detainees and prisoners can not be ignored. The aim of this study is to bring up the problems of older prisoners and convicts over 65 years of age and to bring more humanitarian practices to the elderly detainees and the prisoners.

The general problems of the old prisoners and the convicts can be addressed under the following headings: Problems of compliance with prison, Health problems,Leisure assessment issues, Judicial and legal issues, Economic problems, Psycho-social problems, Communication problems, Evacuation and planning problems.

Key word: Old, Prısoner, Convıct

*Dizgi sonrası gelmiştir.

Sözel 19

SOSYAL HİZMET VE ÇOCUK GELİŞİMİ BÖLÜMÜ ÖĞRENCİLERİNİN YAŞLILARA YÖNELİK TUTUMLARININ İNCELENMESİ: ANKARA ÜNİVERSİTESİ ÖRNEĞİ

Investigating Of Social Work Students And Child Development Students' Attitudes Towards Elderly

Semih SÜTÇÜ*,Selim TOSUN * , Erdinç KALAYCI*

**Ankara Üniversitesi Sağlık Bilimleri Enstitüsü*

İnsanoğlunun doğumla başlayan sürecinde gelişim evrelerinin en son dönemi yaşlılık sürecidir. Önlenmesi mümkün olmayan bu süreç birey biyolojik, psikolojik, sosyal ve ekonomik olarak kayıplar yaşayabilmektedir. Bu kayıplar ile birlikte yaşlı bireyin göstermiş olduğu olumlu ve olumsuz tepkiler bireysel farklılıklar ile değişiklik göstermektedir. Türkiye'de yaşlı nüfusun genel nüfus içerisindeki oranı, hızlı bir biçimde artmaktadır. Buna karşılık, ülkemizde, gerontolojik alanda meydana gelen değişimlerin yaşlıların beklenti ve gereksinimlerini, tam olarak yansıtamaması önemli bir sorun olarak karşımıza çıkmaktadır.

Hızla artan yaşlı nüfusa yönelik plan, politika, hizmet ve programların uygulanması sürecinde nitelikli personel ve meslek elemanına ihtiyaç duyulmaktadır. Hali hazırda; gelecek yıllarda yaşlılara yönelik hizmetlerde yer alabilecek en nitelikli kesimi lisans eğitimlerine devam eden üniversite öğrencileri oluşturmaktadır. Dolayısıyla; üniversite öğrencilerinin, yaşlı bireylere yönelik görüş ve tutumlarını belirlemek, artış göstermekte olan yaşlı nüfusa götürülecek hizmetlerin bilimsel ve mesleki olabilmesi açısından büyük önem taşımaktadır.

Bu araştırma; lisans eğitimlerine devam etmekte olan ve mesleki yaşamlarında yaşlı bireyler ile de çalışacak olan, sosyal hizmet bölümü ve çocuk gelişimi bölümü öğrencilerinin yaşlı bireylere yönelik tutumlarının incelenmesi amacıyla yürütülmüştür. Nicel araştırma yöntemleri kullanılarak yapılmış olan bu çalışmanın örneklemini, Ankara Üniversitesi Sağlık Bilimleri Fakültesi Sosyal Hizmet Bölümü ve Çocuk Gelişimi Bölümü dördüncü sınıf öğrencileri oluşturmaktadır. Bu sınıflara devam eden öğrencilerin araştırma konusu ile ilgili görülen temel alan derslerini tamamlamış ve en az bir alan uygulaması yaptıkları için tercih edilmişlerdir.

Ankara Üniversitesi Sağlık Bilimleri Fakültesi Sosyal Hizmet ve Hemşirelik bölümlerinde öğrenimlerine devam eden 55 sosyal hizmet bölümü, 65 hemşirelik bölümü öğrencisi olmak üzere, toplam 400 katılımcıyla gerçekleştirilen bu araştırmada; öğrencilerin yaşlılara yönelik tutumlarını niceliksel olarak ölçebilmek amacıyla, Kogan (2009) tarafından geliştirilen, Duyan ve Gelbal (2013) tarafından Türkiye'de geçerlik güvenirlik çalışması yapılan 34 maddeden oluşan Yaşlılara Yönelik Tutum Ölçeği (YATÖ) kullanılmıştır.

Araştırma kapsamına alınan katılımcıların %51,7'sini kadınlar, %48,3'ünü ise erkekler oluşturmakta ve katılımcıların yaş ortalaması $\overline{X}$ = 21,5'tir. Yapılan istatistik analizler sonucunda; çocuk gelişimi öğrencilerinin Yaşlılara Yönelik Tutum Ölçeğinden aldıkları puan ortalamasının ($\overline{X}$ = 162, s= 27,3), sosyal hizmet bölümü öğrencilerinin Yaşlılara Yönelik Tutum Ölçeğinden aldıkları puan ortalamasından ($\overline{X}$ = 140, s= 7,2) daha yüksek olduğu, buna göre her iki grup arasındaki farkın istatiksel olarak anlamlı olduğu bulgularına ulaşılmıştır (t : -5,532; p <0.001).

Dezavantajlı gruplar ile çalışacak olan sosyal hizmet ve çocuk gelişimi bölümü öğrencilerinin yaşlılara yönelik tutumlarının ölçülmesi amacıyla yapılan bu çalışmada; genel olarak iki bölüm öğrencilerinin yaşlılara ilişkin tutumlarının benzer olduğu saptanmıştır.

Araştırma sonucunda elde edilen bu bulgulardan hareketle; yaşlı bireylere karşı olumsuz görüş ve tutumların değiştirilmesi için yaşlılara yönelik sosyal entegrasyon politikalarının oluşturulması ve uygulanması büyük önem taşımaktadır.

Anahtar Kelimeler: Yaşlılık, sosyal Hizmet, çocuk elişimi, tutum.

The last period of developmental stages in the process of human beings starting with birth is the aging period. This period which can not be prevented, can lead to individual loss of biological, psychological, social and economic losses. The positive and negative reactions that the elderly person showed with these losses vary with individual differences. The proportion of elderly population in the general population in Turkey is rapidly increasing. On the other hand, the fact that the changes in the gerontological field are not fully reflected in the expectations and needs of the elderly in our country is an important problem.

Qualified personnel and professional staff are needed in the process of implementing plans, policies, services and programs for the rapidly aging population. Currently; The most qualified department that can take place in aged services in the coming years is the university students who continue their undergraduate education. Therefore; Determining the views and attitudes of university students towards elderly people and the importance of the services that can be brought to the aging population to become increasingly scientific and vocational.

This research; is planned to examine the attitudes of the students of the social work department and child development department to elderly individuals who are continuing their undergraduate education and who will work with elderly people in their professional lives.

The sample of this study, which will be done using quantitative research methods, is the fourth grade students of Ankara University Health Sciences Faculty Social Work Department and Child Development Department. These students were preferred because they completed the basic field courses related to the research topic and had at least one field practice.

In this research, which consists of a total of 120 participants, 55 social work departments and 65 child development department students who continue their education at Social Work and Chil Development departments of Ankara University Health Sciences Faculty, (YATÖ) scale consisting of 34 items was used by Yogan and Gelbal (2013), developed by Kogan (2009), in order to quantitatively measure the attitudes of the students towards their aging.

51.7% of participants were women, 48.3% were male, and the average age of participants was 21.5. As a result of statistical analysis; ($\overline{X}$ = 162, S = 27,3) than the average scores of the students attending to the Aging Attitude Scale ($\overline{X}$ = 140, S = 7,2) the difference between the groups was found to be statistically significant (t: -5,532; p <0.001).

In this study aiming to measure the attitudes of the students of social work and child development department to the aged who will work with disadvantaged groups, it was determined that the attitudes of the students of the two departments in general are similar.

As a result of these findings, it is very important to establish and implement social integration policies for the elderly in order to change the negative opinions and attitudes towards the elderly people.

The data obtained will be analyzed using SPSS package program 22.0 and statistical t test, ANOVA and correlation analysis will be used.

Key Words: Aging, social work, child development, attitude.

*Dizgi sonrası gelmiştir.

Sözel 20

ELİT BAYAN VE ERKEK JUDOCULARIN BESLENME BİLGİ DÜZEYİNİN KARŞILAŞTIRMALI OLARAK İNCELENMESİ

A Comparative İnvestigation Of The Sport Nutrition Knowledge Between Male And Female Judos

Hayrettin Gümüşdağ* Alpaslan Kartal*, Hülya İmamlı*

**Bozok Üniveristesi Beden Eğitimi ve Spor Yüksekokulu*

Bu çalışmanın amacı; elit seviyedeki kadın ve erkek judocuların spor beslenmesi bilgi düzeyinin karşılaştırmalı olarak incelenmesidir.
Araştırma grubunu; ($X_{yaş}$=21, X_{bu}= 162 cm, X_{va}= 61) 25'i kadın 25'i erkek toplamda 50 elit seviyedeki judocu oluşturmaktadır. Sporculara demografik soruların yer aldığı anketin yanısıra, Zinn ve arkadaşları tarafından (2005) geliştirilen spor beslenmesi bilgi anketi uygulanmıştır. Anket soruları; besin alımı (42) , sıvı alımı (9), toparlanma (11 soru) , kilo kontrol (15) ve takviye gıda alımı (11) olmak üzere 5 alt kategoriden ve toplamda 88 sorudan oluşmaktadır. Verilerin analizi için SPSS 22 paket programından faydalanılmıştır.
Bulgular: Çalışmaya katılan sporcuların; beslenme bilgi düzeyi ankette yer alan 5 alt kategoride incelendiğinde (besin alımı, sıvı alımı, toparlanma, kilo kontrol ve takviye gıda alımı) kadın ve erkek sporcuların beslenme bilgi düzeyleri arasında anlamlı bir fark bulunamamıştır. Katılımcıların, spor beslenmesi bilgi düzeyi alt kategorilerinden, toparlanma bölümünde en çok puanı topladıkları görülmüştür. Katılımcıların, ekonomik durumlarının ve spor yaşlarının beslenme bilgi düzeyi ile pozitif anlamda ilişkili olduğu bulunmuştur.
Sonuç: Bu çalışmanın sonucunda; kadın ve erkek judocuların spor beslenmesi bilgi düzeyleri arasında anlamlı bir fark bulunamamıştır. Ancak bazı demografik etmenlerin, spor beslenmesi bilgi düzeyi üzerinde etkili olduğu görülmüştür.
Anahtar kelimeler: beslenme, sporcu beslenmesi, judo

The purpose of this study was to compare the sport nutrition knowledge and the factors determining it in male and female judoka.
There search group was comprised of 25 female and 25 male for a total of 50 elites judoka .The participant sage, height and weight were respectively X_{age}=21, X_h= 162 cm, X_w= 61.The sportnutrition knwoledge questionnaire created by Zinn et al (2005) was used as a measure tool for this study.Survey questions: general nutrition (42), fluid (9), recovery (11 questions), weig t control (15)and supplements (11)for a total 88 queries. SPSS 22 package program was used for ana lyzing the data.
The athletes participating in thestudy: when the nutritional information level was examined in 5 subcategories of the questionnaire (nutrient intake, fluid intake, recovery, weight control and supplementary food intake), no significant difference was found between nutritional knowledge
levels of the male and female athletes. It was found that the participants were scoring the most points in the sports nutrition knowledge subcategories in the recovery section. It was also found that the economic status and sportages were positively associated with their level of nutrition knowledge.
The results of this study showed that there was no significant difference between the knowledge levels of male and female judoka sport nutrition. However, somedemographic factors have been identified as having an impact on thelevel of knowledge of sportnutrition.

Keywords: nutrion, sportnutrition, judo

*Dizgi sonrası gelmiştir.

Sözel 21

BOZOK ÜNİVERSİTESİ BEDEN EĞİTİMİ VE SPOR YÜKSEKOKULU ÖĞRENCİLERİNİN ERGOJENİK YARDIMCILAR, DOPİNG VE SAĞLIK HAKKINDAKİ BİLGİ VE ALIŞKANLIKLARININ BELİRLENMESİ

Determınatıon Of Bozok Unıversıty Physıcal Educatıon And Sport Department's Students' Knowledge And Usage Status Of The Ergogenıc Aıds And Dopıng

Hayrettin Gümüşdağ* Alpaslan Kartal*, Hülya İmamlı*

* *Bozok Üniveristesi Beden Eğitimi ve Spor Yüksekokulu*

Amaç: Bu çalışmanın amacı, Bozok Üniversitesi beden eğitimi ve spor yüksekokulu öğrencilerinin, ergojenik yardımcılar, doping ve sağlık hakkındaki bilgi ve alışkanlıklarının belirlenmesidir.
Bu araştırma, Bozok Üniversitesi Beden Eğitimi ve Spor Yüksekokulu öğrencilerinin sağlık alışkanlıklarını, ilaç ve ergojenik yardımcılar ile ilgili kullanım bilgilerini ölçmek amacıyla yapılmıştır. Çalışmanın örneklemini, Bozok Üniversitesi Beden Eğitimi ve Spor Yüksekokulu öğrencileri oluşturmaktadır. Öğrencilere 16 sorudan oluşan bir anket uygulanmıştır. Anketleri, yaşları 18-32 aralığında olan ve 150'si bayan, 160'ı erkek, beden eğitimi öğretmenliği bölümünden 80, antrenörlük eğitimi bölümünden 120 ve spor yöneticiliği bölümünden 110 kişi olmak üzere toplam 310 öğrenci yanıtlamıştır. Uygulanan anketler sonucunda, araştırma grubunun ilgilendikleri spor branşları, spor yaşları, uğraştıkları branşlardaki seviyeleri ve başarıları belirlenmiş, düzenli doktora gidip gitmedikleri, sağlık problemleri, ilaç kullanım bilgileri, sağlık güvence durumları ve doping kullanıp kullanmadıkları ve bu parametreler arasındaki ilişki incelenmiştir. Verilerin analizi için SPPS 22.0 paket programından faydalanılmıştır.
Araştırmanın sonucunda 310 öğrencinin % 60'nin düzenli doktora gittiği, %23'ünün ilaç kullanımını gerektiren bir sağlık probleminin bulunduğu, çoğu aktif olarak spora devam eden öğrencilerin % 16'sının ergojenik yardım aldığı ve 2 kişinin de yasaklı madde kullandığı ortaya çıkmıştır. Yapılan istatistikler sonucunda, cinsiyet ve düzenli doktora gitme, cinsiyet ve ilaç kullanımı oranları arasındaki fark istatiksel olarak anlamlı bulunmuştur.
Anahtar kelimeler: Ergojenik yardımcılar, doping, sağlık, spor

This research was carried out to determine ergogenic aids and doping knowledge and using up status of Bozok University Physical Education and Sport Department student. For this purpose, a total of 310 students (154 female, 156 male) aged between 18 and 32 years participated in this current study .There were 80 students from Physical education and sport teacher deparment, 120 students from Coaching education department and 110 students from Sports management. The questionnaire which consisted of 16 queries, occured in 2017. Following the results of these questionnaires were determined the research group sports branches, sports ages and sport success. Parameters (whether they went to regular doctor, health problems, drug us age information, health insurance status, whether they use doping) were identified and the relations between them were investigated. SPPS 22.0 package program was used for analyzing the data. The result of the research showed that 60% of the 310 students orderly went to the doctor, 23% had a health problem requiring medication use, 16% of them who were active athletes were receiving ergogenic help and 2 students were using prohibited substances. The conclusion of the research was that there were significiant differences in orderly doctor controls between male and female students ($P<0.05$) İn addition significant difference were also observed in the values of taking ergogenic aids between male and female ($P<0.01$).

Keywords: ergogenicaids, students, health, doping

*Dizgi sonrası gelmiştir.

Confidential Enquiry into Maternal Deaths in the UK: Lessons Learned, Saving Lives and Improving Care for Mothers

Dr. Sarah Church Associate Professor and Reader Midwifery

Assoc. Prof. Sarah CHURCH*

London South Bank University, UK.

The Confidential Enquiry into Maternal Death (CEMD) in the UK is the most established system for the review of maternal death. Internationally, its methodology is regarded as the global standard for investigating and reporting maternal deaths. It continues to be a major contributor to the improvement of maternity and medical care. Since the first report in 1952 the maternal mortality rate has fallen from approximately 90 per 100,000 maternities to 10 per 100,000 maternities. With the focus on improving care for women, preventing the progression of disease and future learning; the enquiry has now been extended to include cases of serious maternal morbidity referred to as Confidential Enquires into Maternal Morbidity (CEMM).

The aim of this presentation is to offer an overview of the enquiry, beginning with definitions of maternal death, underpinning methodology and the protocol of reporting maternal deaths. A focus will be developed to consider the role and responsibilities of midwifery and medical staff in the management of a maternal death in acute settings including the care of relatives. The presentation will conclude with a discussion of the impact on learning, improvements in clinical care and research.

*Dizgi sonrası gelmiştir.

KONUŞMA METNİ ÖZETLERİ 16
Dr. Ayhan ÖZKAN 17
Sefer DARICI 19
Leila SHAHVIRDI, Elham SHAHVIRDI 20
Prof. Dr. Recep AKDUR 21
Prof. Dr. Fatma YÜCEL BEYAZTAŞ 23
Av. Alp ASLAN 25
Yusuf AYSU 27
Fatma Zehra Nur POLAT 29
Gökberk GEÇİOGLU 30
Sıtkı Eren ASLAN 31
Vet. Daryoush SHAREGHI 32
Yrd. Doç. Dr. Gülay YILMAZ 33
Dilek Tektaş 35
Yrd. Doç. Dr. Sevil ALBAYRAK 37
Prof. Dr. Yurdagül ERDEM 39
Yrd.Doç. Dr. Nazan KILIÇ AKÇA 41
Prof.Dr.Dilek Özcengiz 43
Yrd. Doç. Dr. Şule Ergöl 45
Doç. Dr. Hatice DEMİRBAŞ 47
İnci Yağmur TEZBASAN 48
Burak AKSU 50
Doç. Dr. Hatice DEMİRBAŞ 51
Doç.Dr.Zeynep TEZEL 53
Yrd.Doç.Dr.Mahmut KILIÇ 55
Yrd.Doç.Dr. Aygül NALBANT 57
Yrd. Doç. Dr. Sertaç AK 59
Uzm. Psk. Sevgi GÜNEY, Maps 61
S. Sedat TÜRKERİ 62
Prof. Dr. İlhan TOMANBAY 63
Prof.Dr. Nurten GÖKALP 65
Doç.Dr. Ayşe CANATAN 66
Dr. Hüseyin BEKİR 67
Dr.Dt.Meliha KAYA RMOUCH 68
Dr.Bilge GEÇIOĞLU, Phd.Dr. Ersel GEÇIOĞLU 70

Doç. Dr. Naile Bilgili 72
Yrd. Doç. Dr. Aysel GÜNİNDİ ERSÖZ 74
Avukat Mustafa Remzi TOPRAK 76
Yrd. Doç. Dr. Serap SELVER KİPAY 78
ADLİ HEMŞİRELİK SÖZEL BİLDİRİLER 80
Filiz ÖZKAN 81
Volkan DÜZGÜN, Yurdagül ERDEM 82
Bahriye KAPLAN, Zehra ÇALIŞKAN, Derya EVGİN 83
Serpil ÇELİK DURMUŞ, Fatma ŞAHBAZ 84
Umut OTLU 85
İlknur YILDIZ 86
Dilek YILDIRIM GÜRKAN, Sevim ÇİMKE, Ebru SÖNMEZ 87
İlknur YILDIZ, Fatma Tok YILDIZ, Emine Altun YILMAZ, Şenay Aras DOĞAN 88
Hüsna ÖZVEREN, Esra DOĞAN YILMAZ, Emel GÜLNAR, Yurdagül ERDEM 89
Funda KARDAŞ ÖZDEMİR, Dilek KÜÇÜK ALEMDAR 90
Sefer DARICI 91
Selda YÜZER ALSAÇ, Birgül TUNCAY 92
Dilek YILDIRIM GÜRKAN, Ebru SÖNMEZ, Murat KORKMAZ 93
Sevim ÇİMKE, Dilek YILDIRIM GÜRKAN, Gökçen AYDIN AKBUĞA 94
Rabiye ERENOĞLU, Nevin USLU 95
Gülay YILMAZ 96
Kenan GÜMÜŞ, Nurhan DOĞAN 97
Kübra YILMAZ ŞENYÜZ, Emine Tuğba TOPÇU 98
Dilek KÜÇÜK ALEMDA, Gamze YILMAZ 99
Gökçen AYDIN AKBUĞA, Sevim ÇİMKE, Mehmet YALVAÇ, Aybike BAHÇELİ Selda YÜZER ALSAÇ 100
Hüsna ÖZVEREN, Emel GÜLNAR, Hande ŞAHİN, Esra DOĞAN YILMAZ 101
Sevde AKSU 102
Berna KURT, Sevgisun KAPUCU 103
Nurgül BÖLÜKBAŞ, Hatice Nur NEFES 104
Meral EKİM, Hasan EKİM 105
Bahtışen KARTAL, Mustafa KAYA 106
Kamile KIRCA, Elif Sözeri ÖZTÜRK, Esra DOĞAN YILMAZ 107
Özlem ŞAHİN, Yeliz SÜRME, Gökçen AYDIN AKBUĞA, Mehmet DUMAN 108
Funda KARDAŞ ÖZDEMİR, Zümrüt AKGÜN ŞAHİN 109
Emine Ela KÜÇÜK, Kürşad YAPAR 110
Ümran ÇEVİK GÜNER, Emine GÜDEK SEFEROĞLU 111
Meltem KÖKDENER, Oya Sevcan ORAK, Kübra GÜLIRMAK, Esma Ayşe ÖZTÜRK 112
Funda TOSUN GÜLEROĞLU, Gökçen AYDIN AKBUĞA, Dilek EFE ARSLAN, Esin CERİT,

Aybike BAHÇELİ 113
Nasibe KIVRAK, Tuğba DENGE 114
Ulviye GÜNAY, Semiha DERTLİ 115
Selen ÖZAKAR AKÇA, Yeliz YELEN AKPINAR 116
İlker YILMAZ, Gülseren MARAŞ 117
Emine ERDEM, Yağmur Sezer EFE, Öznur BAŞDAŞ, Nuray CANER, Maksude YILDIRIM, Meral BAYAT 118
Gamze YILMAZ, Dilek KÜÇÜK ALEMDAR 119
Nurgül BÖLÜKBAŞ, Nurfidan VARLIK, Hatice Nur NEFES, Özgül BOSTAN 120
Funda KARDAŞ ÖZDEMİR, Zümrüt AKGÜN ŞAHİN 121
Tuğba UZUNÇAKMAK, Sevinç POLAT 122
Oya Sevcan ORAK, Esma Ayşe ÖZTÜRK, Kübra GÜLIRMAK 123
Öznur BAŞDAŞ, Fatma BOZDAĞ 124
Özgür ALPARSLAN, Ebru KILINÇ, Ayşe METE 125
Tuğba UZUNÇAKMAK, Sevinç POLAT 126
Sibel ŞENTÜRK, Berna KARAHAN 127
Figen ALP YILMAZ, Ayşe ŞENER TAPLAK, Sevinç POLAT, Tuğba TAHTA 128
Sevinç POLAT, Ayşe ŞENER TAPLAK, Ayşe PARLAK GÜROL, M. Fevzi POLAT 129
Emine Tuğçe AŞIKDOĞAN, Ertuğrul KARTOP 130
Ayşe ŞENER TAPLAK, Figen ALP YILMAZ, Sevinç POLAT, Tuğba TAHTA 131
Nebahat Bora Güneş, Yurdagül Erdem 132
Ayşe ŞENER TAPLAK, Sevinç POLAT, Filiz TUBAŞ 133
Semra SÖNGÜT, Selen ÖZAKAR AKÇA 134
Eylem YALMAN, Gökçen AYDIN AKBUĞA 135
Emine Ela KÜÇÜK, Dilek KÜÇÜK ALEMDAR 136
Dilek YILDIRIM GÜRKAN, Sevinç POLAT, Sevim ÇİMKE 137
Elif ULUDAĞ, Arzu KUL UÇTU, Rukiye HÖBEK AKARSU 138
Betül KUS, Birgül TUNCAY 139
Gamze YILMAZ, Dilek KÜÇÜK ALEMDAR 140
Dijle AYAR, Elif ULUDAĞ 141
Dilek KÜÇÜK ALEMDAR, Gamze YILMAZ 142
Birgül TUNCAY, Betül KUS 143
Şule ERGÖL, Aylin GÜNEŞ, Serap ALKAŞ 144
Nihal İNANDIKLIOĞLU 145
Sibel KARACA SİVRİKAYA, Hemşire Ayşe ŞİMŞEK KARA 146
Şule ERGÖL, Serap ALKAŞ, Aylin GÜNEŞ 147
ADLİ HEMŞİRELİK POSTER BİLDİRİLER 148
Nevin USLU, Rabiye ERENOĞLU, Filiz ÖZKAN 149
Betül AKTAŞ, Türkan PASİNLİOĞLU, Nihan DEMİRDÜZEN 150

Serpil ÇELİK DURMUŞ 151
Filiz ÖZKAN 152
Özlem AVCI, Zehra ÇALIŞKAN 153
Fulya TEKŞEN, Yurdagül ERDEM 154
Rukiye HÖBEK AKARSU, Elif ULUDAĞ, Arzu KUL UÇTU 155
Maksude YILDIRIM, Öznur BAŞDAŞ, Emine ERDEM, Yağmur Sezer EFE, Nuray CANER, Meral BAYAT 156
Dilek KÜÇÜK ALEMDAR, Gamze YILMAZ 157
Ahu Pınar TURAN, Selen ÖZAKAR AKÇA 158
Selda YÜZER ALSAÇ, Birgül TUNCAY, Sevim ÇİMKE 159
Emine Tuğba TOPÇU, Büşra ALPASLAN, Yasemin MURAT 160
Seval Keloğlan MÜSÜROĞLU, Kenan GÜMÜŞ, Nurhan DOĞAN 161
Sibel PEKSOY, İlknur DEMİRHAN, Sevil ŞAHİN, Sena KAPLAN 162
Dilara KEKLİK, Öznur BAŞDAŞ, Şenay ÇETİNKAYA 163
Dilek KÜÇÜK ALEMDAR, Emine Ela KÜÇÜK 164
Emine Tuğba TOPÇU 165
Gamze YILMAZ, Dilek KÜÇÜK ALEMDAR 166
Özlem ŞAHİN 167
Kamile KIRCA 168
Mukaddes DEMİR ACAR, GÜNAY, Ümran ÇEVİK GÜNER 169
Ümran ÇEVİK GÜNER, Özgür ALPARSLAN 170
Funda TOSUN GÜLEROĞLU 171
Ulviye GÜNAY*, Abdullah SARMAN 172
Yağmur Sezer EFE, Öznur BAŞDAŞ, Emine ERDEM 173
Tuğba Nur KARACA, Ümran ÇEVİK GÜNER 174
Arzu KUL UÇTU, Rukiye HÖBEK AKARSU, Elif ULUDAĞ 175
Sevda KORKUT BAYINDIR, Yağmur SEZER EFE 176
Işın ALKAN,Nebahat BORA GÜNEŞ 177
Nutiye Kapan 178
Celalettin ÇEVİK, Doç. Dr. Sibel KARACA SİVRİKAYA 179
Öznur BEDİR, Kübra ÇAMLI, Fatmanur ÇELİK, Hüsna ÖZVEREN 180
Semra SÖNGÜT, Selen ÖZAKAR AKÇA 181
Celal BÜTÜN, Erdoğan POLATER, Fatma YÜCEL BEYAZTAŞ 182
Erdoğan POLATER, Sezai SÖNMEZ 182
Şenay TOPUZ 183
Şule ERGÖL, Aylin GÜNEŞ, Rabia AKIN 184
Esma KABASAKAL, Nebahat BORA GÜNEŞ 185
İlknur DEMİRHAN, Birgül ÖZKAN 186
ADLİ SOSYAL HİZMET SÖZEL BİLDİRİLER 187

M. Burak GÖNÜLTAŞ 188
İlkay Başak ADIGÜZEL, Sinan AKÇAY, Eda BEYDİLİ GÜRBÜZ 189
Aygül NALBANT 190
Nurullah ÇALIŞ, Oğuzhan ZENGİN 191
Gökhan DOĞAN, Emine BABAOĞLAN, Aygül NALBANT 192
Yurdagül ERDEM, Zeynep TEZEL, Hüsamettin ÇETİN 193
Nuray ŞİMŞEK, Derya ŞAHİN, Mahmut EVLİ 194
Gökçe SANCAK AYDIN 195
Mahmut KILIÇ, Tuğba UZUNÇAKMAK 196
Mehtap ŞAHİNGÖZ TAHTA 197
Münevver ERYALÇIN, Veli DUYAN 198
Özgür ALPARSLAN, Ayşe METE, Ümran Çevik GÜNER 199
Münevver ERYALÇIN, Talip ERYALÇIN 200
Aygül NALBANT, Gökçe SANCAK AYDIN, Güneş SALI 201
Hatice NUHOĞLU, Semra ÖZKAN 202
Nurullah ÇALIŞ 203
Oğuzhan ZENGİN 204
Ezgi ARSLAN ÖZDEMİR, Münevver ERYALÇIN 205
Semra ÖZKAN, Aslıhan AYKARA 206
Özlem GÖZEN 207
M. Burak GÖNÜLTAŞ 208
Rumeysa AKGÜN 209
Zeynep TEZEL, Hüsamettin ÇETİN, Yurdagül ERDEM 210
Selim TOSUN, Erdinç KALAYCI, Semih SÜTÇÜ 211
Uğur ATALAR, Barış DEMİREL 212
Oğuzhan ZENGİN, Nurullah ÇALIŞ 213
Zeynep DERE 214
Yasemin ÖZKAN, Yasemin ERTAN KOÇAK, Meryem DANIŞMAZ SEVİN 215
Zeynep TEZEL, Barış DEMİREL 216
Şükran KOLAY ÇEPNİ, Çiçek Nilsu VARLIKLAR DEMİRKAZIK 217
Hüsamettin ÇETİN, Zeynep TEZEL, Yurdagül ERDEM 218
Çiçek Nilsu VARLIKLAR DEMİRKAZIK, Şükran KOLAY ÇEPNİ 219
Serap Görücü 220
Semra ÖZKAN, Hande ALBAYRAK 221
Güneş SALI, Emine BABAOĞLAN, Ejder ÇELİK 222
Güneş SALI, Emine BABAOĞLAN, Ejder ÇELİK 223

ADLİ GERONTOLOJİ SÖZEL BİLDİRİLER 224
Aygül KISSAL, Fatih OKAN 225
Sündüz Adıyaman Baygut 226

Aydan Eda URVAYLIOĞLU, Veysel KAPLAN 227
Timur Gültekin, Sevgi Güney 228
Özlem BALBALOĞLU 229
Nurhan DOĞAN, Kenan GÜMÜŞ, Seval KELOĞLAN MÜSÜROĞLU 230
Nazan KILIÇ AKÇA, Dilek EFE ARSLAN, Harun İN, Nuriye DOĞRUCAN, Vahide ATAY ... 231
Ferhat TOPER, Yasemin ÖZKAN 232
Hande ŞAHİN, Sibel ERKAL, Barış DEMİREL 233
Kenan KARBEYAZ, Emrah EMİRAL, Gülsüm ÖZTÜRK EMİRAL 234
Betül ÖZEN, Nuray ŞİMŞEK, Özlem CEYHAN, Handan ZİNCİR, Tülay BÜLBÜL 235
Kenan KARBEYAZ, Emrah EMİRAL, Gülsüm ÖZTÜRK EMİRAL 236
Meral EKİM, Hasan EKİM 237
Elif SÖZERİ ÖZTÜRK, Kamile KIRCA 238
Kenan KARBEYAZ, Emrah EMİRAL 239
Ergün HASGÜL, Ayşe Sezen SERPEN, İlkay AŞKIN TEKKOL 240
Ergün HASGÜL, Ayşe Sezen SERPEN 241

ULUSLARARASI 3. ADLİ HEMŞİRELİK 2. ADLİ SOSYAL HİZMET
I. ADLİ GERONTOLOJİ KONGRESİ
ADLİ ÇOCUK KOMİSYONU
12-14 Ekim 2017 / Yozgat

Yrd. Doç. Dr. Serap SELVER KİPAY
Dr. Hüseyin BEKİR
Dt. Dr. Meliha KAYA RMOUCH
BOZOK ÜNİVERSİTESİ
2006

ULUSLARARASI 3. ADLİ HEMŞİ
I. ADLİ GERONTO
INTERNATIONAL 3. FORENSIC N
1. FORENSIC GER

Geriatride Güvenli
Geleneksel, Tamamlayıcı ve Alternatif Tıp
Uygulamaları
Yrd. Doç. Dr. Serap SELVER KİPAY
Dr. Hüseyin BEKİR
Dt. Dr. Melika KAYA RMOUCH
BOZOK ÜNİVERSİTESİ

TÜRKİYE CUMHURİYETİ
YOZGAT VALİLİĞİ
YOZGAT BELEDİYESİ
1874
BOZOK ÜNİVERSİTESİ
2006
ADBİD
ADLİ BİLİMCİLER DERNEĞİ
KIRIKKALE ÜNİVERSİTESİ
ULUSLARARASI 3. ADLİ HEMŞİRELİK 2. ADLİ SOSYAL HİZME
I. ADLİ GERONTOLOJİ KONGRESİ
INTERNATIONAL 3. FORENSIC NURSING 2. FORENSIC SOCIA
WORK I. FORENSIC GERONTOLOGY CONGRESS
12 - 14 Ekim / October 2017

DİNLEDİĞİNİZ İÇİN TEŞEKKÜR EDERİM

BOZOK ÜNİVERSİTESİ
2006

T.C.
BOZOK ÜNİVERSİTESİ
ERDOĞAN AKDAĞ
KONGRE VE KÜLTÜR MERKEZİ

ULUSLARARASI 3. ADLİ HEMŞİRELİK 2. ADLİ SOSYAL HİZ

DAVRANIŞSAL
OTOPSİ
Sefer DARICI
Akademisyen-Yazar / Cumhuriyet Üniversitesi
ADBİD Algı Araştırmaları Merkezi (ALARM)
ve
Davranış Analizi Birimi (DAB) Başkanı
ALARM
ALGI ARAŞTIRMALARI MERKEZİ
DAB

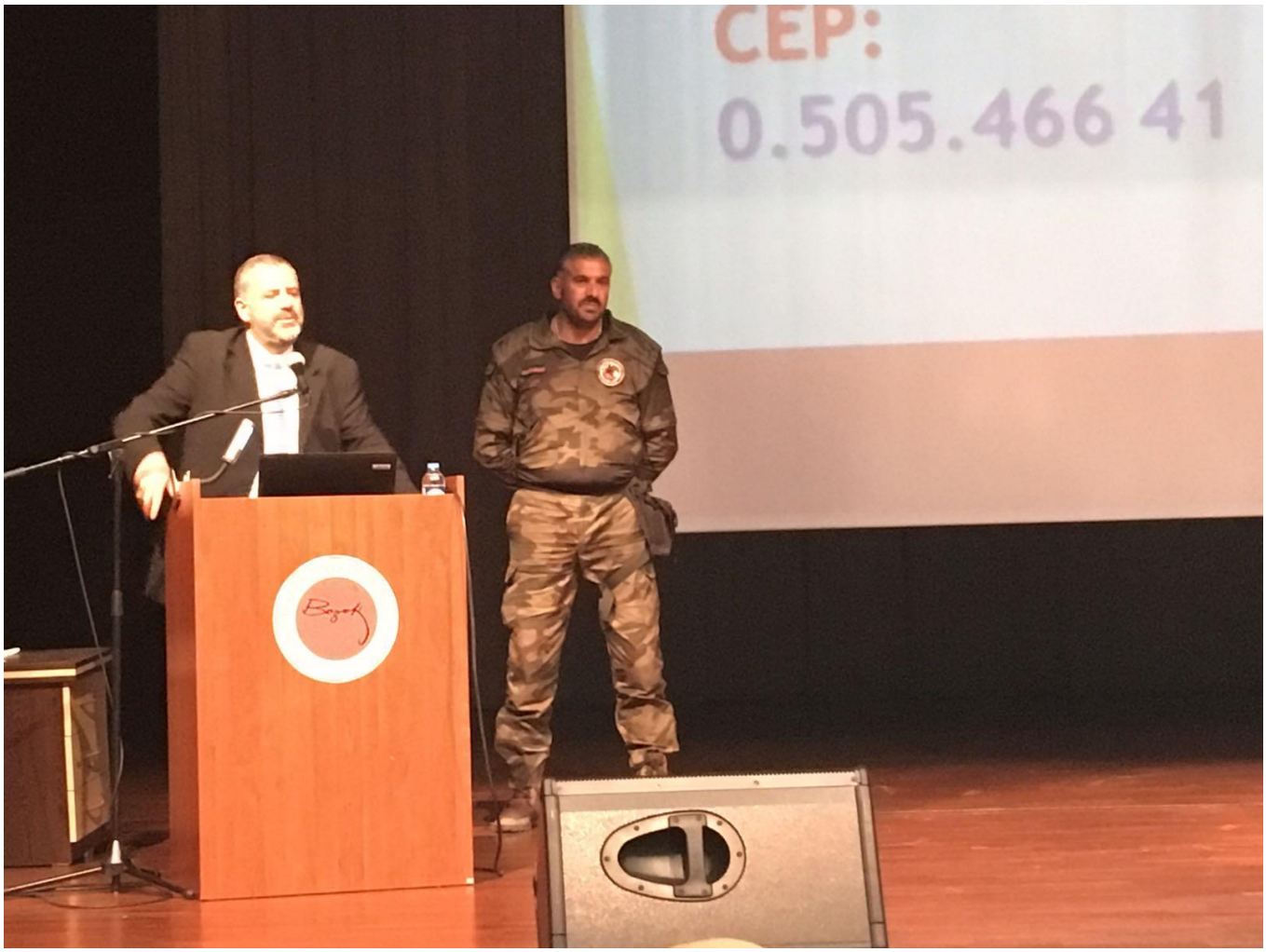
CEP:
0.505.466 41

ÜLKEMİZİN "ARZ İLE MÜCADELE"
YAPTIĞI ÇALIŞMALAR
Burak AKSU
İçişleri Bakanlığı
KİHBİ Dairesi Başkanlığı

International 3. Forensic Nursing 2. Forensic Social Work 1. Forensic Gerontology Congress
Uluslararası 3. Adli Hemşirelik 2. Adli Sosyal Hizmet I. Adli Gerontoloji Kongresi
12-14 Ekim/October 2017
Yozgat/Turkey

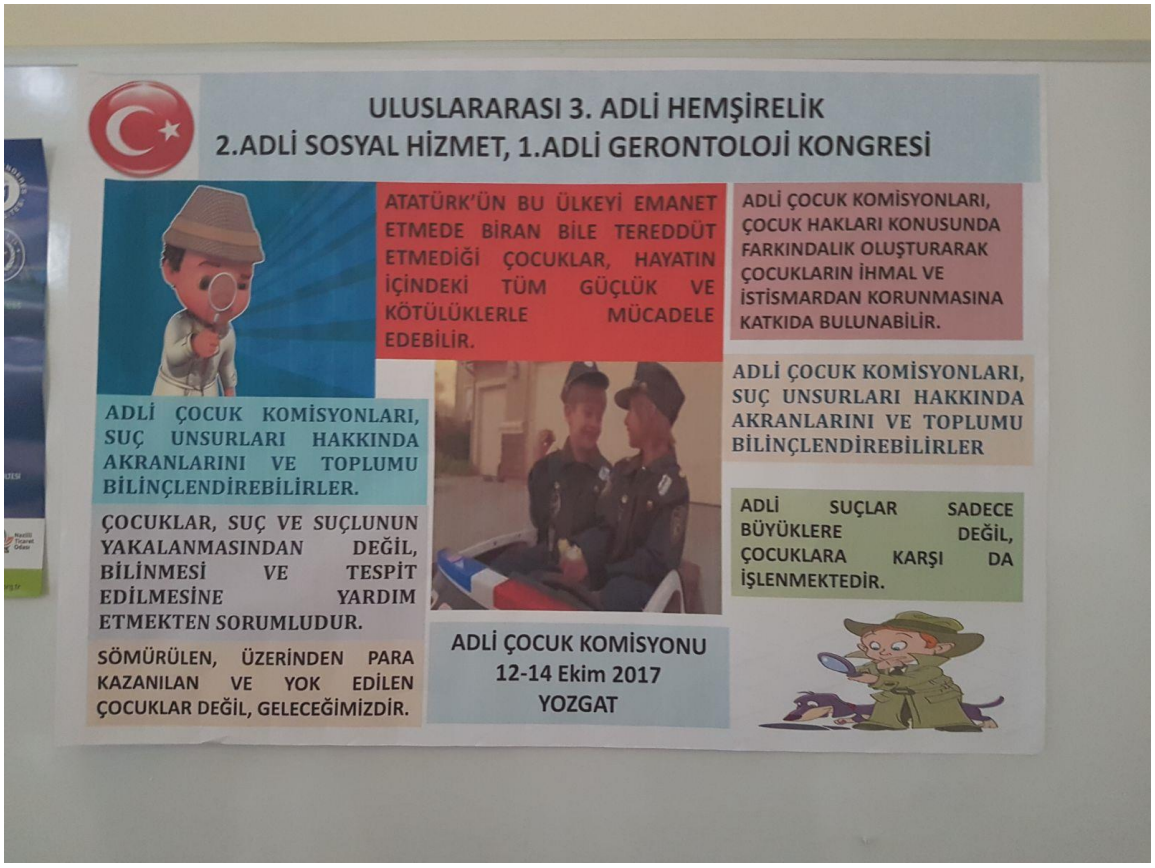
ULUSLARARASI 3. ADLİ HEMŞİRELİK
2.ADLİ SOSYAL HİZMET, 1.ADLİ GERONTOLOJİ KONGRESİ
ATATÜRK'ÜN BU ÜLKEYİ EMANET ETMEDE BİRAN BİLE TEREDDÜT ETMEDİĞİ ÇOCUKLAR, HAYATIN İÇİNDEKİ TÜM GÜÇLÜK VE KÖTÜLÜKLERLE MÜCADELE EDEBİLİR.
ADLİ ÇOCUK KOMİSYONLARI, ÇOCUK HAKLARI KONUSUNDA FARKINDALIK OLUŞTURARAK ÇOCUKLARIN İHMAL VE İSTİSMARDAN KORUNMASINA KATKIDA BULUNABİLİR.
ADLİ ÇOCUK KOMİSYONLARI, SUÇ UNSURLARI HAKKINDA AKRANLARINI VE TOPLUMU BİLİNÇLENDİREBİLİRLER.
ADLİ ÇOCUK KOMİSYONLARI, SUÇ UNSURLARI HAKKINDA AKRANLARINI VE TOPLUMU BİLİNÇLENDİREBİLİRLER
ÇOCUKLAR, SUÇ VE SUÇLUNUN YAKALANMASINDAN DEĞİL, BİLİNMESİ VE TESPİT EDİLMESİNE YARDIM ETMEKTEN SORUMLUDUR.
ADLİ SUÇLAR SADECE BÜYÜKLERE DEĞİL, ÇOCUKLARA KARŞI DA İŞLENMEKTEDİR.
SÖMÜRÜLEN, ÜZERİNDEN PARA KAZANILAN VE YOK EDİLEN ÇOCUKLAR DEĞİL, GELECEĞİMİZDİR.
ADLİ ÇOCUK KOMİSYONU
12-14 Ekim 2017
YOZGAT

BOZOK ÜNİVERSİTESİ
2006

BOZOK ÜNİVERSİTESİ
2006

MEŞHUR YOZGAT
PARMAK CÖREĞİ
YÖRESEL ÜRÜNLER
VE KAHVALTI

Adli Bilimciler Yarışıyor

Sayın.....

12-14 Ekim 2017 tarihleri arasında düzenlenen **"Uluslararası 3. Adli Hemşirelik, 2. Adli Sosyal Hizmet ve 1. Adli Gerontoloji Kongresindeki ADLİ BİLİMCİLER** yarışmasında **birinci** olmuştur.

Prof. Dr. İ. Hamit HANCI
Kongre Başkanı
Ankara Üniversitesi
Adli Bilimciler Derneği Bşk.

Prof. Dr. Yurdagül ERDEM
Kongre Başkanı
Kırıkkale Üniversitesi
Adli Hemşirelik Komisyonu Bşk.

Prof. Dr. Yasemin ÖZKAN
Kongre Başkanı
Hacettepe Üniversitesi
Adli Sosyal Hizmet Komisyonu Bşk.

Prof. Dr. İlhan TOMANBAY
Kongre Başkanı
İstinye Üniversitesi
Gerontoloji Komisyonu Bşk.

Prof. Dr. Sevinç POLAT
Kongre Düzenleme Kurulu Adına
Bozok Üniversitesi
Sağlık Yüksekokulu Müdürü

BOZOK ÜNİVERSİTESİ

ULUSLARARASI 3. ADLİ HEMŞİRELİK 2. ADLİ SOSYAL HİZMET
I. ADLİ GERONTOLOJİ KONGRESİ
ADLİ ÇOCUK KOMİSYONU